

2019

Ετήσιες εκθέσεις

- σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2019 και
- σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ) για το οικονομικό έτος 2019

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ.: +352 4398-1
Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020

PDF

ISBN 978-92-847-4889-1

ISSN 2600-1616

doi:10.2865/43279

QJ-AL-20-001-EL-N

Σύμφωνα με το άρθρο 287, παράγραφοι 1 και 4, ΣΛΕΕ, το άρθρο 258 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, καθώς και το άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1877, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τον δημοσιονομικό κανονισμό που εφαρμόζεται στο ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/323,

**το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τις συνεδριάσεις του
της 24ης Σεπτεμβρίου και της 20ής Ιουλίου 2020, ενέκρινε τις**

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

για το οικονομικό έτος 2019

Οι εκθέσεις, συνοδευόμενες από τις απαντήσεις των θεσμικών οργάνων στις παρατηρήσεις του Συνεδρίου, διαβιβάστηκαν στις αρμόδιες για τη χορήγηση απαλλαγής αρχές και στα λοιπά θεσμικά όργανα.

Τα Μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι:

Klaus-Heiner LEHNE (Πρόεδρος), Ladislav BALKO, Λάζαρος Στ. ΛΑΖΑΡΟΥ, Pietro RUSSO, Baudilio TOMÉ MUGURUZA, Iliana IVANOVA, Alex BRENNINKMEIJER, Νικόλαος ΜΗΛΙΩΝΗΣ, Bettina JAKOBSEN, Samo JEREB, Jan GREGOR, Mihails KOZLOVS, Rimantas ŠADŽIUS, Leo BRINCAT, João FIGUEIREDO, Juhan PARTS, Ildikó GÁLL-PELCZ, Eva LINDSTRÖM, Tony MURPHY, Hannu TAKKULA, Annemie TURTELBOOM, Viorel ȘTEFAN, Ivana MALETIĆ, Francois-Roger CAZALA, Joëlle ELVINGER, Helga BERGER

Περιεχόμενα

	Σελίδα
Ετήσια έκθεση σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2019	5
Απαντήσεις των θεσμικών οργάνων στην ετήσια έκθεση σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2019	274
Ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2019	332
Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2019	370

**Ετήσια έκθεση σχετικά με την
εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ
για το οικονομικό έτος 2019**

Περιεχόμενα

	Σελίδα
Γενική εισαγωγή	7
Κεφάλαιο 1 Δήλωση αξιοπιστίας και στοιχεία προς υποστήριξή της	10
Κεφάλαιο 2 Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση	59
Κεφάλαιο 3 Έσοδα	100
Κεφάλαιο 4 Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση – τομέας 1α του ΠΔΠ	127
Κεφάλαιο 5 Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή – τομέας 1β του ΠΔΠ	149
Κεφάλαιο 6 Φυσικοί πόροι – τομέας 2 του ΠΔΠ	193
Κεφάλαιο 7 Ασφάλεια και ιθαγένεια – τομέας 3 του ΠΔΠ	220
Κεφάλαιο 8 Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας – τομέας 4 του ΠΔΠ	237
Κεφάλαιο 9 Διοίκηση – τομέας 5 του ΠΔΠ	256
Απαντήσεις των θεσμικών οργάνων	274

Γενική εισαγωγή

0.1. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι θεσμικό όργανο¹ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ο εξωτερικός ελεγκτής των οικονομικών της². Με την ιδιότητα αυτή, ενεργούμε ως ο ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων όλων των πολιτών της ΕΕ, συμβάλλοντας ιδίως στη βελτίωση της δημοσιονομικής της διαχείρισης. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο μας παρατίθενται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων μας, τις ειδικές εκθέσεις μας, τις επισκοπήσεις μας και τις γνώμες που διατυπώνουμε επί νέας ή επικαιροποιούμενης νομοθεσίας της ΕΕ ή επί άλλων αποφάσεων με επιπτώσεις στη δημοσιονομική διαχείριση³.

0.2. Φέτος, για πρώτη φορά, χωρίσαμε την ετήσια έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2019 σε δύο μέρη. Τον παρόν μέρος αφορά την αξιοπιστία των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ, καθώς και την *κανονικότητα των πράξεων*, ενώ το άλλο καλύπτει τις επιδόσεις των προγραμμάτων δαπανών στο πλαίσιο του ενωσιακού προϋπολογισμού.

0.3. Ο γενικός προϋπολογισμός της ΕΕ εγκρίνεται ετησίως από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η ετήσια έκθεσή μας, συνδυαζόμενη κατά περίπτωση με τις ειδικές εκθέσεις μας, χρησιμεύει ως βάση για τη *διαδικασία χορήγησης απαλλαγής*, στο πλαίσιο της οποίας το Κοινοβούλιο, ενεργώντας κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου, κρίνει κατά πόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπλήρωσε ικανοποιητικώς τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις της. Αμέσως μόλις δημοσιευθεί, η ετήσια έκθεσή μας διαβιβάζεται στα εθνικά κοινοβούλια, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

¹ Το ΕΕΣ καθιερώθηκε ως θεσμικό όργανο με το άρθρο 13 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, γνωστής και ως Συνθήκης του Μάαστριχτ (ΕΕ C 191 της 29.7.1992, σ. 1). Ιδρύθηκε από τη Συνθήκη των Βρυξελλών το 1977 ως το νέο όργανο της Κοινότητας που θα αναλάμβανε την αρμοδιότητα του εξωτερικού ελέγχου (ΕΕ L 359 της 31.12.1977, σ. 1).

² Βλέπε άρθρα 285 έως 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 169-171).

³ Διαθέσιμες στον ιστότοπό μας: <http://eca.europa.eu>.

0.4. Κεντρικό στοιχείο της έκθεσής μας είναι η *δήλωση* σχετικά με την αξιοπιστία των *ενοποιημένων λογαριασμών* της ΕΕ, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων. Η δήλωση αυτή συμπληρώνεται από ειδικές εκτιμήσεις για κάθε σημαντικό τομέα δραστηριότητας της ΕΕ.

0.5. Το παρόν μέρος της έκθεσής μας διαρθρώνεται ως εξής:

- Στο κεφάλαιο 1 παρατίθενται η δήλωση αξιοπιστίας και σύνοψη των αποτελεσμάτων των ελεγκτικών εργασιών μας επί της αξιοπιστίας των λογαριασμών και της κανονικότητας των πράξεων.
- Στο κεφάλαιο 2 παρουσιάζεται η ανάλυσή μας όσον αφορά τη δημοσιονομική και τη χρηματοοικονομική διαχείριση.
- Στο κεφάλαιο 3 παρατίθενται οι διαπιστώσεις μας όσον αφορά τα έσοδα της ΕΕ.
- Στα κεφάλαια 4 έως 9 παρουσιάζονται, για τους κύριους τομείς του τρέχοντος *πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ)*⁴, τα αποτελέσματα, αφενός, των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργήσαμε όσον αφορά την κανονικότητα των πράξεων και, αφετέρου, της εξέτασης των *ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων* της Επιτροπής, άλλων στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου και των λοιπών ρυθμίσεων διακυβέρνησης.

0.6. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν χωριστές οικονομικές καταστάσεις για τους επιμέρους τομείς του ΠΔΠ, τα συμπεράσματα κάθε κεφαλαίου δεν συνιστούν ελεγκτική γνώμη. Αντ' αυτού, στα κεφάλαια της έκθεσης παρουσιάζονται σημαντικά ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένα τον εκάστοτε τομέα του ΠΔΠ.

⁴ Δεν παρέχουμε ειδική εκτίμηση για τις δαπάνες του τομέα 6 («Αντισταθμίσεις»), ούτε για τις εκτός ΠΔΠ δαπάνες. Στην ανάλυσή μας των τομέων 3 («Ασφάλεια και ιθαγένεια») και 4 («Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»), που παρατίθεται στα κεφάλαια 7 και 8 αντίστοιχα, δεν περιλαμβάνεται εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος.

0.7. Στόχος μας είναι να παρουσιάζουμε τις παρατηρήσεις μας κατά τρόπο σαφή και περιεκτικό. Δεν είναι πάντοτε δυνατόν να αποφευχθεί η χρήση όρων που αφορούν χαρακτηριστικά την ΕΕ, τις πολιτικές και τον προϋπολογισμό της, ή όρων προερχόμενων από το γνωστικό πεδίο της λογιστικής και της ελεγκτικής. Στον ιστότοπό μας δημοσιεύουμε γλωσσάριο με επεξηγήσεις των περισσότερων ειδικών αυτών όρων⁵. Οι όροι που επεξηγούνται στο γλωσσάριο αναγράφονται με *πλάγιους χαρακτήρες* την πρώτη φορά που εμφανίζονται σε κάθε κεφάλαιο.

0.8. Η παρούσα έκθεση περιέχει επίσης τις απαντήσεις της Επιτροπής στις παρατηρήσεις μας (και, κατά περίπτωση, τις απαντήσεις άλλων θεσμικών και μη οργάνων της ΕΕ). Ως εξωτερικός ελεγκτής, φέρουμε την ευθύνη αναφοράς των διαπιστώσεων του ελέγχου μας και εξαγωγής των αναγκαίων συμπερασμάτων, έτσι ώστε να παρέχουμε ανεξάρτητη και αμερόληπτη εκτίμηση της αξιοπιστίας των λογαριασμών της ΕΕ και της κανονικότητας των πράξεων.

⁵ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/GLOSSARY-AR_2019/GLOSSARY-AR_2019_EL.pdf

Κεφάλαιο 1

Δήλωση αξιοπιστίας και στοιχεία προς υποστήριξή της

Περιεχόμενα

	Σημείο
Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή	I.-XXX.
Εισαγωγή	1.1.-1.6.
Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου	1.1.-1.4.
Οι δαπάνες της ΕΕ αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη των διαφόρων στόχων πολιτικής	1.5.-1.6.
Διαπιστώσεις του ελέγχου για το οικονομικό έτος 2019	1.7.-1.38.
Αξιοπιστία των λογαριασμών	1.7.-1.10.
Οι λογαριασμοί δεν περιείχαν ουσιώδεις ανακρίβειες	1.7.-1.9.
Κύρια ζητήματα του ελέγχου σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις του 2019	1.10.
Κανονικότητα των πράξεων	1.11.-1.30.
Ο έλεγχός μας καλύπτει τις πράξεις εσόδων και δαπανών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί.	1.12.-1.17.
Συγκεκριμένα είδη δαπανών εξακολουθούν να εμφανίζουν σφάλματα	1.18.
Η πολυπλοκότητα των κανόνων και ο τρόπος εκταμίευσης των κεφαλαίων της ΕΕ επηρεάζουν τον κίνδυνο σφάλματος	1.19.-1.30.
Τα περί κανονικότητας στοιχεία της Επιτροπής	1.31.-1.38.
Η εκτίμηση του σφάλματος από μέρος της Επιτροπής βρίσκεται στο κατώτερο επίπεδο του δικού μας εύρους τιμών	1.33.-1.34.
Υπάρχουν ορισμένα προβλήματα με τις συνιστώσες των εκτιμήσεων της Επιτροπής	1.35.-1.38.

Αναφέρουμε στην OLAF τις περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης	1.39.-1.43.
Συμπεράσματα	1.44.-1.46.
Αποτελέσματα του ελέγχου	1.45.-1.46.
Παραρτήματα	
Παράρτημα 1.1 – Μεθοδολογία και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	

Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

I. Ελέγξαμε:

- α) τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις¹ και τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού² για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 και οι οποίοι εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 26 Ιουνίου 2020,
- β) τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

II. Κατά τη γνώμη μας, οι ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάσταση της ΕΕ την 31η Δεκεμβρίου 2019, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές του καθαρού ενεργητικού της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό και λογιστικούς κανόνες που βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

¹ Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις (περιλαμβανομένων πληροφοριών κατά τομέα).

² Οι εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν επίσης επεξηγηματικές σημειώσεις.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων

III. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Δαπάνες

Αρνητική γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών

IV. Κατά τη γνώμη μας, λόγω της σοβαρότητας του ζητήματος που παρουσιάζεται στο σημείο υπό τον τίτλο «Στοιχεία για τη θεμελίωση αρνητικής γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών», οι δαπάνες που εγκρίθηκαν στους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 περιέχουν ουσιώδη σφάλματα.

Στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης

V. Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (ISA) και τους κώδικες δεοντολογίας της IFAC, καθώς και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των ανώτατων οργάνων ελέγχου του INTOSAI (ISSAI). Οι ευθύνες που απορρέουν από τα εν λόγω πρότυπα και κώδικες περιγράφονται αναλυτικότερα στην ενότητα της έκθεσής μας υπό τον τίτλο «Αρμοδιότητες του ελεγκτή». Επίσης, έχουμε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και εκπληρώσει τις δεοντολογικές υποχρεώσεις που υπέχουμε σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας για επαγγελματίες λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας για Λογιστές. Φρονούμε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που συγκεντρώσαμε είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Στοιχεία για τη θεμελίωση αρνητικής γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών

VI. Το συνολικό εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος όσον αφορά τις δαπάνες που έγινες αποδεκτές στους λογαριασμούς για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι 2,7%. Σημαντικό μέρος αυτών των δαπανών - περισσότερες από τις μισές - περιέχει ουσιώδη σφάλματα. Πρόκειται κυρίως για τις δαπάνες που γίνονται για την απόδοση εξόδων, στο πλαίσιο των οποίων το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι 4,9 %. Εξαιτίας σε μεγάλο βαθμό της αύξησης των δαπανώμενων ποσών στον τομέα «Συνοχή», οι εν λόγω δαπάνες

αυξήθηκαν σε 66,9 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019, αντιπροσωπεύοντας το 53,1 % του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο³. Συνεπώς, οι επιπτώσεις των διαπιστωθέντων σφαλμάτων είναι όχι μόνο ουσιώδεις αλλά και διάχυτες στον πληθυσμό των αποδεκτών δαπανών του οικονομικού έτους.

Κύρια ζητήματα του ελέγχου

Αξιολογήσαμε την υποχρέωση για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό

VII. Στο τέλος του 2019, ο ισολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει υποχρέωση ύψους 97,7 δισεκατομμυρίων ευρώ για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό, η οποία αντιστοιχεί σχεδόν στο 40 % των συνολικών υποχρεώσεων για το 2019, που ανέρχονται σε 251,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

VIII. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της υποχρέωσης για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό (83,8 δισεκατομμύρια ευρώ) αφορά το συνταξιοδοτικό καθεστώς των μόνιμων υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άλλως PSEO - Pension Scheme of European Officials). Η υποχρέωση που καταγράφεται στους λογαριασμούς αντιστοιχεί στο ποσό που θα περιλαμβανόταν σε συνταξιοδοτικό ταμείο που θα είχε συσταθεί για την εξόφληση των υφιστάμενων συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων⁴. Πέραν των συντάξεων λόγω συμπλήρωσης του συντάξιμου χρόνου, η υποχρέωση αυτή καλύπτει επίσης τις συντάξεις αναπηρίας και τις συντάξεις επιζώντων συζύγων και ορφανών των υπαλλήλων της ΕΕ. Οι παροχές που προβλέπονται στο σύστημα συνταξιοδότησης βαρύνουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα κράτη μέλη εγγυώνται από κοινού την καταβολή αυτών των παροχών και οι υπάλληλοι εισφέρουν το ένα τρίτο του κόστους χρηματοδότησης του καθεστώτος. Η Eurostat υπολογίζει αυτή την υποχρέωση για λογαριασμό του υπολόγου της Επιτροπής, χρησιμοποιώντας παραμέτρους που καθορίζονται από τους αναλογιστές της Επιτροπής.

³ Περαιτέρω πληροφοριακά στοιχεία παρέχονται στα σημεία 1.21 έως 1.26 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2019.

⁴ Βλέπε Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο του Δημόσιου Τομέα (IPSAS) 39 – Παροχές προς το προσωπικό. Όσον αφορά το PSEO, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών αντιστοιχεί στην τρέχουσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών πληρωμών που θα κληθεί να καταβάλει η ΕΕ, προκειμένου να τακτοποιήσει τις συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υπηρεσίες που παρείχαν οι εργαζόμενοι κατά την τρέχουσα και κατά τις προηγούμενες περιόδους.

IX. Το δεύτερο μεγαλύτερο μέρος της υποχρέωσης για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό (11,8 δισεκατομμύρια ευρώ) είναι η εκτιμώμενη υποχρέωση της ΕΕ στο κοινό σύστημα ασφάλισης έναντι των κινδύνων ασθενείας (άλλως JSIS - Joint Sickness Insurance Scheme). Η υποχρέωση αφορά τις δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων της ΕΕ, που τους καταβάλλονται μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία (μετά την αφαίρεση των εισφορών τους).

X. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας, αξιολογήσαμε τις αναλογιστικές παραδοχές και τη σχετική αποτίμηση όσον αφορά τη συνταξιοδοτική υποχρέωση. Η αξιολόγηση αυτή στηρίχθηκε στις εργασίες εξωτερικών αναλογιστών για την εκπόνηση μελέτης σχετικά με το PSEO. Εξετάσαμε τα αριθμητικά στοιχεία, τις αναλογιστικές παραμέτρους και τον υπολογισμό των υποχρεώσεων, καθώς και την παρουσίασή τους στον ενοποιημένο ισολογισμό και τις σημειώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

XI. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η εκτιμώμενη συνολική υποχρέωση για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό που εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό είναι εύλογη. Η εκτίμηση αυτή, περιλαμβανομένης της αξιοπιστίας των στοιχείων στα οποία βασίζεται, θα παραμείνει υπό εξέταση.

Αξιολογήσαμε τις σημαντικότερες εκτιμήσεις στο τέλος του οικονομικού έτους που παρουσιάζονται στους λογαριασμούς

XII. Στο τέλος του 2019, η εκτιμώμενη αξία των επιλέξιμων δαπανών που είχαν πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους, αλλά δεν είχαν ακόμη δηλωθεί, ανερχόταν σε 105,7 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 99,8 δισεκατομμυρίων ευρώ στο τέλος του 2018). Τα ποσά αυτά καταχωρίστηκαν ως δεδουλευμένα έξοδα⁵.

XIII. Στο τέλος του 2019, το εκτιμώμενο ποσό που δεν είχε αναλωθεί στο πλαίσιο των υπό επιμερισμένη διαχείριση χρηματοδοτικών μέσων και των καθεστώτων ενισχύσεων που αναγνωριζόταν στους λογαριασμούς ανερχόταν σε 6,9 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 6,5 δισεκατομμυρίων ευρώ στο τέλος του 2018) και εμφανιζόταν στον ισολογισμό ως «Λοιπές προκαταβολές προς τα κράτη μέλη».

⁵ Σε αυτά περιλαμβάνονται δεδουλευμένα έξοδα ύψους 66,9 δισεκατομμυρίων ευρώ εγγεγραμμένα στο παθητικό του ισολογισμού και 38,8 δισεκατομμύρια ευρώ εγγεγραμμένα στο ενεργητικό, που μειώνουν την αξία των προχρηματοδοτήσεων.

XIV. Για την αξιολόγηση αυτών των εκτιμήσεων στο τέλος του οικονομικού έτους, εξετάσαμε το σύστημα που είχε αναπτύξει η Επιτροπή για τον διαχωρισμό των οικονομικών ετών και επαληθεύσαμε την ορθότητα και την πληρότητά του στις γενικές διευθύνσεις που πραγματοποιούσαν τις περισσότερες πληρωμές. Κατά τις ελεγκτικές εργασίες μας στο δείγμα τιμολογίων και πληρωμών προχρηματοδοτήσεων, εξετάσαμε τους υπολογισμούς για τον διαχωρισμό των οικονομικών ετών, προκειμένου να διερευνήσουμε τον κίνδυνο ανακριβούς δήλωσης των δεδουλευμένων. Ζητήσαμε συμπληρωματικές διευκρινίσεις από τις λογιστικές υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τη γενική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την κατάρτιση αυτών των εκτιμήσεων.

XV. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το εκτιμώμενο συνολικό ποσό των δεδουλευμένων εξόδων και λοιπών προκαταβολών προς τα κράτη μέλη που εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό είναι εύλογο.

Αξιολογήσαμε την πιθανή επίπτωση στους λογαριασμούς των γεγονότων που επήλθαν μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

XVI. Την 1η Φεβρουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο έπαυσε να είναι κράτος μέλος της ΕΕ. Κατόπιν της συμφωνίας που συνομολογήθηκε μεταξύ των δύο μερών σχετικά με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (εφεξής «η συμφωνία αποχώρησης»), το Ηνωμένο Βασίλειο δεσμεύθηκε να εκπληρώσει όλες τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του τρέχοντος και του προηγούμενου ΠΔΠ και οι οποίες απορρέουν από την ιδιότητά του ως μέλους της ΕΕ.

XVII. Δεν εντοπίσαμε γεγονότα συνδεδεμένα με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, τα οποία θα απαιτούσαν προσαρμογές στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ για το 2019, σύμφωνα με το διεθνές λογιστικό πρότυπο σχετικά με γεγονότα που επέρχονται μετά την ημερομηνία αναφοράς⁶.

XVIII. Μολονότι η επιδημική έξαρση της COVID-19 έπληξε σοβαρά τις οικονομίες και τα δημόσια οικονομικά των κρατών μελών, δεν επέβαλε καμία προσαρμογή των αριθμητικών στοιχείων που αναφέρονται στους λογαριασμούς⁷ (πρόκειται για «μη διορθωτικό γεγονός»). Ωστόσο, οι πρωτοβουλίες που προτείνει η Επιτροπή ως ανταπόκριση μπορούν, εφόσον υλοποιηθούν, να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις των επερχόμενων περιόδων υποβολής στοιχείων.

XIX. Βάσει της τρέχουσας κατάστασης, δεν υπάρχει δημοσιονομική επίπτωση που να πρέπει να αναφερθεί στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ για το 2019 και, ως εκ τούτου, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι

λογαριασμοί στις 31 Δεκεμβρίου 2019 αποδίδουν ορθά τα γεγονότα που επήλθαν μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

Λοιπά θέματα

XX. Η διοίκηση είναι αρμόδια να αναφέρει τις «λοιπές πληροφορίες». Με τον όρο αυτό καλύπτεται η ενότητα με τίτλο «Οικονομικές καταστάσεις - Συζήτηση και ανάλυση», αλλά όχι οι ενοποιημένοι λογαριασμοί ή η δική μας έκθεση επ' αυτών. Η γνώμη μας σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν καλύπτει αυτές τις λοιπές πληροφορίες και επ' αυτών δεν διατυπώνουμε κανενός είδους συμπέρασμα διασφάλισης. Στο πλαίσιο του ελέγχου που διενεργούμε επί των ενοποιημένων λογαριασμών, υποχρέωσή μας είναι να λαμβάνουμε υπόψη αυτές τις λοιπές πληροφορίες και να εξετάζουμε κατά πόσον αυτές αντιφάσκουν ουσιωδώς με τους ενοποιημένους λογαριασμούς ή με τις γνώσεις που αποκομίσαμε από τον έλεγχό μας ή κατά πόσον φαίνεται να είναι ουσιωδώς ανακριβείς καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο. Εάν καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι λοιπές πληροφορίες περιέχουν ουσιώδη ανακρίβεια, έχουμε την υποχρέωση να το αναφέρουμε καταλλήλως. Από την άποψη αυτή, δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε.

Αρμοδιότητες της διοίκησης

XXI. Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 ΣΛΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό, η διοίκηση είναι αρμόδια για την κατάρτιση και την παρουσίαση των ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα, καθώς και για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η αρμοδιότητα αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων ελέγχου με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων οι οποίες να μην περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Επίσης, η διοίκηση είναι αρμόδια να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές πράξεις και οι πληροφορίες που αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με το νομικό πλαίσιο (νόμους, κανονισμούς, αρχές, κανόνες και πρότυπα) που τις διέπει. Η Επιτροπή φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΕΕ (άρθρο 317 ΣΛΕΕ).

⁶ Βλέπε IPSAS 14 — Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.

⁷ Βλέπε IPSAS 14 — Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.

XXII. Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων λογαριασμών, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας της ΕΕ να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση τυχόν σχετικών ζητημάτων και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, εκτός εάν σκοπεύει να προβεί στην εκκαθάριση της οντότητας ή σε παύση δραστηριοτήτων, ή εάν δεν υπάρχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική λύση.

XXIII. Η Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με την εποπτεία της διαδικασίας κατάρτισης των οικονομικών εκθέσεων της ΕΕ.

XXIV. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό (τίτλος XIII), ο υπόλογος της Επιτροπής οφείλει να υποβάλει προς έλεγχο τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ, κατ' αρχάς, ως προσωρινούς λογαριασμούς έως τις 31 Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους και, στη συνέχεια, ως οριστικούς λογαριασμούς έως τις 31 Ιουλίου. Οι προσωρινοί λογαριασμοί παρέχουν εύλογη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτικό όλα τα στοιχεία των προσωρινών λογαριασμών να υποβληθούν ως οριστικοί υπολογισμοί, προκειμένου να μπορέσουμε να εκπληρώσουμε τη σχετική υποχρέωσή μας που απορρέει από τον δημοσιονομικό κανονισμό (τίτλος XIII) και μάλιστα εντός των τασσόμενων προθεσμιών. Τροποποιήσεις μεταξύ των προσωρινών και των οριστικών λογαριασμών θα μπορούσαν κανονικά να ανακύψουν μόνον από δικές μας παρατηρήσεις.

Αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των ενοποιημένων λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

XXV. Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία ουσιωδών ανακρίβειών στους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών όσο και ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Εύλογη βεβαιότητα σημαίνει βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι στο πλαίσιο του ελέγχου εντοπίζονται πάντοτε όλες οι περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε ουσιώδεις, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε έκαστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν οποιαδήποτε οικονομική απόφαση που βασίζεται σε αυτούς τους ενοποιημένους λογαριασμούς.

XXVI. Όσον αφορά τα έσοδα, αφετηρία της εξέτασης των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και στο ΑΕΕ αποτελούν τα σχετικά μακροοικονομικά μεγέθη

επί τη βάσει των οποίων αυτοί υπολογίζονται. Αξιολογούμε τα συστήματα που εφαρμόζει η Επιτροπή για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών, μέχρι την είσπραξη των συνεισφορών των κρατών μελών και την καταχώρισή τους στους ενοποιημένους λογαριασμούς. Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους, εξετάζουμε τους λογαριασμούς των τελωνειακών αρχών και αναλύουμε τη ροή των δασμών, μέχρι την είσπραξη των σχετικών ποσών από την Επιτροπή και την καταχώρισή τους στους λογαριασμούς.

XXVII. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών αφού οι δαπάνες πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και γίνουν αποδεκτές. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών κατά τον χρόνο της εκτέλεσής τους, πλην των προκαταβολών. Εξετάζουμε τις προπληρωμές όταν ο αποδέκτης των κεφαλαίων παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν την ορθή χρήση τους και τα οποία το θεσμικό ή άλλο όργανο αποδέχεται εκκαθαρίζοντας την προπληρωμή, κάτι που μπορεί να συμβεί και σε μεταγενέστερο έτος.

XXVIII. Ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε την επαγγελματική επιφυλακτικότητά μας καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- α) Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών στους ενοποιημένους λογαριασμούς και ουσιώδους μη συμμόρφωσης των σχετικών πράξεων με τις απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ, οφειλόμενων σε απάτη ή σφάλμα. Σχεδιάζουμε και εκτελούμε ελεγκτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και συλλέγουμε αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Οι περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης οφειλόμενων σε απάτη είναι δυσκολότερο να εντοπιστούν από τις αντίστοιχες περιπτώσεις που οφείλονται σε σφάλμα, καθώς η απάτη μπορεί να συνοδεύεται από αθέμιτη σύμπραξη, παραποίηση, εσκεμμένη παράλειψη, ψευδή δήλωση ή καταστρατήγηση εσωτερικής δικλίδας ελέγχου. Κατά συνέπεια, είναι μεγαλύτερος ο κίνδυνος μη εντοπισμού τέτοιων περιπτώσεων.
- β) Διαμορφώνουμε σφαιρική εικόνα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που αποτελεί αντικείμενο του συγκεκριμένου ελέγχου μας προκειμένου να σχεδιάσουμε τις αρμόζουσες ελεγκτικές διαδικασίες, αλλά όχι προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- γ) Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόζει η διοίκηση, καθώς και τον εύλογο χαρακτήρα των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων στις οποίες προβαίνει η διοίκηση.
- δ) Διατυπώνουμε συμπέρασμα, αφενός, σχετικά με την ενδεδειγμένη ή μη χρήση από τη διοίκηση της λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, και, αφετέρου, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου

που συλλέγονται, σχετικά με το κατά πόσον υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα λόγω γεγονότων ή συνθηκών που ενδεχομένως θέτουν σημαντικά εν αμφιβόλω την ικανότητα της οντότητας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Εάν το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι η ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, οφείλουμε στην έκθεση ελέγχου μας να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στους ενοποιημένους λογαριασμούς ή, εάν οι γνωστοποιήσεις αυτές δεν είναι επαρκείς, να διατυπώσουμε διαφοροποιημένη γνώμη. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που συγκεντρώνουμε μέχρι την ημερομηνία της έκθεσής μας. Ωστόσο, υπάρχει το ενδεχόμενο μελλοντικά γεγονότα ή περιστάσεις να οδηγήσουν σε αδυναμία της ελεγχόμενης μονάδας να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- ε) Αξιολογούμε συνολικά την παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσον οι ενοποιημένοι λογαριασμοί εκφράζουν τις πράξεις και τα γεγονότα στα οποία αυτοί βασίζονται κατά τρόπο εύλογο.
- στ) Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου σχετικά με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που αφορούν τις ελεγχόμενες μονάδες που εμπίπτουν στο πεδίο ενοποίησης της ΕΕ, προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς και τις πράξεις στις οποίες αυτοί βασίζονται. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και τη διενέργεια του ελέγχου και φέρουμε την πλήρη ευθύνη για την ελεγκτική γνώμη που διατυπώνουμε.

XXIX. Ενημερώνουμε τη διοίκηση, μεταξύ άλλων, σχετικά με την προβλεπόμενη εμβέλεια και το χρονοδιάγραμμα των ελεγκτικών εργασιών, καθώς και σχετικά με σημαντικές διαπιστώσεις του ελέγχου, περιλαμβανομένων τυχόν διαπιστώσεων για σημαντικές ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.

XXX. Από τα ζητήματα που αναλύσαμε με την Επιτροπή και τις λοιπές ελεγχόμενες μονάδες, προσδιορίζουμε εκείνα που είχαν τη μεγαλύτερη σημασία για τον έλεγχο των ενοποιημένων λογαριασμών και, ως εκ τούτου, αποτελούν τα κύρια ζητήματα του ελέγχου για την υπό εξέταση περίοδο. Τα ζητήματα αυτά περιγράφονται στην έκθεσή μας, εκτός εάν η δημοσιοποίησή τους αντιβαίνει σε νόμο ή κανονισμό ή εάν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, κρίνουμε ότι ένα ζήτημα δεν πρέπει να δημοσιοποιηθεί στην έκθεσή μας, καθώς πιθανολογείται εύλογα ότι οι αρνητικές συνέπειες μιας τέτοιας γνωστοποίησης θα υπερκερούσαν τα ενδεχόμενα οφέλη της για το δημόσιο συμφέρον.

24 Σεπτεμβρίου 2020

Klaus-Heiner LEHNE
Πρόεδρος

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Εισαγωγή

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

1.1. Είμαστε ο ανεξάρτητος ελεγκτής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)⁸:

- α) γνωμοδοτούμε σχετικά με τους λογαριασμούς της ΕΕ,
- β) εξακριβώνουμε κατά πόσον ο προϋπολογισμός της ΕΕ εκτελείται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις,
- γ) κοινοποιούμε στοιχεία σχετικά με την οικονομία, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα⁹ των δαπανών της ΕΕ, και
- δ) παρέχουμε συμβουλές επί προτεινόμενων νομοθετικών πράξεων που έχουν δημοσιονομική επίπτωση.

1.2. Οι εργασίες μας σχετικά με τη *δήλωση αξιοπιστίας* (που περιγράφονται στο *παράρτημα 1.1*) ανταποκρίνονται στον πρώτο και στον δεύτερο από τους ανωτέρω στόχους. Για το οικονομικό έτος 2019, αποφασίσαμε να παρουσιάσουμε τις πτυχές της εκτέλεσης του προϋπολογισμού που άπτονται των επιδόσεων (δηλαδή που αφορούν την οικονομία, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των δαπανών) σε χωριστή ετήσια έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις¹⁰. Λαμβανόμενες ως σύνολο, οι ελεγκτικές εργασίες μας συμβάλλουν επίσης καθοριστικά στη διαμόρφωση των γνώμων που διατυπώνουμε επί προτεινόμενης νομοθεσίας.

1.3. Στο παρόν κεφάλαιο της ετήσιας έκθεσης:

- α) περιγράφεται το πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας και γίνεται επισκόπηση των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών και την *κανονικότητα των πράξεων*.

⁸ Βλέπε άρθρα 285 έως 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 47).

⁹ Βλέπε γλωσσάριο: *Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση*

¹⁰ Βλέπε την ετήσια έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις για το 2019.

- β) παρατίθενται πληροφορίες σχετικά με τις περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης που παραπέμφαμε στην OLAF·
- γ) παρουσιάζεται εν συντομία η προσέγγιση ελέγχου που εφαρμόζουμε (βλέπε [παράρτημα 1.1](#)).

1.4. Τα περιοριστικά μέτρα λόγω της κρίσης της COVID-19 επιβλήθηκαν πριν ολοκληρώσουμε τις ελεγκτικές εργασίες μας για τη σύνταξη της παρούσας ετήσιας έκθεσης και της δήλωσης αξιοπιστίας, γεγονός που περιορίσε την ικανότητά μας να συγκεντρώσουμε τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που χρειαζόμασταν για μέρος των εργασιών μας. Στις περιπτώσεις που οι περιορισμοί στις μετακινήσεις δεν μας επέτρεψαν να διενεργήσουμε επιτόπιους ελέγχους, εφαρμόσαμε εναλλακτικές ελεγκτικές διαδικασίες, όπως ελέγχους βάσει εγγράφων. Με τον τρόπο αυτό κατορθώσαμε να συγκεντρώσουμε επαρκή και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία για να ολοκληρώσουμε τις ελεγκτικές εργασίες μας και να καταρτίσουμε τη δήλωση αξιοπιστίας και τις ειδικές εκτιμήσεις σε σχέση με την ετήσια έκθεση για το 2019, χωρίς να περιοριστεί η εμβέλειά τους.

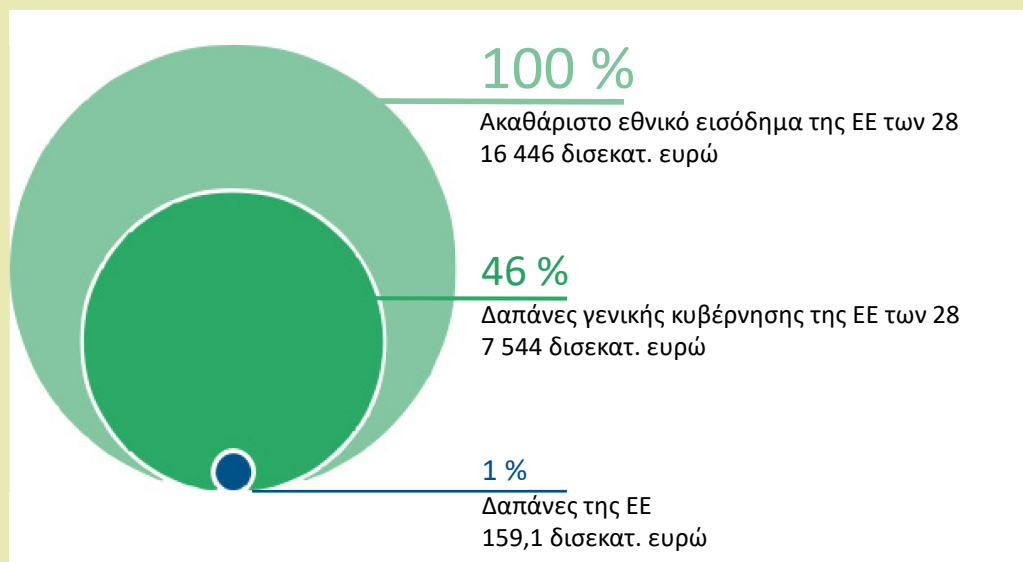
Οι δαπάνες της ΕΕ αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη των διαφόρων στόχων πολιτικής

1.5. Οι δαπάνες της ΕΕ αποτελούν σημαντικό, όχι όμως και το μόνο, εργαλείο για την επίτευξη των διαφόρων στόχων πολιτικής. Άλλα σημαντικά εργαλεία είναι η νομοθεσία και η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και προσώπων εντός της ΕΕ. Το 2019 οι δαπάνες της ΕΕ ανήλθαν σε 159,1 δισεκατομμύρια ευρώ¹¹, ποσό που αντιστοιχεί στο 2,1 % των συνολικών δαπανών γενικής κυβέρνησης των κρατών μελών της ΕΕ και στο 1,0 % του συνδυασμένου ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός τους (βλέπε [πλαίσιο 1.1](#)).

¹¹ Βλέπε τους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ για το 2019, τις καταστάσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τις επεξηγηματικές σημειώσεις, τομέας 4.3 ΠΔΠ: Εκτέλεση των πιστώσεων πληρωμών.

Πλαίσιο 1.1

Οι δαπάνες της ΕΕ για το 2019 ως μέρος του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) και των δαπανών γενικής κυβέρνησης

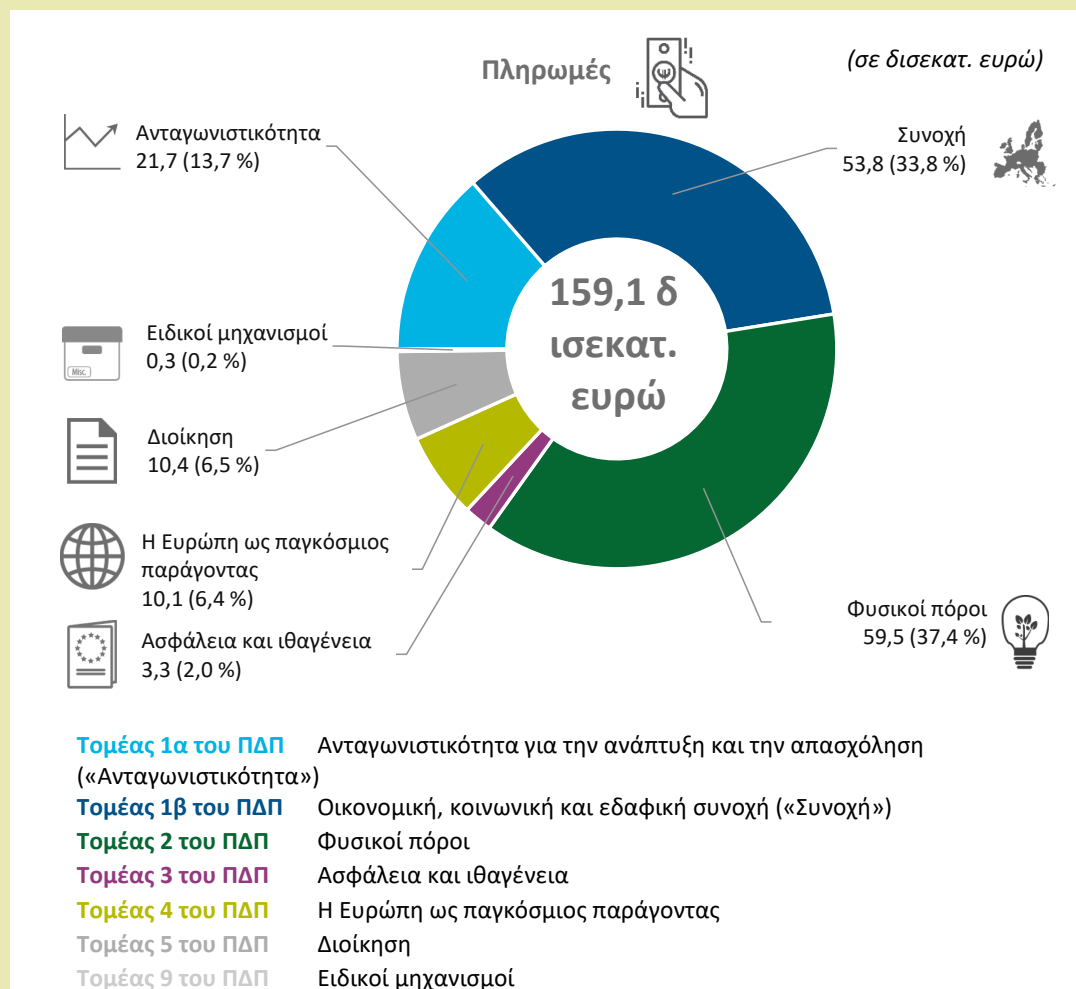

Πηγή: ΑΕΕ κρατών μελών: Ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2019 – Παράρτημα Α – Έσοδα· Δαπάνες γενικής κυβέρνησης των κρατών μελών: Eurostat — ετήσιοι εθνικοί λογαριασμοί· δαπάνες της ΕΕ: Ευρωπαϊκή Επιτροπή – ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2019.

1.6. Τα κεφάλαια της ΕΕ εκταμιεύονται προς τους δικαιούχους είτε μέσω πληρωμών άπαξ ή ετήσιων δόσεων είτε μέσω σειράς πληρωμών στο πλαίσιο πολυετών καθεστώτων δαπανών. Οι πληρωμές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2019 περιλάμβαναν 126,2 δισεκατομμύρια ευρώ σε πληρωμές άπαξ, σε ενδιάμεσες ή σε τελικές πληρωμές, καθώς και 32,9 δισεκατομμύρια ευρώ σε προχρηματοδοτήσεις. Όπως φαίνεται στο [πλαίσιο 1.2](#), το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ διατέθηκε στους «Φυσικούς πόρους» και έπονται η «Συνοχή» και η «Ανταγωνιστικότητα».

Πλαίσιο 1.2

Πληρωμές του 2019 ανά τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ)

Πηγή: ΕΕΣ.

Διαπιστώσεις του ελέγχου για το οικονομικό έτος 2019

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Οι λογαριασμοί δεν περιείχαν ουσιώδεις ανακρίβειες

1.7. Οι παρατηρήσεις μας αφορούν τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹² (εφεξής «οι λογαριασμοί») για το οικονομικό έτος 2019. Οι λογαριασμοί αυτοί, μαζί με τη δήλωση πληρότητας του υπολόγου, μας περιήλθαν στις 26 Ιουνίου 2020, ήτοι πριν από την καταληκτική ημερομηνία της προθεσμίας που ορίζει για την υποβολή τους ο δημοσιονομικός κανονισμός¹³. Οι λογαριασμοί συνοδεύονται από ενότητα με τίτλο «Οικονομικές καταστάσεις - Συζήτηση και ανάλυση»¹⁴. Η ελεγκτική γνώμη μας δεν καλύπτει την εν λόγω ανάλυση. Εντούτοις, κατ' εφαρμογήν των ελεγκτικών προτύπων, αξιολογήσαμε τη συνέπειά της με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς.

¹² Οι ενοποιημένοι λογαριασμοί περιλαμβάνουν:

- α) τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες, με τη σειρά τους, περιλαμβάνουν τον ισολογισμό (στον οποίο παρουσιάζονται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού στο τέλος του οικονομικού έτους), την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων (που περιλαμβάνει τα έσοδα και τα έξοδα του οικονομικού έτους), την κατάσταση ταμειακών ροών (από όπου προκύπτει ο τρόπος με τον οποίο οι μεταβολές στους λογαριασμούς επηρεάζουν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ισοδύναμα αυτών), την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού και τις σχετικές σημειώσεις·
- β) τις εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού, οι οποίες καλύπτουν τα έσοδα και τις δαπάνες του οικονομικού έτους, καθώς και τις σχετικές σημειώσεις.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Συμβουλίου (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

¹⁴ Βλέπε κατευθυντήρια οδηγία για τις ενδεδειγμένες πρακτικές αριθ. 2 (RPG 2) με τίτλο «Financial Statements Discussion and Analysis» (Οικονομικές καταστάσεις - Συζήτηση και ανάλυση) του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων του Δημόσιου Τομέα (International Public Sector Accounting Standards Board, IPSASB).

1.8. Από τους λογαριασμούς που δημοσίευσε η Επιτροπή προκύπτει ότι, στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το σύνολο των στοιχείων παθητικού ανερχόταν σε 251,5 δισεκατομμύρια ευρώ έναντι 178,9 δισεκατομμυρίων ευρώ που ήταν το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού¹⁵. Το οικονομικό αποτέλεσμα για το 2019 ανερχόταν σε 4,8 δισεκατομμύρια ευρώ.

1.9. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας διαπιστώσαμε ότι οι λογαριασμοί δεν περιείχαν ουσιώδεις ανακρίβειες. Επιπλέον, οι παρατηρήσεις μας σχετικά με τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση των κεφαλαίων της ΕΕ παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 2.

Κύρια ζητήματα του ελέγχου σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις του 2019

1.10. Κύρια ζητήματα του ελέγχου είναι αυτά που, κατά την επαγγελματική κρίση μας, είχαν τη μεγαλύτερη βαρύτητα στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της υπό εξέταση περιόδου. Πρόκειται για ζητήματα που εξετάσαμε κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων συνολικά, καθώς και κατά τη διαμόρφωση της γνώμης μας επ' αυτών, αλλά επί των οποίων δεν διατυπώνουμε χωριστή γνώμη. Σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο των ανώτατων οργάνων ελέγχου (ISSAI) 2701¹⁶, στη δήλωση αξιοπιστίας μας αναφερόμαστε στα κύρια ζητήματα του ελέγχου.

Κανονικότητα των πράξεων

1.11. Εξετάζουμε τα έσοδα και τις δαπάνες της ΕΕ, προκειμένου να αξιολογήσουμε κατά πόσον αυτά συμφωνούν με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις. Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας όσον αφορά τα έσοδα παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 3 και όσον αφορά τις δαπάνες στα κεφάλαια 4 έως 9.

¹⁵ Η διαφορά των 72,5 δισεκατομμυρίων ευρώ αντιπροσωπεύει τα (αρνητικά) καθαρά στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται στα αποθεματικά και σε εκείνο το μέρος των δαπανών που είχαν ήδη πραγματοποιηθεί από την ΕΕ στις 31 Δεκεμβρίου και πρέπει να χρηματοδοτηθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς.

¹⁶ ISSAI 2701 – Communicating Key Audit Matters in the Independent Auditor's Report.

Ο έλεγχός μας καλύπτει τις πράξεις εσόδων και δαπανών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί.

1.12. Όσον αφορά τα έσοδα, αποκομίσαμε την απαιτούμενη για τη διαμόρφωση της ελεγκτικής γνώμης μας βεβαιότητα από την αξιολόγηση βασικών επιλεγμένων συστημάτων και, συμπληρωματικά, από ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων. Το δείγμα πράξεων που εξετάσαμε σχεδιάστηκε ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό ολόκληρου του φάσματος των πηγών εσόδων, στις οποίες περιλαμβάνονται τρεις κατηγορίες ιδίων πόρων και έσοδα από άλλες πηγές. (βλέπε σημεία 3.2-3.3).

1.13. Όσον αφορά τις δαπάνες, σχεδιάσαμε και υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες αντιπροσωπευτικό δείγμα πράξεων, προκειμένου να θεμελιώσουμε τη δήλωση αξιοπιστίας μας και να εκτιμήσουμε το μερίδιο των παράτυπων πράξεων στον συνολικό πληθυσμό που υποβάλαμε σε έλεγχο, τόσο για τις δαπάνες υψηλού και χαμηλού κινδύνου όσο και για κάθε τομέα του ΠΔΠ για τον οποίο διατυπώνουμε ειδική εκτίμηση (κεφάλαια 4, 5, 6 και 9).

1.14. Στην περίπτωση των δαπανών, οι πράξεις επί των οποίων βασίζονται οι λογαριασμοί περιλαμβάνουν μεταφορές κεφαλαίων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ προς τους τελικούς αποδέκτες των δαπανών της ΕΕ. Εξετάζουμε τις δαπάνες στο σημείο κατά το οποίο οι τελικοί αποδέκτες των κεφαλαίων της ΕΕ αναλαμβάνουν δραστηριότητες ή υποβάλλονται σε έξοδα και η Επιτροπή αποδέχεται αυτές τις δαπάνες («αποδεκτές δαπάνες»). Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι ο πληθυσμός των πράξεων που υποβάλλουμε σε έλεγχο περιλαμβάνει τόσο ενδιάμεσες όσο και τελικές πληρωμές. Δεν εξετάσαμε τις πληρωμές προχρηματοδοτήσεων, πέραν όσων είχαν εκκαθαριστεί το 2019.

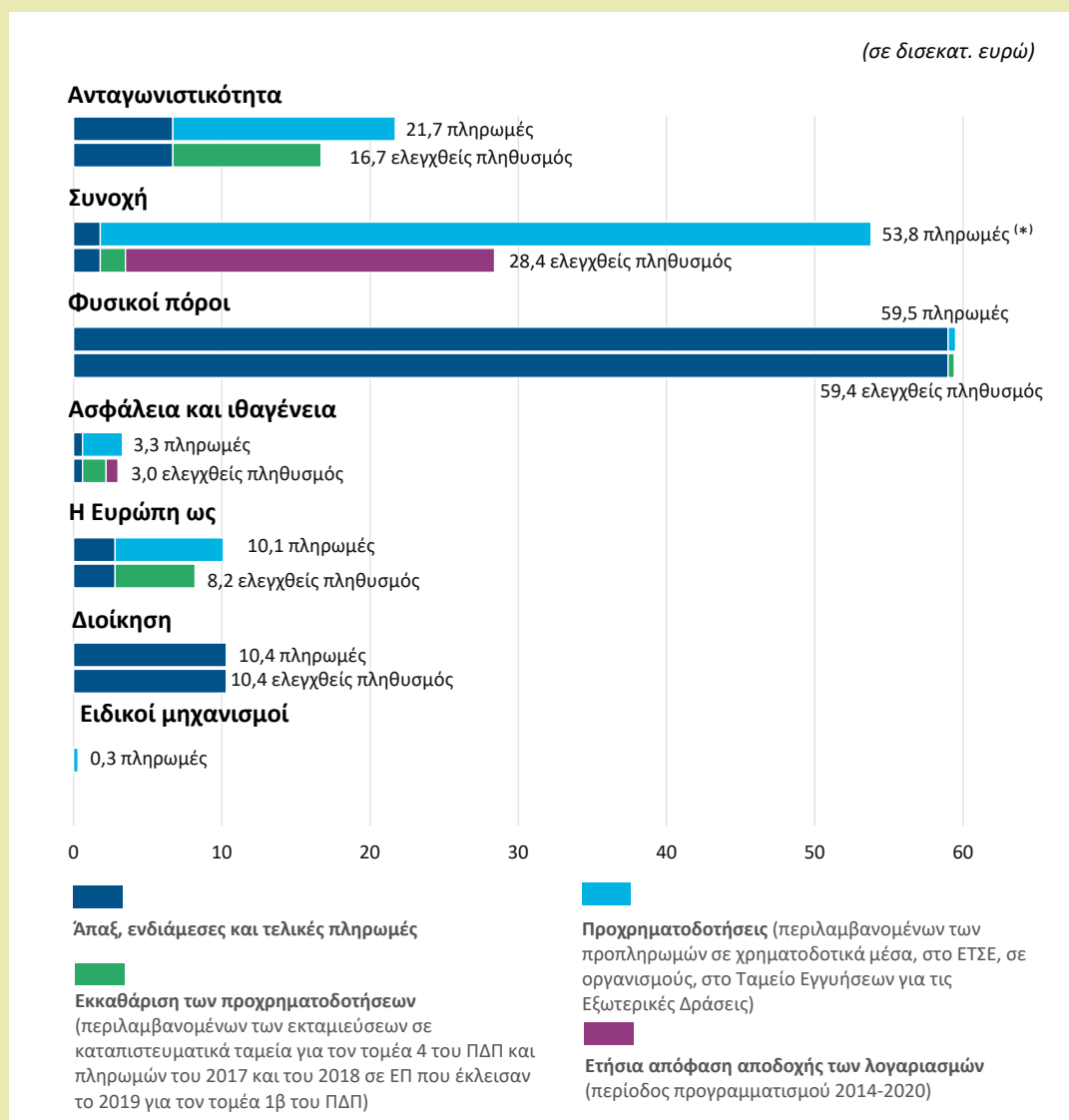
1.15. Οι τροποποιήσεις της νομοθεσίας για τη «Συνοχή», την περίοδο 2014-2020, είχαν επιπτώσεις σε αυτό που η Επιτροπή θεωρεί «αποδεκτές δαπάνες» στον τομέα αυτό. Από το 2017, ο πληθυσμός που υποβάλλουμε σε έλεγχο για αυτόν τον τομέα του ΠΔΠ συνίσταται, για την περίοδο 2014-2020, στις δαπάνες που περιείχαν οι λογαριασμοί που γίνονταν αποδεκτοί ετησίως από την Επιτροπή (βλέπε σημείο **(15)** του **παραρτήματος 1.1** και σημεία 5.8-5.9) και, για την περίοδο 2007-2013, στις τελικές πληρωμές (περιλαμβανομένων των ήδη εκκαθαρισμένων προχρηματοδοτήσεων). Αυτό σημαίνει ότι υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεις για τις οποίες τα κράτη μέλη έπρεπε να έχουν εφαρμόσει όλα τα σχετικά μέτρα για τη διόρθωση των σφαλμάτων που τα ίδια είχαν εντοπίσει.

1.16. Ο πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 ανερχόταν συνολικά σε 126,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Στο **πλαίσιο 1.3** παρουσιάζεται η κατανομή του

ποσού αυτού σε άπαξ, σε ενδιάμεσες (όσες είχε αποδεχθεί η Επιτροπή) και σε τελικές πληρωμές, σε εκκαθαρίσεις προχρηματοδοτήσεων και σε ετήσιες αποφάσεις αποδοχής των λογαριασμών.

Πλαίσιο 1.3

Σύγκριση του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο (126,1 δισεκατομμύρια ευρώ) με τις δαπάνες της ΕΕ (159,1 δισεκατομμύρια ευρώ) ανά τομέα του ΠΔΠ το 2019

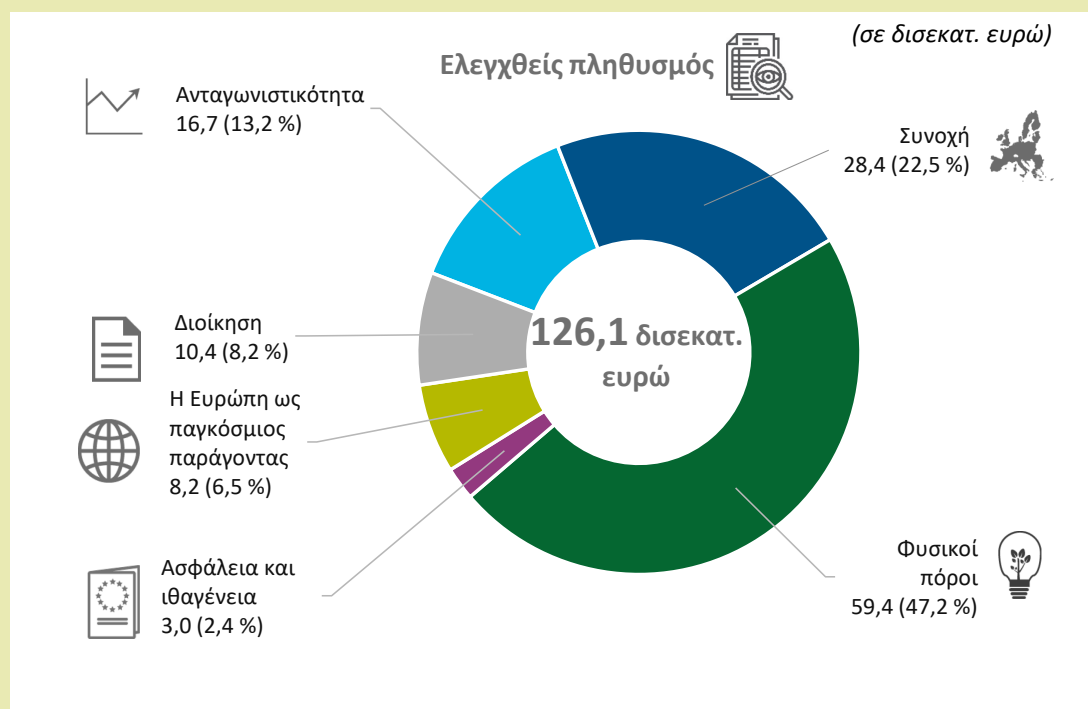
(*) Για τη «Συνοχή», στο ποσό των προχρηματοδοτήσεων, ύψους 52,0 δισεκατομμυρίων ευρώ, περιλαμβάνονται ενδιάμεσες πληρωμές της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, ανερχόμενες σε 41,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με την προσέγγιση που εφαρμόζουμε στον εν λόγω τομέα, οι πληρωμές αυτές δεν εμπίπτουν στον πληθυσμό που υποβάλαμε σε έλεγχο για τους σκοπούς της ετήσιας έκθεσής μας για το 2019.

Πηγή: ΕΕΣ.

1.17. Στο **πλαίσιο 1.4** φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού πληθυσμού (47,2 %) που υποβάλαμε σε έλεγχο εμπίπτει στον τομέα «Φυσικοί πόροι», και ακολουθούν η «Συνοχή» (22,5 %) και η «Ανταγωνιστικότητα» (13,2 %).

Πλαίσιο 1.4

Επισκόπηση του πληθυσμού των 126,1 δισεκατομμυρίων ευρώ που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 ανά τομέα του ΠΔΠ

Πηγή: ΕΕΣ.

Συγκεκριμένα είδη δαπανών εξακολουθούν να εμφανίζουν σφάλματα

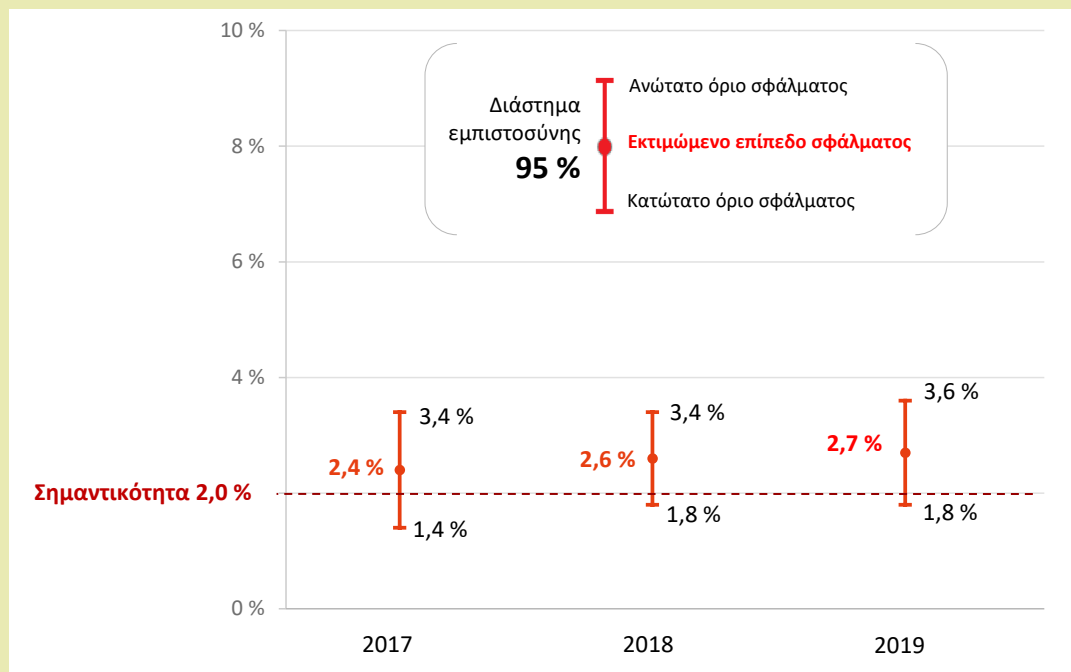
1.18. Όσον αφορά την κανονικότητα των εσόδων και των δαπανών της ΕΕ, οι σημαντικότερες διαπιστώσεις μας ήταν οι εξής:

- α) Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου συνάγεται ότι τα έσοδα δεν περιείχαν ουσιώδη σφάλματα. Τα σχετικά με τα έσοδα συστήματα που εξετάσαμε ήταν συνολικώς αποτελεσματικά. Οι βασικές εσωτερικές δικλίδες ελέγχου για τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (ΠΙΠ) που αξιολογήσαμε στην Επιτροπή (βλέπε σημεία 3.10 και 3.18) και σε ορισμένα κράτη μέλη (βλέπε σημεία 3.8 και 3.9) είχαν λειτουργήσει εν μέρει αποτελεσματικά (βλέπε σημείο 3.24). Εντοπίσαμε επίσης σημαντικές αδυναμίες στις δικλίδες ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών (ήτοι των διαφευγόντων πόσων που δεν καταχωρίζονται στα λογιστικά συστήματα των κρατών μελών για τους ΠΙΠ), οι οποίες απαιτούν τη λήψη μέτρων εκ μέρους της ΕΕ.
- β) Όσον αφορά τις δαπάνες, από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου συνάγεται ότι το συνολικό επίπεδο σφάλματος ήταν σημαντικό, ανερχόμενο συγκεκριμένα σε 2,7 %¹⁷ (βλέπε [πλαίσιο 1.5](#)). Η «Συνοχή» ήταν ο τομέας που συνέβαλε περισσότερο σε αυτό το ποσοστό (36,3 %), και ακολουθούν οι τομείς «Φυσικοί Πόροι» (32,2 %), «Ανταγωνιστικότητα» (19,1 %) και «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» (10,3 %). Ουσιώδη σφάλματα εξακολουθούν να εμφανίζουν οι δαπάνες υψηλού κινδύνου, οι οποίες διέπονται συχνά από πολύπλοκους κανόνες και συνιστούν απόδοση εξόδων (βλέπε σημεία [1.21-1.22](#)). Οι δαπάνες αυτές αντιστοιχούσαν στο 53,1 % του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο (βλέπε [πλαίσιο 1.5](#)).

¹⁷ Εκτιμούμε, με βαθμό εμπιστοσύνης 95 %, ότι, για τον σχετικό πληθυσμό, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 1,8 % και 3,6 % (κατώτατο και ανώτατο όριο σφάλματος αντίστοιχα).

Πλαίσιο 1.5

Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος (2017 έως 2019)

Πηγή: ΕΕΣ.

Ως **σφάλμα** νοείται ένα ποσό που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Σφάλματα προκύπτουν όταν κονδύλια δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία και, κατά συνέπεια, για τον σκοπό που επιδίωκαν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεσπίζοντάς την ή, όταν δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με συγκεκριμένους εθνικούς κανόνες.

Η πολυπλοκότητα των κανόνων και ο τρόπος εκταμίευσης των κεφαλαίων της ΕΕ επηρεάζουν τον κίνδυνο σφάλματος

1.19. Μετά από ανάλυση κινδύνου, βασιζόμενη σε προηγούμενα αποτελέσματα ελέγχου, και αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, κατανείμαμε τον πληθυσμό των υποκείμενων πράξεων που υποβάλαμε σε έλεγχο σε δαπάνες υψηλού και χαμηλού κινδύνου και προβήκαμε σε εκτίμηση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος και για τις δύο κατηγορίες. Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας για το 2019 και οι διαπιστώσεις μας από προηγούμενα έτη επιβεβαιώνουν τις εκτιμήσεις μας και την ταξινόμηση των κινδύνων, υποδηλώνοντας ότι ο τρόπος εκταμίευσης των κεφαλαίων επηρεάζει τον κίνδυνο σφάλματος.

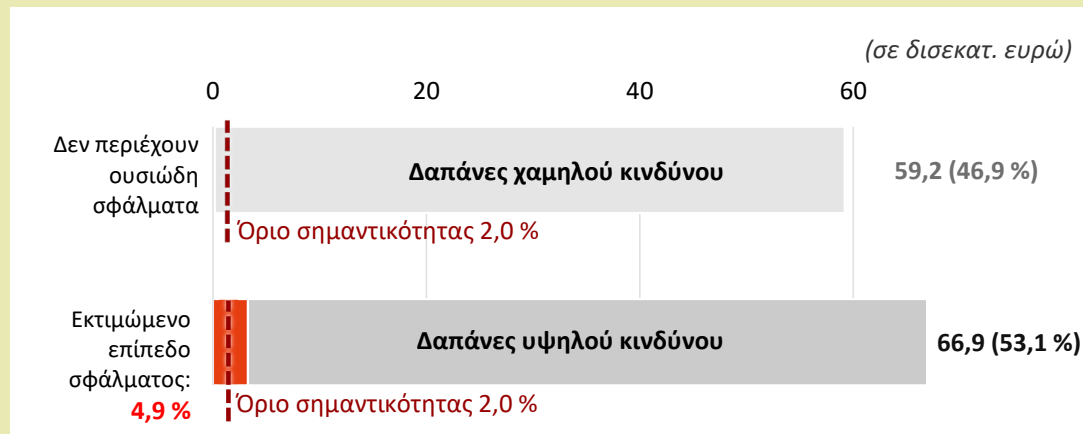
- Ο κίνδυνος σφάλματος είναι χαμηλότερος για τις δαπάνες που διέπονται από απλουστευμένους / λιγότερο πολύπλοκους κανόνες. Αυτό το είδος δαπανών περιλαμβάνει κυρίως τις **πληρωμές βάσει δικαιωμάτων**¹⁸, για τις οποίες οι δικαιούχοι οφείλουν να πληρούν συγκεκριμένες, όχι ιδιαίτερα περίπλοκες, προϋποθέσεις.
- Ο κίνδυνος σφάλματος είναι υψηλός για τις δαπάνες που διέπονται από πολύπλοκους κανόνες. Αυτό ισχύει κυρίως για τις **πληρωμές βάσει απόδοσης εξόδων**, στο πλαίσιο των οποίων οι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αίτημα απόδοσης των επιλέξιμων εξόδων στα οποία έχουν υποβληθεί. Για τον σκοπό αυτό, οι δικαιούχοι, πέραν του ότι οφείλουν να αποδεικνύουν ότι ασκούν δραστηριότητα επιλέξιμη για ενίσχυση, πρέπει να παρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι έχουν πράγματι υποβληθεί στα έξοδα των οποίων ζητούν την απόδοση. Στο πλαίσιο αυτό, υποχρεούνται συχνά να εφαρμόζουν πολύπλοκους κανόνες που ορίζουν ποιες δαπάνες μπορούν να δηλωθούν (επιλεξιμότητα) και με ποιον τρόπο μπορούν να πραγματοποιηθούν σωστά τα επιμέρους έξοδα (κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων ή κρατικών ενισχύσεων).

1.20. Για το 2019, συνεχίσαμε να διαπιστώνουμε ότι οι δαπάνες χαμηλού κινδύνου δεν περιείχαν ουσιώδη σφάλματα, ενώ οι δαπάνες υψηλού κινδύνου εξακολούθησαν να περιέχουν ουσιώδη σφάλματα (**πλαίσιο 1.6**). Ωστόσο, το ποσοστό των δαπανών που περιέχει ουσιώδες σφάλμα έχει αυξηθεί σε σύγκριση με την τελευταία τριετία.

¹⁸ Στις δαπάνες βάσει δικαιωμάτων περιλαμβάνονται και οι διοικητικές.

Πλαίσιο 1.6

Κατανομή του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 σε δαπάνες υψηλού και χαμηλού κινδύνου

Πηγή: ΕΕΣ.

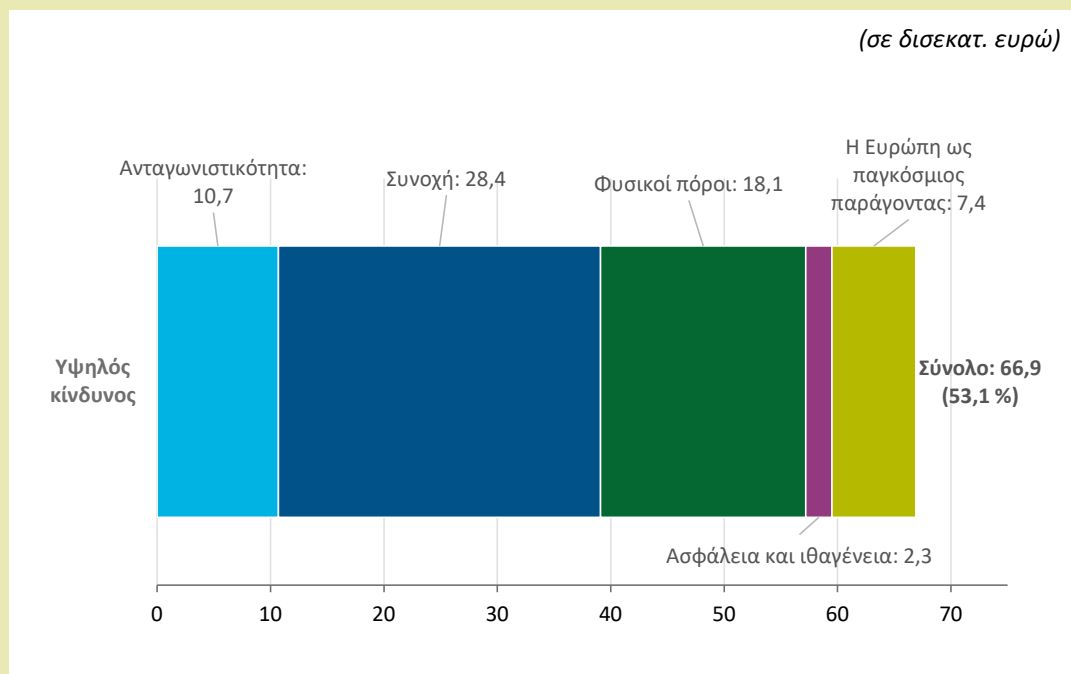
Περισσότερο από το ήμισυ του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο περιείχε ουσιώδες σφάλμα

1.21. Οι δαπάνες υψηλού κινδύνου αντιστοιχούν στο 53,1 % του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο και παρουσιάζονται αυξημένες σε σύγκριση με το παρελθόν έτος, κατά το οποίο αντιστοιχούσαν περίπου στο 50 % του πληθυσμού που ελέγξαμε. Το αυξημένο ποσοστό των δαπανών υψηλού κινδύνου φέτος οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση κατά 4,8 δισεκατομμύρια ευρώ του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο από τον τομέα «Συνοχή». Στο [πλαίσιο 1.7](#) φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του, κατά την εκτίμησή μας, πληθυσμού υψηλού κινδύνου (28,4 δισεκατομμύρια ευρώ) προέρχεται από τη «Συνοχή», και ακολουθούν οι «Φυσικοί πόροι» (18,1 δισεκατομμύρια ευρώ) και η «Ανταγωνιστικότητα» (10,7 δισεκατομμύρια ευρώ).

1.22. Εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος σε αυτό το είδος δαπανών τοποθετείται στο 4,9 % (έναντι 4,5 % το 2018), ποσοστό που υπερβαίνει το όριο σημαντικότητας του 2,0 % (βλέπε [πλαίσιο 1.6](#)). Αυτό το ποσοστό προκύπτει από τις ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλαμε τις δαπάνες υψηλού κινδύνου από όλους τους σχετικούς τομείς του ΠΔΠ.

Πλαίσιο 1.7

Κατανομή των δαπανών υψηλού κινδύνου ανά τομέα του ΠΔΠ

Πηγή: ΕΕΣ.

1.23. Στον τομέα «Συνοχή» (κεφάλαιο 5), οι δαπάνες εκτελούνται κυρίως μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Στον τομέα αυτό κυριαρχεί η απόδοση εξόδων, την οποία θεωρούμε υψηλού κινδύνου. Τα κύρια είδη σφάλματος που εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε ήταν τα μη επιλέξιμα έργα και οι παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς (ιδίως η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων).

1.24. Όσον αφορά τον τομέα «Φυσικοί πόροι» (κεφάλαιο 6), διαπιστώσαμε εκ νέου σημαντικό επίπεδο σφάλματος στους τομείς δαπανών που είχαμε χαρακτηρίσει ως υψηλότερου κινδύνου (αγροτική ανάπτυξη, μέτρα στήριξης της αγοράς, αλιεία, περιβάλλον και κλιματική αλλαγή) και που αντιστοιχούν στο 30 % περίπου των πληρωμών στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα. Στους τομείς αυτούς, οι δαπάνες λαμβάνουν κυρίως τη μορφή απόδοσης εξόδων και υπόκεινται σε συχνά πολύπλοκες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Τα συνηθέστερα σφάλματα που διαπιστώθηκαν στον εν λόγω τομέα αφορούσαν μη επιλέξιμους δικαιούχους, μη επιλέξιμες δραστηριότητες ή μη επιλέξιμα δηλωθέντα έξοδα.

1.25.

Όσον αφορά τον τομέα «Ανταγωνιστικότητα» (κεφάλαιο 4), όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, οι δαπάνες έρευνας εξακολουθούν να είναι υψηλού κινδύνου και συνιστούν την κύρια πηγή σφάλματος. Τα σφάλματα στις δαπάνες έρευνας περιλαμβάνουν διάφορες κατηγορίες μη επιλέξιμων εξόδων (ιδίως *άμεσες δαπάνες προσωπικού* και άλλες *άμεσες δαπάνες, έμμεσες δαπάνες* και δαπάνες υπεργολαβίας).

1.26.

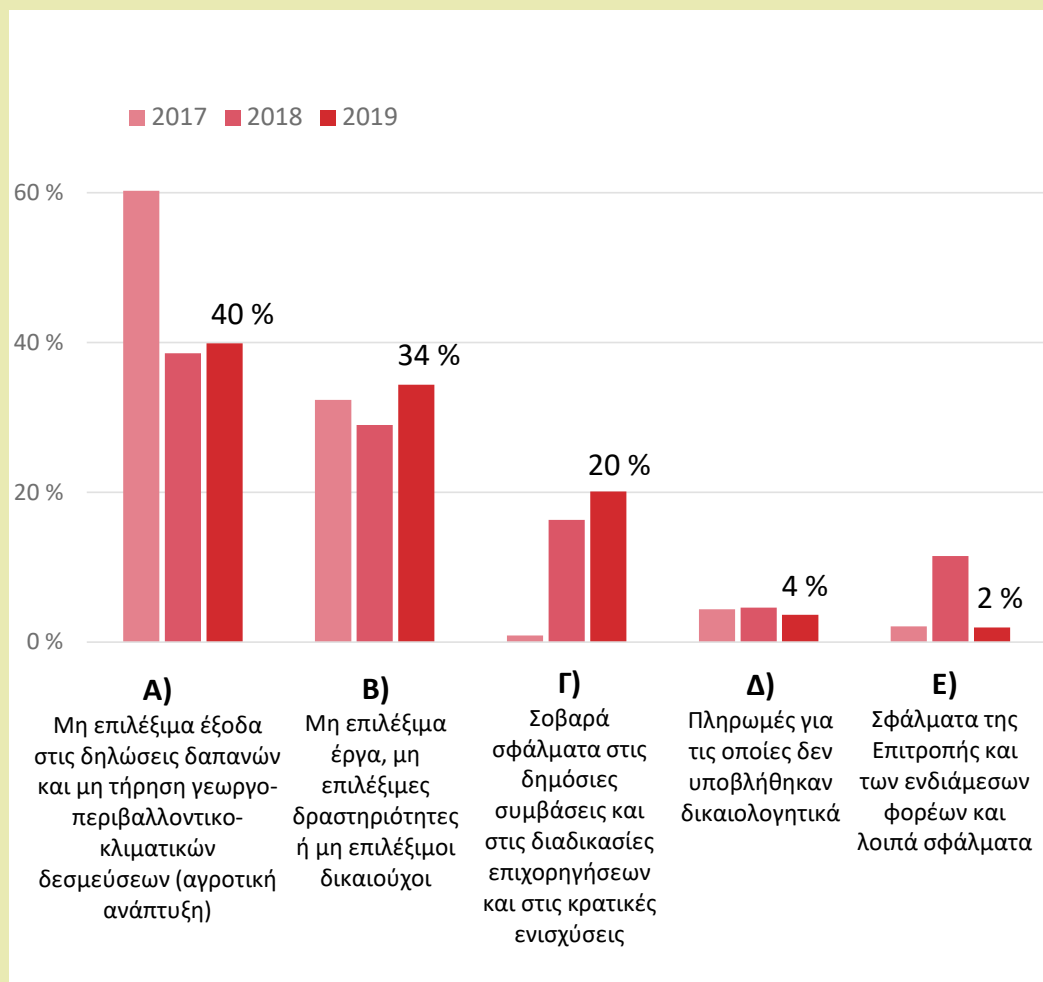
Στον τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» (κεφάλαιο 8), οι δαπάνες λαμβάνουν τη μορφή ενισχύσεων και εκτελούνται βάσει ευρέος φάσματος μεθόδων υλοποίησης, όπως συμβάσεις έργου, προμηθειών και υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, συμφωνίες συνεισφοράς και ανάθεσης και δημοσιονομική στήριξη. Βασίζονται κυρίως στην απόδοση εξόδων και καλύπτουν την εξωτερική δράση που χρηματοδοτείται από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Όλα τα είδη δαπανών στον τομέα αυτό θεωρούνται υψηλού κινδύνου, εξαιρουμένων των πληρωμών δημοσιονομικής στήριξης, οι οποίες αντιστοιχούν περίπου στο 10 % των εν λόγω δαπανών. Η πλειονότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν σε αυτόν τον τομέα αφορούν διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, διαδικασίες χορήγησης επιχορηγήσεων, απουσία δικαιολογητικών και μη επιλέξιμες δαπάνες.

Τα σφάλματα επιλεξιμότητας εξακολουθούν να είναι αυτά που συμβάλλουν περισσότερο στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου

1.27. Ακολουθώντας την πρακτική των τελευταίων ετών, εστίασαμε περισσότερο στα είδη σφάλματος που εντοπίζονται στις δαπάνες υψηλού κινδύνου, δεδομένου ότι εκεί εξακολουθούν να υπάρχουν ουσιώδη σφάλματα. Στο [πλαίσιο 1.8](#) παρουσιάζεται η συμβολή του κάθε είδους σφάλματος στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για το 2019 όσον αφορά τις δαπάνες υψηλού κινδύνου, καθώς και στις εκτιμήσεις για το 2018 και το 2017.

Πλαίσιο 1.8

Συμβολή κάθε είδους σφάλματος στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για το 2019 όσον αφορά τις δαπάνες υψηλού κινδύνου

Πηγή: ΕΕΣ.

1.28. Όπως και τα προηγούμενα έτη, τα σφάλματα επιλεξιμότητας (ήτοι τα μη επιλέξιμα έξοδα στις δηλώσεις δαπανών σε ποσοστό 40 % και τα μη επιλέξιμα έργα, οι μη επιλέξιμες δραστηριότητες ή οι μη επιλέξιμοι δικαιούχοι σε ποσοστό 34 %) ήταν αυτά που συνέβαλαν περισσότερο στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου, με συνολικό ποσοστό 74 % (έναντι 68 % το 2018).

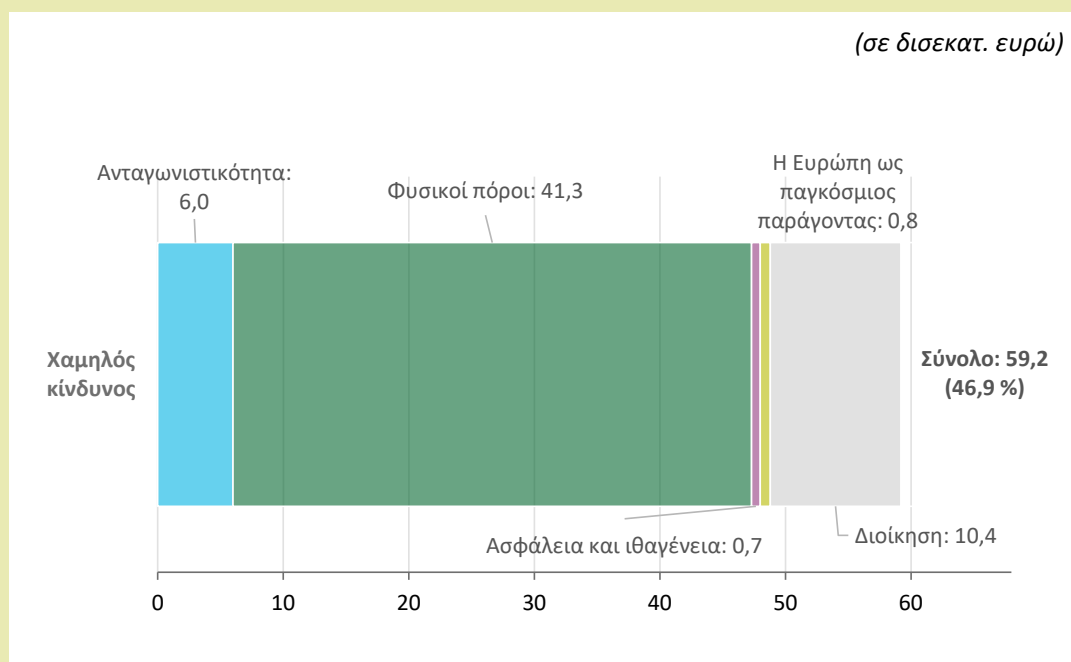
1.29. Το 2019 εντοπίσαμε εκ νέου έναν υψηλό αριθμό σφαλμάτων που σχετίζονταν με τις δημόσιες συμβάσεις, τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τις διαδικασίες επιχορηγήσεων, κυρίως στους τομείς της «Συνοχής» και των «Φυσικών πόρων». Τα σφάλματα αυτά συνέβαλαν κατά 20 % στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου (έναντι 16 % το 2018).

Δεν διαπιστώσαμε σημαντικό επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες χαμηλού κινδύνου

1.30. Όσον αφορά τις δαπάνες χαμηλού κινδύνου που αντιστοιχούσαν στο 46,9 % του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο, κατόπιν των ελεγκτικών εργασιών μας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, όπως και το 2018, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας που έχουμε ορίσει στο 2,0 %. Οι χαμηλού κινδύνου δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως τις πληρωμές βάσει δικαιωμάτων και τις διοικητικές δαπάνες (βλέπε [πλαίσιο 1.9](#)). Στις πρώτες συγκαταλέγονται οι υποτροφίες σε φοιτητές και ερευνητές («Ανταγωνιστικότητα» – κεφάλαιο 4), οι *άμεσες ενισχύσεις* προς γεωργούς («Φυσικοί πόροι» – κεφάλαιο 6) και η δημοσιονομική στήριξη σε τρίτες χώρες («Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» – κεφάλαιο 8). Οι διοικητικές δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως τους μισθούς και τις συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ («Διοίκηση» – κεφάλαιο 9).

Πλαίσιο 1.9

Κατανομή των δαπανών χαμηλού κινδύνου ανά τομέα του ΠΔΠ

Πηγή: ΕΕΣ.

Τα περί κανονικότητας στοιχεία της Επιτροπής

1.31. Σύμφωνα με το άρθρο 317 ΣΛΕΕ, την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ φέρει η Επιτροπή, η οποία διαχειρίζεται τις δαπάνες της ΕΕ σε συνεργασία με τα κράτη μέλη¹⁹. Η Επιτροπή λογοδοτεί για τις πράξεις της σε τρεις εκθέσεις που περιλαμβάνονται στη λεγόμενη «ενοποιημένη δέσμη δημοσιονομικών εκθέσεων»²⁰:

- α) ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- β) ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ,
- γ) έκθεση σχετικά με την παρακολούθηση της απαλλαγής του προηγούμενου οικονομικού έτους.

1.32. Στο πλαίσιο της στρατηγικής μας για την περίοδο 2018-2020, αποφασίσαμε να αξιολογήσουμε τις διάφορες επιλογές που προσφέρονται για την αξιοποίηση των στοιχείων περί νομιμότητας και κανονικότητας που παρέχουν οι ελεγχόμενοι. Αυτό σημαίνει ότι, στο μέλλον, πρόθεσή μας είναι να παρέχουμε διασφάλιση σχετικά με τις δηλώσεις (διαχείρισης) της Επιτροπής. Η απόφασή μας αυτή βασίζεται στην πείρα που έχουμε συσσωρεύσει με την εφαρμογή παρεμφερούς προσέγγισης από το 1994, στο πλαίσιο του ελέγχου της αξιοπιστίας των λογαριασμών. Όσον αφορά τον έλεγχο της κανονικότητας των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί, συνεχίζουμε να συνεργαζόμαστε με την Επιτροπή για τη δημιουργία των συνθηκών που είναι απαραίτητες ώστε να προχωρήσουμε προς την κατεύθυνση της εφαρμογής της ανωτέρω προσέγγισης και στο πεδίο αυτό. Ωστόσο, αντιμετωπίσαμε δυσκολίες, όπως σε σχέση με τη διαθεσιμότητα έγκαιρων και αξιόπιστων πληροφοριών, οι οποίες προς το παρόν δεν μας επιτρέπουν να προχωρήσουμε. Λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με αυτούς τους περιορισμούς παρουσιάζουμε στα κεφάλαια 4 («Ανταγωνιστικότητα»), 5 («Συνοχή») και 8 («Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»).

¹⁹ Άρθρο 317 ΣΛΕΕ:

«Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται σε εκτέλεση του άρθρου 322, με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.»

²⁰ https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019-0_en

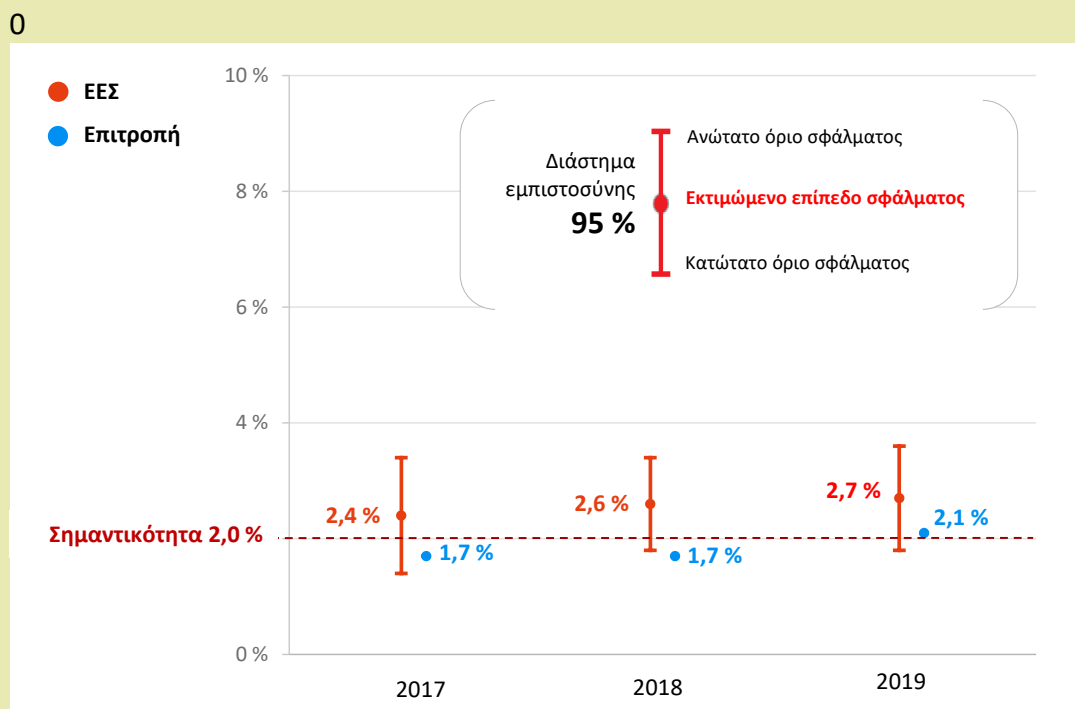
Η εκτίμηση του σφάλματος από μέρους της Επιτροπής βρίσκεται στο κατώτερο επίπεδο του δικού μας εύρους τιμών

1.33. Στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, η Επιτροπή παρουσιάζει, για τις πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί του 2019, την εκτίμησή της σχετικά με τον κίνδυνο κατά την πληρωμή. Ο κίνδυνος κατά την πληρωμή αποτελεί την από μέρους της Επιτροπής εκτίμηση του ποσού που, κατά τον χρόνο της πληρωμής, καταβλήθηκε χωρίς να έχουν τηρηθεί οι εφαρμοστέοι κανόνες. Η έννοια αυτή είναι η πλησιέστερη στη δική μας έννοια του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

1.34. Στο [πλαίσιο 1.10](#) παρουσιάζονται τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή, παράλληλα με το εύρος τιμών του δικού μας εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος. Κατά την Επιτροπή, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή για το 2019 είναι 2,1 %, ποσοστό κατώτερο του δικού μας εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος του 2,7 % (έναντι 2,6 % το 2018) και βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του δικού μας εύρους τιμών, οι οποίες κυμαίνονται μεταξύ 1,8 % και 3,6 %.

Πλαίσιο 1.10

Σύγκριση της από μέρους της Επιτροπής εκτίμησης του κινδύνου κατά την πληρωμή με το δικό μας εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος

Πηγή: ΕΕΣ.

Υπάρχουν ορισμένα προβλήματα με τις συνιστώσες των εκτιμήσεων της Επιτροπής

1.35. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί τις δηλώσεις αξιοπιστίας που διατυπώνουν οι γενικοί διευθυντές της στις *ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων* τους ως βάση για την από μέρους της συνολική αξιολόγηση του κινδύνου κατά την πληρωμή για τους διάφορους τομείς πολιτικής. Ωστόσο, ο ιδιαίτερος ρόλος της Επιτροπής, όπως αποτυπώνεται στη μεθοδολογία της, και οι αδυναμίες των κατασταλτικών ελέγχων, που αποτελούν καθοριστικό τμήμα του συστήματος των δικλίδων ελέγχου, επηρεάζουν τις εκτιμήσεις της. Αυτοί είναι οι δύο βασικότεροι λόγοι για τους οποίους τα ποσοστά αυτά διαφέρουν από τα δικά μας εκτιμώμενα επίπεδα σφάλματος. Στο [πλαίσιο 1.11](#) παρουσιάζεται η βάση την οποία χρησιμοποιεί η Επιτροπή για τη θεμελίωση του κινδύνου κατά την πληρωμή για τους κύριους τομείς δαπανών, μαζί με τα αντίστοιχα προβλήματα²¹.

Πλαίσιο 1.11

Εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τον κίνδυνο κατά την πληρωμή: βάση θεμελιώσεώς της και προβλήματα

Τομέας πολιτικής	Βάση επί της οποίας θεμελιώνεται ο κίνδυνος κατά την πληρωμή	Ζητήματα
Ανταγωνιστικότητα	Η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της Επιτροπής επιλέγει ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των δηλώσεων εξόδων, κατά μέσο όρο ανά 18 μήνες. Για το 2019, το δείγμα κάλυπτε τις δαπάνες από τον Ιανουάριο του 2014 έως τον Φεβρουάριο του 2018. Περί το 20 % των κατασταλτικών ελέγχων πραγματοποιούνται από την CAS, το δε υπόλοιπο	Οι κατασταλτικοί έλεγχοι δεν καλύπτουν κατά κύριο λόγο τις πληρωμές ή τις εκκαθαρίσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το υπό εξέταση έτος της δήλωσης αξιοπιστίας και διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν πάντοτε αξιόπιστοι ^(*) .

²¹ Λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με αυτές τις αδυναμίες παρουσιάζουμε στα κεφάλαια 4 («Ανταγωνιστικότητα»), 5 («Συνοχή»), 7 («Φυσικοί πόροι») και 8 («Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»).

	80 % από ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες για λογαριασμό της.	
Φυσικοί πόροι ^(**)	Στατιστικές ελέγχου των οργανισμών πληρωμών των κρατών μελών, κατόπιν προσαρμογών, προκειμένου να εκτιμηθεί ο κίνδυνος κατά την πληρωμή.	Ο έλεγχος των κρατών μελών που αποτυπώνεται στις στατιστικές ελέγχου δεν εντοπίζει όλα τα σφάλματα και, ως εκ τούτου, είναι αναγκαίες οι προσαρμογές από την Επιτροπή ^(***) . Οι προσαρμογές της Επιτροπής βασίζονται συνήθως σε κατ' αποκοπήν συντελεστές. Υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί στην αξιοπιστία των αποτελεσμάτων των εργασιών των αρχών πιστοποίησης.
Συνοχή	Το συγκεντρωτικό υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος, όπως αναθεωρήθηκε από την Επιτροπή - βασικός δείκτης επιδόσεων (ΒΔΕ) 5 - για το λογιστικό έτος 2017-18, περιλαμβανομένου του πλέον απαισιόδοξου σεναρίου, το οποίο επίσης αποτυπώνεται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις.	Οι εξακριβώσεις των αρχών ελέγχου δεν αποδεικνύονταν πάντοτε αξιόπιστες ^(****) . Ο ΒΔΕ 5 πρέπει να θεωρείται ως ελάχιστος συντελεστής και δεν είναι ακόμη οριστικός.

Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας	Μελέτη σχετικά με το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος (ΥΠΣ) που εκπονείται ετησίως από εξωτερικούς συμβούλους. Για το 2019, η μελέτη κάλυψε τις συμβάσεις που είχαν κλείσει μεταξύ 1ης Σεπτεμβρίου 2018 και 31ης Αυγούστου 2019.	Ανεπαρκής αριθμός επιτόπιων ελέγχων σε χώρες στις οποίες υλοποιούνται έργα. Ανεπαρκής κάλυψη συναφών πτυχών των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Ευρύ περιθώριο για την εκτίμηση του αντικτύπου των μεμονωμένων σφαλμάτων. Απουσία ιδίων ελεγκτικών δοκιμασιών επαλήθευσης για πράξεις που έχουν ήδη ελεγχθεί από άλλους (υπερβολική εμπιστοσύνη).
-----------------------------------	--	--

(*) Δεν μπορέσαμε να βασιστούμε στα συμπεράσματα για 17 από τους 40 κατασταλτικούς ελέγχους που επισκοπήσαμε το 2018 και το 2019.

(**) Τα προβλήματα που παρουσιάζονται για τον τομέα «Φυσικοί πόροι» αναφέρονται στην κοινή γεωργική πολιτική.

(***) Οι προσαρμογές που βασίζονταν τόσο στους ελέγχους της ίδιας της Επιτροπής όσο και στις εργασίες των οργανισμών πιστοποίησης αντιστοιχούσαν στο 56 % περίπου της συνολικής εκτίμησης του «κινδύνου κατά την πληρωμή».

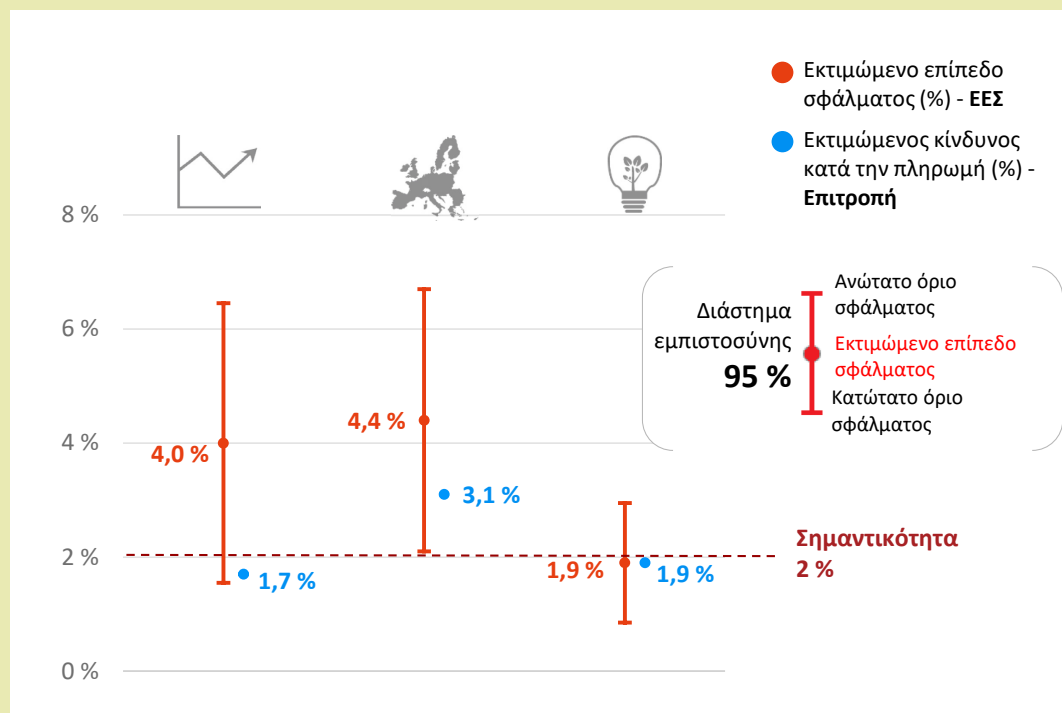
(****) Την τελευταία τριετία κατά την οποία εξετάζουμε δαπάνες της περιόδου 2014-2020, ο αριθμός των φακέλων διασφάλισης για τους οποίους οι αρχές ελέγχου έχουν αναφέρει αναξιόπιστα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος κάτω του 2 % αντιστοιχεί συστηματικά στο 50 % περίπου τόσο για τους φακέλους όσο και για τις δαπάνες που επιλέγουμε για έλεγχο.

1.36. Στο [πλαίσιο 1.12](#), παραβάλλουμε το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος για τους τομείς του ΠΔΠ σχετικά με τους οποίους παρουσιάζουμε ειδική εκτίμηση με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις της Επιτροπής²².

²² Καθώς η Επιτροπή δεν παρουσιάζει συνολικό αριθμητικό στοιχείο για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για τον υποτομέα 1α του ΠΔΠ («Ανταγωνιστικότητα») στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (η Επιτροπή διακρίνει τον υποτομέα σε δύο τομείς πολιτικής), χρειάστηκε να ομαδοποιήσουμε τα στοιχεία που παρουσιάζει στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων.

Πλαίσιο 1.12

Σύγκριση του κατά την εκτίμησή μας επιπέδου σφάλματος για το 2019 με την εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για ορισμένους τομείς του ΠΔΠ^(*)()**

(*) Βάσει και άλλων αποδεικτικών στοιχείων προερχόμενων από το σύστημα ελέγχου, διαπιστώνουμε ότι το επίπεδο σφάλματος για τον τομέα «Φυσικοί πόροι» προσεγγίζει το όριο σημαντικότητας.

(**) Όσον αφορά τη «Διοίκηση», ούτε εμείς ούτε η Επιτροπή διαπιστώσαμε σημαντικό επίπεδο σφάλματος.

(***) Γενικές διευθύνσεις και υπηρεσίες της Επιτροπής: ECFIN, GROW, MOVE, ENER, RTD, CNECT, JRC, FISMA, TAXUD, EAC, EASME, EACEA, INEA, ERCEA, REA. Ορισμένες γενικές διευθύνσεις έχουν οριστεί υπεύθυνες για περισσότερους του ενός τομείς του ΠΔΠ (EACEA, ECHO και INEA).

(****) EMPL, REGIO, REFORM (πρώην Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων), INEA.

(*****) ΓΔ AGRI, CLIMA, ENV και MARE.

Πηγή: ΕΕΣ.

1.37. Από τη σύγκριση προκύπτει ότι τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής είναι χαμηλότερα της δικής μας εκτίμησης για τους δύο τομείς πολιτικής, γεγονός που αντανακλά τις αδυναμίες που αναφέρονται στο [πλαίσιο 1.11](#). Διαπιστώσαμε τα εξής:

- Όσον αφορά την «**Ανταγωνιστικότητα**», ο εκτιμώμενος κίνδυνος κατά την πληρωμή του 1,7 % για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ, τον οποίο υπολογίσαμε βάσει των στοιχείων που περιέχονται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, είναι χαμηλότερος του ορίου σημαντικότητας και βρίσκεται στο χαμηλότερο άκρο του δικού μας φάσματος τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος (βλέπε σημεία 4.35 και 4.38).
- Όσον αφορά τη «**Συνοχή**», η εκτίμηση της Επιτροπής για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ²³ είναι 3,1 %, ποσοστό που επιβεβαιώνει ότι το επίπεδο σφάλματος σε αυτόν τον τομέα πολιτικής είναι σημαντικό. Η εκτίμηση της Επιτροπής είναι χαμηλότερη του κατά τη δική μας εκτίμηση επιπέδου σφάλματος, αλλά εντός του χαμηλότερου μισού του δικού μας φάσματος τιμών (βλέπε σημεία 5.59 και 5.66).

1.38. Όσον αφορά τους «**Φυσικούς πόρους**», η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή (1,9 %) συμφωνεί με τη δική μας εκτίμηση (βλέπε σημεία 6.32 και 6.42).

²³ Βλέπε πίνακα Β στο παράρτημα 3 της ετήσιας έκθεσης για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2019, σ. 236.

Αναφέρουμε στην OLAF τις περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης

1.39. Θεωρούμε απάτη κάθε εκ προθέσεως πράξη ή παράλειψη που σχετίζεται με τη χρήση ή την υποβολή ψευδών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, την αποσιώπηση απαιτούμενων πληροφοριών και τη μη κατά προορισμό χρήση ενωσιακών κεφαλαίων²⁴. Η απάτη έχει ως πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της ΕΕ. Σύμφωνα με τα πρότυπα ελέγχου, η κύρια ευθύνη για την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης βαρύνει τόσο τους αρμόδιους για τη διαχείριση όσο και εκείνους που είναι επιφορτισμένοι με τη διοίκηση μιας οντότητας. Πριν από τη δρομολόγηση διαδικασιών ελέγχου λαμβάνουμε υπόψη τον κίνδυνο απάτης (βλέπε σημεία **(28)-(30)** του **παραρτήματος 1.1**).

1.40. Συνεργαζόμαστε στενά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) με σκοπό την πάταξη της απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ. Διαβιβάζουμε στην OLAF κάθε περίπτωση που εγείρει υπόνοιες απάτης, διαφθοράς ή άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, την οποία εντοπίζουμε στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας (περιλαμβανομένων αυτών που αφορούν τις επιδόσεις), ή βάσει των πληροφοριών που μας περιέρχονται άμεσα από τρίτους. Στη συνέχεια, η OLAF εξετάζει τις εν λόγω περιπτώσεις, αποφασίζει κατά πόσον πρέπει να κινήσει έρευνα και, αν χρειαστεί, συνεργάζεται με τις αρχές των κρατών μελών.

²⁴ Άρθρο 1, στοιχείο α), του παραρτήματος της πράξης του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1995, για την κατάρτιση της σύμβασης σχετικά με τη προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων («σύμβαση PIF»).

1.41. Το 2019:

- α) αξιολογήσαμε την κανονικότητα 747 πράξεων στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας σχετικά με την ετήσια έκθεση και καταρτίσαμε 36 ειδικές εκθέσεις·
- β) αναφέραμε στην OLAF 9 περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης που εντοπίσαμε κατά τους ελέγχους μας (όπως και το 2018), για 5 από τις οποίες η OLAF κίνησε έρευνα. Σε 4 περιπτώσεις, η OLAF αποφάσισε να μην κινήσει έρευνα.

1.42. Οι περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης που εντοπίσαμε στο πλαίσιο των εργασιών μας για το 2019 και διαβιβάσαμε στην OLAF αφορούσαν κατά κύριο λόγο υπόνοιες τεχνητής δημιουργίας των προϋποθέσεων που απαιτούνταν για εξασφάλιση χρηματοδότησης από την ΕΕ, δήλωσης εξόδων που δεν πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή παρατυπιών σε δημόσιες συμβάσεις. Ορισμένες από τις υποθέσεις πιθανολογούμενης απάτης που αναφέραμε στην OLAF αφορούσαν διάφορες παρατυπίες.

1.43. Βάσει πληροφοριακών στοιχείων προερχόμενων από τις ελεγκτικές εργασίες που εκτελέσαμε μεταξύ 2011 και 2019, η OLAF εισηγήθηκε την ανάκτηση συνολικά 317,7 εκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο 29 υποθέσεων²⁵.

²⁵ Οι πληροφορίες παρέχονται από την OLAF και δεν εξετάζονται από εμάς.

Συμπεράσματα

1.44. Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι κατά κύριο λόγο η υποστήριξη της ελεγκτικής γνώμης που παρουσιάζεται στη δήλωση αξιοπιστίας.

Αποτελέσματα του ελέγχου

1.45. Εκτιμάμε εν κατακλείδι ότι οι λογαριασμοί δεν περιείχαν ουσιώδεις ανακρίβειες.

1.46. Όσον αφορά την κανονικότητα των πράξεων, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα έσοδα δεν περιείχαν ουσιώδη σφάλματα. Όσον αφορά τις δαπάνες, τα αποτελέσματα του ελέγχου μας υποδεικνύουν ότι το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος αυξήθηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ανερχόμενο σε 2,7 % (έναντι 2,6 % το 2018). Οι υψηλού κινδύνου δαπάνες (κυρίως στο πλαίσιο απόδοσης εξόδων), που συχνά διέπονται από πολύπλοκους κανόνες, περιείχαν σημαντικό επίπεδο σφάλματος. Για το υπό εξέταση έτος, το μερίδιο αυτού του είδους δαπανών αυξήθηκε σε 53,1 %, ποσοστό που αντιστοιχεί σε σημαντικό μέρος του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο. Ως εκ τούτου, σε αντίθεση με την προηγούμενη τριετία, το σφάλμα είναι διάχυτο, γεγονός που αποτελεί τη βάση επί της οποίας θεμελιώνεται η διατύπωση «αρνητικής γνώμης».

Παραρτήματα

Παράρτημα 1.1 – Μεθοδολογία και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

- 1) Στο παρόν παράρτημα παρατίθενται η προσέγγιση και η μεθοδολογία ελέγχου που εφαρμόζουμε, οι οποίες ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα ελέγχου και διασφαλίζουν ότι οι ελεγκτικές γνώμες που διατυπώνουμε υποστηρίζονται από επαρκή και κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου. Το παράρτημα αναφέρεται επίσης στις κύριες διαφορές μεταξύ της δικής μας ελεγκτικής προσέγγισης και του τρόπου με τον οποίο η Επιτροπή εκτιμά και καταγράφει το επίπεδο των παρατυπιών²⁶, ενώ παράλληλα ασκεί τα καθήκοντά της ως υπεύθυνης για τη διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, παρέχουμε διευκρινίσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο:
 - παρεκτείνουμε τα εντοπισθέντα σφάλματα (σημείο (6)).
 - διαρθρώνουμε τα κεφάλαιά μας με άξονα τους τομείς του ΠΔΠ (σημείο (8)).
 - εφαρμόζουμε την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία (σημείο (9)). και
 - ποσοτικοποιούμε τα σφάλματα στον τομέα των συμβάσεων (σημείο (19)).
- 2) Ο τρόπος προσέγγισης του ελέγχου που εφαρμόζουμε καθορίζεται στο εγχειρίδιο δημοσιονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης, που είναι διαθέσιμο στον ιστότοπό μας²⁷. Για τον σχεδιασμό των ελεγκτικών εργασιών μας χρησιμοποιούμε μοντέλο διασφάλισης. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού μας, εξετάζουμε τον κίνδυνο εμφάνισης σφαλμάτων (εγγενή κίνδυνο) και τον κίνδυνο τα σφάλματα αυτά να μην προλαμβάνονται ή να μην εντοπίζονται και να μην διορθώνονται (κίνδυνο των δικλίδων ελέγχου).

²⁶ Βλέπε σ. 51-53 της ετήσιας έκθεσης της Επιτροπής για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για το 2019.

²⁷ <https://www.eca.europa.eu/el/Pages/AuditMethodology.aspx>

ΜΕΡΟΣ 1 – Μεθοδολογία και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

- 3) Εξετάζουμε τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ προκειμένου να εξακριβώσουμε την αξιοπιστία τους. Οι λογαριασμοί αυτοί περιλαμβάνουν:
 - α) τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, και
 - β) τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού.
- 4) Οι ενοποιημένοι λογαριασμοί παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά:
 - α) της οικονομικής κατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο τέλος του οικονομικού έτους,
 - β) των αποτελεσμάτων των πράξεών της και των ταμειακών ροών της, καθώς και
 - γ) των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το λήξαν οικονομικό έτος.
- 5) Στο πλαίσιο του ελέγχου μας:
 - α) αξιολογούμε το περιβάλλον των λογιστικών δικλίδων ελέγχου,
 - β) ελέγχουμε τη λειτουργία των βασικών λογιστικών διαδικασιών, καθώς και της διαδικασίας κλεισίματος στο τέλος του οικονομικού έτους,
 - γ) αναλύουμε τα κύρια λογιστικά στοιχεία από την άποψη της συνέπειας και του εύλογου χαρακτήρα τους,
 - δ) αναλύουμε και προβαίνουμε σε συμφωνία των λογαριασμών ή/και των υπολοίπων,
 - ε) διενεργούμε ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης των αναλήψεων υποχρεώσεων, των πληρωμών και συγκεκριμένων στοιχείων του ισολογισμού, βάσει αντιπροσωπευτικών δειγμάτων, και
 - στ) χρησιμοποιούμε, στο μέτρο του δυνατού, τις εργασίες άλλων ελεγκτών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου, ιδίως στο πλαίσιο του ελέγχου των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών δραστηριοτήτων που διαχειρίζεται η Επιτροπή και για τις οποίες υπάρχουν πιστοποιητικά εξωτερικού ελέγχου.

ΜΕΡΟΣ 2 – Μεθοδολογία και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου όσον αφορά την κανονικότητα των πράξεων

- 6) Η προσέγγιση που εφαρμόζουμε επί του παρόντος για την αξιολόγηση του κατά πόσον οι πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί συμμορφώνονται με τους κανόνες και τους κανονισμούς της ΕΕ ερείδεται κυρίως σε άμεσες ελεγκτικές δοκιμασίες συμμόρφωσης ενός μεγάλου, τυχαίου και αντιπροσωπευτικού δείγματος πράξεων. Σύμφωνα με τις γενικώς αποδεκτές στατιστικές πρακτικές, η παρέκταση των αποτελεσμάτων ενός στατιστικού δείγματος παράγει την καλύτερη εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος. Διαχωρίζουμε το δείγμα μας σε δαπάνες υψηλού και σε δαπάνες χαμηλού κινδύνου και το διαστρωματώνουμε βάσει των εξεταζόμενων τομέων του ΠΔΠ. Η διαδικασία αυτή μας επιτρέπει να παρεκτείνουμε τα σφάλματα που εντοπίζουμε στους διάφορους τομείς.
- 7) Ωστόσο, εξετάζουμε κατά πόσο μπορούμε να αξιοποιήσουμε αποδοτικά τους ελέγχους της κανονικότητας που έχουν ήδη διενεργήσει τρίτοι. Σύμφωνα με τα ελεγκτικά πρότυπα, όταν επιθυμούμε να χρησιμοποιήσουμε τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών για τις δικές μας ελεγκτικές εργασίες, αξιολογούμε την ανεξαρτησία και τις ικανότητες των εν λόγω τρίτων, καθώς και την εμπέλεια και την επάρκεια των εργασιών τους.

Πώς διενεργούμε τις ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων

- 8) Οργανώνουμε τις ελεγκτικές εργασίες μας και αναφέρουμε τα αποτελέσματά τους βάσει των διαφόρων τομέων του ΠΔΠ και σύμφωνα με τη δομή του προϋπολογισμού που έχει καθορίσει ο νομοθέτης. Στο πλαίσιο κάθε τομέα του ΠΔΠ για τον οποίο διατυπώνουμε ειδική εκτίμηση (κεφάλαια 4, 5, 6 και 9), υποβάλλουμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες αντιπροσωπευτικό δείγμα πράξεων, προκειμένου να εκτιμήσουμε το μερίδιο των παράτυπων πράξεων στον συνολικό πληθυσμό.
- 9) Για κάθε επιλεγείσα πράξη, εξακριβώνουμε αν η δήλωση ή η πληρωμή πραγματοποιήθηκε για τον σκοπό που προβλέπει ο προϋπολογισμός και ορίζει η νομοθεσία. Για την εκτίμησή μας λαμβάνουμε δεόντως υπόψη την ερμηνεία της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας από τα εθνικά δικαστήρια ή τις εθνικά ανεξάρτητα όργανα αδιαμφισβήτητου κύρους, καθώς και από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξετάζουμε τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της δήλωσης ή της πληρωμής (για δηλώσεις σημαντικών ποσών η εξέταση γίνεται βάσει επιλεγμένου δείγματος, αντιπροσωπευτικού των επιμέρους στοιχείων της πράξης). Αυτό συνεπάγεται την παρακολούθηση της πορείας της πράξης από τους λογαριασμούς του προϋπολογισμού έως το επίπεδο του τελικού αποδέκτη

(π.χ. γεωργού, διοργανωτή μαθημάτων κατάρτισης ή αναδόχου έργου στον τομέα της αναπτυξιακής βοήθειας) και τη διενέργεια ελεγκτικών δοκιμασιών συμμόρφωσης σε κάθε επίπεδο.

- 10) Στο πλαίσιο της υποβολής σε ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων που αφορούν τα έσοδα, σημείο εκκίνησης του ελέγχου μας σχετικά με τους ιδίους πόρους που βασίζονται στον φόρο προστιθέμενης αξίας και το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα αποτελούν τα σχετικά μακροοικονομικά μεγέθη επί τη βάσει των οποίων υπολογίζονται οι ως άνω πόροι. Εξετάζουμε τις δικλίδες ελέγχου που εφαρμόζει η Επιτροπή στις εισφορές των κρατών μελών, έως την είσπραξη και την καταχώρισή τους στους ενοποιημένους λογαριασμούς. Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους, εξετάζουμε τους λογαριασμούς των τελωνειακών αρχών και τη ροή των δασμών, και πάλι έως την είσπραξη των σχετικών ποσών από την Επιτροπή και την καταχώρισή τους στους λογαριασμούς.
- 11) Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πληρωμές μετά την πραγματοποίηση, την καταχώριση και την αποδοχή των δαπανών. Αυτό ισχύει για όλες τις κατηγορίες πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται για την αγορά στοιχείων ενεργητικού). Δεν εξετάζουμε τις προπληρωμές κατά τον χρόνο της εκτέλεσής τους, αλλά αφότου:
 - α) ο τελικός αποδέκτης των κεφαλαίων της ΕΕ (π.χ. γεωργός, ερευνητικό ινστιτούτο, εταιρεία που εκτελεί έργα ή παρέχει υπηρεσίες μετά από δημόσιο διαγωνισμό) υποβάλει στοιχεία που αποδεικνύουν τη χρησιμοποίησή τους, και
 - β) η Επιτροπή (ή άλλο θεσμικό όργανο ή οργανισμός που διαχειρίζεται κεφάλαια της ΕΕ) εγκρίνει την τελική χρησιμοποίηση των κεφαλαίων αυτών και προβεί στην εκκαθάριση της προπληρωμής.
- 12) Το δείγμα ελέγχου μας είναι σχεδιασμένο κατά τρόπον ώστε να καθιστά δυνατή την εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος στις δαπάνες συνολικά και όχι σε επίπεδο επιμέρους πράξεων (π.χ. συγκεκριμένο έργο). Χρησιμοποιούμε τη μέθοδο της δειγματοληψίας νομισματικής μονάδας για την επιλογή δηλώσεων ή πληρωμών και, σε κατώτερο επίπεδο, για την επιλογή επιμέρους στοιχείων στο πλαίσιο συγκεκριμένης πράξης (π.χ. τιμολόγια ενός έργου, αγροτεμάχια σε δήλωση γεωργού). Δεν πρέπει να θεωρείται ότι τα ποσοστά σφάλματος που αναφέρονται για τα εν λόγω στοιχεία συνιστούν συμπέρασμα σχετικά με τις αντίστοιχες πράξεις, αλλά μάλλον ότι αυτά συμβάλλουν άμεσα στο συνολικό επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες της ΕΕ στο σύνολό τους.
- 13) Δεν εξετάζουμε πράξεις σε κάθε κράτος μέλος και κάθε δικαιούχο χώρα και περιφέρεια σε ετήσια βάση. Η κατονομασία συγκεκριμένων κρατών μελών,

δικαιούχων χωρών ή/και περιφερειών δεν σημαίνει ότι τα αναφερόμενα παραδείγματα δεν εμφανίζονται και αλλού. Τα χαρακτηριστικά παραδείγματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση δεν αποτελούν βάση για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα συγκεκριμένα κράτη μέλη, δικαιούχους χώρες ή/και περιφέρειες.

- 14) Η προσέγγιση που εφαρμόζουμε δεν αποσκοπεί στη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με τη συχνότητα εμφάνισης των σφαλμάτων στον συνολικό πληθυσμό. Επομένως, τα αριθμητικά στοιχεία που παρουσιάζονται σχετικά με τον αριθμό των σφαλμάτων που εντοπίζονται σε συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ, στις δαπάνες που διαχειρίζεται συγκεκριμένη ΓΔ ή στις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν σε συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως ένδειξη της συχνότητας εμφάνισης σφαλμάτων στις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ πράξεις ή στα επιμέρους κράτη μέλη.
- 15) Από το 2017, τροποποιήσαμε την προσέγγιση που ακολουθούμε ως προς τον έλεγχο του τομέα «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή», προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές στον σχεδιασμό των συστημάτων ελέγχου για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Πέραν της συμβολής μας στη δήλωση αξιοπιστίας για το 2019, στόχος μας είναι να εξετάσουμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου και να διατυπώσουμε συμπέρασμα όσον αφορά την αξιοπιστία του βασικού δείκτη της Επιτροπής σχετικά με την κανονικότητα για τον τομέα αυτό, ήτοι του υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος.
- 16) Σε σχέση με τις άμεσες ενισχύσεις του ΕΓΤΕ στον τομέα «Φυσικοί πόροι», σημειώνουμε πρόοδο όσον αφορά τη μεγαλύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών. Σε σχέση με την αγροτική ανάπτυξη, το 2019 αρχίσαμε την επανεξέταση/επανεκτέλεση των εργασιών των οργανισμών πιστοποίησης.

Πώς αξιολογούμε και παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλλουμε τις πράξεις

- 17) Το σφάλμα μπορεί να αφορά το σύνολο ή μέρος του ποσού μιας μεμονωμένης πράξης. Εξετάζουμε αν τα σφάλματα είναι ποσοτικοποιήσιμα ή μη, ήτοι εάν είναι δυνατό να μετρηθεί το τμήμα του εξεταζόμενου ποσού που περιέχει σφάλμα. Τα σφάλματα που εντοπίζονται και διορθώνονται πριν από τους ελέγχους μας και ανεξάρτητα από αυτούς δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό και τη συχνότητα εμφάνισης σφάλματος, αφού ο εντοπισμός και η διόρθωσή τους αποδεικνύουν ότι τα συστήματα ελέγχου λειτούργησαν αποτελεσματικά.
- 18) Τα κριτήρια που εφαρμόζουμε για την ποσοτικοποίηση των σφαλμάτων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων περιγράφονται στο έγγραφο με τίτλο «Non-

compliance with the rules on public procurement – types of irregularities and basis for quantification»²⁸.

- 19) Όταν λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των περιπτώσεων πλημμελούς εφαρμογής των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, ο τρόπος ποσοτικοποίησης που εφαρμόζουμε μπορεί να διαφέρει από εκείνον της Επιτροπής ή των κρατών μελών. Προβαίνουμε σε ποσοτικοποίηση μόνο των σοβαρών παραβιάσεων των κανόνων περί σύναψης συμβάσεων. Ποσοτικοποιούμε ως 100 % σφάλματα σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων μόνο τις παραβιάσεις που δεν επέτρεψαν στην καλύτερη προσφορά να αναδειχθεί νικήτρια του διαγωνισμού, καθιστώντας μη επιλέξιμες τις δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σύμβασης. Δεν χρησιμοποιούμε κατ' αποκοπήν συντελεστές για τα διαφορετικά είδη παραβιάσεων των κανόνων περί σύναψης συμβάσεων, όπως κάνει η Επιτροπή²⁹. Βασίζουμε την ποσοτικοποίηση των σφαλμάτων που εντοπίζουμε στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στα ποσά των μη επιλέξιμων δαπανών που εντοπίζουμε στις πράξεις που εξετάζουμε.

Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος

- 20) Για τους περισσότερους τομείς του ΠΔΠ και για τον συνολικό προϋπολογισμό της ΕΕ, παρουσιάζουμε ένα «εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος» (ΕΕΣ) εκφραζόμενο ως ποσοστό, για τον υπολογισμό του οποίου λαμβάνονται υπόψη μόνον τα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα. Παραδείγματα σφαλμάτων είναι οι ποσοτικοποιήσιμες παραβιάσεις των εφαρμοστέων κανονισμών, κανόνων ή όρων συμβάσεων ή επιχορηγήσεων. Προβαίνουμε επίσης σε εκτίμηση του κατώτατου ορίου σφάλματος (ΚΟΣ) και του ανώτατου ορίου σφάλματος (ΑΟΣ).
- 21) Για τη διατύπωση της ελεγκτικής γνώμης μας χρησιμοποιούμε το 2,0 % ως όριο σημαντικότητας, ενώ λαμβάνουμε επίσης υπόψη τη φύση και το πλαίσιο των σφαλμάτων και τα ποσά που επηρεάζονται από αυτά, καθώς και άλλες διαθέσιμες πληροφορίες.

²⁸ Quantification of public procurement errors (αρχείο pdf)
<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/AuditMethodology.aspx>.

²⁹ Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του 2019 σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις σε περίπτωση παρατυπιών στις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα που συνοδεύει την απόφαση της 14.5.2019, με την οποία παρέχονται κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων που πρέπει να γίνονται στις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από την Ένωση λόγω μη τήρησης των κανόνων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, C(2019) 3452.

- 22) Δεν στηρίζουμε πλέον τη δήλωση αξιοπιστίας μας αποκλειστικά στη συνολική μας εκτίμηση του σφάλματος. Από το 2016, εξακολουθήσαμε να εντοπίζουμε τόσο τομείς χαμηλού κινδύνου για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, όπου κανονικά δεν περιμένουμε να διαπιστώσουμε σημαντικό επίπεδο σφάλματος στις εγκεκριμένες δαπάνες, όσο και τομείς υψηλού κινδύνου, όπου υποθέτουμε ότι θα υπάρξει σημαντικό επίπεδο σφάλματος. Για τον σκοπό αυτό, επιπλέον των εγγενών κινδύνων και των κινδύνων των δικλίδων ελέγχου, λαμβάνουμε υπόψη την εκτίμησή μας σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και προηγούμενα αποτελέσματα ελέγχου. Παραδείγματος χάριν, βάσει της προηγούμενης ελεγκτικής πείρας μας, θεωρούμε ως υψηλού κινδύνου ορισμένες βάσει δικαιωμάτων δαπάνες στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης. Ο διαχωρισμός αυτός μας επιτρέπει να κρίνουμε όσο το δυνατόν αποδοτικότερα αν τα ουσιώδη σφάλματα που εντοπίζονται είναι διάχυτα.

Πώς εξετάζουμε τα συστήματα και πώς παρουσιάζουμε τα σχετικά αποτελέσματα

- 23) Η Επιτροπή, τα άλλα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ, οι αρχές των κρατών μελών και οι δικαιούχοι χώρες και περιφέρειες θεσπίζουν συστήματα για τη διαχείριση των κινδύνων που επηρεάζουν τον προϋπολογισμό, καθώς και για την εποπτεία/διασφάλιση της κανονικότητας των πράξεων. Η εξέταση των συστημάτων αυτών είναι χρήσιμη για τον εντοπισμό τομέων που επιδέχονται βελτίωση.
- 24) Σε κάθε τομέα του ΠΔΠ, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων, εφαρμόζονται πολλά επιμέρους συστήματα. Τα αποτελέσματα των εργασιών μας επί των συστημάτων παρουσιάζονται συνοδευόμενα από συστάσεις βελτίωσης.

Πώς καταλήγουμε στις γνώμες που διατυπώνουμε στη δήλωση αξιοπιστίας

- 25) Σχεδιάζουμε τις ελεγκτικές εργασίες μας κατά τρόπον ώστε να συγκεντρώνουμε επαρκή, συναφή και αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας σχετικά με την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί της ΕΕ. Οι εργασίες αυτές περιγράφονται στα κεφάλαια 3 έως 9. Η γνώμη μας παρατίθεται στη δήλωση αξιοπιστίας. Βάσει των ελεγκτικών εργασιών μας διαμορφώνουμε εμπεριστατωμένη γνώμη σχετικά με το κατά πόσον τα σφάλματα που περιέχει ο πληθυσμός υπερβαίνουν ή όχι τα όρια σημαντικότητας.
- 26) Όταν διαπιστώνουμε σημαντικό επίπεδο σφάλματος και καθορίζουμε τον αντίκτυπό του στην ελεγκτική γνώμη, οφείλουμε να προσδιορίζουμε κατά πόσον τα σφάλματα ή η έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου είναι «διάχυτα». Για τον σκοπό αυτό, εφαρμόζουμε τις κατευθυντήριες οδηγίες που περιέχονται στο

πρότυπο ISSAI 1705³⁰ (εφαρμόζοντάς τις κατ' αναλογία στα ζητήματα της νομιμότητας και κανονικότητας, σύμφωνα με την εντολή μας). Όταν τα σφάλματα είναι ουσιώδη και διάχυτα, διατυπώνουμε αρνητική γνώμη.

- 27) Σφάλμα ή απουσία αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου θεωρούνται «διάχυτα» εάν, κατά την κρίση του ελεγκτή, δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία, λογαριασμούς ή κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων (ήτοι είναι διάσπαρτα στους λογαριασμούς ή στις πράξεις που ελέγχθηκαν), ή, εάν περιορίζονται, αφορούν ή θα μπορούσαν να αφορούν σημαντικό τμήμα των οικονομικών καταστάσεων ή σχετίζονται με δημοσιοποιούμενα στοιχεία που είναι θεμελιώδη για την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων από τους χρήστες.

ΜΕΡΟΣ 3 – Ελεγκτικές διαδικασίες σε σχέση με την απάτη

- 28) Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών στους ενοποιημένους λογαριασμούς και ουσιώδους μη συμμόρφωσης των σχετικών πράξεων με τις απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ, οφειλόμενων σε απάτη ή σφάλμα.
- 29) Σχεδιάζουμε και εκτελούμε ελεγκτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και συλλέγουμε αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Οι περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης οφειλόμενων σε απάτη είναι δυσκολότερο να εντοπιστούν από τις αντίστοιχες περιπτώσεις που οφείλονται σε σφάλμα, καθότι η απάτη μπορεί να συνοδεύεται από αθέμιτη σύμπραξη, παραποίηση, εσκεμμένη παράλειψη, ψευδή δήλωση ή καταστρατήγηση εσωτερικής δικλίδας ελέγχου. Κατά συνέπεια, είναι μεγαλύτερος ο κίνδυνος μη εντοπισμού τέτοιων περιπτώσεων.
- 30) Εάν έχουμε δικαιολογημένη υπόνοια δόλιας δραστηριότητας, ενημερώνουμε σχετικά την OLAF, την υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης της ΕΕ, η οποία είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή κάθε σχετικής έρευνας. Κάθε χρόνο αναφέρουμε στην OLAF πολλές τέτοιες περιπτώσεις.

³⁰ ISSAI 1705 – Modifications to the Opinion in the Independent Auditor's Report.

ΜΕΡΟΣ 4 — Σχέση των ελεγκτικών γνώμων για την αξιοπιστία των λογαριασμών με τις ελεγκτικές γνώμες για την κανονικότητα των πράξεων

31) Διατυπώσαμε:

- α) ελεγκτική γνώμη σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ για το λήξαν οικονομικό έτος, και
 - β) ελεγκτικές γνώμες σχετικά με την κανονικότητα των εσόδων και των δαπανών όπου βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί.
- 32) Οι εργασίες και οι γνώμες μας βασίζονται στα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα και τους κώδικες δεοντολογίας IFAC, καθώς και στα διεθνή πρότυπα των ανωτάτων οργάνων ελέγχου του INTOSAI.
- 33) Τα εν λόγω πρότυπα προβλέπουν ότι, στην περίπτωση κατά την οποία οι ελεγκτές εκδίδουν ελεγκτικές γνώμες σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, μια διαφοροποιημένη γνώμη σχετικά με την κανονικότητα των πράξεων δεν συνεπάγεται αυτομάτως τη διατύπωση διαφοροποιημένης γνώμης σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών.

Κεφάλαιο 2

Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική
διαχείριση

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	2.1.
Διαχείριση του προϋπολογισμού το 2019	2.2.-2.9.
Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός έχει εκτελεστεί σχεδόν πλήρως	2.2.-2.6.
Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων εξακολουθούν να αυξάνονται	2.7.-2.9.
Κίνδυνοι και προκλήσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ	2.10.-2.13.
Μεταβολές στον προϋπολογισμό της ΕΕ λόγω της πανδημίας της COVID-19	2.10.-2.11.
Το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την ΕΕ	2.12.-2.13.
Ζητήματα δημοσιονομικής διαχείρισης	2.14.-2.45.
Η απορρόφηση των ΕΔΕΤ έχει επιταχυνθεί, αλλά εξακολουθεί να είναι βραδύτερη από ό,τι στο πλαίσιο του προηγούμενου ΠΔΠ	2.14.-2.17.
Προβλήματα απορρόφησης και για τα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης	2.18.-2.21.
Άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους	2.22.-2.34.
Ο προϋπολογισμός της ΕΕ καλύπτει διάφορα είδη χρηματοδοτικών πράξεων	2.22.-2.26.
Η ΕΕ διαθέτει διάφορα μέσα για τον μετριασμό του ανοίγματος του προϋπολογισμού	2.27.-2.33.
Το μελλοντικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ χρήζει επαναξιολόγησης	2.34.

Στενή ή διασύνδεση του ενωσιακού προϋπολογισμού με τον Όμιλο ΕΤΕπ	2.35.-2.45.
Ο Όμιλος ΕΤΕπ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ	2.35.-2.36.
Σημαντικό μέρος των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ υποστηρίζεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ	2.37.-2.40.
Ο ρόλος του Ομίλου ΕΤΕπ παραμένει σημαντικός	2.41.-2.43.
Η εντολή ελέγχου μας καλύπτει μέρος μόνο των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ	2.44.-2.45.
Συμπεράσματα και συστάσεις	2.46.-2.53.
Συμπεράσματα	2.46.-2.51.
Συστάσεις	2.52.-2.53.

Παραρτήματα

Παράρτημα 2.1 – Απορρόφηση από τα κράτη μέλη στα τέλη του 2019 και σύγκριση με το 2012

Παράρτημα 2.2 Χρηματοδοτικά μέσα υπό τη διαχείριση του Ομίλου ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εντολής της ΕΕ στο τέλος του 2019 (σε εκατ. ευρώ)

Εισαγωγή

2.1. Στο παρόν κεφάλαιο εκτίθενται τα κύρια ζητήματα που συνδέονται με τον προϋπολογισμό και τη χρηματοοικονομική διαχείριση και ανέκυψαν το 2019, όπως τα εξετάσαμε. Επίσης, προσδιορίζονται οι κίνδυνοι και οι προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ο προϋπολογισμός της ΕΕ τα επόμενα έτη. Το κεφάλαιο βασίζεται σε εξέταση των στοιχείων του προϋπολογισμού για το 2019, στα έγγραφα που δημοσιεύθηκαν από την Επιτροπή και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και στις εργασίες που πραγματοποιήσαμε για τους σκοπούς της ετήσιας έκθεσης, ειδικών εκθέσεων, επισκοπήσεων και γνωμών.

Διαχείριση του προϋπολογισμού το 2019

Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός έχει εκτελεστεί σχεδόν πλήρως

2.2. Ο κανονισμός για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ)¹ ορίζει μέγιστα ποσά για καθένα από τα επτά έτη του ΠΔΠ («ανώτατα όρια του ΠΔΠ»). Τα ανώτατα όρια ισχύουν τόσο για τις νέες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων) όσο και για πληρωμές που μπορούν να πραγματοποιηθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (πιστώσεις πληρωμών). Τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ για το 2019 ήταν 164,1 δισεκατομμύρια ευρώ για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και 166,7 δισεκατομμύρια ευρώ για πιστώσεις πληρωμών².

2.3. Για το 2019, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε 166,2 δισεκατομμύρια ευρώ σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και 148,5 δισεκατομμύρια ευρώ σε πιστώσεις πληρωμών (βλέπε [πλαίσιο 2.1](#)). Ο οριστικός προϋπολογισμός προσέγγιζε κατά πολύ τον προϋπολογισμό που είχε αρχικά εγκριθεί. Ο αρχικός προϋπολογισμός περιλάμβανε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 165,8 δισεκατομμυρίων ευρώ και πιστώσεις πληρωμών ύψους 148,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Τρεις μόνο διορθωτικοί προϋπολογισμοί εγκρίθηκαν το 2019, με τους οποίους προστέθηκαν 0,4 δισεκατομμύρια ευρώ στις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και 0,3 δισεκατομμύρια ευρώ στις πιστώσεις πληρωμών.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020 – ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884.

² COM (2018) 282 final – Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την τεχνική προσαρμογή του δημοσιονομικού πλαισίου για το 2020 σε συνάρτηση με την εξέλιξη του ΑΕΕ (ΕΣΛ 2010) (άρθρο 6 του κανονισμού αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020).

2.4. Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων χρησιμοποιήθηκαν σχεδόν πλήρως. Δεσμεύθηκαν 165,2 δισεκατομμύρια ευρώ (99,4 %) (βλέπε [πλαίσιο 2.1](#)). Οι πιστώσεις αυτές και η χρήση τους ήταν ελαφρώς υψηλότερες από το ανώτατο όριο του ΠΔΠ, λόγω της εφαρμογής ειδικών μηχανισμών, οι οποίοι επιτρέπεται να υπερβαίνουν το ανώτατο όριο³.

2.5. Τα ποσοστά χρήσης των διαθέσιμων πιστώσεων πληρωμών ήταν ελαφρώς χαμηλότερα (98,5 %) σε σχέση με τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων. Το 2019 καταβλήθηκαν 146,2 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [πλαίσιο 2.1](#))⁴, ήτοι 19 δισεκατομμύρια ευρώ (11,5 %) λιγότερα από το ποσό που είχε δεσμευθεί.

2.6. Αυξάνονται έτσι οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων και οι μελλοντικές ανάγκες πληρωμών, όπως επισημάναμε στην ετήσια έκθεσή μας για το περασμένο έτος⁵.

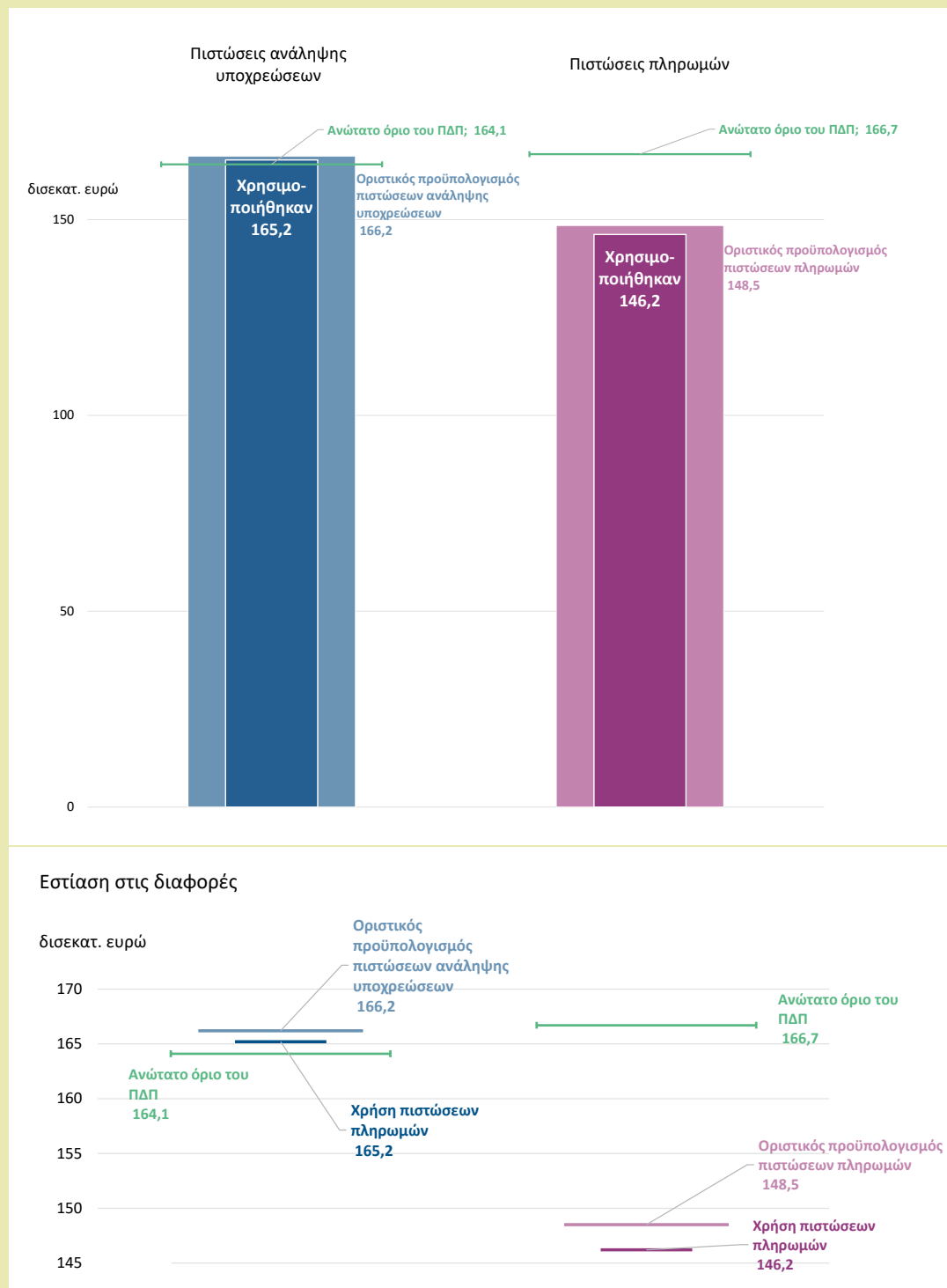
³ Βλέπε άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού για το ΠΔΠ.

⁴ Το 2019 οι συνολικές πληρωμές ανήλθαν σε 159,1 δισεκατομμύρια ευρώ και περιλάμβαναν πληρωμές από τον οριστικό προϋπολογισμό του 2019, ύψους 146,2 δισεκατομμυρίων ευρώ, μεταφορές πιστώσεων από το προηγούμενο οικονομικό έτος, ύψους 1,7 δισεκατομμυρίων ευρώ και έσοδα με ειδικό προορισμό, ύψους 11,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στον υπολογισμό μας δεν περιλαμβάνονται οι μεταφορές πιστώσεων από προηγούμενα οικονομικά έτη, ούτε τα έσοδα με ειδικό προορισμό, καθώς δεν αποτελούν μέρος του εγκριθέντος προϋπολογισμού και υπόκεινται σε διαφορετικούς κανόνες. Για περαιτέρω πληροφορίες, βλέπε μέρος A4 της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση για το οικονομικό έτος 2019 (Report on the budgetary and financial management of the European Commission – Financial Year 2019).

⁵ Ετήσια έκθεση για το 2018, σημεία 2.12 -2.21.

Πλαίσιο 2.1

Εκτέλεση του προϋπολογισμού το 2019

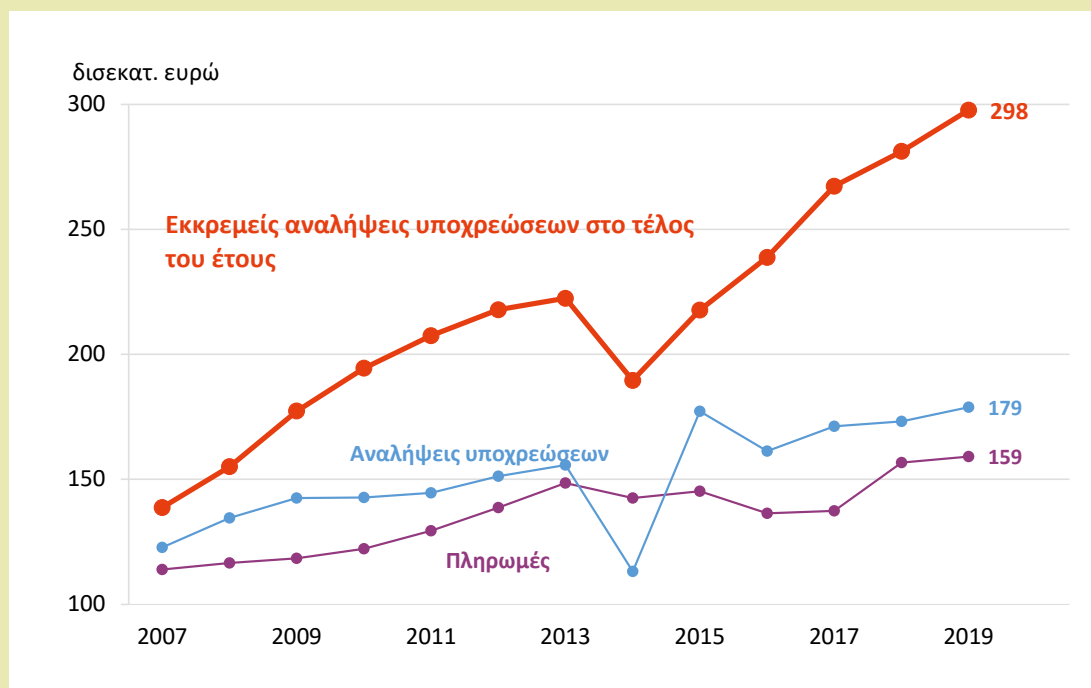
Πηγή: Ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Οικονομικό έτος 2019, Καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού και επεξηγηματικές σημειώσεις – σημειώσεις 4.1-4.3 και τεχνική προσαρμογή για το 2019.

Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων εξακολουθούν να αυξάνονται

2.7. Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων εξακολούθησαν να αυξάνονται, φθάνοντας τα 298,0 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του 2019 (βλέπε [πλαίσιο 2.2](#)). Το 2019 αντιστοιχούσαν σε 2,7 έτη πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων διάρκειας μεγαλύτερης του ενός έτους, σημειώνοντας αύξηση από τα 2,3 έτη το 2012, το αντίστοιχο έτος του προηγούμενου ΠΔΠ.

Πλαίσιο 2.2

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων, πιστώσεις πληρωμών και εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων

Πηγή: Ενοποιημένοι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ για την περίοδο 2007-2019.

2.8. Στη συνοπτική περιπτωσιολογική επισκόπηση που δημοσιεύσαμε με τίτλο «Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό της ΕΕ – Σε πρώτο πλάνο»⁶, εντοπίσαμε τους κύριους λόγους στους οποίους οφείλεται η συνεχιζόμενη αύξηση των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων. Ενώ η αύξηση αυτή αντικατοπτρίζει εν μέρει τη συνολική αύξηση του μεγέθους του προϋπολογισμού της ΕΕ με την πάροδο του χρόνου, κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού των κρατών μελών και των ετήσιων προσαρμογών⁷, συντρέχουν δύο ακόμη λόγοι για το ιστορικά υψηλό επίπεδο των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων: η ετήσια διαφορά μεταξύ αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών, και οι εν γένει αργοί ρυθμοί εφαρμογής των *ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων* (ΕΔΕΤ). Έχουμε επιστήσει την προσοχή στα ζητήματα αυτά σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις⁸. Λόγω των καθυστερήσεων αυτών ως προς την εφαρμογή, θα χρειαστεί να καταβληθούν στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που είχε αρχικώς προβλεφθεί να καταβληθούν κατά το τρέχον ΠΔΠ.

2.9. Αναλύσαμε την εξέλιξη των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων έως το τέλος του 2019. Διάφοροι παράγοντες που συνδέονται με την κρίση της COVID-19 προβλέπεται να έχουν αντίκτυπο στο ποσό των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων από το 2020 και μετά. Ορισμένοι από αυτούς, όπως οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση λόγω των επιβεβλημένων από την COVID-19 περιορισμών, θα οδηγήσουν σε αύξηση του ποσού αυτού. Άλλοι πάλι θα επιφέρουν τη μείωσή του: παραδείγματος χάριν, διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των κανόνων επιλεξιμότητας, ώστε να καλύπτονται δαπάνες που σχετίζονται με την COVID-19⁹. Ο συνολικός τους αντίκτυπος δεν μπορεί ακόμη να αξιολογηθεί.

⁶ Δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2019.

⁷ Στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 προβλέπεται ετήσια τεχνική προσαρμογή 2 %.

⁸ Βλέπε σημεία 2.44 έως 2.48 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2018, σημείο 2.48 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017 και σημεία 2.36-2.39 και 2.48 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2016.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (πρωτοβουλία επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού) και κανονισμός (ΕΕ)

Κίνδυνοι και προκλήσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Μεταβολές στον προϋπολογισμό της ΕΕ λόγω της πανδημίας της COVID-19

2.10. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν σημαντικές μεταβολές στον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2020 και άλλες νομοθετικές τροποποιήσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19. Επίσης, θέσπισαν μέτρα¹⁰ για την παροχή πρόσθετης ρευστότητας και έκτακτης ευελιξίας για τις σχετικές με την COVID-19 δαπάνες στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ. Τις παρατηρήσεις μας επί ορισμένων εξ αυτών των ζητημάτων εκθέσαμε σε χωριστή γνώμη¹¹. Σύμφωνα με την Επιτροπή, ο σημαντικός αντίκτυπος ενός από αυτά τα μέτρα θα είναι οι εμπροσθοβαρείς πρόσθετες πληρωμές, ύψους 14,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, προς τα κράτη μέλη το 2020 και το 2021, εκ των οποίων 8,5 δισεκατομμύρια ευρώ θα διατεθούν το 2020. Λαμβάνοντας υπόψη το ποσό των κονδυλίων των ΕΔΕΤ που είναι διαθέσιμα το 2020 και μπορούν να δεσμευθούν και να καταβληθούν για την κάλυψη των σχετικών με την COVID-19 δαπανών, υπάρχει κίνδυνος οι πιστώσεις πληρωμών να μην επαρκέσουν για την κάλυψη όλων των αναγκών. Επισημαίνουμε ότι πρόθεση της Επιτροπής είναι να «παρακολουθεί προσεκτικά τον αντίκτυπο της προτεινόμενης τροποποίησης στις πιστώσεις πληρωμών το 2020, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την εκτέλεση του προϋπολογισμού όσο και τις αναθεωρημένες προβλέψεις των κρατών μελών»¹².

2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19.

¹⁰ Βλέπε υποσημείωση 9.

¹¹ Γνώμη του ΕΕΣ 3/2020 (2020/C 159/01).

¹² Αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την εκ μέρους της Επιτροπής πρόταση {COM(2020) 138 final [διαδικασία 2020/0054 (COD)]} κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

2.11. Στις 27 Μαΐου 2020, η Επιτροπή υπέβαλε σημαντικές τροποποιήσεις στην πρότασή της για το ΠΔΠ 2021-2027, προκειμένου να συμβάλει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας της COVID-19. Στις τροποποιήσεις αυτές περιλαμβάνονται ένα νέο Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΕΕ-Επόμενη Γενιά»), το οποίο θα διαθέσει επιπλέον 750 δισεκατομμύρια ευρώ για μία τετραετία (2021-2024) και ένα προσαρμοσμένο ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027, το οποίο θα μειωθεί στο νέο προτεινόμενο συνολικό ποσό των 1 100 δισεκατομμυρίων ευρώ. Αν, μέχρι το τέλος του 2020, το Συμβούλιο δεν εγκρίνει το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027 ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν συναινέσει, θα καταστεί αναγκαία η θέσπιση μεταβατικών διατάξεων προκειμένου να αποτραπεί η διακοπή των περισσότερων ενωσιακών προγραμμάτων δαπανών. Στις 13 Μαΐου 2020, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα με το οποίο ζητούσε από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για σχέδιο έκτακτης ανάγκης για το ΠΔΠ, με στόχο να εξασφαλιστεί η συνέχεια της χρηματοδότησης σε περίπτωση που δεν μπορέσει να επιτευχθεί εγκαίρως συμφωνία για το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027. Ενόψει της κρίσης της COVID-19, το Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να συμπεριλάβει στο σχέδιο έκτακτης ανάγκης προτάσεις για στοχευμένες ενισχύσεις, και αναθεωρήσεις των κανόνων για την αντιμετώπιση της κρίσης και τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης της ΕΕ.

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την ΕΕ

2.12. Στις 31 Ιανουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε επισήμως από την ΕΕ και εισήλθε σε «μεταβατική περίοδο», η οποία αναμένεται να λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι μελλοντικές σχέσεις με την Ένωση, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, εξαρτώνται από την επίτευξη πιθανής συμφωνίας το 2020 μεταξύ του αυτού και της ΕΕ.

2.13. Εντός του 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνεχίσει να συνεισφέρει στον προϋπολογισμό της ΕΕ και να τον χρησιμοποιεί, σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που ίσχυαν όσο ήταν κράτος μέλος. Η συνεισφορά του Ηνωμένου Βασιλείου για την περίοδο μετά το 2020 όσον αφορά τις υποχρεώσεις που ανέλαβε ως κράτος μέλος θα καθοριστεί βάσει των διατάξεων της συμφωνίας για την αποχώρηση¹³, ως αναλογία μεταξύ των ιδίων πόρων που παρείχε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την περίοδο 2014-2020 και των ιδίων πόρων που παρείχαν όλα τα κράτη μέλη (συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου) κατά την ίδια περίοδο.

¹³ Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7.

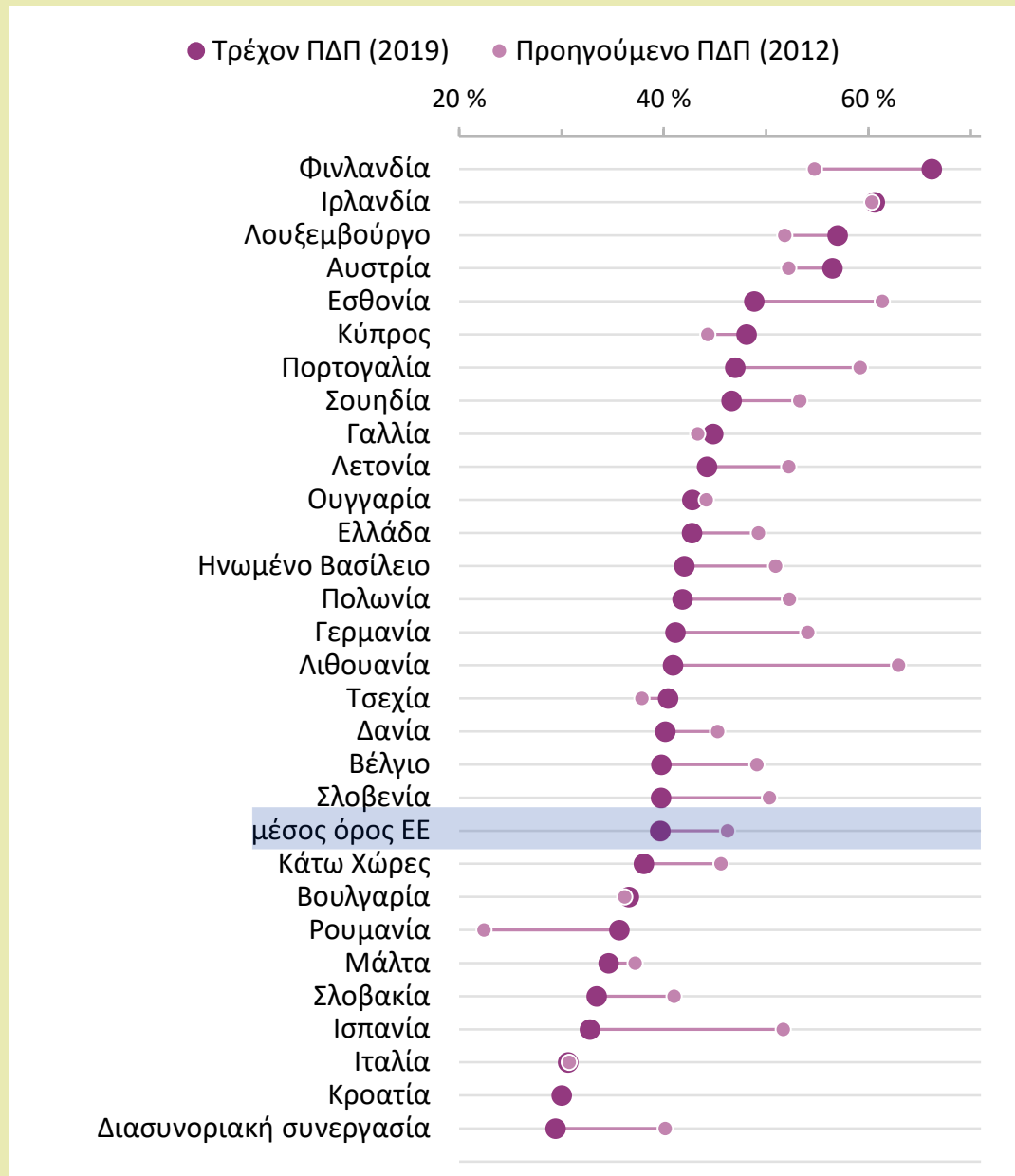
Ζητήματα δημοσιονομικής διαχείρισης

Η απορρόφηση των ΕΔΕΤ έχει επιταχυνθεί, αλλά εξακολουθεί να είναι βραδύτερη από ό,τι στο πλαίσιο του προηγούμενου ΠΔΠ

2.14. Το 2019 η ταχύτητα απορρόφησης των ΕΔΕΤ προσέγγιζε οριακά εκείνη του 2018. Όπως προκύπτει από το διάγραμμα που παρατίθεται στο [πλαίσιο 2.3](#), στα τέλη του 2019 είχε καταβληθεί κατά μέσο όρο στα κράτη μέλη μόλις το 40 % των συνολικών κονδυλίων των ΕΔΕΤ για το τρέχον ΠΔΠ (465 δισεκατομμύρια ευρώ), σε σύγκριση με το 46 % που είχε καταβληθεί στο τέλος του 2012, του αντίστοιχου έτους του προηγούμενου ΠΔΠ. Το 2019 καταβλήθηκε το 12 % του συνόλου των κονδυλίων, ποσοστό που προσεγγίζει εκείνο των κονδυλίων που καταβλήθηκαν το αντίστοιχο έτος του προηγούμενου ΠΔΠ, το 2012 (13 %). Το διάγραμμα δείχνει επίσης ότι μόνο εννέα κράτη μέλη σημείωναν υψηλότερα ποσοστά απορρόφησης στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ από ό,τι στο πλαίσιο του προηγούμενου ΠΔΠ.

Πλαίσιο 2.3

Απορρόφηση των ΕΔΕΤ ανά κράτος μέλος και ΠΔΠ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή.

2.15. Στο *πλαίσιο 2.4* παρουσιάζεται το επίπεδο απορρόφησης για κάθε ΕΔΕΤ σε σχετικούς και απόλυτους όρους. Υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων ταμείων όσον αφορά τα ποσοστά απορρόφησης. Παραδείγματος χάριν, το ποσοστό απορρόφησης του *Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης* (ΕΓΤΑΑ) (κονδύλια ύψους 100 δισεκατομμυρίων ευρώ) ανήλθε σε 50 %, ποσοστό υψηλότερο από ό,τι για τα υπόλοιπα ΕΔΕΤ, ενώ το ποσοστό απορρόφησης του *Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας* (ΕΤΘΑ) (κονδύλια ύψους 5,7 δισεκατομμυρίων ευρώ) ανήλθε σε 29 %. Ο συνολικός ρυθμός απορρόφησης το 2019 ήταν ταχύτερος από οποιοδήποτε άλλο έτος του τρέχοντος ΠΔΠ. Ωστόσο, ο συνολικός ρυθμός απορρόφησης για όλα τα ΕΔΕΤ ήταν βραδύτερος το 2019 σε σχέση με το 2012, το αντίστοιχο έτος του προηγούμενου ΠΔΠ.

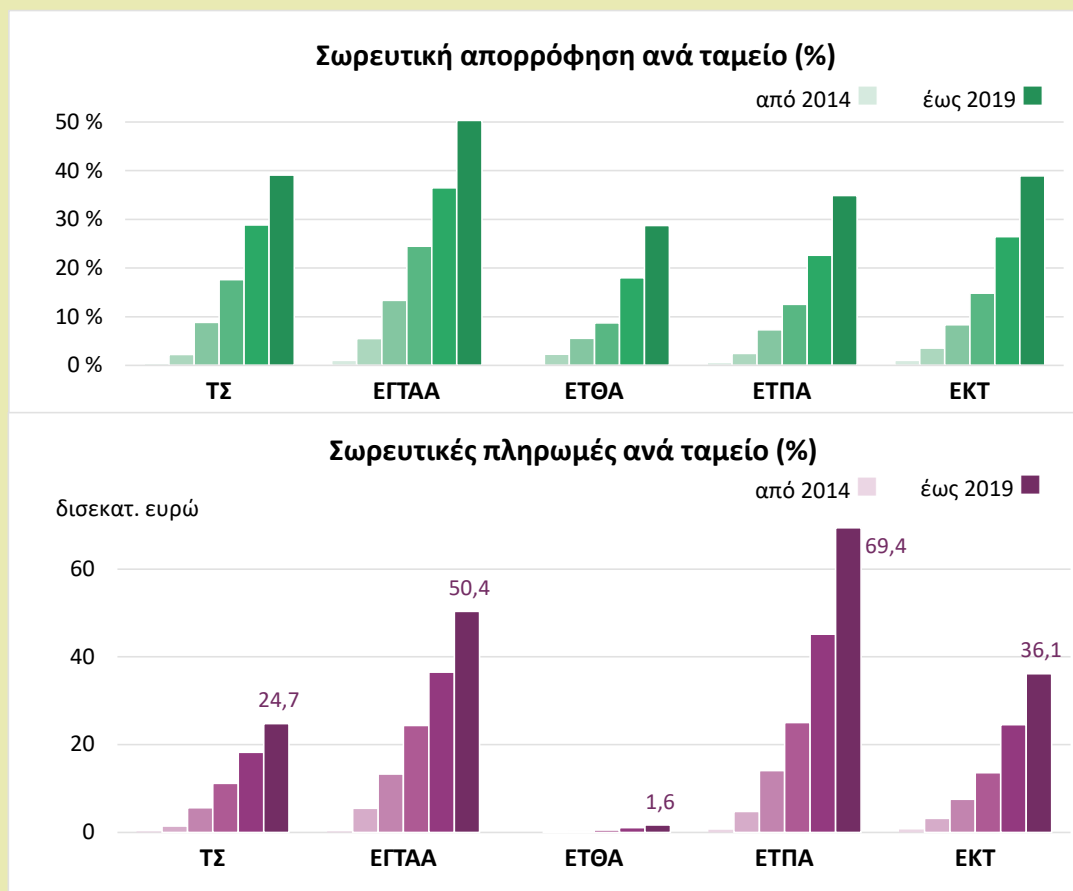
2.16. Σε προηγούμενες εκθέσεις¹⁴, έχουμε αναλύσει τους λόγους στους οποίους οφείλεται ο βραδύς ρυθμός απορρόφησης. Οι σπουδαιότεροι εξ αυτών είναι η καθυστερημένη έναρξη των προγραμμάτων δαπανών και ο πρόσθετος χρόνος που παραχωρείται για την υποβολή της δήλωσης των δαπανών (ο κανόνας του «n+3»)¹⁵. Το ποσό των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τα ΕΔΕΤ στο τέλος του 2019 ανήλθε σε 211 δισεκατομμύρια ευρώ (εκ των οποίων 208 δισεκατομμύρια ευρώ αφορούν το τρέχον ΠΔΠ).

¹⁴ Ετήσια έκθεση για το 2017, σημεία 2.13-2.19 (2018/C 357/01, 4.10.2018) και επισκόπηση 05/2019, με τίτλο «Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό της ΕΕ – Σε πρώτο πλάνο», Απρίλιος 2019.

¹⁵ Στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2014-2020, τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους τρία χρόνια για να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια που δεσμεύθηκαν και να δηλώσουν τις δαπάνες προς απόδοση στην Επιτροπή (κανόνας του «n+3»). Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, εφαρμόζεται σύστημα «αυτόματων αποδεσμεύσεων» που αποσκοπεί στην εκκαθάριση τυχόν μη χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων.

Πλαίσιο 2.4

Απορρόφηση των ΕΔΕΤ ανά ταμείο

Σημ.: Η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων συμπεριλαμβάνεται στο ΕΚΤ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή.

2.17. Πέρυσι, παρατηρήσαμε¹⁶ ότι, το 2017 και το 2018, σημαντικά ποσά μη χρησιμοποιηθεισών ετήσιων προχρηματοδοτήσεων είχαν επιστραφεί στον προϋπολογισμό της ΕΕ¹⁷. Αυτό οφειλόταν κυρίως σε καθυστερήσεις κατά την εκτέλεση. Το 2019, και πάλι, τα κράτη μέλη επέστρεψαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ ετήσια προχρηματοδότηση ύψους 7,7 δισεκατομμυρίων ευρώ ως έσοδα με ειδικό προορισμό. Από το ποσό αυτό, 5,0 δισεκατομμύρια ευρώ χρησιμοποιήθηκαν για την καταβολή πληρωμών βάσει των αιτήσεων που είχαν υποβληθεί από τα κράτη μέλη, οι οποίες υπερέβαιναν τον εγκεκριμένο για το οικονομικό έτος προϋπολογισμό. Ο μηχανισμός αυτός δεν θα είναι διαθέσιμος το 2020, διότι η μη χρησιμοποιηθείσα

¹⁶ Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2018, σημεία 2.9 -2.11 (ΕΕ C 340/02 της 8.10.2019).

¹⁷ Δεν προβλέπεται ετήσια προχρηματοδότηση για το ΕΓΤΑΑ.

ετήσια προχρηματοδότηση δεν θα ανακτηθεί και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη δαπανών σχετικά με την COVID-19¹⁸.

Προβλήματα απορρόφησης και για τα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης

2.18. Τα χρηματοδοτικά μέσα υπό επιμερισμένη διαχείριση αποτελούν εργαλείο για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος, τα προγράμματα που χρησιμοποιούν χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ μπορούν να συγκροτήσουν αυτόνομα ταμεία ή επιμέρους ταμεία ενός ταμείου χαρτοφυλακίου. Τα ταμεία αυτά παρέχουν στήριξη σε *τελικούς αποδέκτες*. Η στήριξη αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή δανείων, εγγυήσεων και *επενδύσεων σε μετοχικό κεφάλαιο*. Εάν εφαρμοστούν σωστά, τα χρηματοδοτικά μέσα υπό επιμερισμένη διαχείριση παρέχουν συγκεκριμένα οφέλη σε σύγκριση με τις *επιχορηγήσεις*. Ειδικότερα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μόχλευση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων, άλλως ειπείν, για την κινητοποίηση πρόσθετων ιδιωτικών και δημόσιων πόρων προς συμπλήρωση της αρχικής δημόσιας χρηματοδότησης. Επίσης, οι κεφαλαιακοί πόροι τους «ανακυκλώνονται»: οι ίδιοι πόροι μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν σε περισσότερους κύκλους¹⁹.

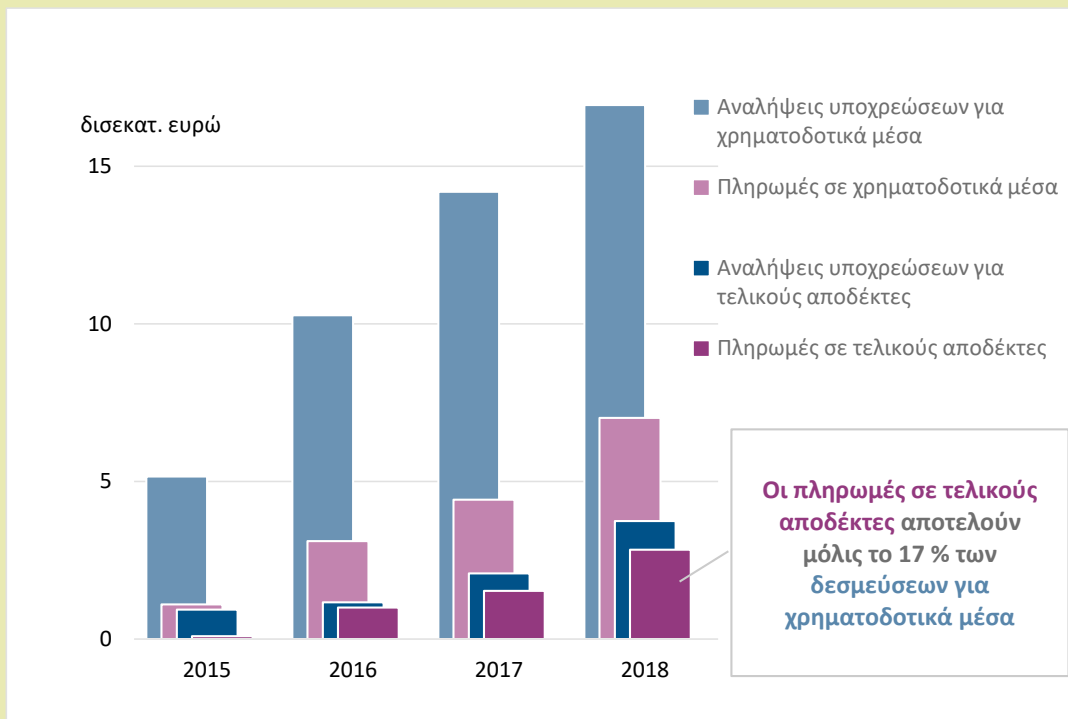
2.19. Από τα 16,9 δισεκατομμύρια ευρώ που δεσμεύθηκαν από τα ΕΔΕΤ για τα υπό επιμερισμένη διαχείριση χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο του ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020, 7,0 δισεκατομμύρια ευρώ είχαν καταβληθεί στα υπό επιμερισμένη διαχείριση χρηματοδοτικά μέσα μέχρι τις αρχές του 2019. Από το ποσό αυτό, 2,8 δισεκατομμύρια ευρώ είχαν εκταμιευθεί στους τελικούς αποδέκτες. Ως εκ τούτου, έως τις αρχές του 2019, πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του τρέχοντος ΠΔΠ, μόνο το 17 % περίπου της συνολικής χρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ που είχε δεσμευθεί μέσω χρηματοδοτικών μέσων υπό επιμερισμένη διαχείριση είχε εκταμιευθεί στους τελικούς αποδέκτες της (βλέπε [πλαίσιο 2.5](#)).

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έξαρσης COVID (Coronavirus Investment Initiative).

¹⁹ Ειδική έκθεση αριθ. 19/2016, με τίτλο «Εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ διά χρηματοοικονομικών μέσων: διδάγματα από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013», σύνοψη και σημείο 7 (ΕΕ C 2016 250 R 0002 της 9.7.2016).

Πλαίσιο 2.5

Αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές για τα χρηματοδοτικά μέσα υπό επιμερισμένη διαχείριση

Σημ.: Οι πληροφορίες για το 2015 αφορούν σωρευτικά τα έτη 2014 και 2015.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των εκθέσεων της Επιτροπής με τίτλο «Financial instruments under the European Structural and Investment Funds Summaries of the data on the progress made in financing and implementing the financial instruments for the programming period 2014-2020 in accordance with Article 46 of Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council», 2015-2018.

2.20. Όπως και κατά τη διάρκεια του ΠΔΠ της περιόδου 2007-2013, έτσι και στο πλαίσιο του ΠΔΠ της περιόδου 2014-2020 η Επιτροπή οφείλει να καταρτίζει έκθεση για τα χρηματοδοτικά μέσα υπό επιμερισμένη διαχείριση. Σύμφωνα με τον σχετικό κανονισμό²⁰, η ετήσια έκθεση για το 2018 έπρεπε να υποβληθεί έως τον Δεκέμβριο του 2019. Η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση²¹ τον Ιανουάριο του 2020. Όπως

²⁰ Βλέπε άρθρο 46 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013).

²¹ Χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, δημοσίευση με τίτλο: «Summaries of the data on the progress made in financing and implementing the financial instruments for the programming period 2014-2020 in

επισημάνουμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2017²², θεωρούμε ότι το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ του πέρατος της περιόδου αναφοράς και της δημοσίευσης της αντίστοιχης έκθεσης παραμένει μεγάλο, γεγονός που μειώνει τη συνάφεια των μνημονευόμενων σε αυτή πληροφοριών.

2.21. Στην πρόταση του ΚΚΔ²³ για το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027, έχει απαλειφθεί η διάταξη που απαιτούσε την από μέρους της Επιτροπής υποβολή εκθέσεων για μεμονωμένα χρηματοδοτικά μέσα. Επιπλέον, οι διαχειριστικές αρχές οφείλουν να παρέχουν στην Επιτροπή στοιχεία σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα μόνο σε επίπεδο προτεραιότητας. Θεωρούμε ότι οι λόγοι για τους οποίους απαιτούνταν χωριστές εκθέσεις στο ΠΔΠ της περιόδου 2007-2013 εξακολουθούν να ισχύουν: «να ενισχυθεί η διαφάνεια της διαδικασίας εφαρμογής και να διασφαλιστεί η σωστή παρακολούθηση της εφαρμογής των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής»²⁴. Αυτό συνεπάγεται επίσης την ανάγκη να συντμηθεί το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσίευσης της ετήσιας έκθεσης της Επιτροπής για μεμονωμένα χρηματοδοτικά μέσα και της περιόδου που καλύπτει²⁵.

accordance with Article 46 of Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council, situation as at 31 December 2018».

²² Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2017, σημείο 2.35 (ΕΕ C 357/02 της 4.10.2018).

²³ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων, COM(2018) 375 final.

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1310/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 337 της 20.12.2013).

²⁵ Γνώμη του ΕΕΣ 6/2018 (2019/C 17/01).

Άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ καλύπτει διάφορα είδη χρηματοδοτικών πράξεων

2.22. Στο τέλος του 2019, οι βασικοί χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι στους οποίους ήταν εκτεθειμένος ο προϋπολογισμός της ΕΕ σχετίζονταν με τους ακόλουθους τύπους πράξεων: χρηματοδοτικές πράξεις υπό μορφή δανείων που καλύπτονται άμεσα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και χρηματοδοτικές πράξεις που καλύπτονται από κάποιο ταμείο εγγυήσεων της ΕΕ²⁶.

2.23. Στις χρηματοδοτικές πράξεις που καλύπτονται απευθείας από τον προϋπολογισμό της ΕΕ συγκαταλέγονται:

- δάνεια στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μηχανισμού χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης (ΕΜΧΣ) για τη χορήγηση στήριξης προς οποιοδήποτε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ σε περίπτωση σοβαρής οικονομικής ή χρηματοπιστωτικής διαταραχής,
- δάνεια για τη στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών (ΣΙΠ) σε κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ και αντιμετωπίζουν δυσκολίες με το ισοζύγιο πληρωμών τους, και
- δάνεια Ευρατόμ σε κράτη μέλη²⁷.

²⁶ Πέραν από αυτές τις χρηματοδοτικές πράξεις, ο προϋπολογισμός της ΕΕ χρησιμοποιεί επίσης χρηματοδοτικά μέσα. Σύμφωνα με το άρθρο 210 του δημοσιονομικού κανονισμού, η δημοσιονομική υποχρέωση της ΕΕ και οι συνολικές πληρωμές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ που συνδέονται με χρηματοδοτικό μέσο δεν μπορούν να υπερβαίνουν «το ποσό της δημοσιονομικής δέσμευσης που αντιστοιχεί σε αυτό το μέσο», αποκλείοντας έτσι την επιβάρυνση του προϋπολογισμού της ΕΕ με ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

²⁷ Για τη χρηματοδότηση δανειοδοτικών πράξεων, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να δανείζεται κεφάλαια εξ ονόματος της ΕΕ. Οι δανειοληπτικές και δανειοδοτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με δάνεια ΕΜΧΣ και ΣΙΠ πραγματοποιούνται σε συνακόλουθη βάση (πράξεις με αντιστήριξη), με το ποσό των ανεξόφλητων λαμβανόμενων δανείων να βρίσκεται σε αντιστοιχία με το ποσό των ανεξόφλητων χορηγούμενων δανείων.

2.24. Στις χρηματοοικονομικές πράξεις που καλύπτονται από ταμείο εγγυήσεων περιλαμβάνονται:

- ο δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ) προς τρίτες χώρες που καλύπτονται από τις προβλέψεις του Ταμείου Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (GFEA),
- ο δάνεια Ευρατόμ σε τρίτες χώρες που καλύπτονται από εγγυήσεις οι οποίες έχουν ληφθεί από τρίτους και καλύπτονται επίσης από τις προβλέψεις του GFEA
- οι πράξεις που στα κράτη μέλη καλύπτονται από την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) (υπό τη διαχείριση του Ομίλου ΕΤΕπ²⁸),
- οι πράξεις σε τρίτες χώρες που καλύπτονται από την *εγγύηση εξωτερικής δανειοδότησης (ΕΕΔ)* (υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ),
- οι πράξεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ) που καλύπτονται από την εγγύηση του ΕΤΒΑ (πρωτοβουλία που αποσκοπεί στη στήριξη των βιώσιμων επενδύσεων εκτός της ΕΕ).

2.25. Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις εγγυήσεις, όπου καλύπτει και τον συνολικό και τον ετήσιο κίνδυνο που επαπειλούν τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ως «συνολικός κίνδυνος» νοείται το συνολικό οφειλόμενο ποσό (σε κεφάλαιο και τόκους) στο πλαίσιο των καλυπτόμενων πράξεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ποσό αυτό ανερχόταν σε 72,7 δισεκατομμύρια ευρώ²⁹. Ως «ετήσιος κίνδυνος» νοείται το ανώτατο ποσό των οφειλόμενων ετήσιων πληρωμών (σε κεφάλαια και τόκους) που θα έπρεπε να καταβάλει η ΕΕ εντός ενός οικονομικού έτους, σε περίπτωση αθέτησης του συνόλου των πληρωμών των εγγυημένων

²⁸ Ο Όμιλος ΕΤΕπ περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ).

²⁹ Ενώ η Επιτροπή δεν περιλαμβάνει ποσό για τον «συνολικό κίνδυνο», η εκτίμησή μας βασίζεται στα ποσά που αναφέρονται στο έγγραφο COM(2019) 484 τελικό – Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό. Κατάσταση στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

δανείων· στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ποσό αυτό ανερχόταν σε 4,5 δισεκατομμύρια ευρώ³⁰.

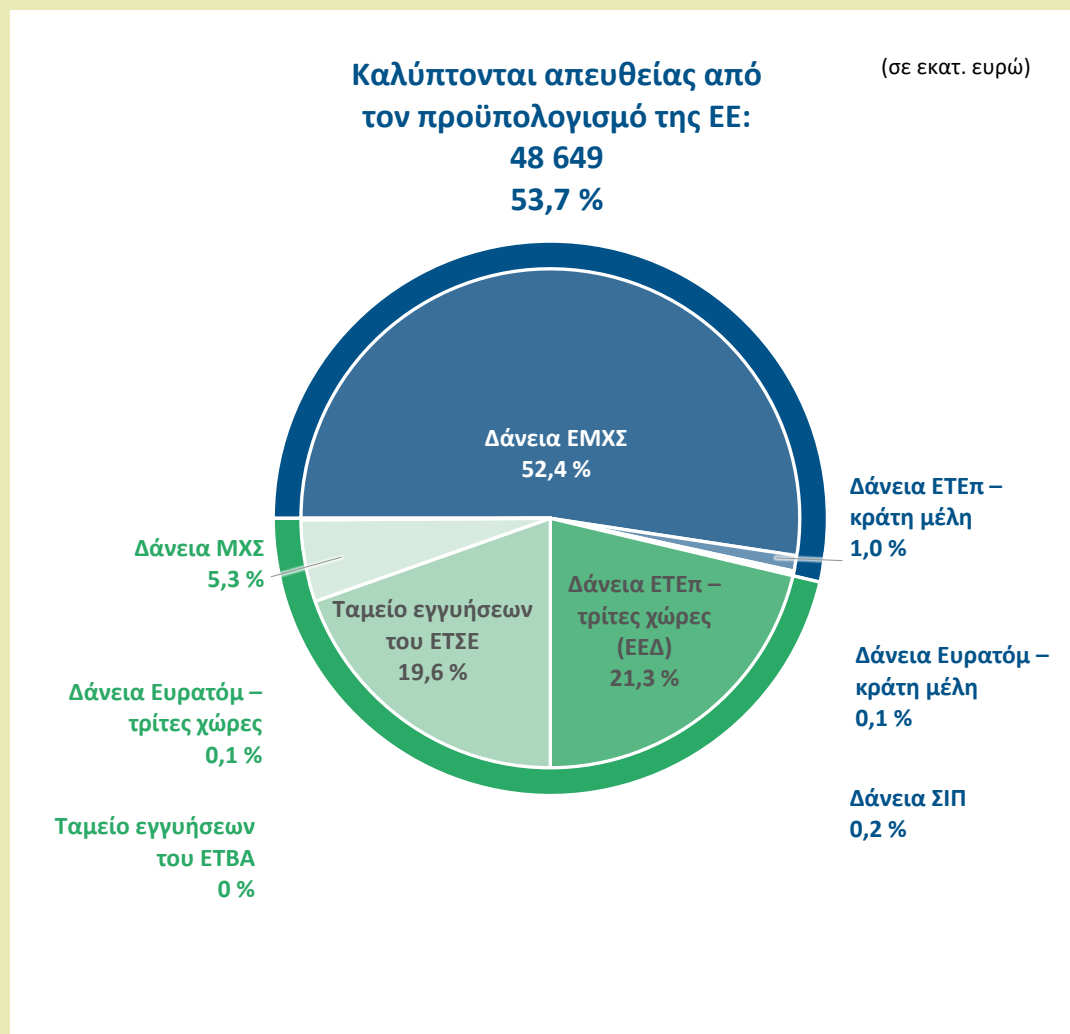
2.26. Τα ποσό του συνολικού κινδύνου που αναφέρθηκε από την Επιτροπή δεν περιλαμβάνει τις χρηματοδοτικές πράξεις που σχετίζονται με το ΕΤΣΕ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε πιθανές μελλοντικές πληρωμές σε σχέση με την εγγύηση του ΕΤΣΕ ανερχόταν σε ύψους 22 δισεκατομμυρίων ευρώ υπογεγραμμένες πράξεις, εκ των οποίων 17,7 δισεκατομμύρια ευρώ είχαν εκταμιευθεί. Αν το εκταμιευθέν ποσό προστεθεί στον συνολικό κίνδυνο της Επιτροπής, τότε ο συνολικός αυτός κίνδυνος θα αυξηθεί αισθητά σε 90,5 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 90,3 δισεκατομμύρια ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2018)³¹ (βλέπε [πλαίσιο 2.6](#)).

³⁰ Η εκτίμηση βασίζεται στο έγγραφο COM(2019) 484 final – Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό. Κατάσταση στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και βάσει των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ για το 2019.

³¹ Το ποσό αυτό περιλαμβάνει ποσό 0,3 δισεκατομμυρίων ευρώ (έναντι 0,2 δισεκατομμυρίων ευρώ τον Δεκέμβριο του 2018) σχετικά με το ΕΤΣΕ και την ΕΕΔ, το οποίο γνωστοποιείται ως υποχρεώσεις ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ.

Πλαίσιο 2.6

Καταμερισμός του συνολικού κινδύνου που βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2019

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ για το 2019 και της έκθεσης της Επιτροπής για τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό του 2018.

Η ΕΕ διαθέτει διάφορα μέσα για τον μετριασμό του ανοίγματος του προϋπολογισμού

2.27. Η ΕΕ διαθέτει σειρά από μέσα προκειμένου να διασφαλίζει ότι θα είναι σε θέση να εκπληρώσει τις νομικές υποχρεώσεις της όσον αφορά τα δάνεια και τις εγγυήσεις. Στα μέσα αυτά περιλαμβάνονται τα ταμεία εγγυήσεων, τα ταμειακά διαθέσιμα της Επιτροπής, η ικανότητα προτεραιοποίησης της εξόφλησης των νομικών υποχρεώσεων, καθώς και η ικανότητά της να ζητά από τα κράτη μέλη τη διάθεση πρόσθετων πόρων.

Ταμεία εγγυήσεων

2.28. Τα ταμεία εγγυήσεων λειτουργούν ως αποθεματικό ρευστότητας για την πληρωμή των εγγυήσεων που καταπίπτουν λόγω πιθανών αθετήσεων υποχρεώσεων. Εάν τα ποσά που απαιτούνται για τη διευθέτηση των καταπτώσεων υπερβαίνουν τα ποσά που είναι διαθέσιμα στα ταμεία εγγυήσεων, πρέπει να καλυφθούν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ αποτελούν νομικές δεσμεύσεις της ΕΕ για τη στήριξη ενός προγράμματος με την ανάληψη χρηματοοικονομικής υποχρέωσης επί του προϋπολογισμού³². Επί του παρόντος, προβλέπονται τρεις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό: η εγγύηση του ΕΤΣΕ, η οποία καλύπτεται από το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ, η εγγύηση της ΕΕΔ, που καλύπτεται από το GFEA, και η εγγύηση του ΕΤΒΑ, που καλύπτεται από το Ταμείο Εγγυήσεων του ΕΤΒΑ (βλέπε [πίνακα 2.1](#)).

2.29. Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ καλύπτει πράξεις στο πλαίσιο του ταμείου αυτού. Ο συντελεστής προβλέψεων (ποσοστό των κεφαλαίων που πρέπει να δεσμευθούν στο ταμείο εγγυήσεων για την κάλυψη των μελλοντικών καταπτώσεων εγγυήσεων) είναι επί του παρόντος 35 % (μειώθηκε από 50 % το 2015)³³. Το 2019 δεν πραγματοποιήθηκαν πληρωμές από το ταμείο εγγυήσεων.

³² Άρθρο 2, παράγραφος 9, του δημοσιονομικού κανονισμού.

³³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2017/2396 της 13ης Δεκεμβρίου 2017 για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 2015/1017 όσον αφορά την παράταση της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων, καθώς και τη θέσπιση τεχνικών βελτιώσεων για το εν λόγω Ταμείο και τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΕ L 345 της 27.12.2017, σ. 34–52).

2.30. Το GFEA καλύπτει υποχρεώσεις που προκύπτουν από την αθέτηση πληρωμής από δικαιούχους δανείων που χορηγούνται σε τρίτες χώρες από την ΕΤΕπ (δάνεια ΕΕΔ) ή από την Επιτροπή (δάνεια ΜΧΣ και δάνεια Ευρατόμ σε τρίτες χώρες). Ο συντελεστής προβλέψεων για το GFEA ορίζεται στο 9 % των συνολικών εκκρεμών υποχρεώσεων. Κατά τη διάρκεια του 2019, είχαν εκταμιευθεί από το ταμείο 55 εκατομμύρια ευρώ για την κάλυψη καταπτώσεων εγγυήσεων της ΕΕΔ.

2.31. Το Ταμείο Εγγυήσεων του ΕΤΒΑ καλύπτει πράξεις στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εγγύησης του ΕΤΒΑ, η οποία έχει σχεδιαστεί για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε χώρες εταίρους στην Αφρική και στη γειτονία της ΕΕ³⁴. Η τιμή-στόχος για τον συντελεστή προβλέψεων ορίζεται στο 50 % των συνολικών υποχρεώσεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ήταν σε ισχύ μία συμφωνία εγγύησης του ΕΤΒΑ, με συνολικό όριο κάλυψης τα 50 εκατομμύρια ευρώ.

Πίνακας 2.1 – Εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό – 31 Δεκεμβρίου 2019

	Ανώτατο όριο (σε δισεκατ. ευρώ)	Τιμή-στόχος για τον συντελεστή προβλέψεων	Ποσό στο ταμείο εγγυήσεων (σε δισεκατ. ευρώ)	Συνομολογηθέν ποσό (μερίδιο ΕΕ)	Επενδυτικός στόχος
ΕΤΣΕ	26	35 %	6,7 (*)	22	500
ΕΕΔ	32,3	9 %	2,6	31,7	-
ΕΤΒΑ	1,5	50 %	0,6(**)	0	17,5

(*) Το ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ τροφοδοτείται προοδευτικά έως το ποσό-στόχο των 9,1 δισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2022.

(**) Το Ταμείο Εγγυήσεων του ΕΤΒΑ τροφοδοτείται προοδευτικά έως το ποσό-στόχο των 750 εκατομμυρίων ευρώ.

Σημ.: Για να υπολογιστεί το μέγιστο δυνατό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε μελλοντικές πληρωμές που συνδέονται με τις εγγυήσεις που αυτός παρέχει, στο ανωτέρω ποσό πρέπει να προστεθούν οι πράξεις που έχουν μεν εγκριθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη υπογραφεί. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το ποσό αυτό ανερχόταν σε 10,4 δισεκατομμύρια ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ, της έκθεσης της Επιτροπής για τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό και της έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση του ταμείου εγγυήσεων του ΕΤΣΕ.

³⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2017/1601 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ), της εγγύησης του ΕΤΒΑ και του Ταμείου Εγγυήσεων του ΕΤΒΑ.

Ταμειακά αποθέματα

2.32. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει τα ταμειακά αποθέματά της για την κάλυψη των οφειλόμενων ποσών σε περίπτωση που οι οφειλέτες δεν αποπληρώσουν εγκαίρως τις υποχρεώσεις τους. Το ύψος του ταμειακών διαθεσίμων της Επιτροπής κυμαίνεται από έτος σε έτος. Το ταμειακά διαθέσιμα στο τέλος του 2019 ήταν 15,6 δισεκατομμύρια ευρώ (για την περίοδο 2010-2019, τα ταμειακά διαθέσιμα στο τέλος του έτους κυμάνθηκαν μεταξύ περίπου 2 δισεκατομμυρίων ευρώ και 25 δισεκατομμυρίων ευρώ).

Προτεραιοποίηση και αίτημα για πρόσθετους πόρους

2.33. Εάν τα ποσά που απαιτούνται για την κάλυψη των εν λόγω αποπληρωμών υπερβαίνουν τα ταμειακά διαθέσιμα της Επιτροπής, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει τους διαθέσιμους πόρους του προϋπολογισμού της ΕΕ και να δώσει προτεραιότητα στην εξόφληση νομικών υποχρεώσεων εις βάρος άλλων μη υποχρεωτικών δαπανών (π.χ. πληρωμές από τα ΕΔΕΤ προς τα κράτη μέλη). Εάν και αυτό αποδειχθεί ανεπαρκές, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει πρόσθετους πόρους από τα κράτη μέλη, προκειμένου να εκπληρώσει τις νομικές υποχρεώσεις της, καθ' υπέρβαση των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, με ανώτατο όριο το 1,20 % του ΑΕΕ της ΕΕ³⁵.

Το μελλοντικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ χρήζει επαναξιολόγησης

2.34. Το άρθρο 210, παράγραφος 3, του δημοσιονομικού κανονισμού ορίζει ότι οι *ενδεχόμενες υποχρεώσεις* οι οποίες προκύπτουν από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό ή χρηματοδοτική συνδρομή που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό θεωρούνται βιώσιμες, εάν η προβλεπόμενη πολυετής εξέλιξή τους είναι εντός των ορίων που θέτει ο κανονισμός για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και του ανώτατου ορίου των ετήσιων πιστώσεων πληρωμής. Με βάση τα ανωτέρω, τα διαθέσιμα μέσα για την αντιμετώπιση του ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2019 μπορούν να θεωρηθούν βιώσιμα (βλέπε σημεία [2.22](#) και [2.33](#)). Ωστόσο, η κρίση της COVID-19 μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη χρήση υφιστάμενων και προσφάτως συνομολογηθέντων μέσων για τον μετριασμό της αναμενόμενης οικονομικής κάμψης. Εγκυμονεί επίσης τον κίνδυνο να επηρεαστούν

³⁵ Βλέπε άρθρο 14 του κανονισμού αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και το ΑΕΕ και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών.

αρνητικά οι δυνατότητες αποπληρωμής των τελικών δικαιούχων των δανείων και των εγγυήσεων του προϋπολογισμού ως έχουν επί του παρόντος. Αυτό θα έχει αντίκτυπο στα ποσά και στους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για τον μετριασμό του μελλοντικού ανοίγματος, συμπεριλαμβανομένων των συντελεστών προβλέψεων.

Στενή η διασύνδεση του ενωσιακού προϋπολογισμού με τον Όμιλο ΕΤΕπ

Ο Όμιλος ΕΤΕπ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ

2.35. Ο Όμιλος ΕΤΕπ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ χρησιμοποιώντας συνδυασμό πράξεων που χρηματοδοτούνται ή καλύπτονται από κονδύλια του προϋπολογισμού της ΕΕ, καθώς και τους ιδίους πόρους του Ομίλου. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ΠΔΠ, καθώς αυξάνεται η χρήση των χρηματοδοτικών μέσων, ο ρόλος του Ομίλου ΕΤΕπ στη στήριξη των πολιτικών της ΕΕ αποκτά ολοένα μεγαλύτερη βαρύτητα.

2.36. Οι στόχοι του Ομίλου ΕΤΕπ είναι ως επί το πλείστον ευθυγραμμισμένοι με τους στόχους της ΕΕ. Από το 2011, η ΕΤΕπ έχει θέσει ως στόχο το 30 % των έργων που υπογράφονται ετησίως να συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική συνοχή και σύγκλιση. Σημαντικό μέρος των πράξεων του Ομίλου άπτονται επίσης της δράσης για το κλίμα και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Πρόσφατα, η ΕΤΕπ ανακοίνωσε ότι το μερίδιο-στόχος της για έργα που σχετίζονται με το κλίμα θα διπλασιαστεί από 25 % επί του παρόντος σε 50 % έως το 2025³⁶

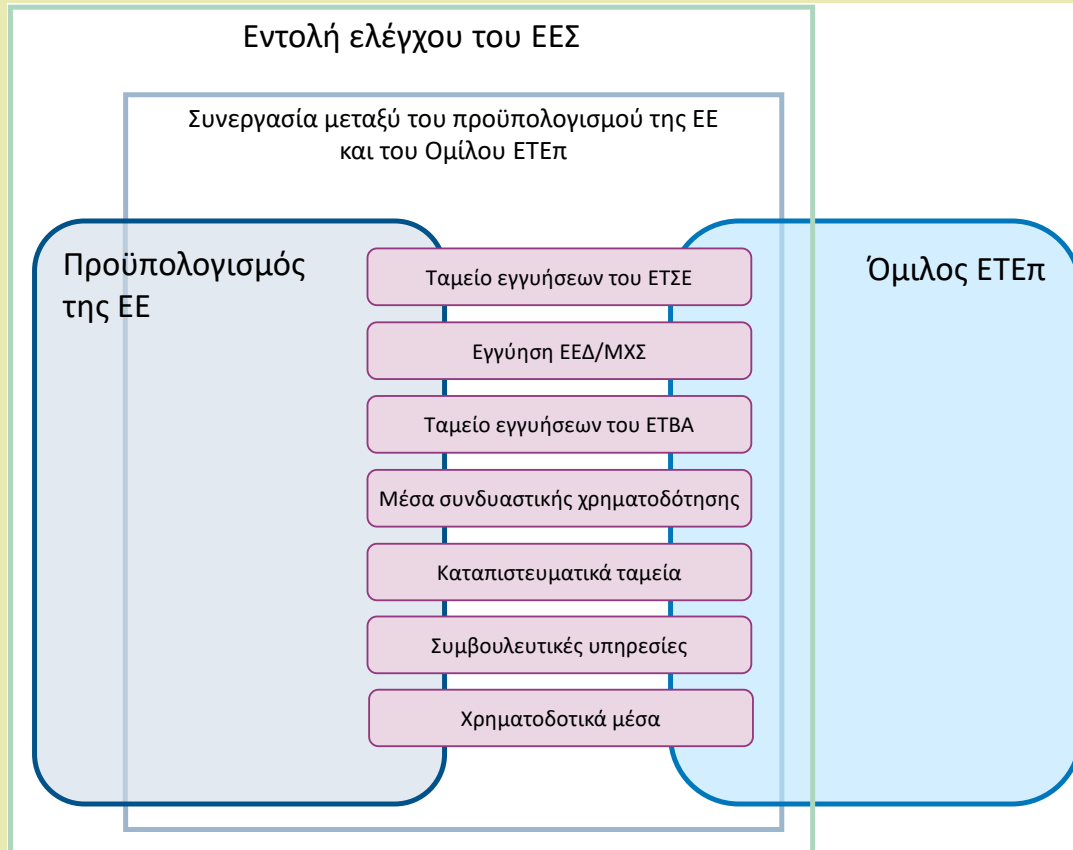
Σημαντικό μέρος των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ υποστηρίζεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

2.37. Ο Όμιλος ΕΤΕπ συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων της ΕΕ χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα (βλέπε [πλαίσιο 2.7](#)).

³⁶ Βλέπε το επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου ΕΤΕπ για το 2020.

Πλαίσιο 2.7

Συνεργασία μεταξύ του προϋπολογισμού της ΕΕ και του Ομίλου ΕΤΕπ

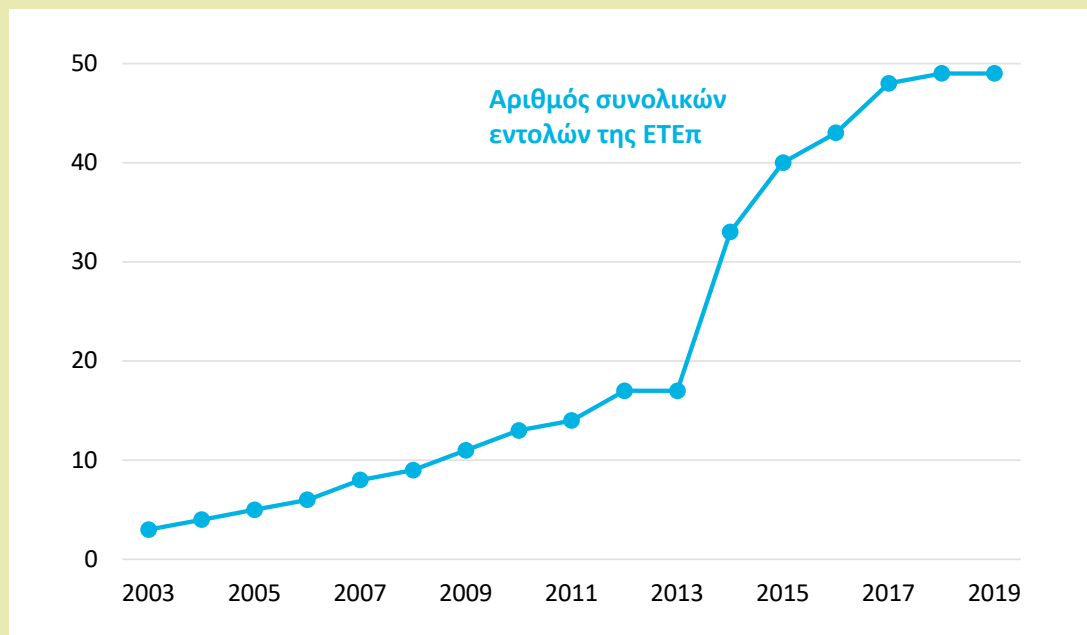
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ετήσιας έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική της ΕΕ για το 2018.

2.38. Ενώ τμήματα των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του Ομίλου ΕΤΕπ υλοποιούνται με τη χρήση αποκλειστικά και μόνο των ιδίων πόρων του Ομίλου και με την ανάληψη του κινδύνου από τον ίδιο, σημαντικό μέρος τους υλοποιείται με τη χρήση κονδυλίων που διατίθενται από τρίτους, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής, στο πλαίσιο «εντολών». Οι εντολές είναι εταιρικές σχέσεις που συνάπτονται μεταξύ του Ομίλου ΕΤΕπ και τρίτου με σκοπό την επίτευξη κοινών στόχων. Βασίζονται σε χρηματοδοτική στήριξη που έχει δεσμευθεί να χορηγήσει το τρίτο μέρος.

2.39. Την τελευταία δεκαπενταετία, η χρήση του εν λόγω συστήματος εντολών από την ΕΤΕπ έχει ενταθεί και διαφοροποιηθεί με ταχείς ρυθμούς. Το ΕΤαΕ εκτελεί επίσης κονδύλια στο πλαίσιο εντολών της ΕΕ. Καθώς το ποσό των εντολών της ΕΤΕπ είναι υψηλότερο, η ανάλυσή μας επικεντρώνεται κυρίως σε αυτή. Έως το τέλος του 2019, περίπου το ένα τρίτο της δανειοδοτικής δραστηριότητας της ΕΤΕπ και άνω των τριών τετάρτων της συμβουλευτικής της δραστηριότητας αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο εντολών, με περίπου 50 εντολές να εκτελούνται επί του παρόντος. Οι περισσότερες από τις εντολές αυτές έχουν τη μορφή συμφωνιών με την Επιτροπή.

Πλαίσιο 2.8

Εξέλιξη των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των εντολών της ΕΤΕπ μεταξύ 2003 και 2019

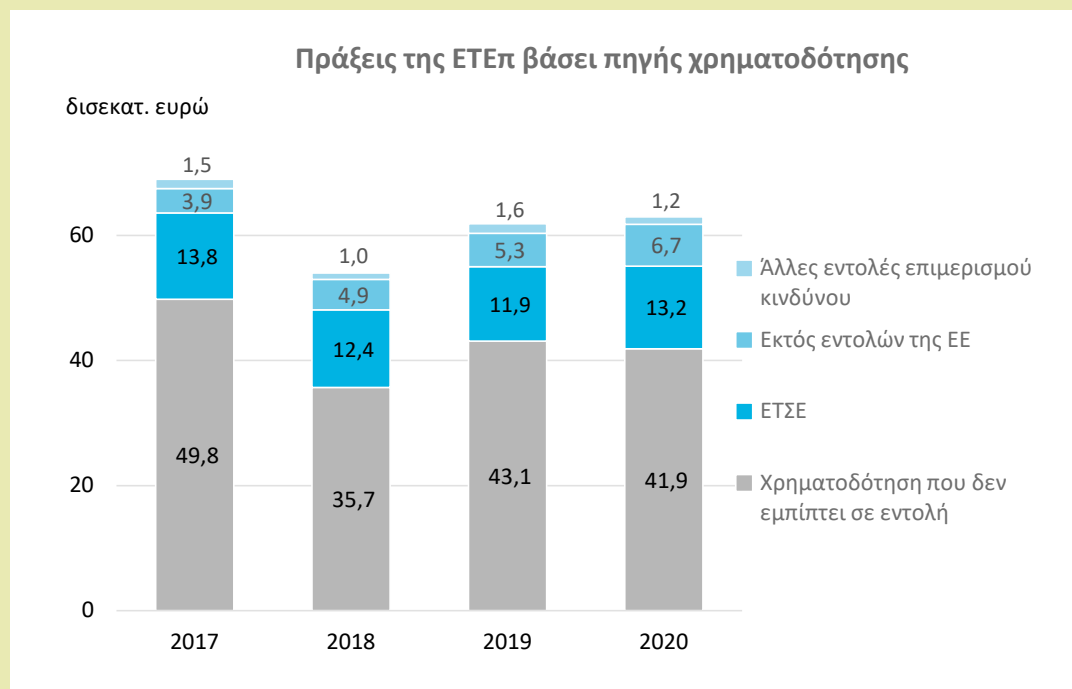

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της έκθεσης της ΕΤΕπ « Evaluation of EIB's mandate activity» του Δεκεμβρίου του 2019.

2.40. Στο [πλαίσιο 2.9](#) παρουσιάζεται ο καταμερισμός της ετήσιας δανειοδοτικής δραστηριότητας της ΕΤΕπ σε χρηματοδότηση είτε στο πλαίσιο εντολής είτε εκτός εντολής.

Πλαίσιο 2.9

Η χρηματοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ στο πλαίσιο εντολής σε αντιδιαστολή με χρηματοδοτήσεις εκτός εντολής ανά έτος

Σημ.: Στο διάγραμμα παρουσιάζονται τα πραγματικά αριθμητικά στοιχεία για το 2017, το 2018 και το 2019, καθώς και τα αριθμητικά στοιχεία των προβλέψεων για το 2020.

Πηγή: ΕΕΣ βάσει των στοιχείων της ΕΤΕπ.

Ο ρόλος του Ομίλου ΕΤΕπ παραμένει σημαντικός

2.41. Οι εντολές της ΕΤΕπ με τη μεγαλύτερη εμβέλεια είναι εκείνες που καλύπτονται από την εγγύηση του ΕΤΣΕ (με ανώτατο όριο τα 26 δισεκατομμύρια ευρώ) και την εγγύηση της ΕΕΔ (με ανώτατο όριο τα 32,3 δισεκατομμύρια ευρώ). Στην ειδική έκθεσή μας σχετικά με το ΕΤΣΕ³⁷ καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το ΕΤΣΕ είχε βοηθήσει την ΕΤΕπ να χορηγήσει περισσότερη χρηματοδότηση υψηλότερου κινδύνου για την πραγματοποίηση επενδύσεων και προσέλκυσε πρόσθετες επενδύσεις από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Ωστόσο, διαπιστώσαμε επίσης ότι, εν μέρει, η στήριξη του ΕΤΣΕ αντικατέστησε άλλους τρόπους χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ και την ΕΕ, ότι μέρος της χρηματοδότησης του ΕΤΣΕ διοχετεύθηκε σε έργα που θα μπορούσαν να είχαν χρηματοδοτηθεί από άλλες πηγές χρηματοδότησης του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, ότι οι εκτιμήσεις περί των πρόσθετων επενδύσεων που θα προσέλκυε το ΕΤΣΕ ήταν ενίοτε υπερβολικές και ότι πολλές επενδύσεις κατέληξαν να πραγματοποιούνται σε ορισμένα από τα μεγαλύτερα κράτη μέλη της ΕΕ των 15, μέσω καλά εδραιωμένων εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών. Στην αξιολόγηση της ΕΕΔ³⁸ από την Επιτροπή το 2019, η Επιτροπή επισήμανε ορισμένες αδυναμίες. Σε αυτές περιλαμβάνονταν αδυναμίες στη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών της ΕΤΕπ, καθώς και δυσκολίες στην αξιολόγηση των πραγματικών αποτελεσμάτων και του αντικτύπου των παρεμβάσεων της ΕΕ. Σύμφωνα με την ως άνω έκθεση αξιολόγησης, η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης τη γενική επανεξέταση της διαδικασίας του άρθρου 19³⁹, με σκοπό να βελτιωθεί η εποπτεία της ευθυγράμμισης των πράξεων της ΕΤΕπ με τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων σε τρίτες χώρες.

³⁷ Ειδική έκθεση αριθ. 3/2019, με τίτλο «Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων: ανάγκη περαιτέρω ενεργειών για να θεωρηθεί απολύτως επιτυχημένο».

³⁸ Αξιολόγηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, με την οποία χορηγείται εγγύηση της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κάλυψη ζημιών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες που υποστηρίζουν επενδυτικά έργα εκτός της Ένωσης – SWD(2019) 334 final της 13.9.2019.

³⁹ Σύμφωνα με το άρθρο 19 του καταστατικού της ΕΤΕπ, πρέπει να ζητείται η γνώμη της Επιτροπής για όλες τις πράξεις της ΕΤΕπ που χρηματοδοτούνται από ιδίους πόρους, πριν αυτές υποβληθούν προς έγκριση στο διοικητικό συμβούλιο της ΕΤΕπ. Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να διατυπώνει γνώμη σχετικά με τη συμμόρφωση των προτεινόμενων επενδύσεων με τη σχετική νομοθεσία και τις πολιτικές της ΕΕ. Πτυχές όπως η οικονομική αποδοτικότητα των έργων και ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 19 και παραμένουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΤΕπ.

2.42. Για την επόμενη δεκαετία, η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να κινητοποιήσει επενδύσεις ύψους τουλάχιστον 1 τρισεκατομμυρίου ευρώ για τη στήριξη μιας βιώσιμης, δίκαιης και πράσινης μετάβασης⁴⁰. Το πρόγραμμα InvestEU⁴¹ θα αποτελέσει το κύριο μέσο για την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου. Ο Όμιλος ΕΤΕπ θα συνεισφέρει στον εν λόγω επενδυτικό στόχο στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU, συμπεριλαμβανομένου του ειδικού καθεστώτος δίκαιης μετάβασης, και στο πλαίσιο της δανειακής διευκόλυνσης του δημόσιου τομέα του μηχανισμού δίκαιης μετάβασης⁴². Η συνεισφορά του Ομίλου ΕΤΕπ στο Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας που ανέπτυξε η Επιτροπή αναμένεται να κινητοποιήσει επενδύσεις ύψους περίπου 250 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο εντολών της ΕΕ⁴³.

2.43. Ο Όμιλος ΕΤΕπ θα συμβάλει επίσης στην απόκριση της ΕΕ στην πανδημία της COVID-19. Κατόπιν σύστασης του Eurogroup της 9ης Απριλίου 2020⁴⁴, ο Όμιλος ΕΤΕπ συγκροτεί επί του παρόντος πανευρωπαϊκό ταμείο εγγυήσεων ύψους έως και 25 δισεκατομμυρίων ευρώ, με εστίαση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σε ολόκληρη την ΕΕ. Ο όμιλος ΕΤΕπ έχει ήδη ανακοινώσει δέσμη μέτρων για την κινητοποίηση έως και 40 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη χρηματοδότηση βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών των πληττόμενων ΜΜΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται στήριξη ύψους έως και 8 δισεκατομμυρίων ευρώ χρηματοδότησης που παρέχεται μέσω του ΕΤαΕ και υποστηρίζεται από εγγύηση της ΕΕ ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ που ανακατευθύνεται στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ, με σκοπό την παροχή κινήτρων σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές για την παροχή ρευστότητας σε ΜΜΕ και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, και 5 δισεκατομμυρίων ευρώ διαθέσιμων για επενδύσεις στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Υποστηριζόμενη από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων της ΕΕ, η ΕΤΕπ ανακοίνωσε επίσης ότι θα διαθέσει έως και 5,2 δισεκατομμύρια ευρώ κατά τους προσεχείς μήνες σε εταίρους εκτός της ΕΕ.

⁴⁰ COM(2020) 21, ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Επενδυτικό Σχέδιο "Βιώσιμη Ευρώπη" - Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

⁴¹ COM(2018) 439, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU.

⁴² COM(2020) 22, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

⁴³ Οι δημοσιονομικές πτυχές του προγράμματος InvestEU και του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης μένει να καθοριστούν αφού επιτευχθεί η συνολική συμφωνία για το επόμενο ΠΔΠ.

⁴⁴ Βλέπε συγκεφαλαιωτική επιστολή του Eurogroup της 17ης Απριλίου 2020.

Η εντολή ελέγχου μας καλύπτει μέρος μόνο των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ

2.44. Επί του παρόντος, μεγάλο μέρος των πράξεων της ΕΤΕπ –πράξεις που δεν χρηματοδοτούνται ή δεν καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ– δεν εμπίπτουν στην εντολή ελέγχου μας. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική συμβολή των πράξεων αυτών στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ, καθώς και την αυξανόμενη συμμετοχή της ΕΤΕπ στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, θεωρούμε ότι θα ήταν σκόπιμο η κανονικότητα και οι επιδόσεις τους να υποβάλλονται σε ανεξάρτητη εξωτερική εξέταση. Το ΕΕΣ διενεργεί τους ελέγχους του σχετικά με τις πράξεις της ΕΤΕπ βάσει τριμερούς συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής, του ίδιου και της Τράπεζας. Αυτό ισχύει για τις δανειοδοτικές πράξεις που εμπίπτουν στην εντολή που έχει αναθέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην Τράπεζα και για τις πράξεις που διαχειρίζεται η Τράπεζα και οι οποίες εγγράφονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καλύπτονται από εγγύησή του⁴⁵. Η ισχύουσα συμφωνία θα λήξει το 2020 και η νέα βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση.

2.45. Το 2020, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επανέλαβε την έκκλησή του «να εξουσιοδοτηθεί πλήρως το ΕΕΣ να ελέγχει το σύνολο των πράξεων της ΕΤΕπ, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης του κόστους-αποτελεσματικότητας των επενδυτικών προσπαθειών της ΕΤΕπ και της συμπληρωματικότητας των έργων της, και να δημοσιοποιεί τους εν λόγω ελέγχους». Κάλεσε επίσης το ΕΕΣ «να εκπονήσει συστάσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των εξωτερικών δανειοδοτικών δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ»⁴⁶.

⁴⁵ Τριμερής συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων του 2016.

⁴⁶ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Ιουλίου 2020 με τίτλο «Financial activities of the European Investment Bank – annual report 2019» [2019/2126(INI)] και έκθεση σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2018, ενότητα III – Επιτροπή και εκτελεστικοί οργανισμοί [2019/2055(DEC)].

Συμπεράσματα και συστάσεις

Συμπεράσματα

2.46. Το 2019 οι διαθέσιμες στον οριστικό προϋπολογισμό πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και πιστώσεις πληρωμών χρησιμοποιήθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου. Οι πληρωμές ήταν αισθητά χαμηλότερες από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ κατά την τελευταία τετραετία, γεγονός που θα σημαίνει αυξημένες ανάγκες πληρωμών στο μέλλον (βλέπε σημεία [2.2-2.6](#)).

2.47. Στο τέλος του 2019, οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων άγγιξαν πρωτοφανές υψηλό επίπεδο. Προσδιορίσαμε δύο βασικούς λόγους στους οποίους οφείλεται η αύξηση αυτή: οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που υπερβαίνουν συστηματικά τις πιστώσεις πληρωμών και οι ανάγκες πληρωμών που αναβάλλονται για το επόμενο ΠΔΠ (βλέπε σημεία [2.7-2.9](#)).

2.48. Αν και ο ρυθμός εφαρμογής των ΕΔΕΤ έχει επιταχυνθεί, η συνολική απορρόφηση παραμένει χαμηλότερη από ό,τι κατά το αντίστοιχο έτος του προηγούμενου ΠΔΠ. Οι αναθεωρημένοι κανόνες για την εφαρμογή των ΕΔΕΤ, οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ έπειτα από την κρίση της COVID-19, αναμένεται να επιταχύνουν περαιτέρω την εφαρμογή των ταμείων αυτών. Οι αλλαγές αυτές ενέχουν τον κίνδυνο να ασκηθεί πίεση στις πιστώσεις πληρωμών που είναι διαθέσιμες από το 2020 και μετά (βλέπε σημεία [2.14-2.17](#)).

2.49. Μόνο το 17 % των δεσμευμένων κεφαλαίων στα υπό επιμερισμένη διαχείριση χρηματοδοτικά μέσα είχαν εκταμιευθεί στους τελικούς αποδέκτες κατά το πέμπτο έτος του τρέχοντος ΠΔΠ. Η σημασία της υποβολής στοιχείων από την Επιτροπή για τα υπό επιμερισμένη διαχείριση χρηματοδοτικά μέσα υποβαθμίζεται λόγω του ότι η σχετική ετήσια έκθεσή της δημοσιεύεται πολύ αργά. Στο πλαίσιο του ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027, η Επιτροπή δεν θα εκπονεί πλέον ετήσια έκθεση σε επίπεδο μεμονωμένων χρηματοδοτικών μέσων υπό επιμερισμένη διαχείριση (βλέπε σημεία [2.18-2.21](#)).

2.50. Στα τέλη του 2019, η ΕΕ είχε στη διάθεσή της διάφορα μέσα για την αντιμετώπιση του ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από δάνεια και εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό. Ωστόσο, εξαιτίας του αντικτύπου της κρίσης της νόσου COVID-19, θα χρειαστεί επαναξιολόγηση των διαθέσιμων ποσών και μηχανισμών για τον περιορισμό του

μελλοντικού ανοίγματος, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης των συντελεστών προβλέψεων. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να υπάρχει πλήρης εικόνα του «συνολικού κινδύνου» στον οποίο είναι εκτεθειμένος ο προϋπολογισμός της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου που δημιουργείται από τις εγγυήσεις που παρέχονται από τον προϋπολογισμό, όπως το ΕΤΣΕ (βλέπε σημεία [2.22-2.34](#)).

2.51. Ο Όμιλος ΕΤΕπ αποτελεί σημαντικό εταίρο για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ και την επίτευξη των στόχων της ΕΕ, και ο ρόλος του θα εξακολουθήσει να είναι σημαντικός και στο επόμενο ΠΔΠ. Μεγάλο μέρος των πράξεων του εκτελείται στο πλαίσιο εντολών, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν τη μορφή συμφωνιών με την Επιτροπή. Σύμφωνα με την εντολή ελέγχου μας, μπορούμε να εξετάσουμε μόνο πράξεις της ΕΤΕπ που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ή καλύπτονται από εγγύησή του. Σε ειδικές εκθέσεις μας έχουν εντοπιστεί ζητήματα και έχουν προταθεί βελτιώσεις σχετικά με την εκτέλεση τέτοιου είδους πράξεων. Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι θα λειτουργούσε θετικά το τμήμα των πράξεων της ΕΤΕπ που δεν καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ να υποβάλλονται σε ανεξάρτητη εξωτερική εξέταση της κανονικότητάς τους και των επιδόσεών τους (βλέπε σημεία [2.35 -2.45](#)).

Συστάσεις

2.52. Συνιστούμε στην Επιτροπή να λάβει τα εξής μέτρα:

Σύσταση 2.1

Να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις ανάγκες πληρωμών και να αναλάβει δράση, στο πλαίσιο της θεσμικής εντολής της, ώστε να διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα πιστώσεων πληρωμών, συνεκτιμώντας τον κίνδυνο ανεπάρκειας των πιστώσεων πληρωμών και τις έκτακτες ανάγκες που συνεπάγεται η πανδημία της COVID-19.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: από το 2020

Σύσταση 2.2

Να συνεχίσει να καταρτίζει ετήσια έκθεση σχετικά με τα υπό επιμερισμένη διαχείριση χρηματοδοτικά μέσα, καλύπτοντας και το επίπεδο επιμέρους χρηματοδοτικών μέσων στο επόμενο ΠΔΠ.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: ετησίως, αρχής γενομένης από την έκθεση για το 2021

Σύσταση 2.3

Να παρουσιάζει πλήρη εικόνα του ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ στην ετήσια «Έκθεση για τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό», συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου που συνεπάγεται όχι μόνο η εγγύηση του ΕΤΣΕ αλλά και όλες οι σχετικές μελλοντικές χρηματοδοτικές πράξεις.

Χρονοδιάγραμμα: ετησίως, από το 2021

Σύσταση 2.4

Να επαναξιολογήσει, με τη συγκυρία της κρίσης της COVID-19, κατά πόσον οι υφιστάμενοι μηχανισμοί για τον μετριασμό της έκθεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ σε κίνδυνο είναι επαρκείς και κατάλληλοι, και να επανεξετάσει τις τιμές-στόχο για τους συντελεστές προβλέψεων για τα ταμεία εγγυήσεων που καλύπτουν τις εγγυήσεις που χορηγούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: από το 2020

2.53. Συνιστούμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να λάβουν τα εξής μέτρα:

Σύσταση 2.5

Να ζητήσουν από την ΕΤΕπ να επιτρέψει στο Ελεγκτικό Συνέδριο να ελέγχει, αφενός, την κανονικότητα της χρηματοδοτικής της δραστηριότητας, και, αφετέρου, τις πτυχές της που αφορούν τις επιδόσεις, οι οποίες δεν εμπίπτουν σε καμία συγκεκριμένη εντολή από την ΕΕ.

Χρονοδιάγραμμα: από το 2021

Παραρτήματα

Παράρτημα 2.1 – Απορρόφηση από τα κράτη μέλη στα τέλη του 2019 και σύγκριση με το 2012

	Σύνολο πληρωμών που καταβλήθηκαν από το 2014 έως το 2019 σε εκατ. ευρώ	Ποσοστό απορρόφησης στο τέλος του 2019	Ποσοστό απορρόφησης στο τέλος του 2012
Βέλγιο	1 120	39,7 %	49,1 %
Βουλγαρία	3 648	36,6 %	36,2 %
Τσεχία	9 651	40,4 %	37,9 %
Δανία	622	40,1 %	45,3 %
Γερμανία	11 518	41,1 %	54,1 %
Εσθονία	2 164	48,8 %	61,3 %
Ιρλανδία	2 050	60,6 %	60,3 %
Ελλάδα	9 266	42,8 %	49,2 %
Ισπανία	13 291	32,8 %	51,7 %
Γαλλία	12 566	44,8 %	43,3 %
Κροατία	3 231	30,0 %	
Ιταλία	13 885	30,7 %	30,7 %
Κύπρος	443	48,1 %	44,3 %
Λετονία	2 509	44,2 %	52,2 %
Λιθουανία	3 481	40,9 %	62,9 %
Λουξεμβούργο	82	57,0 %	51,8 %
Ουγγαρία	10 737	42,8 %	44,2 %
Μάλτα	288	34,6 %	37,2 %
Κάτω Χώρες	742	38,0 %	45,6 %
Αυστρία	2 790	56,5 %	52,2 %
Πολωνία	36 200	41,8 %	52,3 %

	Σύνολο πληρωμών που καταβλήθηκαν από το 2014 έως το 2019 σε εκατ. ευρώ	Ποσοστό απορρόφησης στο τέλος του 2019	Ποσοστό απορρόφησης στο τέλος του 2012
Πορτογαλία	12 231	47,0 %	59,2 %
Ρουμανία	11 163	35,6 %	22,4 %
Σλοβενία	1 569	39,7 %	50,3 %
Σλοβακία	5 079	33,4 %	41,0 %
Φινλανδία	2 506	66,2 %	54,7 %
Σουηδία	1 694	46,6 %	53,3 %
Ηνωμένο Βασίλειο	6 886	42,0 %	50,9 %
Διασυνοριακή συνεργασία	2 767	29,4 %	40,1 %
μέσος όρος ΕΕ	184 179	39,6 %	46,4 %

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή.

Παράρτημα 2.2 Χρηματοδοτικά μέσα υπό τη διαχείριση του Ομίλου ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εντολής της ΕΕ στο τέλος του 2019 (σε εκατ. ευρώ)

Χρηματοδοτικό μέσο	Υπό τη διαχείριση της/του	Διαθέσιμο χρηματοδοτικό κονδύλιο	Συνολικές πληρωμές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μέχρι το τέλος του 2019
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) – Χρεωστικά μέσα	ΕΤΕπ	2 536 ^(*)	697
Μηχανισμός με μέσα για την Ιδιωτική χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση (PF4ΕΕ)	ΕΤΕπ	105	48
Μηχανισμός χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου (NCFF)	ΕΤΕπ	60	13
Μηχανισμός InnovFin Debt — Δανειακές υπηρεσίες για την έρευνα και την καινοτομία στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»	ΕΤΕπ	1 686	1 275
Μηχανισμός χρηματοδότησης με επιμερισμό των κινδύνων (RSFF)	ΕΤΕπ	961	961
Πιλοτικός μηχανισμός εγγυήσεων για έρευνα και ΜΜΕ και μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης με γνώμονα την καινοτομία – RSI	ΕΤαΕ	270	270
Μηχανισμός μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας του EaSI (EaSI)	ΕΤαΕ	110	84
Επενδύσεις για τη δημιουργία ικανοτήτων του EaSI	ΕΤαΕ	26	23
Ευρωπαϊκός μηχανισμός μικροχρηματοδοτήσεων - εγγυήσεων Progress (EPMF – G)	ΕΤαΕ	25	24
Ευρωπαϊκό Ταμείο Μικροχρηματοδότησης Progress (EPMF – FCP-FIS)	ΕΤαΕ	80	80
Επιμέρους ταμείο για την Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία (EaSI FIS)	ΕΤαΕ	67	25
Μηχανισμός εγγύησης φοιτητικών δανείων (Erasmus +) – SLGF	ΕΤαΕ	50	22

Χρηματοδοτικό μέσο	Υπό τη διαχείριση της/του	Διαθέσιμο χρηματοδοτικό κονδύλιο	Συνολικές πληρωμές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μέχρι το τέλος του 2019
Μηχανισμός εγγύησης δανείων στο πλαίσιο του προγράμματος COSME (COSME-LGF)	ΕΤαΕ	1 161	563
Μηχανισμός μετοχικού κεφαλαίου για την ανάπτυξη στο πλαίσιο του προγράμματος COSME (COSME-EFG)	ΕΤαΕ	394	94
InnovFin SMEG — Υπηρεσία δανείων για την έρευνα και την καινοτομία προς ΜΜΕ και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»	ΕΤαΕ	1 389	1 101
InnovFin Equity – Μηχανισμός μετοχικού κεφαλαίου για την έρευνα και την καινοτομία στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»	ΕΤαΕ	785	534
Πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ (πρόγραμμα COSME και «Ορίζων 2020»)	ΕΤαΕ	32	21
Μηχανισμός εγγυήσεων πολιτιστικού και δημιουργικού κλάδου – CCS GF	ΕΤαΕ	122	42
Μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ στο πλαίσιο του ΠΑΚ (SMEG 07)	ΕΤαΕ	532	451
Μηχανισμός υπέρ των καινοτόμων ΜΜΕ και των ΜΜΕ με ισχυρή ανάπτυξη στο πλαίσιο του ΠΑΚ (GIF)	ΕΤαΕ	561	538
Μηχανισμός εγγυήσεων I στο πλαίσιο του μέσου επιχειρηματικής ανάπτυξης και καινοτομίας των Δυτικών Βαλκανίων (WB EDIF)	ΕΤαΕ	22	22
Μηχανισμός εγγυήσεων II στο πλαίσιο του μέσου επιχειρηματικής ανάπτυξης και καινοτομίας των Δυτικών Βαλκανίων (EDIF)	ΕΤαΕ	48	19

Χρηματοδοτικό μέσο	Υπό τη διαχείριση της/του	Διαθέσιμο χρηματοδοτικό κονδύλιο	Συνολικές πληρωμές από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μέχρι το τέλος του 2019
Ταμείο Επιχειρηματικής Επέκτασης (ENEF) στο πλαίσιο του μέσου επιχειρηματικής ανάπτυξης και καινοτομίας των Δυτικών Βαλκανίων	ΕΤαΕ	11	11
Ταμείο Επιχειρηματικής Καινοτομίας (ENIF) στο πλαίσιο του μέσου επιχειρηματικής ανάπτυξης και καινοτομίας των Δυτικών Βαλκανίων	ΕΤαΕ	21	21
Ταμείο για την πράσινη ανάπτυξη (GGF)	ΕΤαΕ	59	20
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη (EFSE) των Δυτικών Βαλκανίων	ΕΤαΕ	88	0
Παγκόσμιο Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης και Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (GEEREF)	ΕΤαΕ	81	80
Υποστήριξη στον Ευρωμεσογειακό μηχανισμό επενδύσεων και εταιρικής σχέσης (FEMIP)	ΕΤΕπ	224	224
Σύνολο		11 506	7 263

(*) Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το ανώτατο όριο της συνεισφοράς από τον προϋπολογισμό της ΕΕ στα χρηματοδοτικά μέσα του ΜΣΕ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η συνεισφορά της ΕΕ για το εν λόγω χρηματοδοτικό μέσο ανερχόταν σε 755 εκατομμύρια ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του σχεδίου γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2020 – έγγραφο εργασίας, μέρος Χ.

Κεφάλαιο 3

Έσοδα

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	3.1.-3.5.
Σύντομη περιγραφή	3.2.-3.3.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	3.4.-3.5.
Κανονικότητα των πράξεων	3.6.
Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου	3.7.-3.21.
Η είσπραξη των ΠΙΠ από τα κράτη μέλη εξακολουθεί να εμφανίζει αδυναμίες	3.8.-3.10.
Σημαντικές αδυναμίες στους ελέγχους των κρατών μελών για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών, οι οποίες επιβάλλουν την ανάληψη δράσης από την ΕΕ	3.11.-3.15.
Η άρση των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και το κλείσιμο των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ είναι χρονοβόρες διαδικασίες	3.16.-3.18.
Οι πολυτεείς επαληθεύσεις για το ΑΕΕ έχουν ολοκληρωθεί, ωστόσο ο αντίκτυπος της παγκοσμιοποίησης δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί πλήρως	3.19.-3.21.
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων	3.22.-3.23.
Συμπέρασμα και συστάσεις	3.24.-3.26.
Συμπέρασμα	3.24.
Συστάσεις	3.25.-3.26.

Παραρτήματα

Παράρτημα 3.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις

Παράρτημα 3.2 — Βασικοί τελωνειακοί κίνδυνοι και είδη τελωνειακών ελέγχων

Παράρτημα 3.3 — Πλήθος εκκρεμών επιφυλάξεων σχετικά με το ΑΕΕ και τον ΦΠΑ και ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ ανά κράτος μέλος στις 31/12/2019

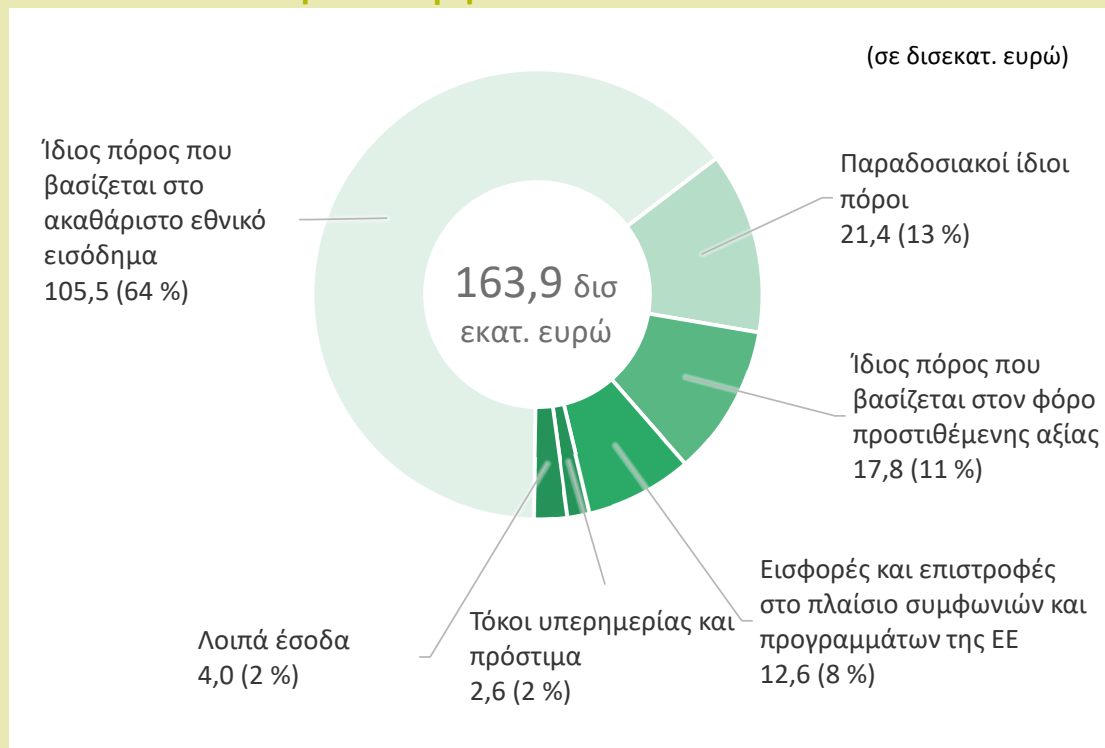
Παράρτημα 3.4 — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων για τα έσοδα

Εισαγωγή

3.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας σχετικά με τα έσοδα, τα οποία διακρίνονται σε *ιδίους πόρους* και σε *λοιπά έσοδα*. Στο [πλαίσιο 3.1](#) παρουσιάζεται η αναλυτική κατανομή των εσόδων το 2019.

Πλαίσιο 3.1

Έσοδα – Αναλυτική κατανομή το 2019^(*)

Συνολικά έσοδα το 2019^(): 163,9 δισεκατ. ευρώ**

(*) Σύμφωνα με τον εναρμονισμένο ορισμό των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 9 του [παραρτήματος 1.1](#)).

(**) Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στα πραγματικά έσοδα του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το ποσό των 160,3 δισεκατομμυρίων ευρώ που εμφανίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων υπολογίστηκε βάσει της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση.

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019.

Σύντομη περιγραφή

3.2. Τρεις είναι οι κατηγορίες ιδίων πόρων από τις οποίες προέρχονται ως επί το πλείστον τα έσοδα (88 %):

- α) Ο **ίδιος πόρος που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ)** αντιστοιχεί στο 64 % των εσόδων της ΕΕ και ισοσκελίζει τον προϋπολογισμό της, αφού υπολογιστούν τα έσοδα από όλες τις άλλες πηγές. Η εισφορά κάθε κράτους μέλους είναι ανάλογη του ΑΕΕ του¹.
- β) Οι **παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ)** αντιστοιχούν στο 13 % των εσόδων της ΕΕ και περιλαμβάνουν κυρίως τελωνειακούς δασμούς επί των εισαγωγών τους οποίους εισπράττουν τα κράτη μέλη. Αυτά καταβάλλουν το 80 % του συνολικού ποσού στον προϋπολογισμό της ΕΕ και παρακρατούν το υπόλοιπο 20 % για την κάλυψη των εξόδων είσπραξης.
- γ) Ο **ίδιος πόρος που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)** αντιστοιχεί στο 11 % των εσόδων της ΕΕ. Οι εισφορές στο πλαίσιο του εν λόγω ιδίου πόρου υπολογίζονται με την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή² στις εναρμονισμένες βάσεις υπολογισμού του ΦΠΑ των κρατών μελών.

3.3. Τα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσά που εισπράττονται από άλλες πηγές. Οι σημαντικότερες από αυτές τις πηγές είναι οι εισφορές και οι επιστροφές που συνδέονται με συμφωνίες και προγράμματα της ΕΕ (8 % των εσόδων της), όπως τα έσοδα που σχετίζονται με την εκκαθάριση του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, και η συμμετοχή τρίτων χωρών σε ερευνητικά προγράμματα.

¹ Ο υπολογισμός της αρχικής εισφοράς βασίζεται στις προβλέψεις για το ΑΕΕ. Οι διαφορές μεταξύ του προβλεπόμενου και του τελικού ΑΕΕ οδηγούν σε αναπροσαρμογές τα επόμενα έτη και λαμβάνονται υπόψη για την κατανομή των ιδίων πόρων μεταξύ των κρατών μελών, αλλά όχι για το συνολικό εισπραττόμενο ποσό.

² Στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες και στη Σουηδία ισχύει μειωμένος συντελεστής καταβολής ΦΠΑ 0,15 %, σε σύγκριση με το 0,3 % που εφαρμόζεται για τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

3.4. Κατ' εφαρμογή της προσέγγισης και της μεθοδολογίας του ελέγχου που εκθέτουμε στο **παράρτημα 1.1**, αποκομίσαμε τη βεβαιότητα που απαιτείται για τη διαμόρφωση της ελεγκτικής γνώμης μας σχετικά με τα έσοδα από την αξιολόγηση των βασικών συστημάτων που επιλέξαμε και, συμπληρωματικά, από ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων. Στόχος μας ήταν να συμβάλουμε στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, όπως αυτή περιγράφεται στο **παράρτημα 1.1**. Όσον αφορά το 2019 εξετάσαμε τα εξής:

- α) δείγμα 55 ενταλμάτων είσπραξης της Επιτροπής³, το οποίο σχεδιάστηκε ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό ολόκληρου του φάσματος των πηγών εσόδων·
- β) τα συστήματα που εφαρμόζει η Επιτροπή προκειμένου:
 - i) να διασφαλίζει ότι τα στοιχεία των κρατών μελών για το ΑΕΕ και τον ΦΠΑ αποτελούν τη σωστή βάση για τον υπολογισμό και την είσπραξη των εισφορών στους ιδίους πόρους⁴,
 - ii) να διαχειρίζεται τους ΠΙΠ και να διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα για την είσπραξη, την αναφορά και την απόδοση των ορθών ποσών ΠΙΠ,
 - iii) να διαχειρίζεται τα πρόστιμα και τις ποινές,
 - iv) να υπολογίζει τα ποσά που προκύπτουν από τους μηχανισμούς διόρθωσης·
- γ) τα λογιστικά συστήματα που εφαρμόζονται για τους ΠΙΠ σε τρία κράτη μέλη (Βέλγιο, Γερμανία και Πολωνία)⁵· και
- δ) την αξιοπιστία των πληροφοριών σχετικά με την κανονικότητα που περιέχονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ BUDG και της Eurostat.

³ Ένταλμα είσπραξης είναι το έγγραφο στο οποίο η Επιτροπή καταχωρίζει τα ποσά που της οφείλονται.

⁴ Αφετηρία του ελέγχου μας αποτέλεσαν τα συμφωνημένα στοιχεία για το ΑΕΕ και η εναρμονισμένη βάση υπολογισμού του ΦΠΑ που καταρτίζουν τα κράτη μέλη. Δεν υποβάλαμε άμεσα σε ελεγκτικές δοκιμασίες τις στατιστικές και τα στοιχεία που κατάρτισαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

⁵ Τα τρία αυτά κράτη μέλη επελέγησαν βάσει του μεγέθους της εισφοράς τους όσον αφορά τους ΠΙΠ και της εκτίμησης κινδύνου που πραγματοποιήσαμε.

3.5. Ως προς τους τελωνειακούς δασμούς υπάρχει ο κίνδυνος αυτοί είτε να μην δηλωθούν καθόλου είτε να δηλωθούν λανθασμένα στις εθνικές τελωνειακές αρχές από τους εισαγωγείς. Το «έλλειμμα τελωνειακών δασμών»⁶, ήτοι τα διαφυγόντα ποσά που δεν αποτυπώνονται στα λογιστικά συστήματα των κρατών μελών για τους ΠΙΠ, δεν εμπίπτουν στο πεδίο αναφοράς της ελεγκτικής γνώμης μας σχετικά με τα έσοδα. Ωστόσο, καθώς το έλλειμμα αυτό μπορεί να έχει επίπτωση στα ποσά των δασμών που βεβαιώνουν τα κράτη μέλη, για το υπό εξέταση έτος αξιολογήσαμε τα μέτρα που έχει λάβει η ΕΕ για τη μείωσή του και τον μετριασμό του κινδύνου μη πληρότητας των ΠΙΠ. Για τον σκοπό αυτό εξετάσαμε:

- α) τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων ΠΙΠ που πραγματοποίησε η Επιτροπή με αντικείμενο τις στρατηγικές τελωνειακού ελέγχου που εφαρμόζουν όλα τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση του κινδύνου εισαγωγών με δηλούμενη δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής και
- β) κατά πόσον εξακολουθούν να υπάρχουν περιορισμοί στις διαδικασίες που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τον εντοπισμό και την επιλογή των εισαγωγέων με τον υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας, οι οποίοι θα υποβληθούν σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό⁷, όπως αναφέρουμε στις ετήσιες εκθέσεις μας για το 2013 και το 2014⁸. Οι εισαγωγείς με τον υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας είναι αυτοί που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη πιθανότητα παρατυπίας η οποία συνεπιφέρει τις σοβαρότερες επιπτώσεις⁹.

⁶ Η διαφορά μεταξύ των θεωρητικών δασμών που πρέπει να εισπράττονται για το σύνολο της οικονομίας και αυτών που εισπράττονται στην πράξη.

⁷ Ο λογιστικός έλεγχος μετά τον εκτελωνισμό συνίσταται σε ευρεία εξέταση της επιχείρισης, των διεργασιών, των συστημάτων και των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου ενός οικονομικού φορέα, και σε λεπτομερή αξιολόγηση μέσω ειδικών δοκιμασιών.

⁸ Βλέπε σημεία 2.13-2.14 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2013 και σημεία 4.18-4.20 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2014.

⁹ Άρθρο 5, παράγραφος 7, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1, όπως τροποποιήθηκε].

Κανονικότητα των πράξεων

3.6. Στην παρούσα ενότητα παραθέτουμε τις παρατηρήσεις μας σχετικά με την *κανονικότητα των πράξεων*. Το συμπέρασμά μας σχετικά με την κανονικότητα των πράξεων εσόδων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΕΕ ερείδεται στην από μέρους μας αξιολόγηση των συστημάτων που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για τον υπολογισμό και την είσπραξη των εσόδων¹⁰ και στην εξέταση δείγματος 55 ενταλμάτων είσπραξης, κανένα από τα οποία δεν περιείχε ποσοτικώς προσδιορισίμο σφάλμα. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις παρουσιάζονται συνοπτικά στο [παράρτημα 3.1](#).

¹⁰ Βλέπε σημείο 9 του *παραρτήματος 1.1*.

Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου

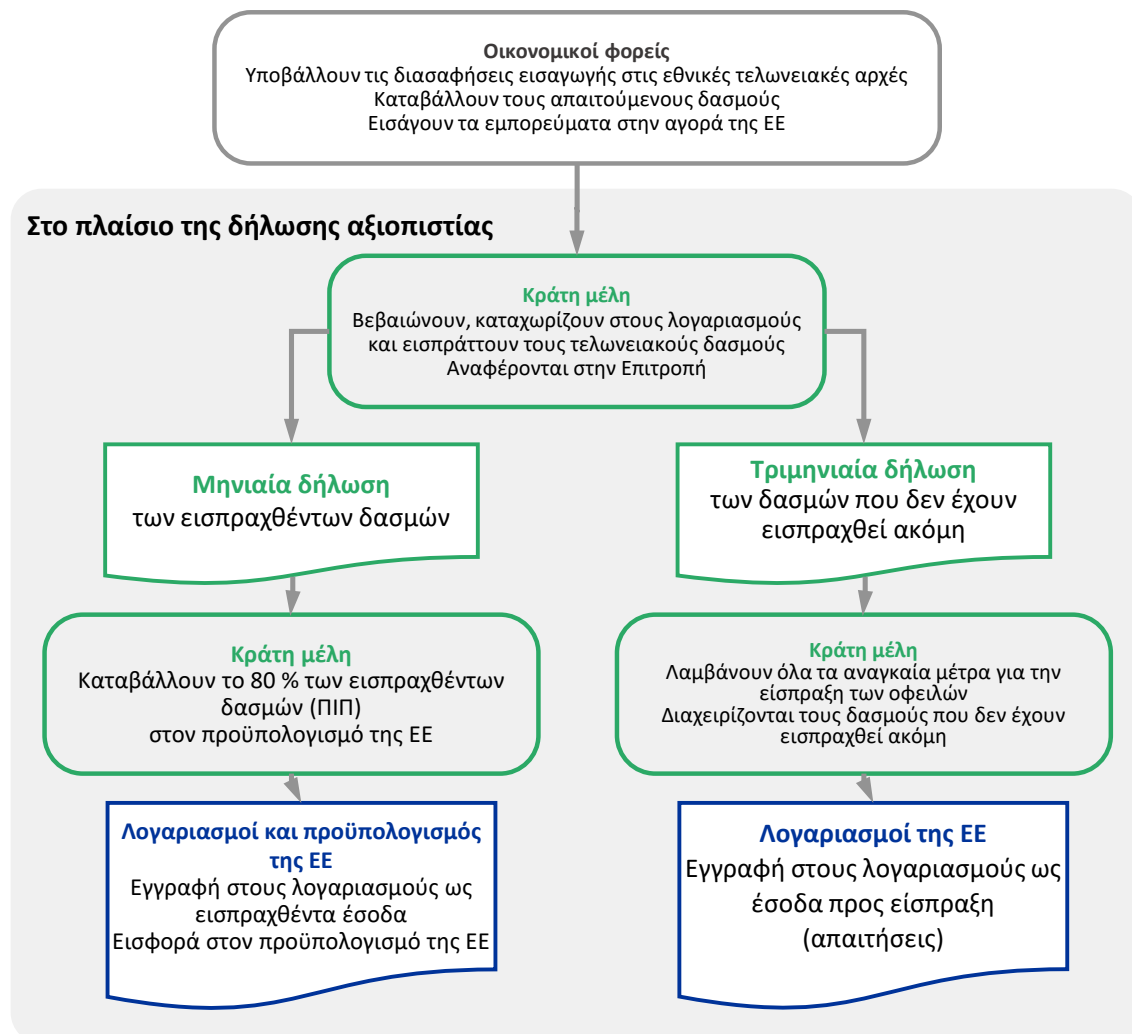
3.7. Οι παρατηρήσεις σχετικά με τα εξετασθέντα συστήματα δεν έχουν καμία επίπτωση στη συνολική γνώμη χωρίς επιφύλαξη που διατυπώνουμε σχετικά με την κανονικότητα των εσόδων της ΕΕ (βλέπε κεφάλαιο 1). Υπογραμμίζουν, ωστόσο, τις αδυναμίες που εξακολουθούν να υπάρχουν στις επιμέρους κατηγορίες ιδίων πόρων, περιλαμβανομένων των μέτρων της ΕΕ για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών και τον μετριασμό του κινδύνου μη πληρότητας των ΠΙΠ.

Η είσπραξη των ΠΙΠ από τα κράτη μέλη εξακολουθεί να εμφανίζει αδυναμίες

3.8. Επισκεφθήκαμε τρία κράτη μέλη (Βέλγιο, Γερμανία και Πολωνία) και εξετάσαμε με ποιο τρόπο καταρτίζουν τις καταστάσεις των εισπραχθέντων και των μη εισπραχθέντων τελωνειακών δασμών¹¹, καθώς και τις διαδικασίες που εφαρμόζουν για την είσπραξη των ΠΙΠ που οφείλονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ (βλέπε [γράφημα 3.1](#)).

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2014, για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και το ΑΕΕ και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών (ΕΕ L 168 της 7.6.2014, σ. 39), άρθρο 6, παράγραφοι 3 και 4, και εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/194, της 8ης Φεβρουαρίου 2018, σχετικά με τη θέσπιση υποδειγμάτων για τις καταστάσεις των λογαριασμών σχετικά με τις απαιτήσεις επί των ιδίων πόρων και δελτίου υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα μη ανακτήσιμα ποσά που αντιστοιχούν στις απαιτήσεις επί των ιδίων πόρων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου (ΕΕ L 36 της 9.2.2018, σ. 20).

Γράφημα 3.1 – Διαδικασία κατάρτισης των καταστάσεων (εισπραχθέντων και μη) τελωνειακών δασμών και εγγραφή τους στους λογαριασμούς και στον προϋπολογισμό της ΕΕ

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, βάσει της ισχύουσας ενωσιακής νομοθεσίας και κανόνων.

3.9. Δεν διαπιστώσαμε σημαντικά προβλήματα στην κατάρτιση των μηνιαίων καταστάσεων των τελωνειακών δασμών που εισπράττονται στα τρία κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη¹², εντοπίσαμε αδυναμίες στη διαχείριση των βεβαιωθέντων δασμών που δεν είχαν ακόμη εισπραχθεί από τις

¹² Βλέπε τις ετήσιες εκθέσεις μας από το 2012 και εξής, παραδείγματος χάριν, σημείο 4.10 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2018, σημείο 4.15 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017 και σημείο 4.15 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2016.

εθνικές αρχές¹³. Στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, διαπιστώσαμε συγκεκριμένα καθυστερήσεις στην κοινοποίηση των τελωνειακών οφειλών (Πολωνία), καθυστερημένη επιβολή της είσπραξης αυτών των οφειλών (Βέλγιο, Γερμανία και Πολωνία) και ανεπαρκή τεκμηρίωση για την επιβεβαίωση της ορθότητας των οφειλών που είχαν καταχωριστεί στους λογαριασμούς (Γερμανία).

3.10. Επίσης, η Επιτροπή εξακολούθησε να εντοπίζει και να καταγράφει αδυναμίες στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη διαχειρίζονταν τους μη εισπραχθέντες δασμούς, όπως ανέφερε σε 15 από τις 27 εκθέσεις επιθεώρησης των ΠΙΠ που εξέδωσε το 2019. Οι διαπιστώσεις που περιέχονταν σε 10 από αυτές τις 15 εκθέσεις ταξινομήθηκαν ως συστηματικές. Στην περσινή έκθεσή μας¹⁴ συνιστούσαμε στην Επιτροπή να βελτιώσει τις εκτιμήσεις κινδύνου στο πλαίσιο του σχεδιασμού των επιθεωρήσεών της, ώστε να εξασφαλίζεται η δέουσα κάλυψη των τομέων με την υψηλότερη επικινδυνότητα. Η υλοποίηση αυτής της σύστασης βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σημαντικές αδυναμίες στους ελέγχους των κρατών μελών για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών, οι οποίες επιβάλλουν την ανάληψη δράσης από την ΕΕ

3.11. Οι επιθεωρήσεις της Επιτροπής σχετικά με τους ΠΙΠ και προηγούμενες εργασίες μας σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει η ΕΕ για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών (βλέπε σημείο 3.5) ανέδειξαν δύο βασικές αδυναμίες. Η μία αφορά την έλλειψη εναρμόνισης σε επίπεδο ΕΕ ως προς τη διενέργεια των τελωνειακών ελέγχων για τον μετριασμό του κινδύνου εισαγωγών για τις οποίες η δηλούμενη δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής σε ολόκληρη την τελωνειακή ένωση. Η δεύτερη αφορά την αδυναμία των κρατών μελών να εντοπίσουν τους οικονομικούς φορείς με τον υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας σε επίπεδο ΕΕ, που θα υποβληθούν σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό.

¹³ Δεν διαπιστώσαμε να υπάρχει ουσιώδης επίπτωση στα ποσά που απομένουν προς είσπραξη από τα κράτη μέλη και που αναφέρονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁴ Βλέπε σύσταση 4.1 στην ετήσια έκθεσή μας για το 2018.

3.12. Στην ετήσια έκθεσή μας για το 2017¹⁵, αναφέραμε ότι η Επιτροπή είχε κινήσει διαδικασία επί παραβάσει¹⁶ κατά του Ηνωμένου Βασιλείου διότι αυτό δεν έλαβε τα ενδεδειγμένα μέτρα για τον περιορισμό του κινδύνου δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής σε σχέση με τις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών υπόδησης από την Κίνα. Η Επιτροπή εκτίμησε τις απώλειες ΠΙΠ σε 2,1 δισεκατομμύρια ευρώ¹⁷. Καθώς το Ηνωμένο Βασίλειο αρνήθηκε να καλύψει αυτές τις εκτιμώμενες απώλειες, η Επιτροπή παρέπεμψε την υπόθεση στο Δικαστήριο τον Μάρτιο του 2019. Η υπόθεση εκκρεμεί ακόμη (βλέπε σημείο 3.23).

3.13. Από το 2018 η Επιτροπή πραγματοποίησε επιθεωρήσεις ΠΙΠ με αντικείμενο τη στρατηγική τελωνειακού ελέγχου για την αντιμετώπιση του κινδύνου εισαγωγών, σε όλα τα κράτη μέλη, για τις οποίες η δηλούμενη δασμολογητέα αξία είναι χαμηλότερη της πραγματικής. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν τόσο τις αδυναμίες των διαφόρων στρατηγικών τελωνειακού ελέγχου όσο και τις μεταξύ τους διαφορές, υποδηλώνοντας ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, η προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ δεν ήταν επαρκής.

3.14. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, οι στρατηγικές ελέγχου για την αντιμετώπιση των κινδύνων εισαγωγών με δηλούμενη δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής ήταν μερικώς ή και καθόλου ικανοποιητικές σε 24 από τα 28 κράτη μέλη. Μετά από επτά επιθεωρήσεις παρακολούθησης που πραγματοποιήθηκαν το 2019, η κατάσταση δεν βελτιώθηκε ιδιαίτερα στα περισσότερα κράτη μέλη που επιθεωρήθηκαν (βλέπε [πίνακα 3.1](#)). Η εν λόγω αξιολόγηση θα αναθεωρηθεί υπό το φως των αποτελεσμάτων των επιθεωρήσεων παρακολούθησης που θα πραγματοποιηθούν το 2020. Η Επιτροπή δεν έχει ακόμη υπολογίσει τις πιθανές απώλειες ΠΙΠ. Τα τρία κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε εξεργάζονταν μέτρα σε συνέχεια των διαπιστώσεων της Επιτροπής.

¹⁵ Βλέπε σημείο 4.17 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017.

¹⁶ Πρόκειται για το κυριότερο μέτρο επιβολής που μπορεί να λάβει η Επιτροπή, όταν τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν τη νομοθεσία της ΕΕ.

¹⁷ Οι εκτιμώμενες απώλειες ΠΙΠ για τις οποίες εγείρεται αξίωση κατά του Ηνωμένου Βασιλείου, μαζί με τους εκτιμώμενους τόκους υπερημερίας (συνολικού ύψους 3,2 δισεκατομμυρίων ευρώ), έχουν εγγραφεί ως απαιτήσεις στους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2019.

Πίνακας 3.1 – Αξιολόγηση από την Επιτροπή των στρατηγικών τελωνειακού ελέγχου των κρατών μελών για την αντιμετώπιση του κινδύνου εισαγωγών με δηλούμενη δασμολογητέα αξία χαμηλότερη της πραγματικής

Αξιολόγηση	Αρχική αξιολόγηση	Αξιολόγηση μετά από επτά επιθεωρήσεις
	Αριθμός κρατών μελών	Αριθμός κρατών μελών
Γενικώς	4	5
Μερικώς ικανοποιητική	15	16
Μη ικανοποιητική	9	7
	28	28

Πηγή: Εκθέσεις επιθεώρησης των ΠΙΠ της ΓΔ BUDG.

3.15. Διαπιστώσαμε επίσης ότι η δράση για τον εντοπισμό και την επιλογή των εισαγωγέων με τον υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας που θα υποβληθούν σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό είναι περιορισμένη στην τελωνειακή ένωση, καθώς δεν υπάρχει ακόμη βάση δεδομένων για ολόκληρη την ΕΕ, η οποία να καλύπτει όλες τις εισαγωγές που πραγματοποιούν οι διάφοροι οικονομικοί φορείς. Παρά την πρόοδο που διαπιστώθηκε, δεν έχει ακόμη δοθεί πλήρης συνέχεια στις παρατηρήσεις που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη (βλέπε [πλαίσιο 3.2](#)).

Πλαίσιο 3.2

Διαρκές το έλλειμμα στο σύστημα τελωνειακών ελέγχων σε όλη την ΕΕ

Στο πλαίσιο της τελωνειακής ένωσης, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να εισάγουν εμπορεύματα στην αγορά της ΕΕ μέσω ενός ή περισσότερων κρατών μελών, ανεξαρτήτως του τόπου της έδρας τους (βλέπε [παράρτημα 3.2](#)).

Στις ετήσιες εκθέσεις μας για το 2013 και το 2014, καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι οι εισαγωγείς με την υψηλότερη επικινδυνότητα ενδέχεται να μην επιλεγούν και ότι ορισμένοι εισαγωγείς ενδέχεται να μην επιθεωρηθούν ποτέ στο πλαίσιο των λογιστικών ελέγχων μετά τον εκτελωνισμό. Ο λόγος για αυτό ήταν κυρίως η απουσία βάσης δεδομένων για ολόκληρη την ΕΕ, η οποία θα περιείχε πληροφορίες σχετικά με τις εισαγωγές κάθε οικονομικού φορέα σε ενωσιακό επίπεδο. Σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτό το έλλειμμα στο σύστημα τελωνειακών ελέγχων θα καλυφθεί μόνον όταν τεθεί σε λειτουργία το νέο τελωνειακό σύστημα ΤΠ «Surveillance III» (τον Ιανουάριο του 2023).

Μέχρι τότε, με τη διαδικασία που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο για τον εντοπισμό και την επιλογή των εισαγωγέων με την υψηλότερη επικινδυνότητα για υποβολή τους σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό δεν μπορούν να εντοπιστούν αποτελεσματικά οι οικονομικοί φορείς που εισάγουν εμπορεύματα σε κράτη μέλη άλλα έρραν αυτού στο οποίο έχουν την έδρα τους. Επιβεβαιώσαμε αυτό τον περιορισμό στα τρία κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε. Η Επιτροπή μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στον εντοπισμό αυτών των εισαγωγέων με τη συλλογή και την ανάλυση σχετικών δεδομένων για τις εισαγωγές σε επίπεδο ΕΕ και την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της ανάλυσής της στα κράτη μέλη.

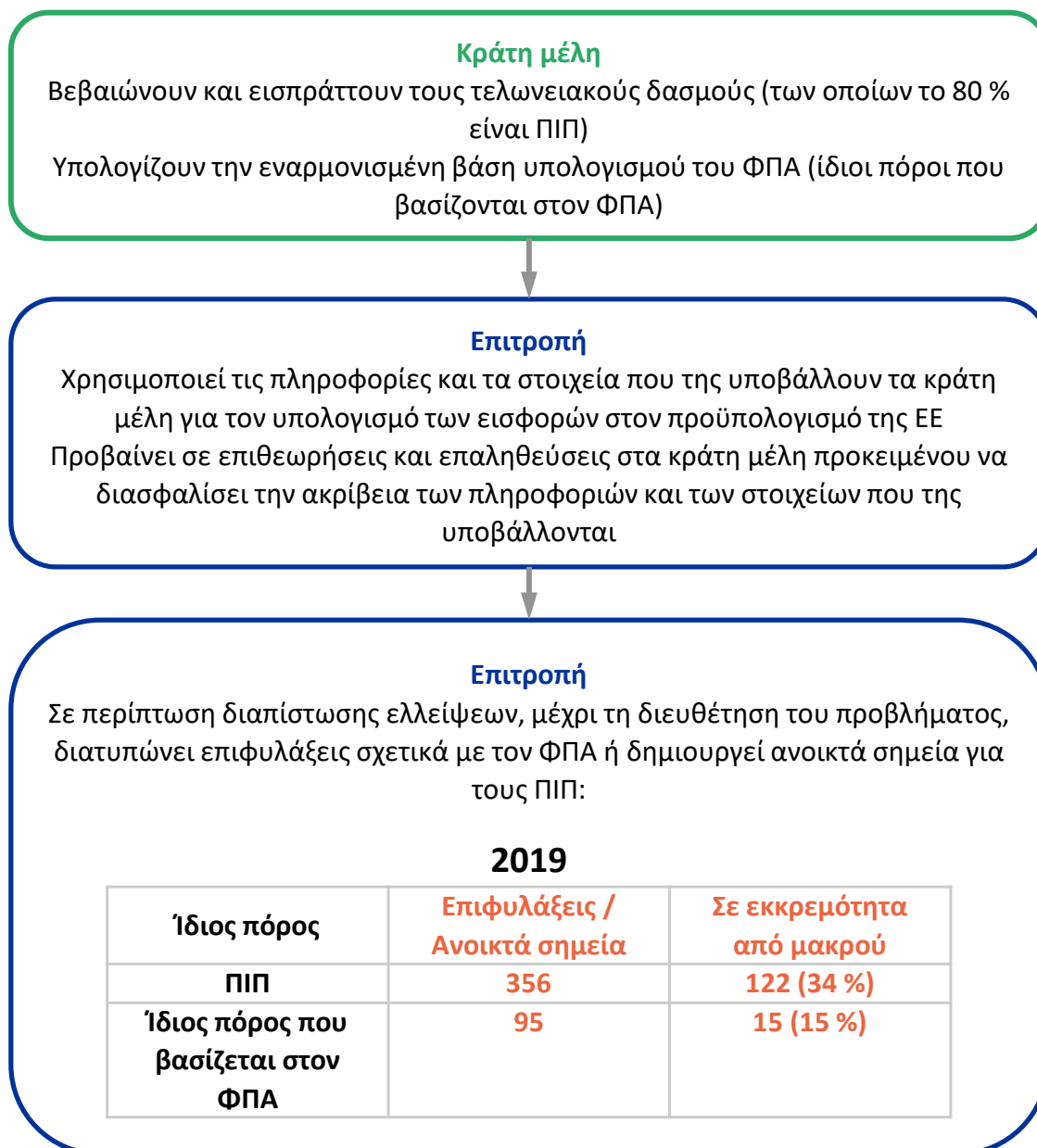
Συνεπεία αυτού του περιορισμού, μπορούν να υπάρξουν φαινόμενα δασμοδιαφυγής. Δεν υπάρχουν πρόσφατα στοιχεία σχετικά με τον όγκο των εισαγωγών που δεν περιλαμβάνονται στον πληθυσμό που υποβάλλουν σε έλεγχο τα κράτη μέλη. Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία προέρχονται από έρευνα της Επιτροπής με δεδομένα του 2015. Η Επιτροπή υπολόγισε ότι το 20 % των συνολικών εισαγωγών στην ΕΕ (αξίας 283,5 δισεκατομμυρίων ευρώ) μπορεί να μην περιλαμβάνεται στον πληθυσμό που υποβάλλεται σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό στα κράτη μέλη.

Η άρση των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και το κλείσιμο των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ είναι χρονοβόρες διαδικασίες

3.16. Στο [γράφημα 3.2](#) παρουσιάζεται η διαδικασία επαλήθευσης από την Επιτροπή της βάσης υπολογισμού του ΦΠΑ και των ΠΙΠ, και αποτυπώνονται συνοπτικά οι εκκρεμείς επιφυλάξεις και τα ανοικτά σημεία που αφορούν τις εντοπισθείσες αδυναμίες (βλέπε [παράρτημα 3.3](#)). Εξετάσαμε τις επιφυλάξεις σχετικά με τον ΦΠΑ συνεπεία των οποίων η βάση υπολογισμού του ΦΠΑ παρέμεινε εκκρεμής για περισσότερο από μία 10ετία¹⁸, και τα σημεία για τους ΠΙΠ που παρέμειναν ανοικτά για περισσότερο από μία 5ετία από την επιθεώρηση της Επιτροπής. Από το σύνολο αυτό, το 15 % των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και το 34 % των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ βρισκόταν από μακρού σε εκκρεμότητα.

¹⁸ Επιφύλαξη σχετικά με τον ΦΠΑ διατυπώνεται μόνο για τα έτη για τα οποία τίθεται ζήτημα παραγραφής (> N-4). Ο υπολογισμός της βάσης ΦΠΑ για τα τέσσερα τελευταία έτη μπορεί εξ ορισμού να μεταβληθεί.

Γράφημα 3.2 – Η διαδικασία διατύπωσης επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και δημιουργίας ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, βάσει των στοιχείων της Επιτροπής.

3.17. Εξετάσαμε τη διαχείριση των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ που είχε διατυπώσει η Επιτροπή και εκκρεμούσαν από μακρού (οκτώ από 15) και διαπιστώσαμε ότι πέντε εξ αυτών αφορούσαν διαδικασίες επί παραβάσει κατά κρατών μελών λόγω πιθανολογούμενης μη συμμόρφωσης με την οδηγία για τον ΦΠΑ¹⁹. Επισημάναμε ότι οι διαδικασίες αυτές ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρες λόγω του μακροχρόνιου διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Η δημοσιονομική επίπτωση τριών από τις οκτώ περιπτώσεις που εξετάσαμε, κατά τις οποίες οι επιφυλάξεις είχαν διατυπωθεί πριν από τουλάχιστον μία 7ετία, δεν ήταν ακόμη γνωστή και, σε δύο περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι επιφυλάξεις είχαν διατυπωθεί πριν από τουλάχιστον μια δετία, η επίπτωση ήταν εν μέρει γνωστή και δεν είχε επιβεβαιωθεί ακόμη από την Επιτροπή.

3.18. Εξετάζοντας τα 54 από τα 122 από μακρού εκκρεμή ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ διαπιστώσαμε ότι η παρακολούθηση και το κλείσιμο των σημείων αυτών από την Επιτροπή διήρκεσε υπερβολικά πολύ (βλέπε [πλαίσιο 3.3](#)). Στα προβλήματα αυτά αναφερόμασταν στην ετήσια έκθεσή μας για το 2018²⁰. Μολονότι το πρόβλημα αυτό εξακολουθεί να υπάρχει, επισημάναμε ότι ο αριθμός των ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ είχε μειωθεί. Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή δεν είχε αναπτύξει ένα σύστημα παρακολούθησης που θα προτεραιοποιούσε τα ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ ανάλογα με τη σημασία τους (από άποψη είτε δημοσιονομικής επίπτωσης είτε συστημικής σημασίας σε περίπτωση μη οικονομικών αδυναμιών). Επιπλέον, οι εσωτερικές διαδικασίες δεν όριζαν προθεσμίες για την παρακολούθηση αυτών των σημείων.

¹⁹ Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1).

²⁰ Βλέπε σημείο 4.16 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2018.

Πλαίσιο 3.3

Αδυναμίες στη συνέχεια που δόθηκε στις ελλείψεις που εντοπίστηκαν στα κράτη μέλη όσον αφορά τους ΠΙΠ

Το 2019 η Επιτροπή έκλεισε 15 από τα 54 από μακρού εκκρεμή ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ που είχαμε επιλέξει. Σε επτά από αυτές τις 15 περιπτώσεις, ο χρόνος που απαιτήθηκε για την αξιολόγηση και το κλείσιμο των σημείων ήταν μεταξύ 10 μηνών και άνω των δύο ετών από την πλήρη αποκατάσταση της εκάστοτε έλλειψης από το οικείο κράτος μέλος. Αυτό όμως στρεβλώνει τη συνολική εικόνα των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί.

Στην πλειονότητα των ανοικτών περιπτώσεων του δείγματος, παρατηρήσαμε ότι η Επιτροπή χρειάστηκε από ένα έως τέσσερα χρόνια για τους δώσει συνέχεια, καταχώρισε τα οφειλόμενα ποσά καθυστερημένα στη λογιστική της ΕΕ, όπως επίσης καθυστέρησε να κοινοποιήσει τους τόκους υπερημερίας στα κράτη μέλη.

Επισημάνσαμε ότι, αν και τέσσερα κράτη μέλη διαφώνησαν με τη θέση της Επιτροπής για πέντε από τα ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ που εξετάστηκαν, αυτή δεν είχε ακόμη λάβει απόφαση σχετικά με την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει. Στα σημεία αυτά συγκαταλέγεται μια υπόθεση που αφορούσε την Ελλάδα και είχε εντοπιστεί το 2011, κατά την εξέταση της συνέχειας που είχε δοθεί στην έκθεση επιθεώρηση των ΠΙΠ του 2002. Οι άλλες περιπτώσεις αφορούν ελλείψεις που εντοπίστηκαν το 2014 στην Τσεχία, στην Ελλάδα και στις Κάτω Χώρες.

Οι πολυετείς επαληθεύσεις για το ΑΕΕ έχουν ολοκληρωθεί, ωστόσο ο αντίκτυπος της παγκοσμιοποίησης δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί πλήρως

3.19. Στο πλαίσιο του πολυετούς κύκλου επαλήθευσης του ΑΕΕ, η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον οι διαδικασίες κατάρτισης των εθνικών λογαριασμών που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με το ΕΣΛ 2010²¹, καθώς και αν τα στοιχεία για το ΑΕΕ είναι συγκρίσιμα, αξιόπιστα και πλήρη²². Προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα αναπροσαρμογής και επαλήθευσης των στοιχείων για το ΑΕΕ και μετά τη λήξη της τετραετούς προθεσμίας που προβλέπουν οι κανονισμοί²³, η Επιτροπή διατύπωσε επιφύλαξη για όλα τα σχετικά στοιχεία κάθε κράτους μέλους από το 2010²⁴ και εξής. Διαπιστώσαμε ότι αυτή η διαδικασία επαλήθευσης είχε ολοκληρωθεί στο τέλος του 2019.

²¹ Το ΕΣΛ 2010 (ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών) είναι το διεθνώς συμβατό λογιστικό πλαίσιο της ΕΕ. Χρησιμοποιείται για τη συστηματική και αναλυτική περιγραφή μιας οικονομίας. Βλέπε κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 174 της 26.6.2013, σ. 1).

²² Βλέπε άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1287/2003 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, για την εναρμόνιση του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος σε τιμές αγοράς («κανονισμός ΑΕΕ»), (ΕΕ L 181 της 19.7.2003, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/516 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για την εναρμόνιση του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος σε αγοραίες τιμές και την κατάργηση της οδηγίας 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1287/2003 του Συμβουλίου («κανονισμός ΑΕΕ»), βλέπε ιδίως άρθρο 5, παράγραφος 2 (ΕΕ L 91 της 29.3.2019, σ. 19).

²³ Οι κανόνες της ΕΕ για τον υπολογισμό των ιδίων πόρων παρέχουν τη δυνατότητα αναπροσαρμογής των στοιχείων για το ΑΕΕ για ένα δεδομένο οικονομικό έτος έως το έτος $n+4$. Αυτός ο κανόνας της τετραετίας μπορεί να παραταθεί, όταν η ποιότητα των στοιχείων χρειάζεται βελτίωση.

²⁴ Εκτός της Κροατίας, όπου η περίοδος κατά την οποία τα στοιχεία παραμένουν ανοικτά αρχίζει από το 2013.

3.20. Το κλείσιμο του κύκλου επαληθεύσεων οδήγησε στη διατύπωση νέων και περισσότερο συγκεκριμένων επιφυλάξεων. Τον Απρίλιο του 2020, η Επιτροπή διατύπωσε επιφυλάξεις σχετικά με το ΑΕΕ²⁵ για ορισμένες επιλεγμένες διαδικασίες κατάρτισης των στοιχείων στα κράτη μέλη, οι οποίες χρήζουν βελτίωσης. Μία από αυτές παρέχει τη δυνατότητα αναθεώρησης των στοιχείων σχετικά με το ΑΕΕ όλων των κρατών μελών, ώστε να ενσωματωθεί σε αυτά μια ακριβέστερη εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης (Ε&Α) πολυεθνικών εταιρειών, μια εκτίμηση που περιπλέκεται ακόμη περισσότερο λόγω της παγκοσμιοποίησης και του γεγονότος ότι τα στοιχεία αυτά του ενεργητικού μπορούν να μεταφερθούν εύκολα από τη μία χώρα στην άλλη. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα συνεχίσει έως τον Σεπτέμβριο του 2022 να αξιολογεί κατά πόσον τα στοιχεία του ενεργητικού στον τομέα της Ε&Α πολυεθνικών εταιρειών αποτιμώνται σωστά στους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμη πλήρως προγενέστερες συστάσεις μας σχετικά με το ζήτημα αυτό (βλέπε [παράρτημα 3.4](#)).

3.21. Η Επιτροπή δεν έχει άρει ακόμη τη γενική επιφύλαξη που διατύπωσε εις βάρος της Γαλλίας λόγω της μη ικανοποιητικής ποιότητας της περιγραφής, στην κατάσταση του ΑΕΕ της, των διαδικασιών κατάρτισης των στοιχείων για το ΑΕΕ από το 2010 και εξής. Στο ζήτημα αυτό αναφερθήκαμε στην περσινή έκθεσή μας²⁶. Επισημάναμε ότι η Γαλλία υπέβαλε την αναθεωρημένη κατάσταση του ΑΕΕ της τον Μάρτιο του 2020, παρέχοντας κατ' αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αρχίσει την επαλήθευση του γαλλικού ΑΕΕ. Η επίπτωση αυτής της επαλήθευσης στον υπολογισμό των μελλοντικών εισφορών της Γαλλίας και των άλλων κρατών μελών είναι ακόμη άγνωστη.

²⁵ Επιφυλάξεις που αφορούν πράξεις ή που έχουν εγκάρσιο χαρακτήρα και αντικαθιστούν τις σχετικές με διαδικασίες επιφυλάξεις. Όσον αφορά τις γενικές επιφυλάξεις, βλέπε σημείο [3.21](#).

²⁶ Βλέπε σημείο 4.18 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2018.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων

3.22. Συνολικά, οι πληροφορίες που περιείχαν οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων του 2019 που δημοσίευσαν η ΓΔ BUDG και η Eurostat επιβεβαιώνουν τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματά μας.

3.23. Για τέταρτο συναπτό έτος η ΓΔ BUDG διατήρησε την *επιφύλαξη* σχετικά με το γεγονός ότι τα ποσά των ΠΙΠ που μεταφέρθηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι ανακριβή λόγω της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης της πραγματικής για εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών υπόδησης από την Κίνα. Η επιφύλαξη διατυπώθηκε για πρώτη φορά το 2016, όταν προσδιορίστηκαν ποσοτικά οι απώλειες ΠΙΠ που καταλογίζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο (βλέπε σημείο [3.12](#)) και, στη συνέχεια, διευρύνθηκε καλύπτοντας και άλλα κράτη μέλη το 2018, χωρίς ποσοτικό προσδιορισμό.

Συμπέρασμα και συστάσεις

Συμπέρασμα

3.24. Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου συνάγεται ότι το επίπεδο σφάλματος που περιείχαν τα έσοδα δεν ήταν σημαντικό. Τα σχετικά με τα έσοδα συστήματα που εξετάσαμε ήταν συνολικώς αποτελεσματικά. Οι βασικές εσωτερικές δικλίδες ελέγχου για τους ΠΙΠ που αξιολογήσαμε στην Επιτροπή (βλέπε σημεία **3.10** και **3.18**) και σε ορισμένα κράτη μέλη (βλέπε σημεία **3.8-3.9**) είχαν λειτουργήσει εν μέρει αποτελεσματικά. Εντοπίσαμε επίσης σημαντικές αδυναμίες στους ελέγχους των κρατών μελών για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών, οι οποίες επιβάλλουν την ανάληψη δράσης από την ΕΕ (βλέπε σημεία **3.11-3.15**).

Συστάσεις

3.25. Οι διαπιστώσεις μας από την επισκόπηση της συνέχειας που δόθηκε στις δύο συστάσεις που είχαμε διατυπώσει στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016 παρουσιάζονται στο **παράρτημα 3.4**. Η Επιτροπή τις υλοποίησε αμφότερες ως επί το πλείστον.

3.26. Βάσει της επισκόπησης αυτής, καθώς και των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας για το 2019, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

Σύσταση 3.1 – Τελωνειακοί δασμοί (ΠΙΠ) που δεν καταγράφονται

Να παρέχει στα κράτη μέλη τακτική υποστήριξη στην επιλογή των εισαγωγών με τη μεγαλύτερη επικινδυνότητα για υποβολή τους σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό (βλέπε σημείο 3.15) ως εξής:

- α) συλλέγοντας και αναλύοντας σχετικά δεδομένα για τις εισαγωγές σε επίπεδο ΕΕ και κοινοποιώντας τα αποτελέσματα της ανάλυσής της στα κράτη μέλη,
- β) μόλις τεθεί σε λειτουργία το «Surveillance III», παρέχοντας την αναγκαία καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο ανάλυσης των δεδομένων στο πλαίσιο αυτού του νέου συστήματος.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: ως προς το στοιχείο α) έως τα τέλη του 2021, ως προς το στοιχείο β) έως τον Ιούνιο του 2023

Σύσταση 3.2 – Ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ

Να αναθεωρήσει τις διαδικασίες της ως εξής:

- α) καθιερώνοντας ένα σύστημα παρακολούθησης των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ με εφαρμογή ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων, βάσει των οποίων οι αδυναμίες που θα εντοπίζονται στα κράτη μέλη θα κατατάσσονται κατά σειρά προτεραιότητας, και
- β) ορίζοντας στα κράτη μέλη προθεσμίες για την αποκατάσταση αυτών των αδυναμιών και τη λήψη επακόλουθων μέτρων, περιλαμβανομένων του υπολογισμού των τόκων υπερημερίας και της είσπραξης των ποσών που πρέπει να αποδοθούν στον προϋπολογισμό της ΕΕ (βλέπε σημείο 3.18).

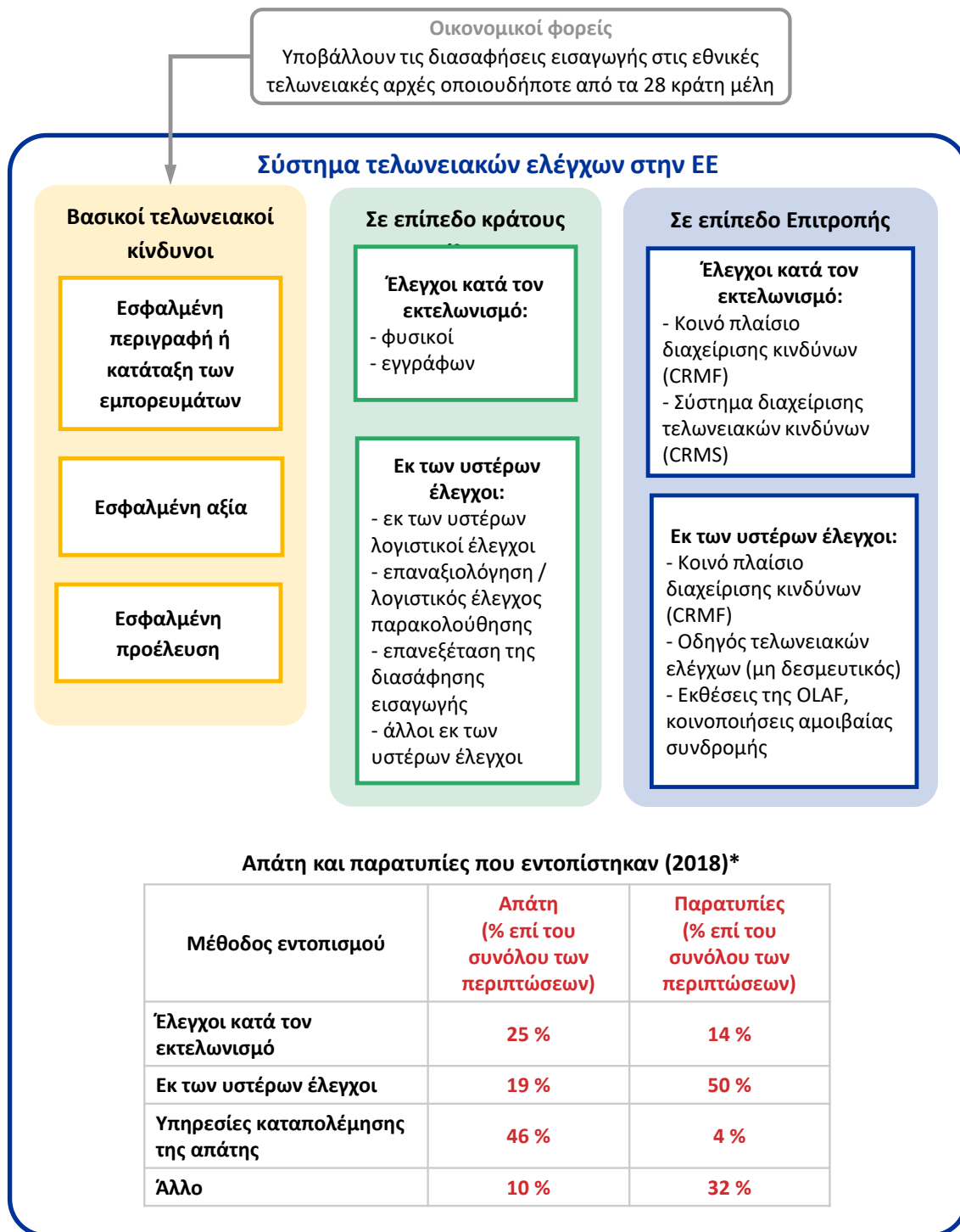
Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: έως τα τέλη του 2021

Παραρτήματα

Παράρτημα 3.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις

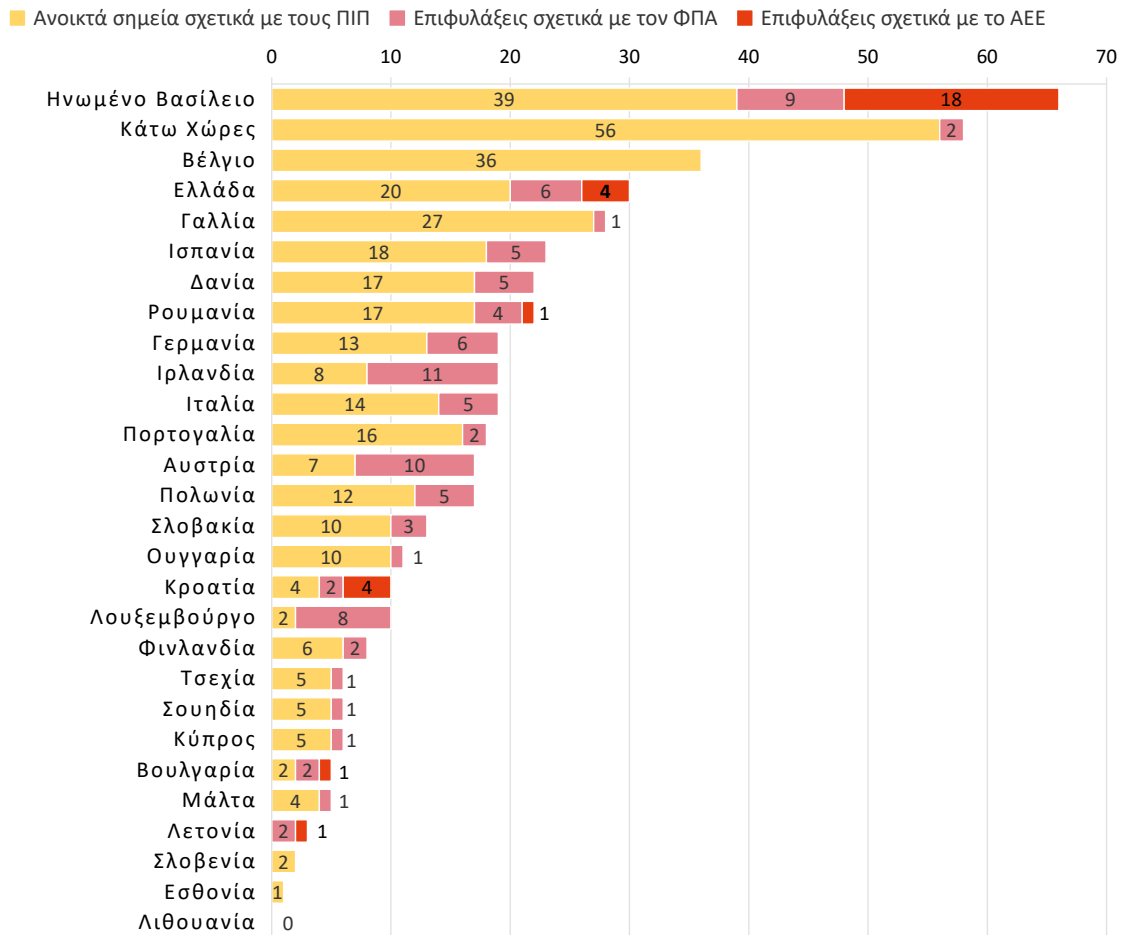
	2019	2018
ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
Σύνολο πράξεων:	55	55
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ		
Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος:	Δεν περιέχει ουσιώδες σφάλμα	Δεν περιέχει ουσιώδες σφάλμα

Παράρτημα 3.2 — Βασικοί τελωνειακοί κίνδυνοι και είδη τελωνειακών ελέγχων

* Ετήσιες εκθέσεις των κρατών μελών σχετικά με τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους, οικονομικό έτος 2018 (άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αριθ. 608/2014).

Παράρτημα 3.3 — Πλήθος εκκρεμών επιφυλάξεων σχετικά με το ΑΕΕ και τον ΦΠΑ και ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ ανά κράτος μέλος στις 31/12/2019

	Ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ	Επιφυλάξεις σχετικά με τον ΦΠΑ	Επιφυλάξεις σχετικά με το ΑΕΕ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΙΣ 31/12/2019	356	95	29
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΙΣ 31/12/2018	402	96	9

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, βάσει των στοιχείων της Επιτροπής²⁷.

²⁷ Τα αριθμητικά στοιχεία στις επιφυλάξεις για το ΑΕΕ αντιστοιχούν σε επιφυλάξεις που αφορούν συγκεκριμένες πράξεις και μόνο (κατάρτιση συγκεκριμένων συνιστωσών των εθνικών λογαριασμών σε ένα κράτος μέλος). Για όλα τα κράτη μέλη υπάρχουν επίσης εκκρεμείς επιφυλάξεις σχετικές με διαδικασίες για το ΑΕΕ, οι οποίες αφορούν την κατάρτιση των στοιχείων από το 2010 και εξής (εξαιρουμένης της Κροατίας, στην περίπτωση της οποίας αυτές αφορούν την περίοδο από το 2013 και εξής), καθώς και επτά επιφυλάξεις με εγκάρσιο χαρακτήρα που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο και μία γενική για τη Γαλλία.

Παράρτημα 3.4 — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων για τα έσοδα

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Η Επιτροπή οφείλει: Σύσταση 1: να αναλύσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, όλες τις δυνητικές επιπτώσεις των πολυεθνικών δραστηριοτήτων στην εκτίμηση του ΑΕΕ και να τους προσφέρει καθοδήγηση σχετικά με τη μεταχείριση των εν λόγω δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της κατάρτισης των εθνικών λογαριασμών.		X				
	Σύσταση 2: να επιβεβαιώσει, κατά τη διάρκεια του εν εξελίξει κύκλου επαλήθευσης του ΑΕΕ, ότι τα στοιχεία ενεργητικού που συνδέονται με την Ε&Α αποτυπώνονται ορθά στους εθνικούς λογαριασμούς των κρατών μελών, με ιδιαίτερη προσοχή στην αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με την Ε&Α και στην εφαρμογή των κριτηρίων της έδρας σε περίπτωση μετεγκατάστασης πολυεθνικών δραστηριοτήτων.		X				

Σημειώσεις επί της ανάλυσης της προόδου που πραγματοποιήθηκε:

Σύσταση 1: Η Επιτροπή έλαβε τα κατάλληλα μέτρα για την ανάλυση όλων των δυνητικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων πολυεθνικών επιχειρήσεων στην εκτίμηση του ΑΕΕ μέσω ειδικών ομάδων, ομάδων εργασίας και μιας πιλοτικής διαδικασίας. Ωστόσο, δεν έχει ακόμη εκδώσει την κατάλληλη καθοδήγηση που θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να εκτελέσουν σωστά τις εργασίες που αφορούν την επιφύλαξη εγκάρσιου χαρακτήρα σχετικά με την παγκοσμιοποίηση.

Σύσταση 2: Η Επιτροπή διατύπωσε την επιφύλαξη εγκάρσιου χαρακτήρα σχετικά με την παγκοσμιοποίηση, με προθεσμία υλοποίησης έως τον Σεπτέμβριο του 2022, προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι τα κράτη μέλη αποτυπώνουν σωστά στους εθνικούς λογαριασμούς τα στοιχεία του ενεργητικού στο πλαίσιο της έρευνας και της ανάπτυξης (Ε&Α). Αυτή η εγκάρσιου χαρακτήρα επιφύλαξη θα διατηρήσει τα στοιχεία των κρατών μελών για το ΑΕΕ ανοικτά για αναθεώρηση μέχρις ότου η Επιτροπή επιβεβαιώσει ότι τα κράτη μέλη έχουν προβεί στις αναγκαίες αναπροσαρμογές στους εθνικούς λογαριασμούς προς αποτύπωση της επίπτωσης των δραστηριοτήτων πολυεθνικών επιχειρήσεων.

Κεφάλαιο 4

**Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση –
τομέας 1α του ΠΔΠ**

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	4.1.-4.5.
Σύντομη περιγραφή	4.2.-4.4.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	4.5.
Κανονικότητα των πράξεων	4.6.-4.21.
Τα έξοδα προσωπικού εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή σφαλμάτων, ιδίως όσον αφορά τις δαπάνες στον τομέα της έρευνας	4.11.-4.15.
Για οντότητες του ιδιωτικού τομέα, και ιδίως τις ΜΜΕ, ο κίνδυνος σφάλματος είναι αυξημένος	4.16.
Μη επιλεξιμότητα του συνόλου των εξόδων που δήλωσε ο δικαιούχος για την υπό έλεγχο περίοδο	4.17.-4.19.
Συχνά σφάλματα σε άλλα άμεσα έξοδα	4.20.
Μεγάλη συχνότητα εμφάνισης σφαλμάτων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες	4.21.
Επισκόπηση των πληροφοριών για τη κανονικότητα που παρείχαν οι ελεγχόμενοι	4.22.-4.30.
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης	4.31.-4.35.
Συμπέρασμα και συστάσεις	4.36.-4.40.
Συμπέρασμα	4.36.-4.38.
Συστάσεις	4.39.-4.40.

Παραρτήματα

Παράρτημα 4.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις για τον υποτομέα «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση»

Παράρτημα 4.2 Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων για τον υποτομέα «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση»

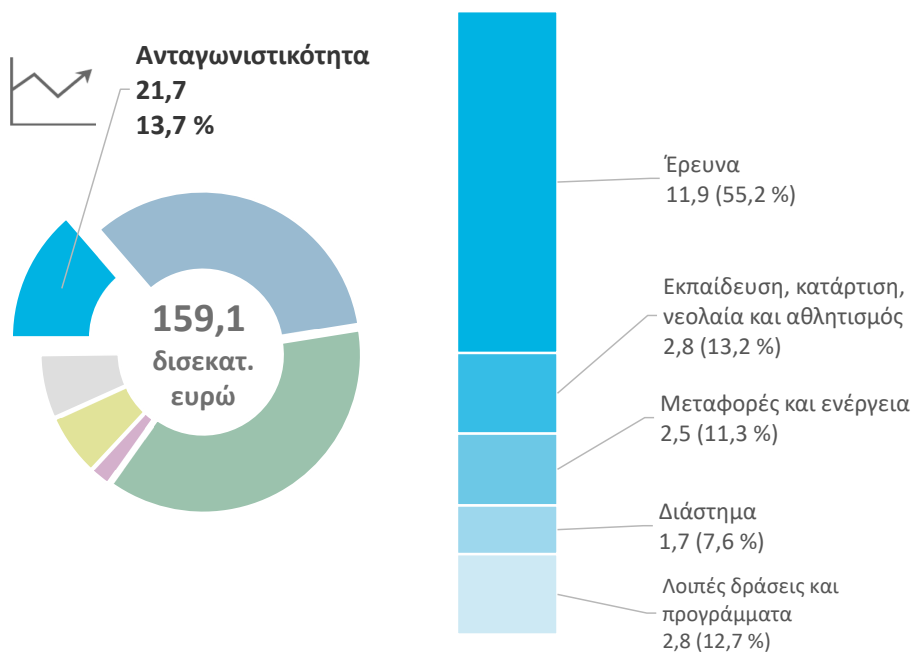
Εισαγωγή

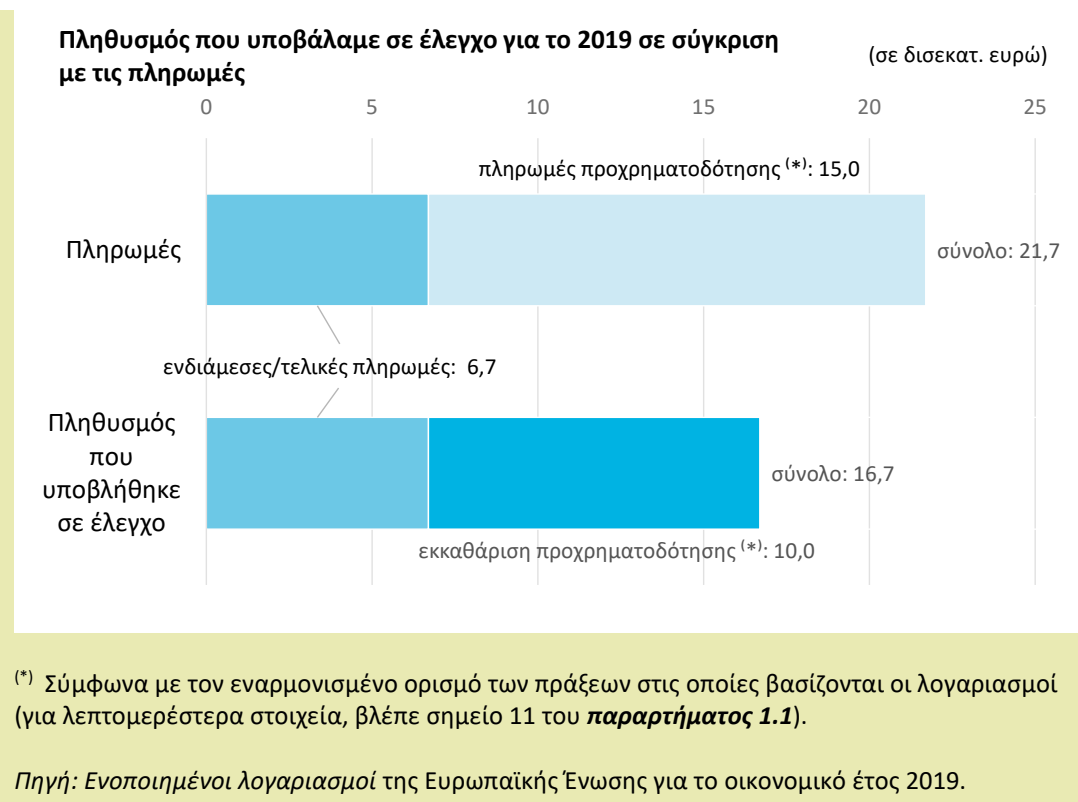
4.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας για τον υποτομέα 1α του ΠΔΠ που φέρει τον τίτλο «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση» (υποτομέας 1α του ΠΔΠ). Στο **πλαίσιο 4.1** παρουσιάζονται συνοπτικά οι κύριες δραστηριότητες και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προαναφερόμενου υποτομέα το 2019.

Πλαίσιο 4.1

Υποτομέας 1α του ΠΔΠ «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση» – Αναλυτική κατανομή το 2019

Πληρωμές του 2019 ως μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και αναλυτική κατανομή

Σύντομη περιγραφή

4.2. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του υποτομέα «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση» είναι ποικίλα και στοχεύουν στην προώθηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, στην τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης, στην ενίσχυση της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στην ΕΕ.

4.3. Τα κυριότερα προγράμματα είναι το «Ορίζων 2020»¹ για την έρευνα και την καινοτομία [καθώς και το αντίστοιχο προηγούμενο πρόγραμμα, το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο² (7ο ΠΠ)] και το Erasmus+ για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Ο συγκεκριμένος υποτομέας περιλαμβάνει επίσης μεγάλα έργα υποδομής, όπως τα διαστημικά προγράμματα Galileo (το ευρωπαϊκό σύστημα παγκόσμιας δορυφορικής πλοήγησης) και EGNOS (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθωσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση), καθώς και τη συνεισφορά της ΕΕ στον διεθνή θερμοπυρηνικό πειραματικό αντιδραστήρα (ITER) και στον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ). Ο υποτομέας 1α του ΠΔΠ καλύπτει επίσης τις εγγυήσεις που

¹ Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία την περίοδο 2014-2020 («Ορίζων 2020»).

² Έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη 2007-2013.

καταπίπτουν στο πλαίσιο του ταμείου εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ).

4.4. Οι δαπάνες των εν λόγω προγραμμάτων τελούν, στην πλειονότητά τους, υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής, περιλαμβανομένων των εκτελεστικών οργανισμών, και λαμβάνουν τη μορφή επιχορηγήσεων προς τους δικαιούχους, από τον δημόσιο ή από τον ιδιωτικό τομέα, που συμμετέχουν σε έργα. Η Επιτροπή προβαίνει σε προπληρωμές προς τους δικαιούχους μετά την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης ή της απόφασης χρηματοδότησης και αποδίδει τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έξοδα που αυτοί δηλώνουν, αφού αφαιρέσει τις προπληρωμές. Στην περίπτωση του προγράμματος Erasmus+, η διαχείριση των δαπανών πραγματοποιείται ως επί το πλείστον από εθνικούς οργανισμούς για λογαριασμό της Επιτροπής (περίπου το 80 % των επιχορηγήσεων).

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

4.5. Κατ' εφαρμογή της προσέγγισης και της μεθοδολογίας του ελέγχου που περιγράφονται στο **παράρτημα 1.1**, εξετάσαμε τα ακόλουθα όσον αφορά τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ για το 2019:

- α) Δείγμα 130 πράξεων, σύμφωνα με το σημείο 9 του **παραρτήματος 1.1**. Το δείγμα σχεδιάστηκε ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό του πλήρους φάσματος των δαπανών που καλύπτει ο συγκεκριμένος υποτομέας του ΠΔΠ³ και περιλάμβανε 80 πράξεις από το πεδίο της έρευνας και της καινοτομίας (70 για το «Ορίζων 2020» και 10 για το 7ο ΠΠ) και 50 πράξεις από άλλα προγράμματα και δραστηριότητες, ιδίως δε από το Erasmus+, τον ΜΣΕ και τα διαστημικά προγράμματα. Οι δικαιούχοι που υποβλήθηκαν σε έλεγχο βρίσκονταν σε 19 κράτη μέλη και τέσσερις χώρες εκτός ΕΕ. Στόχος μας ήταν να διατυπώσουμε ειδική εκτίμηση για τον εν προκειμένω υποτομέα του ΠΔΠ, συμβάλλοντας κατ' αυτό τον τρόπο στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, όπως περιγράφεται στο **παράρτημα 1.1**.

³ Το δείγμα αυτό χωρίστηκε σε δύο κύρια στρώματα, βάσει της εκτίμησης κινδύνου για τη νομιμότητα και την κανονικότητα, την οποία πραγματοποιήσαμε. Το πρώτο στρώμα περιλάμβανε τομείς υψηλού κινδύνου (ιδίως το 7ο ΠΠ και το «Ορίζων 2020»), οι οποίοι καλύφθηκαν από ενισχυμένους ελέγχους.

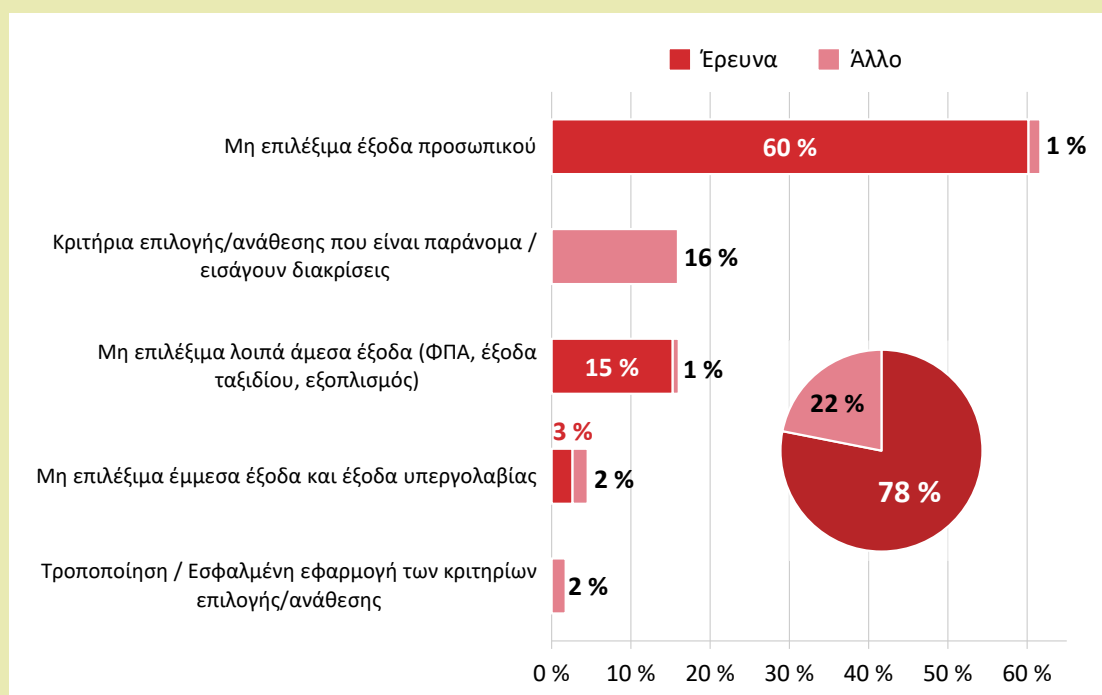
- β) Επιλεγμένα συστήματα, που αφορούσαν την αξιοπιστία των κατασταλτικών ελεγκτικών εργασιών της Επιτροπής σχετικά με την κανονικότητα των πράξεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020». Πραγματοποιήσαμε αυτές τις εργασίες μας στο πλαίσιο της στρατηγικής μας για την εφαρμογή προσέγγισης βεβαίωσης στο μέλλον. Για τον σκοπό αυτό, επιλέξαμε έξι ελέγχους που είχε διενεργήσει η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της Επιτροπής και 14 άλλους που είχαν πραγματοποιήσει, κατά παραγγελία της Επιτροπής, δύο εξωτερικοί ελεγκτές από τον ιδιωτικό τομέα. Μολονότι δεν περιλάβαμε τα αποτελέσματα των εν λόγω εργασιών στις ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων που διενεργήσαμε στο πλαίσιο των δαπανών του 2019, χρησιμοποιήσαμε τη διαδικασία αυτή προκειμένου να εξακριβώσουμε κατά πόσο μπορούσαμε να βασιστούμε στα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών.
- γ) Τις πληροφορίες περί κανονικότητας που περιλαμβάνονταν στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ RTD, της ΓΔ EAC και της ΓΔ GROW, καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για τη διαχείριση και τις επιδόσεις.

Κανονικότητα των πράξεων

4.6. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις παρουσιάζονται συνοπτικά στο [παράρτημα 4.1](#). Από τις 130 πράξεις που εξετάσαμε, οι 51 (39 %) περιείχαν σφάλματα. Βάσει των 28 σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι 4,0 %⁴. Στο [πλαίσιο 4.2](#) παρουσιάζεται αναλυτικά η κατανομή του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος για το 2019, με διάκριση μεταξύ πράξεων από τον τομέα της έρευνας και λοιπών πράξεων.

Πλαίσιο 4.2

Αναλυτική κατανομή του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος ανά είδος σφάλματος

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

⁴ Ο υπολογισμός του σφάλματος γίνεται βάσει αντιπροσωπευτικού δείγματος. Το αναφερόμενο ποσοστό αποτελεί τη βέλτιστη δυνατή εκτίμηση. Εκτιμούμε, με βαθμό εμπιστοσύνης 95 %, ότι, για τον σχετικό πληθυσμό, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 1,5 % και 6,4 % (κατώτατο και ανώτατο όριο σφάλματος αντίστοιχα).

4.7. Οι δαπάνες του 7ου ΠΠ και του «Ορίζων 2020» εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου και παραμένουν η κύρια πηγή των σφαλμάτων που εντοπίζουμε. Διαπιστώσαμε ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα που αφορούσαν μη επιλέξιμα έξοδα σε 24 από τις 80 πράξεις από τον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας που περιείχε το δείγμα μας (τρεις από τις 10 του 7ου ΠΠ και 21 από τις 70 του «Ορίζων 2020»). Αυτά αντιστοιχούν στο 78 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος για τον συγκεκριμένο υποτομέα του ΠΔΠ το 2019.

4.8. Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», έχουμε αναφερθεί και στο παρελθόν στις βελτιώσεις που παρατηρούνται στον σχεδιασμό του και στη στρατηγική ελέγχων της Επιτροπής⁵. Η απλούστευση έχει διευκολύνει τους δικαιούχους και έχει συμβάλει στη μείωση του κινδύνου σφάλματος, με τον καθορισμό, επί παραδείγματι, ενός γενικού ενιαίου συντελεστή για τα έμμεσα έξοδα. Από τα αποτελέσματά μας, ωστόσο, προκύπτει ότι οι δαπάνες στον τομέα της έρευνας εξακολουθούν να περιέχουν ουσιώδες σφάλμα. Η ίδια η Επιτροπή εκτιμά ότι το ποσοστό σφάλματος για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» παραμένει υψηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 % (βλέπε σημείο [4.32](#)).

4.9. Για τα άλλα προγράμματα και δραστηριότητες, εντοπίσαμε ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα σε τέσσερις από τις 50 πράξεις του δείγματος. Τα σφάλματα αυτά αφορούσαν έργα στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus+ και ΜΣΕ και περιλάμβαναν:

- α) δικαιούχους που χρησιμοποιούσαν εσφαλμένο συντελεστή μοναδιαίου κόστους και δήλωναν μη επιλέξιμα έξοδα (Erasmus+),
- β) δύο περιπτώσεις παρατυπίας στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης (ΜΣΕ), και
- γ) μη επιλέξιμη υπεργολαβία (ΜΣΕ).

4.10. Οι επιδόσεις των διαδικασιών δικλίδων της Επιτροπής είναι ανάμικτες. Είχε εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα με άμεση επίπτωση σε οκτώ από τις πράξεις του δείγματός μας. Τα μέτρα αυτά επηρέασαν τους υπολογισμούς μας, στον βαθμό που μείωσαν το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος για το παρόν κεφάλαιο κατά 0,65 εκατοστιαίες μονάδες. Στην περίπτωση οκτώ ποσοτικοποιήσιμων

⁵ Παραδείγματος χάριν, στο σημείο 5.13 της ετήσιας έκθεσης για το 2018 και στην ειδική έκθεση 28/2018, με τίτλο «Η πλειονότητα των μέτρων απλούστευσης που εισήχθησαν στο πλαίσιο του προγράμματος “Ορίζων 2020” διευκόλυναν τους δικαιούχους, εξακολουθούν όμως να υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης».

σφαλμάτων από τελικούς δικαιούχους, οι διαδικασίες δικλίδων που εφαρμόζε η Επιτροπή⁶ δεν εξασφάλισαν την πρόληψη, ή τον εντοπισμό και τη διόρθωση, των σφαλμάτων πριν από την αποδοχή των δαπανών. Εάν η Επιτροπή είχε αξιοποιήσει δεόντως όλες τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της, το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για το παρόν κεφάλαιο θα ήταν χαμηλότερο κατά 1,1 εκατοστιαίες μονάδες⁷.

Τα έξοδα προσωπικού εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή σφαλμάτων, ιδίως όσον αφορά τις δαπάνες στον τομέα της έρευνας

4.11. Οι κανόνες για τη δήλωση των εξόδων προσωπικού στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» είναι πολύπλοκοι, παρ' όλες τις προσπάθειες απλούστευσης, και ο υπολογισμός τους παραμένει μείζων πηγή σφαλμάτων στις αιτήσεις απόδοσης εξόδων. Όπως αναφέραμε στην ετήσια έκθεση για το 2018⁸ και στην ειδική έκθεσή μας 28/2018, η μεθοδολογία για τον υπολογισμό των εξόδων προσωπικού έχει κατά κάποιο τρόπο καταστεί πολύπλοκότερη στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020», με συνέπεια την αύξηση του κινδύνου σφάλματος. Από τις 24 πράξεις του δείγματός μας που προέρχονταν από τον πληθυσμό των πράξεων του τομέα της έρευνας και οι οποίες περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, οι 23 χαρακτηρίζονταν από εσφαλμένη εφαρμογή της μεθοδολογίας υπολογισμού των εξόδων προσωπικού. Σε όλες σχεδόν αυτές τις 23 περιπτώσεις, το ωρομίσθιο (ή ο μηνιαίος μισθός) είχε υπολογιστεί εσφαλμένα.

4.12. Στην ετήσια έκθεση για το 2018⁹ αναφέραμε ότι ο κανόνας που απαιτεί, στη δήλωση εξόδων που αφορούν το επόμενο έτος υποβολής στοιχείων (που δεν έχει κλείσει ακόμη), να χρησιμοποιείται το ετήσιο ωρομίσθιο από το τελευταίο οικονομικό έτος, που έχει ήδη κλείσει, μπορεί να οδηγήσει σε σφάλματα. Διαπιστώσαμε ότι αυτό ήταν και πάλι προφανές το 2019.

⁶ Πιστοποιητικά σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις ή κατασταλτικοί έλεγχοι. Εξακολουθούμε να εντοπίζουμε αδυναμίες σε αμφότερες τις διαδικασίες δικλίδων. Πέντε από αυτές τις οκτώ περιπτώσεις αφορούσαν ανεντόπιστα σφάλματα στα έξοδα προσωπικού στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020».

⁷ Σε τέσσερις από τις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή δεν είχε επίγνωση του σφάλματος, δεδομένου ότι αυτά δεν είχαν εντοπιστεί από τους ανεξάρτητους ελεγκτές.

⁸ Σημείο 5.16.

⁹ Σημείο 5.17.

4.13. Παράδειγμα αυτών των δύο ειδών σφάλματος, εμφανιζόμενων στο ίδιο έργο που υποβάλαμε σε έλεγχο, παρατίθεται στο [πλαίσιο 4.3](#).

Πλαίσιο 4.3

Παράδειγμα σφάλματος στον υπολογισμό του ωρομισθίου και παράδειγμα μη χρήσης του τελευταίου οικονομικού έτους που είχε κλείσει

Σφάλμα στον υπολογισμό του ωρομισθίου

Στην περίπτωση έργου του προγράμματος «Ορίζων 2020» στη Γερμανία, για τον υπολογισμό του ωρομισθίου ο δικαιούχος χρησιμοποιούσε τον ετήσιο ακαθάριστο μισθό, αφού τον πολλαπλασίαζε με ένα στατιστικό ποσοστό που κάλυπτε τις μέσες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Αυτό το μέσο ποσοστό ανακοινώνεται από την εθνική στατιστική υπηρεσία. Επομένως, το ωρομίσθιο δεν βασίζεται σε έξοδα που όντως πραγματοποιήθηκαν, όπως είναι η σχετική απαίτηση.

Μη χρήση του τελευταίου οικονομικού έτους που είχε κλείσει

Στο ίδιο έργο, για τον υπολογισμό των αποδοχών ενός εργαζομένου ο δικαιούχος χρησιμοποίησε ωρομίσθιο όχι βάσει του τελευταίου οικονομικού έτους που είχε κλείσει (2018) αλλά του 2019.

Συνυπολογιζόμενων των λοιπών σφαλμάτων ως προς τα έξοδα προσωπικού, το ακαθάριστο σφάλμα στην περίπτωση αυτή ανερχόταν σε 13 400 ευρώ.

4.14. Ένα άλλο σφάλμα (καίτοι λιγότερο συχνό) ήταν η μη τήρηση του κανόνα του «διπλού ανώτατου ορίου». Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, ο συνολικός αριθμός των δεδουλευμένων ωρών που δηλώνονται για επιχορήγηση από την ΕΕ και την Ευρατόμ για οποιονδήποτε εργαζόμενο για συγκεκριμένο έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των ετήσιων παραγωγικών ωρών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ωρομισθίου. Επιπλέον, το συνολικό ύψος των εξόδων προσωπικού που δηλώνονται (προς απόδοση ως πραγματικά έξοδα) για οποιονδήποτε εργαζόμενο για συγκεκριμένο έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα συνολικά έξοδα προσωπικού που καταχωρίζονται στους λογαριασμούς του δικαιούχου για τον συγκεκριμένο εργαζόμενο για το ίδιο έτος. Σχετικό παράδειγμα παρατίθεται στο [πλαίσιο 4.4](#).

Πλαίσιο 4.4

Παράδειγμα μη τήρησης του κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου

Στο πλαίσιο έργου του «Ορίζων 2020» στις Κάτω Χώρες, ο δικαιούχος αιτήθηκε την απόδοση εξόδων προσωπικού για 1 742 ώρες εργασίας υπαλλήλου που απασχολήθηκε στο έργο. Αυτός ο αριθμός ωρών υπερβαίνει τον συνήθη αριθμό των ετήσιων παραγωγικών ωρών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ωρομισθίου (1 650 ώρες) και, συνεπώς, δεν συμμορφώνεται με τον κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου. Ως εκ τούτου, οι 92 επιπλέον ώρες είναι μη επιλέξιμες.

4.15. Εξακολουθούμε να εντοπίζουμε αδυναμίες στην καταγραφή του χρόνου. Μολονότι στις περιπτώσεις αυτές δεν ποσοτικοποιήσαμε το σφάλμα, η χαμηλή ποιότητα των συστημάτων αυξάνει τον κίνδυνο μη αξιοπιστίας των σχετικών αρχείων καταγραφής των δεδουλευμένων ωρών στο πλαίσιο των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Για οντότητες του ιδιωτικού τομέα, και ιδίως τις ΜΜΕ, ο κίνδυνος σφάλματος είναι αυξημένος

4.16. Μία από τις στρατηγικές για την τόνωση της ευρωπαϊκής έρευνας είναι η αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα, ιδίως των νεοφυών εταιρειών και των ΜΜΕ. Περισσότερο από το ήμισυ των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων που εντοπίσαμε (17 από τα 28) αφορούσαν τη χρηματοδότηση δικαιούχων από τον ιδιωτικό τομέα, μολονότι στις 130 πράξεις του δείγματός μας περιλαμβάνονταν μόνο 42 (32 %) τέτοιες. Οι ΜΜΕ, ενώ αποτελούσαν το 12 % του δείγματος, ευθύνονταν για το 21 % των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων. Τα αποτελέσματα αυτά υποδηλώνουν ότι οι ΜΜΕ παρουσιάζουν αυξημένο κίνδυνο σφάλματος σε σχέση με άλλους δικαιούχους, κάτι που επιβεβαιώνεται επίσης από τους ελέγχους της Επιτροπής, καθώς και σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις μας.

Μη επιλεξιμότητα του συνόλου των εξόδων που δήλωσε ο δικαιούχος για την υπό έλεγχο περίοδο

4.17. Φέτος εντοπίσαμε σφάλματα σε τέσσερα έργα του «Ορίζων 2020», για τα οποία θέτουμε υπό αμφισβήτηση την επιλεξιμότητα του συνόλου των εξόδων που δήλωσε ο δικαιούχος στο πλαίσιο της υπό έλεγχο περιόδου.

4.18. Σε δύο περιπτώσεις, δικαιούχος ήταν η κατά 100 % θυγατρική άλλης εταιρείας, η οποία κατέβαλλε τους μισθούς και όλα τα άλλα έξοδα και στην οποία αυτά καταλογίζονταν λογιστικά. Όλοι όσοι εργάζονταν στο έργο απασχολούνταν είτε από τη μητρική εταιρεία είτε από άλλη θυγατρική. Σε αντίθεση με τους κανόνες του «Ορίζων 2020» που προβλέπουν ότι στα έξοδα πρέπει να υποβληθεί ο ίδιος ο δικαιούχος και αυτά να καταχωριστούν στη λογιστική του, αυτό δεν συνέβαινε εν προκειμένω και, ως εκ τούτου, θεωρούμε μη επιλέξιμο το σύνολο των εξόδων που δηλώθηκαν από τον δικαιούχο στο πλαίσιο της υπό έλεγχο περιόδου. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις οι δικαιούχοι δεν γνώριζαν επαρκώς τους κανόνες του «Ορίζων 2020».

4.19. Σε μια άλλη περίπτωση, επιχορηγήθηκε ερευνητικό ινστιτούτο που δεν δικαιούνταν να απονέμει διδακτορικά διπλώματα. Επρόκειτο για έναν βασικό όρο επιλεξιμότητας που είχε οριστεί ρητά για τους δυνητικούς δικαιούχους της συγκεκριμένης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Στην τέταρτη περίπτωση, επιχορηγήθηκε ερευνητής που απασχολούνταν μερικώς. Η μερική απασχόληση επιτρέπεται μόνο για προσωπικούς ή οικογενειακούς λόγους και για περιορισμένο διάστημα, απαιτεί δε την έγκριση του αρμόδιου οργανισμού της ΕΕ. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν πληρούνταν κανένας από τους όρους αυτούς.

Συχνά σφάλματα σε άλλα άμεσα έξοδα

4.20. Όπως και σε προηγούμενα χρόνια, εντοπίσαμε σφάλματα σε άλλα άμεσα έξοδα στο πλαίσιο των δαπανών για την έρευνα. Στα σφάλματα αυτά συγκαταλέγονταν κυρίως η απόδοση εξόδων ταξιδιού που είτε δεν σχετίζονταν με το ελεγχθέν έργο της ΕΕ είτε δεν είχαν πραγματοποιηθεί.

Μεγάλη συχνότητα εμφάνισης σφαλμάτων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες

4.21. 22 από τα ερευνητικά έργα που ελέγξαμε δεν είχαν εκτελεστεί σε ευρώ αλλά σε άλλα νομίσματα. Διαπιστώσαμε ότι η συναλλαγματική ισοτιμία που εφαρμόστηκε σε δέκα από αυτά δεν ήταν αυτή που οριζόταν στους σχετικούς κανόνες. Η καθαυτή δημοσιονομική επίπτωση των σφαλμάτων αυτών δεν είναι ουσιώδης, η συχνότητα της εμφάνισής τους, ωστόσο, μαρτυρά άγνοια των κανόνων.

Επισκόπηση των πληροφοριών για τη κανονικότητα που παρείχαν οι ελεγχόμενοι

4.22. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα των κατασταλτικών ελεγκτικών εργασιών της ως βάση για τον υπολογισμό του επισφαλούς ποσού κατά την πληρωμή. Περί το 20 % των κατασταλτικών ελέγχων ολόκληρης της οικογένειας του «Ορίζων 2020» διενεργείται από την Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD, και το 80 % για λογαριασμό της από ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες¹⁰ που επιλέγονται βάσει διαδικασίας διαγωνισμού. Η CAS αντλεί το αντιπροσωπευτικό δείγμα της από τις δηλώσεις εξόδων που εγκρίνονται ανά 18μηνο περίπου.

4.23. Στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το 2018, προβήκαμε στην επισκόπηση τυχαίου δείγματος 20 φακέλων κατασταλτικών ελέγχων από το αντιπροσωπευτικό δείγμα των πληρωμών του «Ορίζων 2020» που είχε συνθέσει η Επιτροπή. Αυτές οι εργασίες μας εντάσσονταν στο πλαίσιο της στρατηγικής μας για την περίοδο 2018-2020 και σκοπό είχαν την αξιολόγηση της σκοπιμότητας της προσέγγισης περί εντολής χορήγησης βεβαίωσης στον υποτομέα 1α του ΠΔΠ. Το συμπέρασμα που συναγάγαμε από την επισκόπησή μας ήταν ότι δεν μπορούσαμε να βασιστούμε στα ελεγκτικά συμπεράσματα 10 από τους 20 φακέλους ελέγχου¹¹.

4.24. Για το 2019 υποβάλαμε και πάλι σε επισκόπηση τυχαίο δείγμα 20 φακέλων κατασταλτικών ελέγχων που είχαν κλείσει μεταξύ 1ης Μαΐου 2018 και 1ης Σεπτεμβρίου 2019. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούσαν πληρωμές που είχε πραγματοποιήσει η Επιτροπή από τον Ιανουάριο του 2014 έως τον Φεβρουάριο του 2018. Επομένως, η εμβέλεια αυτών των τελευταίων διαθέσιμων κατασταλτικών ελέγχων δεν κάλυπτε πληρωμές του 2019.

4.25. Στο πλαίσιο της αξιολόγησής μας, εξετάσαμε τα σχετικά έγγραφα εργασίας και τα δικαιολογητικά έγγραφα που υπήρχαν τόσο στην CAS όσο και στις ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρείες. Βάσει της επισκόπησης αυτής, εντοπίσαμε 10 ελέγχους για τους οποίους έπρεπε να προβούμε σε πρόσθετες ελεγκτικές διαδικασίες, κυρίως λόγω της ανάγκης συγκέντρωσης πρόσθετων δικαιολογητικών εγγράφων ή/και της ύπαρξης διαφορών στα έγγραφα εργασίας, που δεν μας επέτρεπαν την επιβεβαίωση των

¹⁰ Που χρησιμοποιούν την ίδια ελεγκτική μεθοδολογία με την CAS.

¹¹ Σημείο 5.33.

συμπερασμάτων του ελέγχου. Πραγματοποιήσαμε τις εν λόγω πρόσθετες ελεγκτικές διαδικασίες είτε με εξέταση εγγράφων (συμπληρωματικά έγγραφα που ζητήθηκαν από τους δικαιούχους σε πέντε περιπτώσεις) είτε με επίσκεψη ελέγχου στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου (πέντε περιπτώσεις).

4.26. Διαπιστώσαμε αδυναμίες στην τεκμηρίωση των εκτελεσθεισών ελεγκτικών εργασιών, στη συνέπεια της δειγματοληψίας και στην αναφορά στοιχείων, καθώς και στην ποιότητα των διαδικασιών ελέγχου σε ορισμένους από τους φακέλους που εξετάσαμε. Διαπιστώσαμε, επί παραδείγματι, ότι υπήρχαν μη επιλέξιμα ποσά που δεν είχαν εντοπιστεί από τους ελεγκτές, λόγω του ότι ο έλεγχός τους δεν προέβλεπε επαρκείς δοκιμασίες, ιδίως σχετικά με τα έξοδα προσωπικού. Επισημάνσαμε επίσης την εσφαλμένη ερμηνεία του κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου, καθώς και σφάλματα στον υπολογισμό των εξόδων προσωπικού που δεν είχαν εντοπιστεί.

4.27. Μολονότι σε ορισμένες περιπτώσεις η δημοσιονομική επίπτωση δεν ήταν ουσιώδης, δεν ήταν δυνατόν να βασιστούμε στα ελεγκτικά συμπεράσματα επτά από τους 20 φακέλους ελέγχου του δείγματος. Συνεπώς, συνυπολογίζοντας τις εργασίες μας του παρελθόντος έτους (σημείο 4.23 ανωτέρω), δεν είμαστε σε θέση να βασιστούμε στα συμπεράσματα 17 από τους 40 ελέγχους που υποβάλαμε σε επισκόπηση.

4.28. Στην ετήσια έκθεση για το 2018 αναφέραμε ένα ζήτημα που αφορούσε τη μεθοδολογία της Επιτροπής για τον υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος για το «Ορίζων 2020», η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη συστηματική υποεκτίμησή του¹². Οι κατασταλτικοί έλεγχοι αποβλέπουν στη μέγιστη δυνατή κάλυψη των εξόδων που έχουν γίνει αποδεκτά, ωστόσο σπάνια καλύπτουν το σύνολό τους. Το ποσοστό σφάλματος υπολογίστηκε επί του συνόλου των εξόδων που είχαν γίνει αποδεκτά, και όχι επί των ποσών που όντως ελέγχθηκαν. Αυτό σημαίνει ότι ο παρονομαστής στον υπολογισμό του σφάλματος ήταν μεγαλύτερος, και, επομένως, το ποσοστό σφάλματος έχει υποεκτιμηθεί.

4.29. Η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού. Αφού ανέλυσε τους 40 κατασταλτικούς ελέγχους που είχαμε υποβάλει σε επισκόπηση στο πλαίσιο της εκτίμησής μας, επανυπολόγισε τα ποσοστά σφάλματος. Κατόπιν αυτού, το αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος που είχε αναφερθεί για το «Ορίζων 2020» διορθώθηκε με αύξησή του κατά 0,34 εκατοστιαίες μονάδες.

¹² Σημείο 5.34.

4.30. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για αυτή την ταχεία λήψη διορθωτικών μέτρων, καθώς και για την πρόθεση της Επιτροπής να διερευνήσει το ζήτημα περαιτέρω. Ωστόσο, η διόρθωση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τα ζητήματα που περιγράφονται στα σημεία **4.23** και **4.26-4.27** ανωτέρω και, συνεπώς, το ποσοστό σφάλματος εξακολουθεί να θεωρείται υποεκτιμημένο. Επιπλέον, δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί το μέγεθος της επίπτωσής του, δεδομένου ότι ορισμένα σφάλματα είναι αδύνατον να ποσοτικοποιηθούν πλήρως.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

4.31. Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που εξετάσαμε¹³ παρείχαν εύλογη εκτίμηση της δημοσιονομικής διαχείρισης των οικείων γενικών διευθύνσεων από την άποψη της κανονικότητας των υποκειμένων πράξεων.

4.32. Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ RTD περιλαμβάνει επιφύλαξη σχετικά με τις πληρωμές για την απόδοση των δηλωθέντων εξόδων στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ¹⁴, επειδή το σωρευτικό υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος είναι ανώτερο του 2 %¹⁵. Η ΓΔ GROW δεν διατύπωσε τέτοια επιφύλαξη¹⁶, επειδή ο όγκος των πληρωμών που πραγματοποιεί στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ δεν είναι πλέον σημαντικός. Στην περίπτωση του προγράμματος «Ορίζων 2020», η Επιτροπή προέβλεπε, βάσει των δικών της ελέγχων, αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 3,3 %¹⁷ και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 2,15 %. Οι έλεγχοι αυτοί κάλυπταν μόνο τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2014-2018.

4.33. Στην ετήσια έκθεση για το 2018 αναφέραμε ότι, για το 7ο ΠΠ, το ποσοστό υλοποίησης ως προς τη διόρθωση συστημικών σφαλμάτων ήταν μόνο 57,6 %¹⁸. Στο τέλος του 2019, το ποσοστό αυτό είχε αυξηθεί στο 72 %, υπερβαίνοντας την τιμή-στόχο του 70 % που είχε θέσει η ίδια η ΓΔ. Πρόκειται για ικανοποιητικό επίτευγμα. Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων αναφέρει επίσης ότι δεν πρέπει να υποτιμούνται οι πόροι που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των υπόλοιπων 1 904 περιπτώσεων.

¹³ Βλέπε σημείο 4.5, στοιχείο γ).

¹⁴ Η επιφύλαξη σημαίνει ότι η δήλωση αξιοπιστίας του γενικού διευθυντή δεν είναι ανεπιφύλακτη για τον λόγο ότι η αποτελεσματικότητα των συστημάτων δικλίδων στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ δεν είναι του αναμενόμενου επιπέδου.

¹⁵ 3,52 %.

¹⁶ Βάσει ενός ελάχιστου ορίου για τις επιφυλάξεις.

¹⁷ Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα που περιέχουν τα σχέδια εκθέσεων ελέγχου.

¹⁸ Σημείο 5.29.

4.34. Στο τέλος του 2019, η ΓΔ RTD είχε σε εκκρεμότητα 13 συστάσεις της IAS, για τις τρεις εκ των οποίων είχε παρέλθει η προθεσμία υλοποίησης. Πρόκειται για βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όταν υπήρχαν 26 εκκρεμείς συστάσεις, για τις εννέα εκ των οποίων είχε παρέλθει η προθεσμία υλοποίησης. Τρεις από τις εκκρεμείς συστάσεις και μία από αυτές των οποίων είχε παρέλθει η προθεσμία υλοποίησης είχαν χαρακτηριστεί ως «πολύ σημαντικές». Η «πολύ σημαντική» σύσταση της οποίας είχε παρέλθει η προθεσμία υλοποίησης, και για την οποία είχε οριστεί ως νέα τέτοια προθεσμία η 30ή Ιουνίου 2020, αφορούσε την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των δικαιούχων με τις συμβατικές υποχρεώσεις τους και τις απαιτήσεις αναφοράς στοιχείων σχετικά με τη διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των έργων.

4.35. Εξετάσαμε τις πληροφορίες που περιέχονται στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις του 2019 όσον αφορά τον εκτιμώμενο κίνδυνο κατά την πληρωμή στους τομείς πολιτικής που καλύπτει ο υποτομέας 1α του ΠΔΠ. Η Επιτροπή δεν υπολογίζει ένα ενιαίο ποσοστό για τον συγκεκριμένο υποτομέα, αλλά δύο, ένα για το πεδίο «Έρευνα, βιομηχανία, διάστημα, ενέργεια και μεταφορές» (2,0 %), και ένα άλλο για τις «Λοιπές εσωτερικές πολιτικές» (1,0 %). Βάσει των αριθμητικών στοιχείων της Επιτροπής, υπολογίσαμε ότι το ποσοστό για το σύνολο του υποτομέα 1α του ΠΔΠ ήταν μάλλον 1,7 %. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας και βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του δικού μας εύρους τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος. Κατά την άποψή μας, ωστόσο, παρά τα μέτρα που εφαρμόζει ήδη η Επιτροπή, το ποσοστό αυτό εξακολουθεί να είναι χαμηλότερο του πραγματικού, λόγω των ζητημάτων που αναφέρονται στα σημεία [4.23](#) και [4.26-4.27](#) ανωτέρω.

Συμπέρασμα και συστάσεις

Συμπέρασμα

4.36. Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου που συγκεντρώσαμε και παρουσιάζουμε στο παρόν κεφάλαιο συνάγεται ότι το επίπεδο σφάλματος που περιέχουν οι δαπάνες για τον υποτομέα «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση» στο σύνολό του ήταν σημαντικό. Για αυτόν τον υποτομέα του ΠΔΠ, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος που προέκυψε από τις ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις είναι 4,0 % (βλέπε [παράρτημα 4.1](#)). Το ποσοστό αυτό προσεγγίζει αυτά που διαπιστώσαμε το 2015, το 2016 και το 2017. Τα αποτελέσματά μας υποδηλώνουν ότι το επίπεδο σφάλματος ήταν σταθερά υψηλό στις δαπάνες για την έρευνα και την καινοτομία, που αποτελούν και την κύρια πηγή σφαλμάτων, και πολύ χαμηλότερο για τα υπόλοιπα πεδία που καλύπτει ο συγκεκριμένος υποτομέας.

4.37. Παρά τις απλουστεύσεις που εισήχθησαν στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», οι κανόνες για τη δήλωση των εξόδων προσωπικού σημαίνουν ότι το ποσοστό σφάλματος εξακολουθεί να υπερβαίνει το όριο σημαντικότητας.

4.38. Ο εκτιμώμενος κίνδυνος κατά την πληρωμή που παρουσιάζεται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (1,7 % κατά τους επανυπολογισμούς μας) βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του δικού μας εύρους τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος και υπολείπεται του ορίου σημαντικότητας.

Συστάσεις

4.39. Στο [παράρτημα 4.2](#) παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας από την επισκόπηση της συνέχειας που δόθηκε στις τρεις συστάσεις που διατυπώσαμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016. Η Επιτροπή υλοποίησε πλήρως δύο από αυτές, ενώ μία υλοποιήθηκε ως επί το πλείστον.

4.40. Βάσει της επισκόπησης αυτής, καθώς και των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας για το 2019, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

Σύσταση 4.1

Ήλκει να ενισχύσει την ενημερωτική εκστρατεία της όσον αφορά τους κανόνες χρηματοδότησης του προγράμματος «Ορίζων 2020», εστιάζοντας ιδιαίτερα σε αυτούς τους σημαντικούς δικαιούχους.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: μέσα του 2021

Σύσταση 4.2

Να πραγματοποιήσει εκστρατεία ενημέρωσης όλων των δικαιούχων του προγράμματος «Ορίζων 2020» σχετικά με τους κανόνες για τον υπολογισμό και τη δήλωση των εξόδων προσωπικού, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στα είδη σφάλματος που περιγράφονται στα σημεία [4.11-4.15](#) του παρόντος κεφαλαίου.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: 2021

Σύσταση 4.3

Να απλουστεύσει περαιτέρω τους κανόνες για τα έξοδα προσωπικού στο πλαίσιο του επόμενου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα («Ορίζων Ευρώπη»).

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: τέλος του 2020

Σύσταση 4.4

Για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»:

- να δώσει συνέχεια στις παρατηρήσεις που προέκυψαν από την επισκόπηση στην οποία υποβάλαμε τους κατασταλτικούς ελέγχους όσον αφορά την τεκμηρίωση, τη συνέπεια της δειγματοληψίας και την ποιότητα των ελεγκτικών διαδικασιών, και
- για τον τρίτο γύρο των ελέγχων που αναθέτει σε εξωτερικούς ελεγκτές, να λάβει τα μέτρα εκείνα που εξασφαλίζουν ότι οι ελεγκτές γνωρίζουν πλήρως τους κανόνες του «Ορίζων 2020» και να επαληθεύσει την ποιότητα των εργασιών τους.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: μέσα του 2021

Παραρτήματα

Παράρτημα 4.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις για τον υποτομέα «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση»

	2019	2018
ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
Σύνολο πράξεων:	130	130
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ		
Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος	4,0 %	2,0 %
Ανώτατο όριο σφάλματος (ΑΟΣ)	6,4 %	
Κατώτατο όριο σφάλματος (ΚΟΣ)	1,5 %	

Παράρτημα 4.2 Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων για τον υποτομέα «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση»

Έτος	Σύσταση του Συνεδρίου	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: Να εξορθολογίσει περαιτέρω τους κανόνες και τις διαδικασίες του προγράμματος «Ορίζων 2020», ώστε να μειωθεί η ανασφάλεια δικαίου, λαμβάνοντας περαιτέρω υπόψη τις επιλογές απλουστευμένου κόστους που προβλέπονται στον αναθεωρημένο δημοσιονομικό κανονισμό, όπως το μοναδιαίο κόστος, τα κατ' αποκοπήν ποσά, τους ενιαίους συντελεστές χρηματοδότησης και τα έπαθλα.	X					
	Σύσταση 2: Να διασφαλίσει ότι οι υπηρεσίες της υιοθετούν μια συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά τον υπολογισμό των ποσοστών σφάλματος και των συνολικών επισφαλών ποσών.	X					
	Σύσταση 3: Να αποκαταστήσει πάραυτα τις αδυναμίες που εντόπισε στους κατασταλτικούς ελέγχους της η IAS, μειώνοντας τον χρόνο που απαιτείται για τον κλείσιμο των κατασταλτικών ελέγχων και βελτιώνοντας τις εσωτερικές διαδικασίες που εφαρμόζονται για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των ελέγχων, καθώς και για την κατάρτιση των σχετικών εκθέσεων.		X				

Κεφάλαιο 5

Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή – τομέας 1β του
ΠΔΠ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	5.1.-5.12.
Σύντομη περιγραφή	5.2.-5.5.
Στόχοι πολιτικής και μέσα εκτέλεσης των δαπανών	5.2.
Υλοποίηση και πλαίσιο δικλίδων και διασφάλισης	5.3.-5.5.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	5.6.-5.12.
Κανονικότητα των πράξεων	5.13.-5.62.
Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις και της επισκόπησης/επανεκτέλεσης των ελεγκτικών εργασιών	5.14.-5.35.
Μη επιλέξιμα έργα	5.18.-5.20.
Παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς	5.21.-5.27.
Μη επιλέξιμες δαπάνες	5.28.-5.29.
Απουσία βασικών δικαιολογητικών	5.30.
Μη συμμόρφωση με τους κανόνες που διέπουν τη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων	5.31.-5.35.
Η αξιολόγηση στην οποία υποβάλαμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου	5.36.-5.47.
Οι εργασίες της Επιτροπής στον τομέα της διασφάλισης και η αναφορά στοιχείων για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της	5.48.-5.62.
Συμπέρασμα και συστάσεις	5.63.-5.69.
Συμπέρασμα	5.63.-5.67.
Συστάσεις	5.68.-5.69.

Παραρτήματα

Παράρτημα 5.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις

Παράρτημα 5.2 — Πληροφορίες σχετικά με τη δράση της ΕΕ στα κράτη μέλη

Παράρτημα 5.3 — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων σχετικά με τον υποτομέα «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή»

Εισαγωγή

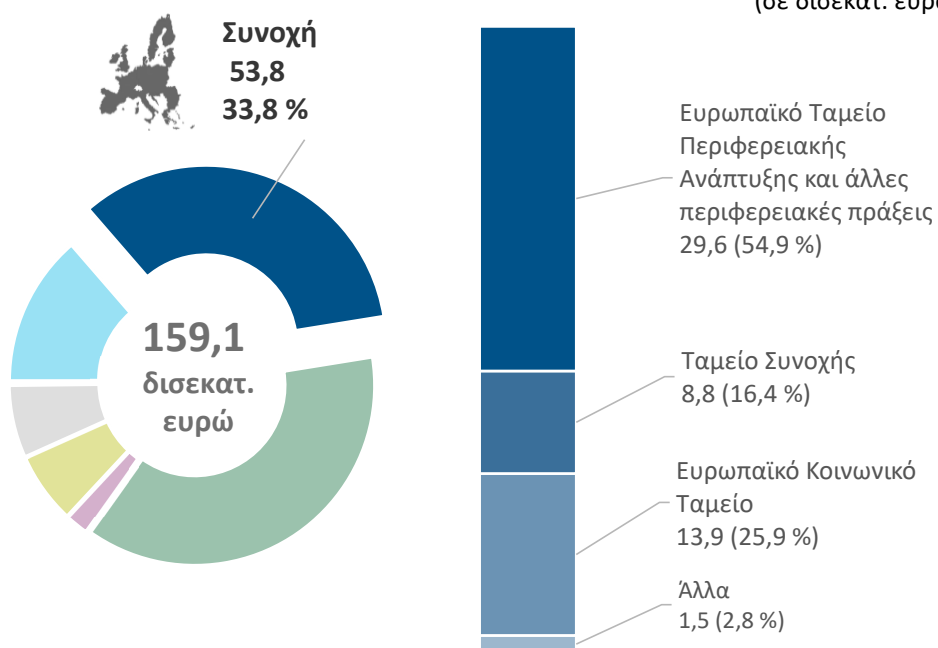
5.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας για τον υποτομέα 1β του ΠΔΠ που φέρει τον τίτλο «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή». Στο [πλαίσιο 5.1](#) παρουσιάζονται συνοπτικά οι κύριες δραστηριότητες και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προαναφερόμενου υποτομέα το 2019. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον πληθυσμό που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 ανατρέξτε στο σημείο [5.9](#).

Πλαίσιο 5.1

Υποτομέας 1β του ΠΔΠ, «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή» — αναλυτική κατανομή το 2019

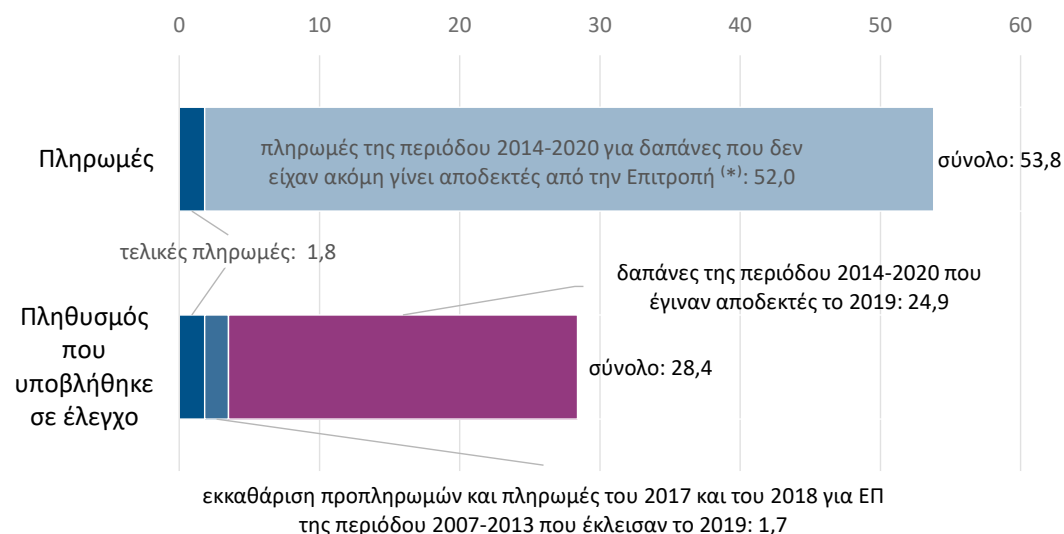
Πληρωμές του 2019 ως μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και κατανομή

(σε δισεκατ. ευρώ)

Πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 σε σύγκριση με τις πληρωμές

(σε δισεκατ. ευρώ)

(*) Το ποσό των 52,0 δισεκατομμυρίων ευρώ περιλαμβάνει ετήσιες προκαταβολές και ενδιάμεσες πληρωμές για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, οι οποίες δεν είχαν περιληφθεί στους λογαριασμούς στους οποίους βασίστηκαν οι φάκελοι διασφάλισης που αποδέχθηκε η Επιτροπή το 2019. Σύμφωνα με τον εναρμονισμένο ορισμό των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 11 του παραρτήματος 1.1), οι πληρωμές αυτές θεωρούνται προχρηματοδότηση και, ως εκ τούτου, δεν περιλαμβάνονται στον πληθυσμό που υποβάλαμε σε έλεγχο για τον σκοπό της ετήσιας έκθεσης για το 2019. Θα συμπεριληφθούν στον πληθυσμό που θα υποβάλουμε σε έλεγχο για το έτος κατά το οποίο η Επιτροπή θα εγκρίνει τους αντίστοιχους λογαριασμούς (π.χ. στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας για το 2020 για τις πληρωμές που εμπίπτουν στο λογιστικό έτος 2018/2019).

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019.

Σύντομη περιγραφή

Στόχοι πολιτικής και μέσα εκτέλεσης των δαπανών

5.2. Οι δαπάνες του συγκεκριμένου υποτομέα εστιάζουν στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών και περιφερειών

της ΕΕ και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των περιφερειών¹. Οι στόχοι αυτοί υλοποιούνται:

- α) διά των ακόλουθων ταμείων/μέσων στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης:
 - του *Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)*, σκοπός του οποίου είναι η άρση των κύριων περιφερειακών ανισορροπιών μέσω της παροχής οικονομικής στήριξης για την ανάπτυξη υποδομών και για παραγωγικές επενδύσεις με σκοπό τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδίως από τις επιχειρήσεις,
 - του *Ταμείου Συνοχής (ΤΣ)*, το οποίο, προκειμένου να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη, χρηματοδοτεί έργα στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών σε κράτη μέλη με κατά κεφαλήν ΑΕΕ χαμηλότερο του 90 % του μέσου όρου της ΕΕ,
 - του *Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)*, σκοπός του οποίου είναι η προώθηση υψηλού επιπέδου απασχόλησης και η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας, περιλαμβανομένων μέτρων μέσω της *Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ)* που στοχεύει σε περιφέρειες με υψηλά ποσοστά ανεργίας των νέων²,
 - άλλων μικρότερων καθεστώτων, όπως το *Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ)*,
- β) μέσω της συμβολής του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ), τον οποίο διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή και ο οποίος χρηματοδοτεί έργα που εμπίπτουν στα *διευρωπαϊκά δίκτυα*³.

¹ Βλέπε άρθρα 174 έως 178 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 47).

² Το ΕΤΠΑ, το ΤΣ και το ΕΚΤ είναι τρία από τα πέντε *Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία*, τα οποία διέπονται στο σύνολό τους από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (τον *κανονισμό περί κοινών διατάξεων*). Τα άλλα δύο ΕΔΕΤ εξετάζονται στο κεφάλαιο 6 της παρούσας έκθεσης.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 680/2008 και (ΕΚ) αριθ. 67/2010 (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 129).

Υλοποίηση και πλαίσιο δικλίδων και διασφάλισης

5.3. Στο πλαίσιο του εν προκειμένω υποτομέα του ΠΔΠ, τα κράτη μέλη υποβάλλουν συνήθως πολυετή *επιχειρησιακά προγράμματα* (ΕΠ) στην αρχή κάθε περιόδου προγραμματισμού για τη συνολική διάρκεια ενός ΠΔΠ. Αφού ένα ΕΠ εγκριθεί από την Επιτροπή, την ευθύνη για την εφαρμογή του επιμερίζονται η Επιτροπή [ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO) και ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL)] και το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι δικαιούχοι λαμβάνουν επιστροφές των δαπανών τους μέσω των αρμόδιων εθνικών αρχών, ενώ ο προϋπολογισμός της ΕΕ συγχρηματοδοτεί τα επιλέξιμα έξοδα των πράξεων που εγκρίνονται κατ' εφαρμογή των όρων που ισχύουν για κάθε ΕΠ. Οι διαχειριστικές αρχές προβαίνουν σε επαληθεύσεις, προκειμένου να αποτρέπουν την πιστοποίηση μη επιλέξιμων δαπανών προς την Επιτροπή.

5.4. Στόχος του πλαισίου δικλίδων και διασφάλισης που ισχύει για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020⁴ είναι να διασφαλίζει ότι το *υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος*⁵ στους ετήσιους λογαριασμούς των ΕΠ διατηρείται κάτω του *ορίου σημαντικότητας* του 2 % που ορίζεται στον εφαρμοστέο κανονισμό⁶. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι, κατόπιν των επαληθεύσεων των διαχειριστικών αρχών, οι λογαριασμοί που πιστοποιούνται στην Επιτροπή δεν περιέχουν πλέον σημαντικό επίπεδο παρατυπιών, το πλαίσιο δικλίδων και διασφάλισης προβλέπει τα τρία ακόλουθα στοιχεία:

- Τις εργασίες που εκτελούν οι αρχές ελέγχου σχετικά με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στους ετήσιους λογαριασμούς. Οι εργασίες αυτές ολοκληρώνονται με την κατάρτιση ετήσιας έκθεσης ελέγχου, την οποία τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή στο πλαίσιο των «φακέλων διασφάλισης» που

⁴ Πλήρη στοιχεία σχετικά με το πλαίσιο δικλίδων και διασφάλισης για τα ΕΔΕΤ, περιλαμβανομένης σχετικής χρονογραμμής, παρουσιάσαμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2017 (σημεία 6.5-6.15) και το 2018 (γράφημα 6.1).

⁵ Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της, η Επιτροπή αναφέρεται σε «υπολειπόμενο ποσοστό κινδύνου» σε σχέση με το κλείσιμο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 και σε «υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος» (ΥΣΠΣ) σε σχέση με την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Στο παρόν κεφάλαιο αναφερόμαστε και στα δύο από κοινού ως «υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος».

⁶ Άρθρο 28, παράγραφος 11, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού αριθ. 480/2014 της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού περί καθορισμού κοινών διατάξεων (ΕΕ L 138 της 13.5.2014, σ. 5).

της διαβιβάζουν⁷. Η συγκεκριμένη έκθεση περιέχει το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για το ΕΠ (ή την ομάδα ΕΠ) και ελεγκτική γνώμη σχετικά με την κανονικότητα των δηλωθεισών δαπανών και την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

- Την ετήσια αποδοχή των λογαριασμών. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή υποβάλλει κυρίως σε διοικητικούς ελέγχους πληρότητας και ακρίβειας τους λογαριασμούς, προκειμένου να τους εγκρίνει και να αποδεσμεύσει το 10 % του ποσού που έχει παρακρατηθεί ως εγγύηση⁸.
- Τους ελέγχους βάσει εγγράφων για κάθε φάκελο διασφάλισης και επιλεγμένους ελέγχους *συμμόρφωσης* στα κράτη μέλη που διενεργεί η Επιτροπή, προκειμένου να μπορέσει να διαμορφώσει άποψη και να επικυρώσει τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που αναφέρουν οι αρχές ελέγχου. Τα ποσοστά αυτά, μαζί με έναν σταθμισμένο μέσο όρο που χρησιμεύει ως βασικός δείκτης επιδόσεων, δημοσιεύονται στις *ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων* της για το επόμενο έτος.

5.5. Η διαδικασία που οδηγεί στο *κλείσιμο* των ΕΠ της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 είναι εν πολλοίς παρόμοια με αυτή που περιγράφεται στο σημείο **5.4**.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

5.6. Στόχος μας ήταν να συμβάλουμε στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, όπως αυτή περιγράφεται στο **παράρτημα 1.1**. Λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του πλαισίου δικλίδων και διασφάλισης για τον συγκεκριμένο τομέα δαπανών, στόχος μας ήταν επίσης να αξιολογήσουμε τον βαθμό αξιοπιστίας των εργασιών των αρχών ελέγχου και της Επιτροπής, καθώς και, στο πλαίσιο αυτό, να εντοπίσουμε τους τομείς στους οποίους απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις, δεδομένου ότι στο μέλλον θα βασιζόμαστε ενδεχομένως περισσότερο στις εργασίες αυτές.

⁷ Οι φάκελοι διασφάλισης περιλαμβάνουν τη διαχειριστική δήλωση, μια ετήσια σύνοψη, τους πιστοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς, την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη σχετική ελεγκτική γνώμη.

⁸ Το άρθρο 130 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων περιορίζει την επιστροφή των ενδιάμεσων πληρωμών στο 90 %. Το υπόλοιπο 10 % αποδεσμεύεται μετά την έγκριση των λογαριασμών.

5.7. Κατ' εφαρμογήν της προσέγγισης και της μεθοδολογίας του ελέγχου που περιγράφονται στο **παράρτημα 1.1**, εξετάσαμε τα ακόλουθα όσον αφορά τον συγκεκριμένο υποτομέα του ΠΔΠ:

- α) Δείγμα 236 πράξεων, το οποίο σχεδιάστηκε ώστε να είναι στατιστικά αντιπροσωπευτικό του πλήρους φάσματος των δαπανών που καλύπτει ο υποτομέας 1β του ΠΔΠ. Το δείγμα περιλάμβανε 223 πράξεις, των οποίων οι δαπάνες είχαν πιστοποιηθεί σε φακέλους διασφάλισης και κλεισίματος (εκ των οποίων οι 220 είχαν υποβληθεί προηγουμένως σε έλεγχο από την αρμόδια αρχή ελέγχου⁹), καθώς και οκτώ χρηματοδοτικά μέσα και πέντε έργα του ΜΣΕ υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής.
- β) Τις εργασίες των αρχών ελέγχου για την επικύρωση των πληροφοριών που περιλαμβάνονταν στους 24 φακέλους διασφάλισης/κλεισίματος στους οποίους ενέπιπταν οι 220 πράξεις που είχαν ελεγχθεί προηγουμένως.
- γ) Τις εργασίες της Επιτροπής για την εξέταση και την επικύρωση των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος που αναφέρονταν στους φακέλους διασφάλισης της περιόδου 2014-2020, καθώς και τις ελεγκτικές εργασίες της που αφορούσαν ζητήματα κανονικότητας αυτών των φακέλων.
- δ) Τις πληροφορίες περί κανονικότητας που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL, καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην *ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις* που καταρτίζει η Επιτροπή.

5.8. Ο πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο (28,4 δισεκατομμύρια ευρώ) συναποτελούνταν από δαπάνες της περιόδου 2014-2020 που περιλαμβάνονταν στους εγκεκριμένους φακέλους διασφάλισης του λογιστικού έτους 2017/2018, δαπάνες της περιόδου 2007-2013 που περιλαμβάνονταν στους φακέλους κλεισίματος ΕΠ που η Επιτροπή έκλεισε το 2019 και πιστώσεις από το Ταμείο Συνοχής και τον ΜΣΕ.

5.9. Το 2019, η Επιτροπή αποδέχθηκε λογαριασμούς με δαπάνες που αφορούσαν 351 από τα 420 εγκριθέντα ΕΠ (24,3 δισεκατομμύρια ευρώ). Οι λογαριασμοί αυτοί περιείχονταν στους φακέλους διασφάλισης που υπέβαλαν τα 28 κράτη μέλη για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα κράτη μέλη ανέφεραν εκταμιεύσεις προς τελικούς αποδέκτες που πραγματοποιήθηκαν διά χρηματοδοτικών μέσων, το λογιστικό έτος 2017/2018, στο πλαίσιο 60 από αυτά τα ΕΠ

⁹ Βλέπε σημείο **5.41**.

(0,6 δισεκατομμύρια ευρώ). Επίσης, η Επιτροπή έκλεισε εν όλω ή εν μέρει¹⁰ 54 ΕΠ (εκκαθαρίζοντας 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ) από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013. Η συνεισφορά στον ΜΣΕ ανήλθε σε σχεδόν ένα δισεκατομμύριο ευρώ.

¹⁰ Εάν εκκρεμούν ζητήματα με ουσιώδη επίπτωση, η Επιτροπή προβαίνει στην εκκαθάριση μόνο του μη αμφισβητούμενου ποσού. Το υπόλοιπο εκκαθαρίζεται και το ΕΠ κλείνει αφού επιλυθούν όλα τα εκκρεμή ζητήματα.

5.10. Επιλέξαμε το δείγμα μας των 223 πράξεων με δαπάνες που είχαν πιστοποιηθεί σε φακέλους διασφάλισης και κλεισίματος σε δύο στάδια. Αρχικά, επιλέξαμε 24 φακέλους (20 από την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και τέσσερις από την περίοδο 2007-2013), οι οποίοι κάλυπταν 40 από τα 394 ΕΠ για τα οποία η Επιτροπή είχε προβεί σε κάποια εκκαθάριση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ το 2019. Εν συνεχεία, από αυτούς τους 24 φακέλους επιλέξαμε πράξεις που είχαν προηγουμένως ελέγξει οι αρχές ελέγχου.

5.11. Το δείγμα μας περιλάμβανε επίσης οκτώ χρηματοδοτικά μέσα από την περίοδο 2014-2020. Για τον σκοπό αυτό, επιλέξαμε μέσα από τα οποία είχαν πραγματοποιηθεί πληρωμές προς τελικούς αποδέκτες το λογιστικό έτος 2017/2018. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η αρχή ελέγχου δεν είχε ελέγξει τα ποσά που είχαν καταβληθεί σε τελικούς αποδέκτες, επιλέξαμε αυτές τις εκταμιεύσεις απευθείας.

5.12. Στο [παράρτημα 5.2](#) παρουσιάζεται αναλυτικά το δείγμα των πράξεων και ο αριθμός των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων που εντοπίσαμε ανά κράτος μέλος.

Κανονικότητα των πράξεων

5.13. Η παρούσα ενότητα του κεφαλαίου χωρίζεται σε τρεις υποενότητες. Η πρώτη αφορά τις ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλαμε το δείγμα των 236 πράξεων από το υπό εξέταση έτος, με σκοπό την εξαγωγή διαφωτιστικών στοιχείων σχετικά με τις κύριες πηγές των σφαλμάτων. Η δεύτερη αφορά την αξιολόγηση στην οποία υποβάλαμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου και η τρίτη τις εργασίες της Επιτροπής. Οι διαπιστώσεις που περιέχονται σε όλες τις υποενότητες συνιστούν τη βάση επί της οποίας στηριζόμαστε για την εξαγωγή συμπεράσματος σχετικά με τα περί κανονικότητας στοιχεία που περιέχονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των δύο αρμόδιων ΓΔ και στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για τη διαχείριση και τις επιδόσεις.

Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις και της επισκόπησης/επανεκτέλεσης των ελεγκτικών εργασιών

5.14. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις παρουσιάζονται συνοπτικά στο [παράρτημα 5.1](#). Στις 236 πράξεις που εξετάσαμε, εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε 29 σφάλματα που δεν είχαν εντοπιστεί από τις αρχές ελέγχου. Λαμβάνοντας υπόψη τα 64 σφάλματα που είχαν εντοπίσει προηγουμένως οι αρχές ελέγχου και τις διορθώσεις που επέβαλαν οι *αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές* (συνολικής αξίας 334 εκατομμυρίων ευρώ για τις δύο περιόδους προγραμματισμού από κοινού), εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος ανέρχεται σε 4,4 %¹¹.

5.15. Οι αρχές ελέγχου είχαν αναφέρει 64 ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα στους φακέλους διασφάλισης/κλεισίματος που αφορούσαν τις 236 πράξεις του δείγματός μας. Τα σφάλματα αυτά αφορούσαν μη επιλέξιμα έξοδα (39), τις *δημόσιες συμβάσεις* (24) και ελλιπή δικαιολογητικά (ένα)¹². Τα κράτη μέλη είχαν επιβάλει δημοσιονομικές διορθώσεις, κατόπιν εφαρμογής των αναγκαίων παρεκτάσεων, προκειμένου να

¹¹ Ο υπολογισμός του σφάλματος γίνεται βάσει αντιπροσωπευτικού δείγματος. Το αναφερόμενο ποσοστό αποτελεί τη βέλτιστη δυνατή εκτίμηση. Εκτιμούμε, με βαθμό εμπιστοσύνης 95 %, ότι, για τον σχετικό πληθυσμό, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 2,1 % και 6,7 % (κατώτατο και ανώτατο όριο σφάλματος αντίστοιχα).

¹² Μία και η αυτή πράξη μπορεί να πάσχει από περισσότερα του ενός είδη σφάλματος.

μειώσουν τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος έως το όριο σημαντικότητας του 2 % ή και κάτω αυτού.

5.16. Στο [πλαίσιο 5.2](#) αναλύονται ανά κατηγορία τα σφάλματα που εντοπίσαμε (πριν ληφθούν υπόψη οι δημοσιονομικές διορθώσεις). Τα μη επιλέξιμα έργα και οι παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς (ιδίως η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων) ήταν τα στοιχεία που συνέβαλαν περισσότερο στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος. Λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με τα σφάλματα αυτά παρουσιάζονται στα σημεία [5.18](#) έως [5.35](#).

Πλαίσιο 5.2

Αναλυτική κατανομή των εντοπισθέντων σφαλμάτων

Πηγή: ΕΕΣ.

5.17. Ο αριθμός και η επίπτωση των εντοπισθέντων σφαλμάτων καταδεικνύει ότι υπάρχει υψηλός εγγενής κίνδυνος σφάλματος στον τομέα αυτό και ότι οι διαχειριστικές αρχές είναι συχνά αναποτελεσματικές όσον αφορά την πρόληψη ή τον εντοπισμό παρατυπιών στις δαπάνες που δηλώνουν οι δικαιούχοι.

Μη επιλέξιμα έργα

5.18. Εντοπίσαμε πέντε έργα του ΕΤΠΑ, από την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, στο πλαίσιο των οποίων η ενίσχυση χορηγήθηκε σε δικαιούχους ή σε πράξεις που δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας που προβλέπονται στον εφαρμοστέο κανονισμό και στα ΕΠ. Οι περιπτώσεις αυτές αντιστοιχούσαν στο 17 % του συνόλου των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων που εντοπίσαμε ή σε περίπου 2,2 εκατοστιαίες μονάδες του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

5.19. Σύμφωνα με το άρθρο 65, παράγραφος 6, του κανονισμού περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), οι διαχειριστικές αρχές δεν μπορούν να χορηγούν ενωσιακή χρηματοδότηση για πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης¹³. Ο κανόνας αυτός θεσπίστηκε διότι, την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, υπήρχε η τάση υποβολής έργων αναδρομικά, γεγονός που δεν συνιστά τον καλύτερο τρόπο αξιοποίησης των κονδυλίων της ΕΕ. Θεωρούμε ότι τρία από τα πέντε μη επιλέξιμα έργα δεν είχαν τηρήσει τον κανόνα αυτό.

5.20. Οι πράξεις που εξετάσαμε χρηματοδοτούνταν αρχικά από εθνικούς πόρους και είχαν περατωθεί φυσικά πριν εγκριθούν για χρηματοδότηση από την ΕΕ. Οι αρχές που ήταν αρμόδιες για τα προγράμματα εξέλαβαν ότι ο κανόνας σήμαινε ότι μια πράξη, μέχρις ότου κλείσει από χρηματοοικονομική και διοικητική άποψη, δεν θεωρείται ότι έχει περατωθεί φυσικά. Ωστόσο, η φυσική περάτωση αναφέρεται στην ολοκλήρωση των εργασιών ή των δραστηριοτήτων που είναι αναγκαίες προκειμένου να επιτευχθούν οι εκροές του έργου, κάτι που συνήθως λαμβάνει χώρα πριν από την τελική πληρωμή και το διοικητικό κλείσιμο. Στο [πλαίσιο 5.3](#) παρατίθεται παράδειγμα μη επιλέξιμου έργου.

¹³ Στον ΚΚΔ δεν διευκρινίζεται τι σημαίνει η διατύπωση «πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως». Η Επιτροπή παρείχε διευκρινίσεις στα κράτη μέλη, επεξηγώντας ότι η φυσική περάτωση αφορά έργα που έχουν φυσικό αντικείμενο. Η πλήρης εκτέλεση χρησιμοποιείται εναλλακτικά προς τη φυσική περάτωση. Αφορά πράξεις που δεν έχουν, ή που δεν έχουν αποκλειστικά, φυσικό αντικείμενο, περιλαμβάνει όμως και άλλα στοιχεία ή τμήματα που πρέπει επίσης να υλοποιηθούν, προκειμένου η πράξη να θεωρηθεί εκτελεσθείσα.

Πλαίσιο 5.3

Παράδειγμα μη επιλέξιμου έργου

Στην Πορτογαλία, μια εθνική αρχή ζήτησε τη συγχρηματοδότηση από την ΕΕ των εξόδων κατασκευής ενός αστικού πεζόδρομου. Μολονότι ανέθεσε τη σύμβαση το 2015, ορίζοντας διάστημα τεσσάρων μηνών για την περάτωση του έργου, υπέβαλε το αίτημα *επιχορήγησης* το 2017, δηλώνοντας ότι είχε περατωθεί το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών. Ωστόσο, βάσει των πληροφοριών που είχαμε στη διάθεσή μας, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι, πέραν των άλλων παρατυπιών, το έργο είχε ήδη περατωθεί φυσικά κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης.

Εντοπίσαμε δύο ακόμη περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με το άρθρο 65, παράγραφος 6, του ΚΚΔ στην Ιταλία.

Παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς

5.21. Για το υπό εξέταση έτος, εντοπίσαμε 23 παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς, και ποσοτικοποιήσαμε τρεις εξ αυτών. Οι περισσότερες σχετίζονταν με διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

Παρά τις πολυάριθμες διορθώσεις, οι δημόσιες συμβάσεις εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πηγή σφαλμάτων

5.22. Οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων αποτελούν βασικό μέσο για τη διασφάλιση της ανάληψης των δημόσιων πόρων κατά τρόπο οικονομικό και αποδοτικό, καθώς και για την παγίωση της εσωτερικής αγοράς. Εξετάσαμε 165 διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών. Η συντριπτική πλειονότητα των διαδικασιών αυτών αφορούσαν έργα συγχρηματοδοτούμενα από ΕΠ του ΕΤΠΑ και του ΤΣ.

5.23. Στις πράξεις που εξετάσαμε, οι αρχές ελέγχου είχαν εντοπίσει 24 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων και είχαν επιβάλει κατ' αποκοπήν διορθώσεις κυμαινόμενες μεταξύ 5 % και 100 %, όπως ορίζεται στις σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής¹⁴.

5.24. Σε 19 διαδικασίες σύναψης συμβάσεων εντοπίσαμε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τους ενωσιακούς ή/και τους εθνικούς κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων, τις οποίες δεν είχαν εντοπίσει οι αρχές ελέγχου (βλέπε [πλαίσιο 5.4](#)). Τα περισσότερα σφάλματα που εντοπίσαμε αφορούσαν συμβάσεις αξίας που υπερέβαινε τα όρια που θέτουν οι οδηγίες της ΕΕ για τη σύναψη συμβάσεων¹⁵, γεγονός που συνεπάγεται την εφαρμογή περισσότερο σχολαστικών διαδικασιών. Δύο εξ αυτών, τα οποία αναφέραμε ως ποσοτικοποιήσιμα, συνιστούσαν σοβαρή παραβίαση των κανόνων, η οποία είχε καθορίσει το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Τα σφάλματα αυτά αντιστοιχούσαν στο 7 % του συνόλου των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων που εντοπίσαμε ή σε περίπου 0,6 εκατοστιαίες μονάδες του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος. Άλλα σφάλματα που σχετίζονταν με τις διαδικασίες διαγωνισμού συνίσταντο στη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις περί δημοσιότητας και διαφάνειας και σε τεχνικές προδιαγραφές που εισήγαν διακρίσεις. Τα σφάλματα αυτά δεν τα ποσοτικοποιήσαμε.

¹⁴ Απόφαση της Επιτροπής C(2013) 9527 τελικό της 19.12.2013 για την κατάρτιση και την έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών για τον καθορισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων που πρέπει να διενεργεί η Επιτροπή στις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από την Ένωση στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, λόγω μη συμμόρφωσης με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων, καθώς και απόφαση της Επιτροπής C(2019) 3452 τελικό της 14.5.2019 για την κατάρτιση των κατευθυντήριων γραμμών για τον καθορισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων που πρέπει να διενεργούνται στις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, λόγω μη συμμόρφωσης με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων.

¹⁵ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ΕΕ L 94 της 28.3.2014).

Πλαίσιο 5.4

Εσφαλμένη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής

Ρουμάνος δικαιούχος διοργάνωσε ανοικτή διεθνή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για έργο εξυγίανσης χώρου υγειονομικής ταφής αποβλήτων. Ένα από τα κριτήρια επιλογής απαιτούσε η σχετική επαγγελματική πείρα να αποδεικνύεται από ελάχιστο όγκο παρόμοιων έργων. Από την ανάλυσή μας προέκυψε ότι ο όγκος των παρόμοιων εργασιών που συνιστούσαν την πείρα του επιλεγέντος υποψηφίου ήταν ανεπαρκής. Η αναθέτουσα αρχή έπρεπε να είχε αποκλείσει την επιλεγείσα προσφορά. Ως εκ τούτου, οι δαπάνες που δηλώθηκαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σύμβασης δεν είναι επιλέξιμες.

Εντοπίσαμε ένα ακόμη σφάλμα που αφορούσε τη σύναψη δημόσιας σύμβασης στη Ρουμανία.

Ένα έργο δεν ήταν επιλέξιμο λόγω παραβίασης των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων

5.25. Οι κρατικές ενισχύσεις, εφόσον υπερβαίνουν το όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, είναι, κατ' αρχήν, ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, καθώς ενδέχεται να στρεβλώσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός έχει εξαιρέσεις, ιδίως εάν το έργο καλύπτεται από τον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ)¹⁶. Τα κράτη μέλη οφείλουν να γνωστοποιούν στην Επιτροπή άλλες περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων, ούτως ώστε η τελευταία να μπορεί να διαμορφώνει άποψη σχετικά με τη συμβατότητά τους με τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς.

5.26. Για το υπό εξέταση έτος, εντοπίσαμε τρία έργα του ΕΤΠΑ και ένα του ΕΚΤ που παραβίαζαν τους κανόνες της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων. Θεωρούμε ότι ένα από τα έργα του ΕΤΠΑ δεν θα έπρεπε να είχε λάβει δημόσια χρηματοδότηση από την ΕΕ ή/και από το κράτος μέλος. Δεν ποσοτικοποιήσαμε τα άλλα τρία σφάλματα, στις περιπτώσεις των οποίων, μολονότι το κράτος μέλος δεν είχε εκτιμήσει (σωστά) την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, δεν υπήρχε *επίπτωση* στο ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1-78).

5.27. Για μία πράξη στην Πορτογαλία διαπιστώσαμε την ίδια συστημική αδυναμία σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις (δεν συνιστούσαν κίνητρο) που εντοπίσαμε και αναφέραμε και κατά το παρελθόν έτος. Το 2019 η Επιτροπή ζήτησε από τις πορτογαλικές αρχές να εντοπίσουν όλες τις πράξεις που περιείχαν αυτό το σφάλμα από τα λογιστικά έτη 2017/2018 και 2018/2019, και να προβούν στις αναγκαίες διορθώσεις, προκειμένου να εξαλείψουν τις παράτυπες δαπάνες από τους λογαριασμούς. Οι πορτογαλικές αρχές διόρθωσαν 48 εκατομμύρια ευρώ από το λογιστικό έτος 2018/2019 και 65 εκατομμύρια ευρώ από το λογιστικό έτος 2017/2018 (στο οποίο εμπίπτει η πράξη που εξετάσαμε).

Μη επιλέξιμες δαπάνες

5.28. Όταν οι αρχές των κρατών μελών υποβάλλουν δήλωση δαπανών στην Επιτροπή, πιστοποιούν ότι αυτές πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την εφαρμοστέα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Εντοπίσαμε μη επιλέξιμες δαπάνες σε 15 από τις πράξεις που εξετάσαμε. Οι περιπτώσεις αυτές αντιστοιχούσαν στο 52 % των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων που εντοπίσαμε ή σε περίπου 0,6 εκατοστιαίες μονάδες του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

5.29. Οι κύριες αιτίες της μη επιλεξιμότητας των δαπανών ήταν το γεγονός ότι ορισμένοι συμμετέχοντες σε έργο ή ορισμένα έξοδα δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας. Στο [πλαίσιο 5.5](#) παρατίθεται σχετικό παράδειγμα. Εντοπίσαμε επίσης ορισμένες περιπτώσεις σφαλμάτων που συνδέονταν με τις επιλογές απλουστευμένου κόστους.

Πλαίσιο 5.5

Παράδειγμα συμμετεχόντων που δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας

Πράξη στο πλαίσιο της ΠΑΝ στην Ισπανία επιχορηγούσε συμβάσεις απασχόλησης για ερευνητικές εργασίες σε πανεπιστήμιο. Για την κάλυψη των ερευνητικών θέσεων, το πανεπιστήμιο δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής αιτήσεων. Οι υποψήφιοι ήταν επιλέξιμοι για πρόσληψη εφόσον πληρούσαν τις απαιτήσεις της ΠΑΝ (να βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή) και ήταν εγγεγραμμένοι στο εθνικό σύστημα παροχής εγγυήσεων για τη νεολαία. Διαπιστώσαμε ότι, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, αρκετοί υποψήφιοι (οκτώ από τους τριάντα που ελέγξαμε) είτε απασχολούνταν από άλλο πανεπιστήμιο είτε έκαναν μεταπτυχιακές σπουδές στο πανεπιστήμιο από το οποίο θα προσλαμβάνονταν, γεγονότα που τους καθιστούσαν μη επιλέξιμους για στήριξη από την ΠΑΝ.

Εντοπίσαμε επίσης σφάλματα που συνδέονταν με μη επιλέξιμους συμμετέχοντες σε μία πράξη στην Ελλάδα και σε μία στην Πολωνία.

Απουσία βασικών δικαιολογητικών

5.30. Οι δικαιούχοι και οι αρμόδιες για τα προγράμματα εθνικές αρχές οφείλουν να διατηρούν συστήματα και διαδικασίες που εξασφαλίζουν επαρκή διαδρομή ελέγχου. Στο πλαίσιο αυτό εμπίπτει η ανάγκη τήρησης μητρώων εγγράφων. Το συχνότερο σφάλμα που εμφανίζουν οι δαπάνες του ΕΚΤ και αναφέρουν οι αρχές ελέγχου είναι η απουσία βασικών δικαιολογητικών. Σε πέντε πράξεις που εξετάσαμε (τρεις του ΕΤΠΑ και δύο του ΕΚΤ) διαπιστώσαμε ότι απουσίαζαν διάφορες συμπληρωματικές πληροφορίες ή δικαιολογητικά. Σε τέσσερις περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι αρμόδιες για τα προγράμματα εθνικές αρχές ή οι δικαιούχοι δεν ήταν σε θέση να παράσχουν δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τους όρους επιλεξιμότητας, αναγκαστήκαμε να προβούμε σε ποσοτικοποίηση των σχετικών σφαλμάτων. Το αποτέλεσμα της ποσοτικοποίησης αυτής αντιστοιχούσε κατά προσέγγιση στο 14 % των πράξεων που ποσοτικοποιήσαμε, και σε 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

Μη συμμόρφωση με τους κανόνες που διέπουν τη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων

5.31. Μέχρι το τέλος του λογιστικού έτους 2017/2018, τα κράτη μέλη ανέφεραν 4,1 δισεκατομμύρια ευρώ ως συνεισφορά της ΕΕ σε *χρηματοδοτικά μέσα*, εκ των οποίων περί το 1 δισεκατομμύριο ευρώ δηλώθηκε μεταξύ 1ης Ιουλίου 2017 και 30ής Ιουνίου 2018. Στις 30 Ιουνίου 2018, οι εκταμιεύσεις που πραγματοποιήθηκαν σε τελικούς αποδέκτες ή προς όφελος των τελικών αποδεκτών κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 ανήλθαν συνολικά σε 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ, περιλαμβανομένων 0,6 δισεκατομμυρίων ευρώ που εκταμιεύθηκαν το λογιστικό έτος 2017/2018.

5.32. Ο έλεγχος μας κάλυψε οκτώ χρηματοδοτικά μέσα από την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Εξετάσαμε 69 δάνεια, οκτώ *επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου* και δύο στοιχεία εξόδων που αφορούσαν αμοιβές διαχείρισης που είχαν χρεώσει χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές.

5.33. Στο δείγμα μας περιλαμβάνονταν δύο προγράμματα της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ, ένα στην Ισπανία και ένα στη Ρουμανία. Διαπιστώσαμε μη επιλέξιμες εκταμιεύσεις σε τελικούς αποδέκτες σε τέσσερις από τις δέκα επενδύσεις που εξετάσαμε στο πλαίσιο του ισπανικού προγράμματος. Συγκεκριμένα, οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές είχαν εγκρίνει δάνεια για τρεις επενδύσεις χωρίς να επιβεβαιώσουν την ιδιότητα των αποδεκτών ως ΜΜΕ. Για μία άλλη επένδυση, η δραστηριότητα που χρησιμοποιήθηκε για να αιτιολογηθεί το δάνειο είχε υλοποιηθεί πλήρως και εξοφληθεί πριν από την υπογραφή του.

5.34. Η ισπανική πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ είχε εξεταστεί επίσης στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017. Όπως και τώρα έτσι και τότε αναφέραμε υψηλό επίπεδο μη επιλέξιμων δαπανών και καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι υπήρχε σοβαρός κίνδυνος παρατυπιών¹⁷. Για τον λόγο αυτό, φέτος εξετάσαμε επίσης 13 δάνεια στο πλαίσιο του ισπανικού προγράμματος, αρχικής αξίας τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων ευρώ. Διαπιστώσαμε ότι εννέα από τα δάνεια αυτά δεν θα έπρεπε να είχαν εξασφαλιστεί με την εγγύηση του χρηματοδοτικού μέσου, καθώς δεν αποδεικνυόταν επαρκώς η ιδιότητα της εταιρείας ως ΜΜΕ. Η κατάσταση ήταν διαφορετική για το ρουμανικό πρόγραμμα της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ, καθώς η αρχική αξία των δανείων ήταν συνήθως χαμηλή και δεν εντοπίσαμε μη επιλέξιμες δαπάνες.

¹⁷ Βλέπε σημεία 6.36-6.39 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017.

5.35. Στην έκθεσή μας για το 2017 επισημαίναμε την ανάγκη για σημαντικές βελτιώσεις στις ρυθμίσεις περί ελέγχου των χρηματοδοτικών μέσων που διαχειρίζεται ο Όμιλος ΕΤΕπ. Το *Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ)* έλαβε μέτρα για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού βελτιώνοντας τα συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου. Το ΕΤαΕ απέκλεισε από το ισπανικό πρόγραμμα περισσότερες από 4 000 μη επιλέξιμες επενδύσεις (περίπου το 7 % του συνολικού όγκου του χαρτοφυλακίου). Από το λογιστικό έτος 2018/2019, το ΕΤαΕ έχει επεκτείνει σε προαιρετική βάση τη χρήση των εκθέσεων «εύλογης διασφάλισης»¹⁸. Ωστόσο, είναι πολύ νωρίς ακόμη για να αξιολογήσουμε τον αντίκτυπο και την πλήρη αποτελεσματικότητα αυτών των μέτρων, δεδομένου ότι δεν ίσχυαν για τη λογιστική περίοδο 2017/2018 στην οποία αναφερόταν ο έλεγχός μας.

Η αξιολόγηση στην οποία υποβάλαμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου

5.36. Οι εργασίες των αρχών ελέγχου αποτελούν σημαντική συνιστώσα του πλαισίου διασφάλισης και δικλίδων για τις δαπάνες στον τομέα της συνοχής. Η από μέρους μας επισκόπηση των εργασιών τους εντάσσεται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας που ενδέχεται να οδηγήσει σε ευρύτερη χρήση του μοντέλου διασφάλισης της Επιτροπής στο μέλλον. Φέτος εξετάσαμε τις εργασίες 18 επί συνόλου 116 αρχών ελέγχου.

5.37. Σε όλους τους φακέλους διασφάλισης και κλεισίματος που εξετάσαμε, οι αρχές ελέγχου ανέφεραν υπολειπόμενο ποσοστό *σφάλματος* ίσο ή χαμηλότερο του 2 %. Τα ποσοστά αυτά επιβαρύνονται από τα σφάλματα τα οποία οι αρχές ελέγχου δεν κατόρθωσαν να εντοπίσουν.

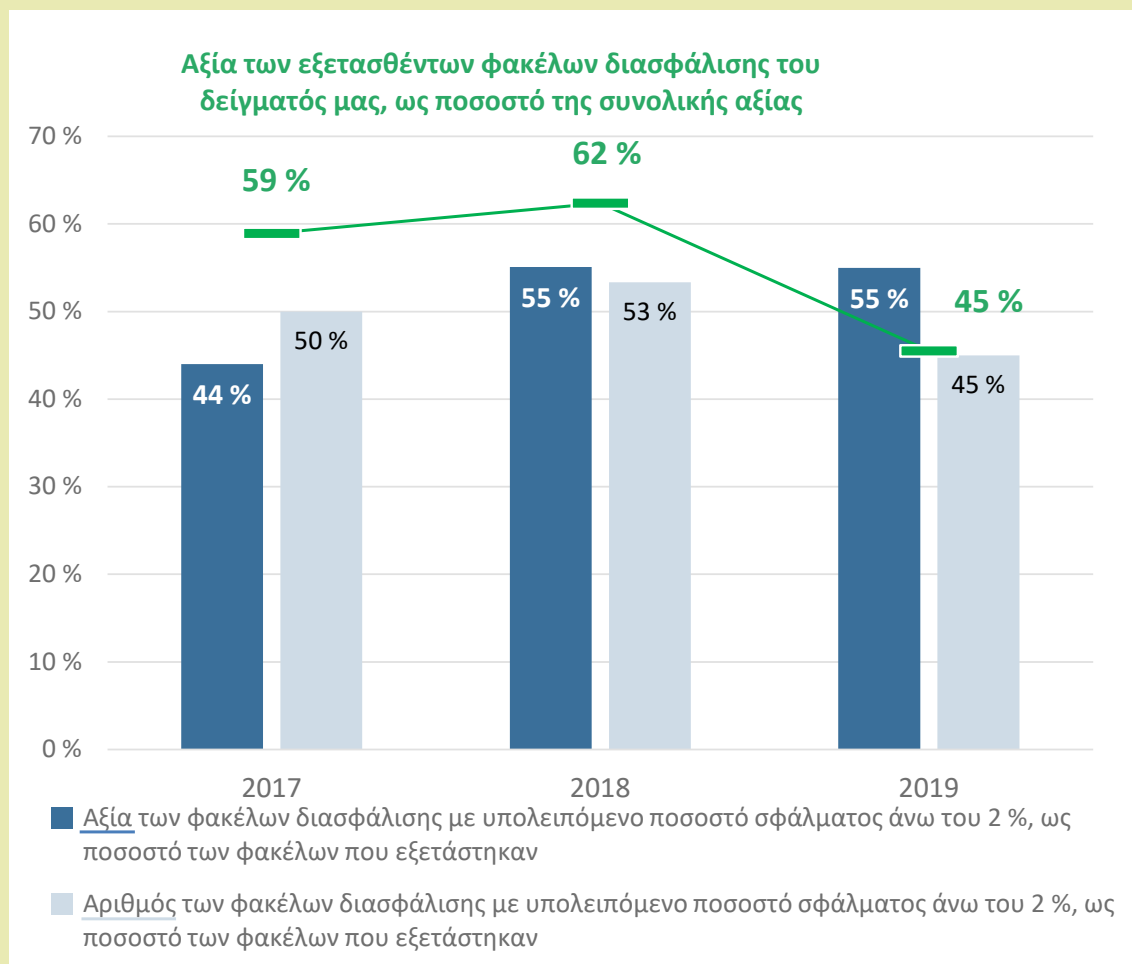
¹⁸ Σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο της IFAC για τις εντολές παροχής διασφάλισης (ISAE) 3000, «Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information» (Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών).

5.38. Τα πρόσθετα σφάλματα που εντοπίσαμε στο δείγμα των πράξεων που είχαν προηγουμένως υποβληθεί σε έλεγχο από τις αρχές ελέγχου, καθώς και τα αποτελέσματα των επισκοπήσεων και ελέγχων της Επιτροπής, υποδηλώνουν ότι τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που δηλώνουν οι αρχές αυτές δεν είναι πάντοτε αξιόπιστα. Από τις εργασίες μας συγκεντρώσαμε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ώστε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος υπερέβαινε το 2 % σε εννέα από τους 20 φακέλους διασφάλισης (45 %) που εξετάσαμε για την περίοδο 2014-2020. Αυτοί οι εννέα φάκελοι αντιστοιχούσαν στο 55 % των σχετικών δαπανών. Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της, για τις οποίες λαμβάνει υπόψη τόσο τις δικές της ελεγκτικές εργασίες όσο και τα προκαταρκτικά αποτελέσματα των δικών μας ελέγχων, η Επιτροπή αναπροσάρμοσε το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για οκτώ από τους εννέα φακέλους διασφάλισης του δείγματός μας, το οποίο υπερβαίνει πλέον το 2 %.

5.39. Την τελευταία τριετία κατά την οποία εξετάζουμε δαπάνες της περιόδου 2014-2020, ο αριθμός των φακέλων διασφάλισης για τους οποίους οι αρχές ελέγχου έχουν αναφέρει αναξιόπιστα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος κάτω του 2 % αντιστοιχεί συστηματικά στο 50 % περίπου τόσο για τους φακέλους όσο και για τις δαπάνες που έχουμε επιλέξει για έλεγχο (βλέπε [πλαίσιο 5.6](#)).

Πλαίσιο 5.6

Τριετής τάση όσον αφορά τους φακέλους διασφάλισης για τους οποίους τόσο τα αποτελέσματα των δικών μας ελέγχων όσο και εκείνα των ελέγχων της Επιτροπής ανέδειξαν υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος άνω του 2 %

Πηγή: ΕΕΣ.

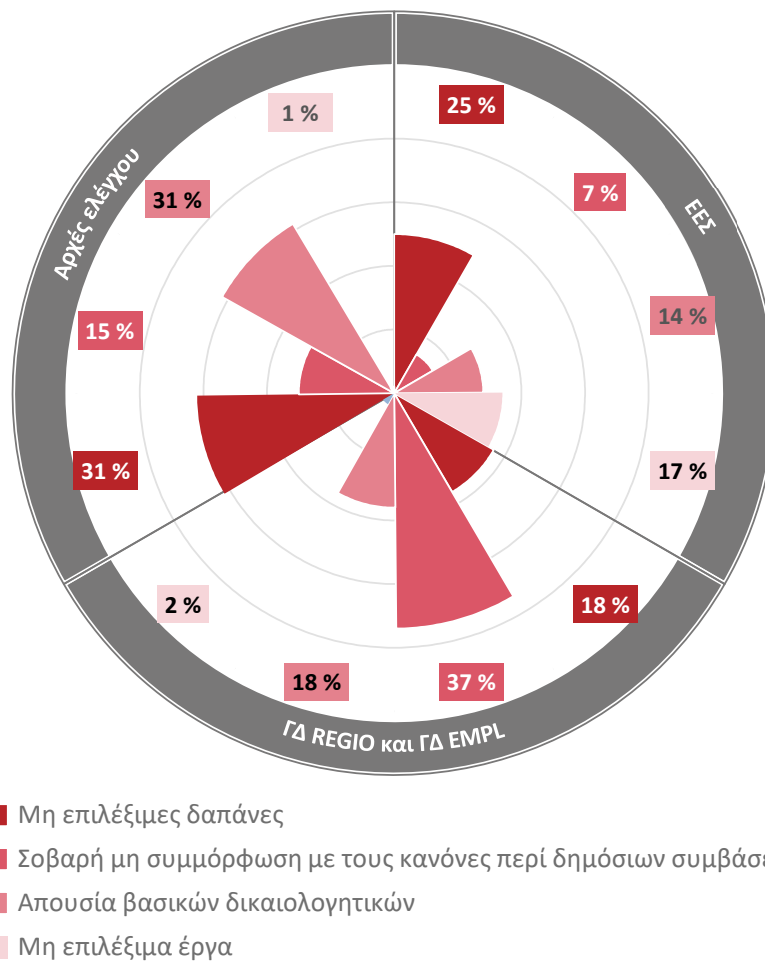
5.40. Από πέρσι, οι αρχές ελέγχου αναφέρουν τα σφάλματα χρησιμοποιώντας μια κοινή τυπολογία που συμφώνησαν με την Επιτροπή¹⁹. Στο [πλαίσιο 5.7](#) καθίσταται δυνατή η σύγκριση των ειδών σφάλματος που ανέφεραν συχνότερα οι αρχές ελέγχου με τα πρόσθετα σφάλματα που εντοπίσαμε συχνότερα εμείς και η Επιτροπή. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι τα συνηθέστερα είδη παρατυπιών εξακολουθούν να σχετίζονται με τη μη επιλεξιμότητα δαπανών και τις δημόσιες συμβάσεις. Το συχνότερο σφάλμα που εμφανίζουν οι δαπάνες του ΕΚΤ είναι η απουσία βασικών δικαιολογητικών. Παρά τις πολυάριθμες παρατυπίες που οι αρχές ελέγχου ήδη

¹⁹ Βλέπε σελίδα 27 της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO για το 2019 και σελίδα 41 της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων της ΓΔ EMPL για το 2019.

ανέφεραν για τα έργα που εξετάζουμε, εξακολουθούν να είναι πολλά τα σφάλματα που δεν εντοπίζονται ή διορθώνονται από όλες τις υπηρεσίες ελέγχου που παρεμβαίνουν σε προγενέστερο στάδιο.

Πλαίσιο 5.7

Είδη σφάλματος που εντοπίζονται συχνότερα από τους ελεγκτές

Πηγή: ΕΕΣ.

Αδυναμίες στις μεθόδους δειγματοληψίας ορισμένων αρχών ελέγχου επηρέασαν την αντιπροσωπευτικότητα των δειγμάτων

5.41. Λόγω του μεγάλου αριθμού των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από κάθε ΕΠ, οι αρχές ελέγχου πρέπει να προσφεύγουν στη χρήση δείγματος προκειμένου να σχηματίσουν γνώμη όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών. Για την εξαγωγή αξιόπιστων αποτελεσμάτων, τα δείγματα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικά του πληθυσμού που υποβάλλεται σε έλεγχο και, κατά κανόνα, να λαμβάνονται βάσει στατιστικά έγκυρης μεθόδου²⁰.

5.42. Διαπιστώσαμε αδυναμίες, όπως την υποεκπροσώπηση ορισμένων πράξεων, τη λανθασμένη χρήση των δειγματοληπτικών παραμέτρων και την απουσία διαδρομής ελέγχου ως προς τη δειγματοληψία, σε πέντε από τους 24 φακέλους που εξετάσαμε (περιλαμβανομένων τεσσάρων για την περίοδο 2014-2020). Δύο από αυτές τις αδυναμίες επηρέασαν, ως έναν βαθμό, την αντιπροσωπευτικότητα των δειγμάτων. Κατά συνέπεια, χρειάστηκε να λάβουμε πρόσθετο δείγμα τριών πράξεων, προκειμένου να εξασφαλίσουμε τη σωστή κάλυψη του υπό έλεγχο πληθυσμού.

Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στον τρόπο με τον οποίο οι αρχές ελέγχου εκτελούν και τεκμηριώνουν τις εργασίες τους

5.43. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου, οι ελεγκτές πρέπει να τεκμηριώνουν τους ελέγχους που διενεργούν, περιλαμβάνοντας σαφείς παραπομπές σε κάθε έγγραφο που θεωρείται συναφές με τις ελεγχόμενες δαπάνες²¹. Κατ' αυτό τον τρόπο καθίστανται υπόλογοι για το έργο τους, ενώ στους εσωτερικούς ή εξωτερικούς αξιολογητές παρέχεται η δυνατότητα να εξαγουν συμπέρασμα σχετικά με την έκταση και την επάρκεια των ελέγχων. Η παρουσία ανεπαρκών ή ακατάλληλων ερωτήσεων ή απαντήσεων στα φύλλα ελέγχου αυξάνει τον κίνδυνο να μην εντοπιστούν οι μη επιλέξιμες δαπάνες.

5.44. Για 120 από τις πράξεις του δείγματος (55 %), καταφέραμε να καταλήξουμε σε συμπέρασμα βάσει επισκόπησης των εργασιών που είχαν εκτελέσει οι αρχές ελέγχου. Εντοπίσαμε αδυναμίες όσον αφορά την εμβέλεια, την ποιότητα ή/και την τεκμηρίωση των εν λόγω εργασιών σε 100 πράξεις (45 %), γεγονός που κατέστησε αναγκαία την από μέρους μας επαναδιενέργεια των αντίστοιχων διαδικασιών ελέγχου. Οι αδυναμίες αφορούσαν 17 από τους 24 φακέλους διασφάλισης/κλεισίματος που εξετάσαμε. Για 25 πράξεις (15 % του συνόλου), οι

²⁰ Άρθρο 127 του ΚΚΔ.

²¹ ΔΠΕ 230 – Τεκμηρίωση του ελέγχου.

αδυναμίες μάς ανάγκασαν να πραγματοποιήσουμε επίσκεψη στους ίδιους τους δικαιούχους. Σε 23 από τις 100 πράξεις (σε 11 φακέλους διασφάλισης) που υποβάλαμε σε επανέλεγχο, εντοπίσαμε ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα που δεν είχαν εντοπιστεί προηγουμένως από την αρχή ελέγχου. Οι αδυναμίες αυτές αποδεικνύουν τη σημασία ύπαρξης σωστά τεκμηριωμένων φακέλων και της διενέργειας επισκοπήσεων της ποιότητάς τους.

5.45. Επαναδιενεργήσαμε τον έλεγχο για ελαφρώς περισσότερες πράξεις σε σύγκριση με το παρελθόν έτος, όταν η αναλογία ήταν μικρότερη από το ένα τρίτο του συνόλου των ελέγχων. Για το υπό εξέταση έτος, ωστόσο, καταφέραμε να διαλευκάνουμε περισσότερα προβλήματα χωρίς να επισκεφθούμε τις εγκαταστάσεις των δικαιούχων. Στο πλαίσιο αυτό, εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την κοινή πρωτοβουλία της Επιτροπής και των αρχών ελέγχου για βελτίωση της τεκμηρίωσης των εργασιών των αρχών ελέγχου (βλέπε [πλαίσιο 5.8](#)).

Πλαίσιο 5.8

Συντονισμένες προσπάθειες για τη βελτίωση της τεκμηρίωσης του ελέγχου

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του ελέγχου για το 2017 και το 2018, τα οποία αναδείκνυαν την ύπαρξη αδυναμιών στα φύλλα ελέγχου που χρησιμοποιούσαν οι αρχές και στην τεκμηρίωση των ελεγκτικών φακέλων τους, οι εν λόγω αρχές και η Επιτροπή συγκρότησαν ομάδα εργασίας, με σκοπό την κατάρτιση ενός υπομνήματος ορθών πρακτικών προς χρήση από τους ελεγκτές. Στόχος ήταν η διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης σχετικά με, αφενός, τον τρόπο με τον οποίο οι ελεγκτές πρέπει να τεκμηριώνουν τις ελεγκτικές εργασίες τους και, αφετέρου, τα δικαιολογητικά που πρέπει να διατηρούν στους σχετικούς φακέλους, ακόμα και όταν δεν υπάρχουν ευρήματα. Τον Δεκέμβριο του 2019, η ομάδα εργασίας δημοσίευσε ένα έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την τεκμηρίωση του ελέγχου («Reflection paper on audit documentation»). Δεν πρόκειται για εξαντλητικό εγχειρίδιο και η χρήση του δεν είναι υποχρεωτική, αποτελεί ωστόσο ένα πρώτο βήμα για τη βελτίωση του τρόπου με τον οποίο οι αρχές ελέγχου εκτελούν και τεκμηριώνουν τις εργασίες τους.

Ο λανθασμένος χειρισμός των διορθώσεων από μία αρχή ελέγχου είχε αντίκτυπο σε δύο από τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που αναφέρθηκαν

5.46. Ο ορθός υπολογισμός και η αξιοπιστία των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος εξαρτώνται, μεταξύ άλλων, από τον τρόπο χειρισμού των εντοπιζόμενων σφαλμάτων και των σχετικών δημοσιονομικών διορθώσεων.

5.47. Σε δύο από τους 20 φακέλους διασφάλισης που εξετάσαμε, η αρμόδια αρχή ελέγχου είχε υπολογίσει εσφαλμένα το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος, δηλαδή είχε αφαιρέσει τις επιμέρους διορθώσεις που είχε εφαρμόσει η διαχειριστική αρχή, οι οποίες ωστόσο δεν είχαν καμία σχέση με τις ελεγκτικές εργασίες της αρχής ελέγχου. Λόγω αυτής της υπερβολικής μείωσης του επισφαλούς ποσού, η αρχή ελέγχου ανέφερε εσφαλμένως υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος κάτω του 2 %. Η Επιτροπή εντόπισε μία από αυτές τις δύο περιπτώσεις στο πλαίσιο της επισκόπησης των φακέλων διασφάλισης.

Οι εργασίες της Επιτροπής στον τομέα της διασφάλισης και η αναφορά στοιχείων για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της

5.48. Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων είναι το βασικό εργαλείο των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής, διά του οποίου αυτές δηλώνουν κατά πόσον έχουν αποκομίσει εύλογη βεβαιότητα ότι οι διαδικασίες δικλίδων ελέγχου των κρατών μελών μπορούν να διασφαλίσουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών.

Οι βάσει κινδύνου έλεγχοι συμμόρφωσης ανέδειξαν παρατυπίες που δεν είχαν εντοπιστεί από τις αρχές ελέγχου

5.49. Η αξιοπιστία των περί νομιμότητας στοιχείων που αναφέρονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων εξαρτάται εν πολλοίς από την ποιότητα των εργασιών των αρχών ελέγχου. Η Επιτροπή διενεργεί ελέγχους συμμόρφωσης, στο πλαίσιο των οποίων εξετάζει και αξιολογεί αυτές τις εργασίες. Ο στόχος είναι να αποκομίζεται εύλογη βεβαιότητα ότι, μετά την υποβολή των λογαριασμών στην Επιτροπή, δεν απομένουν σοβαρές αδυναμίες στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που δεν εντοπίστηκαν, δεν αναφέρθηκαν και, ως εκ τούτου, δεν διορθώθηκαν.

5.50. Τα ΕΠ που υποβάλλει σε ελέγχους συμμόρφωσης η Επιτροπή επιλέγονται κατά κύριο λόγο βάσει ετήσιας εκτίμησης κινδύνου. Προτεραιότητα δίδεται στα προγράμματα που παρουσιάζουν υψηλή επικινδυνότητα και, ως εκ τούτου, μεγάλη πιθανότητα να περιέχουν ουσιώδη σφάλματα.

5.51. Το 2019 η Επιτροπή πραγματοποίησε 26 ελέγχους συμμόρφωσης (14 από τη ΓΔ REGIO και 12 από τη ΓΔ EMPL) σε 11 κράτη μέλη. Στα σχέδια εκθέσεων σχετικά με όλους αυτούς του ελέγχους συμμόρφωσης, η Επιτροπή κατέληγε στο συμπέρασμα ότι τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που ανέφεραν οι αρχές ελέγχου στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου για το λογιστικό έτος 2017/2018 ήταν υποεκτιμημένα και, για τον λόγο αυτό, τα αύξησε. Σε 15 περιπτώσεις, το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος αυξήθηκε τόσο που υπερέβαινε πλέον το όριο σημαντικότητας του 2 %.

5.52. Μέχρι τον Μάιο του 2020 είχαν οριστικοποιηθεί 13 από αυτούς τους ελέγχους συμμόρφωσης (πέντε από τη ΓΔ REGIO και οκτώ από τη ΓΔ EMPL). Ως εκ τούτου, για τους μισούς από τους ελέγχους αυτούς τα υπολειπόμενα ποσοστά δεν ήταν ακόμη οριστικά.

5.53. Επί του παρόντος, στο πλαίσιο εν εξελίξει ελέγχου, αναλύουμε τη συνάφεια, την αξιοπιστία και τη συνέπεια του ετήσιου επιπέδου σφάλματος για τις δαπάνες στον τομέα της συνοχής, το οποίο η Επιτροπή υπολογίζει σε συνέχεια των ελέγχων της.

Η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα επιβεβαιωμένα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος στις αναφορές της περί κανονικότητας

5.54. Η Επιτροπή υπολογίζει ένα σταθμισμένο μέσο ποσοστό σφάλματος βάσει των επιμέρους αναφερόμενων υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος, των αποτελεσμάτων των δικών της εργασιών για την κανονικότητα και των λοιπών διαθέσιμων πληροφοριών. Το ποσοστό αυτό αναφέρεται ως βασικός δείκτης *επιδόσεων* (ΒΔΕ) σχετικά με την κανονικότητα. Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων του 2019, ο εν λόγω ΒΔΕ βασίζεται στα επιμέρους ποσοστά που αναφέρθηκαν για το λογιστικό έτος 2017/2018. Η ΓΔ REGIO δεν συνυπολογίζει την επίπτωση των προπληρωμών σε χρηματοδοτικά μέσα.

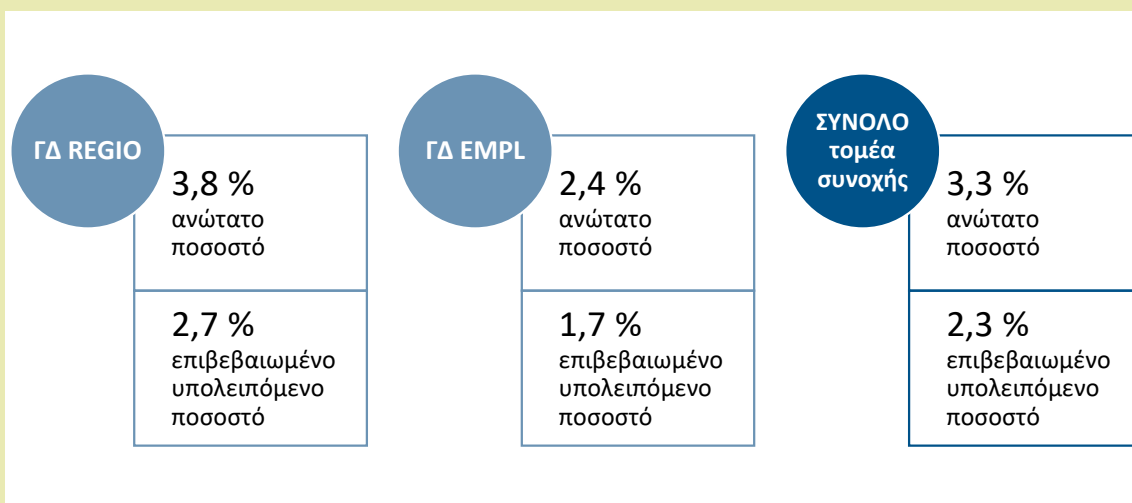
5.55. Όπως απαιτεί ο *δημοσιονομικός κανονισμός*, καθένας από τους δύο γενικούς διευθυντές προέβη σε *δήλωση αξιοπιστίας* για τις «σχετικές» δαπάνες που είχαν πραγματοποιηθεί το 2019 και δεν είχαν ακόμη διέλθει από ολόκληρο τον κύκλο ελέγχου. Την τελευταία διετία, οι ΓΔ υπολόγιζαν το επισφαλές ποσό για αυτές τις δαπάνες λαμβάνοντας ως βάση το υψηλότερο από τα εξής δύο ποσοστά: είτε το επιβεβαιωμένο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για το προηγούμενο λογιστικό έτος είτε το τελευταίο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος που αναφέρουν οι αρχές ελέγχου για το τρέχον λογιστικό έτος. Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, και οι δύο ΓΔ άλλαξαν τη μεθοδολογία τους και εφάρμοσαν τον ΒΔΕ για το λογιστικό έτος 2017/2018 στις «σχετικές» δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν το 2019.

5.56. Η ΓΔ REGIO ανέφερε ΒΔΕ υψηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 %, ενώ η ΓΔ EMPL χαμηλότερο του ορίου. Δεδομένου ότι τα αποτελέσματα των ελέγχων για αρκετά ΕΠ δεν είχαν ακόμη οριστικοποιηθεί (βλέπε σημείο 5.52), αμφότερες οι ΓΔ γνωστοποίησαν επίσης ένα «ανώτατο ποσοστό»²². Σκοπός του ποσοστού αυτού είναι να ληφθούν υπόψη τα πιθανά περαιτέρω σφάλματα στις δαπάνες για πράξεις που περιλαμβάνονταν στους ελέγχους της Επιτροπής, καθώς και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία προκύπτουν μετά την έγκριση των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων. Θεωρούμε το ποσοστό αυτό καταλληλότερο, καθώς λαμβάνει υπόψη τον πιθανό αντίκτυπο ελεγκτικών εργασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη.

5.57. Στο [πλαίσιο 5.9](#) παρουσιάζουμε συνοπτικά τους ΒΔΕ που ανέφερε η Επιτροπή στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2019.

Πλαίσιο 5.9

Συνοπτική παρουσίαση των στοιχείων για τους ΒΔΕ στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL για το 2019.

²² Στην ετήσια έκθεσή μας για το 2018 για το ποσοστό αυτό χρησιμοποιούσαμε τον όρο «πλέον απαισιόδοξο σενάριο».

5.58. Στην ετήσια έκθεσή μας για το 2018 καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι, για διάφορους λόγους²³, το υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος που παρουσιάζεται ως ΒΔΕ πρέπει να θεωρηθεί ως ελάχιστο ποσοστό. Επιπλέον, στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους για το 2019, οι ΓΔ διευκρινίζουν ότι ενδεχομένως να πραγματοποιηθούν πρόσθετες εργασίες τα επόμενα χρόνια, προκειμένου να αξιολογηθεί η αξιοπιστία των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος.

5.59. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα εκτιμώμενα επισφαλή ποσά και τους ΒΔΕ των δύο ΓΔ, προκειμένου να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τον εν προκειμένω υποτομέα του ΠΔΠ στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις του 2019. Ο συνολικός κίνδυνος κατά την πληρωμή που ανέφερε ήταν μεταξύ 2,2 % και 3,1 %²⁴. Τα ποσοστά που αναφέρονταν τόσο στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων όσο και στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις ήταν χαμηλότερα του δικού μας *εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος*.

Οι επιφυλάξεις ενδέχεται να μην καλύπτουν κατ' ανάγκη όλους τους ουσιώδεις κινδύνους

5.60. Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους οι ΓΔ υποχρεούνται να διατυπώνουν επιφυλάξεις²⁵ σχετικά με τα ΕΠ για τα οποία οι αδυναμίες στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου συνεπάγονται ουσιώδη κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη όλες τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά τον χρόνο εκπόνησης της εκτίμησής τους. Τα βασικά κριτήρια για τη διατύπωση επιφύλαξης είναι τα εξής²⁶:

- ουσιώδη προβλήματα με την πληρότητα, την ακρίβεια και την αλήθεια των λογαριασμών,
- αδυναμίες σε βασικές πτυχές των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που οδηγούν σε κατ' αποκοπήν διόρθωση 10 %,

²³ Σημεία 6.62 και 6.63 της ετήσιας έκθεσης για το 2018.

²⁴ Σελίδα 58 της ετήσιας έκθεσης για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για το 2019.

²⁵ Με τις επιφυλάξεις τους οι γενικοί διευθυντές περιορίζουν τη βεβαιότητα που διαδηλώνουν σχετικά με τη χρήση του προϋπολογισμού που εμπύπτει στην αρμοδιότητά τους (βλέπε άρθρο 74, παράγραφος 9, του δημοσιονομικού κανονισμού).

²⁶ Βλέπε παράρτημα IV των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL.

- αναφερόμενο από την αρχή ελέγχου συνολικό ποσοστό σφάλματος άνω του 10 % ή/και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος άνω του 2 % για τους ετήσιους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν για το έτος αναφοράς της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων (για το 2019, επρόκειτο για τους λογαριασμούς στους οποίους βασιζόταν το λογιστικό έτος 2018/2019). Η Επιτροπή μπορεί να αναπροσαρμόσει αυτά τα ποσοστά στο πλαίσιο προκαταρκτικού ελέγχου της συνέπειας.

Η Επιτροπή εξετάζει επίσης τις ποιοτικές αδυναμίες που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη φήμη της.

5.61. Στην πράξη, οι περισσότερες επιφυλάξεις που διατυπώνονταν στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2019 βασίζονταν κατά κύριο λόγο στα ποσοστά σφάλματος που αφορούσαν τους λογαριασμούς του 2018/2019, οι οποίοι δεν είχαν εγκριθεί ακόμη. Αμφότερες οι ΓΔ ανέφεραν ότι τα ποσοστά σφάλματος για το 2018/2019 θα επιβεβαιώνονταν το νωρίτερο στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2020.

5.62. Υπάρχουν ΕΠ για τα οποία τα επιβεβαιωμένα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος από το λογιστικό έτος 2017/2018 υποδηλώνουν ουσιώδη κίνδυνο ή σοβαρές συστημικές αδυναμίες στη διαχείριση και στον έλεγχο. Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους για το 2019, οι δύο ΓΔ ανέφεραν ότι δεν διατυπώνουν επιφυλάξεις στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το επιβεβαιωμένο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για το προηγούμενο λογιστικό έτος υπερέβαινε το 2 %, καθώς στο μέλλον θα εφαρμόζονταν πρόσθετες δημοσιονομικές διορθώσεις²⁷. Συνεπώς, οι επιφυλάξεις της Επιτροπής βασίζονται ως επί το πλείστον σε προσωρινά ποσοστά και ενδέχεται να μην καλύπτουν κατ' ανάγκη όλους τους ουσιώδεις κινδύνους. Έλεγχος που διενεργούμε επί του παρόντος αναφέρεται, μεταξύ άλλων, και σε αυτό το ζήτημα (βλέπε σημείο 5.53).

²⁷ Παραρτήματα της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων της ΓΔ REGIO για το 2019, σ. 21, υποσημείωση 8, παραρτήματα της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων της ΓΔ EMPL για το 2019, σ. 32, υποσημείωση 16.

Συμπέρασμα και συστάσεις

Συμπέρασμα

5.63. Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου που συγκεντρώσαμε και παρουσιάζουμε στο παρόν κεφάλαιο συνάγεται ότι το επίπεδο σφάλματος που περιέχουν οι δαπάνες στον υποτομέα «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή» είναι σημαντικό. Για αυτόν τον υποτομέα του ΠΔΠ, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος που προέκυψε από τις ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις είναι 4,4 % (βλέπε [παράρτημα 5.1](#)).

5.64. Εξαιτίας των αδυναμιών που διαπιστώθηκαν στις εργασίες αρκετών αρχών ελέγχου που κάλυψε το δείγμα μας (βλέπε σημεία [5.36](#) έως [5.47](#)), ο βαθμός αξιοπιστίας τους είναι προς το παρόν περιορισμένος. Το επανυπολογισθέν ποσοστό υπερέβαινε το όριο σημαντικότητας του 2 % σε εννέα από τους 20 φακέλους διασφάλισης της περιόδου 2014-2020. Σε οκτώ φακέλους διασφάλισης η Επιτροπή αναπροσάρμοσε τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος, με αποτέλεσμα αυτά να υπερβαίνουν πλέον το 2 %. Στο πλαίσιο αυτό, έλαβε επίσης υπόψη και τις δικές μας ελεγκτικές εργασίες. Αυτό επιβεβαιώνει τα όσα αναφέραμε σε προηγούμενα έτη, όπως φαίνεται στο [πλαίσιο 5.6](#).

5.65. Για τον λόγο αυτό, καθώς και εξαιτίας των προβλημάτων που διαπιστώσαμε όσον αφορά τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που αναφέρονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της Επιτροπής για το λογιστικό έτος 2017/2018 (βλέπε σημεία [5.58](#) και [5.59](#)), θεωρούμε ότι τα συγκεντρωτικά ποσοστά που παρουσιάζονται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις έχουν υποεκτιμηθεί και, επί του παρόντος, δεν τα θεωρούμε αξιόπιστα.

5.66. Τα αριθμητικά στοιχεία περί κανονικότητας που παρουσιάζονται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις για το λογιστικό έτος 2017/2018 επιβεβαιώνουν την ύπαρξη σημαντικού επιπέδου σφάλματος στον τομέα της πολιτικής συνοχής. Ωστόσο, τα ποσοστά αυτά εμπίπτουν στο ήμισυ του δικού μας φάσματος σφαλμάτων με τις χαμηλότερες τιμές. Επιπλέον, το ανώτατο ποσοστό της Επιτροπής είναι χαμηλότερο του κατά τη δική μας εκτίμηση επιπέδου σφάλματος (βλέπε σημείο [5.59](#)).

5.67. Το νέο πλαίσιο δικλίδων και διασφάλισης έχει σχεδιαστεί με τρόπο που διασφαλίζει ότι τα ετήσια υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος δεν θα υπερβαίνουν το 2 %. Ωστόσο, από τον έλεγχό μας προκύπτει ότι είναι αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις του τρόπου εφαρμογής του πλαισίου, τόσο από τις διαχειριστικές αρχές και τις αρχές ελέγχου όσο και από την Επιτροπή.

Συστάσεις

5.68. Στο [παράρτημα 5.3](#) παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας από την επισκόπηση της συνέχειας που δόθηκε στις τρεις συστάσεις που διατυπώναμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016 και στις επτά συστάσεις που διατυπώναμε στις ετήσιες εκθέσεις μας για το 2017 και το 2018, για τις οποίες απαιτείτο η άμεση λήψη μέτρων ή των οποίων η προβλεπόμενη προθεσμία υλοποίησης είχε οριστεί για το 2019. Η Επιτροπή είχε υλοποιήσει πλήρως μία εξ αυτών, επτά ως επί το πλείστον, μία μερικώς, ενώ για μία δεν είχε αναληφθεί καμία δράση. Θεωρούμε ότι οι συστάσεις 4 ii) και 6 από την ετήσια έκθεσή μας για το 2017 εξακολουθούν να είναι επίκαιρες.

5.69. Βάσει της επισκόπησης αυτής, καθώς και των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας για το 2019, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

Σύσταση 5.1 – Όροι επιλεξιμότητας των έργων

Να διευκρινίσει τι εννοεί με τους όρους: πράξεις που «έχουν περατωθεί φυσικά» ή/και «εκτελεστεί πλήρως». Αυτό θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να επαληθεύουν ότι οι πράξεις συμμορφώνονται με το άρθρο 65, παράγραφος 6, του ΚΚΔ και θα αποτρέπει την αδυναμία εντοπισμού πράξεων που δεν είναι επιλέξιμες. Πρέπει να καταστεί σαφές ότι με τους όρους αυτούς καλύπτονται μόνο εργασίες ή δραστηριότητες που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των εκροών της πράξης και όχι χρηματοοικονομικές και διοικητικές πτυχές.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: πάραυτα

Σύσταση 5.2 – Μέτρα για την ενίσχυση της αξιοπιστίας των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος που αναφέρουν οι αρχές ελέγχου

Να αναλύσει τις κύριες πηγές των μη εντοπιζόμενων σφαλμάτων και, σε συνεργασία με τις αρχές ελέγχου, να αναπτύξει τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη βελτίωση της αξιοπιστίας των αναφερόμενων υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος.

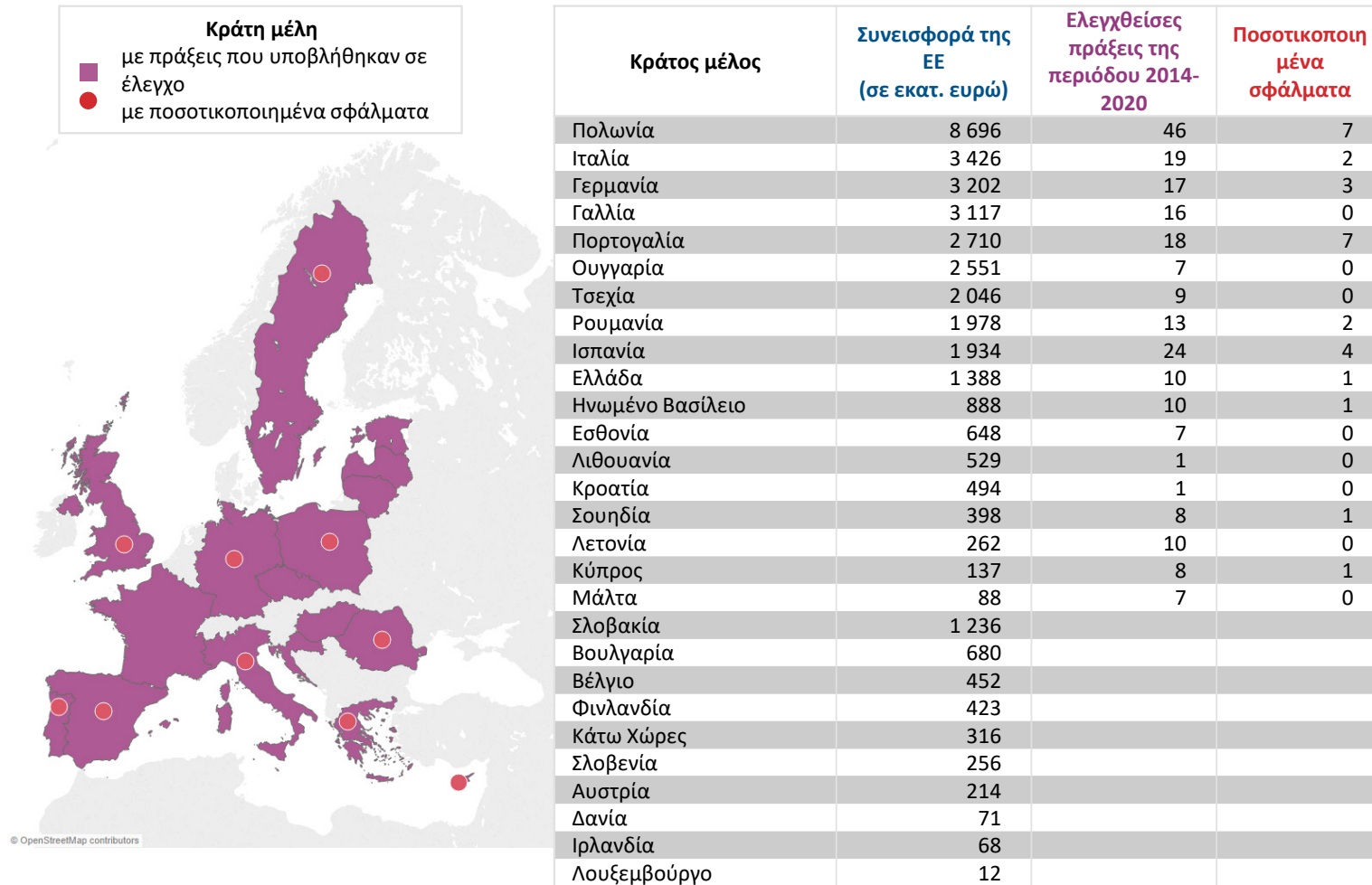
Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: Ιούνιος του 2021

Παραρτήματα

Παράρτημα 5.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις

	2019	2018
ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
Σύνολο πράξεων:	236	220
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ		
Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος	4,4 %	5,0 %
Ανώτατο όριο σφάλματος (ΑΟΣ)	6,7 %	
Κατώτατο όριο σφάλματος (ΚΟΣ)	2,1 %	

Παράρτημα 5.2 — Πληροφορίες σχετικά με τη δράση της ΕΕ στα κράτη μέλη

Πηγή: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/).

Παράρτημα 5.3 — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων σχετικά με τον υποτομέα «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή»

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: Κατά το κλείσιμο των προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013, να καταβάλει ιδιαίτερη προσοχή σε τομείς που ενέχουν υψηλότερο κίνδυνο δήλωσης μη επιλέξιμων δαπανών ή γνωστοποίησης ανακριβών πληροφοριών, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει στην απόδοση δαπανών καθ' υπέρβαση των πραγματικών. Ειδικότερα, η Επιτροπή οφείλει να εστιάσει στα εξής σημεία: α) Να εξασφαλίζει ότι τα επιλέξιμα ποσά που αναφέρονται σε σχέση με χρηματοοικονομικά μέσα κατά το κλείσιμο δεν διογκώνονται τεχνητά ως αποτέλεσμα της δήλωσης υπέρογκων ποσών στο επίπεδο των τελικών αποδεκτών. Ο κίνδυνος είναι υψηλότερος για τα ταμεία εγγυήσεων, καθώς στην περίπτωση τους η εφαρμογή ενός τεχνητά χαμηλού πολλαπλασιαστή θα συνεπέφερε αδικαιολόγητη αύξηση του επιλέξιμου κόστους. β) Να επαληθεύσει ότι οι προκαταβολές κρατικών ενισχύσεων καλύπτονταν από πραγματικές δαπάνες σε επίπεδο έργου, οι οποίες συνιστούν και τις μόνες επιλέξιμες δαπάνες. Η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίζει ότι οι διαχειριστικές αρχές διενεργούν επαρκείς επαληθεύσεις που εξασφαλίζουν την ενδεδειγμένη διαδρομή ελέγχου για την εκκαθάριση των προπληρωμών και την αφαίρεση αδικαιολογήτως δηλωθέντων ποσών.	X					
		X					

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
	γ) Να διασφαλίσει ότι οι δαπάνες για κάθε μεγάλο έργο συνοδεύονται από απόφαση της Επιτροπής περί έγκρισης του έργου, καθώς, εάν αυτή δεν υπάρχει, οι δηλούμενες δαπάνες είναι μη επιλέξιμες. Ιδιαίτερος είναι ο κίνδυνος στην περίπτωση κατά την οποία μεγαλύτερα έργα κατατέμνονται σε μικρότερα μέρη, τα οποία υπολείπονται του ορίου που απαιτείται για τον χαρακτηρισμό τους ως μεγάλων έργων.	X					
	Σύσταση 2: Να διευθετήσει, για την περίοδο 2014-2020, ζητήματα που ενδέχεται να επηρεάσουν τον αξιόπιστο υπολογισμό του εναπομένοντος ποσοστού, με τη διενέργεια εμπεριστατωμένων ελέγχων και την παροχή καθοδήγησης σε σχέση με: α) τον ελεγχόμενο πληθυσμό των χρηματοοικονομικών μέσων και των προκαταβολών κρατικών ενισχύσεων· στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων, ο ελεγχόμενος πληθυσμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ποσά που έχουν χρησιμοποιηθεί στο επίπεδο των τελικών αποδεκτών και, όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, τις πραγματικές		X ²⁸				

²⁸ Όπως γνωστοποίησε στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2019, η ΓΔ REGIO δεν απέκλεισε τις προκαταβολές κρατικών ενισχύσεων από τον υπολογισμό του υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος, λόγω αυτής της εγγενούς νομικής πολυπλοκότητας του χειρισμού αυτών των προκαταβολών για τον υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος και της εκτιμώμενης περιορισμένης επίπτωσής τους κατά τα προηγούμενα έτη. Στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019 της ΓΔ EMPL γίνεται επίσης αναφορά στη μη ενσωμάτωση του χρηματοδοτικού μέσου των προκαταβολών στον υπολογισμό του υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος.

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
	δαπάνες σε επίπεδο έργου, όπως αυτές αναφέρονται στους λογαριασμούς·						
	β) το καλυπτόμενο από τους ελέγχους πεδίο στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που τελούν υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ· η Επιτροπή πρέπει να μεριμνήσει ώστε να εφαρμόζονται επαρκείς διεργασίες ελέγχου σε επίπεδο τόσο χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών όσο και τελικών αποδεκτών· συναφώς, καταλυτικής σημασίας θα είναι η οριστική έγκριση των τροποποιήσεων της ισχύουσας νομικής βάσης που έχει προτείνει η Επιτροπή για τον κανονισμό «<i>omnibus</i>», καθώς και η υποχρέωση διενέργειας ελέγχου σε επίπεδο κράτους μέλους· γ) την εξαίρεση των υπό αξιολόγηση ποσών που αναφέρονται στο άρθρο 137, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 από τον υπολογισμό του εναπομένοντος ποσοστού που αναφέρουν τα κράτη μέλη, καθώς ο συνυπολογισμός τους οδηγεί σε υποεκτίμηση του εναπομένοντος ποσοστού και υποβαθμίζει τη διαφάνεια και την αξιοπιστία του συγκεκριμένου βασικού δείκτη.	X	X ²⁹				

²⁹ Βάσει του κανονισμού «Omnibus», οι αρχές ελέγχου οφείλουν πλέον να διενεργούν ελέγχους συστημάτων και ελέγχους πράξεων σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μέσων που τελούν υπό τη διαχείριση του Ομίλου ΕΤΕπ, αποκλείοντας ωστόσο τα προγράμματα της πρωτοβουλίας για τις MME που εκπονήθηκαν πριν από τις 2 Αυγούστου 2018. Κατά συνέπεια, δεν έχουν αναπτυχθεί ακόμη οι κατάλληλες ελεγκτικές ρυθμίσεις για αυτά τα προγράμματα.

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
	Σύσταση 3: Όταν επανεξετάσει τον μηχανισμό σχεδιασμού και εκτέλεσης των ΕΔΕΤ για την μετά το 2020 περίοδο, να ενισχύσει την εστίαση των προγραμμάτων στις επιδόσεις και να απλουστεύσει τον μηχανισμό που εφαρμόζεται για τις πληρωμές, ενθαρρύνοντας, κατά περίπτωση, την εφαρμογή πρόσθετων μέτρων που συνδέουν το ύψος των πληρωμών με τις επιδόσεις και δεν βασίζονται απλά και μόνο στην απόδοση δαπανών.		χ ³⁰				

³⁰ Παρά τις σοβαρές προσπάθειες της Επιτροπής όσον αφορά την απλούστευση και την εστίαση στις επιδόσεις, η πρόταση ΚΚΔ για την περίοδο 2021-2027 δεν περιλαμβάνει μέτρα που να συνδέουν τις πληρωμές με τις επιδόσεις. Επιπλέον, όπως τονίζαμε στη γνώμη 6/2018 που εκδώσαμε αναφορικά με την πρόταση της Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 2018, σχετικά με τον ΚΚΔ [COM(2018) 375 final], η πρόταση απάλειψε πολλά στοιχεία που προορίζονταν για τη διευκόλυνση της καλύτερης στόχευσης των κονδυλίων στα αποτελέσματα, όπως η εκ των προτέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων, το αποθεματικό επίδοσης και τα κοινά πρότυπα αξιολόγησης για τα μεγάλα έργα.

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2017	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: Να μεριμνήσει ώστε να εφαρμόζονται επαρκείς ρυθμίσεις ελέγχου στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαχειρίζεται το ΕΤαΕ. Στις περιπτώσεις που η ΕΤΕπ / το ΕΤαΕ συνομολογεί με τους εξωτερικούς ελεγκτές προσυμφωνημένες διαδικασίες, η Επιτροπή πρέπει να προσδιορίζει τους ελάχιστους όρους των συμβάσεων αυτών, ούτως ώστε να καλύπτεται η ανάγκη παροχής διασφάλισης, ιδίως η υποχρέωση διενέργειας επαρκών ελεγκτικών εργασιών στο επίπεδο του κράτους μέλους.		Χ ³¹				
	Σύσταση 2: Να προτείνει νομοθετικές αλλαγές για το δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου μετά το 2020, οι οποίες θα αποκλείουν την απόδοση του ΦΠΑ από πόρους της ΕΕ σε κρατικούς φορείς.				Χ ³²		

³¹ Βάσει του κανονισμού «Omnibus», οι αρχές ελέγχου οφείλουν πλέον να διενεργούν ελέγχους συστημάτων και ελέγχους πράξεων σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μέσων που τελούν υπό τη διαχείριση του Ομίλου ΕΤΕπ, αποκλείοντας ωστόσο τα προγράμματα της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ που εκπονήθηκαν πριν από τις 2 Αυγούστου 2018. Κατά συνέπεια, δεν έχουν αναπτυχθεί ακόμη οι κατάλληλες ελεγκτικές ρυθμίσεις για αυτά τα προγράμματα.

³² Η Επιτροπή παρουσίασε εναλλακτική πρόταση που προβλέπει ότι οι δαπάνες ΦΠΑ είναι επιλέξιμες για έργα συνολικού κόστους κάτω των 5 εκατομμυρίων ευρώ. Ωστόσο, αυτό δεν λύνει το πρόβλημα, όπως αναλύσαμε στη συνοπτική περιπτωσιολογική επισκόπησή μας για τον ΦΠΑ που δημοσιεύσαμε στις 29.11.2018.

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
	Σύσταση 3: Να τακτοποιήσει τις αδυναμίες που εντοπίσαμε ως προς την επικύρωση των εργασιών των αρχών ελέγχου η οποία λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο των ελέγχων κανονικότητας της Επιτροπής.		χ ³³				
	Σύσταση 4: Να διευθετήσει το ζήτημα της πολυπλοκότητας των πληροφοριακών στοιχείων που παρουσιάζονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης και της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης σχετικά με το πλαίσιο δικλίδων και διασφάλισης της περιόδου 2014-2020, με τους εξής τρόπους: i) Να εστιάσει στις δαπάνες που έχουν διέλθει τον κύκλο ελέγχου, ήτοι στους φακέλους διασφάλισης που καλύπτουν δαπάνες αναγόμενες στο διάστημα πριν από τις 30 Ιουνίου του έτους «ν-1». Για τον σκοπό αυτό η Επιτροπή πρέπει να προσαρμόσει τον τρόπο υποβολής των στοιχείων της κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι δεν περιλαμβάνονται προσωρινές εκτιμήσεις. ii) Να επισημαίνει ρητώς τις δαπάνες που δεν έχουν ακόμη υποβληθεί σε διεξοδικό έλεγχο (περιλαμβανομένων ελέγχων κανονικότητας). Πρέπει να επισημαίνει τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ και κατά πόσον τα μέτρα αυτά είναι		χ ³⁴				

³³ Βλέπε σημεία 6.58-6.64 της ετήσιας έκθεσης για το 2018. Η Επιτροπή δεν παρουσίασε νέα στοιχεία σχετικά με το ζήτημα αυτό.

³⁴ Βλέπε σημείο 5.55.

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
	κατάλληλα για να παράσχουν διασφάλιση, και να μην προβαίνει σε υπολογισμό υπολειπόμενου ποσοστού για δαπάνες που δεν έχουν ακόμη υποβληθεί σε έλεγχο. iii) Να γνωστοποιεί υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος για τον υποτομέα ΠΔΠ 1β για κάθε λογιστικό έτος.						
	Σύσταση 6: Να διενεργεί επαρκείς ελέγχους κανονικότητας ώστε να είναι σε θέση να εξάγει συμπέρασμα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εργασιών των αρχών ελέγχου, καθώς και να αποκομίζει εύλογη βεβαιότητα σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών το αργότερο στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που δημοσιεύονται το έτος που έπεται της έγκρισης των λογαριασμών.			χ ³⁵			
2018	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: Ρυθμίσεις ελέγχου των προγραμμάτων της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ Να εξασφαλίσει: α) τη διενέργεια, βάσει αντιπροσωπευτικού δείγματος εκταμιεύσεων προς τελικούς δικαιούχους, τακτικών		χ ³⁶				

³⁵ Βλέπε σημείο 6.64 της ετήσιας έκθεσης για το 2018. Η Επιτροπή δεν παρουσίασε νέα στοιχεία σχετικά με το ζήτημα αυτό.

³⁶ Μολονότι, κατά τον έλεγχό μας, επιβεβαιώσαμε ότι το ΕΤαΕ προέβη ήδη ή προβαίνει επί του παρόντος σε βελτιώσεις των συστημάτων παρακολούθησης και ελέγχου και ότι επέκτεινε προαιρετικά τη χρήση των εκθέσεων εύλογης διασφάλισης στα προγράμματα της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ, είναι ακόμη πολύ νωρίς να αξιολογήσουμε την πλήρη αποτελεσματικότητα αυτών των μέτρων. Βλέπε επίσης σημείο 5.35.

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
	ελέγχων εξακρίβωσης στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, είτε από την αρχή ελέγχου είτε από ελεγκτή που επιλέγει ο Όμιλος ΕΤΕπ β) στις περιπτώσεις που οι εν λόγω έλεγχοι ήταν ανεπαρκείς, την ανάπτυξη και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ελέγχου, με στόχο την αποτροπή του ενδεχόμενου σημαντικών επιπέδων παράτυπων δαπανών κατά το κλείσιμο.						
	Σύσταση 2: Παράτυπη παρακράτηση πληρωμών Να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζει ότι τα φύλλα ελέγχου που χρησιμοποιούν οι διαχειριστικές αρχές και οι αρχές ελέγχου περιλαμβάνουν επαλήθευση της συμμόρφωσης με το άρθρο 132 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων, το οποίο ορίζει ότι οι δικαιούχοι πρέπει να λαμβάνουν πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης επιλέξιμης δαπάνης, το αργότερο 90 ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης πληρωμής. Κατά περίπτωση, να διατυπωθούν στις αρμόδιες για το εκάστοτε πρόγραμμα αρχές οι κατάλληλες συστάσεις και να ενθαρρυνθούν ώστε να υιοθετούν ορθές πρακτικές στο μέλλον.		χ ³⁷				

³⁷ Μολονότι αναγνωρίζουμε τα μέτρα που έχει λάβει η Επιτροπή για τον σκοπό αυτό, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η σύσταση έχει υλοποιηθεί πλήρως, δεδομένου ότι από τους ελέγχους μας για το 2019 προέκυψαν καθυστερήσεις στις μεταβιβάσεις κεφαλαίων στους δικαιούχους.

Κεφάλαιο 6

Φυσικοί πόροι – τομέας 2 του ΠΔΠ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	6.1.-6.7.
Σύντομη περιγραφή	6.2.-6.6.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	6.7.
Κανονικότητα των πράξεων	6.8.-6.27.
Άμεσες ενισχύσεις: ένα αποτελεσματικό σύστημα δικλίδων ελέγχου περιορίζει τον κίνδυνο σφάλματος	6.11.-6.17.
Οι άμεσες ενισχύσεις ως σύνολο δεν περιείχαν ουσιώδες σφάλμα	6.13.
Το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου περιορίζει τον κίνδυνο σφάλματος στις άμεσες ενισχύσεις	6.14.-6.17.
Άλλοι τομείς δαπανών: η πολυπλοκότητα των όρων επιλεξιμότητας αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος	6.18.-6.27.
Αγροτική ανάπτυξη	6.19.-6.25.
Μέτρα στήριξης της αγοράς	6.26.
Αλιεία, περιβάλλον και δράση για το κλίμα	6.27.
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης	6.28.-6.41.
Αναφορά στοιχείων σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών της ΚΓΠ από τη ΓΔ AGRI	6.28.-6.32.
Η ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις	6.33.
Πολιτικές και διαδικασίες για την καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο της ΚΓΠ	6.34.-6.41.
Συμπέρασμα και συστάσεις	6.42.-6.44.
Συμπέρασμα	6.42.
Συστάσεις	6.43.-6.44.

Παραρτήματα

Παράρτημα 6.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις

Παράρτημα 6.2 — Πληροφορίες σχετικά με τη δράση της ΕΕ στα κράτη μέλη

Παράρτημα 6.3 — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων

Εισαγωγή

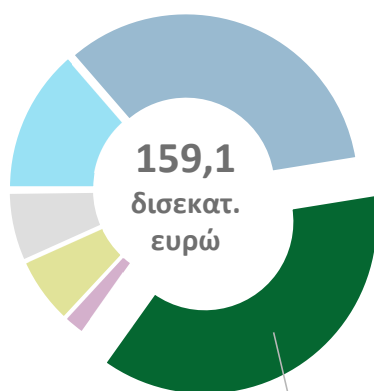
6.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας για τον τομέα 2 του ΠΔΠ που φέρει τον τίτλο «Φυσικοί πόροι». Στο [πλαίσιο 6.1](#) παρουσιάζονται συνοπτικά οι κύριες δραστηριότητες και οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα το 2019.

Πλαίσιο 6.1

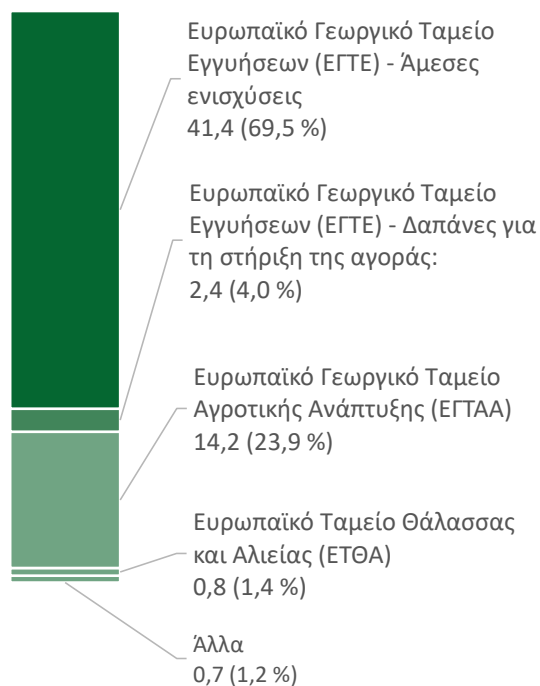
Τομέας 2 του ΠΔΠ «Φυσικοί πόροι» – Αναλυτική κατανομή το 2019

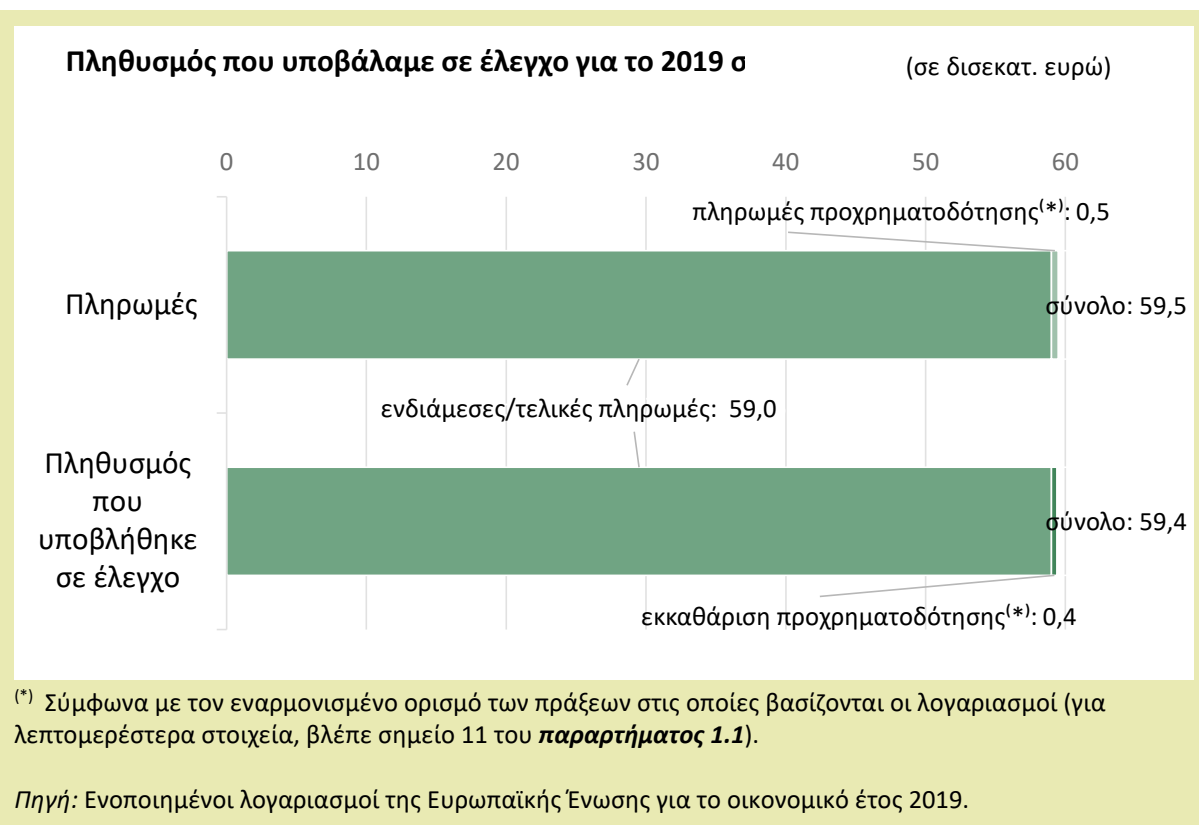
Πληρωμές του 2019 ως μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και αναλυτική

(σε δισεκατ. ευρώ)

Φυσικοί πόροι
59,5
37,4 %

Σύντομη περιγραφή

6.2. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) απορροφά το 98 % των δαπανών του τομέα «Φυσικοί πόροι». Η νομοθεσία της ΕΕ θέτει τρεις γενικούς στόχους για την ΚΓΠ¹:

- α) τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, με έμφαση στο γεωργικό εισόδημα, στη γεωργική παραγωγικότητα και στη σταθερότητα των τιμών,
- β) τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη δράση για το κλίμα, με έμφαση στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, στη βιοποικιλότητα, στο έδαφος και στα ύδατα, και
- γ) την ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

¹ Άρθρο 110, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

6.3. Την τελική ευθύνη της ΚΓΠ φέρει η Επιτροπή και, συγκεκριμένα, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔ AGRI). Οι *οργανισμοί πληρωμών* στα κράτη μέλη πραγματοποιούν και ελέγχουν τις πληρωμές προς τους δικαιούχους. Από το 2015, η νομοθεσία της ΕΕ επιβάλλει σε ανεξάρτητους *οργανισμούς πιστοποίησης* στα κράτη μέλη να συμπληρώνουν τις εργασίες τους που αφορούν την ακρίβεια των λογαριασμών με ετήσια γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών των οργανισμών πληρωμών.

6.4. Οι δαπάνες της ΚΓΠ εμπίπτουν σε τρεις γενικές κατηγορίες:

- *άμεσες ενισχύσεις* προς γεωργούς, οι οποίες χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό της ΕΕ,
- γεωργικά *μέτρα στήριξης της αγοράς*, τα οποία χρηματοδοτούνται επίσης εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, εξαιρουμένων ορισμένων μέτρων που συγχρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη, όπως οι ενέργειες προώθησης και το πρόγραμμα κατανάλωσης φρούτων, λαχανικών και γάλακτος στα σχολεία,
- εθνικά και περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και εθνικούς πόρους.

6.5. Ο συγκεκριμένος τομέας του ΠΔΠ καλύπτει επίσης τις δαπάνες της ΕΕ για την *κοινή αλιευτική πολιτική*, καθώς και τμήμα των δαπανών της ΕΕ για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα.

6.6. Στο *παράρτημα 6.2* παρουσιάζονται συνοπτικά οι πληρωμές που καταβλήθηκαν το 2019 σε κάθε κράτος μέλος στο πλαίσιο των υπό επιμερισμένη διαχείριση δαπανών του τομέα «Φυσικοί πόροι».

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

6.7. Κατ' εφαρμογήν της προσέγγισης και των μεθόδων ελέγχου που περιγράφονται στο **παράρτημα 1.1**, εξετάσαμε τα εξής:

- α) Δείγμα 251 πράξεων², σύμφωνα με το σημείο 9 του **παραρτήματος 1.1**, το οποίο σχεδιάστηκε ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό του πλήρους φάσματος των δαπανών που καλύπτει ο συγκεκριμένος υποτομέας του ΠΔΠ και περιλάμβανε πράξεις από 20 κράτη μέλη³. Για 30 πράξεις αγροτικής ανάπτυξης του δείγματος επαναδιενεργήσαμε τους ελέγχους που είχαν ήδη πραγματοποιήσει 6 οργανισμοί πιστοποίησης⁴. Στόχος μας ήταν να συμβάλουμε στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, όπως αυτή περιγράφεται στο **παράρτημα 1.1**.
- β) Τις περί κανονικότητας πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI και της Γενικής Διεύθυνσης Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας (ΓΔ MARE), καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις της Επιτροπής.
- γ) Επιλεγμένα συστήματα που αφορούσαν:
 - i) τις διαδικασίες που εφάρμοζε η ΓΔ AGRI για τον υπολογισμό των εκτιμώμενων ποσοστών σφάλματος στις δαπάνες της ΚΓΠ,
 - ii) τις πολιτικές και διαδικασίες της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο των δαπανών της ΚΓΠ.

² Το δείγμα περιλάμβανε 136 πληρωμές στο πλαίσιο προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, 95 άμεσες ενισχύσεις, 14 μέτρα στήριξης της αγοράς και 6 πληρωμές στους τομείς της αλιείας, του περιβάλλοντος και της δράσης για το κλίμα.

³ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Το δείγμα περιλάμβανε επίσης τέσσερις πράξεις υπό άμεση διαχείριση.

⁴ Βουλγαρία, Γερμανία (Σαξονία-Άνχαλτ), Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία.

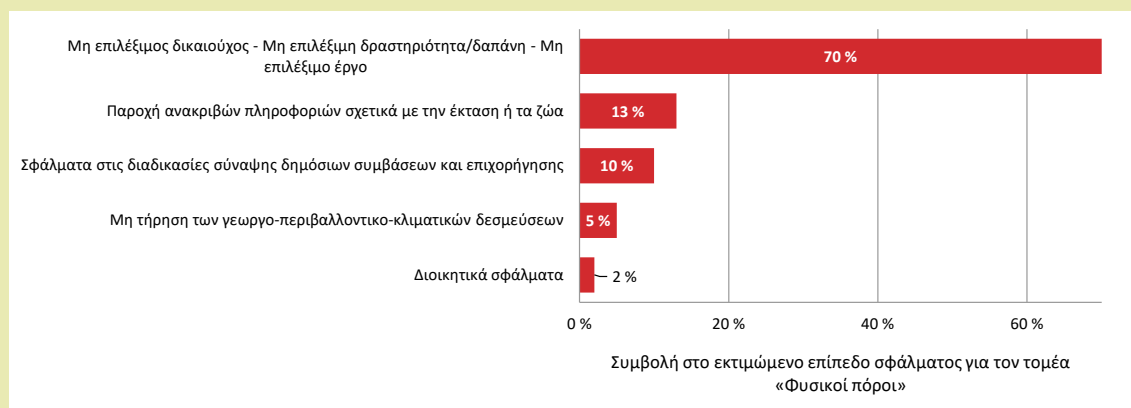
Κανονικότητα των πράξεων

6.8. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις παρουσιάζονται συνοπτικά στο [παράρτημα 6.1](#). Από τις 251 πράξεις που εξετάσαμε, οι 207 (82 %) δεν περιείχαν σφάλμα, ενώ οι 44 (18 %) περιείχαν. Βάσει των 36 σφαλμάτων⁵ που ποσοτικοποιήσαμε και άλλων αποδεικτικών στοιχείων προερχόμενων από το σύστημα δικλίδων (βλέπε ενότητα σχετικά με τις «Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης»), διαπιστώνουμε ότι το επίπεδο σφάλματος για τον τομέα «Φυσικοί πόροι» προσεγγίζει το όριο σημαντικότητας. Παρουσιάζουμε κατωτέρω τα αποτελέσματα του ελέγχου μας στον χαμηλού κινδύνου τομέα των άμεσων ενισχύσεων (βλέπε σημεία [6.11-6.17](#)) και στους υψηλού κινδύνου τομείς της αγροτικής ανάπτυξης, των μέτρων στήριξης της αγοράς, της αλιείας, του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής (βλέπε σημεία [6.18-6.27](#)).

6.9. Στο [πλαίσιο 6.2](#) παρουσιάζεται αναλυτικά η κατανομή των ειδών σφάλματος για το 2019.

Πλαίσιο 6.2

Φυσικοί πόροι: είδη σφάλματος

Πηγή: ΕΕΣ:

⁵ Εντοπίσαμε επίσης 8 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν δημοσιονομική επίπτωση.

6.10. Η Επιτροπή (για τις άμεσες δαπάνες) και οι αρχές των κρατών μελών είχαν εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα που είχαν άμεσο αντίκτυπο σε 51 από τις πράξεις του δείγματός μας. Τα μέτρα αυτά επηρέασαν τους υπολογισμούς μας, στον βαθμό που μείωσαν το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος για το παρόν κεφάλαιο κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες.

Άμεσες ενισχύσεις: ένα αποτελεσματικό σύστημα δικλίδων ελέγχου περιορίζει τον κίνδυνο σφάλματος

6.11. Το συμπέρασμα που προκύπτει από τις εργασίες μας είναι ότι οι άμεσες ενισχύσεις δεν περιείχαν, συνολικά, ουσιώδη σφάλματα. Οι εν λόγω ενισχύσεις αντιστοιχούν στο 70 % των δαπανών στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι» του ΠΔΠ. Οι άμεσες ενισχύσεις καταβάλλονται στους γεωργούς βάσει δικαιωμάτων, δηλαδή οι δικαιούχοι εισπράττουν ενίσχυση, εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Οι ενισχύσεις αυτές εμπεριέχουν χαμηλότερο κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος, εφόσον οι σχετικές προϋποθέσεις δεν είναι υπερβολικά πολύπλοκες (βλέπε σημείο 1.19).

6.12. Τέσσερα είναι τα βασικά καθεστώτα στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ στα οποία αντιστοιχεί το 90 % του συνόλου των άμεσων ενισχύσεων:

- α) δύο καθεστώτα που παρέχουν *αποσυνδεδεμένη στήριξη του εισοδήματος* βάσει της έκτασης της δηλούμενης γεωργικής γης, η οποία καταβάλλεται ανεξαρτήτως από το εάν η γη χρησιμοποιείται για παραγωγή: το «*καθεστώς βασικής ενίσχυσης*» (17,1 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019) και το «*καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης*» (4,3 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019),
- β) η ενίσχυση για τη στήριξη γεωργικών πρακτικών που είναι επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον, κοινώς γνωστή ως ενίσχυση «*οικολογικού προσανατολισμού*» (11,8 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019), και
- γ) η *συνδεδεμένη στήριξη*, η οποία αφορά συγκεκριμένα είδη γεωργικών προϊόντων (π.χ. βόειο και μοσχαρίσιο κρέας, γάλα ή πρωτεϊνούχες καλλιέργειες) (4 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019).

Οι άμεσες ενισχύσεις ως σύνολο δεν περιείχαν ουσιώδες σφάλμα

6.13. Υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες 95 άμεσες ενισχύσεις, καλύπτοντας έτσι όλα τα βασικά καθεστώτα. Διαπιστώσαμε ότι 81 πράξεις δεν περιείχαν σφάλμα. Τα ποσοτικοποιημένα σφάλματα που εντοπίσαμε ήταν συνήθως ήσσονος σημασίας παραβάσεις από γεωργούς που δήλωναν στις αιτήσεις ενίσχυσης επιλέξιμη έκταση γεωργικής γης μεγαλύτερη της πραγματικής. Οκτώ από τα εννέα σφάλματα που ποσοτικοποιήσαμε αντιστοιχούσαν σε λιγότερο από το 5 % του ποσού που εξετάσαμε. Σε πέντε περιπτώσεις εντοπίσαμε προβλήματα συμμόρφωσης χωρίς δημοσιονομική επίπτωση.

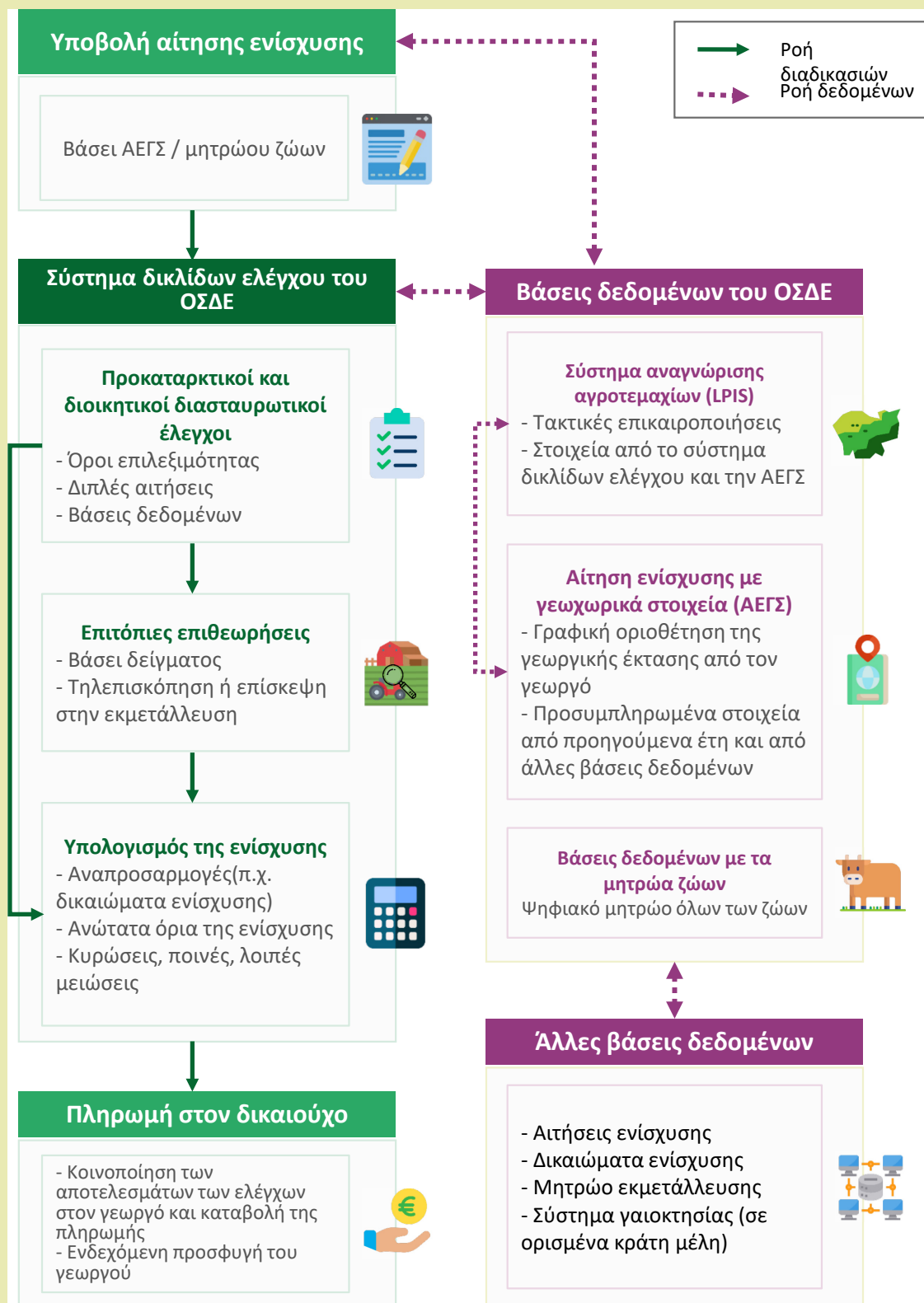
Το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου περιορίζει τον κίνδυνο σφάλματος στις άμεσες ενισχύσεις

6.14. Το κύριο εργαλείο διαχείρισης των άμεσων ενισχύσεων είναι το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ)⁶ (βλέπε [πλαίσιο 6.3](#)), το οποίο εμπεριέχει το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (LPIS). Το ΟΣΔΕ συνδέει μεταξύ τους τις βάσεις δεδομένων για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τις αιτήσεις ενίσχυσης, τις γεωργικές εκτάσεις και τα μητρώα ζώων, τις οποίες χρησιμοποιούν οι οργανισμοί πληρωμών για τη διενέργεια διοικητικών διασταυρωτικών ελέγχων για όλες τις αιτήσεις. Το LPIS είναι ένα σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών που περιέχει σύνολα χωρικών δεδομένων από ποικίλες πηγές, τα οποία συναποτελούν ένα μητρώο των γεωργικών εκτάσεων κάθε κράτους μέλους.

⁶ https://ec.europa.eu/agriculture/direct-support/iacs_en.

Πλαίσιο 6.3

Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

Πηγή: ΕΕΣ:

6.15. Οι εργασίες μας επιβεβαίωσαν παρατηρήσεις που έχουμε διατυπώσει στο παρελθόν⁷ και σύμφωνα με τις οποίες το ΟΣΔΕ, και ιδίως το LPIS, λειτουργεί αποτελεσματικά ως σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που διασφαλίζει ότι οι άμεσες ενισχύσεις, λαμβανόμενες στο σύνολό τους, δεν περιέχουν ουσιώδες σφάλμα.

6.16. Από το 2018, οι οργανισμοί πληρωμών των κρατών μελών μπορούν να προβαίνουν σε «ελέγχους μέσω παρακολούθησης»⁸. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε αυτοματοποιημένες διεργασίες που χρησιμοποιούν δορυφορικά δεδομένα Sentinel του προγράμματος Copernicus της ΕΕ για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΚΓΠ. Με τον τρόπο αυτό, οι οργανισμοί πληρωμών μπορούν, για ένα συγκεκριμένο καθεστώς, να παρακολουθούν τον συνολικό πληθυσμό των αποδεκτών των ενισχύσεων. Οι οργανισμοί πληρωμών μπορούν να συγκρίνουν τα δορυφορικά δεδομένα σχετικά με τα είδη καλλιεργειών και τη γεωργική δραστηριότητα με τις πληροφορίες που περιέχουν οι αιτήσεις ενίσχυσης των γεωργών. Αυτή η νέα προσέγγιση παρέχει τη δυνατότητα στους οργανισμούς πληρωμών να αποστέλλουν προειδοποιήσεις στους γεωργούς σχετικά με ορισμένες απαιτήσεις (παραδείγματος χάριν, ότι οφείλουν να θερίσουν έναν αγρό μέχρι μια συγκεκριμένη ημερομηνία), ενθαρρύνοντας κατ' αυτό τον τρόπο τη συμμόρφωση με τους κανόνες του καθεστώτος⁹.

⁷ Σημεία 7.16 έως 7.18 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2018, σημείο 7.16 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017 και σημείο 7.13 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2016.

⁸ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2018/746 της Επιτροπής, της 18ης Μαΐου 2018, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 809/2014 όσον αφορά την τροποποίηση των ενιαίων αιτήσεων και των αιτήσεων πληρωμής και τους ελέγχους.

⁹ Βλέπε την ειδική έκθεσή μας 04/2020, με τίτλο «Χρήση νέων τεχνολογιών απεικόνισης για την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής: συνολικά σταθερή η πρόοδος, βραδύτερη ωστόσο ως προς την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών και κλιματικών απαιτήσεων», σημεία 11 και 12, και σημείο 16.

6.17. Τον Μάιο του 2018, ένας πρώτος οργανισμός πληρωμών στην Ιταλία άρχισε να εφαρμόζει τους «ελέγχους μέσω παρακολούθησης» σε μία επαρχία, για τις αιτήσεις ενίσχυσης που έπρεπε να καταβληθούν το 2019. Το 2019, 15 οργανισμοί πληρωμών (στο Βέλγιο, τη Δανία, την Ισπανία, την Ιταλία και τη Μάλτα) διενήργησαν τέτοιους ελέγχους στο πλαίσιο ορισμένων καθεστώτων άμεσων ενισχύσεων. Για το 2020, οι έλεγχοι αυτοί θα καλύψουν περί το 4,7 % των πληρωμών άμεσων ενισχύσεων. Οι έλεγχοι μέσω παρακολούθησης έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τη διοικητική επιβάρυνση και να βελτιώσουν την οικονομική αποδοτικότητα των σχετικών δαπανών¹⁰.

Άλλοι τομείς δαπανών: η πολυπλοκότητα των όρων επιλεξιμότητας αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος

6.18. Υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες 136 πράξεις στο πλαίσιο προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, 14 πράξεις που αφορούσαν μέτρα στήριξης της αγοράς, 4 πράξεις στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE και 2 πράξεις στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ. Οι περισσότερες δαπάνες στους εν λόγω τομείς (περιλαμβανομένης της επιστροφής εξόδων) υπόκεινται σε πολύπλοκους όρους επιλεξιμότητας, γεγονός που επιτείνει τον κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος (βλέπε σημείο 1.19).

Αγροτική ανάπτυξη

6.19. Για την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή ενέκρινε 118 εθνικά και περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης στα κράτη μέλη¹¹. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν 20 μέτρα και 67 υπομέτρα, τα οποία εμπίπτουν σε δύο ευρύτερες κατηγορίες δαπανών:

- α) ενισχύσεις για επενδυτικά έργα με σκοπό την υποστήριξη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, και

¹⁰ Βλέπε την ειδική έκθεσή μας 04/2020, σημεία 17 και 18.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

- β) ενισχύσεις σε γεωργούς βάσει γεωργικής έκτασης ή αριθμού ζώων στη γεωργική εκμετάλλευση, καθώς και βάσει κριτηρίων που συνδέονται με το περιβάλλον ή το κλίμα.

6.20. Οι ελεγκτικές δοκιμασίες που πραγματοποιήσαμε κάλυψαν 15 μέτρα, για τα οποία ίσχυαν διαφορετικοί κανόνες εφαρμογής και όροι επιλεξιμότητας, και τα οποία ενέπιπταν σε 27 προγράμματα από 19 κράτη μέλη.

6.21. Από τις 136 πράξεις αγροτικής ανάπτυξης που υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες, οι 114 δεν περιείχαν σφάλμα. Σε 5 περιπτώσεις εντοπίσαμε σφάλματα με επίπτωση άνω του 20 %, ενώ 15 πράξεις περιείχαν σφάλματα που αφορούσαν λιγότερο από το 20 % του εξετασθέντος ποσού. Όσον αφορά 2 πληρωμές, εντοπίσαμε προβλήματα συμμόρφωσης, χωρίς δημοσιονομική επίπτωση. Διαπιστώσαμε ότι, κατά την τελευταία τριετία, το πλήθος των σφαλμάτων στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης παρουσιάζει φθίνουσα τάση.

6.22. Εξετάσαμε 68 πληρωμές σε επενδυτικά έργα που αφορούσαν, λόγου χάριν, τον εκσυγχρονισμό εκμεταλλεύσεων, την υποστήριξη βασικών υπηρεσιών και της ανάπτυξης χωριών σε αγροτικές περιοχές, επενδύσεις στη διαχείριση δασών ή την υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων. Ποσοτικοποιήσαμε 9 σφάλματα, συμπεριλαμβανομένων δύο περιπτώσεων κατά τις οποίες ο δικαιούχος ή/και το έργο δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας (βλέπε [πλαίσιο 6.4](#)).

Πλαίσιο 6.4

Παράδειγμα μη επιλέξιμου έργου στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης

Στην Ουγγαρία, οι εθνικές αρχές ενέκριναν ένα επενδυτικό έργο στο πλαίσιο μέτρου για την ανάπτυξη των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και τη χρήση τεχνολογιών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η επένδυση που εγκρίθηκε αφορούσε την κατασκευή εγκατάστασης αποθήκευσης κτηνοτροφών. Διαπιστώσαμε, ωστόσο, ότι ο δικαιούχος, του οποίου η κύρια δραστηριότητα είναι οι αροτραίες καλλιέργειες σε μια εκμετάλλευση άνω των 1000 εκταρίων, χρησιμοποίησε την ενίσχυση για την κατασκευή εγκατάστασης αποθήκευσης δημητριακών. Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, η ενίσχυση για την κατασκευή εγκαταστάσεων αποθήκευσης καρπών χορηγούνται μόνο σε μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

6.23. Εξετάσαμε 68 περιπτώσεις ενισχύσεων που καταβλήθηκαν βάσει έκτασης ή αριθμού ζώων που είχαν δηλώσει οι γεωργοί, καθώς και βάσει απαιτήσεων συμμόρφωσης με περιβαλλοντικά ή κλιματικά κριτήρια. Σε αυτές περιλαμβάνονταν αντισταθμιστικές ενισχύσεις προς γεωργούς σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, καθώς και ενισχύσεις για την εκπλήρωση γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών δεσμεύσεων ή για βιολογική γεωργία.

6.24. Στο πλαίσιο αυτών των μέτρων, οι οργανισμοί πληρωμών χρησιμοποιούν το ΟΣΔΕ για να ελέγξουν το σκέλος των αιτήσεων ενίσχυσης των γεωργών που αφορά την έκταση. Ομοίως για τις άμεσες ενισχύσεις, τα σφάλματα στις πράξεις αυτές αφορούν ως επί το πλείστον δηλώσεις επιλέξιμης έκτασης που υπερβαίνει κατά τι την πραγματική. Εντοπίσαμε οκτώ πράξεις που περιείχαν ήσσονα σφάλματα με επίπτωση χαμηλότερη του 5 % του εξετασθέντος ποσού, και μία περίπτωση σφάλματος με επίπτωση μεταξύ 5 % και 20 %.

6.25. Σε δύο άλλες περιπτώσεις, διαπιστώσαμε ότι οι δικαιούχοι είχαν παραβεί περιβαλλοντικούς και κλιματικούς όρους επιλεξιμότητας, με συνέπεια σφάλματα που υπερέβαιναν το 20 % του εξετασθέντος ποσού σε αμφότερες τις περιπτώσεις (βλέπε παράδειγμα στο [πλαίσιο 6.5](#)).

Πλαίσιο 6.5

Παράδειγμα δικαιούχων που δεν συμμορφώνονταν με τις γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις

Εντοπίσαμε στο Βέλγιο δύο περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις. Στη μία περίπτωση, η ΕΕ κατέβαλε ενίσχυση στον γεωργό για τη διατήρηση χορτολιβαδικών εκτάσεων υψηλής οικολογικής αξίας, που θα αποτελούσαν οικότοπο για απειλούμενα είδη, όπως για πτηνά που φωλιάζουν στο έδαφος. Ο γεωργός ήταν υποχρεωμένος να παύσει την καλλιέργεια σε τμήμα της έκτασής του, διατηρώντας το ως καταφύγιο για άγρια πανίδα, και να μην θερίσει το χόρτο μέχρι μια ορισμένη ημερομηνία. Εντούτοις, κατά το υπό εξέταση έτος, ο γεωργός θέρισε δύο από τα εννέα αγροτεμάχια που περιλαμβάνονταν στο έργο πριν από την ορισθείσα ημερομηνία και κατάργησε το μεγαλύτερο μέρος του καταφυγίου και στα δύο αγροτεμάχια. Οι εθνικές αρχές διέθεταν ορθοφωτογραφίες στις οποίες ήταν εμφανής η παραβίαση των κανόνων, αλλά δεν τις χρησιμοποίησαν κατά τον έλεγχο της πληρωμής.

Μέτρα στήριξης της αγοράς

6.26. Ως μέτρα στήριξης της αγοράς γεωργικών προϊόντων νοούνται πολλά και διάφορα καθεστώτα μαζί, για τα οποία ισχύουν διάφοροι όροι επιλεξιμότητας. Υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες 14 πράξεις και εντοπίσαμε πέντε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι οργανισμοί πληρωμών είχαν αποδώσει μη επιλέξιμα έξοδα, περιλαμβανομένων τριών περιπτώσεων μη συμμόρφωσης με κανόνες επιλεξιμότητας που κατέληγαν σε σφάλματα που υπερέβαιναν το 20 % του εξετασθέντος ποσού.

Αλιεία, περιβάλλον και δράση για το κλίμα

6.27. Τα κριτήρια επιλογής και οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας για έργα στους τομείς της αλιείας, του περιβάλλοντος και της δράσης για το κλίμα ποικίλλουν επίσης. Οι εν λόγω τομείς πολιτικής αντιπροσωπεύουν ένα μικρό μέρος των δαπανών για τους «Φυσικούς πόρους». Από τις έξι πράξεις που εξετάσαμε, εντοπίσαμε μη επιλέξιμα στοιχεία στα έξοδα που επιστράφηκαν για δύο έργα.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Αναφορά στοιχείων σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών της ΚΓΠ από τη ΓΔ AGRI

6.28. Ο διευθυντής κάθε οργανισμού πληρωμών υποβάλλει στη ΓΔ AGRI ετήσια διαχειριστική δήλωση σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων συστημάτων δικλίδων ελέγχου του συγκεκριμένου οργανισμού, συνοδευόμενη από έκθεση σχετικά με τους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους του οργανισμού πληρωμών («στατιστικές ελέγχου»). Προκειμένου να παρέχεται πρόσθετη διασφάλιση, οι οργανισμοί πιστοποίησης υποχρεούνται, από το 2015, να προβαίνουν, για κάθε οργανισμό πληρωμών, σε ετήσια γνωμοδότηση σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών των οποίων τα κράτη μέλη έχουν αιτηθεί την απόδοση.

6.29. Η ΓΔ AGRI θεωρεί ότι οι οργανισμοί πιστοποίησης κατάφεραν να βελτιώσουν σημαντικά τις εργασίες τους το 2019, παρέχοντάς της κατ' αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα να βασίζεται περισσότερο στα αποτελέσματα των εργασιών αυτών για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών της ΚΓΠ. Ωστόσο, η ΓΔ AGRI αναγνωρίζει επίσης την ύπαρξη ορισμένων περιορισμών όσον αφορά την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων των εργασιών των οργανισμών πιστοποίησης, εξαιτίας των αδυναμιών που διαπίστωσε στους ελέγχους και στις δειγματοληπτικές μεθοδολογίες ορισμένων εξ αυτών. Η διεύρυνση του ρόλου των οργανισμών πιστοποίησης που αποφασίστηκε το 2015 ώστε να περιλαμβάνει και τη γνωμοδότηση σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών ήταν θετική εξέλιξη. Κατά την επανεκτέλεση των πράξεων που είχαν ήδη ελεγχθεί από τους οργανισμούς πιστοποίησης (βλέπε σημείο 6.7), εντοπίσαμε ορισμένους τομείς στους οποίους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης, παρόμοιους με αυτούς που είχε εντοπίσει η Επιτροπή.

6.30. Η ΓΔ AGRI χρησιμοποιεί τις στατιστικές ελέγχου των οργανισμών πληρωμών, αναπροσαρμόζοντάς τις βάσει των αποτελεσμάτων των ελέγχων των οργανισμών πιστοποίησης, καθώς και τους δικούς της ελέγχους των συστημάτων και δαπανών των οργανισμών πληρωμών, προκειμένου να καταλήξει σε ένα αριθμητικό στοιχείο που αντιπροσωπεύει τον «κίνδυνο κατά την πληρωμή» για τις άμεσες ενισχύσεις, την αγροτική ανάπτυξη και τα μέτρα στήριξης της αγοράς. Στη συνέχεια, η ΓΔ AGRI αφαιρεί από αυτά τα αριθμητικά στοιχεία τις κατά την εκτίμησή της μελλοντικές

δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις, καταλήγοντας στο εκτιμώμενο «τελικό επισφαλές ποσό»¹².

6.31. Οι στατιστικές ελέγχου που αναφέρουν οι οργανισμοί πληρωμών υποδεικνύουν επίπεδο σφάλματος που αντιστοιχεί στο 0,8 % των συνολικών δαπανών της ΚΓΠ. Το 2019 η ΓΔ AGRI βασίστηκε ακόμη περισσότερο στις εργασίες των οργανισμών πιστοποίησης. Οι προσαρμογές που εφάρμοσε βάσει τόσο των δικών της ελέγχων όσο και των εργασιών των οργανισμών πιστοποίησης αντιστοιχούσαν στο 56 % περίπου της συνολικής εκτίμησής του «κινδύνου κατά την πληρωμή». Οι προσαρμογές που βασίστηκαν στις εργασίες της ίδιας της Επιτροπής συνίσταντο συνήθως σε κατ' αποκοπήν ποσά και σκοπό είχαν να αντικατοπτρίζουν τη σημασία και το εύρος των αδυναμιών που εντοπίζονταν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών, χρησιμοποιούταν δε ως μια πρώτη εκτίμηση των πιθανών δημοσιονομικών διορθώσεων.

6.32. Για τις συνολικές δαπάνες της ΚΓΠ το 2019, η ΓΔ AGRI εκτίμησε ότι ο κίνδυνος κατά την πληρωμή ήταν γύρω στο 1,9 %. Συγκεκριμένα, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή εκτιμήθηκε γύρω στο 1,6 % για τις άμεσες ενισχύσεις, στο 2,7 % για την αγροτική ανάπτυξη και στο 2,8 % για τα μέτρα στήριξης της αγοράς.

Η ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις

6.33. Οι εκτιμήσεις του κινδύνου κατά την πληρωμή που παρουσιάζονται στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις απηχούν την ποσοτικοποίηση που περιλαμβάνεται στις επιμέρους ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI και της ΓΔ MARE.

¹² Βλέπε σ. 77 της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI.

Πολιτικές και διαδικασίες για την καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο της ΚΓΠ

6.34. Απάτη είναι η πράξη ή η παράλειψη που διαπράττεται με πρόθεση παραπλάνησης και έχει ως συνέπεια την αχρεωστήτως καταβολή ενισχύσεων¹³. Η μεθοδολογία μας¹⁴ έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να επαληθεύει ότι οι ελεγχόμενες πράξεις δεν περιέχουν ουσιώδη παρατυπία, οφειλόμενη είτε σε απάτη είτε σε ακούσιο σφάλμα. Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλλουμε τις πράξεις κάθε χρόνο, εντοπίζουμε τακτικά περιπτώσεις που εγείρουν υπόνοιες απάτης στις δαπάνες της ΚΓΠ.

6.35. Εντοπίζουμε σχετικά λίγες περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης στις άμεσες ενισχύσεις και στις στρεμματικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης που δεν υπόκεινται σε γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις. Στους τομείς αυτούς, διαπιστώνουμε ότι οι γεωργοί υποβάλλουν συνήθως σωστές αιτήσεις ή ότι διαπράττουν επουσιώδη σφάλματα (βλέπε σημεία 6.13 και 6.24).

6.36. Ο κίνδυνος ουσιώδους αντικτύπου της απάτης είναι μεγαλύτερος για τις ενισχύσεις στήριξης της αγοράς, τις επενδύσεις στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες ενισχύσεις, οι οποίες συνήθως συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο καθεστώτων επιστροφής εξόδων. Στους τομείς αυτούς, εντοπίζουμε και ποσοτικοποιούμε τακτικά περιπτώσεις παράτυπων δαπανών που σχετίζονται με την παρουσίαση ψευδών, εσφαλμένων ή ελλιπών δηλώσεων, με πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων και με πιθανολογούμενη δημιουργία τεχνητών προϋποθέσεων.

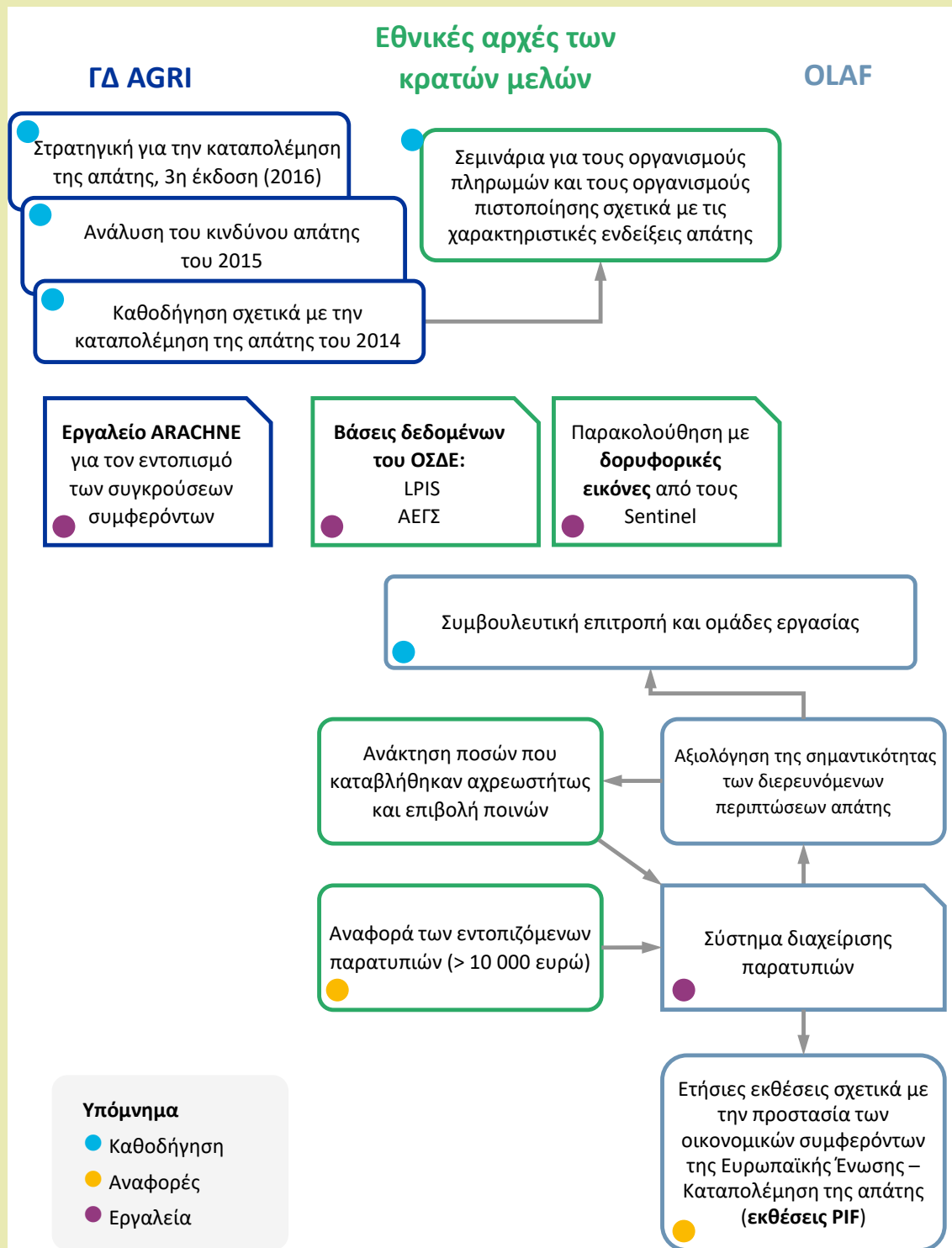
6.37. Δεδομένου ότι η ΚΓΠ εντάσσεται στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με απάτη. Στο [πλαίσιο 6.6](#) απεικονίζονται οι μηχανισμοί που εφαρμόζονται για την πάταξη της απάτης στην ΚΓΠ.

¹³ Για την έννοια της απάτης βλέπε άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371.

¹⁴ Η μεθοδολογία που εφαρμόζουμε σχετικά με την απάτη έχει σχεδιαστεί κατ' εφαρμογήν του διεθνούς προτύπου ISSAI 1240 και περιγράφεται περαιτέρω στα σημεία 28 έως 30 του [παραρτήματος 1.1](#).

Πλαίσιο 6.6

Μηχανισμοί καταπολέμησης της απάτης που εφαρμόζουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη

Πηγή: ΕΕΣ:

6.38. Η OLAF είναι αρμόδια για τη διερεύνηση των περιπτώσεων απάτης, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες εθνικές αρχές ερευνών. Η ΓΔ AGRI λαμβάνει μια σειρά μέτρων για τον μετριασμό των κινδύνων απάτης στις δαπάνες της ΚΓΠ, όπως η παροχή επιμόρφωσης και καθοδήγησης στους φορείς διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών, η ενημέρωση των υπαλλήλων της ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ενδείξεις απάτης, η υποστήριξη της ανάπτυξης του ΟΣΔΕ και των ελέγχων μέσω παρακολούθησης και η ενθάρρυνση των κρατών μελών να χρησιμοποιούν το σύστημα Arachne, μέσω πιλοτικού έργου που άρχισε να εφαρμόζεται τον Φεβρουάριο του 2019. Βασιζόμενο σε μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων και ένα σύνολο δεικτών κινδύνου, το σύστημα Arachne αποτελεί ένα εργαλείο ΤΠ που μπορεί να βοηθήσει τους οργανισμούς πληρωμών να εντοπίσουν έργα, δικαιούχους και αναδόχους που παρουσιάζουν κίνδυνο απάτης, σύγκρουσης συμφερόντων και παρατυπιών και να προβούν σε περαιτέρω αξιολόγηση.

6.39. Στις αρχές του 2019, δημοσιεύσαμε ειδική έκθεση σχετικά με τα μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης στις δαπάνες της ΕΕ¹⁵. Στην έκθεση αυτή εντοπίζαμε πολλά προβλήματα που αφορούσαν:

- ο την εικόνα που έχει η Επιτροπή όσον αφορά την κλίμακα, τη φύση και τα αίτια της απάτης,
- ο τη στρατηγική της προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση του κινδύνου απάτης,
- ο την προσοχή που δίδεται στην πρόληψη της απάτης, και
- ο το ποσοστό ανάκτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

6.40. Στο πλαίσιο του ελέγχου για τη δήλωση αξιοπιστίας του υπό εξέταση έτους, διαπιστώσαμε τα εξής:

- ο Η τελευταία φορά που η ΓΔ AGRI είχε επικαιροποιήσει την ανάλυση κινδύνου ήταν το 2016.
- ο Ούτε η OLAF ούτε η ΓΔ AGRI αξιολογούσαν τα μέτρα των κρατών μελών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης στις δαπάνες της ΚΓΠ.

¹⁵ Ειδική έκθεση 1/2019, με τίτλο «Καταπολέμηση της απάτης κατά την εκτέλεση των δαπανών της ΕΕ: ανάγκη λήψης μέτρων».

- ο Παρά τις προτροπές της ΓΔ AGRI (βλέπε σημείο 6.38), οι περισσότεροι οργανισμοί πληρωμών χρησιμοποιούσαν ελάχιστα το εργαλείο Arachne για τον εντοπισμό των πιθανών κινδύνων. Τον Μάρτιο του 2020, δώδεκα οργανισμοί πληρωμών σε εννέα κράτη μέλη συμμετείχαν στο πιλοτικό έργο «Arachne for AGRI».

6.41. Σε πρόσφατη γνώμη μας σχετικά με την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όσον αφορά την ΚΓΠ¹⁶, επισημαίναμε τη διαρκώς αυξανόμενη προσοχή που συγκεντρώνουν οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μη πραγματικούς γεωργούς που αποκτούν γεωργικές εκτάσεις προκειμένου να λάβουν ενισχύσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Αναφέραμε ότι η Επιτροπή και οι νομοθέτες θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν το μεταβατικό διάστημα προκειμένου να αξιολογήσουν κατά πόσο χρήζουν αναθεώρησης οι απαιτήσεις των ορισμών των όρων «πραγματικός γεωργός», «επιλέξιμο εκτάριο» και ελάχιστη «γεωργική δραστηριότητα» στις προτάσεις για την ΚΓΠ που αφορούν την περίοδο μετά το 2020, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο εν λόγω κίνδυνος, μεταξύ άλλων με την αποσαφήνιση της έννοιας του όρου «έκταση στη διάθεση του γεωργού» και χωρίς να αυξηθεί δυσανάλογα ο διοικητικός φόρτος για τους γεωργούς.

¹⁶ Γνώμη 1/2020 σχετικά με την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όσον αφορά την κοινή γεωργική πολιτική το έτος 2021

Συμπέρασμα και συστάσεις

Συμπέρασμα

6.42. Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου που συγκεντρώσαμε και παρουσιάζουμε στο παρόν κεφάλαιο (βλέπε σημείο [6.8](#)) προκύπτει ότι το επίπεδο σφάλματος δεν ήταν σημαντικό για τον χαμηλού κινδύνου τομέα των άμεσων ενισχύσεων, που αντιστοιχούν στο 70 % των πληρωμών στο πλαίσιο των «Φυσικών πόρων», ενώ ήταν σημαντικό σε τομείς δαπανών που είχαμε χαρακτηρίσει ως υψηλότερου κινδύνου (αγροτική ανάπτυξη, μέτρα στήριξης της αγοράς, αλιεία, περιβάλλον και κλιματική αλλαγή) και που αντιστοιχούν στο 30 % των πληρωμών στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα.

Συστάσεις

6.43. Στο [παράρτημα 6.3](#) παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας από την επισκόπηση της συνέχειας που δόθηκε στις δύο συστάσεις που διατυπώσαμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016, και σε τρεις από τις συστάσεις που διατυπώσαμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2017, για τις οποίες απαιτείτο η άμεση λήψη μέτρων ή η προβλεπόμενη προθεσμία υλοποίησής τους είχε οριστεί για το τέλος του 2019. Η Επιτροπή υλοποίησε πλήρως τέσσερις από αυτές, ενώ μία υλοποιήθηκε ως επί το πλείστον.

6.44. Βάσει της επισκόπησης αυτής και των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας για το 2019, συνιστούμε το εξής:

Σύσταση 6.1

Η Επιτροπή οφείλει να επικαιροποιεί συχνότερα την ανάλυση των κινδύνων απάτης στην ΚΓΠ, να αναλύει τα μέτρα πρόληψης της απάτης που λαμβάνουν τα κράτη μέλη και να διαδίδει ορθές πρακτικές για τη χρήση του εργαλείου Arachne, ενθαρρύνοντας την περαιτέρω χρήση του από τους οργανισμούς πληρωμών.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: 2021

Παραρτήματα

Παράρτημα 6.1 — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις

	2019	2018
ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
Σύνολο πράξεων:	251	251
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ		
Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος	1,9 %	2,4 %
Ανώτατο όριο σφάλματος (ΑΟΣ)	2,9 %	
Κατώτατο όριο σφάλματος (ΚΟΣ)	0,8 %	

Παράρτημα 6.2 — Πληροφορίες σχετικά με τη δράση της ΕΕ στα κράτη μέλη

Συνοπτική παρουσίαση των πληρωμών που καταβλήθηκαν το 2019 σε κάθε κράτος μέλος στο πλαίσιο των υπό επιμερισμένη διαχείριση δαπανών του τομέα «Φυσικοί πόροι»

Ποσά σε εκατομμύρια ευρώ

Κράτη μέλη
■ με πράξεις που υποβλήθηκαν σε έλεγχο

© OpenStreetMap contributors

Πηγές: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/) (CC BY-SA).

Κράτος μέλος	Σύνολο για τους «Φυσικούς πόρους»	Άμεσες ενισχύσεις	Αγροτική ανάπτυξη	Μέτρα στήριξης της αγοράς	Αλιεία
Γαλλία	9 747	6 935	2 224	520	68
Ισπανία	7 017	5 101	1 166	588	162
Γερμανία	6 214	4 794	1 274	116	30
Ιταλία	5 772	3 634	1 449	631	58
Πολωνία	4 563	3 387	1 092	28	56
Ηνωμένο Βασίλειο	4 053	3 186	774	40	53
Ρουμανία	2 870	1 847	967	42	14
Ελλάδα	2 559	1 982	484	57	36
Ουγγαρία	1 819	1 265	511	37	6
Ιρλανδία	1 546	1 200	324	-3	25
Πορτογαλία	1 360	671	523	103	63
Τσεχία	1 268	854	394	16	4
Αυστρία	1 255	691	538	24	2
Βουλγαρία	1 221	785	406	20	10
Δανία	975	822	101	11	41
Σουηδία	943	688	226	13	16
Φινλανδία	890	523	351	5	11
Κάτω Χώρες	811	680	90	24	17
Σλοβακία	665	445	209	11	0
Λιθουανία	658	469	181	0	8
Βέλγιο	632	488	79	61	4
Κροατία	619	279	300	9	31
Λετονία	475	253	206	1	15
Εσθονία	277	133	125	1	18
Σλοβενία	264	135	120	7	2
Κύπρος	80	49	21	6	4
Λουξεμβούργο	48	33	14	1	0
Μάλτα	31	5	19	1	6

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

Παράρτημα 6.3 — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: Να επανεξετάσει την προσέγγιση που εφαρμόζουν οι οργανισμοί πληρωμής, αφενός, για την ταξινόμηση και την επικαιροποίηση των κατηγοριών εκτάσεων στην εκάστοτε βάση δεδομένων LPIS και, αφετέρου, για τη διενέργεια των απαιτούμενων διασταυρωτικών ελέγχων, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος εμφάνισης σφαλμάτων στην περίπτωση των ενισχύσεων οικολογικού προσανατολισμού (βλέπε σημεία 7.17 και 7.18, καθώς και πλαίσιο 7.5).	X					
	Σύσταση 2: Να παράσχει καθοδήγηση και να διαδώσει βέλτιστες πρακτικές (π.χ. τη χρήση νέων τεχνολογιών ΤΠ) στις εθνικές αρχές, προκειμένου να διασφαλίσει ότι, με τους ελέγχους που αυτές διενεργούν, εντοπίζονται οι δεσμοί που τυχόν υπάρχουν μεταξύ των αιτούντων και άλλων εμπλεκόμενων στα χρηματοδοτούμενα έργα (βλέπε σημείο 7.26).		X				

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2017	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: Να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα αίτια των σφαλμάτων στις πληρωμές που συνδέονται με τα μέτρα στήριξης της αγοράς και την αγροτική ανάπτυξη και να εκδώσει περαιτέρω κατευθυντήριες οδηγίες εφόσον κριθεί απαραίτητο (βλέπε σημεία 7.18 έως 7.24 και παράρτημα 7.4).	X					
	Σύσταση 2: Να προβεί σε διεξοδικότερη εξέταση της ποιότητας των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλλουν τις πράξεις οι οργανισμοί πιστοποίησης (βλέπε σημείο 7.32).	X					
	Σύσταση 3: Να ελέγχει την υλοποίηση των διορθωτικών μέτρων που λαμβάνουν οι αρχές των κρατών μελών στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εργασίες ενός οργανισμού πιστοποίησης κρίθηκαν εν όλω ή εν μέρει αναξιόπιστες (βλέπε σημείο 7.34).	X					

Κεφάλαιο 7

Ασφάλεια και ιθαγένεια – τομέας 3 του ΠΔΠ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	7.1.-7.6.
Σύντομη περιγραφή	7.2.-7.5.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	7.6.
Κανονικότητα των πράξεων	7.7.-7.8.
Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου	7.9.-7.13.
Εξέταση των εργασιών των αρχών ελέγχου όσον αφορά τις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου και τους ελέγχους δαπανών	7.9.-7.11.
Επισκόπηση των αξιολογήσεων των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου από την Επιτροπή	7.12.-7.13.
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης	7.14.-7.15.
Συμπέρασμα και συστάσεις	7.16.-7.17.
Συστάσεις	7.17.

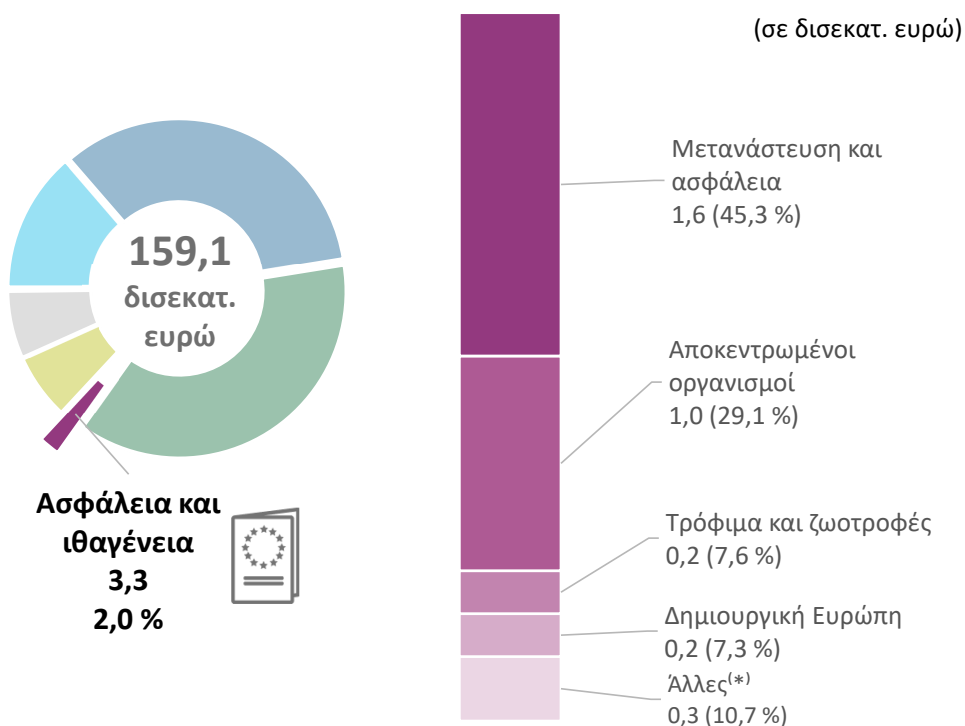
Εισαγωγή

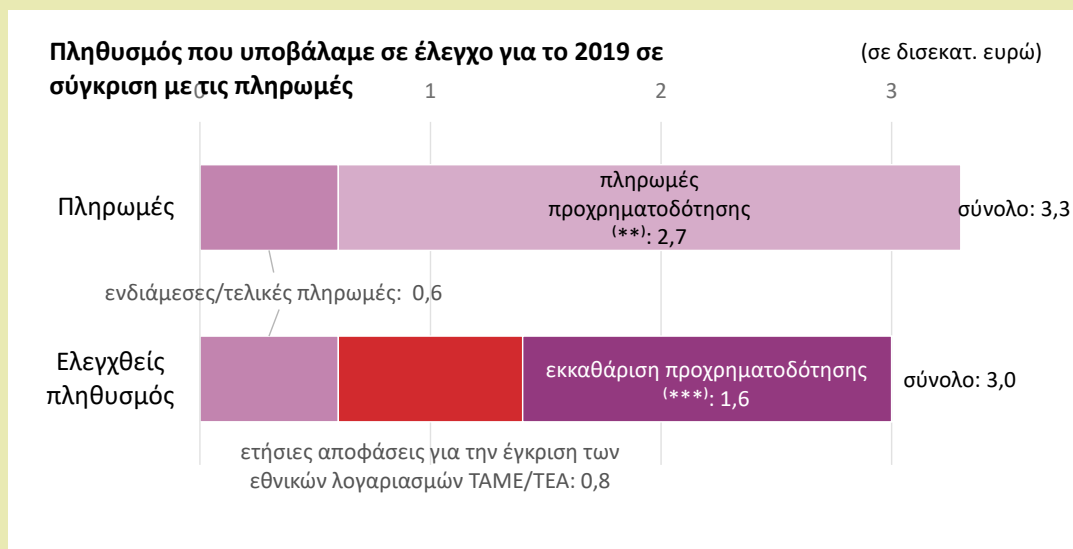
7.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας για τον τομέα 3 του ΠΔΠ που φέρει τον τίτλο «Ασφάλεια και ιθαγένεια». Στο **πλαίσιο 7.1** παρουσιάζονται συνοπτικά οι κύριες δραστηριότητες και οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα το 2019.

Πλαίσιο 7.1

Τομέας 3 του ΠΔΠ «Ασφάλεια και ιθαγένεια» – Αναλυτική κατανομή το 2019

Πληρωμές του 2019 ως μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και αναλυτική κατανομή

(*) Τα στοιχεία περιλαμβάνουν δαπάνες στους τομείς των καταναλωτών, της δικαιοσύνης, των δικαιωμάτων, της ισότητας και της ιθαγένειας.

(**) Οι προχρηματοδοτήσεις περιλαμβάνουν πληρωμές στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, οι οποίες δεν είχαν περιληφθεί στους λογαριασμούς στους οποίους βασίστηκαν οι φάκελοι διασφάλισης που αποδέχθηκε η Επιτροπή το 2019.

(***) Οι εκκαθαρίσεις των προχρηματοδοτήσεων συμφωνούν με τον εναρμονισμένο ορισμό των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 11 του **παραρτήματος 1.1**).

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019.

Σύντομη περιγραφή

7.2. Ο συγκεκριμένος τομέας περιλαμβάνει διάφορες πολιτικές, των οποίων κοινός στόχος είναι η ενίσχυση της ιδέας της ευρωπαϊκής ιθαγένειας με τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, δικαιοσύνης και ασφάλειας χωρίς εσωτερικά σύνορα.

7.3. Όπως φαίνεται στο [πλαίσιο 7.1](#), ο τομέας πολιτικής με τις σημαντικότερες δαπάνες είναι αυτός της μετανάστευσης και της ασφάλειας. Κατά συνέπεια, οι περισσότερες δαπάνες προέρχονται από δύο μόνον ταμεία: το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)¹ και το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA)². Η διαχείριση των περισσότερων κονδυλίων του TAME και του TEA είναι επιμερισμένη μεταξύ των κρατών μελών (ή των συνδεδεμένων χωρών) και της ΓΔ Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Επιτροπής (ΓΔ HOME). Στόχος του TAME είναι να συμβάλλει στην αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και στην ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά το άσυλο και τη μετανάστευση. Γενικός στόχος του TEA είναι η κατοχύρωση της ασφάλειας στην ΕΕ, με παράλληλη διευκόλυνση των νόμιμων ταξιδιών και σεβασμό των θεμελιωδών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το TEA απαρτίζεται από δύο μέσα³: το TEA-Σύνορα και Θεωρήσεις και το TEA-Αστυνομία. Το πρώτο υποστηρίζει την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, καθώς και την ανάπτυξη της κοινής πολιτικής για τις θεωρήσεις, ενώ το δεύτερο εστιάζει στη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, καθώς και στη βελτίωση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων και κρίσεων που απειλούν την ασφάλεια.

7.4. Πέντε χρόνια μετά την έναρξη της επταετούς περιόδου προγραμματισμού, τα κράτη μέλη έχουν εντείνει την υλοποίηση των εθνικών προγραμμάτων τους. Υψηλά είναι ακόμη τα προς εκταμίευση ποσά, ενώ ιδιαίτερα σημαντικό παραμένει το να μην ενταθεί η πίεση προς τις εθνικές αρχές, καθώς τα προγράμματα βαίνουν προς το κλείσιμό τους. Στο [πλαίσιο 7.2](#) συνοψίζονται οι προς απόδοση δαπάνες που τα κράτη μέλη ανέφεραν στην Επιτροπή από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού.

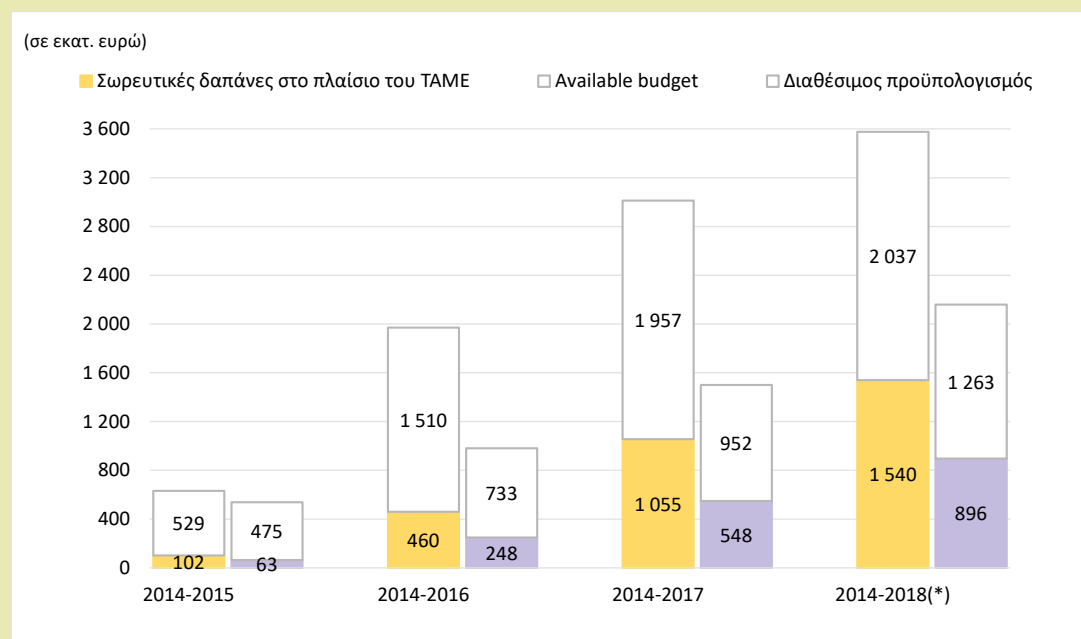
¹ Βλέπε τον [κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 516/2014](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

² Τα δύο ταμεία αντικατέστησαν το πρόγραμμα SOLID, που υλοποιήθηκε κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού.

³ Βλέπε τον [κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 515/2014](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση, στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης στον τομέα των εξωτερικών συνόρων και των θεωρήσεων και τον [κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 513/2014](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση, στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, του μέσου για τη χρηματοδοτική στήριξη της αστυνομικής συνεργασίας, της πρόληψης και καταστολής της εγκληματικότητας και της διαχείρισης των κρίσεων.

Πλαίσιο 7.2

Ο ρυθμός των δαπανών στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων TAME και TEA εντείνεται μεν, παράλληλα όμως αυξάνεται και ο διαθέσιμος προϋπολογισμός

(*) Οι δαπάνες στο πλαίσιο των TAME/TEA που έχουν πραγματοποιηθεί σε επίπεδο κράτους μέλους δηλώνονται και εγκρίνονται από την Επιτροπή κατά το έτος που ακολουθεί εκείνο της πραγματοποίησής τους. Επομένως, οι λογαριασμοί της Επιτροπής για το 2019 περιλαμβάνουν δαπάνες των κρατών μελών από το 2018.

Πηγή: ΕΕΣ.

7.5. Ένα άλλο σημαντικό τμήμα του προϋπολογισμού του εν προκειμένω τομέα διατίθεται για τη χρηματοδότηση 14 αποκεντρωμένων οργανισμών⁴, οι οποίοι διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην επιδίωξη των βασικών προτεραιοτήτων της ΕΕ στους τομείς της μετανάστευσης και της ασφάλειας, της δικαστικής συνεργασίας και της υγείας. Ακολουθούν το πρόγραμμα «Τρόφιμα και ζωοτροφές», το οποίο αποσκοπεί στη διασφάλιση της υγείας ανθρώπων, ζώων και φυτών σε όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας, και το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη», το πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για τη στήριξη των τομέων του πολιτισμού και των οπτικοακουστικών μέσων. Τέλος, ο προϋπολογισμός καλύπτει σειρά προγραμμάτων που κοινό στόχο έχουν την ενίσχυση της ασφάλειας και της ιθαγένειας στην ΕΕ, με έμφαση στη δικαιοσύνη, στους καταναλωτές καθώς και στα δικαιώματα, στην ισότητα και στην ιθαγένεια.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

7.6. Κατ' εφαρμογήν της προσέγγισης και της μεθοδολογίας του ελέγχου που περιγράφονται στο **παράρτημα 1.1**, εξετάσαμε τα ακόλουθα όσον αφορά τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ για το 2019:

- α) Δείγμα 19 *πράξεων*, που σχεδιάστηκε προκειμένου να συνεισφέρει στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, και όχι για να είναι αντιπροσωπευτικό των δαπανών που καλύπτει ο εν προκειμένω τομέας του ΠΔΠ. Ως εκ τούτου, δεν προβήκαμε σε εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ. Το δείγμα περιλάμβανε οκτώ πράξεις υπό *επιμερισμένη διαχείριση* με τα κράτη μέλη⁵, οκτώ υπό την *άμεση διαχείριση* και μία υπό την *έμμεση διαχείριση* της Επιτροπής, καθώς και δύο που σχετίζονταν με την εκκαθάριση προπληρωμών προς οργανισμούς.

⁴ Υγεία: ECDC, EFSA, EMA και ECHA. Εσωτερικές υποθέσεις: Frontex, EASO, Ευρωπόλ, CEPOL, eu-LISA, EMCDDA. Δικαιοσύνη: Eurojust, FRA, EIGE, EPPO. Οι ειδικές ετήσιες εκθέσεις, με τη γνώμη μας σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων εκάστου οργανισμού, είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του ΕΕΣ.

⁵ Στη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Κύπρο, τη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Σλοβενία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

- β) Επιλεγμένα συστήματα προκειμένου να διαπιστωθεί:
- i) κατά πόσον οι ετήσιες εκθέσεις ελέγχου των οκτώ αρχών ελέγχου⁶ σε σχέση με τους ετήσιους λογαριασμούς του TAME και του TEA για το 2018 ήταν σύμφωνες με τη νομοθεσία⁷.
 - ii) για τις ίδιες αρχές ελέγχου, κατά πόσον οι εργασίες τους σε σχέση με τους ελέγχους των δαπανών και οι διαδικασίες τους για την παροχή αξιόπιστων ελεγκτικών γνωμών ήταν επαρκείς και σύννομες.
 - iii) κατά πόσον οι αξιολογήσεις, από τη ΓΔ HOME, της συμμόρφωσης των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου όλων των αρχών ελέγχου του TAME και του TEA ήταν κατάλληλες και κάλυπταν όλους τους σχετικούς νομικούς προβληματισμούς.
- γ) την αξιοπιστία των πληροφοριών περί κανονικότητας που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ HOME και της ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών (ΓΔ JUST), καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις της Επιτροπής.

⁶ Των ίδιων κρατών μελών από τα οποία επιλέχθηκαν οι οκτώ πράξεις του δείγματός μας.

⁷ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2018/1291 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 2018, για την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 042/2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 514/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ορισμό και τις αρμοδιότητες διαχείρισης και ελέγχου των υπεύθυνων αρχών και όσον αφορά το καθεστώς και τις υποχρεώσεις των ελεγκτικών αρχών.

Κανονικότητα των πράξεων

7.7. Από τις 19 πράξεις που εξετάσαμε, επτά (37 %) περιείχαν *σφάλματα*.

Εντοπίσαμε τρία ποσοτικώς προσδιορίσιμα σφάλματα τα οποία είχαν δημοσιονομική επίπτωση στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Σχετικό παράδειγμα παρουσιάζεται στο [πλαίσιο 7.3](#) κατωτέρω.

Πλαίσιο 7.3

Υπερεκτίμηση των μισθολογικών δαπανών

Στην Κύπρο, υποβάλαμε σε έλεγχο ένα χρηματοδοτούμενο από το ΤΑΜΕ έργο, το οποίο υλοποιούσε διεθνής οργανισμός. Το έργο συνίστατο στην παροχή πληροφοριών, ατομικής καθοδήγησης και στήριξης σε μετανάστες που επιθυμούσαν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους. Ελέγξαμε τα δελτία μισθοδοσίας, τις καταστάσεις καταγραφής χρόνου, τις πληρωμές και τις λογιστικές εγγραφές που αφορούσαν πέντε άτομα που απασχολούνταν άμεσα στο έργο. Ο οργανισμός είχε δηλώσει συμπληρωματικά έξοδα που αντιστοιχούσαν στο 6 % των συνολικών ακαθάριστων μισθολογικών δαπανών για την κάλυψη των παροχών στο τέλος της σύμβασης, για τις οποίες οι εργαζόμενοι δεν πληρούσαν στην πραγματικότητα τις προϋποθέσεις. Όμως, το ποσό αυτό δεν αποτελεί δαπάνη που αφορά ειδικά το έργο και δεν ανταποκρίνεται στον ορισμό των άμεσων επιλέξιμων δαπανών. Ως εκ τούτου, το συνολικό κόστος του έργου είχε υπερεκτιμηθεί.

7.8. Εντοπίσαμε επίσης τέσσερις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις νομικές διατάξεις, οι οποίες, ωστόσο, δεν είχαν δημοσιονομική επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν την επιλογή των έργων και τους κανόνες σύναψης συμβάσεων. Η μη τήρηση των κανόνων αυτών μπορεί να υπονομεύσει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των δαπανών της ΕΕ και ενδεχομένως να επηρεάσει αρνητικά την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών.

Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου

Εξέταση των εργασιών των αρχών ελέγχου όσον αφορά τις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου και τους ελέγχους δαπανών

7.9. Ελέγξαμε τις εργασίες που πραγματοποίησαν οκτώ αρχές αρμόδιες για τον έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών των TAME/TEA των αντίστοιχων κρατών μελών τους⁸ και την υποβολή της ετήσιας έκθεσης ελέγχου στην Επιτροπή. Σκοπός μας ήταν να επιβεβαιώσουμε ότι οι εν λόγω αρχές ελέγχου:

- α) είχαν καλύψει όλα τα είδη πληρωμών που πραγματοποίησαν οι οργανισμοί που ήταν αρμόδιοι για την εκτέλεση των κονδυλίων,
- β) χρησιμοποίησαν κατάλληλη μέθοδο δειγματοληψίας,
- γ) είχαν συλλέξει επαρκείς συναλλαγές στο δείγμα για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τον συνολικό πληθυσμό,
- δ) είχαν υπολογίσει σωστά⁹ το ποσοστό σφάλματος, και
- ε) εφαρμόζαν επαρκείς διαδικασίες για την κατάρτιση αξιόπιστων λογιστικών γνωμών και εκθέσεων ελέγχου¹⁰.

7.10. Όλες οι αρχές ελέγχου έχουν αναπτύξει και εφαρμόζουν λεπτομερείς διαδικασίες επαρκούς ποιότητας για την υποβολή εκθέσεων, όπως απαιτείται από τους ισχύοντες κανόνες. Εντοπίσαμε ορισμένες αδυναμίες, των οποίων οι επιπτώσεις στους λογαριασμούς δεν ήταν αρκετά σημαντικές ώστε να θέσουν υπό αμφισβήτηση τα συμπεράσματα των ελεγκτικών αρχών. Παρουσιάζουμε τις διαπιστώσεις μας στο **πλαίσιο 7.4** κατωτέρω.

⁸ Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Κύπρος, Λιθουανία, Πολωνία και Ηνωμένο Βασίλειο για το TAME Σλοβενία για το TEA.

⁹ Όπως απαιτείται από τον **κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2018/1291 της Επιτροπής**.

¹⁰ Σύμφωνα με τη βασική απαίτηση αριθ. 14 των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου – βλέπε το παράρτημα του **εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2017/646 της Επιτροπής**.

Πλαίσιο 7.4

Αδυναμίες στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου

Αδυναμίες	Κράτος μέλος της αρχής ελέγχου	Δυνητική επίπτωση
Προβλήματα δειγματοληψίας: εφαρμογή μεθοδολογίας βάσει κινδύνου αντί τυχαίας μεθοδολογίας, χρήση εσφαλμένων τιμών για τον καθορισμό του μεγέθους του δείγματος.	Σλοβενία	Τα στοιχεία που αναφέρθηκαν δεν είναι αξιόπιστα. Οι εργασίες της αρχής ελέγχου παρέχουν περιορισμένη μόνο διασφάλιση.
Η αρμόδια αρχή υπέβαλε το σχέδιο λογαριασμών στην αρχή ελέγχου προτού ολοκληρώσει τους δικούς της επιτόπιους ελέγχους. Το γεγονός αυτό ενείχε τον κίνδυνο οι έλεγχοι της αρχής ελέγχου να διενεργηθούν επί εσφαλμένου συνόλου λογαριασμών.	Ιταλία, Σλοβενία	
Ανακριβής υπολογισμός και παρουσίαση των συνολικών ή/και των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος.	Γερμανία, Ιταλία	
Η τεχνική βοήθεια εξαιρέθηκε από τον ελεγχθέντα πληθυσμό και αυτό δεν αναφερόταν στην ετήσια έκθεση ελέγχου.	Σλοβενία	
Οι προκαταβολές εξαιρέθηκαν εν μέρει από τον ελεγχθέντα πληθυσμό και αυτό δεν αναφερόταν στην ετήσια έκθεση ελέγχου.	Γερμανία	
Για λόγους δειγματοληψίας, τα έργα ταξινομήθηκαν σε δύο υποομάδες (προκαταβολές και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν). Η ταξινόμηση αυτή δεν ήταν πάντοτε ορθή.	Κύπρος	

7.11. Επιλέξαμε 62 φακέλους ελέγχου από τις ίδιες οκτώ αρχές ελέγχου και τους χρησιμοποιήσαμε για να επαληθεύσουμε ότι οι διαδικασίες ελέγχου ήταν επαρκείς και κάλυπταν όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στους κανονισμούς για τα ΤΑΜΕ/ΤΕΑ¹¹. Συνολικά, διαπιστώσαμε ότι οι αρχές ελέγχου είχαν στη διάθεσή τους λεπτομερή προγράμματα και φύλλα ελέγχου για να στηρίζουν τα συμπεράσματά τους. Ωστόσο, στο πλαίσιο των εργασιών μας διαπιστώθηκαν οι αδυναμίες που παρουσιάζονται στο [πλαίσιο 7.5](#).

Πλαίσιο 7.5

Αδυναμίες στις εργασίες των αρχών ελέγχου

Αδυναμίες	Κράτος μέλος της αρχής ελέγχου	Δυνητική επίπτωση
Οι ελεγκτές δεν έλεγχαν πάντοτε όλα τα κριτήρια επιλογής ή/και ανάθεσης του έργου.	Ιταλία, Κύπρος	Μη εντοπισμός των μη επιλέξιμων δαπανών. Τα συμπεράσματα ελέγχου δεν είναι αξιόπιστα. Οι εργασίες της αρχής ελέγχου παρέχουν περιορισμένη μόνο διασφάλιση.
Ανεπαρκής διαδρομή ελέγχου ή πλημμελής τεκμηρίωση του ελεγκτικού έργου.	Ελλάδα, Κύπρος, Λιθουανία, Ηνωμένο Βασίλειο	
Οι ελεγκτές δεν έλεγχαν πάντοτε όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία για να επιβεβαιώσουν την επιλεξιμότητα των ομάδων-στόχου και τις δηλωθείσες δαπάνες ή τον εύλογο χαρακτήρα των δαπανών.	Ιταλία, Κύπρος	

¹¹ Βλέπε τη βασική απαίτηση αριθ. 12 στο παράρτημα του [εκτελεστικού κανονισμού \(ΕΕ\) 2017/646 της Επιτροπής](#).

Επισκόπηση των αξιολογήσεων των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου από την Επιτροπή

7.12. Υποβάλαμε σε επισκόπηση τις αξιολογήσεις, από τη ΓΔ HOME, της συμμόρφωσης των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου που είχαν καταρτίσει οι αρχές ελέγχου, και εξετάσαμε τον τρόπο με τον οποίο η συγκεκριμένη ΓΔ χρησιμοποίησε τις εν λόγω εκθέσεις για την εκκαθάριση των εθνικών λογαριασμών των ΤΑΜΕ/ΤΕΑ για το οικονομικό έτος 2018. Για τον σκοπό αυτό, επιλέξαμε 12 εκθέσεις¹² και εξετάσαμε τις αντίστοιχες επαληθεύσεις της ΓΔ HOME. Διαπιστώσαμε ότι οι επιμέρους αξιολογήσεις ήταν καλά διαρθρωμένες και σχολαστικές, και ότι κάλυπταν όλες τις σχετικές νομικές πτυχές. Η ΓΔ HOME χρησιμοποίησε δεόντως τις πληροφορίες στις εκθέσεις ελέγχου για τη λήψη των αποφάσεών της σχετικά με τις εκκαθαρίσεις.

7.13. Ωστόσο, ο έλεγχός μας κατέδειξε δύο αδυναμίες, που παρουσιάζονται στο [πλαίσιο 7.6](#) και οι οποίες θα μπορούσαν να περιορίσουν την εμπιστοσύνη της Επιτροπής στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου.

¹² Από τη Βουλγαρία, την Τσεχία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, την Πορτογαλία και τη Σλοβακία για το ΤΑΜΕ· την Εσθονία, την Ισπανία, την Ισλανδία, τη Μάλτα και τη Φινλανδία για το ΤΕΑ.

Πλαίσιο 7.6

Αδυναμίες που προέκυψαν από τις αξιολογήσεις, από την Επιτροπή, των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου

Αδυναμίες	Δυνητική επίπτωση
Οι αρμόδιες αρχές δεν χρησιμοποιούν όλες τον ίδιο ορισμό για την «ενδιάμεση πληρωμή» ¹³ .	Η αξία και η πληρότητα των υποβαλλόμενων δεδομένων μπορεί να τεθούν σε κίνδυνο.
Η Επιτροπή δεν παρείχε καθοδήγηση στις αρχές ελέγχου σχετικά με τον υπολογισμό της ελάχιστης κάλυψης του ελέγχου του 10 % ¹⁴ στην περίπτωση που αυτές εφαρμόζουν επιμέρους δειγματοληψία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το έργο των ελεγκτικών αρχών ήταν ανεπαρκές.	Αβέβαιη η αξιοπιστία των συμπερασμάτων του ελέγχου.

¹³ Το υπόδειγμα για τα αιτήματα πληρωμής του ετήσιου υπολοίπου των κονδυλίων των TAME/TEA ορίζει τις ενδιάμεσες πληρωμές ως επιστροφές για δαπάνες που πραγματοποίησε ο δικαιούχος ενός υπό εξέλιξη έργου. Ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν επίσης ότι προκαταβολές μπορούν να είναι και ενδιάμεσες πληρωμές και διαπιστώσαμε ότι άλλα κράτη μέλη είχαν πραγματοποιήσει αρκετές ενδιάμεσες πληρωμές χωρίς προηγουμένως να προβούν σε εκκαθάριση των προκαταβολών.

¹⁴ Άρθρο 14, παράγραφος 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/1291 της Επιτροπής.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

7.14. Εξετάσαμε τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ HOME και της ΓΔ JUST, χωρίς να εντοπίσουμε πληροφορίες που να έρχονται σε αντίφαση με τις διαπιστώσεις μας. Ωστόσο, το περιορισμένο δείγμα μας για το 2019 (19 πράξεις) δεν επαρκεί για να συγκρίνουμε τα αποτελέσματα του ελέγχου μας με τις πληροφορίες που αναφέρουν οι δύο ΓΔ για την κανονικότητα των δαπανών.

7.15. Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις που πραγματοποίησε η ΓΔ HOME και η ΓΔ JUST για τους κινδύνους κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο. Διαπιστώσαμε ότι υπολογίστηκαν σύμφωνα με την εσωτερική μεθοδολογία και αναφέρθηκαν ορθά στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις.

Συμπέρασμα και συστάσεις

7.16. Η εμβέλεια του ελέγχου που διενεργήθηκε για τον τομέα 3 του ΠΔΠ «Ασφάλεια και ιθαγένεια» (βλέπε σημείο [7.6](#)) σχεδιάστηκε προκειμένου να συνεισφέρει στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας που διατυπώνουμε και όχι για να είναι αντιπροσωπευτική των δαπανών που καλύπτει ο υπό εξέταση τομέας. Ως εκ τούτου, δεν προβήκαμε σε εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ. Εντούτοις, από την εξέταση των πράξεων και των συστημάτων προκύπτουν τρεις τομείς στους οποίους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης (βλέπε σημεία [7.10-7.13](#)).

Συστάσεις

7.17. Βάσει των διαπιστώσεών μας για το 2019, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

Σύσταση 7.1 – Πεδίο αναφοράς του ελέγχου

Να εκδώσει οδηγίες προς τις αρχές ελέγχου των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για το TAME και το TEA σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του πεδίου αναφοράς του ελέγχου σε περίπτωση που χρησιμοποιούν επιμέρους δειγματοληψία. Να παρέχει συμβουλές ώστε να διασφαλίζεται ότι η δειγματοληψία είναι επαρκής και κατάλληλη ώστε να παρέχει εύλογη βάση στον ελεγκτή για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το σύνολο του ελεγχθέντος πληθυσμού.

Χρονοδιάγραμμα: εντός του 2021

Σύσταση 7.2 – Δειγματοληψία

Να επαναλάβει στις αρχές ελέγχου των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για το TAME και το TEA ότι πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες της Επιτροπής για τη δειγματοληψία και τον υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος. Συγκεκριμένα, η δειγματοληψία πρέπει να είναι τυχαία, κάθε μονάδα δειγματοληψίας του πληθυσμού πρέπει να έχει πιθανότητες επιλογής και, κατά περίπτωση, για όλα τα σφάλματα πρέπει να πραγματοποιείται παρέκταση στον οικείο πληθυσμό.

Χρονοδιάγραμμα: εντός του 2021

Σύσταση 7.3 – Διαδρομή του ελέγχου

Να δώσει οδηγίες στις αρχές ελέγχου των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για το ΤΑΜΕ και το ΤΕΑ σχετικά με τον τρόπο που αυτές πρέπει να τεκμηριώνουν, επαρκώς και καταλλήλως, τη φύση, το χρονοδιάγραμμα και την έκταση των ελεγκτικών διαδικασιών τους, τα αποτελέσματά τους και τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που έχουν συγκεντρώσει.

Χρονοδιάγραμμα: εντός του 2021

Κεφάλαιο 8

Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας – τομέας 4 του ΠΔΠ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	8.1.-8.5.
Σύντομη περιγραφή	8.2.-8.4.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	8.5.
Κανονικότητα των πράξεων	8.6.-8.10.
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης	8.11.-8.22.
Μελέτη του 2019 για το ΥΠΣ της ΓΔ NEAR	8.11.-8.18.
Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR	8.19.-8.21.
Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και μελέτη για το ΥΠΣ της ΓΔ DEVCO	8.22.
Συμπεράσματα και συστάσεις	8.23.-8.25.
Συμπεράσματα	8.23.
Συστάσεις	8.24.-8.25.
Παραρτήματα	
Παράρτημα 8.1 – Πληρωμές της ΓΔ NEAR και της ΓΔ DEVCO ανά αντιπροσωπεία	
Παράρτημα 8.2 – Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων	

Εισαγωγή

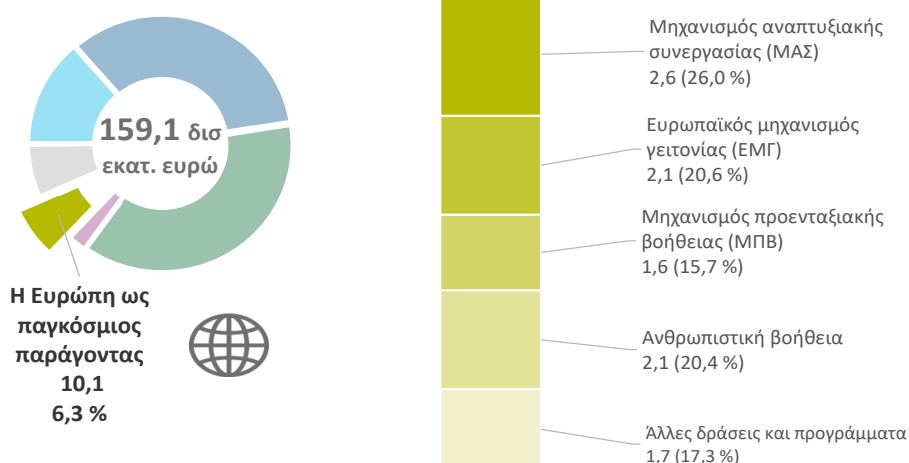
8.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας για τον τομέα 4 του ΠΔΠ «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας». Στο **πλαίσιο 8.1** παρουσιάζονται συνοπτικά οι κύριες δραστηριότητες και οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του τομέα αυτού το 2019.

Πλαίσιο 8.1

Τομέας 4 του ΠΔΠ «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» – Αναλυτική κατανομή το 2019

Πληρωμές του 2019 ως μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και ανάλυση

(σε δισεκατ. ευρώ)

Πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 σε σύγκριση με τις πληρωμές

(σε δισεκατ. ευρώ)

(*) Σύμφωνα με τον εναρμονισμένο ορισμό των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 11 του **παράρτηματος 1.1**).

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019.

Σύντομη περιγραφή

8.2. Ο τομέας «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» καλύπτει τις δαπάνες του συνόλου της εξωτερικής δράσης (εξωτερικής πολιτικής) που χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Με τις πολιτικές αυτές επιδιώκονται τα εξής:

- η προώθηση των αξιών της ΕΕ, όπως η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, πέραν των συνόρων της·
- η αντιμετώπιση σημαντικών παγκόσμιων προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή και η απώλεια της βιοποικιλότητας·
- η αύξηση του αντικτύπου της αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ, με στόχο την υποστήριξη των προσπάθειών για την εξάλειψη της φτώχειας και την προαγωγή της ευημερίας·
- η ενίσχυση της σταθερότητας και της ασφάλειας στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες και τις χώρες της «γειτονίας»·
- η ενίσχυση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης μετά από φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές·
- η βελτίωση της πρόληψης κρίσεων και της επίλυσης διαφορών, η διατήρηση της ειρήνης, η ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας και η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας·
- η προαγωγή των συμφερόντων της ΕΕ και των αμοιβαίων συμφερόντων της με τρίτες χώρες με την υποστήριξη της εξωτερικής διάστασης των πολιτικών της ΕΕ.

8.3. Οι γενικές διευθύνσεις και υπηρεσίες που είναι κατά βάση επιφορτισμένες με την εκτέλεση του προϋπολογισμού στον τομέα της εξωτερικής δράσης είναι η Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΓΔ DEVCO), η Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR), η Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ΓΔ ECHO), η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO) και η Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής.

8.4. Οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2019 στο πλαίσιο του τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» ανήλθαν σε 10,1 δισεκατομμύρια ευρώ¹ και εκταμιεύθηκαν διά διαφόρων μέσων (βλέπε [πλαίσιο 8.1](#)) και μεθόδων παροχής βοήθειας, όπως οι συμβάσεις εκτέλεσης εργασιών / προμηθειών / παροχής υπηρεσιών, οι επιχορηγήσεις, τα ειδικά δάνεια, οι εγγυήσεις δανείων και η χρηματοδοτική στήριξη, η δημοσιονομική στήριξη και άλλες στοχευμένες μορφές δημοσιονομικής βοήθειας, σε περισσότερες από 150 χώρες (βλέπε [παράρτημα 8.1](#)).

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

8.5. Κατ' εφαρμογήν της προσέγγισης και της μεθοδολογίας του ελέγχου που περιγράφονται στο [παράρτημα 1.1](#), εξετάσαμε τα ακόλουθα όσον αφορά τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ το 2019:

- α) Δείγμα 68 πράξεων, στις οποίες προστέθηκαν επτά πράξεις που ελήφθησαν από τις μελέτες για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος (ΥΠΣ)² μετά τις αναγκαίες προσαρμογές³ για την αντιστάθμιση των μεθοδολογικών περιορισμών τους. Το δείγμα πράξεων σχεδιάστηκε προκειμένου να συνεισφέρει στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, και όχι για να είναι αντιπροσωπευτικό των δαπανών που καλύπτει ο τομέας 4 του ΠΔΠ «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας». Ως εκ τούτου, δεν

¹ Τελική εκτέλεση πληρωμών, περιλαμβανομένων των εσόδων με ειδικό προορισμό.

² Η ΓΔ NEAR και η ΓΔ DEVCO αναθέτουν κάθε χρόνο την εκπόνηση μελετών για το ΥΠΣ, προκειμένου να εκτιμηθεί το επίπεδο των σφαλμάτων που εξακολουθούν να υφίστανται μετά την ολοκλήρωση όλων των ελέγχων διαχείρισης που διενεργούνται με σκοπό την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των σφαλμάτων για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς τους. Η μελέτη για το ΥΠΣ δεν συνιστά εντολή παροχής διασφάλισης ούτε έλεγχο· βασίζεται στη μεθοδολογία και τα αντίστοιχα εγχειρίδια των οικείων γενικών διευθύνσεων για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος.

³ Στο πλαίσιο της επισκόπησης των μελετών για το ΥΠΣ, διαπιστώσαμε ότι, σε σύγκριση με τις δικές μας ελεγκτικές εργασίες, η μεθοδολογία στην οποία βασίζεται η μελέτη της ΓΔ DEVCO για το ΥΠΣ προβλέπει πολύ μικρότερο αριθμό επιτόπιων ελέγχων. Επιπλέον, οι μελέτες για το ΥΠΣ τόσο της ΓΔ DEVCO όσο και της ΓΔ NEAR δεν επιτρέπουν την επαρκή ανάλυση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Για τον λόγο αυτό, προσαρμόσαμε, όπως και πέρυσι, τα αποτελέσματα της μελέτης για το ΥΠΣ προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τον βαθμό μη συμμόρφωσης με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων. Στηρίξαμε την προσαρμογή αυτή στις διαπιστώσεις μας που σχετίζονται με τη δήλωση αξιοπιστίας των ετών 2014-2019 για τον τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» και στις ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων που είχαν επιλεγεί στο πλαίσιο των μελετών του ΥΠΣ προηγούμενων ετών (βλέπε σημείο [8.18](#)).

προβήκαμε σε εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ. Το δείγμα μας περιλάμβανε 22 πράξεις της ΓΔ NEAR, 25 πράξεις της ΓΔ DEVCO, 10 πράξεις της ΓΔ ECHO, και 11 άλλες πράξεις. Για το μέρος του πληθυσμού μας που καλυπτόταν από τις μελέτες του 2019 για το ΥΠΣ που πραγματοποίησαν η ΓΔ NEAR και η ΓΔ DEVCO (10 %), συμπεριλάβαμε στο δείγμα μας επτά ακόμη πράξεις.

- β) Την αξιοπιστία των πληροφοριών περί κανονικότητας που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR και της ΓΔ DEVCO⁴, καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις της Επιτροπής.

⁴ Οι εργασίες μας σχετικά με την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO παρουσιάζονται αναλυτικά στην ετήσια έκθεσή μας σχετικά με το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης.

Κανονικότητα των πράξεων

8.6. Από τις 68 πράξεις που εξετάστηκαν, οι 22 (32,4 %) περιείχαν σφάλμα.

Εντοπίσαμε 11 ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα τα οποία είχαν δημοσιονομική επίπτωση στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Επίσης, διαπιστώσαμε 11 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις κείμενες νομικές και δημοσιονομικές διατάξεις. Δεδομένου ότι το δείγμα δεν σχεδιάστηκε ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό των δαπανών του συγκεκριμένου τομέα, δεν εκτιμήσαμε το συνολικό ποσοστό σφάλματος. Κατά την εξέταση των προαναφερόμενων πράξεων, εντοπίσαμε παραδείγματα αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου, όπως αυτό που παρουσιάζουμε στο [πλαίσιο 8.2](#). Οι διαπιστώσεις μας σχετικά με τις μη επιλέξιμες δαπάνες παρουσιάζονται στα [πλαίσια 8.3](#) και [8.4](#).

Πλαίσιο 8.2

Αποτελεσματικοί έλεγχοι από την Επιτροπή των αιτήσεων πληρωμής στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης

ΓΔ NEAR

Η ΕΕ χρηματοδότησε δράση κόστους 4,5 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ στο πλαίσιο του προγράμματος για τη σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελευθέρων συναλλαγών (DCFTA) στη Γεωργία. Η Επιτροπή υπέγραψε σύμβαση ανάθεσης με αναπτυξιακή τράπεζα και υλοποίησε τη δράση στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης. Διεκπεραίωσε αίτηση πληρωμής της τράπεζας, με την οποία η τελευταία ζητούσε την εκκαθάριση ήδη πραγματοποιηθεισών, δηλωθεισών δαπανών. Ελέγξαμε την εκκαθάριση της εν λόγω αίτησης πληρωμής από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή ανέλυσε την οικονομική έκθεση και διαπίστωσε ότι ο δικαιούχος είχε συμπεριλάβει προχρηματοδοτήσεις στις ήδη πραγματοποιηθείσες δαπάνες. Οι προχρηματοδοτήσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν πραγματοποιηθείσα δαπάνη και, ως εκ τούτου, δεν θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στο αιτούμενο ποσό. Κατόπιν εμπεριστατωμένης ανάλυσης, η Επιτροπή αφαίρεσε περισσότερα από 80 000 ευρώ από το αιτούμενο ποσό.

Πλαίσιο 8.3

Απουσία συστήματος καταγραφής χρόνου

Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής

Ελέγξαμε τις δαπάνες που είχε δηλώσει μια ΜΚΟ βάσει σύμβασης επιχορήγησης που είχε υπογράψει με την Επιτροπή. Η δράση αποσκοπούσε στην πρόληψη του βίαιου εξτρεμισμού στα νότια σύνορα της Τυνησίας. Το συνολικό εκτιμώμενο κόστος του έργου ήταν 1,2 εκατομμύρια ευρώ, και χρηματοδοτήθηκε εξ ολοκλήρου από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Από τα δικαιολογητικά που εξετάσαμε προέκυψε ότι δεν υπήρχε σύστημα καταγραφής χρόνου για την αιτιολόγηση της κατανομής των δαπανών μεταξύ των διαφόρων έργων και για την τεκμηρίωση του χρόνου που αφιερώθηκε πραγματικά στο ελεγχθέν έργο. Ελλείπει διαδρομή ελέγχου, από το συνολικό ελεγχθέν ποσό των 970 000 ευρώ, δεν κατέστη δυνατό να επαληθεύσουμε την ακρίβεια δαπανών ύψους 12 800 ευρώ, οι οποίες, ως εκ τούτου, κρίθηκαν παράτυπες. Η απουσία συστήματος καταγραφής χρόνου εργασίας συνιστούσε επίσης παράβαση των όρων της σύμβασης και των εσωτερικών πολιτικών της δικαιούχου.

Το 2019 εντοπίσαμε επίσης προβλήματα σχετικά με την καταγραφή του χρόνου σε τρεις άλλες πράξεις τις οποίες διαχειρίστηκαν η ΓΔ NEAR, η ΓΔ CLIMA και η ΓΔ ECHO.

Πλαίσιο 8.4

Αίτηση για επιστροφή μη επιλέξιμων πληρωμών ΦΠΑ σχετικά με έργο

ΓΔ DEVCO

Ελέγξαμε τις δαπάνες που δήλωσε διεθνής τράπεζα ανάπτυξης στο πλαίσιο συμφωνίας ανάθεσης που υπογράφηκε με την Επιτροπή για τη χρηματοδότηση δράσης που αποσκοπούσε στη στήριξη του προγράμματος επενδύσεων σε υποδομές της Νότιας Αφρικής. Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός του έργου υπερέβαινε τα 99 εκατομμύρια ευρώ και χρηματοδοτήθηκε εξ ολοκλήρου από την ΕΕ.

Από τα δικαιολογητικά έγγραφα που εξετάσαμε προέκυψε ότι οι συνολικές ελεγχθείσες δαπάνες, ύψους 3,6 εκατομμυρίων ευρώ, περιλάμβαναν μη επιλέξιμο ΦΠΑ ύψους άνω των 300 000 ευρώ.

Το 2019 εντοπίσαμε ζητήματα σχετικά με τον ΦΠΑ σε μίαν άλλη πράξη που διαχειρίστηκε η ΓΔ ECHO.

8.7. Σε δύο τομείς δαπανών, οι πράξεις ενέχουν μικρότερο κίνδυνο εμφάνισης σφάλματος λόγω των προϋποθέσεων πληρωμής. Αυτοί είναι i) η δημοσιονομική στήριξη και ii) τα έργα που υλοποιούνται από διεθνείς οργανισμούς βάσει του «τεκμαρτού τρόπου προσέγγισης». Το 2019 ελέγξαμε δύο πράξεις δημοσιονομικής στήριξης και 25 έργα υπό τη διαχείριση διεθνών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων οκτώ πράξεων στο πλαίσιο του τεκμαρτού τρόπου προσέγγισης (βλέπε σημείο **8.10**). Δεν εντοπίσαμε σφάλματα στους εν λόγω τομείς.

8.8. Η δημοσιονομική στήριξη αποτελεί συνεισφορά στον γενικό προϋπολογισμό ενός κράτους ή σε άλλον προϋπολογισμό του προοριζόμενο για συγκεκριμένη πολιτική ή για συγκεκριμένο στόχο. Το 2019 οι πληρωμές δημοσιονομικής στήριξης από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ ανήλθαν σε 824 εκατομμύρια ευρώ. Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή, αφενός, τήρησε τους όρους που διέπουν τις πληρωμές δημοσιονομικής στήριξης προς χώρες-εταίρους και, αφετέρου, επαλήθευσε ότι είχαν τηρηθεί οι γενικοί όροι επιλεξιμότητας (όπως η επίτευξη ικανοποιητικής βελτίωσης στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών).

8.9. Ωστόσο, λόγω του ευρέος περιθωρίου στην ερμηνεία των σχετικών νομικών διατάξεων, η Επιτροπή διαθέτει σημαντική ευελιξία όταν κρίνει κατά πόσον έχουν τηρηθεί οι εν λόγω γενικοί όροι. Ο έλεγχος κανονικότητας που διενεργούμε σταματά στο στάδιο της καταβολής της ενίσχυσης από την Επιτροπή στην αποδέκτρια χώρα, καθώς τα κεφάλαια αυτά συγχωνεύονται με τους πόρους του προϋπολογισμού της χώρας⁵.

⁵ Σε αρκετές ειδικές εκθέσεις μας εξετάζουμε την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της δημοσιονομικής στήριξης. Οι τελευταίες εξ αυτών είναι οι ειδικές εκθέσεις 09/2019, με τίτλο «Στήριξη της ΕΕ προς το Μαρόκο - Περιορισμένα αποτελέσματα μέχρι τώρα», και 25/2019, με τίτλο «Ποιότητα των δεδομένων στο πλαίσιο της δημοσιονομικής στήριξης: αδυναμίες σε ορισμένους δείκτες και στην επαλήθευση των πληρωμών μεταβλητών δόσεων», (<http://eca.europa.eu>).

8.10. Βάσει του «τεκμαρτού τρόπου προσέγγισης», όταν οι συνεισφορές της Επιτροπής σε έργα πολλαπλών χορηγών προστίθενται σε εκείνες άλλων χορηγών και δεν διατίθενται για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων, διακριτών στοιχείων δαπανών, η Επιτροπή τεκμαίρεται ότι οι κανόνες επιλεξιμότητας της ΕΕ τηρούνται, εφόσον οι επιλέξιμες δαπάνες που περιλαμβάνονται στο συνολικό συγκεντρωθέν ποσό καλύπτουν τη συνεισφορά της ΕΕ. Λάβαμε υπόψη την προσέγγιση αυτή κατά τη διενέργεια των ελεγκτικών δοκιμασιών επαλήθευσης. Το 2019 οι πληρωμές προς διεθνείς οργανισμούς από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ ανήλθαν σε 3,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Δεν είμαστε σε θέση να ορίσουμε σε τι ποσοστό του εν λόγω ποσού εφαρμόζεται ο «τεκμαρτός τρόπος προσέγγισης», δεδομένου ότι δεν πρόκειται για κάτι που παρακολουθεί χωριστά η Επιτροπή.

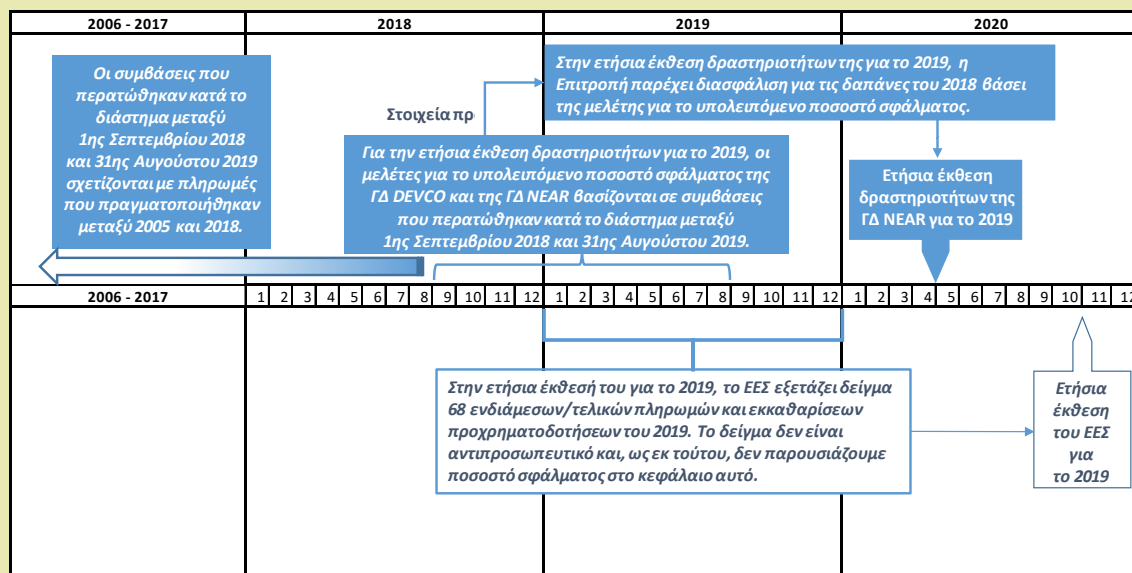
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Μελέτη του 2019 για το ΥΠΣ της ΓΔ NEAR

8.11. Το 2019 η ΓΔ NEAR ανέθεσε σε εξωτερικό ανάδοχο την εκπόνηση, για λογαριασμό της, της πέμπτης μελέτης της για το ΥΠΣ, προκειμένου να εκτιμήσει το επίπεδο των σφαλμάτων που εξακολουθούσαν να υφίστανται μετά την ολοκλήρωση όλων των ελέγχων διαχείρισης που διενεργούνται με στόχο την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των σφαλμάτων για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς της. Η μελέτη αποτελεί σημαντικό στοιχείο επί του οποίου βασίζει τη δήλωση αξιοπιστίας του ο γενικός διευθυντής, και το οποίο εμπλουτίζει τις περι κανονικότητας πληροφορίες σχετικά με την «Εξωτερική δράση» που γνωστοποιούνται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις.

8.12. Στο πλαίσιο της μελέτης εξετάστηκε αντιπροσωπευτικό δείγμα 365 πράξεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο συμβάσεων που περατώθηκαν μεταξύ Σεπτεμβρίου 2018 και Αυγούστου 2019 (βλέπε [πλαίσιο 8.5](#)).

Πλαίσιο 8.5

Πηγή: ΕΕΣ.

8.13. Η ΓΔ NEAR παρουσίασε τα αποτελέσματα της μελέτης του 2019 για το ΥΠΣ στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της. Το συνολικό ΥΠΣ για τη συγκεκριμένη γενική διεύθυνση εκτιμάτο σε 0,53 %, ήτοι κάτω του ορίου σημαντικότητας του 2 % που έχει θέσει η Επιτροπή. Τα προηγούμενα δύο έτη, ήταν 0,67 % το 2017 και 0,72 % το 2018.

8.14. Η μελέτη του 2019 σχετικά με το ΥΠΣ δεν συνιστά *εντολή παροχής διασφάλισης* ούτε *έλεγχο*· βασίζεται στη μεθοδολογία και το εγχειρίδιο της ΓΔ NEAR για το ΥΠΣ. Εντοπίσαμε περιορισμούς που ενδεχομένως να συνέβαλαν στο να διαπιστωθεί υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος χαμηλότερο από το πραγματικό. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των εργασιών για το ΥΠΣ δεν καλύπτονται επαρκώς ορισμένες πτυχές των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, όπως οι λόγοι απόρριψης υποψηφίων ή η συμμόρφωση του επιλεγέντος προσφέροντος με όλα τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, ούτε ελέγχονται οι διαδικασίες πρόσκλησης υποβολής προτάσεων ή η αιτιολογία στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης.

8.15. Από την ανάλυσή μας της μελέτης για το ΥΠΣ προέκυψε ότι, προκειμένου να λάβει υπόψη τη σύστασή μας⁶ να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στις επιχορηγήσεις υπό άμεση διαχείριση στον πληθυσμό του δείγματος, η Επιτροπή είχε εισαγάγει πρόσθετο ποσοστό σφάλματος για αυτό το είδος έργου (το «ποσοστό επιχορήγησης»). Το νέο αυτό στοιχείο παρείχε ένα πρόσθετο επιχείρημα στον γενικό διευθυντή για τη διατήρηση της επιφύλαξης που είχε διατυπώσει λόγω του υψηλού κινδύνου που ενέχουν οι επιχορηγήσεις υπό άμεση διαχείριση. Γενικώς, για το δείγμα που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ΥΠΣ, ο ανάδοχος εφαρμόζει όριο σημαντικότητας 2 % και επίπεδο εμπιστοσύνης 95 %⁷. Ωστόσο, για το ποσοστό επιχορήγησης, η μεθοδολογία για το ΥΠΣ προέβλεπε χαμηλότερο επίπεδο εμπιστοσύνης 80 %, με αποτέλεσμα εκτίμηση του πραγματικού ποσοστού σφάλματος για το συγκεκριμένο τμήμα του πληθυσμού να είναι λιγότερο ακριβής. Η προσέγγιση αυτή δεν αντικατοπτρίζει την υψηλή επικινδυνότητα του εν λόγω τομέα. Ακόμη κι αν εφαρμοζόταν στις επιχορηγήσεις επίπεδο εμπιστοσύνης 95 %, το συνολικό δείγμα των πράξεων θα εξακολουθούσε να είναι μικρότερο από το περυσινό.

⁶ Βλέπε κεφάλαιο 9, σύσταση 2, της ετήσιας έκθεσής μας για το 2017.

⁷ Πιθανότητα το επίπεδο σφάλματος στον πληθυσμό να βρίσκεται εντός συγκεκριμένου διαστήματος («διάστημα εμπιστοσύνης»).

8.16. Η μέθοδος εκτίμησης του ΥΠΣ που εφαρμόζει η ΓΔ NEAR παρέχει στον ανάδοχο ευρύ πεδίο ερμηνείας όσον αφορά την εκτίμηση μεμονωμένων σφαλμάτων. Παραδείγματος χάριν, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει τεκμηρίωση σχετικά με μία πράξη, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του αναδόχου να εκτιμήσει το ποσοστό σφάλματος και να αποφασίσει περί της εγκυρότητας των λόγων που προβάλλονται για την έλλειψή της. Η προσέγγιση αυτή δεν διασφαλίζει τη συνεπή αντιμετώπιση πανομοιότυπων ή παρόμοιων διαπιστώσεων. Ο ανάδοχος της μελέτης για το ΥΠΣ δεν προέβη σε τέτοιες εκτιμήσεις για το εν προκειμένω έτος.

8.17. Τέλος, παρατηρήσαμε μείωση του αριθμού των πράξεων που δεν υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης, διότι στη μελέτη για το ΥΠΣ θεωρήθηκαν πλήρως αξιόπιστες οι προηγούμενες ελεγκτικές εργασίες. Το 2019 κρίθηκαν πλήρως αξιόπιστες 63 πράξεις (17,2 %) έναντι 118 (23,6 %) το 2018 και 57 (12,2 %) το 2017. Ωστόσο, παρατηρήθηκε αύξηση του ποσοστού των πράξεων που κρίθηκαν μερικώς αξιόπιστες (33,3 % το 2019 έναντι 25,3 % το 2018). Τα δύο αυτά έτη, οι πλήρως και μερικώς αξιόπιστες πράξεις αντιστοιχούσαν από κοινού στο 50 % περίπου του συνολικού δείγματος. Σκοπός της μελέτης για το ΥΠΣ είναι να μετρηθούν τα σφάλματα που διέλαθαν όλων των δικλίδων ελέγχου που αφορούν την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση. Ωστόσο, βασιζόμενη εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων για το ήμισυ των πράξεων του δείγματος, η μελέτη δεν μετρά πλήρως τα σφάλματα αυτά. Η απόδοση υπερβολικά μεγάλου βαθμού αξιοπιστίας στις εργασίες τρίτων θα μπορούσε να έχει επίπτωση στην επίτευξη του βασικού στόχου της μελέτης για το ΥΠΣ, εξαιτίας του αντικτύπου της στο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος.

8.18. Στις ετήσιες εκθέσεις μας για το 2017 και το 2018, αναφερθήκαμε σε περιορισμούς της μεθοδολογίας της ΓΔ NEAR για τη μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο των δηλώσεων αξιοπιστίας μας για το 2018 και το 2019, πραγματοποιήσαμε πρόσθετους ελέγχους σε τομείς στους οποίους είχαμε εντοπίσει τέτοιους περιορισμούς. Για το 2019, επιλέξαμε τυχαία έξι πράξεις από προηγούμενες μελέτες για το ΥΠΣ –κατά μέσο όρο δύο πράξεις ανά αντιπροσωπεία της ΕΕ στην οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη. Τρεις εξ αυτών περιείχαν σφάλμα.

Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR

8.19. Για το οικονομικό έτος 2019, εξετάσαμε την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR χωρίς να εντοπίσουμε πληροφορίες που να έρχονται σε αντίφαση με τις διαπιστώσεις μας.

8.20. Κατά την εκτίμηση της συγκεκριμένης γενικής διεύθυνσης, το συνολικό επισφαλές ποσό κατά τον χρόνο των πληρωμών σε σχέση με τις δαπάνες που έγιναν αποδεκτές το 2019 (2,8 δισεκατομμύρια ευρώ) ανέρχεται σε 23,9 εκατομμύρια ευρώ (0,84 % των δαπανών που έγιναν αποδεκτές το 2019). Πάντα κατά την εκτίμησή της, από το συνολικό αυτό ποσό, τα 8,8 εκατομμύρια ευρώ (36,8 %) θα αποτελούσαν αντικείμενο διορθώσεων μέσω των ελέγχων της τα επόμενα έτη⁸. Βάσει των στοιχείων αυτών, ο γενικός διευθυντής δήλωσε ότι το χρηματοδοτικό άνοιγμα της γενικής διεύθυνσής του ήταν χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 %. Δεδομένου ότι δεν διαθέτουμε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα προκειμένου να υπολογίσουμε το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για τον τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας» του ΠΔΠ, αδυνατούμε να κρίνουμε αν η δήλωση αυτή αντιφάσκει προς τα αποτελέσματα των ελεγκτικών εργασιών μας.

8.21. Η ΓΔ NEAR δεν αναφέρθηκε στους περιορισμούς της μελέτης για το ΥΠΣ στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της. Ωστόσο, κατέβαλε προσπάθειες για την εφαρμογή συνετής προσέγγισης κατά την ανάλυση των ενταλμάτων είσπραξης. Κατά τον υπολογισμό της διορθωτικής ικανότητας, συμπεριέλαβε μόνο τα ποσά που ανακτήθηκαν λόγω παρατυπιών και σφαλμάτων που ανιχνεύθηκαν εκ των υστέρων, αποφεύγοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την υπερεκτίμηση, σύμφωνα με τις προηγούμενες συστάσεις μας.

Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και μελέτη για το ΥΠΣ της ΓΔ DEVCO

8.22. Οι εργασίες μας σε σχέση με την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και τη μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ για το 2019 της ΓΔ DEVCO παρουσιάζονται αναλυτικά στην ετήσια έκθεσή μας σχετικά με το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης.

⁸ Το επισφαλές ποσό κατά το κλείσιμο αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ του επισφαλούς ποσού κατά την πληρωμή και των εκτιμώμενων διορθώσεων (15,1 εκατομμύρια ευρώ το 2019).

Συμπεράσματα και συστάσεις

Συμπεράσματα

8.23. Το δείγμα πράξεων σχεδιάστηκε προκειμένου να συνεισφέρει στη συνολική δήλωση αξιοπιστίας, και όχι για να είναι αντιπροσωπευτικό των δαπανών που καλύπτει ο τομέας 4 του ΠΔΠ «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας». Ως εκ τούτου, δεν προβήκαμε σε υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ (βλέπε σημείο **8.5**). Εντούτοις, από την εξέταση των πράξεων και των συστημάτων προκύπτουν τρεις τομείς στους οποίους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

Συστάσεις

8.24. Στο [παράρτημα 8.2](#) παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας από την επισκόπηση της συνέχειας που δόθηκε στις τέσσερις συστάσεις που διατυπώσαμε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016, για τις οποίες είτε απαιτείτο η άμεση λήψη μέτρων είτε έπρεπε να έχουν υλοποιηθεί έως το 2019. Η Επιτροπή υλοποίησε τρεις εξ αυτών πλήρως και μία εν μέρει⁹.

8.25. Βάσει της επισκόπησης αυτής, καθώς και των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας για το 2019, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

Σύσταση 8.1

Να γνωστοποιεί τους περιορισμούς της μελέτης για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR, αρχής γενομένης από την έκθεση για το 2020.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: έως τη δημοσίευση της επόμενης ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων, το πρώτο τρίμηνο του 2021

⁹ Στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019 της ΓΔ NEAR δεν γνωστοποιήθηκε η εμβέλεια της μελέτης για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος.

Σύσταση 8.2

Να αυξήσει το επίπεδο εμπιστοσύνης που χρησιμοποιεί η ΓΔ NEAR στη μεθοδολογία της για τον υπολογισμό του ποσοστού επιχορήγησης, στο επίπεδο που χρησιμοποιείται για τον υπόλοιπο πληθυσμό της μελέτης για το ΥΠΣ, ώστε να αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια τον υψηλότερο κίνδυνο που ενέχει ο τομέας των επιχορηγήσεων υπό άμεση διαχείριση.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: έως τα τέλη του 2021

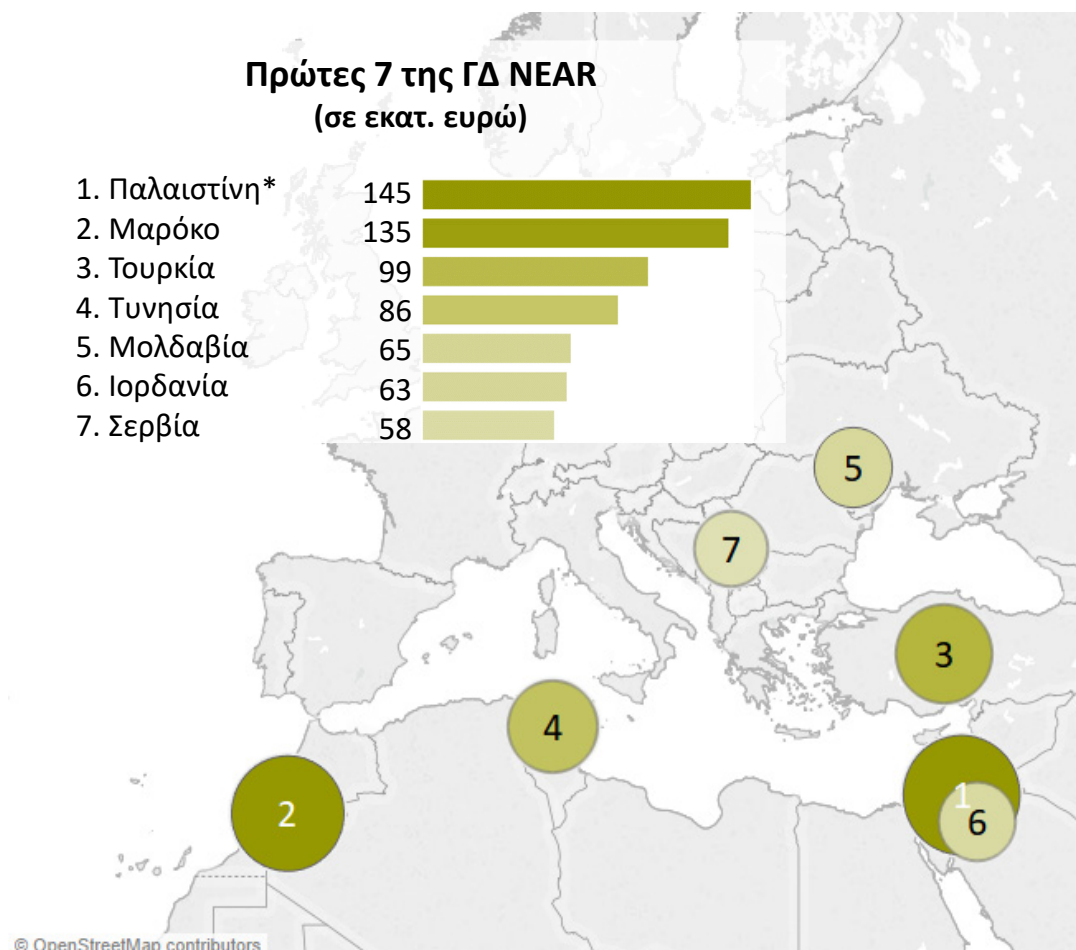
Σύσταση 8.3

Να ενισχυθούν οι έλεγχοι της ΓΔ NEAR, της ΓΔ DEVCO, της ΓΔ ECHO, της ΓΔ CLIMA και της Υπηρεσίας Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής με τον εντοπισμό και την πρόληψη επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων (π.χ. απουσία συστήματος καταγραφής χρόνου και καταλογισμός μη επιλέξιμου ΦΠΑ σε χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα).

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: έως τα τέλη του 2021

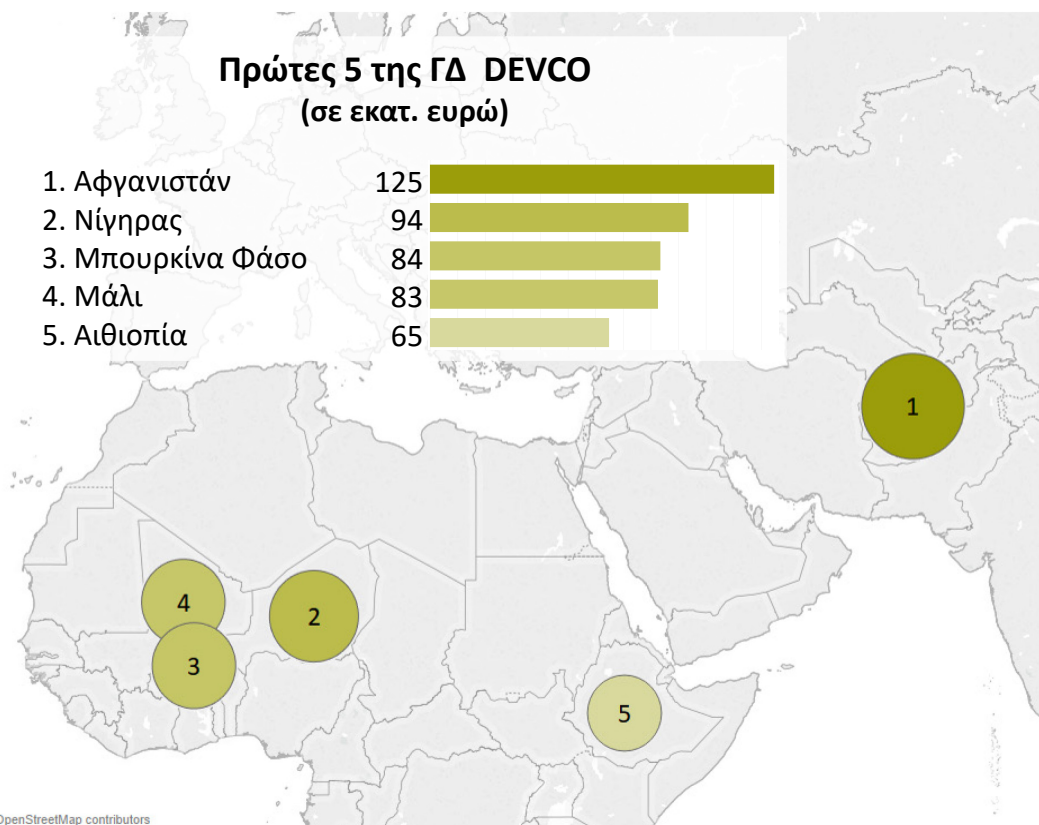
Παραρτήματα

Παράρτημα 8.1 – Πληρωμές της ΓΔ NEAR και της ΓΔ DEVCO ανά αντιπροσωπεία

* Η ονομασία αυτή δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως αναγνώριση παλαιστινιακού κράτους και χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των ιδιαίτερων θέσεων των κρατών μελών επί του ζητήματος.

Πηγές: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA), και Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2019.

Πηγές: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA), και Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2019.

Παράρτημα 8.2 – Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Συνιστούμε στη ΓΔ NEAR τα εξής: Σύσταση 1: Να συνεργαστεί με τις ελεγκτικές αρχές των δικαιούχων χωρών του ΜΠΒ II, προκειμένου να βελτιώσει την ικανότητά τους, ιδίως διοργανώνοντας σεμινάρια, αναπτύσσοντας δίκτυα και αξιοποιώντας τα διαθέσιμα εργαλεία, όπως την αδελφοποίηση και την τεχνική βοήθεια.	X					
	Σύσταση 2: Να αναπτύξει δείκτες κινδύνου με σκοπό τη βελτίωση της αξιολόγησης που βασίζεται στα υποδείγματα εσωτερικών δικλίδων ελέγχου, ούτως ώστε να μετράται καλύτερα ο αντίκτυπος των σφαλμάτων.	X					
	Σύσταση 3: Να διευκρινίσει καταλλήλως στην επόμενη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της το πεδίο αναφοράς της μελέτης σχετικά με το ποσοστό του εναπομένου σφάλματος, καθώς και το εκτιμώμενο κατώτατο και ανώτατο όριο σφάλματος.		X				
	Σύσταση 4: Να βελτιώσει τον υπολογισμό της διορθωτικής ικανότητας για το 2017 διευθετώντας τις αδυναμίες που εντοπίζονται στην παρούσα ετήσια έκθεση.	X					

Κεφάλαιο 9

Διοίκηση – τομέας 5 του ΠΔΠ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	9.1.-9.5.
Σύντομη περιγραφή	9.3.
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	9.4.-9.5.
Κανονικότητα των πράξεων	9.6.-9.12.
Παρατηρήσεις σχετικά με το δείγμα πράξεων	9.7.-9.9.
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	9.8.
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	9.9.
Παρατηρήσεις επί των συστημάτων εποπτείας και ελέγχου	9.10.-9.12.
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	9.11.-9.12.
Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων	9.13.
Παρατηρήσεις που αφορούν τα θεσμικά και λοιπά όργανα	9.14.-9.19.
Αύξηση του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων και των σχετικών πιστώσεων του προϋπολογισμού μεταξύ 2012 και 2018	9.14.-9.19.
Συμπέρασμα και συστάσεις	9.20.-9.22.
Συμπέρασμα	9.20.
Συστάσεις	9.21.-9.22.
Παραρτήματα	
Παράρτημα 9.1 Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις του τομέα «Διοίκηση»	
Παράρτημα 9.2 Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων	

Εισαγωγή

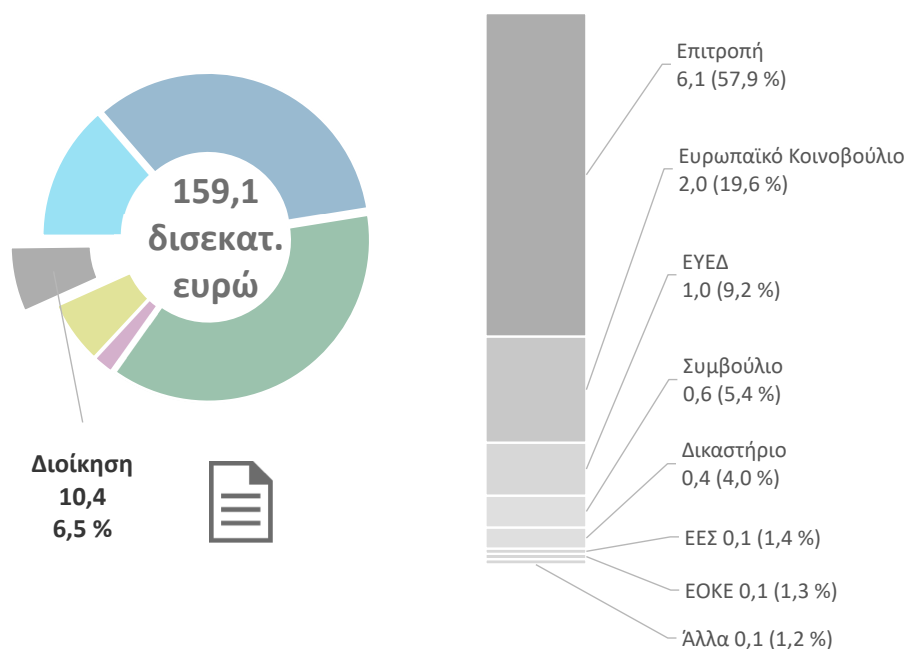
9.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας για τον τομέα 5 του ΠΔΠ «Διοίκηση». Στο **πλαίσιο 9.1** παρουσιάζεται επισκόπηση των δαπανών ανά θεσμικό ή άλλο όργανο στο πλαίσιο του προαναφερόμενου τομέα το 2019.

Πλαίσιο 9.1

Τομέας 5 του ΠΔΠ «Διοίκηση» – Αναλυτική κατανομή το 2019

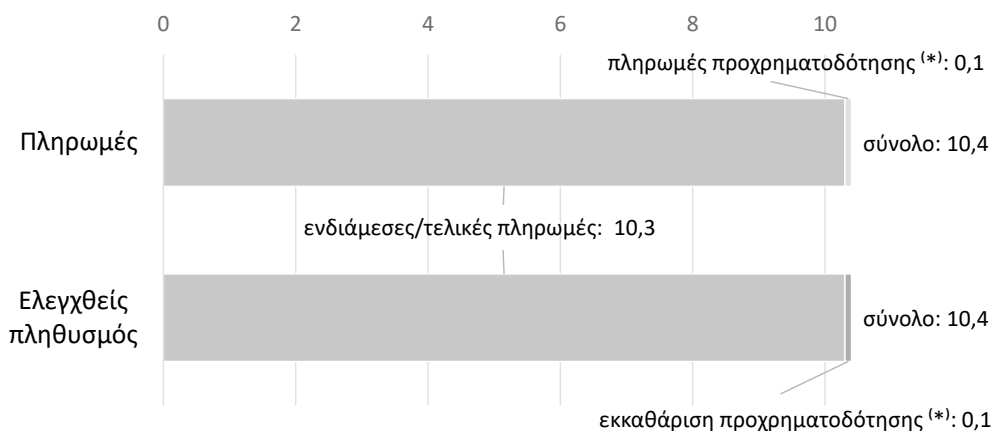
Πληρωμές του 2019 ως μερίδιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και ανάλυση

(σε δισεκατ. ευρώ)

Πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2019 σε σύγκριση με τις πληρωμές

(σε δισεκατ. ευρώ)

(*) Η προχρηματοδότηση περιλαμβάνει πληρωμές σύμφωνα με τον εναρμονισμένο ορισμό των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 11 του **παραρτήματος 1.1**).

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019.

9.2. Καταρτίζουμε χωριστές εκθέσεις σχετικά με τους οργανισμούς και τα λοιπά όργανα της ΕΕ¹, καθώς και σχετικά με τα Ευρωπαϊκά Σχολεία². Η εντολή μας δεν περιλαμβάνει τον δημοσιονομικό έλεγχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Σύντομη περιγραφή

9.3. Οι διοικητικές δαπάνες περιλαμβάνουν, αφενός, τις δαπάνες που αφορούν τους ανθρώπινους πόρους και αντιστοιχούν στο 60 % περίπου του συνόλου και, αφετέρου, τις δαπάνες που συνδέονται με τα κτίρια, τον εξοπλισμό, την ενέργεια, τις επικοινωνίες και την τεχνολογία των πληροφοριών. Από τις επί πολλά έτη εργασίες μας διαπιστώνεται ότι οι δαπάνες αυτές είναι χαμηλής επικινδυνότητας.

¹ Οι ειδικές ετήσιες εκθέσεις μας σχετικά με τους οργανισμούς και τα λοιπά όργανα της ΕΕ δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα.

² Δημοσιεύουμε έκθεση για τους ετήσιους λογαριασμούς των Ευρωπαϊκών Σχολείων, η οποία υποβάλλεται στο Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων και κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

9.4. Κατ' εφαρμογήν της προσέγγισης και της μεθοδολογίας του ελέγχου που περιγράφονται στο **παράρτημα 1.1**, εξετάσαμε τα ακόλουθα όσον αφορά τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ:

- α) δείγμα 45 *πράξεων* το οποίο σχεδιάστηκε ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό του πλήρους φάσματος των δαπανών που καλύπτει ο συγκεκριμένος τομέας του ΠΔΠ και το οποίο περιλάμβανε πράξεις από κάθε θεσμικό όργανο και οργανισμό της ΕΕ· στόχος μας ήταν να συμβάλουμε στη συνολική *δήλωση αξιοπιστίας*, όπως περιγράφεται στο **παράρτημα 1.1**.
- β) τα συστήματα εποπτείας και ελέγχου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών και του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ)³.
- γ) τα στοιχεία περί *κανονικότητας* που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων όλων των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, μεταξύ των οποίων και σε αυτές των γενικών διευθύνσεων (ΓΔ) και των υπηρεσιών της Επιτροπής που είναι πρωτίστως αρμόδιες για τις διοικητικές δαπάνες⁴, και κατά πόσον τα στοιχεία αυτά συμβαδίζουν, σε γενικές γραμμές, με τα δικά μας αποτελέσματα.
- δ) την αύξηση του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων και των οικείων πληρωμών, μεταξύ 2012 και 2018, σε όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών οργανισμών, εξαιρουμένων δε του Διαμεσολαβητή, του ΕΕΠΔ, των αποκεντρωμένων οργανισμών, των κοινών επιχειρήσεων και του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας).

³ Ο έλεγχός μας περιλάμβανε εξέταση των ακόλουθων συγκεκριμένων στοιχείων κάθε συστήματος: των προτύπων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου, της διαχείρισης κινδύνου, των προληπτικών και κατασταλτικών ελέγχων, της αναφοράς εξαιρέσεων, της εποπτείας της διαχείρισης, των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου και των μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης.

⁴ ΓΔ Ανθρώπινων Πόρων και Ασφάλειας (HR), Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων (PMO), Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης στις Βρυξέλλες (OIB) και το Λουξεμβούργο (OIL) και ΓΔ Πληροφορικής (DIGIT).

9.5. Οι ιδίες δαπάνες του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου υποβάλλονται σε έλεγχο από εξωτερική ελεγκτική εταιρεία⁵. Τα αποτελέσματα του ελέγχου της τελευταίας επί των οικονομικών καταστάσεών μας για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 παρουσιάζονται στο σημείο **9.7**.

⁵ PricewaterhouseCoopers, Société à responsabilité limitée, Réviseur d'Entreprises.

Κανονικότητα των πράξεων

9.6. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις παρουσιάζονται συνοπτικά στο [παράρτημα 9.1](#). Από τις 45 πράξεις που εξετάσαμε, οι 3 (6,7 %) περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα *σφάλματα*. Βάσει των σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε, θεωρούμε ότι το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος βρίσκεται κάτω του *ορίου σημαντικότητας*.

Παρατηρήσεις σχετικά με το δείγμα πράξεων

9.7. Τα ζητήματα που αναφέρονται στα σημεία [9.8](#) και [9.9](#) αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή. Δεν εντοπίσαμε συγκεκριμένα προβλήματα που να αφορούν το Συμβούλιο, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ελεγκτικό Συνέδριο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών, τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED).

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

9.8. Εντοπίσαμε σφάλματα σε μία πληρωμή προς ένα ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα. Τα σφάλματα αυτά αφορούσαν τη μη συμμόρφωση με τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών: απουσία διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, απουσία έντυπων συμβατικών εγγράφων και δικαιολογητικών που να αποδεικνύουν τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν. Παρόμοιες αδυναμίες έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, για πράξεις που αφορούσαν πολιτικές ομάδες και ένα ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα⁶.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

9.9. Διαπιστώσαμε μικρότερο αριθμό σφαλμάτων αναφορικά με τις δαπάνες προσωπικού και την εκ μέρους του Γραφείου Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων (PMO) διαχείριση οικογενειακών επιδομάτων σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη⁷. Το PMO έχει ήδη διορθώσει τα σφάλματα που εντοπίσαμε για το υπό εξέταση έτος.

⁶ Βλέπε σημείο 9.11 της ετήσιας έκθεσης για το 2014, σημείο 9.11 της ετήσιας έκθεσης για το 2015 και σημείο 10.15 της ετήσιας έκθεσης για το 2016.

⁷ Βλέπε σημείο 10.8 της ετήσιας έκθεσης για το 2018.

Παρατηρήσεις επί των συστημάτων εποπτείας και ελέγχου

9.10. Πέραν των ζητημάτων που θίγονται στα σημεία **9.11** και **9.12** και αφορούν κυρίως τις πολιτικές για τον χειρισμό ευαίσθητων καθηκόντων, δεν εντοπίσαμε συγκεκριμένα ζητήματα στα συστήματα εποπτείας και ελέγχου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών και του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

9.11. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) δεν έχει χαράξει ακόμη κάποια σχετική με τα ευαίσθητα καθήκοντα πολιτική, σύμφωνα με τα πρότυπα εσωτερικών δικλίδων ελέγχου της. Δεν έχει δημοσιεύσει κάποιον ορισμό των ευαίσθητων θέσεων ή καθηκόντων, ούτε έχει διενεργήσει ανάλυση κινδύνου με σκοπό την εισαγωγή δικλίδων μετριασμού του κινδύνου και, εν τέλει, την υιοθέτηση μιας πολιτικής ενδοϋπηρεσιακής κινητικότητας. Δεδομένου του μεγέθους του οργάνου και της φύσης του έργου του, κρίνεται αναγκαίο να προβεί στις ως άνω ενέργειες.

9.12. Επίσης, διαπιστώσαμε ότι η ΕΟΚΕ δεν έχει διενεργήσει συνολική εκτίμηση κινδύνου από το 2014. Μόνο μία διεύθυνση είχε προσδιορίσει τους κινδύνους για την επίτευξη των στόχων της, χωρίς ωστόσο να έχει προτείνει ακόμη δικλίδες μετριασμού, πρόσφορες για να μειώσουν τους κινδύνους αυτούς σε αποδεκτό επίπεδο.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων

9.13. Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που εξετάσαμε δεν αναφέρονται σημαντικά επίπεδα σφάλματος.

Παρατηρήσεις που αφορούν τα Θεσμικά και λοιπά όργανα

Αύξηση του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων και των σχετικών πιστώσεων του προϋπολογισμού μεταξύ 2012 και 2018

9.14. Η έγκριση του αναθεωρημένου κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης το 2014, συνοδεύθηκε από τη δέσμευση των θεσμικών οργάνων και οργανισμών να μειώσουν σταδιακά τον αριθμό των θέσεων (μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων) στους πίνακες προσωπικού⁸ τους κατά 5 % μέχρι το 2018, σε σύγκριση με τα όσα ίσχυαν το 2012. Το θέμα αυτό εξετάστηκε στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016 και στα τέλη του 2017 δημοσιεύσαμε συνοπτική περιπτωσιολογική επισκόπησή⁹. Στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας για το 2019 υποβάλαμε σε πρόσθετη ανάλυση τη χρησιμοποίηση συμβασιούχων υπαλλήλων μεταξύ 2012 και 2018 (βλέπε [πλαίσιο 9.2](#)).

⁸ Ο πίνακας προσωπικού καθορίζει τον αριθμό των θέσεων που είναι διαθέσιμες σε θεσμικό όργανο, άλλο όργανο ή οργανισμό για μόνιμο και έκτακτο προσωπικό.

⁹ Βλέπε σημεία 10.9 έως 10.13 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2016 και επισκόπηση του ΕΕΣ 02/2017· Συνοπτική περιπτωσιολογική επισκόπηση της εφαρμογής της μείωσης κατά 5 % των θέσεων εργασίας (www.eca.europa.eu).

Πλαίσιο 9.2

Ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της ΕΕ και οι συμβασιούχοι υπάλληλοι

Σύμφωνα με τα άρθρα 3α και 3β του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της ΕΕ, οι συμβασιούχοι υπάλληλοι προσλαμβάνονται με συμβάσεις που μπορούν να μετατραπούν σε σύμβαση αορίστου χρόνου ή με συμβάσεις ορισμένου χρόνου ισχύος από τουλάχιστον 3 μήνες έως 6 έτη κατ' ανώτατο όριο, αντίστοιχα. Συχνά, οι μισθοί τους καταβάλλονται από τον προϋπολογισμό για το εξωτερικό προσωπικό και οι υπάλληλοι αυτοί δεν τοποθετούνται σε θέσεις που περιλαμβάνονται στον πίνακα προσωπικού.

Οι συμβασιούχοι υπάλληλοι κατατάσσονται σε τέσσερις ομάδες καθηκόντων (FG I έως FG IV). Στο άρθρο 80 του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της ΕΕ προβλέπεται αντιστοίχιση κάθε ομάδας καθηκόντων (Function Group, FG) στα καθήκοντα που δύνανται να ασκούν:

- FG I για εργασίες χειρωνακτικές και διοικητικής υποστήριξης·
- FG II για εργασίες γραφείου και γραμματείας, διεύθυνση γραφείου και άλλες ισοδύναμες εργασίες·
- FG III για εργασίες εκτέλεσης, σύνταξης κειμένων, λογιστηρίου και άλλες ισοδύναμες τεχνικές εργασίες·
- FG IV για διοικητικές, συμβουλευτικές, γλωσσικές και ισοδύναμες τεχνικές εργασίες.

9.15. Διαπιστώσαμε ότι τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί¹⁰ είχαν μειώσει τις θέσεις στους πίνακες προσωπικού τους κατά 1 409 (3 %), ενώ αύξησαν σταδιακά την πρόσληψη συμβασιούχων υπαλλήλων. Κατά την περίοδο αυτή, το ποσοστό των συμβασιούχων υπαλλήλων στις προβλέψεις για το συνολικό εργατικό δυναμικό¹¹ αυξήθηκε από 17 % σε 22 %¹².

¹⁰ Δεν περιλαμβάνεται ο αριθμός υπαλλήλων που απασχολούνται στις υπηρεσίες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή ή του ΕΕΠΔ.

¹¹ Ως εργατικό δυναμικό νοείται εν προκειμένω το σύνολο των μόνιμων, έκτακτων και συμβασιούχων υπαλλήλων. Δεν περιλαμβάνονται συμβατικές σχέσεις άλλου τύπου, όπως τοπικοί υπάλληλοι, προσωρινό προσωπικό, αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες, ασκούμενοι κ.λπ.

¹² Το 2018, η αναλογία ήταν 21 % για την Επιτροπή, 21 % για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 24 % για την ΕΥΕΔ και 77 % για τους εκτελεστικούς οργανισμούς. Το ποσοστό αυτό πολύ χαμηλότερο για άλλα όργανα και οργανισμούς.

9.16. Η αύξηση του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων στο τέλος του έτους (βλέπε [πλαίσιο 9.3](#)) διαφέρει σημαντικά μεταξύ των θεσμικών οργάνων, άλλων οργάνων ή εκτελεστικών οργανισμών. Παρόλο που αυτό οφείλεται εν μέρει στις διαφορές στο μέγεθος των οντοτήτων, αντικατοπτρίζει επίσης τον αντίκτυπο που είχε στα επίπεδα στελέχωσης η εμφάνιση νέων καθηκόντων που απορρέουν από τις ταχέως εξελισσόμενες προτεραιότητες, όπως:

- συμπληρωματικές εργασίες που εκτελούνται από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) για λογαριασμό άλλων υπηρεσιών της Επιτροπής και τρίτων, και η αντικατάσταση δικαιούχων επιχορηγήσεων που απασχολούνταν προηγουμένως δυνάμει εθνικής νομοθεσίας¹³ από πλήθος υπαλλήλων επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης που προσελήφθησαν στην ομάδα καθηκόντων FG IV·
- η υλοποίηση νέων προγραμμάτων¹⁴ που έχουν ανατεθεί από την Επιτροπή στους εκτελεστικούς οργανισμούς, η οποία είναι ουδέτερη τόσο από πλευράς επιβάρυνσης του προϋπολογισμού όσο και από την άποψη των μεταθέσεων υπαλλήλων της Επιτροπής·
- η ενδοϋπηρεσιακή ανάθεση υπηρεσιών υποστήριξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (προσωπικό ασφαλείας και οδηγοί που απασχολούνται στην ομάδα καθηκόντων FG I)·
- οι νέες αρμοδιότητες με τις οποίες επιφορτίζεται η ΕΥΕΔ, ιδίως στους τομείς της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας και του σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης. Η ΕΥΕΔ ενίσχυσε επίσης τόσο τη φυσική ασφάλεια όσο και την ασφάλεια ΤΠ στις αντιπροσωπείες της ΕΕ.

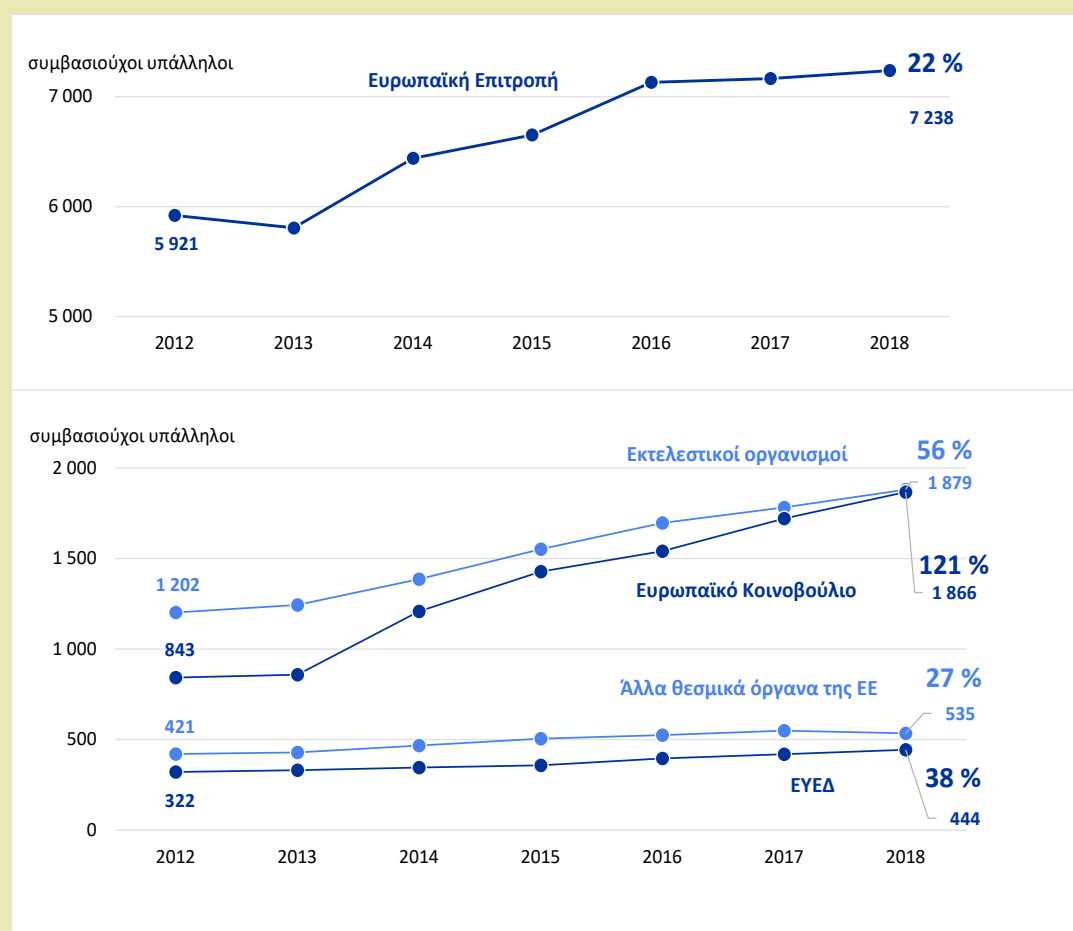
¹³ Την περίοδο 2012-2018, ο αριθμός των απασχολούμενων συμβασιούχων υπαλλήλων της FG IV στο JRC αυξήθηκε από 38 σε 845.

¹⁴ Σε αυτά συγκαταλέγονταν το νέο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία («Ορίζων 2020») και σειρά προγραμμάτων σχετικά με τις μεταφορές, την ενέργεια και τις ΤΠΕ (στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη»), το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και τις ΜΜΕ (COSME), προγράμματα για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την ιθαγένεια (Δημιουργική Ευρώπη, Erasmus+, Ευρώπη για τους πολίτες), προγράμματα για την υγεία και τους καταναλωτές («Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα», «Υγεία για την ανάπτυξη», «Καταναλωτές») και το πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (LIFE). Βλέπε SEC(2013) 493 final της 18.9.2013, «Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανάθεση της διαχείρισης των προγραμμάτων για τα έτη 2014-2020 σε εκτελεστικούς οργανισμούς».

9.17. Με την αύξηση των συμβασιούχων υπαλλήλων εξυπηρετήθηκαν επίσης ανάγκες που προέκυψαν λόγω ειδικών ή επειγουσών καταστάσεων, όπως η μεταναστευτική κρίση. Τέλος, σημειώθηκε αύξηση του προσωπικού της ομάδας καθυκόντων FG I ως αποτέλεσμα της μετατροπής μόνιμων και έκτακτων θέσεων για βοηθούς γραφείου/γραμματείας σε θέσεις συμβασιούχων.

Πλαίσιο 9.3

Αύξηση του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων που απασχολούνται από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους εκτελεστικούς οργανισμούς στο τέλος του έτους, 2012-2018

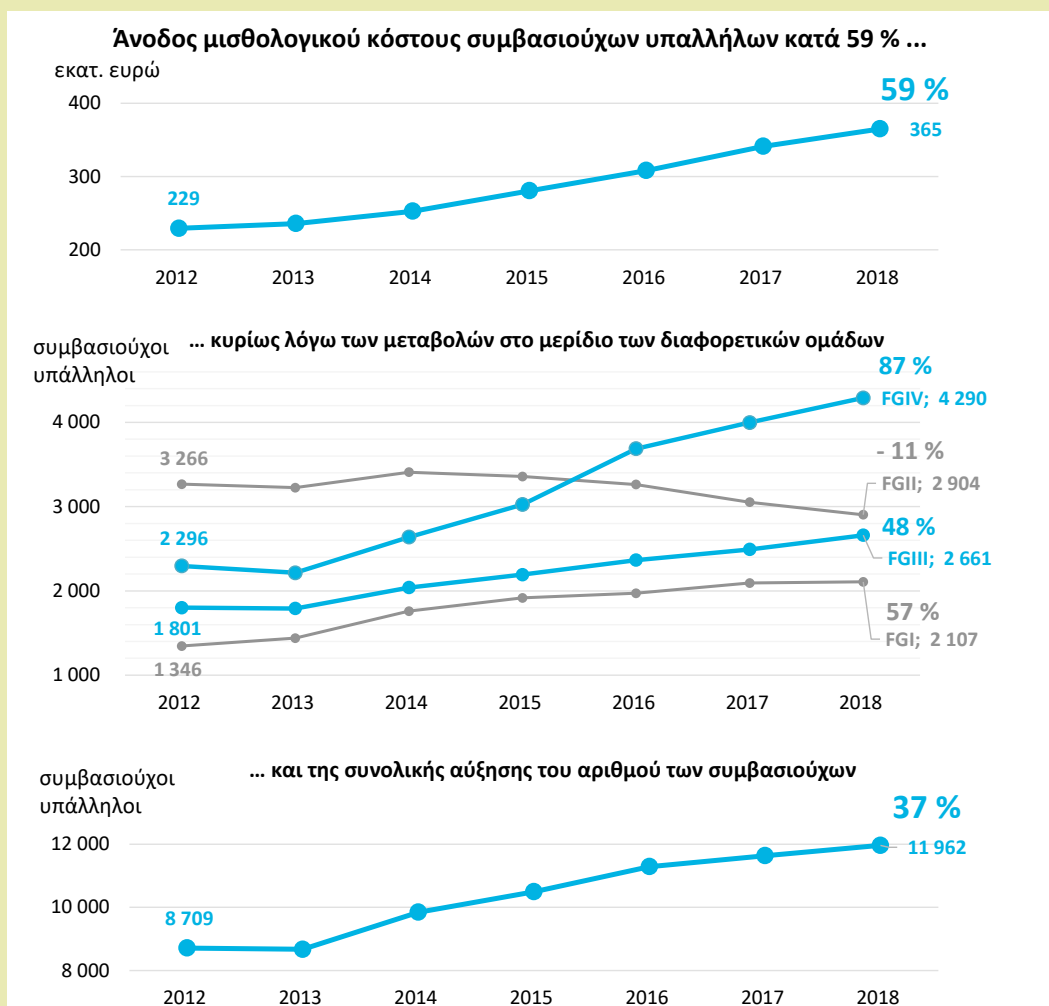

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρασχέθηκαν από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους εκτελεστικούς οργανισμούς της ΕΕ.

9.18. Στα τέλη του 2018, τα θεσμικά όργανα, οι οργανισμοί και οι εκτελεστικοί οργανισμοί απασχολούσαν 11 962 συμβασιούχους υπαλλήλους, ήτοι αύξηση κατά 37 % από το 2012. Οι περισσότεροι από αυτούς απασχολούνταν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κυρίως στην ομάδα καθηκόντων FG IV, αυτή με τις μεγαλύτερες αποδοχές. Ομοίως, η πλειονότητα των συμβασιούχων υπαλλήλων στους εκτελεστικούς οργανισμούς είχαν διοριστεί στις ομάδες καθηκόντων FG III και FG IV (763 και 715 αντίστοιχα). Στο [πλαίσιο 9.4](#) παρουσιάζεται η ετήσια μεταβολή του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων σε κάθε ομάδα καθηκόντων.

Πλαίσιο 9.4

Ετήσια αύξηση του μισθολογικού κόστους και του αριθμού των συμβασιούχων υπαλλήλων ανά ομάδα καθηκόντων, 2012-2018

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρασχέθηκαν από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους εκτελεστικούς οργανισμούς της ΕΕ.

9.19. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, το μισθολογικό κόστος των μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων των θεσμικών και λοιπών οργάνων και των εκτελεστικών οργανισμών αυξήθηκε κατά 12 %, ενώ οι συνολικές πληρωμές για συμβασιούχους υπαλλήλους αυξήθηκαν κατά 59 %. Οι κύριοι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι αυξήσεις αυτές ήταν η διεύρυνση του συνολικού εργατικού δυναμικού και, ακολούθως, η ετήσια τιμαριθμική αναπροσαρμογή των αποδοχών, οι προαγωγές υπάλληλων και οι προβιβασμοί σε επόμενα κλιμάκια εντός του ίδιου βαθμού. Όσον αφορά τους συμβασιούχους υπαλλήλους, η δραστικότερη αυτή αύξηση προέκυψε επίσης από την αύξηση του ποσοστού των συμβασιούχων υπαλλήλων που τοποθετούνται στις ομάδες καθηκόντων FG III και FG IV. Το συνολικό μισθολογικό κόστος για μόνιμους, έκτακτους και συμβασιούχους υπάλληλους αυξήθηκε κατά 15 %, από 4 116 εκατομμύρια ευρώ το 2012 σε 4 724 εκατομμύρια ευρώ το 2018.

Συμπέρασμα και συστάσεις

Συμπέρασμα

9.20. Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου που συγκεντρώσαμε και παρουσιάζουμε στο παρόν κεφάλαιο συνάγεται ότι το επίπεδο σφάλματος που περιέχουν οι δαπάνες στον τομέα «Διοίκηση» δεν είναι σημαντικό (βλέπε [παράρτημα 9.1](#)).

Συστάσεις

9.21. Στο [παράρτημα 9.2](#) παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας από την επισκόπηση της συνέχειας που δόθηκε στη σύσταση που διατυπώσαμε προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην ετήσια έκθεσή μας για το 2016 σχετικά με τις πολιτικές ομάδες. Δεδομένων των σφαλμάτων που εντοπίσαμε για το 2019 σε μια πληρωμή προς ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα (βλέπε σημείο [9.8](#)), θεωρούμε ότι η παρούσα σύσταση εξακολουθεί να ισχύει.

9.22. Βάσει της επισκόπησης αυτής, καθώς και των διαπιστώσεων και του συμπεράσματός μας για το 2019, συνιστούμε:

Σύσταση 9.1 – Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να εφαρμόσει μια πολιτική για τον χειρισμό των ευαίσθητων καθηκόντων, βασιζόμενη σε συνολική εκτίμηση κινδύνου, ώστε να προσδιοριστούν δικλίδες μετριασμού που θα λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος του οργάνου και τη φύση των εργασιών της (βλέπε σημεία [9.11](#) και [9.12](#)).

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: έως τα τέλη του 2021.

Παραρτήματα

Παράρτημα 9.1 Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις του τομέα «Διοίκηση»

	2019	2018
ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
Σύνολο πράξεων:	45	45
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ		
Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος	Δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα	Δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα

Παράρτημα 9.2 Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Συνιστούμε τα εξής: Σύσταση 1: Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλει να επανεξετάσει το πλαίσιο που εφαρμόζει για την παρακολούθηση της εκτέλεσης των πιστώσεων του προϋπολογισμού που διατίθενται στις πολιτικές ομάδες. Οφείλει επίσης να τους παράσχει καλύτερη καθοδήγηση και να παρακολουθεί αποτελεσματικότερα τον τρόπο με τον οποίο αυτές εφαρμόζουν τους κανόνες έγκρισης και εκκαθάρισης των δαπανών, καθώς και τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων (βλέπε σημείο 10.15).			X			

**Απαντήσεις των θεσμικών οργάνων
στην ετήσια έκθεση σχετικά με την
εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ
για το οικονομικό έτος 2019**

Περιεχόμενα

		Σελίδα
Κεφάλαιο 1	Δήλωση αξιοπιστίας και στοιχεία προς υποστήριξή της	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	277
Κεφάλαιο 2	Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση	
	Ενοποιημένες απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	288
Κεφάλαιο 3	Έσοδα	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	296
Κεφάλαιο 4	Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	301
Κεφάλαιο 5	Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	308
Κεφάλαιο 6	Φυσικοί πόροι	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	318
Κεφάλαιο 7	Ασφάλεια και ιθαγένεια	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	323

Κεφάλαιο 8	Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας	
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	325
Κεφάλαιο 9	Διοίκηση	
	Απαντήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	329
	Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής	331

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

**«ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2019 – ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 –
ΔΗΛΩΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ»**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 1.1 έως 1.6:

Το 2019 ήταν το τελευταίο έτος της κοινοβουλευτικής περιόδου 2014-2019, επομένως, δόθηκε έμφαση στην ολοκλήρωση των εργασιών σχετικά με τις προτεραιότητες της Επιτροπής Juncker και στην προετοιμασία της μετάβασης σε μια νέα Επιτροπή υπό την ηγεσία της προέδρου von der Leyen.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομίας και της ανθεκτικότητάς της.

Η Επιτροπή δίνει **μεγάλη σημασία στη διασφάλιση της υπεύθυνης και ορθής διάθεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ**, καθώς και στη συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αποφέρει απτά αποτελέσματα επιτόπου.

Η Επιτροπή **παρακολουθεί προσεκτικά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ**. Εάν διαπιστωθεί ότι τα κράτη μέλη, οι ενδιάμεσοι φορείς ή οι τελικοί δικαιούχοι δαπάνησαν κονδύλια της ΕΕ με μη ορθό τρόπο, η Επιτροπή λαμβάνει άμεσα μέτρα για την αποκατάσταση των εν λόγω σφαλμάτων και την κατάλληλη ανάκτηση των κονδυλίων.

Η Επιτροπή ανέλυσε προσεκτικά την ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ). Η εν λόγω έκθεση, όπως και κατά το παρελθόν, θα συμβάλει στην περαιτέρω επίτευξη των υψηλότερων δυνατών προτύπων δημοσιονομικής διαχείρισης. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες ώστε **να επιτύχει την ορθή ισορροπία μεταξύ χαμηλού επιπέδου σφαλμάτων, ταχειών πληρωμών και εύλογου κόστους ελέγχων**.

Χάρη στις προσπάθειες του ΕΕΣ και της Επιτροπής, η δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ παρουσίασε βελτίωση με την πάροδο του χρόνου και τα επίπεδα σφάλματος μειώθηκαν σε ποσοστά που πλησιάζουν περισσότερο το όριο σημαντικότητας του 2 % κατά τα τελευταία έτη, εκτός από ορισμένους συγκεκριμένους τομείς πολιτικής.

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Συγκεκριμένα είδη δαπανών εξακολουθούν να εμφανίζουν σφάλματα

1.18 α) Όσον αφορά τα **έσοδα** του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή συμφωνεί με το ΕΕΣ ότι ο εν λόγω τομέας **δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα**.

Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ίδιους πόρους, η Επιτροπή βελτιώνει την εκτίμηση κινδύνου της για τον σχεδιασμό των επιθεωρήσεων και συνεχίζει να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να κλείσει γρήγορα ανοιχτά σημεία που εκκρεμούν εδώ και καιρό, ανάλογα επίσης με τη συνεργασία των κρατών μελών.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τον εντοπισμό των οικονομικών φορέων με τον υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να υποβάλλονται σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό, μέσω της επισήμανσης των πράξεων που θεωρούνται ότι ενέχουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο βάσει των κριτηρίων χρηματοοικονομικού κινδύνου και της επικαιροποίησης του οδηγού τελωνειακών ελέγχων. Συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη για την εξεύρεση λύσεων εντοπισμού των εισαγωγέων που δραστηριοποιούνται σε κράτη μέλη πέραν αυτού στο οποίο εδρεύουν. Περαιτέρω πρόοδος θα σημειωθεί μόλις η βάση δεδομένων ευρωπαϊκής εμβέλειας που καλύπτει το σύνολο των εισαγωγών θα είναι πλήρως διαθέσιμη (βλ. τις απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 3.11 έως 3.15).

β) Όσον αφορά τις **δαπάνες** του προϋπολογισμού της ΕΕ, η εκτίμηση της ίδιας της Επιτροπής σχετικά με τον **κίνδυνο κατά την πληρωμή όσον αφορά σχετικές δαπάνες του 2019 είναι 2,1 %**. Το εν λόγω ποσοστό είναι πράγματι ελαφρώς υψηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 %.

Ωστόσο, δεδομένου του **πολυετούς χαρακτήρα** των δαπανών και των στρατηγικών ελέγχου της, η Επιτροπή, ως διαχειριστής του προϋπολογισμού της ΕΕ, δύναται να εφαρμόζει διορθώσεις έως το κλείσιμο του χρηματοδοτικού προγράμματος. Για να ληφθεί αυτό υπόψη, η Επιτροπή εκτιμά επίσης τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο, ο οποίος αντιστοιχεί στον κίνδυνο κατά την πληρωμή μείον τις εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις για τα σχετικά τμήματα δαπανών/προγραμμάτων.

Ο **κίνδυνος κατά το κλείσιμο εκτιμάται σε 0,7 %** όσον αφορά το σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2019. Το ποσοστό αυτό είναι αρκετά χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 % και συνάδει τόσο με τα επίπεδα που σημειώθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη, αρχής γενομένης από το 2016, όσο και με τον στόχο της Επιτροπής.

Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι μόλις δοθεί χρόνος στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ασκήσουν τη διορθωτική ικανότητά τους και στην Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τα εποπτικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή της σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τις διαφορετικές τομεακές νομικές βάσεις, ο πραγματικός κίνδυνος κατά το κλείσιμο θα είναι τελικά σαφώς χαμηλότερος από 2 %, ακόμη και για κάθε έτος αναφοράς.

Όσον αφορά τις **δαπάνες υψηλού κινδύνου**, οι πολύπλοκοι κανόνες πράγματι συμβάλλουν σε υψηλότερα επίπεδα κινδύνου σφάλματος. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταβάλλει διαρκώς προσπάθειες για την απλούστευση των κανόνων στο μέτρο του δυνατού και την αύξηση της χρήσης απλούστερων μηχανισμών υλοποίησης, όπως επιλογές απλουστευμένου κόστους. Η μείωση της γραφειοκρατίας για τους δικαιούχους και η μείωση της πολυπλοκότητας ήταν μία από τις κατευθυντήριες αρχές των προτάσεων της Επιτροπής για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, οι οποίες έλαβαν επίσης υπόψη τις συστάσεις που είχε διατυπώσει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τα προηγούμενα έτη.

Ως διαχειριστής του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή προσαρμόζει καταλλήλως την κοινή μεθοδολογία της στις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντος κινδύνου, ελέγχου και διαχείρισης των διαφορετικών τομέων δαπανών με σκοπό την αποτελεσματική εκπλήρωση των υποχρεώσεων της για υποβολή εκθέσεων και την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ (βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 1.34).

Χάρη στη δική της λεπτομερή αξιολόγηση διαχείρισης ανά πρόγραμμα (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι τα **επισημασμένα ποσά κατά την πληρωμή που είναι χαμηλότερα από το όριο σημαντικότητας του 2,0 % αντιπροσωπεύουν το 54 % των σχετικών δαπανών και όσα υπερβαίνουν το 2 % αντιπροσωπεύουν το 46 %**. Όσον αφορά τις δαπάνες που θεωρούνται υψηλού κινδύνου, η Επιτροπή, βάσει της εκτίμησης κινδύνου της, προσδιορίζει αναλυτικά τα προγράμματα που θεωρεί υψηλού κινδύνου και εκείνα που θεωρεί

χαμηλού κινδύνου (ήτοι με εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 %). Τα παραπάνω συμβάλλουν στο συμπέρασμα της Επιτροπής ότι ελαφρώς λιγότερο από το ήμισυ των σχετικών δαπανών περιέχει ουσιώδη σφάλματα. (Βλ. επίσης τις απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 1.21-1.25, 1.29 και 1.44).

Η Επιτροπή σημειώνει τέλος με ικανοποίηση ότι ο τομέας πολιτικής «**Φυσικοί πόροι**» συνεχίζει την πτωτική πορεία του με περαιτέρω μείωση σε εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος της τάξης του 1,9 %, το οποίο είναι χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας. Το ποσοστό αυτό συνάδει με τα ποσοστά σφάλματος που δημοσιεύτηκαν στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2019 της ΓΔ AGRI, της ΓΔ MARE, της ΓΔ ENV και της ΓΔ CLIMA, σύμφωνα με την απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 6.8.

Η πολυπλοκότητα των κανόνων και ο τρόπος εκταμίευσης των κεφαλαίων της ΕΕ επηρεάζουν τον κίνδυνο σφάλματος

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 1.19 και 1.20:

Πρώτη περίπτωση – Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι τόσο το ΕΕΣ όσο και η Επιτροπή **κατέληξαν στο ίδιο συμπέρασμα ότι οι δαπάνες χαμηλού κινδύνου** (κυρίως βάσει δικαιωμάτων) **συνεχίζουν να μην περιέχουν ουσιώδη σφάλματα**.

Δεύτερη περίπτωση – Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι **οι πολύπλοκοι κανόνες συμβάλλουν σε υψηλότερα επίπεδα κινδύνου σφάλματος**. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταβάλλει διαρκώς προσπάθειες για την απλούστευση των κανόνων στο μέτρο του δυνατού και την αύξηση της χρήσης απλούστερων μηχανισμών υλοποίησης, όπως επιλογές απλουστευμένου κόστους. Η μείωση της γραφειοκρατίας για τους δικαιούχους και η μείωση της πολυπλοκότητας ήταν μία από τις κατευθυντήριες αρχές των προτάσεων της Επιτροπής για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, οι οποίες έλαβαν επίσης υπόψη τις συστάσεις που είχε διατυπώσει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τα προηγούμενα έτη. Ωστόσο, η Επιτροπή επιδιώκει επίσης να θέσει φιλόδοξους στόχους αύξησης των επιδόσεων των προγραμμάτων. Οι πολύπλοκοι όροι και κανόνες επιλεξιμότητας αποτελούν εγγενές στοιχείο των σχετικών πολιτικών ή εφαρμόζονται όπου, προκειμένου να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι στόχοι πολιτικής, είναι αναγκαία η στόχευση της ενίσχυσης ή για να τηρηθούν οι βασικές αρχές της ενιαίας αγοράς (κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις). Συνεπώς, η νομιμότητα και η κανονικότητα πρέπει να εξισορροπούνται με την επίτευξη των στόχων πολιτικής, λαμβανομένου παράλληλα υπόψη του κόστους υλοποίησης.

Η Επιτροπή παρέχει υποστήριξη σε όλες τις εκτελεστικές αρχές των κρατών μελών και σε άλλους εκτελεστικούς εταίρους μέσω διαφόρων δράσεων, συσκέψεων και σημειώσεων καθοδήγησης και επαληθεύει ότι διενεργούνται επαρκείς έλεγχοι πέραν των ελέγχων που πραγματοποιεί η ίδια, με σκοπό την αποτελεσματικότερη πρόληψη και διόρθωση σφαλμάτων και, γενικότερα, την ενίσχυση της ικανότητας των κρατών μελών να ανταποκριθούν στις διατάξεις της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού.

Συγκεκριμένα, για τον τομέα της συνοχής, οι δράσεις εστιάζουν στην ανάγκη προαγωγής της χρήσης επιλογών απλουστευμένου κόστους και προώθησης της ενισχυμένης διαφάνειας και της διοικητικής ικανότητας στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων και κρατικών ενισχύσεων, μετά την υλοποίηση και τη συνεχή επικαιροποίηση των επικαιροποιημένων σχεδίων δράσης για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.

Περισσότερο από το ήμισυ του πληθυσμού που υποβάλαμε σε έλεγχο περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 1.21 και 1.22:

Η Επιτροπή εφαρμόζει **διαφοροποιημένες στρατηγικές ελέγχου βάσει κινδύνου**, καταβάλλοντας μεγαλύτερη προσπάθεια στην περίπτωση των προγραμμάτων και δαπανών υψηλού κινδύνου.

Βάσει της δικής της λεπτομερούς ανάλυσης διαχείρισης ανά πρόγραμμα (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι τα επισφαλή ποσά κατά την πληρωμή που είναι χαμηλότερα από το όριο σημαντικότητας του 2 % αντιπροσωπεύουν το 54 % επί του συνόλου των σχετικών δαπανών και όσα υπερβαίνουν το 2 % αντιπροσωπεύουν το 46 %. Ως εκ τούτου, **η Επιτροπή θεωρεί ότι ελαφρώς λιγότερο από το ήμισυ των σχετικών δαπανών περιέχει ουσιώδη σφάλματα**.

Αυτό αφορά τα εξής: το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής (μέγιστο ποσοστό 3,8 %)· το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (μέγιστο ποσοστό 2,4 %)· στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι»: μέτρα στήριξης της αγοράς και αγροτική ανάπτυξη (2,7 %)· επιχορηγήσεις για έρευνα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»· άλλες πολύπλοκες επιχορηγήσεις.

Λόγω των ελέγχων (βάσει κινδύνου) που πραγματοποιούνται για δαπάνες που θεωρούνται υψηλού κινδύνου, η Επιτροπή προσδιορίζει αναλυτικά ποια προγράμματα θεωρεί υψηλού κινδύνου και ποια χαμηλού κινδύνου (ήτοι με εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 %). Οι δαπάνες που θεωρούνται χαμηλού κινδύνου αφορούν, *για παράδειγμα*, ορισμένα τμήματα του προγράμματος «Ορίζων 2020» (δράσεις «Marie Skłodowska-Curie», επιχορηγήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας) και άλλες δαπάνες που κατατάσσονται στον τομέα «Ανταγωνιστικότητα» (ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος και ο Οργανισμός του ευρωπαϊκού GNSS, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», το Erasmus+), συν ένα μεγάλο μέρος των δαπανών του τομέα «η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας».

1.23 Στον τομέα «**Συνοχή**», η Επιτροπή επισημαίνει ότι το επίπεδο σφάλματος που υπολογίστηκε από το ΕΕΣ όσον αφορά τη «Συνοχή» είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, καθώς και στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) της Επιτροπής, αναφέρεται περιοχή σφάλματος για την πολιτική συνοχής η οποία κυμαίνεται εντός της περιοχής σφάλματος που έχει υπολογίσει το ΕΕΣ. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η λεπτομερής αξιολόγησή της αποτυπώνει μια εύλογη και δίκαιη εκτίμηση των ποσοστών σφάλματος για κάθε επιμέρους πρόγραμμα και σωρευτικά για όλα τα προγράμματα. Η Επιτροπή παραπέμπει περαιτέρω στις περιοχές σφάλματος οι οποίες περιλαμβάνουν και τους μέγιστους κινδύνους (πλέον απαισιόδοξα σενάρια), όπως έχουν γνωστοποιηθεί στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, καθώς και στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL για το 2019, και οι οποίες έχουν προκύψει από τη διεξοδική ανάλυση της κατάστασης καθενός από τα 420 προγράμματα. Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, η περιοχή σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 2,7 % και 3,8 % και για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κυμαίνεται μεταξύ 1,7 % και 2,4 %.

Όπως συμβαίνει πάντα, η Επιτροπή εξετάζει όλα τα σφάλματα που εντοπίστηκαν από τις υπηρεσίες της και το ΕΕΣ και ζητά πρόσθετες δημοσιονομικές διορθώσεις, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο. Επίσης, σε συνεργασία με τις οικείες ελεγκτικές αρχές, θα αναλύσει τους λόγους ύπαρξης αυτών των εναπομείναντων ζητημάτων και τον τρόπο της περαιτέρω επίλυσής τους. Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι διαθέτει τα απαραίτητα εργαλεία για τον εντοπισμό των προγραμμάτων ή μερών των προγραμμάτων που διατρέχουν κίνδυνο και τη λήψη πρόσθετων διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων δημοσιονομικών διορθώσεων, εφόσον κρίνεται αναγκαίο,

προκειμένου να διασφαλιστεί με την πάροδο του χρόνου ένα υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος κάτω από το 2 % για όλα τα προγράμματα σε κάθε λογιστικό έτος.

Όσον αφορά τις δράσεις που αναλαμβάνονται για τη μείωση των σφαλμάτων, η Επιτροπή απηύθυνε επικαιροποιημένη καθοδήγηση στα κράτη μέλη για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, η οποία, σε συνδυασμό με την απαιτούμενη χρήση επιλογών απλουστευμένου κόστους, έχει ως στόχο να βελτιωθεί περαιτέρω η ποιότητα των διαχειριστικών επαληθεύσεων.

Η Επιτροπή κατάρτισε σχέδιο δράσης για τις δημόσιες συμβάσεις, το οποίο έχει επικαιροποιήσει αρκετές φορές από το 2014, καθώς και κοινό σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι εν λόγω δράσεις έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τις διαχειριστικές αρχές και τους δικαιούχους των κονδυλίων της ΕΕ να βελτιώσουν τις πρακτικές τους στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και να μειώσουν τον κίνδυνο παρατυπιών που συνδέονται με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και διάδοσης σχετικών πληροφοριών προς τα ενδιαφερόμενα μέρη των ΕΔΕΤ.

1.24 Στον τομέα «**Φυσικοί πόροι**», η Επιτροπή είναι ικανοποιημένη με τη διαπίστωση του ΕΕΣ (κεφάλαιο 6, σημείο 6.11) ότι οι άμεσες ενισχύσεις του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 70 % των δαπανών στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι», συνεχίζουν να μην περιέχουν ουσιώδη σφάλματα και το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για το σύνολο του κεφαλαίου είναι κάτω από το όριο σημαντικότητας. Το εν λόγω συμπέρασμα συνάδει με την αξιολόγηση διαχείρισης της Επιτροπής (πρβλ. ποσοστό σφάλματος για τις άμεσες ενισχύσεις, όπως αναφέρεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI για το 2019 και παρουσιάζεται στην ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις).

Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι οι δαπάνες υψηλότερου κινδύνου σχετίζονται με τα μέτρα στήριξης της αγοράς (2,8 % κίνδυνος κατά την πληρωμή) και την αγροτική ανάπτυξη (2,7 % κίνδυνος κατά την πληρωμή).

Ωστόσο, βάσει της δικής της λεπτομερούς αξιολόγησης διαχείρισης ανά πρόγραμμα (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) είναι χαμηλού κινδύνου δεδομένου ότι ο κίνδυνος κατά την πληρωμή είναι χαμηλότερος από 2 %.

1.25 Όσον αφορά τον τομέα «**Ανταγωνιστικότητα**», η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δαπάνες υψηλότερου κινδύνου σε αυτό το κεφάλαιο σχετίζονται με τμήματα του προγράμματος «Ορίζων 2020» και συμμερίζεται την άποψη σχετικά με τις κύριες πηγές σφαλμάτων.

Ωστόσο, βάσει της δικής της λεπτομερούς αξιολόγησης διαχείρισης ανά πρόγραμμα (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένα τμήματα των προγραμμάτων «έρευνας» και/ή «ανταγωνιστικότητας» (πρβλ. τις δράσεις «Marie Skłodowska-Curie», τις επιχορηγήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος και τον Οργανισμό του ευρωπαϊκού GNSS, τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», το Erasmus+) είναι χαμηλού κινδύνου δεδομένου ότι τα εκτιμώμενα ποσοστά κινδύνου κατά την πληρωμή είναι κάτω από 2 %.

1.26 Στον τομέα «**Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας**», με βάση τη δική της λεπτομερή αξιολόγηση διαχείρισης ανά πρόγραμμα (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δαπάνες χαμηλότερου κινδύνου στο πλαίσιο αυτού του κεφαλαίου δεν περιορίζονται μόνο στο τμήμα δημοσιονομικής στήριξης.

Όπως δηλώνονται με διαφάνεια στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των ΓΔ Εξωτερικών Σχέσεων, η πλειονότητα των τμημάτων υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση παρουσιάζουν χαμηλό κίνδυνο κατά την πληρωμή (εκτός από τις επιχορηγήσεις υπό άμεση διαχείριση του ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας / του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας, για τις οποίες η ΓΔ NEAR διατύπωσε επιφύλαξη και κατάρτισε σχέδιο δράσης).

Τα σφάλματα επιλεξιμότητας εξακολουθούν να είναι αυτά που συμβάλλουν περισσότερο στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου

1.27 Η Επιτροπή συμφωνεί ότι οι πολύπλοκοι κανόνες πράγματι συμβάλλουν σε υψηλότερα επίπεδα κινδύνου σφάλματος. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταβάλλει διαρκώς προσπάθειες για την απλούστευση των κανόνων στο μέτρο του δυνατού και την αύξηση της χρήσης απλούστερων μηχανισμών υλοποίησης, όπως επιλογές απλουστευμένου κόστους. Η μείωση της γραφειοκρατίας για τους δικαιούχους και η μείωση της πολυπλοκότητας ήταν μία από τις κατευθυντήριες αρχές των προτάσεων της Επιτροπής για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, οι οποίες έλαβαν επίσης υπόψη τις συστάσεις που είχε διατυπώσει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τα προηγούμενα έτη.

1.28 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 1.27 και 1.28:

Δεδομένου ότι τα προγράμματα δαπανών της ΕΕ είναι πολυετή εκ σχεδιασμού, τα σχετικά **συστήματα ελέγχου και οι κύκλοι διαχείρισης καλύπτουν επίσης πολλά έτη**. Αυτό σημαίνει ότι ενώ τα σφάλματα μπορούν να εντοπιστούν σε ένα δεδομένο έτος, διορθώνονται στο τρέχον ή σε επόμενα έτη μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής — έως τη στιγμή του κλεισίματος, στο τέλος του κύκλου ζωής των προγραμμάτων. Το 2019, τα **διορθωτικά μέτρα που επιβεβαιώθηκαν ανήλθαν σε 1,5 δις. EUR** (25 % υψηλότερα σε σχέση με το 2018). Αφορούν κυρίως σφάλματα που επηρεάζουν πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί τα προηγούμενα έτη.

Το 2019, όσον αφορά τη συνοχή, οι ελεγκτικές αρχές ανέφεραν για δεύτερη φορά παρατυπίες τις οποίες διαπίστωσαν κατά τον έλεγχο πράξεων, αφότου συμφωνήθηκε κοινή τυπολογία σφαλμάτων με την Επιτροπή και κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη.

Οι περισσότερες από τις παρατυπίες που εντοπίστηκαν από τις ελεγκτικές αρχές και από την Επιτροπή αφορούν τις ίδιες βασικές κατηγορίες, όπως προσδιορίζονται από το ΕΕΣ: μη επιλέξιμες δαπάνες, ζητήματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, ανεπαρκής διαδρομή ελέγχου. Αυτό αποδεικνύει ότι οι ελεγκτικές αρχές εντοπίζουν επαρκώς τους διάφορους τύπους παρατυπιών που συμβάλλουν στο ποσοστό σφάλματος, αλλά όχι σε όλες απολύτως τις περιπτώσεις. Αυτό αποτελεί εγγενές στοιχείο της πολυπλοκότητας των έργων και των κανόνων.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τις οικείες ελεγκτικές αρχές, συνεχίζει την ανάλυση των λόγων ύπαρξης αυτών των εναπομεινάντων ζητημάτων και τον τρόπο της περαιτέρω επίλυσής τους.

Για τις δαπάνες της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ), προσδιορίστηκαν οι λόγοι και οι οικείοι οργανισμοί πληρωμών και ζητήθηκε η εκπόνηση σχεδίων δράσης στις περιπτώσεις όπου κρίθηκε αναγκαίο.

Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», η Επιτροπή έλαβε μέτρα, όπως απλούστευση του υποδείγματος συμφωνίας επιχορήγησης, παροχή σαφέστερης ενημέρωσης σχετικά με τους κανόνες επιλεξιμότητας και περαιτέρω επέκταση της κατ' αποκοπή χρηματοδότησης.

Δεν διαπιστώσαμε σημαντικό επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες χαμηλού κινδύνου

1.30 Με βάση τη δική της λεπτομερή αξιολόγηση διαχείρισης ανά πρόγραμμα (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι τα χρηματοδοτικά προγράμματα (μέρη αυτών) που πρέπει να θεωρούνται χαμηλού κινδύνου —κατά την έννοια ότι ο συναφής κίνδυνος κατά την πληρωμή είναι χαμηλότερος από 2 %— ανέρχονται σε 80 δις. EUR ή στο 54 % των σχετικών δαπανών το 2019.

Σε αυτά περιλαμβάνονται τα εξής: η γεωργία – οι άμεσες ενισχύσεις, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, οι δράσεις «Marie Skłodowska-Curie», οι επιχορηγήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος και ο Οργανισμός του ευρωπαϊκού GNSS, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», το Erasmus+, το Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης, η δημοσιονομική στήριξη, οι επιδοτήσεις, οι διοικητικές δαπάνες κ.λπ.

Όσον αφορά τη δημοσιονομική στήριξη, η Επιτροπή τονίζει ότι η δημοσιονομική στήριξη για τρίτες χώρες αποτελεί εξ ολοκλήρου χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων, στην οποία οι εκταμιεύσεις εξαρτώνται από την εκπλήρωση όλων των γενικών κριτηρίων επιλεξιμότητας και συγκεκριμένων δεικτών επιδόσεων πριν από την εκτέλεση της πληρωμής. Οι συμβάσεις δημοσιονομικής στήριξης αναστέλλονται ή τερματίζονται όταν οι εν λόγω προϋποθέσεις δεν πληρούνται πλέον. Ως εκ τούτου, η δημοσιονομική στήριξη συνδέεται αυστηρά με τα αποτελέσματα και δεν βασίζεται σε δικαιώματα.

Τα περί κανονικότητας στοιχεία της Επιτροπής

1.32 Η Επιτροπή επαναλαμβάνει την υποστήριξή της προς την πρωτοβουλία του ΕΕΣ να χρησιμοποιήσει περισσότερο, στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας, στοιχεία για τη νομιμότητα και την κανονικότητα τα οποία υπέβαλε η Επιτροπή μέσω των ενοποιημένων δημοσιονομικών εκθέσεων και των εκθέσεων λογοδοσίας, ιδίως τώρα που τα συμπεράσματα και των δύο θεσμικών οργάνων προχωρούν προς την ίδια κατεύθυνση. Η Επιτροπή πλαισίωσε εξ αρχής με εποικοδομητικό τρόπο την απόφαση του ΕΕΣ και συνεργάστηκε στενά μαζί του, ιδίως στην υλοποίηση της πιλοτικής προσέγγισης στον τομέα «Συνοχή» και στη διατύπωση ιδεών για την αντιμετώπιση ορισμένων από αυτές τις δυσκολίες. Με βάση τα διδάγματα που αντλούνται και την πρόοδο που σημειώνεται, η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει το ΕΕΣ στην προσέγγισή του όσον αφορά τη χρήση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργούνται από τις εθνικές αρχές ως βάση για τον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών στον τομέα «Συνοχή».

Όσον αφορά το πιλοτικό έργο του ΕΕΣ για τον τομέα «Συνοχή», στην πλειονότητα των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής οι υπηρεσίες της Επιτροπής λαμβάνουν έγκαιρες και αξιόπιστες πληροφορίες ελέγχου για τη διαδικασία διασφάλισής τους. Ωστόσο, οι απαιτούμενες επαληθεύσεις (κύκλος ελέγχου) μπορούν να διαρκέσουν πάνω από ένα έτος. Πληροφορίες σχετικά με τα επιβεβαιωμένα ποσοστά σφάλματος (η πλειονότητα των προγραμμάτων) και σχετικά με λιγοστά ποσοστά σφάλματος που δεν μπορούν ακόμη να επιβεβαιωθούν γνωστοποιούνται με πλήρη διαφάνεια στην ΕΕΔ των οικείων ΓΔ σε ετήσια βάση. Επιπρόσθετα, οι έλεγχοι σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο μπορούν να διενεργούνται νόμιμα κατά τη διάρκεια τουλάχιστον τριών ετών μετά το έτος κατά το οποίο υποβλήθηκαν οι λογαριασμοί. Αυτό είναι σημαντικό ώστε να παρέχεται στην Επιτροπή η δυνατότητα να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ βάσει των πολυετών προγραμμάτων.

Επιπλέον, όταν διαδικασίες αντιπαράθεσης καθιστούν αδύνατη την έκδοση των τελικών αποτελεσμάτων του ελέγχου έως την επόμενη ΕΕΔ, οι υπηρεσίες της Επιτροπής υιοθετούν συνετή προσέγγιση ως προς τον αναφερόμενο μέσο υπολειπόμενο κίνδυνο και την ελεγκτική γνώμη και λαμβάνουν υπόψη το πλέον απαισιόδοξο σενάριο για τον βασικό δείκτη επιδόσεων σχετικά με τη νομιμότητα και τις ελεγκτικές γνώμες στις ΕΕΔ. Για τα εν λόγω προγράμματα, απαιτούνται περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου, ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσο πραγματώνεται το πλέον

απαισιόδοξο σενάριο του αναφερόμενου κινδύνου. Βλ. επίσης τις απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 5.52 και 5.58 στο κεφάλαιο 5.

Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να συνεχίσει τις συζητήσεις προκειμένου να δημιουργήσει τις συνθήκες που είναι απαραίτητες ώστε να προχωρήσει αυτή η διαδικασία, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, τις ιδιαιτερότητες των διαφορετικών προγραμμάτων δαπανών, καθώς και τον πολυετή χαρακτήρα τους.

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 1.33 και 1.34:

Η Επιτροπή, ως διαχειριστής του προϋπολογισμού της ΕΕ, έχει συγκεκριμένο ρόλο και σχεδιάζει αναλόγως την προσέγγισή της ως προς τον έλεγχο των κονδυλίων της ΕΕ. Η εν λόγω προσέγγιση διαφέρει από την προσέγγιση την οποία ακολουθεί το ΕΕΣ στο πλαίσιο του ελεγκτικού του ρόλου. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να συνεπάγεται ορισμένες διαφορές στην εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος από τα δύο θεσμικά όργανα.

Η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση του κινδύνου κατά την πληρωμή για το σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ που παρουσιάζεται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις προκύπτει από τη συγκέντρωση των κινδύνων κατά την πληρωμή που γνωστοποιούνται στις ετήσιες εκθέσεις διαχείρισης.

Επιπλέον του κινδύνου κατά την πληρωμή, η Επιτροπή παρουσιάζει και εκτιμά επίσης τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο, ο οποίος αποτελεί μια εκτίμηση των σφαλμάτων που θα παραμείνουν στο τέλος του κύκλου ζωής των προγραμμάτων, αφού πραγματοποιηθούν όλοι οι εκ των υστέρων έλεγχοι και διορθώσεις (όσων θα πραγματοποιηθούν μεταξύ του διαστήματος υποβολής της έκθεσης και του τέλους του κύκλου ζωής του προγράμματος).

Πράγματι, δεδομένου του πολυετούς χαρακτήρα των δαπανών και των στρατηγικών ελέγχου της, η Επιτροπή, ως διαχειριστής του προϋπολογισμού της ΕΕ, μπορεί να εφαρμόζει διορθώσεις έως το κλείσιμο του χρηματοδοτικού προγράμματος.

Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι μόλις δοθεί χρόνος στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ασκήσουν τη διορθωτική ικανότητά τους και στην Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τα εποπτικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή της σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τις διαφορετικές τομεακές νομικές βάσεις, ο πραγματικός κίνδυνος κατά το κλείσιμο θα είναι τελικά σαφώς χαμηλότερος από 2 %, ακόμη και για κάθε έτος αναφοράς.

1.34 Η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2019 ανέρχεται σε 2,1 %, ποσοστό το οποίο κυμαίνεται εντός του εύρους τιμών που έχει υπολογίσει το ΕΕΣ.

Υπάρχουν ορισμένα ζητήματα με τα επιμέρους στοιχεία των εκτιμήσεων της Επιτροπής

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 1.35 και στο πλαίσιο 1.11:

Πλαίσιο 1.11: Όσον αφορά την ΚΓΠ στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι», η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι θεωρεί αναγκαία την εφαρμογή προσαρμογών στα αποτελέσματα των ελέγχων των κρατών μελών για την εκτίμηση του κινδύνου κατά την πληρωμή. Οι εν λόγω προσαρμογές βασίζονται στα αποτελέσματα των εργασιών των οργανισμών πιστοποίησης (για τις οποίες η Επιτροπή θεωρεί ότι έχουν παρουσιάσει σημαντική βελτίωση) και στους ελέγχους που έχει πραγματοποιήσει η ίδια, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτόν την αξιόπιστη αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος. Βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 6.30 και 6.31.

Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι ο κίνδυνος κατά την πληρωμή για δαπάνες της ΚΓΠ της τάξεως του 1,9 % συνάδει με το εκτιμώμενο από το ΕΕΣ επίπεδο σφάλματος για τον τομέα «Φυσικοί πόροι».

Όσον αφορά τον τομέα **«Συνοχή»**, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, κατά την υπογραφή των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων, κάθε δαπάνη που δηλώθηκε κατά το ημερολογιακό έτος για το οποίο υποβάλλεται η έκθεση καλύπτεται από παρακράτηση ποσοστού 10 % επί των ενδιάμεσων πληρωμών. Η Επιτροπή είχε ήδη επικαιροποιήσει τον βασικό δείκτη επιδόσεων της για τη νομιμότητα (ΒΔΕ 5) στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της για το 2018, σύμφωνα με τη σύσταση 4 της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το 2017. Η Επιτροπή επανεξετάζει ενδελεχώς τα ποσοστά σφάλματος που αναφέρονται από τις ελεγκτικές αρχές και τα αυξάνει όταν κρίνεται σκόπιμο και, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπλέον αβεβαιότητες για ορισμένα προγράμματα, υπολογίζει το εύρος κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου του πλέον απαισιόδοξου σεναρίου (βλ. τις απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 1.23 και 1.32).

Όσον αφορά τον τομέα **«Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»**, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 8 της παρούσας ετήσιας έκθεσης (σημείο 8.16), δεν υπάρχουν εκτιμήσεις στη μελέτη του υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος (ΥΠΣ) για το 2019 της ΓΔ NEAR και μόνο 3 από τις 357 πράξεις αποτέλεσαν αντικείμενο εκτιμήσεων στη μελέτη ΥΠΣ για το 2019 της ΓΔ DEVCO. Σύμφωνα με το εγχειρίδιο ΥΠΣ, εκτίμηση μπορεί να πραγματοποιείται μόνο όταν η τεκμηρίωση δεν παρέχεται για υλικοτεχνικούς ή νομικούς λόγους. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, αναφέρεται ένα ποσοτικός προσδιορισμός σφάλμα.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η πλήρης αξιοπιστία στη μελέτη της ΓΔ NEAR για το ΥΠΣ του 2019 μειώθηκε και θεωρεί ότι δεν αποδόθηκε υπερβολικά υψηλός βαθμός αξιοπιστίας στις ελεγκτικές εργασίες άλλων ελεγκτών. Αποφάσεις για να θεωρηθούν πλήρως και μερικώς αξιόπιστες οι εργασίες αυτές λαμβάνονται σε αιτιολογημένες περιπτώσεις. Διενεργούνται έλεγχοι προκειμένου να αποφασιστεί εάν θα θεωρηθεί πλήρως ή μερικώς αξιόπιστη προηγούμενη ελεγκτική εργασία και οι εν λόγω έλεγχοι έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να προσδιορίζουν τα σφάλματα που δεν έχουν εντοπιστεί από προηγούμενες ελεγκτικές εργασίες. Σε περίπτωση που δεν αποδίδεται αξιοπιστία στο ελεγκτικό έργο άλλων ελεγκτών όταν κρίνεται ορθό, τότε ο δικαιούχος υπόκειται σε δύο ελέγχους/επαληθεύσεις της ίδιας πράξης.

Η μεθοδολογία για το ΥΠΣ περιλαμβάνει ελέγχους για τις δημόσιες συμβάσεις που καλύπτουν, μεταξύ άλλων, την απόρριψη των υποψηφίων, τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης τόσο για την πρώτη όσο και για τη δεύτερη διαδικασία προμήθειας, καθώς και για τις απευθείας αναθέσεις.

Η Επιτροπή παραπέμπει επίσης στις λεπτομερείς απαντήσεις της στο κεφάλαιο 8 και στην ετήσια έκθεση ETA του ΕΕΣ.

1.36 Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό [άρθρο 247 παράγραφος 1 στοιχείο β)], το τμήμα 2 της ετήσιας έκθεσης για τη διαχείριση και τις επιδόσεις της Επιτροπής πρέπει να αποτελεί σύννοψη των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων των κύριων διατακτών.

1.37 Πρώτη περίπτωση – Η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2019 είναι **2,0 % για τον τομέα «Έρευνα, βιομηχανία, διάστημα, ενέργεια και μεταφορές» και 1,0 % για τις «Λοιπές εσωτερικές πολιτικές»**. Οι κίνδυνοι κατά το κλείσιμο εκτιμώνται στο 1,5 % και 0,8 % αντίστοιχα (βλ. παράρτημα 3 της ετήσιας έκθεσης για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, πίνακας Β, σ. 232).

Ως εκ τούτου, κυμαίνονται εντός του πλαισίου του εκτιμώμενου από το ΕΕΣ επιπέδου σφάλματος.

Δεύτερη περίπτωση – Η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2019 είναι **3,1 % για τον τομέα «Συνοχή»**. Ο κίνδυνος κατά το κλείσιμο είναι στο 1,1 % (βλ. παράρτημα 3 της ετήσιας έκθεσης για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, πίνακας Β, σ. 232).

Εντός του συνολικού τομέα «Συνοχή», οι πιο λεπτομερείς εκτιμήσεις της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2019 κυμαίνονται μεταξύ 2,7 % και 3,8 % για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και μεταξύ 1,7 % και 2,4 % για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 58, και τις σχετικές ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων).

1.38 Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι, όσον αφορά τον τομέα «Φυσικοί πόροι», τα δύο θεσμικά όργανα κατέληξαν στο ίδιο αποτέλεσμα σχετικά με το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1.46 Εν κατακλείδι, η **Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη σημασία στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ**. Ως διαχειριστής του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή **πολυετείς στρατηγικές ελέγχου** που έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση σφαλμάτων.

Η Επιτροπή συνεχίζει να λαμβάνει μέτρα προκειμένου να αντιμετωπίσει ζητήματα πολυπλοκότητας και να διασφαλίσει ότι τα σφάλματα προλαμβάνονται και εντοπίζονται αποτελεσματικότερα με την πάροδο του χρόνου όσον αφορά το σύνολο των προγραμμάτων.

Όσον αφορά τα **έσοδα** του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή θεωρεί, σε συμφωνία με το ΕΕΣ, ότι ο εν λόγω τομέας δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα.

Όσον αφορά τις **δαπάνες**, τα εκτιμώμενα από την Επιτροπή επίπεδα σφάλματος για το 2019 κυμαίνονται στο εύρος τιμών του ΕΕΣ. Η εκτίμηση της Επιτροπής για τον συνολικό κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2019 (2,1 %) παρουσιάζει επίσης ελαφρά αύξηση σε σύγκριση με το 2018. Ωστόσο, ο συνολικός κίνδυνος κατά το κλείσιμο εκτιμάται στο 0,7 %, ποσοστό που είναι σαφώς χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 % και συνάδει τόσο με το επίπεδο των προηγούμενων ετών όσο και με τον στόχο της Επιτροπής. Λαμβάνονται υπόψη οι εκτιμώμενες μελλοντικές διορθώσεις, τις οποίες η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν την ικανότητα να εφαρμόσουν με τη χρήση των νομικών εργαλείων που έχουν στη διάθεσή τους για το τμήμα των σχετικών δαπανών/προγραμμάτων, καθώς και η τήρηση από την Επιτροπή όλων των δεουσών διαδικασιών αντιπαράθεσης με τα σχετικά κράτη μέλη. Το 2019, τα διορθωτικά μέτρα που επιβεβαιώθηκαν ανήλθαν σε 1,5 δισ. EUR (ποσό υψηλότερο κατά 25 % σε σχέση με το 2018). Αφορούν κυρίως σφάλματα που επηρεάζουν πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί τα προηγούμενα έτη.

Με βάση τη δική της λεπτομερή αξιολόγηση διαχείρισης (βλ. την ετήσια έκθεση του 2019 για τη διαχείριση και τις επιδόσεις, σ. 61-62), η Επιτροπή θεωρεί ότι οι σχετικές δαπάνες για τις οποίες είναι χαμηλός ο κίνδυνος κατά την πληρωμή, ήτοι κάτω από το 2 %, αντιπροσωπεύουν το 54 % των συνολικών σχετικών δαπανών και οι σχετικές δαπάνες για τις οποίες ο κίνδυνος κατά την πληρωμή είναι άνω του 2 % αντιπροσωπεύουν το 46 %. Ως εκ τούτου, **η Επιτροπή θεωρεί ότι ελαφρώς λιγότερο από το ήμισυ των σχετικών δαπανών περιέχει ουσιώδη σφάλματα** (βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 1.21).

Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών που κατέβαλαν το ΕΕΣ, η Επιτροπή και οι εκτελεστικοί εταίροι της, η δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ παρουσίασε βελτίωση με την πάροδο του χρόνου και τα επίπεδα σφάλματος μειώθηκαν σε ποσοστά που πλησιάζουν περισσότερο το όριο

σημαντικότητας του 2 % κατά τα τελευταία έτη, εκτός από ορισμένους συγκεκριμένους τομείς πολιτικής. Η Επιτροπή θεωρεί ότι όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία φανερώνουν την τάση αυτή: το 2019, το εκτιμώμενο από το ΕΕΣ επίπεδο σφάλματος (2,7 %) σημείωσε οριακή αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (2,6 % το 2018). Παρόλα αυτά, είναι χαμηλότερο από εκείνο του 2016 (3,1 %), όταν, για πρώτη φορά, εκδόθηκε γνώμη με επιφύλαξη για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών, και αρκετά κάτω από εκείνο του 2015 (3,8 %). Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος έχει σημειώσει πτώση σε σύγκριση με το 2018 όσον αφορά τους δύο βασικούς τομείς δαπανών (φυσικοί πόροι και συνοχή) και ότι, όσον αφορά τις διοικητικές δαπάνες και τους φυσικούς πόρους (που αντιπροσωπεύουν το 55,4 % του πληθυσμού που υποβλήθηκε σε έλεγχο), το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας¹.

Επιπλέον, και λαμβανομένης υπόψη της ποιοτικής αξιολόγησης της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων ελέγχου από την Επιτροπή, ιδίως της πολυετούς διορθωτικής ικανότητας που οδηγεί σε επισφαλές ποσό κατά το κλείσιμο (0,7 %) το οποίο είναι κατά πολύ χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 %, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα σφάλματα δεν είναι διάχυτα και δεν επηρεάζουν το σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτό γνωστοποιείται με διαφάνεια στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των γενικών διευθυντών και στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις.

¹ Όσον αφορά τον τομέα «Φυσικοί πόροι», το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι 1,9 %

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

**«ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2019 – ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 –
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ»**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟ 2019

Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων εξακολουθούν να αυξάνονται

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 2.7 και 2.8:

Το 2018 σημειώθηκε σημαντική επιτάχυνση στην υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ). Το ποσοστό επιλογής έργων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής στα τέλη του 2018, το οποίο κατά την Επιτροπή αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις και ενδείξεις της μελλοντικής απορρόφησης, ήταν υψηλότερο σε σχέση με την ίδια περίοδο αναφοράς κατά το διάστημα 2007-2013. Αυτή η θετική τάση επιβεβαιώθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου 2019, όταν το ποσοστό επιλογής ανήλθε σε 92,3 % (δηλαδή ήταν περίπου 4,5 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερο σε σύγκριση με το διάστημα 2007-2013 κατά την ίδια περίοδο αναφοράς). Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), η κατάσταση βελτιώνεται διαρκώς· το ποσοστό επιλογής ανήλθε σε 85 % στα τέλη Δεκεμβρίου 2019 (χαμηλότερο κατά μόλις 3,5 εκατοστιαίες μονάδες περίπου σε σύγκριση με το διάστημα 2007-2013 κατά την ίδια περίοδο αναφοράς). Επιπλέον, θα πρέπει να επισημανθεί ότι το μέσο ποσοστό επιλογής έργων στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) προσέγγισε το 100 % στα τέλη του 2019.

Όπως επισημαίνει επίσης το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) στο σημείο 2.8 της ετήσιας έκθεσής του για το 2018, τα ποσοστά εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) ήταν πολύ υψηλότερα από τα ποσοστά εφαρμογής άλλων ΕΔΕΤ (βλ. επίσης σημείο 2.15 της εν λόγω έκθεσης του ΕΕΣ). Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση που περιγράφονται στο εν λόγω σημείο της έκθεσης δεν αφορούν το ΕΓΤΑΑ.

Το 2018 και το 2019 ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός εφαρμόστηκε πλήρως για όλα τα ταμεία, καθώς και για την πλειονότητα των εσόδων με ειδικό προορισμό.

Οι προσπάθειες για την επίτευξη της επιτόπιας εφαρμογής συνεχίζονται. Η Επιτροπή παρακολουθεί στενά τα προγράμματα που θεωρείται ότι διατρέχουν κίνδυνο καθυστέρησης, ώστε να συμβάλει στην πρόληψη της υποαπορρόφησης και της πιθανής αποδέσμευσης, καθώς και στην εφαρμογή των μέτρων της Πρωτοβουλίας Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού (CRΠ) και της Πρωτοβουλίας Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού+ (CRΠ+). Διεξάγεται εντατικός διάλογος με τα οικεία κράτη μέλη για τη βελτίωση της κατάστασης. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής παρέχουν ουσιαστική στήριξη στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Δεν υπάρχει ακόμη ολοκληρωμένη εικόνα όσον αφορά τον συνολικό αντίκτυπο των παραγόντων που συνδέονται με την κρίση λόγω της νόσου COVID-19, ο οποίος θα γίνει πλήρως αντιληπτός το 2021.

Βλ. επίσης την απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 2.16.

2.9 Βάσει των προτάσεων της Επιτροπής για το δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027, οι πληρωμές κατά τα πρώτα έτη της νέας περιόδου προγραμματισμού θα ανέλθουν σε επίπεδο υψηλότερο από τα προτεινόμενα ανώτατα όρια ανάληψης υποχρεώσεων. Με την επιφύλαξη της τελικής έκβασης των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) και της

ολοκλήρωσης των σχετικών νομοθετικών διαδικασιών, με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η αντιστροφή της αυξητικής τάσης εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων (RAL -υπόλοιπο προς εκκαθάριση) από το 2021 και έως το τέλος του 2025 το RAL αναμένεται να μειωθεί κατά 5 %.

\\Πηγή: COM(2020) 298: Μακροπρόθεσμες προβλέψεις μελλοντικών εισροών και εκροών του προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2025\\

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ

Μεταβολές στον προϋπολογισμό της ΕΕ λόγω της πανδημίας της COVID-19

2.11 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το αναθεωρημένο συνολικό ποσό για το ΠΔΠ που παρουσιάστηκε στις 27 Μαΐου 2020 (1 100 δισ. EUR) είναι υψηλότερο από τον συμβιβασμό που πρότεινε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Φεβρουάριο του 2020 (1 094 δισ. EUR), ποσό το οποίο ήταν το τελευταίο σημείο αναφοράς στις διαπραγματεύσεις πριν από τη δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη.

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι στην περίπτωση απουσίας εγκεκριμένου κανονισμού για το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027, θα χρειαστεί να θεσπιστούν μεταβατικές διατάξεις για τις βασικές πράξεις των προγραμμάτων δαπανών ώστε να αποφευχθεί η διακοπή της πλειονότητας των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ.

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την ΕΕ

2.13 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η συνεισφορά του Ηνωμένου Βασιλείου για την περίοδο μετά το 2020 θα καθοριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας. Το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να υπέχει όλες τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από ολόκληρη την περίοδο κατά την οποία ήταν κράτος μέλος της ΕΕ.

Κατά τη μεταβατική περίοδο, η οποία θα ολοκληρωθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνεχίσει να συνεισφέρει στον προϋπολογισμό της ΕΕ και να επωφελείται από αυτόν σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που ίσχυαν όσο παρέμενε κράτος μέλος.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η απορρόφηση των ΕΔΕΤ έχει επιταχυνθεί, αλλά εξακολουθεί να είναι βραδύτερη από ό,τι στο πλαίσιο του προηγούμενου ΠΔΠ

2.14 Έπειτα από καθυστερήσεις στην έναρξη, η υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής προχωρεί ικανοποιητικά. Η Επιτροπή παραπέμπει στις κοινές απαντήσεις της στα σημεία 2.7 και 2.8.

Τα ποσοστά απορρόφησης επηρεάζονται επίσης από την απόφαση του νομοθέτη για υπαγωγή στον γενικό κανόνα $n+3$ για τις αποδεσμεύσεις για την περίοδο 2014-2020. Ο συνολικός αντίκτυπος των παραγόντων που συνδέονται με την κρίση της COVID-19 θα γίνει αντιληπτός στο μέλλον.

2.15 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εξαγωγή συμπερασμάτων από συγκρίσεις με τα προηγούμενα ΠΔΠ θα πρέπει να γίνεται με προσοχή διότι ορισμένες σημαντικές διαφορές στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) μεταξύ των περιόδων προγραμματισμού 2007-2013 και 2014-2020 (όπως ο κανόνας $n+3$ και η διαδικασία ετήσιας αποδοχής των λογαριασμών) συνεπάγονται ότι ο ρυθμός πληρωμών για τη δεύτερη περίοδο θα είναι βραδύτερος.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, αν και χαμηλότερο, το ποσοστό απορρόφησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) δεν υπολείπεται κατά πολύ των ποσοστών απορρόφησης του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ, μαζί με τα οποία υπόκειται σε κοινές απαιτήσεις για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου.

Η Επιτροπή επισημαίνει επιπλέον ότι το υψηλό ποσοστό απορρόφησης το 2019 δείχνει ότι η καθυστέρηση στην έναρξη των προγραμμάτων εν μέρει αναπληρώνεται.

2.16 Η εισαγωγή του κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης $v+3$ (αντί $v+2$) από τους συννομοθέτες αποθάρρυνε την ταχύτερη δημοσιονομική εκτέλεση. Η εισαγωγή κινδύνου καθαρών δημοσιονομικών διορθώσεων στην περίπτωση που δεν εντοπίζονται ή δεν διορθώνονται σοβαρές ανεπάρκειες, αν και αποδείχθηκε σημαντικό εργαλείο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, είχε παρόμοια αποτελέσματα. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο του ΕΤΘΑ, ορισμένα μέτρα (π.χ. έλεγχος της αλιείας, συλλογή επιστημονικών δεδομένων) που τελούσαν υπό άμεση διαχείριση έπρεπε να υπαχθούν σε επιμερισμένη διαχείριση από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, γεγονός το οποίο απαιτούσε σημαντικές προσαρμογές από την πλευρά των εθνικών δημόσιων διοικήσεων.

Προκειμένου να προαχθεί η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και η έγκαιρη υλοποίηση κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, η πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τον καθορισμό κοινών διατάξεων [COM(2018) 375] περιλαμβάνει έναν κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης $N+2$ αντί του ισχύοντος κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης $N+3$. Αυτό δεν θίγει την τελική έκβαση των διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ ούτε την ολοκλήρωση των σχετικών νομοθετικών διαδικασιών.

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι, αν η καθυστέρηση συνεχίσει να αναπληρώνεται —όπως φαίνεται από το υψηλό ποσοστό απορρόφησης το 2019— με τον τρέχοντα ρυθμό, το επίπεδο των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων θα είναι χαμηλότερο από το προβλεπόμενο.

Η Επιτροπή επισημαίνει τέλος ότι ο βραδύς ρυθμός απορρόφησης που περιγράφεται στο εν λόγω σημείο της έκθεσης δεν αφορά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

2.17 Για να αποφευχθεί το επαναλαμβανόμενο ζήτημα του μεγάλου ποσού των εσόδων για ειδικό προορισμό που προκύπτει από την επιστροφή ποσών μη χρησιμοποιηθείσας ετήσιας προχρηματοδότησης στον προϋπολογισμό της ΕΕ, όπως περιγράφεται στην κοινή απάντηση στα σημεία 2.16 και 2.17, η Επιτροπή έχει προτείνει να μειωθεί το ποσοστό ετήσιας προχρηματοδότησης για τα έτη 2021 έως 2023 της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού [COM(2018) 0614], και συμπεριέλαβε χαμηλότερο ποσοστό στην πρόταση του ΚΚΔ για το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027. Αυτό δεν θίγει την τελική έκβαση των διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ ούτε την ολοκλήρωση των σχετικών νομοθετικών διαδικασιών.

Η Επιτροπή έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η μεγάλη αυτή μείωση των διαθέσιμων εσόδων για ειδικό προορισμό στα τέλη του 2019 ασκεί πίεση στις πιστώσεις πληρωμών. Η Επιτροπή θα διενεργήσει διεξοδική ανάλυση των πιστώσεων πληρωμών που απαιτούνται έως τα τέλη του έτους κατά τη διαδικασία συνολικής μεταφοράς και θα υποβάλει την πρόταση στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή αν χρειαστούν ενισχύσεις.

Προβλήματα απορρόφησης και για τα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης

2.21 Η πρόταση του ΚΚΔ για την περίοδο 2021-2027 περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες μειώνουν σημαντικά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ του τέλους της περιόδου που καλύπτει η πρόταση και της διαθεσιμότητας στοιχείων σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ενσωμάτωσης βασικών στοιχείων σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα στα χρηματοοικονομικά δεδομένα που υποβάλλονται από τις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές αρκετές φορές κατά τη διάρκεια ενός έτους, τα οποία παρέχονται σε επίπεδο προτεραιοτήτων.

Τα στοιχεία σχετικά με μεμονωμένα χρηματοδοτικά μέσα θα εξακολουθήσουν να είναι διαθέσιμα εφόσον ζητηθούν, όπως στην περίπτωση των πράξεων που χρησιμοποιούν άλλες μορφές χρηματοδότησης.

Κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, η υποβολή εκθέσεων για τα χρηματοδοτικά μέσα υπό επιμερισμένη διαχείριση στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ ρυθμίζεται από το άρθρο 121 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ), το οποίο απαιτεί την υποβολή ετήσιας έκθεσης για το γεωργικό οικονομικό έτος (16 Οκτωβρίου έως 15 Οκτωβρίου) έως τις 15 Φεβρουαρίου, με αποτέλεσμα η υποβολή εκθέσεων να πραγματοποιείται 2 μήνες νωρίτερα από ό,τι συνέβαινε κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Οι πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 121 παράγραφος 6 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ πρέπει να υποβάλλονται σε επίπεδο τύπου παρέμβασης (ισοδύναμο με το επίπεδο προτεραιότητας στο πλαίσιο του ΚΚΔ).

Άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ καλύπτει διάφορα είδη χρηματοδοτικών πράξεων

2.26 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η επικείμενη έκθεση για το 2019 σχετικά με τις «εγγυήσεις που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ» (άρθρο 149 του παλαιού δημοσιονομικού κανονισμού) περιλαμβάνει μια ενότητα αποκλειστικά για χρηματοδοτικά μέσα υπό επιμερισμένη διαχείριση, η οποία θα παρέχει συγκεντρωτικές πληροφορίες όπως ίσχυαν στις 31.12.2019. Από το 2021 η Επιτροπή θα υποβάλλει στις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές ετήσια έκθεση σχετικά με τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό (άρθρο 41 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού), περιλαμβανομένης αξιολόγησης όλων των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό και προκύπτουν από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό ή χρηματοδοτική συνδρομή σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου δημοσιονομικού κανονισμού.

Ταμεία εγγυήσεων

2.28 Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι απίθανο να μην επαρκούν τα ποσά που είναι διαθέσιμα στα ταμεία εγγυήσεων.

Το μελλοντικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ χρήζει επαναξιολόγησης

2.34 Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους εταίρους υλοποίησης, παρακολουθεί στενά τον πιθανό αντίκτυπο της κρίσης της COVID-19 στην έκθεση της Ένωσης σε κινδύνους που απορρέουν από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό. Προς το παρόν, η Επιτροπή δεν θεωρεί αναγκαίο να επανεξετάσει τις τιμές-στόχο για τους συντελεστές προβλέψεων για τα αντίστοιχα προγράμματα, οι οποίες καθορίστηκαν εξ αρχής βάσει συνετής προσέγγισης. Η τιμή-στόχος για τους συντελεστές προβλέψεων για τα νέα μέσα εγγυήσεων που προτάθηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο του μέσου «ΕΕ-Επόμενη Γενιά» έχει υπολογιστεί βάσει μιας εξίσου συνετής προσέγγισης.

Στενή η διασύνδεση του ενωσιακού προϋπολογισμού με τον Όμιλο ΕΤΕπ

Σημαντικό μέρος των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ υποστηρίζεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

2.41 Τα ζητήματα που θίγει το ΕΕΣ έχουν ήδη εξεταστεί στις απαντήσεις της Επιτροπής στην ειδική έκθεση 3/2019 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), οι οποίες παρατίθενται κατωτέρω:

«Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ θεωρούν ότι, μετά τη σύσταση του ΕΤΣΕ, τα περισσότερα από τα λοιπά χρηματοδοτικά μέσα δεν αντικαταστάθηκαν, αλλά στην πραγματικότητα ενισχύθηκαν σε σημαντικό βαθμό.

Ο όμιλος της ΕΤΕπ εκτιμά ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμη με άλλες πηγές χρηματοδότησης, διότι προσφέρει κατά κανόνα διαφορετικούς όρους και προϋποθέσεις και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τις αντικαθιστά.

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία, η επενδυτική κινητοποίηση αντικατοπτρίζει τη βέλτιστη εκτίμηση των αναμενόμενων επενδύσεων στην πραγματική οικονομία, με αναθεώρηση των πραγματικών ποσών κατά την ολοκλήρωση του έργου. Κατά συνέπεια, η εκ των προτέρων επενδυτική κινητοποίηση αποτελεί εξ ορισμού εκτίμηση κατά την έγκριση, και όχι υπερεκτίμηση ή υποεκτίμηση.

Η γεωγραφική συγκέντρωση δεν μπορεί να υπολογιστεί αποκλειστικά και μόνο με βάση τον όγκο των υπογεγραμμένων χρηματοδοτικών πράξεων σε κάθε κράτος μέλος. Κατά την εξέταση της γεωγραφικής συγκέντρωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το μέγεθος της οικονομίας και του πληθυσμού του κάθε κράτους μέλους.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία της γεωγραφικής διαφοροποίησης του ΕΤΣΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή και η ΕΤΕπ έχουν θέσει σε εφαρμογή διάφορα μέτρα για την ενίσχυση της γεωγραφικής ισορροπίας».

Η εντολή ελέγχου μας καλύπτει μέρος μόνο των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 2.44 και 2.45:

Το ειδικό καθεστώς της ΕΤΕπ κατοχυρώνεται στις Συνθήκες, συγκεκριμένα στα άρθρα 308 και 309 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και στο πρωτόκολλο αριθ. 5 σχετικά με το καταστατικό της ΕΤΕπ. Η φύση της ΕΤΕπ, η φύση των μετόχων της (κράτη μέλη), η μη κερδοσκοπική βάση των πράξεών της και η στρατηγική της, η οποία καθορίζεται, μεταξύ άλλων, βάσει στόχων δημόσιας πολιτικής, αποτελούν σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία διαφοροποιούν την ΕΤΕπ από τις εμπορικές τράπεζες.

Η Επιτροπή συνεργάζεται με το ΕΕΣ και την ΕΤΕπ για την ανανέωση της τριμερούς συμφωνίας. Σύμφωνα με το άρθρο 287 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ, η συμφωνία καλύπτει τόσο τις χρηματοδοτικές πράξεις που εμπίπτουν στις εντολές που αναθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην ΕΤΕπ όσο και τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΤΕπ και καλύπτονται από την εγγύηση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω συμφωνία δεν τροποποιεί ούτε αντικαθιστά καμία διάταξη του δικαίου της Ένωσης, ιδίως τις διατάξεις του άρθρου 285 και του άρθρου 287 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), που είναι η νομική βάση της εν λόγω συμφωνίας και αναθέτει στο ΕΕΣ την εντολή να ελέγχει τα έξοδα και τα έσοδα της Ένωσης που τελούν υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ.

2.45 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η παρατήρηση αυτή αφορά πρόταση σχετικά με εντολή του ΕΕΣ για τον έλεγχο έργων της ΕΤΕπ που δεν συνδέονται ή δεν χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και, ως εκ τούτου, δεν αφορά την Επιτροπή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Συμπεράσματα

2.47 Βάσει των προτάσεων της Επιτροπής για το δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027, οι πληρωμές κατά τα πρώτα έτη της νέας περιόδου προγραμματισμού θα ανέλθουν σε επίπεδο υψηλότερο από τα προτεινόμενα ανώτατα όρια ανάληψης υποχρεώσεων. Με την επιφύλαξη της τελικής έκβασης των διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ και της ολοκλήρωσης των σχετικών νομοθετικών διαδικασιών, με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η αντιστροφή της αυξητικής τάσης εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων (RAL-υπόλοιπο υπό εκκαθάριση) από το 2021 και μετά, ενώ έως το τέλος του 2025 το RAL αναμένεται να μειωθεί κατά 5 %.

//Πηγή: COM(2020) 298: Μακροπρόθεσμες προβλέψεις μελλοντικών εισροών και εκροών του προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2025//

2.48 Ο βραδύτερος ρυθμός απορρόφησης των πιστώσεων πληρωμών σε σύγκριση με το προηγούμενο ΠΔΠ σχετίζεται κυρίως με τις αλλαγές που εισήχθησαν στους κανονισμούς κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, συγκεκριμένα με το υψηλό επίπεδο ετήσιας προχρηματοδότησης και την επιμήκυνση του χρονικού διαστήματος απορρόφησης των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων λόγω του νέου κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης (ν+3).

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το υψηλό ποσοστό απορρόφησης το 2019 δείχνει ότι η καθυστέρηση στην έναρξη των προγραμμάτων αναπληρώνεται εν μέρει με σταθερό ρυθμό.

Βλ. απαντήσεις της Επιτροπής στα σημεία 2.14 έως 2.17.

Όσον αφορά το ΕΓΤΑΑ, η Επιτροπή παρακολουθεί προσεκτικά την πρόοδο που σημειώνουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την υλοποίηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του προϋπολογισμού για το 2020.

Επί του παρόντος, αναμένεται ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις πληρωμών επαρκούν για την πλήρη απόδοση δαπανών βάσει των δηλώσεων δαπανών των κρατών μελών. Αυτό δεν θίγει την τελική έκβαση των διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ ούτε το αποτέλεσμα των αντίστοιχων ετήσιων διαδικασιών του προϋπολογισμού.

2.50 Η πληροφόρηση σε συνολικό επίπεδο σχετικά με το μέγιστο άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε σχέση με τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό στο τέλος κάθε έτους περιλαμβάνεται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΕΕ.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι στους συντελεστές προβλέψεων για το ΕΤΣΕ/το Μέσο Στήριξης της Φερεγγυότητας και το πρόγραμμα InvestEU, που συμπεριλαμβάνονται στις προτάσεις τις οποίες υπέβαλε τον Μάιο του 2020, έχει ήδη ληφθεί υπόψη η πανδημία Covid-19 και η προτεινόμενη νομοθεσία περιέχει επαρκείς διατάξεις για την επανεξέταση, αν κριθεί αναγκαίο, του συντελεστή προβλέψεων κατά την υλοποίηση.

Από το 2021 η Επιτροπή θα υποβάλλει στις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές ετήσια έκθεση σχετικά με τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, περιλαμβανομένης αξιολόγησης των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό και προκύπτουν από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό ή χρηματοδοτική συνδρομή, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό συντελεστή προβλέψεων του κοινού ταμείου προβλέψεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού.

2.51 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η νέα τριμερής συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής, του ΕΕΣ και της ΕΤΕπ τελεί υπό αναθεώρηση. Η Επιτροπή παραπέμπει στην κοινή απάντησή της στα σημεία 2.44 και 2.45.

Συστάσεις

Σύσταση 2.1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς τις ανάγκες πληρωμών και υποβάλλει αντιστοίχως προτάσεις για διορθωτικούς προϋπολογισμούς και μεταφορές από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και δέχεται να συνεχίσει να το πράττει στο μέλλον.

Ωστόσο, όσον αφορά την ανάληψη δράσης με σκοπό τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας επαρκών πιστώσεων πληρωμών, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η έγκριση του προϋπολογισμού εμπίπτει εντέλει στην εντολή της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής και περιλαμβάνει τη χορήγηση επαρκούς επιπέδου πιστώσεων πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν λόγω των έκτακτων αναγκών που συνδέονται με την πανδημία COVID-19. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Σύσταση 2.2

Η Επιτροπή αποδέχεται εν μέρει τη συγκεκριμένη σύσταση.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να παρακολουθεί την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων υπό επιμερισμένη διαχείριση, όπως πράττει μέχρι στιγμής. Αυτό περιλαμβάνει έκθεση η οποία θα καταρτίζεται ετησίως, όχι σε επίπεδο μεμονωμένων χρηματοδοτικών μέσων, αλλά σε επίπεδο προτεραιοτήτων, και στην περίπτωση του ΕΓΤΑΑ, σε επίπεδο τύπου προτεραιότητας, η οποία θα καλύπτει το εύρος των πληροφοριών που υποβάλλονται στην Επιτροπή σύμφωνα με το μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο.

Τα στοιχεία σχετικά με μεμονωμένα χρηματοδοτικά μέσα θα εξακολουθήσουν να είναι διαθέσιμα ως μέρος της διαδρομής ελέγχου, όπως στην περίπτωση των πράξεων που χρησιμοποιούν άλλες μορφές χρηματοδότησης.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης σε αυτό το πλαίσιο ότι οι μελλοντικοί τομεακοί κανόνες (δηλ. ο ΚΚΔ για την περίοδο 2021-2027) δεν θα απαιτούν από τις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές να υποβάλλουν στοιχεία στο επίπεδο μεμονωμένων χρηματοδοτικών μέσων· συνεπώς, η Επιτροπή δεν έχει τη νομοθετική εντολή να επιβάλει μια τέτοια πρόσθετη απαίτηση.

Σύσταση 2.3

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή θα υποβάλλει στις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές ετήσια έκθεση σχετικά με τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, περιλαμβανομένης αξιολόγησης των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό και προκύπτουν από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό ή χρηματοδοτική συνδρομή σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού.

Σύσταση 2.4

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση και θεωρεί ότι έχει ήδη εφαρμοστεί.

Η Επιτροπή προσπάθησε να εφαρμόσει την παρούσα σύσταση όταν υπέβαλε προτάσεις για το σχέδιο ανάκαμψης και το ΠΔΠ. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση.

Προκειμένου να διασφαλίσει ότι η Ένωση είναι σε θέση να καλύψει το σύνολο των χρηματοοικονομικών της υποχρεώσεων ακόμη και σε περιπτώσεις αιφνίδιας και απότομης οικονομικής κάμψης, όπως οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην ευρωπαϊκή οικονομία, η Επιτροπή πρότεινε ήδη από τις 27 Μαΐου 2020 να αυξηθεί το ανώτατο όριο ίδιων πόρων στο 1,40 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) της ΕΕ-27.

Όσον αφορά τις θεσπισθείσες εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, η Επιτροπή αξιολογεί σε συνεχή βάση την επάρκεια των επιπέδων των προβλέψεων σε σχέση με τα επίπεδα που καθορίστηκαν στις βασικές νομοθετικές πράξεις. Σε αυτό το πνεύμα, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους εταίρους υλοποίησης, παρακολουθεί στενά τον πιθανό αντίκτυπο της κρίσης της COVID-19 στην έκθεση της Ένωσης σε κινδύνους που απορρέουν από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό. Η τιμή-στόχος για τους συντελεστές προβλέψεων για τα μέσα εγγυήσεων που προτάθηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο του μέσου «ΕΕ-Επόμενη Γενιά» (βλ. σημείο 2.11) έχει υπολογιστεί βάσει μιας εξίσου συνετής προσέγγισης.

Σύσταση 2.5

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η παρούσα σύσταση αφορά πρόταση σχετικά με εντολή του ΕΕΣ για τον έλεγχο έργων της ΕΤΕπ που δεν συνδέονται ή δεν χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και, ως εκ τούτου, δεν απευθύνεται στην Επιτροπή.

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

«ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019 – ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΕΣΟΔΑ»

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΙΚΛΙΔΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

3.9 Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς τυχόν ελλείψεις που εντοπίζονται στη λογιστική Β, τα δε κράτη μέλη είναι οικονομικά υπεύθυνα για τυχόν απώλειες **παραδοσιακών ιδίων πόρων** (ΠΠ) που οφείλονται σε διοικητικά τους σφάλματα.

Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια στα προβλήματα που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο του ΕΕΣ στο Βέλγιο, τη Γερμανία και την Πολωνία, στο πλαίσιο της συνήθους παρακολούθησης των διαπιστώσεων του ΕΕΣ από την Επιτροπή, και τα εν λόγω κράτη μέλη θα κληθούν να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση και την επίλυση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν.

3.10 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι σε αυτού του τύπου τη λογιστική υπάρχει εξ ορισμού υψηλός κίνδυνος ελλείψεων και πολυπλοκότητας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο κάθε **επιθεώρηση σχετικά με τους ΠΠ** που διενεργείται από την Επιτροπή περιλαμβάνει εξέταση της λογιστικής Β. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να εφαρμόζει την προσέγγιση αυτή. Επιπλέον, το πρόγραμμα επιθεωρήσεων του 2020 για τους ΠΠ επικεντρώνεται ιδίως στη λογιστική των ΠΠ, ανταποκρινόμενο στην περσινή σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3.11 Η απόφαση σχετικά με τα **κριτήρια χρηματοοικονομικών κινδύνων** (FRC) καθορίζει κριτήρια (μεταξύ άλλων για τον κίνδυνο δήλωσης χαμηλότερης δασμολογητέας αξίας και τον εντοπισμό οικονομικών φορέων υψηλής επικινδυνότητας) για την ηλεκτρονική επισήμανση συναλλαγών που θεωρείται ότι ενέχουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο και για τις οποίες απαιτούνται περαιτέρω έλεγχοι ή μέτρα ελέγχου. Τα FRC ισχύουν τόσο πριν όσο και μετά τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων, καθώς και στους ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό. Το επίπεδο εφαρμογής από τα κράτη μέλη δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί από την Επιτροπή.

Επιπλέον, η Επιτροπή επικαιροποίησε τον **οδηγό τελωνειακών ελέγχων** προκειμένου να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των καταστάσεων στις οποίες οικονομικοί φορείς διενεργούν εισαγωγές σε κράτη μέλη πέραν αυτού στο οποίο εδρεύουν. Τονίζει επίσης τη σημασία της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους που αφορούν τους οικονομικούς φορείς υψηλής επικινδυνότητας.

Όπως αναγνωρίζεται από το ΕΕΣ, τα κράτη μέλη ενισχύουν τη **στρατηγική έλεγχο** τους σύμφωνα με τις ελλείψεις που εντόπισε η Επιτροπή στις επιθεωρήσεις που διενήργησε σχετικά με τους ΠΠ το 2018 και το 2019. Αυτό θα αποφέρει μια καλύτερα εναρμονισμένη πανευρωπαϊκή στρατηγική έλεγχο για την αντιμετώπιση της δήλωσης χαμηλότερης δασμολογητέας αξίας.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση, με τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων σε εισαγωγές και ελέγχους καθώς και με τη διεξαγωγή στατιστικών αναλύσεων.

3.13 Βλ. απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 3.11.

3.14 Βλ. απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 3.11.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας παρακολούθησης των οικείων εκθέσεων επιθεώρησης, η Επιτροπή άρχισε να **προσδιορίζει ποσοτικά τις απώλειες ΠΠΠ** σε επίπεδο ΕΕ και στο επίπεδο των κρατών μελών.

Η Επιτροπή συνεχίζει να διενεργεί **επιθεωρήσεις παρακολούθησης όσον αφορά τη στρατηγική για τον έλεγχο της δασμολογητέας αξίας** το 2020. Βάσει της ανάλυσης των στατιστικών δεδομένων, οι εκτιμώμενες απώλειες ΠΠΠ έχουν φθίνουσα πορεία και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα κράτη μέλη έχουν βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων ελέγχου τους στο πλαίσιο αυτό, με τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που επισημαίνονται στα πορίσματα της Επιτροπής, όπως διαπίστωσε το ΕΕΣ στα τρία κράτη μέλη που υπέβαλε σε έλεγχο.

3.15 Η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι έχουν ληφθεί μέτρα ήδη από τον χρόνο των εκθέσεων του ΕΕΣ για το 2013 και το 2014. Εκτός από την επικαιροποίηση του οδηγού τελωνειακών ελέγχων, που καλύπτει ήδη ορισμένες από τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν από το ΕΕΣ, η Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη για την εξεύρεση λύσεων όσον αφορά τον εντοπισμό **εισαγωγέων που δραστηριοποιούνται σε κράτη μέλη πέραν αυτού στο οποίο εδρεύουν**, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες διαθέσιμες πληροφορίες και νομικές διατάξεις. Οι εργασίες αυτές βρίσκονται ακόμη σε στάδιο ανάπτυξης στο πλαίσιο ομάδας έργου που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Τελωνεία 2020». Ωστόσο, περαιτέρω πρόοδος μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν θα είναι πλήρως διαθέσιμη μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων που θα καλύπτει όλες τις εισαγωγές.

Πλαίσιο 3.2 – Διαρκές το έλλειμμα στο σύστημα τελωνειακών ελέγχων σε όλη την ΕΕ

Η **βάση δεδομένων Surveillance III** σε επίπεδο ΕΕ είναι έτοιμη, από την πλευρά της Επιτροπής, να λάβει τις ροές δεδομένων, όμως είναι λίγα τα κράτη μέλη που έχουν πραγματοποιήσει τη μετάβαση στα νέα εθνικά συστήματα εισαγωγών. Ως εκ τούτου, προς το παρόν, το σύστημα Surveillance III δεν διαθέτει σύνολα δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τις εισαγωγές από τους οικονομικούς φορείς. Η προθεσμία του Ιανουαρίου του 2023 ορίστηκε κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών.

Η Επιτροπή θα ήθελε να υπογραμμίσει ότι, εντός του **πλαισίου διαχείρισης τελωνειακών κινδύνων**, η εκτελεστική απόφαση σχετικά με τα FRC θεσπίζει νομικά δεσμευτικές διατάξεις για την αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, τόσο κατά όσο και μετά τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων, καθώς και στους ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό. Κανένας οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται a priori από την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών, ανεξαρτήτως μάλιστα από το κράτος μέλος στο οποίο εδρεύει.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι μια πανευρωπαϊκή επισκόπηση των δραστηριοτήτων των οικονομικών φορέων θα στήριζε σημαντικά την ανάλυση των κινδύνων, καθώς θα διευκόλυνε τον εντοπισμό των διασυνοριακών δραστηριοτήτων των οικονομικών φορέων, όταν εντοπίζονται παρατυπίες ή κίνδυνοι.

3.17 Οι επιφυλάξεις συνιστούν προστατευτικό μέτρο για τον περιορισμό του κινδύνου παραγραφής εσφαλμένης έκθεσης υπολογισμού της βάσης **ιδίων πόρων ΦΠΑ**.

Οι περισσότερες από τις επιφυλάξεις που εκκρεμούν από μακρού συνδέονται με διαδικασίες επί παραβάσει, οι οποίες ενδέχεται να έχουν δημοσιονομική επίπτωση. Σε αυτή την περίπτωση, οι επιφυλάξεις ακολουθούν την εξέλιξη των διαδικασιών επί παραβάσει, οι οποίες επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες, όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης και η ενδεχόμενη παραπομπή στο Δικαστήριο.

Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, εντοπίζοντας ενεργά τρόπους για την επίλυση ζητημάτων και την ανάληψη δράσης, στο μέτρο του δυνατού, σύμφωνα με τις διαδικασίες της

Επιτροπής και την ισχύουσα νομοθεσία, με σκοπό την άρση των επιφυλάξεων που εκκρεμούν από μακρού.

Για τις πληροφορίες σχετικά με τη δημοσιονομική επίπτωση υπεύθυνα είναι τα κράτη μέλη. Μόλις τα κράτη μέλη υποβάλουν τους υπολογισμούς που συνδέονται με τις επιφυλάξεις, μπορεί να υπολογιστεί και η δημοσιονομική επίπτωση.

3.18 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το 2019, 40 από τα 162 **ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΠΠ** που εκκρεμούν επί 5 έτη ή περισσότερα είχαν κλείσει (περίπου 25 % σε ένα μόνο έτος), γεγονός που η Επιτροπή θεωρεί ότι συνιστά ικανοποιητική πρόοδο, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας των επίμαχων υποθέσεων. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να κλείσουν γρήγορα αυτές οι υποθέσεις, αυτό όμως εξαρτάται και από τη συνεργασία των κρατών μελών.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η βάση δεδομένων της περιέχει επαρκείς πληροφορίες για την έγκαιρη και πλήρη παρακολούθηση των υποθέσεων, πλην της δημοσιονομικής επίπτωσης, η οποία τηρείται χωριστά στο λογιστικό σύστημα SUIVI.

Αυτή θα μπορούσε να ενσωματωθεί στη βάση δεδομένων παρακολούθησης, ωστόσο η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα ακριβή ποσά που διακυβεύονται δεν είναι πάντοτε εφικτό να προσδιορίζονται αμέσως, καθώς εκκρεμούν συμπληρωματικά στοιχεία από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή θα επικαιροποιήσει τις εσωτερικές οδηγίες, ώστε να τυποποιηθεί η κατά προτεραιότητα διεύθυνση των από μακρού εκκρεμών σημείων με τη μεγαλύτερη πιθανή δημοσιονομική επίπτωση.

Ως εκ τούτου, οι προθεσμίες, οι διαδικασίες και οι βάσεις δεδομένων για την παρακολούθηση των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΠΠ, θα αναθεωρηθούν σύμφωνα με τα ζητήματα που επισήμανε το ΕΕΣ.

Πλαίσιο 3.3 Αδυναμίες στην παρακολούθηση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν στα κράτη μέλη όσον αφορά τους ΠΠΠ

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τις καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν από το ΕΕΣ, οι οποίες, ωστόσο, δεν είχαν ως αποτέλεσμα απώλειες ΠΠΠ.

Καταβάλλονται αυξημένες προσπάθειες για την παρακολούθηση των ανοικτών σημείων, δίνοντας προτεραιότητα στους από μακρού εκκρεμείς φακέλους με πιθανές δημοσιονομικές επιπτώσεις. Η πρωτοβουλία των υπηρεσιών της Επιτροπής να καλούν τα κράτη μέλη με τον μεγαλύτερο αριθμό ανοικτών σημείων στις Βρυξέλλες, ώστε να επισπεύδεται, εφόσον είναι εφικτό, το κλείσιμο των ανοικτών σημείων, θα συνεχιστεί. Επίσης, το πρόγραμμα επιθεωρήσεων του 2020 για τους ΠΠΠ αφήνει περιθώρια για ad hoc επιθεωρήσεις και συσκέψεις διοικητικών στελεχών στις χώρες με τους υψηλότερους αριθμούς ανοικτών φακέλων που εκκρεμούν από μακρού. Η Επιτροπή έθεσε από μόνη της έναν ποσοτικό στόχο για την περαιτέρω μείωση των ανοικτών σημείων που εκκρεμούν από μακρού κατά 20 % έως το τέλος του 2020. Επιπλέον, θα κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει σε περίπτωση συνεχιζόμενης διαφωνίας με τα κράτη μέλη ως προς τα από μακρού ανοικτά σημεία με δημοσιονομική επίπτωση.

3.19 Ο **κύκλος επαλήθευσης του ΑΕΕ** για την περίοδο 2016-2019 ολοκληρώθηκε με πολύ πιο τυποποιημένο τρόπο απ' ό,τι στο παρελθόν. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι αυτή η αυξημένη τυποποίηση ενισχύει τη συνολική ποιότητα των εκτιμήσεων του ΑΕΕ και, κατά συνέπεια, τη δικαιότερη είσπραξη των ιδίων πόρων μεταξύ των κρατών μελών.

3.20 Κατά τη διάρκεια του κύκλου επαλήθευσης του ΑΕΕ για την περίοδο 2016-2019, η Επιτροπή επαλήθευσε ότι τα στοιχεία ενεργητικού που συνδέονται με την έρευνα και την ανάπτυξη είχαν,

κατ' αρχήν, καταχωριστεί ορθά στους εθνικούς λογαριασμούς, δηλ. είχαν κεφαλαιοποιηθεί και εκτιμηθεί σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Ειδικότερα, η Επιτροπή έχει λάβει σειρά μέτρων για την αξιολόγηση της καταγραφής των στοιχείων ενεργητικού έρευνας και ανάπτυξης σε παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο, μέσω των συγκρίσεων μεταξύ των χωρών, μιας ειδικής πιλοτικής διαδικασίας για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις όσον αφορά το ΑΕΕ, οι δε περιπτώσεις στις οποίες οι δραστηριότητες πολυεθνικών επιχειρήσεων είχαν μετεγκατασταθεί αντιμετωπίστηκαν μέσω του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι έχει υλοποιήσει σε μεγάλο βαθμό τη σύσταση 2 (2016) του ΕΕΣ στο παράρτημα 3.4.

3.21 Η Επιτροπή έκρινε ότι η ποιότητα της αναθεωρημένης γαλλικής κατάστασης του ΑΕΕ είναι προσήκουσα και η εξέτάσή της βρίσκεται σε εξέλιξη. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η γενική επιφύλαξη σχετικά με τη Γαλλία τέθηκε ακριβώς για να προστατεύσει, όπου απαιτούνταν, τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ, καθώς και των κρατών μελών.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

3.23 Βλ. απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 3.14.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας παρακολούθησης των οικείων εκθέσεων επιθεώρησης, η Επιτροπή άρχισε να προσδιορίζει ποσοτικά τις απώλειες ΠΠΠ σε επίπεδο ΕΕ και στο επίπεδο των κρατών μελών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

3.24 Η Επιτροπή θα βελτιώσει τις εκτιμήσεις κινδύνου όσον αφορά τον σχεδιασμό των επιθεώρησεων και θα συνεχίσει να προσπαθεί να κλείνει τα από μακρού εκκρεμή σημεία ταχέως, ανάλογα και με τη συνεργασία των κρατών μελών.

Η Επιτροπή έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τον εντοπισμό των οικονομικών φορέων με τον υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να υποβάλλονται σε λογιστικό έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό, μέσω της επισήμανσης των συναλλαγών που θεωρείται ότι ενέχουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο βάσει των FRC και της επικαιροποίησης του οδηγού τελωνειακών ελέγχων. Συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη για τον εντοπισμό εισαγωγέων που δραστηριοποιούνται σε κράτη μέλη πέραν αυτού στο οποίο εδρεύουν. Ωστόσο, περαιτέρω πρόοδος θα επιτευχθεί μόνο όταν θα είναι πλήρως διαθέσιμη μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων που θα καλύπτει όλες τις εισαγωγές (βλ. απαντήσεις στα σημεία 3.11–3.15).

3.25 Βλ. απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 3.20.

Σύσταση 3.1 – Τελωνειακοί δασμοί (ΠΠΠ) που δεν καταγράφονται

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 3.1.

α) Η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί τα διαθέσιμα στοιχεία όσον αφορά τις εισαγωγές για την ανίχνευση, μέσω ανάλυσης, μη φυσιολογικών προτύπων. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη στον εντοπισμό συγκεκριμένων καταστάσεων, τις οποίες μπορούν να υποβάλουν σε περαιτέρω ανάλυση από τη σκοπιά της διαχείρισης κινδύνων, και να εντοπίσουν ενδεχομένως τους οικονομικούς φορείς που βρίσκονται πίσω από τις εν λόγω συναλλαγές.

Τούτο θα μπορούσε να λειτουργήσει υποστηρικτικά, δεδομένου του γεγονότος ότι τα κράτη μέλη παραμένουν υπεύθυνα, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, για την ορθή εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας.

Αυτό θα γίνει σύμφωνα με τους περιορισμούς του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων (ΓΚΠΔ) και το ισχύον νομικό πλαίσιο.

β) Η Επιτροπή θα αξιοποιήσει περαιτέρω τις πληροφορίες που περιέχονται στο σύστημα Surveillance για διάφορους σκοπούς, μεταξύ άλλων και για να υποστηρίξει την ανάλυση δεδομένων των κρατών μελών. Αυτό θα γίνει σύμφωνα με τους περιορισμούς του ΓΚΠΔ και το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Σύσταση 3.1 – Ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΠΠ

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 3.2.

α) Η Επιτροπή θα επανεξετάσει το σύστημα παρακολούθησης των ανοικτών σημείων σύμφωνα με τις συστάσεις του ΕΕΣ.

β) Οι προθεσμίες, οι διαδικασίες και οι βάσεις δεδομένων για την παρακολούθηση των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΠΠ, θα αναθεωρηθούν σύμφωνα με τις συστάσεις του ΕΕΣ.

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

**«ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2019 – ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 –
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»**

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

4.6 Το **ποσοστό σφάλματος** που αναφέρει το ΕΕΣ το 2019 (4,0 %) **συνάδει** με τα ποσοστά σφάλματος που αναφέρθηκαν σε παλαιότερες εκθέσεις (με εξαίρεση την ετήσια έκθεση για το 2018).

Το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος του ΕΕΣ υπολογίζεται **σε ετήσια βάση** και δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν **διορθώσεις και τακτοποιήσεις** που θα πραγματοποιηθούν από την Επιτροπή. Βλέπε, για παράδειγμα, την απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 4.18.

Η Επιτροπή εκτιμά το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για δαπάνες στον τομέα της έρευνας («Ορίζων 2020») εφαρμόζοντας **πολυετή στρατηγική ελέγχου**. Το αναφερόμενο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος (2,15 % στο τέλος του 2019) **αποτυπώνει τις ανακτήσεις, τις διορθώσεις και τις επιπτώσεις όλων των λογιστικών και λοιπών ελέγχων της Επιτροπής** καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι **στόχος** της Επιτροπής για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» **είναι η διατήρηση του αντιπροσωπευτικού ποσοστού σφάλματος μεταξύ 2 και 5 %**, με το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος να πλησιάζει κατά το δυνατόν περισσότερο στο 2 % (χωρίς να είναι απαραίτητως κάτω από αυτό).

4.7 Η απόδοση **δαπανών στον τομέα της έρευνας** βασίζεται σε δηλώσεις που υποβάλλονται για έξοδα τα οποία επιβάρυναν τους δικαιούχους. Οι δηλώσεις αυτές υπόκεινται συχνά σε **πολύπλοκους κανόνες** και μπορούν να οδηγήσουν σε σφάλματα, όπως παρατηρείται στις περιπτώσεις που αναφέρει το ΕΕΣ.

Ως εκ τούτου, η μείωση του ποσοστού σφάλματος εξαρτάται από μια συνεχή προσπάθεια **απλούστευσης**. Για τον σκοπό αυτό, στα τελευταία στάδια της υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων 2020», η Επιτροπή προβαίνει σε **ευρύτερη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους**, όπως **κατ' αποκοπήν χρηματοδότηση**, ενισχύοντας την επικοινωνία της με τους δικαιούχους και βελτιώνοντας συνεχώς τους μηχανισμούς της ελέγχου. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» αναμένεται να σημειώσει ακόμα μεγαλύτερη πρόοδο στο πλαίσιο αυτό, με βάση την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του προγράμματος «Ορίζων 2020».

4.8 Η Επιτροπή επικροτεί το γεγονός ότι το ΕΕΣ αναγνωρίζει τις προσπάθειές της για απλούστευση των διοικητικών και δημοσιονομικών απαιτήσεων του προγράμματος «Ορίζων 2020». Οι **απλουστεύσεις** που εισήχθησαν στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», σε συνδυασμό με την ολοένα αυξανόμενη πείρα που αποκτήθηκε από τους σημαντικότερους δικαιούχους, **συμβάλλουν στη μείωση** του αριθμού και του επιπέδου των **σφαλμάτων**. Ωστόσο, παρά τις συστηματικές, ευρέως διαδεδομένες και στοχευμένες εκστρατείες ενημέρωσης, εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων, όπως οι μικρομεσαίες και οι νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι περισσότερο επιρρεπείς σε σφάλματα σε σύγκριση με άλλες.

4.9 β) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σε μία από τις περιπτώσεις που αναφέρει το ΕΕΣ, η σύμβαση δεν ακυρώθηκε με την απόφαση του εθνικού δικαστηρίου που αποφάνθηκε ως προς τον παράτυπο

χαρακτήρα της. Ως εκ τούτου, **η σύμβαση συνέχισε να δεσμεύει τα** συμβαλλόμενα μέρη. Βάσει αυτού, η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρήσει τα έξοδα αυτά μη επιλέξιμα.

4.10 Η Επιτροπή έχει θεσπίσει ένα **αποτελεσματικό σύστημα εκ των προτέρων ελέγχων** το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς αυτοματοποιημένους καταλόγους ελέγχων, γραπτές οδηγίες και διαρκή επιμόρφωση. Η βελτίωση του εν λόγω συστήματος, το οποίο χωρίς να επιβάλλει πρόσθετο διοικητικό φόρτο στους δικαιούχους, τους επιτρέπει να επικεντρώνονται στην επίτευξη των στόχων τους στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, μεριμνώντας παράλληλα ώστε οι πληρωμές να καταβάλλονται έγκαιρα στους ερευνητές, είναι μια διαρκής πρόκληση.

Ο εσωτερικός έλεγχος της Επιτροπής βασίζεται επίσης στην **πιστοποίηση** δηλώσεων εξόδων **από ανεξάρτητους ελεγκτές**. Η παρατήρηση την οποία διατυπώνει το ΕΕΣ στο συγκεκριμένο σημείο είναι γνωστή στην Επιτροπή και έχει εξεταστεί σε προηγούμενες εκθέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή διοργάνωσε σειρά συναντήσεων απευθυνόμενη σε δικαιούχους και ανεξάρτητους ελεγκτές πιστοποίησης με στόχο **την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα συνηθέστερα σφάλματα** που προκύπτουν από τους ελέγχους που διενεργούνται σε δικαιούχους. Εκτός από ένα κατατοπιστικό υπόδειγμα για τα **πιστοποιητικά ελέγχου** του προγράμματος «Ορίζων 2020», η Επιτροπή παρέχει στους ελεγκτές πιστοποίησης σχόλια όσον αφορά τα σφάλματα που εντοπίζουν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι παρόλο που οι ανεξάρτητοι ελεγκτές δεν εντοπίζουν όλα τα σφάλματα στις δηλώσεις εξόδων, συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση του συνολικού ποσοστού σφαλμάτων.

Τα έξοδα προσωπικού εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή σφαλμάτων, ιδίως όσον αφορά τις δαπάνες στον τομέα της έρευνας

4.11 Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την απλούστευση των κανόνων για την απόδοση εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από τους δικαιούχους σε σύγκριση με προηγούμενα προγράμματα-πλαίσια.

Το 2019 η Επιτροπή **ενίσχυσε την εκστρατεία ενημέρωσης** προτείνοντας στα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες ενημερωτικές εκδηλώσεις με θεματολόγιο «*κατ' επιλογή*», συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών και **διευκρινίσεων σχετικά με τα έξοδα προσωπικού** (συμπεριλαμβανομένου του προαναφερθέντος «ωρομισθίου»). Επιπλέον, τον Οκτώβριο του 2019 η Επιτροπή εξέδωσε κοινοποίηση προς όλους τους δικαιούχους του προγράμματος «Ορίζων 2020» με τίτλο «*How to avoid errors when claiming costs in H2020 grants*» (Πώς να αποφύγετε σφάλματα κατά την υποβολή δηλώσεων εξόδων στο πλαίσιο των επιχορηγήσεων του προγράμματος Ορίζων 2020).

Για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, το οποίο περιλαμβάνει το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», προβλέπεται να θεσπιστεί ένας ενιαίος και **απλούστερος εταιρικός τύπος** για όλα τα προγράμματα που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Ένωσης. Ο τύπος αυτός έχει ως στόχο τη μείωση των χρηματοοικονομικών κινδύνων για τους δικαιούχους, απλουστεύοντας παράλληλα τη διαχείριση και τον λογιστικό έλεγχο όλων των προγραμμάτων.

Μια σημαντική απλούστευση που παρέχεται από το νέο εταιρικό υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης (ΥΣΕ), από το οποίο θα προκύψει το ΥΣΕ για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», προβλέπει μια πολύ απλή μέθοδο για τη χρέωση των εξόδων προσωπικού με βάση τον υπολογισμό ημερομισθίου (*ετήσια έξοδα προσωπικού ανά άτομο διαιρούμενα διά του 215*).

Η έννοια των παραγωγικών ωρών και οι διάφορες κανονιστικές μέθοδοι, που αποδείχθηκαν επιρρεπείς σε σφάλματα κατά τον προσδιορισμό και την αναφορά επιλέξιμων δαπανών προσωπικού, θα καταργηθούν.

4.12 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το **ενιαίο «ετήσιο ωρομισθίο»**, το οποίο βασίζεται στο τελευταίο οικονομικό έτος που έχει κλείσει, ήταν μία από τις σημαντικότερες απλουστεύσεις που **εισήχθησαν στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020»**. Ωστόσο, φαίνεται ότι παρά τους επιμελώς σχεδιασμένους όρους και τις σαφείς οδηγίες, προέκυψαν σφάλματα από δικαιούχους κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής. Όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω (βλέπε σημείο 4.11), τα έξοδα προσωπικού στο πλαίσιο του προγράμματος **«Ορίζων Ευρώπη»** θα υπολογίζονται με βάση τον **τύπο ημερομισθίου**. Ο υπολογισμός αυτός θα πραγματοποιείται ανά ημερολογιακό έτος και όχι πλέον λαμβάνοντας υπόψη το τελευταίο οικονομικό έτος που έχει κλείσει, όπως στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

4.13 Η Επιτροπή συνεχίζει τις ενημερωτικές εκστρατείες της προκειμένου να εξηγήσει σε δικαιούχους τους κανόνες χρηματοδότησης του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Πλαίσιο 4.3 - Παράδειγμα σφάλματος στον υπολογισμό του ωρομισθίου και παράδειγμα μη χρήσης του τελευταίου οικονομικού έτους που είχε κλείσει

Η Επιτροπή θα **παρακολουθήσει** την περίπτωση που αναφέρει το ΕΕΣ στο πλαίσιο 4.3 και θα ενεργήσει ανάλογα.

4.14 Ο **κανόνας «διπλού ανώτατου ορίου»** αποτελεί προϋπόθεση για τον σωστό υπολογισμό και τη δήλωση εξόδων προσωπικού. Διασφαλίζει ότι ο δικαιούχος δεν χρεώνει περισσότερα από τα πραγματικά έξοδά του. Ο κανόνας αναφέρεται ευκρινώς στο άρθρο 6.2Α του υποδείγματος συμφωνίας επιχορήγησης του προγράμματος «Ορίζων 2020». Δυστυχώς, στο παρελθόν έχουν προκύψει ορισμένες περιπτώσεις σφαλμάτων κατά την εφαρμογή του κανόνα αυτού και ενδέχεται να επαναληφθούν στο μέλλον, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της Επιτροπής να κοινοποιεί με σαφήνεια και συστηματικά όλους τους υποκείμενους κανόνες και όρους που αφορούν τη δήλωση εξόδων προσωπικού.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα ορίζεται ένα απλό ανώτατο όριο το οποίο θα πρέπει να τηρούν οι δικαιούχοι, ειδικότερα ένα ανώτατο όριο ημερών σύμφωνα με το οποίο οι δικαιούχοι θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο συνολικός αριθμός ημερών εργασίας που δηλώνουν σε επιχορηγήσεις της ΕΕ ανά άτομο και ανά ημερολογιακό έτος δεν υπερβαίνει τον αριθμό των ημερών που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του ημερομισθίου (δηλ. 215). Έτσι θα διασφαλιστεί λογικά ότι τα δηλωθέντα έξοδα προσωπικού δεν υπερβαίνουν τα συνολικά έξοδα προσωπικού που καταγράφονται στον λογαριασμό του δικαιούχου για ένα συγκεκριμένο άτομο για το εν λόγω ημερολογιακό έτος.

Πλαίσιο 4.4 - Παράδειγμα μη τήρησης του κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου

Η Επιτροπή θα **παρακολουθήσει** την περίπτωση που αναφέρει το ΕΕΣ στο πλαίσιο 4.4 και θα ενεργήσει ανάλογα.

4.15 Αδυναμίες στην καταγραφή του χρόνου ενδέχεται να συνεχίσουν να εμφανίζονται, αλλά πολύ συχνά χωρίς (ουσιώδεις) δημοσιονομικές επιπτώσεις (π.χ. έλλειψη υπογραφής στο φύλλο χρόνου εργασίας). Σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή εκδίδει σύσταση προς τον δικαιούχο και εφαρμόζει διορθώσεις, εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

Για οντότητες του ιδιωτικού τομέα, και ιδίως τις ΜΜΕ, ο κίνδυνος σφάλματος είναι αυξημένος

4.16 Η **συμμετοχή των ΜΜΕ** και η προσέλκυση νέων δικαιούχων είναι σημαντικοί παράγοντες για την επιτυχή υλοποίηση της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας. Ωστόσο, οι εν λόγω κατηγορίες δικαιούχων είτε έχουν **μειωμένη διοικητική ικανότητα** είτε είναι λιγότερο εξοικειωμένες με τους κανόνες συμμετοχής και, συνεπώς, είναι πιο επιρρεπείς σε σφάλματα.

Στο τέλος του 2019 η **συμμετοχή των ΜΜΕ** σε υπογεγραμμένες συμφωνίες επιχορήγησης του προγράμματος «Ορίζων 2020» ανήλθε σε 24,7 %, **υπερβαίνοντας τον στόχο του 20 %** που είχε τεθεί για το 2020.

Ένα μέτρο που θεσπίστηκε για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ και τη μείωση των σφαλμάτων είναι η χρήση **κατ' αποκοπήν πληρωμών** στη πρώτη φάση του μέσου για τις ΜΜΕ.

Μη επιλεξιμότητα του συνόλου των εξόδων που δηλώθηκαν από τον δικαιούχο κατά την ελεγχθείσα περίοδο

4.18 Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή παρακολουθεί όλα τα σφάλματα που εντοπίζονται, είτε σε μεμονωμένη είτε σε συστημική βάση, με σκοπό την αποφυγή ζημιών στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Μετά τον έλεγχο του ΕΕΣ, **τακτοποίησε** στη συνέχεια (τα έξοδα μετατράπηκαν σε επιλέξιμα) ένα από τα δύο αυτά σφάλματα το 2020 και έχει κινήσει διαδικασία τακτοποίησης του άλλου σφάλματος.

Το εταιρικό καθεστώς των δικαιούχων που περιγράφει το ΕΕΣ αντικατοπτρίζει την υποκείμενη σύνδεση πολλών εταιρειών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

Το κόστος των εσωτερικών ρυθμίσεων του δικαιούχου και των συνδεδεμένων οντοτήτων μπορεί να χρεώνεται στο έργο υπό την προϋπόθεση ότι αντικατοπτρίζεται στο παράρτημα 1 ή εγκρίνεται από την Επιτροπή κατά την περίοδο αναφοράς (σε περιπτώσεις συνεισφοράς σε είδος).

Όπως αναφέρει το ΕΕΣ, οι δικαιούχοι δεν γνώριζαν επαρκώς τους κανόνες που εφαρμόζονταν στους εταιρικούς δεσμούς τους.

4.19 Η Επιτροπή συμφωνεί με τις διαπιστώσεις του ΕΕΣ.

Στην πρώτη περίπτωση που αναφέρει το ΕΕΣ, ο στόχος της επιχορήγησης εξασφαλίστηκε από έναν οργανισμό εταίρο του δικαιούχου, ο οποίος δικαιούνταν να απονέμει διδακτορικούς τίτλους.

Στη δεύτερη περίπτωση, παρασχέθηκε επίσης πλήρης στήριξη σε έναν συνεργάτη στο πλαίσιο διδακτορικών σπουδών. Ο συνεργάτης απασχολούνταν στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου και, παράλληλα, εκπονούσε τη διδακτορική του μελέτη του για την απόκτηση διδακτορικού τίτλου. Δεν υπήρχε **άλλη επαγγελματική δραστηριότητα** η οποία να μην σχετίζεται με διδακτορικές σπουδές. Η εργασία και η μελέτη θεωρούνται **συμπληρωματικές** για την επίτευξη των στόχων του έργου, καθώς μοναδικός σκοπός του έργου είναι η παροχή στήριξης για διδακτορικές σπουδές.

Συχνά σφάλματα σε άλλα άμεσα έξοδα

4.20 Η Επιτροπή αναγνωρίζει την παρατήρηση του ΕΕΣ και επισημαίνει ότι συνεχίζει τις ενημερωτικές εκστρατείες της με σκοπό να εξηγήσει σε δικαιούχους τους κανόνες χρηματοδότησης.

Μεγάλη συχνότητα εμφάνισης σφαλμάτων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες

4.21 Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την παρατήρηση του ΕΕΣ ότι η δημοσιονομική επίπτωση των σφαλμάτων στις μετατροπές συναλλαγματικής ισοτιμίας **δεν είναι ουσιώδης**. Ωστόσο, η Επιτροπή συνεχίζει τις ενημερωτικές εκστρατείες της με σκοπό να εξηγήσει σε δικαιούχους τους κανόνες χρηματοδότησης και εκφράζει τη λύπη της για την εμφάνιση τέτοιων σφαλμάτων παρά τις σαφείς οδηγίες.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΕΙΧΑΝ ΟΙ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΙ

4.22 Η **στρατηγική λογιστικού ελέγχου της Επιτροπής** καλύπτει ολόκληρη την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020». Ο κύριος στόχος είναι η **προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ** με την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Η Επιτροπή επανεξετάζει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που εφαρμόζεται σε επίπεδο δικαιούχου και **διατυπώνει συστάσεις** όταν εντοπίζονται αδυναμίες ώστε να **διασφαλίζεται η πρόληψη και ο εντοπισμός σφαλμάτων** σε επίπεδο δικαιούχου.

4.23 Η Επιτροπή **παραπέμπει** στην απάντησή της στην έκθεση του 2018, όπου διευκρίνισε τη διαφορά στην εμβέλεια των ελέγχων μεταξύ του ΕΕΣ και της Επιτροπής.

4.25 Οι ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής επικεντρώνονται κυρίως στον εντοπισμό και τη διόρθωση σφαλμάτων που διαπιστώνονται στη δήλωση εξόδων δικαιούχων, αποβλέποντας παράλληλα στη **μέγιστη δυνατή κάλυψη του ελέγχου**.

Οι εκθέσεις λογιστικού ελέγχου της Επιτροπής βασίζονται στην αρχή της **«αναφοράς εξαιρέσεων»**: αντί να παρέχει πλήρη περιγραφή κάθε μεμονωμένου στοιχείου κόστους, αναφέρει μόνον ευρήματα του ελέγχου (σφάλματα).

Ως εκ τούτου, οι φάκελοι ελέγχου αντικατοπτρίζουν και περιλαμβάνουν, κατ' αρχήν, μόνο τα ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία (τα έγγραφα εργασίας του ελέγχου και τα δικαιολογητικά του) για κάθε σφάλμα ως νομική βάση για περαιτέρω διόρθωση ή ανάκτηση.

4.26 Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις διαπιστώσεις του ΕΕΣ. Όσον αφορά τους ελέγχους που αναθέτει σε εξωτερικούς ελεγκτές, η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει και να εντείνει την **παροχή οδηγιών στις συνεργαζόμενες εταιρείες**.

4.27 Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από την Επιτροπή έχουν ευρεία κάλυψη εντός περιορισμένου χρονικού περιθωρίου. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι σε 13 από τους 20 ελέγχους, το ΕΕΣ ήταν σε θέση να βασιστεί στους φακέλους ελέγχου της Επιτροπής, σε σύγκριση με 10 στους 20 ελέγχους το 2018.

Η επίπτωση ορισμένων από τις υπόλοιπες επτά υποθέσεις δεν ήταν ουσιώδης, όπως επισημαίνει το ΕΕΣ.

4.29 Η Επιτροπή ανέφερε το ποσοστό σφάλματος στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που ανέφερε το ΕΕΣ στην ετήσια έκθεσή του για το 2018.

Οι έλεγχοι της Επιτροπής καλύπτουν ένα σημαντικό ποσό κάθε μεμονωμένης υπό έλεγχο πληρωμής προκειμένου να **εντοπίζονται και να διορθώνονται σφάλματα** που πραγματοποιήθηκαν από τους δικαιούχους. Επιπλέον, σε περιπτώσεις συστημικών σφαλμάτων που εντοπίζονται σε επίπεδο δικαιούχου, **η Επιτροπή προβαίνει σε παρέκταση** των ευρημάτων του ελέγχου σε μη ελεγχθέντα έργα της ΕΕ.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αύξηση κατά 0,34 % του ποσοστού σφάλματος που υπολογίστηκε αρχικά καλύπτει τον κίνδυνο πιθανής υποεκτίμησης που εντοπίζει το ΕΕΣ στην ετήσια έκθεσή του για το 2018.

4.30 Η Επιτροπή σημειώνει ότι το ΕΕΣ εκφράζει την ικανοποίησή του για την ταχεία λήψη **διορθωτικών μέτρων** και για την πρόθεση της Επιτροπής να διερευνήσει το ζήτημα περαιτέρω.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η οικεία στρατηγική λογιστικού ελέγχου παρέχει τη δυνατότητα εύλογης και δίκαιης εκτίμησης του ποσοστού σφάλματος για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

4.31 Η Επιτροπή επικροτεί την παρατήρηση του ΕΕΣ ότι οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που εξετάστηκαν **παρέχουν εύλογη εκτίμηση** της δημοσιονομικής διαχείρισης των οικείων γενικών διευθύνσεων από την άποψη της κανονικότητας των υποκειμένων πράξεων.

4.32 Οι **επιφυλάξεις** στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων διατυπώνονται σύμφωνα με οδηγίες που εκδίδονται σε εταιρικό επίπεδο.

4.33 Η Επιτροπή επικροτεί το γεγονός ότι το ΕΕΣ αναγνωρίζει τις προσπάθειές της για την υλοποίηση διορθώσεων συστημικών σφαλμάτων στο 7ο ΠΠ και για υπέρβαση της τιμής-στόχου του 70 %. Υπογραμμίζει, για άλλη μια φορά, το σημαντικό επίπεδο πόρων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των υπόλοιπων 1 904 περιπτώσεων.

Οι **στρατηγικές λογιστικού ελέγχου** για το 7ο ΠΠ και το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» έχουν ως στόχο τον εντοπισμό και τη διόρθωση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών προς δικαιούχους. Στην περίπτωση συστημικών σφαλμάτων, οι διορθώσεις επεκτείνονται επίσης σε μη ελεγχθέντα έργα της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια του 2019 η Επιτροπή **αύξησε σημαντικά την υλοποίηση διορθώσεων για το 7ο ΠΠ**.

4.34 Η Επιτροπή επικροτεί το γεγονός ότι το ΕΕΣ αναγνωρίζει τις προσπάθειές της και την πρόοδο που έχει σημειώσει όσον αφορά την **υλοποίηση συστάσεων** της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (IAS).

Η Επιτροπή εφαρμόζει τις συστάσεις της IAS, κατά κανόνα εντός της προθεσμίας που είχε οριστεί αρχικά στην έκθεση ελέγχου.

Οι συστάσεις που αφορούσαν τον έλεγχο της διάδοσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του προγράμματος «Ορίζων 2020» υλοποιήθηκαν, ως επί το πλείστον, στο τέλος του 2019. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε την εφαρμογή της σύστασης αυτής τον Ιούνιο του 2020.

Ως παράδειγμα που καταδεικνύει την πρόοδο που σημειώθηκε, στο τέλος Ιουνίου του 2020 εκκρεμούσαν 4 μόνο συστάσεις της IAS, για καμία από τις οποίες δεν είχε παρέλθει η προθεσμία υλοποίησης.

Η Επιτροπή συνεχίζει τις εργασίες της για την πλήρη υλοποίηση των συστάσεων της IAS.

4.35 Η Επιτροπή σημειώνει τις παρατηρήσεις του ΕΕΣ ότι ο **κίνδυνος κατά την πληρωμή**, όπως προσδιορίζεται στην ετήσια έκθεση σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις, είναι εντός του εύρους του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος του ΕΕΣ.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κίνδυνος πιθανής υποεκτίμησης του ποσοστού σφάλματος καλύπτεται και ότι ο συνολικός κίνδυνος κατά την πληρωμή και ο **κίνδυνος κατά το κλείσιμο που γνωστοποιούνται στις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις είναι αξιόπιστοι**.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

4.36 Το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος που αναφέρει το ΕΕΣ, υπολογιζόμενο σε ετήσια βάση, αποτελεί **έναν μόνο δείκτη της αποτελεσματικότητας** της εκτέλεσης των δαπανών της ΕΕ. Όπως προαναφέρθηκε, **το ποσοστό σφάλματος** που αναφέρει το ΕΕΣ για το 2019 (4,0 %) **συνάδει** με τα ποσοστά σφάλματος που αναφέρθηκαν τα προηγούμενα έτη (με εξαίρεση το 2018).

Παράλληλα, η Επιτροπή εφαρμόζει μια **πολυετή στρατηγική κατασταλτικών ελέγχων** για δαπάνες στον τομέα της έρευνας. Βάσει αυτής, οι υπηρεσίες της προβαίνουν σε εκτίμηση του εναπομένου ποσοστού σφάλματος στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι ανακτήσεις, οι διορθώσεις και τα αποτελέσματα όλων των λογιστικών και λοιπών ελέγχων που διεξάγουν κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του προγράμματος.

Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» είναι σημαντικά **απλούστερο** σε σχέση με τα προηγούμενα προγράμματα-πλαίσια, γεγονός που αναγνωρίζεται από τους περισσότερους κατ' επανάληψη δικαιούχους και το ΕΕΣ.

4.38 Η Επιτροπή σημειώνει τις παρατηρήσεις του ΕΕΣ ότι ο **κίνδυνος κατά την πληρωμή**, όπως προσδιορίζεται στην ετήσια έκθεση σχετικά με τη διαχείριση και τις επιδόσεις, είναι εντός του εύρους του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος του ΕΕΣ. Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 4.35.

Σύσταση 4.1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει την ενημερωτική εκστρατεία της σχετικά με τους κανόνες χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν ΜΜΕ και νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις. Επιπλέον, στο δείγμα εταιρειών του προγράμματος «Ορίζων 2020», η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) έχει αντλήσει δείγματα βάσει κινδύνου εστιάζοντας ιδιαίτερα σε ΜΜΕ και/ή νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις.

Οι υφιστάμενοι εκ των προτέρων έλεγχοι βάσει κινδύνων που διενεργεί η Επιτροπή παρέχουν εύλογη βεβαιότητα ως προς τις πράξεις.

Σύσταση 4.2

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στους κανόνες για τον υπολογισμό και τη δήλωση των εξόδων προσωπικού στην εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

Σύσταση 4.3

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η πρόταση της Επιτροπής για το επόμενο πρόγραμμα πλαίσιο έχει ως στόχο την περαιτέρω απλούστευση των κανόνων για τα έξοδα προσωπικού. Η Επιτροπή θα υποβάλει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή τη νέα δέσμη κανόνων με σκοπό να εξασφαλίσει τη στήριξή της στο πλαίσιο αυτό.

Σύσταση 4.4

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Πρώτη περίπτωση - Η Επιτροπή δεσμεύεται να εξετάσει τις παρατηρήσεις του ΕΕΣ όσον αφορά την τεκμηρίωση σε σχέση με τα πορίσματα, τη συνέπεια της δειγματοληψίας και την ποιότητα των ελεγκτικών διαδικασιών.

Δεύτερη περίπτωση - Η Επιτροπή διατηρεί στενή επικοινωνία με τις εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες. Έχουν αναληφθεί συγκεκριμένες πρωτοβουλίες επικοινωνίας με στόχο τις ελεγκτικές εταιρείες. Για τους ελέγχους που ανατέθηκαν σε εξωτερικούς ελεγκτές και διενεργήθηκαν εκ νέου από το ΕΕΣ, η Επιτροπή γνωστοποίησε τις παρατηρήσεις στις ελεγκτικές εταιρείες.

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

**«ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2019 – ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΑΦΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

5.4 Τρίτη περίπτωση - Στο πλαίσιο της προσέγγισης δύο σταδίων που περιλαμβάνει συστηματικούς ελέγχους βάσει εγγράφων και επιτόπιους ελέγχους βάσει κινδύνου, η Επιτροπή διεξάγει σε ετήσια βάση **επικαιροποίηση της διαδικασίας εκτίμησης κινδύνου** που διενεργεί, προκειμένου να καθορίσει ποιες αρχές ελέγχου και ποια προγράμματα θα υπόκεινται σε **επιτόπιους ελέγχους** ή σε περαιτέρω **εκτεταμένους ελέγχους βάσει εγγράφων**. Βασικός στόχος των συγκεκριμένων ελέγχων είναι η αποκόμιση εύλογης βεβαιότητας ότι δεν παραμένουν στο σύστημα σοβαρές ελλείψεις, οι οποίες δεν εντοπίστηκαν ή δεν αναφέρθηκαν από τα κράτη μέλη, και ότι **οι ελεγκτικές γνώμες και τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που αναφέρθηκαν είναι αξιόπιστα**. Εφόσον το κρίνει αναγκαίο, η Επιτροπή επιβάλλει πρόσθετες δημοσιονομικές διορθώσεις, για να περιορίσει το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος των οικείων προγραμμάτων σε ποσοστό κάτω του 2 %.

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

5.14 Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το **επίπεδο σφάλματος που υπολογίστηκε από το ΕΕΣ**, το οποίο είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Η Επιτροπή θα εξετάσει όλα τα σφάλματα που εντοπίστηκαν από το ΕΕΣ και θα ζητήσει πρόσθετες δημοσιονομικές διορθώσεις, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο. Επίσης, σε συνεργασία με τις αρχές ελέγχου, θα αναλύσει τους λόγους ύπαρξης αυτών των ζητημάτων και τον τρόπο της περαιτέρω επίλυσής τους.

Η Επιτροπή παραπέμπει περαιτέρω στις **περιοχές σφάλματος** οι οποίες περιλαμβάνουν και τους μέγιστους κινδύνους (πλέον απαισιόδοξα σενάρια), **όπως έχουν γνωστοποιηθεί στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) της ΓΔ REGIO και της ΓΔ EMPL για το 2019**, και οι οποίες έχουν προκύψει από τη διεξοδική ανάλυση της κατάστασης καθενός από τα 420 προγράμματα. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η λεπτομερής αξιολόγηση που διενήργησε αποτυπώνει μια εύλογη και δίκαιη εκτίμηση των ποσοστών σφάλματος για κάθε επιμέρους πρόγραμμα και σωρευτικά για όλα τα προγράμματα.

5.15 Η Επιτροπή τονίζει τη σημασία **του έργου που επιτελούν οι αρχές ελέγχου** όσον αφορά τον εντοπισμό σφαλμάτων, τα οποία οδήγησαν σε σημαντικές **δημοσιονομικές διορθώσεις**, προτού υποβληθούν στην Επιτροπή οι λογαριασμοί της περιόδου 2017-2018. Οι διεξοδικές ελεγκτικές εργασίες των αρχών ελέγχου κατά το κλείσιμο και έως αυτό οδήγησαν επίσης σε σημαντικές δημοσιονομικές διορθώσεις για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013.

Οι αρχές ελέγχου ανέφεραν συνολικό ποσοστό σφάλματος άνω του 2 % για 95 προγράμματα, στοιχείο που καταδεικνύει την ικανότητά τους να εντοπίζουν σφάλματα (με επιφύλαξη ως προς άλλα προγράμματα στα οποία το ποσοστό σφάλματος ήταν κάτω του 2 %). Η Επιτροπή συμφωνεί ότι ορισμένα σφάλματα δεν εντοπίστηκαν ή δεν ελήφθησαν ορθώς υπόψη στον υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος που αναφέρθηκε. Η Επιτροπή βρίσκεται σε συνεχή **συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές ελέγχου**, προκειμένου να βελτιώσει την ικανότητά τους να εντοπίζουν σφάλματα και να κατανοούν τους ισχύοντες κανόνες (βλ. επίσης απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 5.40).

5.16 Το 2019, οι αρχές ελέγχου ανέφεραν για δεύτερη φορά **παρατυπίες** τις οποίες διαπίστωσαν κατά τον έλεγχο πράξεων, αφορτού συμφωνήθηκε **κοινή τυπολογία** με την Επιτροπή και κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη.

Οι περισσότερες από τις παρατυπίες που εντοπίστηκαν από τις αρχές ελέγχου και από την Επιτροπή αφορούν τις ίδιες **βασικές κατηγορίες**, όπως προσδιορίζονται από το ΕΕΣ: **μη επιλέξιμες δαπάνες, ζητήματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, ανεπαρκής διαδρομή ελέγχου**, όπως παρουσιάζονται στο πλαίσιο 5.2. Αυτό αποδεικνύει ότι οι αρχές ελέγχου εντοπίζουν επαρκώς τους διάφορους τύπους παρατυπιών που συμβάλλουν στο ποσοστό σφάλματος, αλλά όχι σε όλες απολύτως τις περιπτώσεις. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην **πολυπλοκότητα των έργων και των κανόνων**.

Η **Επιτροπή θα εξετάσει** όλα τα σφάλματα που αναφέρθηκαν από το ΕΕΣ και θα επιβάλει δημοσιονομικές διορθώσεις, εφόσον αυτό είναι σκόπιμο και νομικά εφικτό. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι **εθνικοί ή περιφερειακοί κανόνες** που εφαρμόζονται στις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής είναι περισσότερο απαιτητικοί από αυτούς που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία για παρόμοιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο. Επομένως, αυτές οι πρόσθετες απαιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν παράδειγμα **κανονιστικού υπερθεματισμού**, που συνεπάγονται περιττό διοικητικό φόρτο και πολύπλοκους κανόνες για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής.

5.17 Η Επιτροπή συμφωνεί ότι οι **διαχειριστικές επαληθεύσεις** είναι η πρώτη γραμμή άμυνας κατά των σφαλμάτων και θα πρέπει να είναι αποτελεσματικότερες **εξαρχής όσον αφορά την πρόληψη και τον εντοπισμό σφαλμάτων**.

Η Επιτροπή απηύθυνε επικαιροποιημένη **καθοδήγηση στα κράτη μέλη** για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, η οποία, σε συνδυασμό με την απαιτούμενη χρήση **επιλογών απλουστευμένου κόστους**, έχει ως στόχο να βελτιωθεί περαιτέρω η ποιότητα των διαχειριστικών επαληθεύσεων. Ωστόσο, κάτι τέτοιο εξαρτάται από το διαθέσιμο προσωπικό για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων ποσών των δαπανών που δηλώνονται, καθώς και από την απαιτούμενη **σταθερότητα του πεπειραμένου προσωπικού** στις οικείες διοικήσεις.

Επιπλέον, η **τυπολογία των πορισμάτων που προκύπτουν από τον έλεγχο και κοινοποιούνται** σε ετήσια βάση από τις αρχές ελέγχου στις διαχειριστικές αρχές θα πρέπει να τους δίνει τη δυνατότητα να ενσωματώσουν τις συχνότερες πηγές σφαλμάτων στις **εκτιμήσεις κινδύνου** που διενεργούν και να προσαρμόσουν αναλόγως τις προσεγγίσεις και τα εργαλεία διαχειριστικών επαληθεύσεων που εφαρμόζουν. Για να καταστούν περισσότερο αποδοτικές και στοχευμένες οι διαχειριστικές επαληθεύσεις κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, η Επιτροπή έχει προτείνει στους συννομοθέτες να βασίζονται οι επαληθεύσεις στους κινδύνους, προκειμένου οι διοικητικοί πόροι που είναι διαθέσιμοι να εστιάζονται καλύτερα σε **στοχευμένες πηγές σφαλμάτων**.

5.19 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.19 και 5.20:

Η Επιτροπή συμφωνεί ότι οι πράξεις που έχουν **περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως**, ακόμη και αν παραμένουν ανοικτές κάποιες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, **δεν είναι επιλέξιμες** σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 6 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ). Εναπόκειται στη διαχειριστική αρχή να αξιολογήσει τις έννοιες της φυσικής περάτωσης και της πλήρους εκτέλεσης για κάθε πράξη, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και με βάση τις συγκεκριμένες συμβατικές της υποχρεώσεις που αναφέρονται στην απόφαση επιχορήγησης. Εφόσον η πράξη δεν έχει περατωθεί πλήρως, μπορεί να επιλεγεί για χρηματοδότηση.

Όσον αφορά τα ιταλικά έργα, όπως αναφέρεται στο πλαίσιο 5.4, η Επιτροπή **θα συνεχίσει να παρακολουθεί** την αυστηρή εφαρμογή, από τις αρχές, των κανόνων που έχουν συμφωνηθεί για την εταιρική σχέση, προκειμένου να διασφαλίσει την ορθή διαδρομή ελέγχου για τις πράξεις που ήδη έχουν εκτελεστεί εν μέρει, πριν επιλεγούν.

5.22 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.22 έως 5.24:

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι αρχές ελέγχου επέδειξαν επαρκή ικανότητα εντοπισμού των σφαλμάτων που σχετίζονταν με τις **δημόσιες συμβάσεις**.

Παρά τη βελτίωση αυτής της ικανότητας, ο σημαντικός αριθμός σφαλμάτων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, τα οποία δεν εντοπίστηκαν σε επίπεδο διαχειριστικών αρχών και ενδιάμεσων φορέων, δείχνει ότι **απαιτείται συνεχής δράση για να βελτιωθεί ο εντοπισμός** των εν λόγω ζητημάτων στο πλαίσιο διαχειριστικών επαληθεύσεων πρώτου επιπέδου.

Πράγματι, οι δημόσιες συμβάσεις είναι ένας πολύπλοκος τομέας και οι αναθέτουσες αρχές ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις κατά την εφαρμογή αυτών των κανόνων. Για τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των δράσεων, η Επιτροπή έχει καταρτίσει **σχέδιο δράσης για τις δημόσιες συμβάσεις**, το οποίο έχει επικαιροποιηθεί αρκετές φορές από το 2014. Ήδη έχουν

δρομολογηθεί περισσότερες από 40 δράσεις στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου δράσης. Οι νέες δράσεις και οι νέες πρωτοβουλίες έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τις διαχειριστικές αρχές και τους δικαιούχους των κονδυλίων της ΕΕ να βελτιώσουν τις πρακτικές τους στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, να διασφαλίσουν τη συμμόρφωσή τους με τις οδηγίες της ΕΕ, καθώς και να καθορίσουν **ισότιμους όρους ανταγωνισμού** και να ενθαρρύνουν τη χρήση των **δημόσιων συμβάσεων ως στρατηγικού μέσου πολιτικής**.

Η Επιτροπή επικαιροποίησε επίσης το 2019 την απόφασή της με την οποία καθορίζονται **κατευθυντήριες γραμμές** για τον προσδιορισμό **τυποποιημένων δημοσιονομικών διορθώσεων επί των σφαλμάτων κατά τις δημόσιες προμήθειες** (απόφαση C (2019) 3452). Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην επίτευξη **ομοιόμορφων πρακτικών υλοποίησης και ίσης μεταχείρισης** μεταξύ των κρατών μελών.

Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια σε αυτές τις περιπτώσεις οι οποίες προσδιορίστηκαν από το ΕΕΣ για σφάλματα που δεν έχουν εντοπιστεί και θα επιβάλει δημοσιονομικές διορθώσεις, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της.

5.26 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα προηγούμενα έτη, τα σφάλματα που αφορούσαν **κρατικές ενισχύσεις** και είχαν εντοπιστεί από τις αρχές των κρατών μελών και από την Επιτροπή εξακολουθούν να είναι λιγότερο συχνά, όπως φαίνεται από την κοινή τυπολογία των σφαλμάτων που έχει συμφωνηθεί με τις αρχές ελέγχου.

Η Επιτροπή έχει καταρτίσει κοινό **σχέδιο δράσης για τις κρατικές ενισχύσεις**, στο οποίο υιοθετεί προληπτική και προορατική προσέγγιση, με στόχο να μειωθεί ο κίνδυνος παρατυπιών και ποσοστών σφάλματος που συνδέονται με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, μέσω του προσδιορισμού και της διάδοσης **ορθών πρακτικών**, ενός **προγράμματος κατάρτισης** και της διάδοσης σχετικών πληροφοριών για τις κρατικές ενισχύσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη των ΕΔΕΤ.

5.27 Οι πορτογαλικές αρχές τροποποίησαν τον σχετικό εθνικό νόμο περί κρατικών ενισχύσεων και δεσμεύθηκαν να εφαρμόσουν όλες τις απαιτούμενες διορθώσεις σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Μη επιλέξιμες δαπάνες

5.29 Όσον αφορά τα σφάλματα που εντοπίστηκαν από το ΕΕΣ, η Επιτροπή θα δώσει την απαραίτητη συνέχεια και θα λάβει τυχόν μέτρα που κρίνει αναγκαία.

Η Επιτροπή έχει καταβάλει ενεργές προσπάθειες από την καθιέρωση των **επιλογών απλουστευμένου κόστους** για να επεκτείνει σταδιακά τη χρήση τους, και θεωρεί ότι οι προσπάθειες αυτές έχουν ήδη οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα. Η Επιτροπή προώθησε ενεργά τη χρήση των επιλογών απλουστευμένου κόστους κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, καθώς τα εν λόγω συστήματα είναι **λιγότερο επιρρεπή σε σφάλματα**, όπως καταδεικνύεται από την εμπειρία προηγούμενων ετών. Θα εξακολουθήσει να το πράττει τόσο για το ΕΚΤ όσο και για το ΕΤΠΑ κατά την περίοδο προγραμματισμού μετά το 2020, προκειμένου να **μειωθεί ο διοικητικός φόρτος** για τους δικαιούχους, καθώς **και να μειωθεί περαιτέρω ο κίνδυνος σφαλμάτων**.

Απουσία βασικών δικαιολογητικών

5.30 Η Επιτροπή θα δώσει την απαραίτητη συνέχεια και θα λάβει τυχόν μέτρα που κρίνει αναγκαία. Επιπλέον, η Επιτροπή παραπέμπει στις διευκρινίσεις του ΕΕΣ στο πλαίσιο 5.8.

5.33 Η Επιτροπή θα δώσει συνέχεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των προγραμμάτων. Η **επιλεξιμότητα** αξιολογείται εντέλει κατά το κλείσιμο, σύμφωνα με τον ΚΚΔ. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα μπορεί ακόμη να υποκαθιστά μη επιλέξιμα δάνεια, οι δε υπηρεσίες της Επιτροπής θα αξιολογούν την επιλεξιμότητα όλων των δανείων που δηλώνονται κατά το κλείσιμο του προγράμματος.

5.34 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.34 και 5.35:

Το σχέδιο δράσης που κοινοποιήθηκε στο ΕΕΣ τον Απρίλιο του 2018, ως μέσο επανόρθωσης των διαπιστώσεων που είχαν επισημανθεί στην ετήσια έκθεσή του για το 2017, όσον αφορά την περίπτωση της **πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ στην Ισπανία**, προέβλεπε ορισμένα ορόσημα με στόχο τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του πλήρους χαρτοφυλακίου της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ στην Ισπανία κατά το προβλεπόμενο κλείσιμο του επιχειρησιακού προγράμματος το 2023, στο οποίο συμπεριλαμβάνονταν μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες ενέργειες:

- έλεγχος αντιπροσωπευτικού δείγματος πράξεων από εξωτερικό ελεγκτή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων,
- κατάρτιση και εφαρμογή πρόσθετης ταξινόμησης όσον αφορά τους βασικούς παράγοντες κινδύνου σε θέματα επιλεξιμότητας,
- διευρυμένος έλεγχος του καθεστώτος των ΜΜΕ κατά την ένταξη κάθε νέας πράξης τελικού αποδέκτη,
- δραστηριότητες παρακολούθησης και έλεγχοι βάσει εγγράφων, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, για τη διασφάλιση της επιλεξιμότητας του χαρτοφυλακίου, σε όλους τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων έχει επίσης ζητήσει από τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να εκτελέσουν πλήρη επανεξέταση των χαρτοφυλακίων τους έως το κλείσιμο του επιχειρησιακού προγράμματος, για την οποία θα λάβουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

5.36 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.36 έως 5.39:

Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, οι **αρχές ελέγχου στα κράτη μέλη** διεξάγουν ελέγχους σε πρώτο βαθμό. Η Επιτροπή **συνεργάζεται** σταθερά και εκτενώς με τις αρχές ελέγχου, ώστε να εξασφαλίσει σταθερό πλαίσιο ελέγχων, να βελτιώσει την ποιότητα των εργασιών διασφάλισης, εφόσον απαιτείται, καθώς και να διασφαλίσει τις απαραίτητες ικανότητες εντοπισμού και διόρθωσης. Η Επιτροπή εξακολουθεί να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές ελέγχου για να επιτύχει την **περαιτέρω βελτίωση των ελέγχων τους**, ιδίως για τον κατάλληλο εντοπισμό του τύπου σφαλμάτων που εντοπίζονται κατά την **επανεκτέλεση ελέγχων** του ΕΕΣ ή της Επιτροπής. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν αξιολογεί την **αξιοπιστία των αρχών ελέγχου** μόνο με βάση τον επανυπολογισμό των ποσοστών σφάλματος, καθώς αυτά δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη συστημικής αδυναμίας στις εργασίες των αρχών ελέγχου (βλ. επίσης απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 5.51).

5.40 Η **κοινή τυπολογία των σφαλμάτων** η οποία έχει συμφωνηθεί μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των αρχών ελέγχου και η οποία χρησιμοποιείται επίσης από την OLAF στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών (IMS) που διαθέτει για την υποβολή αναφορών σχετικά με παρατυπίες, καθιστά δυνατή την καλύτερη ανάλυση των **βαθύτερων αιτίων των σφαλμάτων** μεταξύ όλων των παραγόντων. Ανταποκρίνεται σε προηγούμενες συστάσεις του ΕΕΣ και της αρμόδιας για την απαλλαγή αρχής. Σε αυτή τη βάση, η **Επιτροπή απαιτεί από τις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές να λάβουν μέτρα για να εξαλείψουν τα συνηθέστερα σφάλματα** και να μετριάσουν τυχόν κίνδυνο για τις μελλοντικές δαπάνες, στο πλαίσιο διαλόγου μεταξύ των αρμόδιων για τα προγράμματα αρχών, με στόχο τη βελτίωση, εφόσον απαιτείται, των ικανοτήτων εντοπισμού σφαλμάτων τόσο των διαχειριστικών επαληθεύσεων όσο και των ελέγχων.

Όταν οι πρόσθετες παρατυπίες που εντοπίζονται υποδηλώνουν **αδυναμία του συστήματος, τα διορθωτικά μέτρα** θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη βελτίωση των μεθοδολογικών εργαλείων, την πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων εμπειρογνομόνων, καθώς και δραστηριότητες κατάρτισης σχετικά με τα νέα εργαλεία ή σχετικά με τη σωστή ερμηνεία των συνηθέστερων σφαλμάτων. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, **για τις διαχειριστικές αρχές και τους ενδιάμεσους φορείς τους, τη βελτίωση της ποιότητας των κριτηρίων των διαδικασιών επιλογής ή των διαχειριστικών επαληθεύσεων**, ώστε να φιλτράρονται οι παρατυπίες.

Για τις σχετικές αρχές ελέγχου, οι διορθωτικές ενέργειες αφορούν κυρίως τη βελτίωση της ικανότητάς τους να εντοπίζουν παρατυπίες, μέσω **βελτιώσεων των καταλόγων ελέγχου και της μεθοδολογίας των ελέγχων** που χρησιμοποιούν, μέσω αποσαφήνισης της ισχύουσας νομοθεσίας (ιδίως σε σχέση με τα σφάλματα κατά τις δημόσιες προμήθειες), πρόσληψης πρόσθετου προσωπικού και συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης.

5.41 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.41 έως 5.42:

Η Επιτροπή ανέφερε στις ΕΕΔ των ΓΔ REGIO και EMPL ότι, για το λογιστικό έτος 2017-2018, ίσχυαν όροι για τη **χρήση των στατιστικών δειγμάτων**, όσον αφορά τα επιχειρησιακά προγράμματα που αντιστοιχούσαν στο 88 % των δαπανών που είχαν δηλωθεί.

Η Επιτροπή έχει καταρτίσει διεξοδικό και πλήρη **οδηγό δειγματοληψίας** για να αποσαφηνίσει περαιτέρω το νομικό πλαίσιο, με σκοπό την επίτευξη εναρμονισμένου, συμφωνημένου και συντονισμένου πλαισίου εφαρμογής της δειγματοληψίας για τις αρχές ελέγχου. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι μέθοδοι δειγματοληψίας απαιτούν τη **χρήση επαγγελματικής κρίσης** σε διάφορα στάδια της διαδικασίας, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε διαφορές μεταξύ των αξιολογήσεων των επαγγελματιών ελεγκτών, με αποτέλεσμα αυτές να μην υποδηλώνουν συστηματικά αδυναμίες στο σύστημα.

5.43 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.43 έως 5.45:

Η Επιτροπή επικροτεί τη βελτίωση που επισήμανε το ΕΕΣ όσον αφορά την ικανότητα αποσαφήνισης περισσότερων ζητημάτων χωρίς επισκέψεις στους δικαιούχους. Κατά συνέπεια, ο έλεγχος καθίσταται λιγότερο παρεμβατικός και φορτικός για τους δικαιούχους των κονδυλίων της ΕΕ, όταν υπάρχει προηγουμένως πιο άμεσα **διαθέσιμη τεκμηρίωση ελέγχου** για τους ελέγχους της ΕΕ.

Όπως αναφέρεται στην απάντησή της στην ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το προηγούμενο έτος (σημεία 6.46 και 6.47), η Επιτροπή βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τις αρχές ελέγχου, προκειμένου να **ενισχύσει την ικανότητά τους να προλαμβάνουν και να διορθώνουν τα σφάλματα**, να τεκμηριώνουν καλύτερα τις ελεγκτικές εργασίες τους και, ως εκ τούτου, να **συμβάλλουν στη διαδικασία διασφάλισης**.

Παράδειγμα αυτής της συνεργασίας είναι οι συντονισμένες προσπάθειες που έχει καταβάλει η Επιτροπή, από κοινού με τις αρχές ελέγχου, το 2019 και το 2020, με την υποστήριξη και την εμπειρογνωσία του ΕΕΣ, για να βελτιώσει την τεκμηρίωση των ελέγχων και να διασφαλίσει τον ορθό έλεγχο ποιότητας των διαπιστώσεων των ελέγχων (βλ. πλαίσιο 5.8). Πλέον, σε όλες τις αρχές ελέγχου διανέμεται ενημερωτικό δελτίο που περιέχει την τελική έκδοση του **εγγράφου προβληματισμού σχετικά με την τεκμηρίωση ελέγχου**.

5.47 Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τη σχετική αρχή ελέγχου, για τη σωστή μεταχείριση και ποσοτικοποίηση των επιμέρους σφαλμάτων, που θα οδηγήσει στον σωστό υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος.

ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ

Οι βάσει κινδύνου έλεγχοι συμμόρφωσης ανέδειξαν παρατυπίες που δεν είχαν εντοπιστεί από τις αρχές ελέγχου

Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.49 και 5.50:

Οι Γενικές Διευθύνσεις, στις ΕΕΔ τους, καταλήγουν στις τρεις πτυχές που συνδέονται με την **αποτελεσματικότητα των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, το αποδεκτό των λογαριασμών**

και τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων δαπανών, αφού αξιολόγησαν τους υποβληθέντες φακέλους διασφάλισης.

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη **όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες**, μεταξύ άλλων και από τις αρχές ελέγχου, καθώς και τους ελέγχους της Επιτροπής και του ΕΕΣ, για να επικαιροποιεί τις διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου σε ετήσια βάση και να καταρτίζει το σχέδιο ελέγχου της.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης ότι τα προκαταρκτικά αποτελέσματα των ελέγχων του ΕΕΣ σχετικά με τα ποσοστά σφάλματος της περιόδου 2017-2018 εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο βάσει του οποίου αξιολογείται η **αξιοπιστία των ποσοστών σφάλματος** που αναφέρονται για τα προγράμματα, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων βάσει εγγράφων και των επιτόπιων ελέγχων της Επιτροπής. Όλες αυτές οι πληροφορίες αποτυπώνονται, κατά συνέπεια, στον αναφερόμενο βασικό δείκτη επιδόσεων 5 (ΒΔΕ5), καθώς και στην εκτίμηση κινδύνου που καταρτίζεται από κοινού και από τις δύο Γενικές Διευθύνσεις.

5.51 Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα αποτελέσματα των ελέγχων της, όπως καταγράφονται στο συγκεκριμένο σημείο, υποδεικνύουν ότι ήταν συναφής η **εκτίμηση κινδύνου που διεξήγαγε επί των εργασιών των αρχών ελέγχου**. Η Επιτροπή επικυρώνει τις διαπιστώσεις των ελέγχων της με τις αρχές ελέγχου, στο πλαίσιο διαδικασίας αντιπαράθεσης, και παρακολουθεί τα τελικά αποτελέσματά της με σκοπό **να εντοπίσει τα βαθύτερα αίτια των πρόσθετων σφαλμάτων** που έχει εντοπίσει, καθώς και να βελτιώσει την ικανότητα των σχετικών αρχών ελέγχου να εντοπίζουν σφάλματα. Το γεγονός αυτό την οδήγησε στην έκδοση **προληπτικών επιστολών** προς ορισμένες αρχές ελέγχου, ενόψει των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου για το 2020, σε ορισμένες περιπτώσεις. Σε άλλες περιπτώσεις, τα πρόσθετα σφάλματα που εντοπίζονται έχουν πιο εντοπισμένο χαρακτήρα και, παρά τον πιθανό σημαντικό αντίκτυπο που έχουν κατά παρέκταση στο ποσοστό σφάλματος, δεν υποδηλώνουν συστηματική αδυναμία στο επίπεδο της αρχής ελέγχου.

Εκτός από τους **ελέγχους συμμόρφωσης για την επανεκτέλεση των εργασιών των αρχών ελέγχου**, η Επιτροπή διεξήγαγε επίσης 15 **ελέγχους πριν και μετά την ετήσια έκθεση ελέγχου**, οι οποίοι καλύπτουν **εννέα κράτη μέλη**. Αυτοί οι έλεγχοι συμβάλλουν επίσης στην επανεξέταση και την αξιολόγηση της εργασίας των αρχών ελέγχου, καθώς επιτρέπουν την αποσαφήνιση ερωτήσεων σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου, καθώς και τον εντοπισμό σφαλμάτων στην ποσοτικοποίηση και την προβολή των σφαλμάτων.

Ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων ελέγχου βάσει εγγράφων και επιτόπιου ελέγχου που πραγματοποίησε, η Επιτροπή ανέφερε στις αντίστοιχες ΕΕΔ των ΓΔ REGIO και EMPL ότι, για συνολικά **δεκαέξι αρχές ελέγχου του ΕΤΠΑ ή του ΕΚΤ** ή για τους φορείς ελέγχου τους, θεώρησε ότι υπήρχε ανάγκη διόρθωσης **σοβαρών αδυναμιών**.

5.52 Λόγω περιορισμένων πόρων και άλλων κανονιστικών υποχρεώσεων, η Επιτροπή μπορεί να δρομολογήσει τη συντριπτική πλειονότητα των **ετήσιων βάσει κινδύνου ελέγχων** της μόνον **από τον Σεπτέμβριο** κάθε έτους. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και κατ' εφαρμογή των απαιτήσεων του ΚΚΔ, οι καθυστερήσεις που απαιτούνται για τη διαδικασία αντιπαράθεσης καθιστούν αδύνατη, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, την έκδοση των τελικών αποτελεσμάτων του ελέγχου έως την επόμενη ΕΕΔ. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής υιοθετούν, επομένως, συνετή προσέγγιση ως προς τον βασικό δείκτη επιδόσεων 5 (ΒΔΕ5, ήτοι ο αναφερόμενος μέσος υπολειπόμενος κίνδυνος) και την **ελεγκτική γνώμη τους στην ΕΕΔ** και λαμβάνουν υπόψη τον μέγιστο πιθανό αντίκτυπο των **προκαταρκτικών διαπιστώσεων** τους κατά την αξιολόγηση των σχετικών προγραμμάτων.

Επιπλέον, αναφέρεται επίσης ένα «μέγιστο ποσοστό» (**πλέον απαισιόδοξο σενάριο για τον ΒΔΕ**) στην ΕΕΔ (βλ. σημείο 5.59). Για τα εν λόγω προγράμματα, απαιτούνται περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου, ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσον πραγματώνεται το ανώτερο επίπεδο του αναφερόμενου κινδύνου.

Επιπλέον, ο ΚΚΔ επιτρέπει στην Επιτροπή να διεξάγει ελέγχους τα επόμενα έτη της ΕΕΔ, για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών μετά την υποβολή των λογαριασμών, ώστε να τηρούνται τα δικαιολογητικά για τη διαδρομή των ελέγχων.

Σε όλες τις περιπτώσεις, απαιτούνται και επιβάλλονται πρόσθετες δημοσιονομικές διορθώσεις, όταν διαπιστώνεται ότι το **οριστικό υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος** υπερβαίνει το 2 % και οι πληροφορίες γνωστοποιούνται στις επόμενες ΕΕΔ.

5.54 Η Επιτροπή είχε ήδη **επικαιροποιήσει τον ΒΔΕ** της στις ΕΕΔ της για το 2018, σύμφωνα με τη σύσταση 4 της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το 2017. Αυτός ο ΒΔΕ5 ήδη περιλαμβάνει συνετή, συντηρητική προσέγγιση στην περίπτωση των μη οριστικών αποτελεσμάτων των ελέγχων, η οποία χρησιμοποιεί το **μέγιστο προκαταρκτικό ποσοστό σφάλματος** κατά τη χρονική στιγμή της διαδικασίας αντιπαράθεσης. Επιπλέον, στην ΕΕΔ γνωστοποιείται με διαφάνεια ένα πλέον απαισιόδοξο σενάριο, για να καλυφθούν οι πρόσθετοι πιθανοί κίνδυνοι που δεν έχουν ακόμη επιβεβαιωθεί πλήρως από τα αποδεικτικά στοιχεία των ελέγχων (βλ. απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 5.52 ανωτέρω).

5.55 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.55 και 5.56:

Λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες συστάσεις του ΕΕΣ, **η Επιτροπή πλέον βασίζει τον ΒΔΕ5 σχετικά με την κανονικότητα, όπως αναφέρεται στις ΕΕΔ για το 2019** για την πολιτική συνοχής, αποκλειστικά **στα επιβεβαιωμένα υπολειπόμενα συνολικά ποσοστά σφάλματος** της περιόδου 2017-2018 (ή για περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων, όταν το υπολειπόμενο σφάλμα δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί ακόμη, στα πιο συντηρητικά αποτελέσματα ελέγχου που είναι διαθέσιμα κατά τον χρόνο κατάρτισης της ΕΕΔ). Επιπλέον, η Επιτροπή εισήγαγε την έννοια του «μέγιστου κινδύνου».

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι ο ΒΔΕ εκτιμήθηκε, για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα, με τη χρήση συντηρητικής προσέγγισης βάσει όλων των αποδεικτικών στοιχείων του ελέγχου που ήταν διαθέσιμα κατά την ημερομηνία οριστικοποίησης της ΕΕΔ. **Το μέγιστο ποσοστό** (πλέον απαισιόδοξο σενάριο) του ΒΔΕ είναι συναφές μόνο για τα προγράμματα στα οποία θα μπορούσαν να παραμείνουν πιθανά περαιτέρω σφάλματα στα σημεία των ελεγμένων δειγμάτων που δεν υποβάλλονται σε διαδικασίες διεξοδικής επανεκτέλεσης ελέγχων, ή για τα οποία μπορεί να καταστούν διαθέσιμες περαιτέρω πληροφορίες ελέγχου (μεταξύ άλλων και από ελέγχους του ΕΕΣ) μετά την έκδοση της ΕΕΔ.

Και οι δύο γενικοί διευθυντές **γνωστοποιούν** με διαφάνεια όλες τις σχετικές πληροφορίες ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ) στις αντίστοιχες ΕΕΔ τους (παράρτημα 10 Β), λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική στιγμή διενέργειας όλων των ελέγχων της Επιτροπής και του ΕΕΣ (οι οποίοι διεξάγονται παράλληλα με την τελική αξιολόγηση της Επιτροπής). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω γνωστοποίηση στις ΕΕΔ αποτελεί ορθή και δέουσα διοικητική πρακτική.

5.58 Το **σύστημα διασφάλισης** της Επιτροπής είναι σχεδιασμένο κατά τέτοιον τρόπο ώστε να προσφέρει στους γενικούς διευθυντές τη δυνατότητα να παρέχουν διασφάλιση για καθένα από τα 420 επιμέρους ΕΠ, με βάση την υποχρέωση την οποία υπέχουν ως κύριοι διατάκτες. Η Επιτροπή θεωρεί ότι διαθέτει **εύλογη βεβαιότητα όσον αφορά τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων δαπανών, εκτός από τα προγράμματα για τα οποία ανέφερε την ανάγκη πιθανών πρόσθετων δημοσιονομικών διορθώσεων στις ΕΕΔ.**

Επιπλέον, στις ΕΕΔ γίνεται μνεία σε έναν **συγκεντρωτικό βασικό δείκτη επιδόσεων (ΒΔΕ)**, υπό τη μορφή **σταθμισμένου μέσου όρου όλων των επιβεβαιωμένων ποσοστών σφαλμάτων**. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης μέγιστο επίπεδο αυτού του ΒΔΕ (πλέον απαισιόδοξο σενάριο), λαμβανομένων υπόψη όλων των εκκρεμών πληροφοριών που παραμένουν σε διαδικασία επαλήθευσης. Τέλος, ο ΚΚΔ προβλέπει, για τους εθνικούς και ενωσιακούς φορείς, τη δυνατότητα **να διεξάγουν ελέγχους κατά τη διάρκεια τουλάχιστον τριών ετών μετά το έτος κατά το οποίο υποβλήθηκαν οι λογαριασμοί**. Αυτό είναι σημαντικό ώστε να παρέχεται στην Επιτροπή η δυνατότητα να **εκπληρώνει τις**

υποχρεώσεις της όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ βάσει των πολυετών προγραμμάτων.

5.59 Η Επιτροπή, στο πλαίσιο του εποπτικού ρόλου της ως διαχειριστή του προϋπολογισμού της ΕΕ, έχει συγκεκριμένο ρόλο και σχεδιάζει αναλόγως την προσέγγισή της ως προς τον έλεγχο των ενωσιακών κονδυλίων. Αυτό αποτυπώνεται στον κίνδυνο κατά την πληρωμή ο οποίος αναφέρεται από την Επιτροπή.

5.60 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.60 έως 5.62:

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι **και οι δύο ΓΔ έχουν διατυπώσει επιφυλάξεις στις αντίστοιχες ΕΕΔ τους για το 2019** όσον αφορά τις σχετικές πληρωμές του έτους, βάσει των εταιρικών οδηγιών και των **κριτηρίων σημαντικότητας** που ορίζονται στο παράρτημα 4 των αντίστοιχων ΕΕΔ, με στόχο την **προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ** σε περίπτωση εντοπισμού κινδύνων.

Στις εν λόγω επιφυλάξεις λαμβάνονται υπόψη όλες οι πληροφορίες που ελέγχονται τη στιγμή της αξιολόγησής τους: τα ποσοστά σφάλματος που έχουν αναφερθεί στην τελευταία ΕΕΔ, όπως ελέγχθηκαν τη στιγμή της αξιολόγησης, τα επιβεβαιωμένα ποσοστά σφάλματος προηγούμενου έτους που μπορεί να υποδηλώνουν συστηματικές ελλείψεις που δεν έχουν ακόμη διορθωθεί τη στιγμή της αξιολόγησης, καθώς και οι πλέον πρόσφατες διαθέσιμες αξιολογήσεις του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων βελτιώσεων ή, αντίθετα, νέων αδυναμιών που εντοπίζονται.

Ανεξάρτητα από το έτος κατά το οποίο εντοπίζεται μια αδυναμία (είτε από το ίδιο το κράτος μέλος είτε από την Επιτροπή), **οι επιφυλάξεις διατηρούνται έως ότου επιλυθεί το ζήτημα.**

Επιπλέον, όσον αφορά τα προηγούμενα λογιστικά έτη, η Επιτροπή αναφέρει στις ΕΕΔ, με πλήρη διαφάνεια, τις **δημοσιονομικές διορθώσεις που επιβάλλονται ή δρομολογούνται** / πρόκειται να δρομολογηθούν, τηρουμένων πλήρως των ισχυουσών διαδικασιών αντιπαράθεσης (βλ. αντίστοιχες ΕΕΔ των ΓΔ REGIO και EMPL, σ. 32 και 45).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

5.63 Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το **επίπεδο σφάλματος που υπολογίστηκε από το ΕΕΣ**, το οποίο είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Η Επιτροπή **θα εξετάσει όλα τα σφάλματα** που εντοπίστηκαν από το ΕΕΣ και θα ζητήσει πρόσθετες δημοσιονομικές διορθώσεις, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο.

Η Επιτροπή παραπέμπει περαιτέρω στις περιοχές σφάλματος οι οποίες περιλαμβάνουν και τους **μέγιστους κινδύνους (πλέον απαισιόδοξα σενάρια)**, όπως έχουν γνωστοποιηθεί στις ΕΕΔ των ΓΔ REGIO και EMPL για το 2019, και οι οποίες έχουν προκύψει από τη διεξοδική ανάλυση της κατάστασης καθενός από τα 420 προγράμματα (βλ. απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.65 έως 5.67 κατωτέρω).

5.64 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, γενικά, μπορεί να κριθεί **αξιόπιστη η εργασία των αρχών ελέγχου**, με εξαίρεση ορισμένες περιπτώσεις που προσδιορίζονται ρητά στις ΕΕΔ, με βάση όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες ελέγχου.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να **συνεργάζεται στενά με τις αρχές ελέγχου**, ώστε να διασφαλίσει ότι θα συνεχίσουν να εργάζονται σύμφωνα με τα πρότυπα. Επίσης, σε συνεργασία με τις αρχές ελέγχου, θα αναλύσει τους λόγους ύπαρξης των ζητημάτων που εντοπίζονται από τους ελέγχους του ΕΕΣ και της Επιτροπής, και τον τρόπο της περαιτέρω επίλυσής τους.

5.65 Κοινή απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 5.65 έως 5.67:

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η τρέχουσα προσέγγιση, την οποία ακολουθεί το ΕΕΣ όσον αφορά τη δήλωση αξιοπιστίας του, καθιστά δυνατή την καλύτερη **εναρμόνιση των μεθοδολογιών ελέγχου** σε όλα τα επίπεδα.

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο του **εποπτικού ρόλου της ως διαχειριστή** του προϋπολογισμού της ΕΕ, έχει συγκεκριμένο ρόλο και σχεδιάζει αναλόγως την προσέγγισή της ως προς τον έλεγχο των ενωσιακών κονδυλίων. Αυτό αποτυπώνεται στον κίνδυνο κατά την πληρωμή ο οποίος αναφέρεται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή αναφέρει στις ΕΕΔ τα ποσοστά σφάλματος για το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΚΤ, τα οποία συγκεντρωτικά εμπίπτουν σε εύρος από 2,3 % έως 3,3 % για την πολιτική συνοχής (βλ. πλαίσιο 5.9), το οποίο βρίσκεται εντός του εύρους σφάλματος που έχει υπολογιστεί από το ΕΕΣ. Η **ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις** συγκεντρώνει τα ποσοστά σφάλματος που γνωστοποιούνται στις ΕΕΔ.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι η **λεπτομερής αξιολόγησή** της αποτυπώνει μια εύλογη και δίκαιη εκτίμηση των **ποσοστών σφάλματος** για κάθε επιμέρους πρόγραμμα και σωρευτικά για όλα τα προγράμματα. Αυτή η λεπτομερής αξιολόγηση κάθε επιμέρους προγράμματος με βάση τα προφίλ κινδύνου και τα **συστήματα διαχείρισης και ελέγχου**, λαμβανομένων επίσης υπόψη των εργασιών του ΕΕΣ, παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εξαγει συμπεράσματα σχετικά το συγκεκριμένο τμήμα του πληθυσμού του προγράμματος που είναι πιθανότερο να περιέχει σφάλματα και να εντοπίζει τους συγκεκριμένους τομείς όπου χρειάζονται βελτιώσεις.

Ο στόχος του τρέχοντος **μοντέλου διασφάλισης** είναι πράγματι **η εξασφάλιση υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος κάτω του 2 % για κάθε πρόγραμμα**, αντί κατά μέσο όρο. Όσον αφορά τα προγράμματα όπου το ποσοστό σφάλματος δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθεί λόγω εν εξελίξει ελεγκτικών εργασιών, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα νομικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να επιβάλει τις αναγκαίες **δημοσιονομικές διορθώσεις**, όταν από τους ολοκληρωμένους ελέγχους προκύπτουν υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος άνω του 2 %. Η Επιτροπή αναφέρει τα στοιχεία αυτά στις επόμενες ΕΕΔ.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται στενά με τις διαχειριστικές αρχές και τις αρχές ελέγχου των σχετικών προγραμμάτων, να δίνει συνέχεια στα συμφωνημένα συμπεράσματα και να επιτυγχάνει διαχρονικά **υπολειπόμενο επίπεδο σφάλματος κάτω του 2 %** για όλα τα προγράμματα.

5.68 Όσον αφορά τις συστάσεις για τις οποίες το ΕΕΣ αναφέρει ότι δεν έχει ληφθεί κανένα σχετικό μέτρο ή ότι δεν έχουν εφαρμοστεί σε ορισμένα σημεία, η Επιτροπή παραπέμπει στην απάντησή της στο παράρτημα 5.3.

Απάντηση της Επιτροπής στο παράρτημα 5.3:

Όσον αφορά τη σύσταση 2 του 2017, η Επιτροπή επισημαίνει ότι έχει προτείνει, για την περίοδο 2021-2027, να είναι επιλέξιμος ο **ΦΠΑ** για έργα συνολικού κόστους κάτω των 5 εκατ. EUR. Πρόκειται για μια εναλλακτική προσέγγιση έναντι αυτής που συνιστάται από το ΕΕΣ.

Όσον αφορά τη σύσταση 6 του 2017, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το κανονιστικό πλαίσιο παρέχει τη **δυνατότητα ελέγχου των προγραμμάτων τουλάχιστον τρία έτη μετά την υποβολή των λογαριασμών**, εφόσον είναι απαραίτητο. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες για να **εξαγει συμπεράσματα σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών στην ΕΕΔ** το έτος που έπεται της υποβολής των λογαριασμών, υποβάλλει δε με διαφάνεια στοιχεία για όλα τα σχετικά προγράμματα στο παράρτημα των ΕΕΔ, αλλά αυτό δεν είναι πάντα εφικτό.

Σύσταση 5.1 – Όροι επιλεξιμότητας των έργων

Η Επιτροπή **αποδέχεται** τη συγκεκριμένη σύσταση.

Ο ΚΚΔ δεν περιέχει τον ορισμό της **«πράξης που έχει περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως»**, όπως αναφέρεται στο άρθρο 65 παράγραφος 6. Η Επιτροπή είναι της άποψης ότι, δεδομένης της ποικιλομορφίας των πράξεων, η συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 65 παράγραφος 6 του

ΚΚΔ θα πρέπει να αξιολογείται από τις αρχές των προγραμμάτων για κάθε σχετική πράξη χωριστά, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της, του πεδίου εφαρμογής της όπως ορίζεται στις συμβατικές αποφάσεις επιχορήγησης, καθώς και της συμμόρφωσης με το εθνικό δίκαιο. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με το άρθρο 65 παράγραφος 6 του ΚΚΔ.

Ο κίνδυνος επιλογής πράξεων που έχουν «περατωθεί φυσικά» και/ή «εκτελεστεί πλήρως» διαφέρει ανάλογα με το κράτος μέλος και το πρόγραμμα, και συνδέεται ειδικότερα με ένα κράτος μέλος όπου το όριο μεταξύ εθνικών και ενωσιακών συστημάτων διατηρείται σκόπιμα λεπτό, ώστε να καθίσταται δυνατή η ταχεία κινητοποίηση εθνικών επενδύσεων, όταν υπάρχει ανάγκη. Η Επιτροπή έχει εξηγήσει σε έγγραφο ερωτήσεων και απαντήσεων τη διαφορά μεταξύ των πράξεων που έχουν «περατωθεί φυσικά» και άλλων πράξεων για τις οποίες θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχουν «εκτελεστεί πλήρως», ιδίως λόγω της απουσίας φυσικού αντικειμένου/επένδυσης. **Η Επιτροπή συμφωνεί ότι υπάρχει ανάγκη παροχής περαιτέρω διευκρινίσεων στο συγκεκριμένο κράτος μέλος με βάση την πείρα που έχει αποκτηθεί μέχρι σήμερα, ώστε να αποφευχθούν τυχόν κίνδυνοι.** Επίσης, οι διευκρινίσεις που θα δοθούν στο κράτος μέλος θα κοινοποιηθούν περαιτέρω και σε άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Σύσταση 5.2 – Μέτρα για την ενίσχυση της αξιοπιστίας των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος που αναφέρουν οι αρχές ελέγχου

Η Επιτροπή **αποδέχεται** τη σύσταση.

Η Επιτροπή παρέχει ήδη στις ΕΕΔ (βλ. σ. 26 της ΕΕΔ του 2019 για τη ΓΔ REGIO και σ. 41 της ΕΕΔ του 2019 για τη ΓΔ EMPL) **γενική ανάλυση**, στο πλαίσιο της οποίας συγκρίνει τα βασικά είδη σφαλμάτων που εντοπίζουν οι αρχές ελέγχου και οι ελεγκτές της Επιτροπής, και αναφέρεται στις αρχές ελέγχου για τις οποίες θεωρείται ότι δεν παρέχουν αξιόπιστα αποτελέσματα, και στους λόγους για τους οποίους συμβαίνει αυτό.

Επιπλέον, η **συζήτηση σχετικά με την υπάρχουσα απόκλιση** μεταξύ των διαπιστώσεων της Επιτροπής και των διαπιστώσεων της αρχής ελέγχου αποτελεί μόνιμο θέμα στις **ετήσιες συνεδριάσεις συντονισμού** από το 2018. Μια περισσότερο δομημένη συζήτηση με τις σχετικές αρχές ελέγχου θα περιλαμβάνει, από το 2020, **λεπτομερή ανάλυση των πρόσθετων σφαλμάτων** που εντοπίζονται από τους ελέγχους της ΕΕ, **με τις καταγεγραμμένες ενέργειες** από τις αρχές ελέγχου για την αντιμετώπιση του ζητήματος του μη εντοπισμού αυτών των σφαλμάτων.

Επίσης, έχει προγραμματιστεί να δημοσιευθεί, το φθινόπωρο του 2020, **μελέτη σχετικά με τις διαπιστώσεις των ελέγχων της ΓΔ REGIO** από τις περιόδους 2007-2013 και 2014-2020. Η μελέτη αυτή θα επιτρέψει τη διεξαγωγή πιο γενικού **διαλόγου με τις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές** σχετικά με τα είδη των παρατυπιών οι οποίες διαπιστώνονται κατά τους ελέγχους της Επιτροπής και οι οποίες δεν εντοπίζονται από τις διαχειριστικές επαληθεύσεις και τους ελέγχους των προγραμμάτων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ»

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.8 Η Επιτροπή επισημαίνει με ικανοποίηση ότι **το εκτιμώμενο από το ΕΕΣ επίπεδο σφάλματος για τον τομέα «Φυσικοί πόροι» είναι 1,9 %**, δηλαδή κάτω από το όριο σημαντικότητας του 2 % (όπως παρουσιάζεται στο παράρτημα 6.1). Το ποσοστό αυτό συνάδει με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2019 της ΓΔ AGRI, της ΓΔ MARE, της ΓΔ CLIMA και της ΓΔ ENV όσον αφορά τους τομείς πολιτικής που καλύπτονται από το κεφάλαιο «Φυσικοί πόροι».

6.11 Η Επιτροπή είναι ιδιαίτερος ικανοποιημένη με τη διαπίστωση του ΕΕΣ ότι οι **άμεσες ενισχύσεις από το ΕΓΤΕ**, οι οποίες ανήλθαν σε 41,3 δισ. EUR κατά το οικονομικό έτος 2019, **δεν περιέχουν ουσιώδη σφάλματα**. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η διαπίστωση του ΕΕΣ ότι οι άμεσες ενισχύσεις δεν περιέχουν, συνολικά, ουσιώδες σφάλμα συνάδει με το ποσοστό σφάλματος για τις άμεσες ενισχύσεις που παρουσιάζεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI για το 2019 (1,57 %).

Οι άμεσες ενισχύσεις ως σύνολο δεν περιείχαν ουσιώδες σφάλμα

Όσον αφορά τον τίτλο πάνω από το σημείο 6.13, η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την εκτίμηση του ΕΕΣ ότι οι άμεσες ενισχύσεις δεν περιέχουν ουσιώδες σφάλμα (βλ. επίσης απάντηση στο σημείο 6.11).

6.13 Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα **σφάλματα ήσσονος σημασίας** είναι αδύνατο να αποφευχθούν με εύλογο κόστος και επισημαίνει ότι το επίπεδο σφάλματος για τις άμεσες ενισχύσεις κατά την εκτίμηση του ΕΕΣ είναι χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 %.

6.15 Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τη **θετική εκ μέρους του ΕΕΣ αξιολόγηση του ρόλου του ΟΣΔΕ και του LPIS** όσον αφορά την πρόληψη και τη μείωση των επιπέδων σφάλματος.

6.21 Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τη **θετική εξέλιξη όσον αφορά τον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης**: το ΕΕΣ διαπίστωσε **φθίνουσα τάση στον αριθμό σφαλμάτων** στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης, στοιχείο που συνάδει με τις διαπιστώσεις της ΓΔ AGRI που αναφέρονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το οικονομικό έτος 2019.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Αναφορά στοιχείων σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών της ΚΓΠ από τη ΓΔ AGRI

6.29 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι επιτεύχθηκε **σημαντική βελτίωση στις εργασίες των οργανισμών πιστοποίησης**, δεδομένου ότι παρήγαγαν αξιόπιστα και ουσιαστικά αποτελέσματα στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών για όλους τους πληθυσμούς σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την εκτίμηση του ΕΕΣ σύμφωνα με την οποία ο ρόλος των οργανισμών πιστοποίησης ως προς τη γνωμοδότησή τους επί της κανονικότητας των δαπανών αποτέλεσε θετική εξέλιξη.

6.31 Για τον **υπολογισμό των προσαρμοσμένων ποσοστών σφάλματος στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019**, η ΓΔ AGRI χρησιμοποίησε ως αφετηρία τις στατιστικές ελέγχου για κάθε οργανισμό πληρωμών (ή μέτρο για μέτρα στήριξης της αγοράς, ΠΒΔ 02). Η ΓΔ AGRI βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό στα αποτελέσματα των εργασιών των οργανισμών πιστοποίησης, καθώς και στους δικούς της ελέγχους, για την προσαρμογή των ποσοστών σφάλματος που ανέφεραν οι οργανισμοί πληρωμών, όπου διαπιστώθηκαν ελλείψεις στα οικεία συστήματα διαχείρισης και ελέγχου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις στις οποίες η ΓΔ AGRI παρουσίαζε κατ' αποκοπή προσαρμογή, παρόμοια ζητήματα διαπιστώθηκαν και από τους οργανισμούς πιστοποίησης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι διαπιστώσεις των οργανισμών πιστοποίησης θεωρούνται συναφείς, αλλά καλύπτονται από την κατ' αποκοπή προσαρμογή.

6.32 Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι τα **συμπεράσματα του ΕΕΣ συνάδουν με το χαμηλό ποσοστό σφάλματος που αναφέρεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI**. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι ο κίνδυνος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ καλύπτεται επαρκώς από τη διορθωτική ικανότητα, η οποία συνίσταται σε καθαρές δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις από δικαιούχους. Η διορθωτική ικανότητα που καταγράφεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης για το 2019 ανήλθε στο 1,77 % των σχετικών δαπανών της ΚΓΠ. Ως εκ τούτου, το τελικό ποσό των δαπανών που παρουσιάζουν κίνδυνο εκτιμήθηκε στο 0,12 % των σχετικών δαπανών της ΚΓΠ, δηλαδή σε ποσοστό πολύ χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας.

Πολιτικές και διαδικασίες για την καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο της ΚΓΠ

6.35 Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι **σχεδόν όλες οι ενισχύσεις** που ελέγχει το ΕΕΣ στον τομέα των άμεσων ενισχύσεων και των στρεμματικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης αφορούν γεωργούς που υποβάλλουν **σωστές αιτήσεις ή διαπράττουν σφάλματα ήσσονος σημασίας**.

6.36 Η Επιτροπή επισημαίνει την εκτίμηση του ΕΕΣ ότι **ο κίνδυνος απάτης** είναι μεγαλύτερος στους τομείς οι οποίοι συγχρηματοδοτούνται συνήθως στο πλαίσιο καθεστώτων επιστροφής εξόδων και όχι στον τομέα των άμεσων ενισχύσεων και των στρεμματικών δαπανών στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης που αντιπροσωπεύουν τη μεγάλη πλειονότητα των δαπανών της ΚΓΠ.

6.37 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι αρμόδιες αρχές που εφαρμόζουν την ΚΓΠ στα κράτη μέλη βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση

παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης [άρθρο 58 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013].

6.39 Η Επιτροπή **έλαβε υπόψη τις συστάσεις** που απορρέουν από την ειδική έκθεση αριθ. 01/2019 του Ελεγκτικού Συνεδρίου **στη στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης** που εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2019.

6.40 Πρώτη περίπτωση: Η Επιτροπή θεωρεί ότι η **ανάλυση κινδύνου απάτης είναι μια συνεχής διαδικασία** η οποία βασίζεται σε εκθέσεις ερευνών της OLAF, στις εργασίες ελέγχου της ίδιας της Επιτροπής και σε άλλες πληροφορίες που αφορούν υποθέσεις εικαζόμενης απάτης. Από το 2016 και μετά δεν έχουν παρατηρηθεί ουσιαστικές αλλαγές στις μορφές απάτης όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών των κονδυλίων της ΚΓΠ.

Οι υποθέσεις εικαζόμενης απάτης που δημοσιεύτηκαν πρόσφατα αφορούσαν πρόσωπα τα οποία απέκτησαν εκτάσεις με τρόπο που εικάζεται ότι ήταν παράνομος και στη συνέχεια υπέβαλαν για τις εκτάσεις αυτές αίτηση χορήγησης άμεσης ενίσχυσης με φαινομενικά κανονικό και νόμιμο τρόπο βάσει των κανονισμών της ΚΓΠ. Τα ένδικα μέσα κατά των πράξεων αυτών αποτελούν ζήτημα κράτους δικαίου στα οικεία κράτη μέλη.

Δεύτερη περίπτωση: Σύμφωνα με τα κριτήρια διαπίστευσης του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 907/2014, οι οργανισμοί πληρωμών της ΚΓΠ διασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται **κατάλληλες διαδικασίες για την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης και παρατυπιών**. Οι οργανισμοί πιστοποίησης αξιολογούν σε ετήσια βάση τη συμμόρφωση των οργανισμών πληρωμών με τα κριτήρια διαπίστευσης, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που εφαρμόζονται για την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης.

Η Επιτροπή παρακολουθεί τη συμμόρφωση των οργανισμών πληρωμών με τα κριτήρια διαπίστευσης αξιολογώντας τις ετήσιες εκθέσεις πιστοποίησης που καταρτίζουν οι οργανισμοί πιστοποίησης και τις διαχειριστικές δηλώσεις που υποβάλλουν οι επικεφαλής των οργανισμών πληρωμών. Σε περίπτωση που προκύψουν διαπιστώσεις ως προς τη συμμόρφωση με τα κριτήρια διαπίστευσης, η Επιτροπή κινεί έρευνες συμμόρφωσης για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Επιπλέον, μέσω των ελέγχων που διενεργούν, οι οργανισμοί πιστοποίησης και η Επιτροπή αξιολογούν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών που πρέπει να εφαρμόζονται για την πρόληψη της απάτης.

Ο ρόλος της OLAF δεν είναι να αξιολογεί τα μέτρα των κρατών μελών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης στις δαπάνες της ΚΓΠ, αν και μπορούν να αναληφθούν ορισμένες πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση στο πλαίσιο υπό εξέλιξη ή μελλοντικών έργων στρατηγικής ανάλυσης.

Τρίτη περίπτωση: Το **εργαλείο Arachne** παρέχεται δωρεάν στις αρχές των κρατών μελών, αλλά δεν αποτελεί υποχρεωτικό εργαλείο. Η Επιτροπή ενθαρρύνει και θα συνεχίσει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν το εργαλείο Arachne για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων, μεταξύ άλλων με παρουσιάσεις και παροχή κατάρτισης στα κράτη μέλη.

Όπως ορθά επισημαίνει το ΕΕΣ, το εργαλείο αποτελούσε πιλοτικό έργο το 2019 και, ως εκ τούτου, δεν αναμενόταν η συμμετοχή ευθύς εξαρχής όλων των κρατών μελών.

6.41: Σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής για την ΚΓΠ μετά το 2020, απαιτείται ήδη από τα κράτη μέλη να επιφέρουν βελτιώσεις στην **κατανομή της εισοδηματικής στήριξης**. Στις βελτιώσεις αυτές περιλαμβάνεται η απαίτηση η εισοδηματική στήριξη να στοχεύει τους πραγματικούς γεωργούς, δηλαδή όσους ασκούν ενεργά τη γεωργική δραστηριότητα για να κερδίζουν τα προς το ζην.

Οι ακριβείς ορισμοί των όρων «πραγματικός γεωργός», «επιλέξιμο εκτάριο», ελάχιστη «γεωργική δραστηριότητα» και «έκταση στη διάθεση του γεωργού» θα καθοριστούν από τα κράτη μέλη, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών αναγκών και των τοπικών ιδιαιτεροτήτων ενόψει της εφαρμογής, καθώς και της σχετικής νομολογίας της ΕΕ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

6.42 Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι, **όσον αφορά τη μεγάλη πλειονότητα των πληρωμών** στον τομέα των φυσικών πόρων, **θεωρήθηκε ότι δεν περιείχαν ουσιώδες σφάλμα**. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ως θετικό το γεγονός ότι το συνολικό ποσοστό σφάλματος για το κεφάλαιο, όπως καθορίζεται στο παράρτημα 6.1, είναι χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας (1,9 %). Η Επιτροπή επισημαίνει επιπλέον ότι η διαπίστωση σημαντικού επιπέδου σφάλματος όσον αφορά την αγροτική ανάπτυξη και τα μέτρα στήριξης της αγοράς συνάδει με τα συμπεράσματα της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων της ΓΔ AGRI (βλ. επίσης σημείο 6.32 για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή που εκτιμήθηκε από τη ΓΔ AGRI).

Συστάσεις

6.43 Η Επιτροπή θεωρεί ότι **όλες οι συστάσεις έχουν εφαρμοστεί πλήρως**. Η σύσταση για την παροχή καθοδήγησης και τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών έχει εφαρμοστεί πλήρως (π.χ. το εργαλείο Arachne είναι στη διάθεση των κρατών μελών).

Σύσταση 1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η **ανάλυση κινδύνου απάτης είναι μια συνεχής διαδικασία** η οποία βασίζεται σε εκθέσεις ερευνών της OLAF, στις εργασίες ελέγχου της ίδιας της Επιτροπής και σε άλλες πληροφορίες που αφορούν υποθέσεις εικαζόμενης απάτης. Από το 2016 και μετά δεν έχουν παρατηρηθεί ουσιαστικές αλλαγές στις μορφές απάτης όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών των κονδυλίων της ΚΓΠ.

Οι υποθέσεις εικαζόμενης απάτης που δημοσιεύτηκαν πρόσφατα αφορούσαν πρόσωπα τα οποία απέκτησαν εκτάσεις με τρόπο που εικάζεται ότι ήταν παράνομος και στη συνέχεια υπέβαλαν για τις εκτάσεις αυτές αίτηση χορήγησης άμεσης ενίσχυσης με φαινομενικά κανονικό και νόμιμο τρόπο βάσει των κανονισμών της ΚΓΠ. Τα ένδικα μέσα κατά των πράξεων αυτών αποτελούν ζήτημα κράτους δικαίου στα οικεία κράτη μέλη.

Όσον αφορά την ανάλυση των μέτρων πρόληψης της απάτης που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή παραπέμπει στις δράσεις 37 έως 42 του σχεδίου δράσης που συνοδεύει τη στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης [COM(2019)196 final].

Οι οργανισμοί πιστοποίησης αξιολογούν σε ετήσια βάση τη συμμόρφωση των οργανισμών πληρωμών με τα κριτήρια διαπίστευσης, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που εφαρμόζονται για την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης. Η Επιτροπή παρακολουθεί τη συμμόρφωση των οργανισμών πληρωμών με τα κριτήρια διαπίστευσης αξιολογώντας τις ετήσιες εκθέσεις πιστοποίησης που καταρτίζουν οι οργανισμοί πιστοποίησης και τις διαχειριστικές δηλώσεις που υποβάλλουν οι επικεφαλής των οργανισμών πληρωμών. Σε περίπτωση που προκύψουν διαπιστώσεις ως προς τη συμμόρφωση με τα κριτήρια διαπίστευσης, η Επιτροπή κινεί έρευνες συμμόρφωσης για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει διαρκώς τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν **το εργαλείο Arachne** για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων, μεταξύ άλλων με παρουσιάσεις και παροχή κατάρτισης στα κράτη μέλη.

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 «ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ»

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Πλαίσιο 7.3 - Υπερεκτίμηση των μισθολογικών δαπανών

Η Επιτροπή θα λάβει τα αντίστοιχα κατάλληλα μέτρα.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΙΚΛΕΙΔΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

7.10. Κατά την αντίληψη της Επιτροπής για το σημείο 7.10, το κείμενο σχετίζεται με τις αδυναμίες τις οποίες εντόπισε το ΕΕΣ. Η Επιτροπή είχε επίσης εντοπίσει τα περισσότερα από τα ζητήματα που αναφέρει το ΕΕΣ στο πλαίσιο 7.4 κατά την αξιολόγηση των ετήσιων εκθέσεων ελέγχου για το 2018 και τα είχε θέσει υπόψη των σχετικών εθνικών αρχών προκειμένου να αποφευχθούν παρόμοια ζητήματα τα επόμενα χρόνια.

Βλ. επίσης την απάντηση στο πλαίσιο 7.4.

Πλαίσιο 7.1 Αδυναμίες στις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου

Όσον αφορά τον ανακριβή υπολογισμό και παρουσίαση των συνολικών και/ή των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι ανακρίβειες ήταν μάλλον ελάχιστονες το έτος αυτό, το οποίο ήταν το πρώτο έτος που οι αρχές ελέγχου κλήθηκαν να υποβάλουν αυτές τις πληροφορίες. Δεδομένου ότι τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος στη Γερμανία και την Ιταλία ήταν πολύ χαμηλότερα από το επίπεδο σημαντικότητας, τα διαπιστωθέντα σφάλματα δεν επηρέασαν και/ή διακύβευσαν την επάρκεια της γνώμης των αρχών ελέγχου σε σχέση με τους λογαριασμούς.

Η Επιτροπή ενημέρωσε τις σχετικές αρχές ελέγχου, ώστε να μπορέσουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή παρόμοιων ζητημάτων κατά τα επόμενα έτη.

7.11 Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι επιπτώσεις που αναφέρει το ΕΕΣ στο πλαίσιο 7.5 είναι δυνητικές, οι δε αδυναμίες αφορούν μόνο ορισμένους ελέγχους που διενεργήθηκαν σε κάποια έργα και δεν έθεσαν υπό αμφισβήτηση τα συμπεράσματα / τη γνώμη των ελεγκτικών αρχών, όπως αναφέρει το ΕΕΣ στην παράγραφο 7.10.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύσταση 7.1 – Κάλυψη του ελέγχου

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 7.1 και θα παράσχει καθοδήγηση στις αρχές ελέγχου για την επιμέρους δειγματοληψία, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού της κάλυψης του ελέγχου κατά τη χρησιμοποίηση επιμέρους δειγματοληψίας.

Σύσταση 7.2 – Δειγματοληψία

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 7.2 και θα συνεχίσει να παρέχει, όπως και τα προηγούμενα έτη, στις εθνικές αρχές ελέγχου καθοδήγηση και ανατροφοδότηση σχετικά με τη δειγματοληψία.

Σύσταση 7.3 – Διαδρομή ελέγχου

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 7.3 και θα συνεχίσει να παρέχει καθοδήγηση στις αρχές ελέγχου, ιδίως όσον αφορά την τεκμηρίωση του ελεγκτικού έργου.

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

**«ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019 — ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 — Η ΕΥΡΩΠΗ ΩΣ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ»**

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

8.6 Για μία από τις 11 αναφερθείσες πράξεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπήρξε παράβαση των εφαρμοστέων κανόνων και, επομένως, δεν υπήρξε ποσοτικώς προσδιορισίμο σφάλμα.

Πλαίσιο 8.1 - Απουσία συστήματος καταγραφής χρόνου

Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής (FPI)

Προκειμένου να ενισχυθεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της περιφερειακής ομάδας (ΠΟ) Μέσης Ανατολής Βόρειας Αφρικής της FPI λαμβάνονται μέτρα παρακολούθησης, στα οποία περιλαμβάνονται: i) η έναρξη πλήρους ελέγχου της εν λόγω σύμβασης, ii) η αύξηση του αριθμού των ελέγχων βάσει εγγράφων που διενεργεί η ΠΟ, iii) η αύξηση του αριθμού των επιτόπιων οικονομικών αποστολών και iv) η διενέργεια έγκαιρων εκ των υστέρων ελέγχων.

Η περιφερειακή ομάδα θα λάβει επίσης μέτρα σε επιχειρησιακό επίπεδο: i) πραγματοποίηση συνεδριάσεων και ενημερωτικών συναντήσεων με τους εταίρους υλοποίησης, ii) διαβίβαση στους εταίρους υλοποίησης πληροφοριών σχετικά με τη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ κατά την υπογραφή των συμβάσεων, iii) διασφάλιση ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στις εκθέσεις και τις αποστολές παρακολούθησης αντιστοιχούν στις δαπάνες που αναφέρονται στις οικονομικές εκθέσεις και iv) ενίσχυση του συστήματός της για την παρακολούθηση τρίτων μερών.

Πλαίσιο 8.2 - Αίτηση για επιστροφή μη επιλέξιμων πληρωμών ΦΠΑ σχετικά με έργο

ΓΔ DEVCO

Όλες οι **δαπάνες για τον ΦΠΑ** που σχετίζονται με την εν λόγω συμφωνία θα επιστραφούν στην Επιτροπή.

**ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

ΓΔ NEAR 2019 μελέτη για το ΥΠΣ

Πλαίσιο 8.5

Για καθεμία από τις τρεις φάσεις, η ΓΔ NEAR παρέχει στον **ανάδοχο της μελέτης για το ΥΠΣ** τον πληθυσμό των συμβάσεων που έχουν περατωθεί. Ο ανάδοχος διενεργεί ελέγχους στον πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένης της επανεξέτασης της καταχώρισης στον κατάλογο για να προσδιοριστούν οι πράξεις που αφορούν «παλαιές» συμβάσεις. Οι συμβάσεις θεωρούνται παλαιές όταν δεν υπήρξε δραστηριότητα κατά τα τελευταία 8 έτη και/ή καμία επιχειρησιακή δραστηριότητα ή δραστηριότητα ελέγχου κατά τα 5 έτη που προηγούνται της περάτωσης της σύμβασης. Στις περιπτώσεις αυτές, η σύμβαση αποκλείεται από τον πληθυσμό πριν την εξαγωγή του δείγματος.

Μερικές φορές, οι «παλαιές» συμβάσεις μπορούν να προσδιοριστούν μόνο μετά την ολοκλήρωση της δειγματοληψίας και όταν έχει καταστεί διαθέσιμη όλη η τεκμηρίωση. Στις περιπτώσεις αυτές, η αντίστοιχη πράξη αντικαθίσταται στο **δείγμα ΥΠΣ**.

Για το ΥΠΣ του 2019, οι **ημερομηνίες λήξης** βάσει των 8 ετών χωρίς καμία δραστηριότητα θα ήταν: 31 Δεκεμβρίου 2010 (φάση 1), 30 Απριλίου 2011 (φάση 2) και 31 Αυγούστου 2011 (φάση 3).

8.14 Η Επιτροπή ουδέποτε χαρακτήρισε το **ΥΠΣ** ως εντολή παροχής διασφάλισης ούτε ως έλεγχο. Εξυπηρετεί συγκεκριμένο σκοπό και **βασίζεται σε ένα ξεχωριστό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου**.

Η μελέτη για το ΥΠΣ αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τη βεβαιότητα του γενικού διευθυντή, αλλά **δεν αποτελεί τη μοναδική πηγή διασφάλισης για το πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου της ΓΔ NEAR** συνολικά. Βασίζεται σε μεγάλο αριθμό ελέγχων των πράξεων, συνολικά 365 πράξεις.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το αναφερόμενο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για το 2019 ήταν ακριβές.

Η **μεθοδολογία για το ΥΠΣ** περιλαμβάνει ελέγχους για τις **δημόσιες συμβάσεις** που καλύπτουν, μεταξύ άλλων, την απόρριψη των υποψηφίων, τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης τόσο για την πρώτη όσο και για τη δεύτερη διαδικασία προμήθειας, καθώς και για τις απευθείας αναθέσεις.

Όσον αφορά τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, ο δημοσιονομικός κανονισμός της ΕΕ θεσπίζει το πλαίσιο για τη χορήγηση επιχορηγήσεων κατόπιν των εν λόγω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Οι ισχύοντες κανόνες προβλέπουν σημαντικά περιθώρια ευέλικτης διαχείρισης της διαδικασίας από τις αναθέτουσες αρχές και τους διατάκτες.

Η πείρα έχει δείξει ότι τα σφάλματα στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων δεν είναι σε γενικές γραμμές ποσοτικώς προσδιορίσιμα.

Με βάση τη μεθοδολογία για το ΥΠΣ, εάν είχαν αναφερθεί τέτοια μη ποσοτικώς προσδιορίσιμα σφάλματα, δεν θα προσέθεταν αξία στον γενικό σκοπό της μελέτης, που συνίσταται στη μέτρηση του υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος.

8.15 Ο αριθμός των πράξεων που αφορούν επιχορηγήσεις που περιλαμβάνονται στο συνολικό ποσοστό έχει ήδη αυξηθεί μετά από σύσταση του Συνεδρίου στην ετήσια έκθεσή του για το 2017.

Σκοπός του **πρόσθετου δείγματος επιχορηγήσεων** είναι να παράσχει στην Επιτροπή τεκμηριωμένες πληροφορίες που συμπληρώνουν τα σχετικά με τις επιχορηγήσεις στοιχεία που παρέχει το κύριο δείγμα. Αυτό παρέχει τη βάση για να αποφασίσει η διοίκηση εάν απαιτείται επιφύλαξη για τις επιχορηγήσεις. Το πρόσθετο δείγμα 96 διαστημάτων δειγματοληψίας (που αντιπροσωπεύει το 1/3 του συνολικού πληθυσμού της μελέτης για το ΥΠΣ) πληροί την απαίτηση αυτή. Ένα υψηλότερο επίπεδο εμπιστοσύνης απαιτεί πολύ μεγαλύτερο δείγμα (+ 88 πράξεις για επίπεδο εμπιστοσύνης 95 %). Αυτό δεν θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη του βασικού στόχου που επιδιώκεται με τη δημιουργία πρόσθετου δείγματος επιχορηγήσεων. Η τρέχουσα προσέγγιση ανταποκρίνεται στις βασικές προτεραιότητες, δηλαδή τη διασφάλιση αξιοπιστίας και την οικονομική αποδοτικότητα των ελέγχων.

8.16 Όπως αναφέρει το Συνέδριο, καμία εκτίμηση δεν περιλαμβανόταν στη **μελέτη της ΓΔ NEAR για το ΥΠΣ του 2019**. Στη μελέτη του 2018 υπήρχαν 2 εκτιμήσεις για περισσότερες από 400 πράξεις.

Οι **εκτιμήσεις** αποτέλεσαν μέρος της **μεθοδολογίας για το ΥΠΣ** για εννέα έτη. Το **ασφάλιστρο κινδύνου** θεσπίστηκε το 2017 προκειμένου να παρασχεθεί μια αντικειμενική βάση για την εκτίμηση των σφαλμάτων, η οποία δεν επιτρέπει τη χειραγώγηση από τον ανάδοχο ή την Επιτροπή.

Στις ελάχιστες περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται εκτίμηση, ο ανάδοχος ακολουθεί το **εγχειρίδιο για το ΥΠΣ**. Εκτίμηση μπορεί να γίνει μόνο εάν η τεκμηρίωση δεν παρασχεθεί για υλικοτεχνικούς ή νομικούς λόγους. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, αναφέρεται ένα ποσοτικώς προσδιορίσιμο σφάλμα.

Στις περιπτώσεις που υπάρχει υλικοτεχνικός ή νομικός λόγος για την εκτίμηση, εφαρμόζεται η προσέγγιση του ασφαλίστρου κινδύνου, με ασφάλιστρο κινδύνου 5 % για τις πράξεις που προστίθενται στο ισχύον ποσοστό σφάλματος. Εάν δεν υπάρχει αυτό το ασφάλιστρο κινδύνου, το σφάλμα θα αντιμετωπίζεται ως μη ποσοτικώς προσδιορίσιμο.

8.17 Η Επιτροπή θεωρεί ότι **δεν αποδόθηκε υπερβολικά υψηλός βαθμός αξιοπιστίας στις ελεγκτικές εργασίες άλλων ελεγκτών**. Αποφάσεις για να θεωρηθούν πλήρως και μερικώς αξιόπιστες οι προηγούμενες ελεγκτικές εργασίες λαμβάνονται σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και η επανάληψη προηγούμενων ελεγκτικών εργασιών που έχουν ολοκληρωθεί στο πλαίσιο των εφαρμοστέων επαγγελματικών προτύπων, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των διεθνών προτύπων ελέγχου, θα ήταν υπερβολική και δυσανάλογη προς τον στόχο του ελέγχου της μελέτης για το ΥΠΣ.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο αριθμός των αποφάσεων να θεωρηθούν πλήρως αξιόπιστες οι εργασίες μειώθηκε το 2019.

Η υιοθέτηση **πλήρους αξιοπιστίας** για μεμονωμένη πράξη συνεπάγεται ότι δεν απαιτείται ελεγκτική δοκιμασία επαλήθευσης για την πράξη. Ωστόσο, εξακολουθούν να ισχύουν όλες οι άλλες διαδικασίες.

Προκειμένου να αποφασίσει εάν θα θεωρήσει πλήρως ή μερικώς αξιόπιστη προηγούμενη ελεγκτική εργασία, ο ανάδοχος διενεργεί ορισμένους ελέγχους. Οι έλεγχοι αυτοί είναι σχεδιασμένοι και προσδιορίζουν τα σφάλματα που δεν έχουν εντοπιστεί από προηγούμενες ελεγκτικές εργασίες οι οποίες πρέπει να θεωρηθούν πλήρως αξιόπιστες.

Οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται σε περίπτωση απόδοσης **μερικής αξιοπιστίας** είναι πιο εκτεταμένοι και περιλαμβάνουν ελεγκτική δοκιμασία επαλήθευσης. Η απόδοση μερικής αξιοπιστίας και η απόδοση πλήρους αξιοπιστίας δεν είναι το ίδιο. Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να αποφεύγεται η απόδοση υπερβολικά υψηλού βαθμού αξιοπιστίας στις ελεγκτικές εργασίες άλλων ελεγκτών και ότι στην περίπτωση της μελέτης του 2019 για ΥΠΣ δεν αποδόθηκε τέτοιος υπερβολικά υψηλός βαθμός αξιοπιστίας.

Σε περίπτωση που δεν αποδίδεται αξιοπιστία στο ελεγκτικό έργο άλλων ελεγκτών όταν κρίνεται ορθό, τότε ο δικαιούχος υπόκειται σε δύο ελέγχους/επαληθεύσεις της ίδιας πράξης.

ΓΔ NEAR ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων

8.21 Η πρόταση που συμπεριλήφθηκε στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2018 δεν περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019: *«η μελέτη για το ΥΠΣ δεν είναι έλεγχος που παρέχει ελεγκτική γνώμη. Ωστόσο, η ΓΔ καταλήγει στα δικά της συμπεράσματα από την έκθεση πραγματικών πορισμάτων του ελεγκτή. Οι ελεγκτές χρησιμοποιούν επαγγελματικές δεξιότητες βάσει συγκεκριμένων συμφωνημένων διαδικασιών και βάσει των διεθνών προτύπων της IFAC για τις*

συναφείς υπηρεσίες (ISRS 4400)». Η πρόταση αυτή θα περιληφθεί στις μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύσταση 8.1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση.

Σύσταση 8.2

Η Επιτροπή δεν αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση.

Σκοπός του **πρόσθετου δείγματος επιχορηγήσεων** είναι να παράσχει στην Επιτροπή τεκμηριωμένες πληροφορίες που συμπληρώνουν (και βελτιώνουν) τα σχετικά με τις επιχορηγήσεις στοιχεία που παρέχει το κύριο δείγμα.

Ένα υψηλότερο επίπεδο εμπιστοσύνης απαιτεί πολύ μεγαλύτερο δείγμα, με αντίστοιχη αύξηση του κόστους, χωρίς να συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη του γενικού στόχου για πρόσθετο δείγμα επιχορηγήσεων. Η προσέγγιση αυτή τηρεί επίσης την αρχή της αποδοτικότητας ως προς το κόστος των ελέγχων.

Σύσταση 8.3

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Η Επιτροπή ενισχύει συνεχώς τους ελέγχους και περιλαμβάνει στα **ετήσια σχέδια δράσης** της νέες δράσεις για την πρόληψη επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων σχετικά με τις δραστηριότητές της.

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΔΙΟΪΚΗΣΗ - ΤΟΜΕΑΣ 5 ΤΟΥ ΠΑΠ

Παράρτημα 2

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

9.8. Το Κοινοβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την παρατήρηση και έχει επανεξετάσει και αντιμετωπίσει τις επιμέρους περιπτώσεις μετά τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου: επαναχαρακτήρισε τις δαπάνες ως μη επιστρεπτέες σε μία περίπτωση· σε μία πράξη το Κοινοβούλιο αποφάσισε να μην ανακαλέσει τη θέση του, ενώ μια άλλη συναλλαγή διερευνήθηκε περαιτέρω και έγινε δεκτή από το Κοινοβούλιο βάσει πρόσθετων διευκρινίσεων και αποδεικτικών στοιχείων που ελήφθησαν από το ενδιαφερόμενο ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα. Το Κοινοβούλιο τονίζει ωστόσο ότι η διοίκησή του είναι η εξουσιοδοτημένη υπηρεσία για την καταβολή της επιδότησης στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα, αλλά δεν είναι υπεύθυνη για τις ουσιαστικές δαπάνες τους: οι ισχύοντες κανόνες προβλέπουν μέθοδο έμμεσης διαχείρισης που βασίζεται στη χορήγηση συνεισφορών στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα. Οι δικαιούχοι των κονδυλίων είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων. Το Κοινοβούλιο παρέχει καθοδήγηση και διενεργεί εκ των υστέρων επαληθεύσεις σε δειγματοληπτική βάση. Μέρος των εργασιών εκ των υστέρων επαλήθευσης ανατίθεται σε εντεταλμένο εξωτερικό ελεγκτή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Συστάσεις

9.21. Το Κοινοβούλιο υπογραμμίζει ότι παρασχέθηκε ολοκληρωμένη καθοδήγηση και κατάρτιση στις πολιτικές ομάδες, αλλά η σύσταση συμπεριλήφθηκε εκ νέου λόγω παρόμοιων ζητημάτων στους κόλπους ενός ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος. Στο πλαίσιο αυτό, το Κοινοβούλιο υπογραμμίζει επίσης ότι καταβλήθηκαν και εξακολουθούν να καταβάλλονται επιπλέον προσπάθειες για την παροχή ολοκληρωμένων πληροφοριών και καθοδήγησης στα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα σχετικά με θέματα για τα οποία έχουν εντοπιστεί προβλήματα. Ενώ οι πολιτικές ομάδες αποτελούν μέρος θεσμικού οργάνου της ΕΕ, τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα είναι ανεξάρτητοι οργανισμοί με ευρωπαϊκό καθεστώς, αλλά υπόκεινται εν μέρει στους εθνικούς κανόνες για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Ως εκ τούτου, εγκρίνονται στοχευμένα μέτρα για τη βελτίωση της πρακτικής των εν λόγω οργανισμών όσον αφορά τις δαπάνες. Ένας οδηγός σχετικά με τη χορηγούμενη χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων

των βέλτιστων πρακτικών για την υλοποίηση της χρηματοδότησης, επικαιροποιείται τακτικά και παρέχεται στους δικαιούχους. Ειδικά θέματα, όπως η σύναψη συμβάσεων, εξετάζονται επίσης σε χωριστά καθοδηγητικά σημειώματα και σε συνεδριάσεις που διοργανώνονται με όλους τους δικαιούχους.

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΔΙΟΪΚΗΣΗ - ΤΟΜΕΑΣ 5 ΤΟΥ ΠΔΠ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Απάντηση στις παρατηρήσεις επί των σημείων 9.11 και 9.12:

«Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συμφωνεί με τις παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Απάντηση στη σύσταση επί του σημείου 9.1:

«Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αναγνωρίζει τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η διαδικασία του 2019 για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα εσωτερικού ελέγχου ανέδειξε την ανάγκη εφαρμογής μιας πολιτικής για την αντιμετώπιση των ευαίσθητων λειτουργιών και τη θέσπιση διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τα εξής:

- τον ορισμό των ευαίσθητων λειτουργιών·
- την εκτίμηση των κινδύνων βάσει της χρήσης τυποποιημένων δεικτών («κόκκινες σημαίες»·
- την ποσοτικοποίηση των κινδύνων βάσει του συνολικού αριθμού κόκκινων σημαιών που συνδέονται με μια λειτουργία·
- τον μετριασμό των κινδύνων (μεταξύ άλλων με τον καθορισμό των αναγκαίων για το σκοπό αυτό ελέγχων).

Οι προπαρασκευαστικές δραστηριότητες (δηλαδή η θέσπιση μεθοδολογίας και η διαδικασία καθορισμού) ξεκίνησαν το Α' εξάμηνο του 2020 και η νέα πολιτική θα πρέπει να έχει τεθεί σε εφαρμογή έως το 2021.»

**Ετήσια έκθεση σχετικά με τις
δραστηριότητες που
χρηματοδοτήθηκαν από το όγδοο,
ένατο, δέκατο και ενδέκατο
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το
οικονομικό έτος 2019**

Περιεχόμενα

		Σελίδα
Γενική εισαγωγή		335
Κεφάλαιο Ι	Εκτέλεση του προϋπολογισμού του όγδου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ	338
Κεφάλαιο ΙΙ	Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ σχετικά με τα ΕΤΑ	341
Κεφάλαιο ΙΙΙ	Επιδόσεις	364
Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής		370

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	01-05
Σύντομη περιγραφή των Ευρωπαϊκών Ταμείων Ανάπτυξης	02-05
Κεφάλαιο Ι – Εκτέλεση του προϋπολογισμού του όγδου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ	06-09
Κεφάλαιο ΙΙ – Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ σχετικά με τα ΕΤΑ	Ι.-41
Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ απευθυνόμενη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο ΕΤΑ - Έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή	Ι.-XXΙ.
Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης αξιοπιστίας	10-41
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	10-14
Αξιοπιστία των λογαριασμών	15
Κανονικότητα των πράξεων	16-25
Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης	26-41
Συμπέρασμα και συστάσεις	42-45
Συμπέρασμα	42-43
Συστάσεις	44-45
Κεφάλαιο ΙΙΙ – Επιδόσεις	46-47
Παραρτήματα	
Παράρτημα Ι — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις των ΕΤΑ	
Παράρτημα ΙΙ — Πληρωμές το 2019 στο πλαίσιο των ΕΤΑ ανά βασική περιοχή	
Παράρτημα ΙΙΙ — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων για τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης	

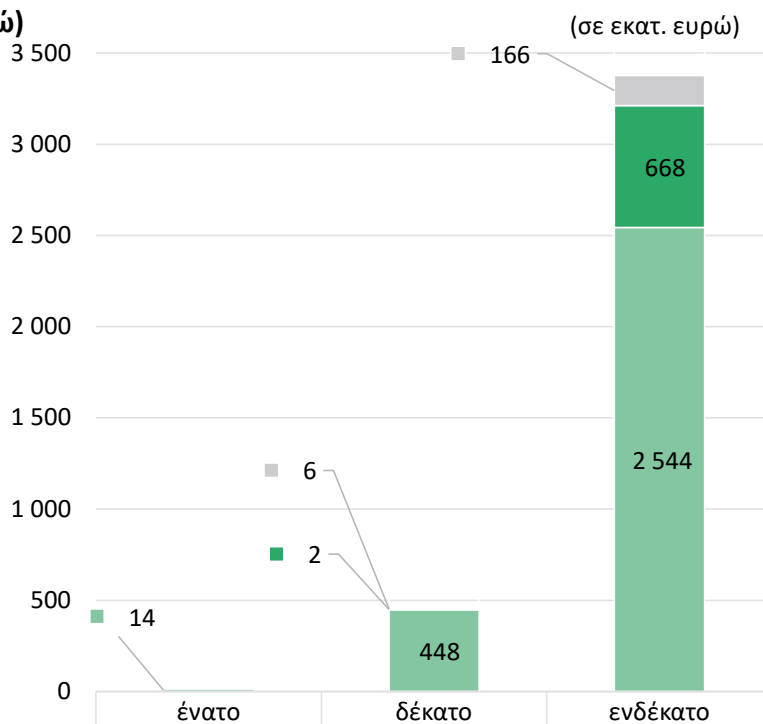
Εισαγωγή

01 Στην παρούσα ετήσια έκθεση παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις μας σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ). Στο **πλαίσιο 1** παρουσιάζονται συνοπτικά οι κύριες δραστηριότητες και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα το 2019.

Πλαίσιο 1

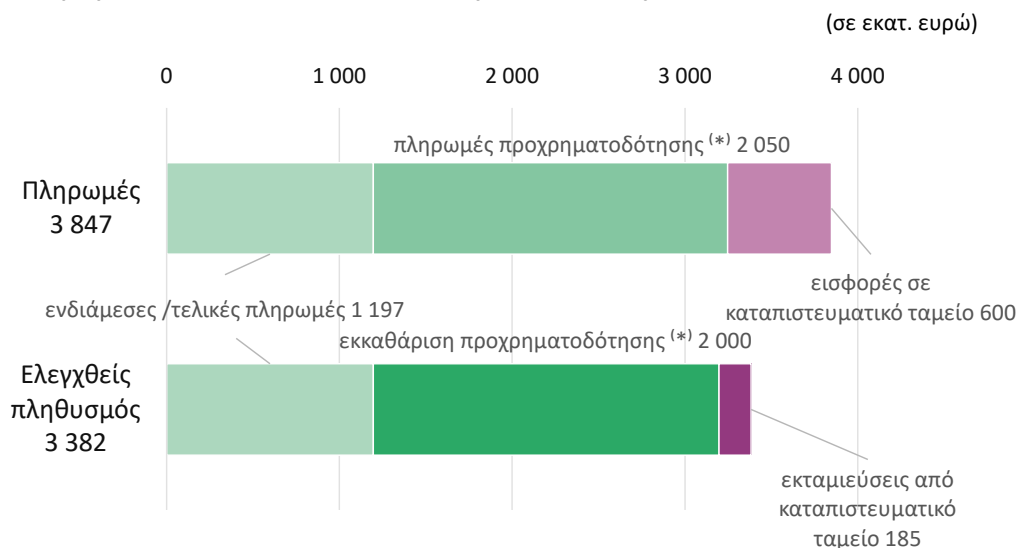
Οικονομική επισκόπηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων Ανάπτυξης για το 2019

Πληρωμές στο πλαίσιο των ΕΤΑ ανά κονδύλιο του προϋπολογισμού και ανά είδος (σε εκατ. ευρώ)

	ένατο	δέκατο	ενδέκατο
ΣΥΝΟΛΟ	14	456	3 377
Διοίκηση	-	6	166
Δημοσιονομική στήριξη	-	2	668
Έργα	14	448	2 544

Πληρωμές στο πλαίσιο των ΕΤΑ και ελεγχθείς πληθυσμός

(*) Σύμφωνα με τον εναρμονισμένο ορισμό των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 11 του **παράρτηματος 1.1** της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2019).

Πηγή: Ενοποιημένοι λογαριασμοί του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ για το οικονομικό έτος 2019.

Σύντομη περιγραφή των Ευρωπαϊκών Ταμείων Ανάπτυξης

02 Από τη συγκρότησή τους το 1959, τα ΕΤΑ αποτελούν το κύριο μέσο που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για την παροχή ενισχύσεων στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας προς τα κράτη της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), καθώς και προς τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ). Η *συμφωνία εταιρικής σχέσης*, η οποία υπεγράφη στην Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 με εικοσαετή διάρκεια ισχύος («συμφωνία Κοτονού»), συνιστά το πλαίσιο που διέπει σήμερα τις σχέσεις της ΕΕ με τα κράτη ΑΚΕ και τις ΥΧΕ. Πρωταρχικός στόχος της είναι η μείωση και, μακροπρόθεσμα, η εξάλειψη της φτώχειας.

03 Η φύση των ΕΤΑ είναι ιδιαίτερη επειδή:

- α) Οι συνεισφορές των κρατών μελών βασίζονται σε ποσοστώσεις ή «κλίμακες συνεισφοράς», οι οποίες καθορίζονται από τις εθνικές κυβερνήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- β) Η διαχείρισή τους ασκείται από την Επιτροπή, εκτός του πλαισίου του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ, και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

- γ) Λόγω του διακυβερνητικού χαρακτήρα των ΕΤΑ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει πιο περιορισμένο ρόλο στη λειτουργία τους σε σύγκριση με αυτόν που διαδραματίζει όσον αφορά τα μέσα αναπτυξιακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ: ειδικότερα, δεν παρεμβαίνει στον καθορισμό και την κατανομή των πόρων των ΕΤΑ. Ωστόσο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξακολουθεί να είναι η αρμόδια για την *απαλλαγή αρχή*, εξαιρουμένης της επενδυτικής διευκόλυνσης, η οποία τελεί υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ και δεν εμπίπτει ως εκ τούτου στο πεδίο αναφοράς του ελέγχου μας ^{1 2}.
- δ) Η αρχή της *ετήσιας διάρκειας* δεν ισχύει για τα ΕΤΑ. Οι συμφωνίες ΕΤΑ συνάπτονται συνήθως για περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων πέντε έως επτά ετών και οι πληρωμές μπορούν να πραγματοποιούνται για πολύ μεγαλύτερο διάστημα.

04 Η διαχείριση των ΕΤΑ ασκείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από τη Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΓΔ DEVCO)³ της Επιτροπής.

05 Οι δαπάνες που εξετάζονται στην παρούσα έκθεση υλοποιούνται με ευρύ φάσμα μεθόδων, όπως συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, δημοσιονομική στήριξη και προϋπολογιζόμενες δαπάνες, σε 79 χώρες.

¹ Βλέπε άρθρα 43, 48-50 και 58 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/323 του Συμβουλίου, της 2ας Μαρτίου 2015, για τον δημοσιονομικό κανονισμό που εφαρμόζεται στο ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΕ L 58 της 3.3.2015, σ. 17).

² Το 2012 συνήφθη μεταξύ της ΕΤΕπ, της Επιτροπής και του ΕΕΣ τριμερής συμφωνία [άρθρο 134 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 215/2008 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2008, σχετικά με τον δημοσιονομικό κανονισμό που εφαρμόζεται στο δέκατο ΕΤΑ (ΕΕ L 78 της 19.3.2008, σ. 1)] στην οποία ορίζονται οι κανόνες που διέπουν τον έλεγχο των πράξεων αυτών από το ΕΕΣ. Η επενδυτική διευκόλυνση δεν καλύπτεται από τη δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ.

³ Με την εξαίρεση του 1,14 % των δαπανών των ΕΤΑ για το 2019, τις οποίες διαχειρίστηκε η Γενική Διεύθυνση Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας (ΓΔ ECHO).

Κεφάλαιο Ι – Εκτέλεση του προϋπολογισμού του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ

06 Ο προϋπολογισμός του όγδοου ΕΤΑ (1995-2000) ανερχόταν σε 12 840 εκατομμύρια ευρώ, του ενάτου ΕΤΑ (2000-2007) σε 13 800 εκατομμύρια ευρώ και του δέκατου ΕΤΑ (2008-2013) σε 22 682 εκατομμύρια ευρώ.

07 Η εσωτερική συμφωνία για τη σύσταση του ενδέκατου ΕΤΑ⁴ (2015-2020) τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2015. Το διάστημα μεταξύ 2013 και 2015, εν αναμονή της επικύρωσης του ενδέκατου ΕΤΑ, η ανάληψη υποχρεώσεων γινόταν μέσω *μεταβατικού μηχανισμού* ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχεια. Το ενδέκατο ΕΤΑ διαθέτει προϋπολογισμό 30 506 εκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων 29 089 εκατομμύρια ευρώ διατίθενται για τις χώρες ΑΚΕ, 364,5 εκατομμύρια ευρώ για τις ΥΧΕ και 1 052,5 εκατομμύρια ευρώ για διοικητικές δαπάνες.

08 Στο *πλαίσιο 2* παρουσιάζεται η χρησιμοποίηση των πόρων των ΕΤΑ τόσο για το 2019 όσο και σωρευτικά.

⁴ ΕΕ L 210 της 6.8.2013, σ. 1.

Πλαίσιο 2

Χρησιμοποίηση των πόρων των ΕΤΑ στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Κατάσταση στο τέλος του 2018		Εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά το οικονομικό έτος 2019 (καθαρά ποσά) ⁶					Κατάσταση στο τέλος του 2019					
	Συνολικό ποσό	Ποσοστό εκτέλεσης ²	8ο ΕΤΑ ³	9ο ΕΤΑ ³	10ο ΕΤΑ	11ο ΕΤΑ ³	Συνολικό ποσό	8ο ΕΤΑ	9ο ΕΤΑ	10ο ΕΤΑ	11ο ΕΤΑ	Συνολικό ποσό	Ποσοστό εκτέλεσης ²
Α - ΠΟΡΟΙ¹	76 739	91 %	-1	-42	7	-139	-175	10 377	15 348	21 430	29 608	76 763	96 %
Β - ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ													
1. Συνολικές αναλήψεις υποχρεώσεων ⁴	69 998		-2	-22	183	3 153	3 311	10 375	15 335	21 088	26 511	73 309	
2. Επιμέρους αναλήψεις υποχρεώσεων ⁵	64 182		-1	-4	-51	3 557	3 501	10 374	15 302	20 310	21 697	67 683	
3. Πληρωμές	53 567		0	14	456	3 377	3 847	10 375	15 201	19 285	12 553	57 414	
Γ - Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων (Β1-Β3)	16 432	21 %						0	134	1 803	13 959	15 896	21 %
Δ - Διαθέσιμο υπόλοιπο (Α-Β1)	6 741	9 %						2	12	342	3 097	3 454	4 %

¹ Περιλαμβάνονται οι αρχικές χορηγήσεις του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ, η συγχρηματοδότηση, οι τόκοι, διάφοροι πόροι και μεταφορές από προηγούμενα ΕΤΑ.

² Ως ποσοστό των πόρων.

³ Τα αρνητικά ποσά αντιστοιχούν σε αποδεσμεύσεις.

⁴ Οι συνολικές αναλήψεις υποχρεώσεων αφορούν αποφάσεις χρηματοδότησης.

⁵ Οι επιμέρους αναλήψεις υποχρεώσεων αφορούν επιμέρους συμβάσεις.

⁶ Καθαρές αναλήψεις υποχρεώσεων μετά τις αποδεσμεύσεις. Καθαρές πληρωμές μετά τις ανακτήσεις.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων λογαριασμών του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ για το οικονομικό έτος 2019. Τα αριθμητικά στοιχεία που παρουσιάζονται δεν καλύπτουν το τμήμα των ΕΤΑ που τελεί υπό τη διαχείριση της ΕΤΕπ.

09 Κάθε χρόνο, η ΓΔ DEVCO ορίζει η ίδια βασικούς δείκτες επιδόσεων (ΒΔΕ) για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποδοτική χρήση των πόρων. Οι δείκτες αυτοί δείχνουν ότι, το 2019, η ΓΔ DEVCO πέτυχε τις τιμές-στόχο της για μείωση των παλαιών προχρηματοδοτήσεων και των αχρησιμοποίητων αναλήψεων υποχρεώσεων κατά 25 %, καθώς και των ληξασών συμβάσεων σε ποσοστό ίσο ή κατώτερο του 15 % (βλέπε [πλαίσιο 3](#)). Αμφότεροι οι στόχοι αυτοί τέθηκαν τόσο για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητας της ΓΔ DEVCO όσο και ως ειδικός στόχος για τα ΕΤΑ.

Πλαίσιο 3

Βασικοί δείκτες επιδόσεων (ΒΔΕ) σχετικά με τη μείωση των παλαιών προχρηματοδοτήσεων, των αχρησιμοποίητων αναλήψεων υποχρεώσεων και των ληξασών συμβάσεων

Η ΓΔ DEVCO υπερέβη τις τιμές-στόχο της το 2019, μειώνοντας τις παλαιές προχρηματοδοτήσεις κατά 37 % για τα ΕΤΑ (40 % για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς της) και τις παλαιές αχρησιμοποίητες αναλήψεις υποχρεώσεων κατά 36 % (35 % για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς της). Όσον αφορά το 2020, αποφάσισε να θέσει νέα τιμή-στόχο για τους εν λόγω δύο ΒΔΕ που να συμβαδίζει με τις διαρκώς βελτιούμενες επιδόσεις της.

Η ΓΔ DEVCO πέτυχε επίσης τον συνολικό στόχο των ΒΔΕ για διατήρηση του ποσοστού των ληξασών συμβάσεων που εξακολουθούν να είναι ανοικτές στο σύστημα κατώτερο ή ίσο του 15 %, σημειώνοντας ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο του 15 % για τα ΕΤΑ και 13 % για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς της. Οι ΒΔΕ για τα ΕΤΑ βελτιώθηκαν το 2018 (17 %) και το 2017 (19 %) ως αποτέλεσμα των νέων διαδικασιών που καθιερώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2017.

Κεφάλαιο II – Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ σχετικά με τα ΕΤΑ

Δήλωση αξιοπιστίας του ΕΕΣ απευθυνόμενη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο ΕΤΑ - Έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

I. Ελέγξαμε:

- α) τους ετήσιους λογαριασμούς του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ, οι οποίοι περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών του καθαρού ενεργητικού και την έκθεση σχετικά με τη δημοσιονομική εκτέλεση για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι οποίοι εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 16 Ιουνίου 2020· και
- β) τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων, για τη δημοσιονομική διαχείριση των οποίων είναι υπεύθυνη η Επιτροπή⁵.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

II. Κατά τη γνώμη μας, οι ετήσιοι λογαριασμοί του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 παρέχουν εύλογη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης την 31η Δεκεμβρίου 2019, των αποτελεσμάτων των πράξεών τους, των ταμειακών ροών τους και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού τους για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό των ΕΤΑ και λογιστικούς κανόνες που βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

⁵ Δυνάμει των άρθρων 43, 48 έως 50 και 58 του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο ενδέκατο ΕΤΑ, η παρούσα δήλωση αξιοπιστίας δεν καλύπτει το τμήμα των πόρων των ΕΤΑ που διαχειρίζεται η ΕΤΕπ.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων

III. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Δαπάνες

Αρνητική γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών

IV. Κατά τη γνώμη μας, λόγω της σοβαρότητας του ζητήματος που παρουσιάζεται στο σημείο υπό τον τίτλο «Στοιχεία για τη θεμελίωση αρνητικής γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί», οι δαπάνες που εγκρίθηκαν στους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 περιέχουν ουσιώδη σφάλματα.

Στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης

V. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (ISA) και τους κώδικες δεοντολογίας της IFAC, καθώς και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των ανώτατων οργάνων ελέγχου του INTOSAI (ISSAI). Οι ευθύνες που απορρέουν από τα εν λόγω πρότυπα και κώδικες περιγράφονται αναλυτικότερα στην ενότητα της έκθεσής μας υπό τον τίτλο «Αρμοδιότητες του ελεγκτή». Επίσης, έχουμε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και εκπληρώσει τις δεοντολογικές υποχρεώσεις που υπέχουμε σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας για επαγγελματίες λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας για Λογιστές. Φρονούμε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που συγκεντρώσαμε είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Στοιχεία για τη θεμελίωση αρνητικής γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών

VI. Οι δαπάνες που καταχωρίστηκαν το 2019 αναφορικά με το όγδοο, ένατο, δέκατο και ενδέκατο ΕΤΑ περιέχουν ουσιώδη σφάλματα. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος που υπολογίσαμε όσον αφορά τις δαπάνες που εγκρίθηκαν στους λογαριασμούς είναι 3,5 %.

Κύρια ζητήματα του ελέγχου

VII. Κύρια ζητήματα του ελέγχου είναι αυτά που, κατά την επαγγελματική κρίση μας, είχαν τη μεγαλύτερη βαρύτητα στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της υπό εξέταση περιόδου. Πρόκειται για ζητήματα τα οποία εξετάστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων συνολικά, καθώς και κατά τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών, αλλά επί των οποίων δεν διατυπώνουμε χωριστή γνώμη.

Δεδουλευμένα έξοδα

VIII. Αξιολογήσαμε τα δεδουλευμένα έξοδα που παρουσιάζονται στους λογαριασμούς (βλέπε σημείωση 2.8) τα οποία βασίστηκαν σε μεγάλο βαθμό σε εκτιμήσεις. Στο τέλος του 2019, η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι επιλέξιμες δαπάνες που είχαν πραγματοποιηθεί χωρίς όμως να έχουν ακόμη δηλωθεί από τους δικαιούχους ανέρχονταν σε 5 074 εκατομμύρια ευρώ (έναντι 5 133 εκατομμυρίων ευρώ στο τέλος του 2018).

IX. Εξετάσαμε τον τρόπο υπολογισμού που εφαρμόστηκε για την εκτίμηση των εν λόγω δεδουλευμένων και αξιολογήσαμε δείγμα 30 διαφορετικών συμβάσεων προκειμένου να διαπιστώσουμε κατά πόσον συνέτρεχε κίνδυνος ανακριβούς εκτίμησής τους. Βάσει των εργασιών μας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα δεδουλευμένα έξοδα ενεγράφησαν ορθά στους τελικούς λογαριασμούς.

Πιθανός αντίκτυπος της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση στους λογαριασμούς των ΕΤΑ για το 2019

X. Στις 29 Μαρτίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε επίσημα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την απόφασή του να αποχωρήσει από την ΕΕ. Στις 12 Νοεμβρίου 2019 η Επιτροπή δημοσίευσε τη συμφωνία αποχώρησης, στην οποία καθορίζονται οι ρυθμίσεις για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με αυτή, το Ηνωμένο Βασίλειο θα παραμείνει συμβαλλόμενο μέρος των ΕΤΑ έως το κλείσιμο του ενδέκατου ΕΤΑ, καθώς και όλων των προηγούμενων που δεν έχουν κλείσει, και θα έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με εκείνες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της εσωτερικής συμφωνίας για τη σύσταση του ενδέκατου ΕΤΑ, καθώς και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα προηγούμενα ΕΤΑ έως το κλείσιμό τους.

XI. Η συμφωνία αποχώρησης ορίζει επίσης ότι στις περιπτώσεις που υπάρχουν ποσά από έργα στο πλαίσιο του δέκατου ή προηγούμενων ΕΤΑ, τα οποία δεν έχουν δεσμευθεί ή έχουν αποδεσμευθεί την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συγκεκριμένης συμφωνίας, το μερίδιο του Ηνωμένου Βασιλείου στα ποσά αυτά δεν θα επαναχρησιμοποιηθεί. Το αυτό ισχύει για το μερίδιο του Ηνωμένου

Βασιλείου στους πόρους του ενδέκατου ΕΤΑ που δεν θα έχουν δεσμευθεί ή θα έχουν αποδεσμευθεί μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

XII. Βάσει των ανωτέρω, δεν αναφέρεται καμία δημοσιονομική επίπτωση στους λογαριασμούς των ΕΤΑ για το 2019. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί των ΕΤΑ στις 31 Δεκεμβρίου 2019 απεικονίζουν ορθά τη διαδικασία αποχώρησης μέχρι την ημερομηνία εκείνη.

Αρμοδιότητες της διοίκησης

XIII. Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 της ΣΛΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό του ενδέκατου ΕΤΑ, η διοίκηση φέρει την ευθύνη για την κατάρτιση και την παρουσίαση των ετήσιων λογαριασμών των ΕΤΑ βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα, καθώς και για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η αρμοδιότητα αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων ελέγχου με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων οι οποίες να μην περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Η Επιτροπή φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί των ΕΤΑ.

XIV. Κατά την κατάρτιση των λογαριασμών των ΕΤΑ, η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας των ΕΤΑ να διατηρηθούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση τυχόν σχετικών ζητημάτων και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, εκτός εάν σκοπεύει να προβεί στην εκκαθάριση της οντότητας ή σε παύση δραστηριοτήτων ή εάν δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση παρά να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο.

XV. Η Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με την επίβλεψη της διαδικασίας υποβολής των οικονομικών εκθέσεων των ΕΤΑ.

Οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών των ΕΤΑ και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

XVI. Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία ουσιωδών ανακρίβειών στους λογαριασμούς των ΕΤΑ όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών όσο και ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Εύλογη βεβαιότητα σημαίνει βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι

στο πλαίσιο του ελέγχου εντοπίζονται πάντοτε όλες οι περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε ουσιώδεις, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε έκαστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν οποιαδήποτε οικονομική απόφαση που βασίζεται σε αυτούς τους λογαριασμούς των ΕΤΑ.

XVII. Καθόσον ο έλεγχός μας διενεργείται σύμφωνα με τα ISA και τα ISSAI, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε την επαγγελματική επιφυλακτικότητά μας καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- ο Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ύπαρξης ουσιωδών ανακριβειών στους λογαριασμούς των ΕΤΑ και ουσιώδους μη συμμόρφωσης των σχετικών πράξεων με τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου των ΕΤΑ, οφειλόμενων σε απάτη ή σφάλμα. Σχεδιάζουμε και εκτελούμε ελεγκτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και συλλέγουμε αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας. Οι περιπτώσεις ουσιώδους ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης οφειλόμενων σε απάτη είναι δυσκολότερο να εντοπιστούν από τις αντίστοιχες περιπτώσεις που οφείλονται σε σφάλμα, καθότι η απάτη μπορεί να συνοδεύεται από αθέμιτη σύμπραξη, παραποίηση, εσκεμμένη παράλειψη, ψευδή δήλωση ή καταστρατήγηση εσωτερικής δικλίδας ελέγχου. Κατά συνέπεια, είναι μεγαλύτερος ο κίνδυνος μη εντοπισμού τέτοιων περιπτώσεων.
- ο Διαμορφώνουμε σφαιρική εικόνα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που αποτελεί αντικείμενο του συγκεκριμένου ελέγχου μας προκειμένου να σχεδιάσουμε τις αρμόζουσες ελεγκτικές διαδικασίες, αλλά όχι προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- ο Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόζει η διοίκηση, καθώς και τον εύλογο χαρακτήρα των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων στις οποίες προβαίνει η διοίκηση.
- ο Εξάγουμε συμπέρασμα σχετικά με την ενδεδειγμένη ή μη χρήση από τη διοίκηση της λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, και, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου που συλλέγονται, σχετικά με το κατά πόσον υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα λόγω γεγονότων ή συνθηκών που ενδεχομένως θέτουν σημαντικά εν αμφιβόλω την ικανότητα των ΕΤΑ να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους. Εάν το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι η ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, οφείλουμε στην έκθεση ελέγχου μας να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στους λογαριασμούς των ΕΤΑ ή, εάν οι γνωστοποιήσεις αυτές δεν είναι επαρκείς, να διατυπώσουμε διαφοροποιημένη γνώμη. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που

συγκεντρώνουμε μέχρι την ημερομηνία της έκθεσής μας. Ωστόσο, υπάρχει το ενδεχόμενο μελλοντικά γεγονότα ή περιστάσεις να οδηγήσουν σε αδυναμία της ελεγχόμενης μονάδας να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- ο Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση και δομή και το συνολικό περιεχόμενο των ετήσιων λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσον οι ετήσιοι λογαριασμοί εκφράζουν κατά εύλογο τρόπο τις πράξεις και τα γεγονότα στα οποία αυτοί βασίζονται.

XVIII. Ενημερώνουμε τη διοίκηση, μεταξύ άλλων, σχετικά με την προβλεπόμενη εμβέλεια και το χρονοδιάγραμμα των ελεγκτικών εργασιών, καθώς και σχετικά με σημαντικές διαπιστώσεις του ελέγχου, περιλαμβανομένων τυχόν διαπιστώσεων για σημαντικές ελλείψεις στο σύστημα των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.

XIX. Όσον αφορά τα έσοδα, εξετάζουμε όλες τις συνεισφορές των κρατών μελών και δείγμα άλλων ειδών πράξεων που αφορούν τα έσοδα.

XX. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών αφού πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και εγκριθούν οι δαπάνες. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών (εκτός των προπληρωμών), κατά τη χρονική στιγμή της εκτέλεσής τους. Οι προπληρωμές εξετάζονται όταν ο αποδέκτης των κεφαλαίων παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν την ορθή χρήση τους και τα οποία το θεσμικό όργανο ή ο οργανισμός κάνει δεκτά εκκαθαρίζοντας την προπληρωμή, κάτι που μπορεί να συμβεί το ίδιο έτος ή και αργότερα.

XXI. Μεταξύ των ζητημάτων που αναλύσαμε μαζί με την Επιτροπή, προσδιορίζουμε εκείνα που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο του ελέγχου των λογαριασμών των ΕΤΑ, και τα οποία αποτελούν, ως εκ τούτου, τα κύρια ζητήματα του ελέγχου για την υπό εξέταση περίοδο. Τα ζητήματα αυτά περιγράφονται στην έκθεσή μας, εκτός εάν η δημοσιοποίησή τους αντιβαίνει σε νόμο ή κανονισμό ή εάν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, κρίνουμε ότι ένα ζήτημα δεν πρέπει να δημοσιοποιηθεί στην έκθεσή μας, καθώς πιθανολογείται εύλογα ότι οι αρνητικές συνέπειες μιας τέτοιας γνωστοποίησης θα υπερκερούσαν τα ενδεχόμενα οφέλη της για το δημόσιο συμφέρον.

20 Ιουλίου 2020

Klaus-Heiner LEHNE
Πρόεδρος

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης αξιοπιστίας

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

10 Ο τρόπος προσέγγισης και η μεθοδολογία ελέγχου του ΕΕΣ, που εφαρμόζονται επίσης για τον έλεγχο των ΕΤΑ, περιγράφονται στο **παράρτημα 1.1** της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2019.

11 Οι παρατηρήσεις μας σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών των ΕΤΑ αφορούν τις οικονομικές καταστάσεις⁶ του όγδοου, ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή⁷ και περιήλθαν στο Συνέδριο, μαζί με τη δήλωση πληρότητας του υπολόγου, στις 26 Ιουνίου 2020. Υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες ποσά και δημοσιοποιηθέντα στοιχεία, και αξιολογήσαμε τις λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν, καθώς και τις σημαντικές εκτιμήσεις της Επιτροπής και τη συνολική παρουσίαση των λογαριασμών.

12 Όσον αφορά τον έλεγχο της κανονικότητας των πράξεων, εξετάσαμε δείγμα 126 πράξεων, το οποίο ήταν αντιπροσωπευτικό ολόκληρου του φάσματος των

⁶ Βλέπε άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1877.

⁷ Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό για τα ΕΤΑ· βλέπε άρθρο 38 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1877.

δαπανών στο πλαίσιο των ΕΤΑ. Το δείγμα περιλάμβανε 17 πράξεις που αφορούσαν το καταπιστευματικό ταμείο Βέκου και το καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης για την Αφρική, 89 πράξεις που εγκρίθηκαν από 19 αντιπροσωπείες της ΕΕ⁸ και 20 πληρωμές που εγκρίθηκαν από τις κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής⁹. Δεδομένου ότι τμήμα του ελεγχθέντος πληθυσμού μας είχε ήδη εξεταστεί στο πλαίσιο της μελέτης της ΓΔ DEVCO για το *υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος* (ΥΠΣ) του 2019¹⁰, συμπεριλάβαμε στο δείγμα μας 14 επιπλέον πράξεις, στις οποίες εφαρμόσαμε, κατόπιν προσαρμογής, τα αποτελέσματα¹¹ αυτής της μελέτης. Επομένως, το δείγμα περιλάμβανε συνολικά 140 πράξεις, σε συμφωνία με το μοντέλο διασφάλισης του ΕΕΣ. Στις περιπτώσεις που διαπιστώσαμε σφάλματα στις πράξεις, αναλύσαμε τα σχετικά συστήματα ώστε να εντοπίσουμε τις αδυναμίες.

⁸ Μπαρμπάντος, Μποτσουάνα, Μπουρκίνα Φάσο, Μπουρούντι, Τσαντ, Ακτή Ελεφαντοστού, Κονγκό (Μπραζαβίλ), Κονγκό (Κινσάσα), Δομινικανή Δημοκρατία, Αιθιοπία, Γουινέα, Αϊτή, Μαυριτανία, Μοζαμβίκη, Νιγηρία, Ρουάντα, Σιέρα Λεόνε, Τανζανία και Τόγκο.

⁹ ΓΔ DEVCO: 124 πληρωμές, ΓΔ ECHO: δύο πληρωμές στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας.

¹⁰ Η ΓΔ DEVCO αναθέτει κάθε χρόνο την εκπόνηση μελέτης για το ΥΠΣ, προκειμένου να εκτιμηθεί το επίπεδο των σφαλμάτων που διέλαθαν όλους τους ελέγχους διαχείρισης που διενεργούνται με σκοπό την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των σφαλμάτων για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς της. Η μελέτη για το ΥΠΣ δεν συνιστά εντολή παροχής διασφάλισης ούτε έλεγχο· βασίζεται στη μεθοδολογία και το εγχειρίδιο της ΓΔ DEVCO για το ΥΠΣ.

¹¹ Στο πλαίσιο της επισκόπησης των μελετών για το ΥΠΣ, διαπιστώσαμε ότι, σε σύγκριση με τις δικές μας ελεγκτικές εργασίες, η μεθοδολογία στην οποία βασίζονται προβλέπει πολύ μικρότερο αριθμό επιτόπιων ελέγχων και μικρότερης εμβέλειας ανάλυση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Για τον λόγο αυτό, προσαρμόσαμε, όπως και πέρυσι, τα αποτελέσματα της μελέτης για το ΥΠΣ προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τον βαθμό μη συμμόρφωσης με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων. Στηρίξαμε την προσαρμογή αυτή στις διαπιστώσεις μας που σχετίζονται με τη δήλωση αξιοπιστίας των ετών 2014-2018 για τα ΕΤΑ και στις ελεγκτικές δοκιμασίες πράξεων που είχαν επιλεγεί στο πλαίσιο των μελετών του ΥΠΣ προηγούμενων ετών (βλέπε σημείο [25](#) και [πλαίσιο 6](#)).

Εικόνα 1 – Επίσκεψη ελέγχου για την επιθεώρηση της κατασκευής γέφυρας στη Σιέρρα Λεόνε

Πηγή: ΕΕΣ.

13 Το 2019 εξετάσαμε επίσης τα ακόλουθα:

- α) Όλες τις συνεισφορές των κρατών μελών, καθώς και δείγμα άλλων ειδών πράξεων εσόδων, όπως τις συνεισφορές συγχρηματοδότησης άλλων χωρών.
- β) Διάφορα συστήματα που χρησιμοποιούν η ΓΔ DEVCO και οι αντιπροσωπείες της ΕΕ, τα οποία καλύπτουν: i) τους προληπτικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν από υπαλλήλους της Επιτροπής, εξωτερικούς ελεγκτές (κατ' ανάθεση της Επιτροπής ή των δικαιούχων) ή επόπτες πριν από την πραγματοποίηση των πληρωμών και ii) την παρακολούθηση και εποπτεία, ιδίως τη συνέχεια που δόθηκε στους εξωτερικούς ελέγχους και στην προαναφερθείσα μελέτη για το ΥΠΣ.
- γ) Την αξιοπιστία των πληροφοριών περί κανονικότητας που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO, τη συνέπεια της μεθοδολογίας για την εκτίμηση των επισφαλών ποσών, των μελλοντικών διορθώσεων και ανακτήσεων, καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις της Επιτροπής.

δ) Τη συνέχεια που δόθηκε σε προγενέστερες συστάσεις μας.

14 Όπως αναφέρεται στο σημείο **04**, η ΓΔ DEVCO είναι αυτή που υλοποιεί τα περισσότερα μέσα εξωτερικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται τόσο από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ όσο και από τα ΕΤΑ. Οι παρατηρήσεις μας σχετικά με τα συστήματα, την αξιοπιστία της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων και τη δήλωση του γενικού διευθυντή για το 2019 αφορούν το σύνολο των τομέων αρμοδιότητας της ΓΔ DEVCO.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

15 Στο πλαίσιο του ελέγχου μας διαπιστώσαμε ότι οι λογαριασμοί δεν περιείχαν ουσιώδεις ανακρίβειες.

Κανονικότητα των πράξεων

Έσοδα

16 Οι πράξεις που αφορούν τα έσοδα δεν περιείχαν σημαντικό επίπεδο σφάλματος.

Δαπάνες

17 Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις παρουσιάζονται συνοπτικά στο **παράρτημα Ι**. Από τις 126 πράξεις που εξετάσαμε, οι 37 (29 %) περιείχαν σφάλμα. Βάσει των 28 σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε και των προσαρμοσμένων αποτελεσμάτων της μελέτης για το ΥΠΣ του 2019 (βλέπε σημείο **12**), εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι 3,5 %¹². Στο **πλαίσιο 4** παρουσιάζεται η ανάλυση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος για το 2019 ανά είδος σφάλματος.

¹² Ο υπολογισμός του σφάλματος γίνεται βάσει αντιπροσωπευτικού δείγματος. Το αναφερόμενο ποσοστό αποτελεί τη βέλτιστη δυνατή εκτίμηση. Εκτιμούμε, με βαθμό εμπιστοσύνης 95 %, ότι, για τον σχετικό πληθυσμό, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 2,1 % και 4,9 % (κατώτατο και ανώτατο όριο σφάλματος αντίστοιχα).

Πλαίσιο 4

Ανάλυση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος ανά είδος σφάλματος

Πηγή: ΕΕΣ.

18 Στο [πλαίσιο 5](#) παρουσιάζονται παραδείγματα ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων, τα οποία παρουσιάζονται ανά είδος σφάλματος.

Πλαίσιο 5

Παραδείγματα ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων

- α) Μη πραγματοποιηθείσες δαπάνες: δεσμεύσεις που παρουσιάστηκαν ως δαπάνες

Η Επιτροπή συνήψε συμφωνία ανάθεσης με διεθνή οργανισμό, σχετικά με ένα περιφερειακό σχέδιο ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα στην Καραϊβική. Η συνολική αξία της σύμβασης ήταν 27,2 εκατομμύρια ευρώ και η συνεισφορά της ΕΕ ανερχόταν σε 23,9 εκατομμύρια ευρώ. Κατά την εξέταση της ανάλυσης των δαπανών που συνοδεύει την οικονομική έκθεση, διαπιστώσαμε ότι τα δηλωθέντα ποσά δεν αντιστοιχούσαν στην υποκείμενη λογιστική για όλα τα κονδύλια του προϋπολογισμού. Οι δηλωθείσες δαπάνες ήταν κατά 2,3 εκατομμύρια ευρώ υψηλότερες από τις δαπάνες που όντως πραγματοποιήθηκαν κατά την εν λόγω περίοδο. Ως επί το πλείστον, η διαφορά αυτή προέκυψε από το γεγονός ότι ο δικαιούχος παρουσίασε ποσά που είχαν δεσμευθεί για μελλοντικές δαπάνες ως δαπάνες που είχαν ήδη πραγματοποιηθεί, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό οφείλεται σε διάφορες προσαρμογές.

- β) Μη πραγματοποιηθείσες δαπάνες: εσφαλμένος υπολογισμός των δηλωθεισών δαπανών

Η Επιτροπή ενέκρινε σύμβαση έργου με ιδιωτική εταιρεία για την ενίσχυση και επέκταση ενός δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας στην Ακτή Ελεφαντοστού. Η συνολική αξία της σύμβασης ήταν 5,4 εκατομμύρια ευρώ και καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από τη συνεισφορά της ΕΕ. Οι ενδιάμεσες πληρωμές στο πλαίσιο της σύμβασης βασίστηκαν σε πραγματικές μετρήσεις τις οποίες γνωστοποίησε ο ανάδοχος και επαλήθευσε ο επόπτης της σύμβασης. Όσον αφορά ένα επιμέρους στοιχείο (διάνοιξη τάφρων, για συνολικό δηλωθέν ποσό 28 361 ευρώ), πραγματοποιήσαμε τις δικές μας επιτόπιες μετρήσεις. Από αυτές προέκυψε ότι το ποσό που δηλώθηκε για το εν λόγω στοιχείο είχε υπερεκτιμηθεί κατά 14 780 ευρώ (52 %), εξαιτίας λάθους εκ παραδρομής κατά την υποβολή στοιχείων. Ο επόπτης διαπίστωσε το σφάλμα τον Σεπτέμβριο του 2019, ωστόσο το σφάλμα δεν διορθώθηκε κατά τον χρόνο διαπίστωσής του.

- γ) Σοβαρή παράλειψη τήρησης των κανόνων σύναψης δημόσιων συμβάσεων: μη αιτιολογημένη απόφαση της επιτροπής αξιολόγησης

Η Επιτροπή συνήψε σύμβαση επιχορήγησης με μη κυβερνητική οργάνωση (ΜΚΟ) για την υλοποίηση έργου αποχέτευσης στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Η συνολική αξία της σύμβασης ανερχόταν σε 12,2 εκατομμύρια ευρώ και η μέγιστη συνεισφορά της ΕΕ είχε οριστεί στα 11,7 εκατομμύρια ευρώ. Εξετάσαμε πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν για την κατασκευή τοπικού κέντρου υγείας. Η συνολική αξία της σύμβασης ανερχόταν σε 124 758 ευρώ για την εν λόγω παρτίδα. Η ΜΚΟ προκήρυξε δημόσιο διαγωνισμό και αξιολόγησε τις προσφορές που έλαβε βάσει τεχνικών και χρηματοοικονομικών κριτηρίων. Μεταξύ των

προσφορών που πληρούσαν όλα τα κριτήρια επιλογής που ορίζονταν στην προκήρυξη διαγωνισμού, δεν επιλέχθηκε η προσφορά με την υψηλότερη βαθμολογία αλλά εκείνη με την τρίτη υψηλότερη. Παρά το γεγονός ότι υπήρχαν εργαλεία για την προσαρμογή των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στην κατάσταση που επικρατούσε στη χώρα εταίρο, η ΜΚΟ επέλεξε να ακολουθήσει την κανονική διαδικασία. Η επιτροπή αξιολόγησης εφάρμοσε ένα πρόσθετο κριτήριο που δεν οριζόταν στην προκήρυξη του διαγωνισμού, το οποίο, επομένως, δεν μπορούσαν να γνωρίζουν οι υποψήφιοι.

δ) Άλλο είδος σφάλματος: αφύσικα υψηλά έξοδα μισθοδοσίας

Η Επιτροπή συνήψε συμφωνία επιχορήγησης με τοπική αρχή για την ανάπτυξη μιας προστατευόμενης περιοχής στην Τανζανία. Η συνολική αξία της σύμβασης ήταν 2,3 εκατομμύρια ευρώ και η συνεισφορά της ΕΕ ανήλθε σε 1,8 εκατομμύρια ευρώ. Εξετάσαμε τους μισθούς των τοπικών υπαλλήλων που καταλογίστηκαν στο έργο και διαπιστώσαμε ότι ήταν σημαντικά υψηλότεροι σε σύγκριση με τους μισθούς που καταβάλλονταν πριν από την έναρξη της χρηματοδότησης της ΕΕ. Μόνο ένα μέρος αυτών των μη επιλέξιμων δαπανών είχε εντοπιστεί από τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής και είχε διορθωθεί πριν από τον έλεγχό μας.

19 Στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας του 2019, προγραμματίσαμε επίσκεψη ελέγχου στο Μπουρούντι. Οι ελεγκτές μας ζήτησαν θεώρηση από την πρεσβεία του Μπουρούντι στις Βρυξέλλες έξι εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη αναχώρηση (κατά κανόνα οι θεωρήσεις εκδίδονται σε τρεις εβδομάδες). Παρά τις πολλές προσπάθειες επικοινωνίας με την πρεσβεία, δεν λάβαμε τις θεωρήσεις κατά την ημερομηνία αναχώρησης. Το γεγονός αυτό είχε αρνητικό αντίκτυπο στον σχεδιασμό και στην εκτέλεση των ελεγκτικών εργασιών μας. Παραδείγματος χάριν, δεν μπορέσαμε να πραγματοποιήσουμε επιτόπιες επισκέψεις σε έργα για να αξιολογήσουμε την πραγματική κατάσταση στην περιοχή και οι ελεγκτικές εργασίες μας περιορίστηκαν σε έναν έλεγχο εξ ολοκλήρου βάσει εγγράφων. Οι χώρες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ υπόκεινται σε ορισμένες υποχρεώσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται η δυνατότητα διενέργειας ελέγχου βάσει εγγράφων ή επιτόπιων ελέγχων. Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹³ θεσπίζει το δικαίωμα του ΕΕΣ να ελέγχει έργα στις χώρες υλοποίησής τους, και οι συμβάσεις

¹³ Άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: «Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επιτόπου στα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης, στις εγκαταστάσεις κάθε λοιπού οργάνου ή οργανισμού που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Ένωσης και στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό».

για επιμέρους έργα επεξηγούν περαιτέρω το εν λόγω δικαίωμα. Η αμέριστη υποστήριξη της Επιτροπής είναι απαραίτητη για τη διενέργεια των ελέγχων μας.

20 Όπως και σε προηγούμενα έτη, η Επιτροπή και οι εταίροι υλοποίησης υπέπεσαν σε περισσότερα σφάλματα στις περιπτώσεις πράξεων που αφορούσαν *προϋπολογιζόμενες δαπάνες, επιχορηγήσεις, συμφωνίες συνεισφοράς* με διεθνείς οργανισμούς και *συμφωνίες ανάθεσης* με οργανισμούς συνεργασίας των κρατών μελών της ΕΕ, παρά στις περιπτώσεις άλλων μορφών στήριξης (όπως εκείνες που καλύπτουν τις συμβάσεις έργου, προμηθειών και υπηρεσιών). Από τις 65 πράξεις τέτοιου είδους που εξετάσαμε, 25 (38 %) περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 71,7 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

21 Σε εννέα περιπτώσεις ποσοτικοποιήσιμων και σε έξι περιπτώσεις μη ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων, η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για την πρόληψη ή για τον εντοπισμό και τη διόρθωση των σφαλμάτων πριν από την έγκριση των δαπανών. Εάν η Επιτροπή είχε αξιοποιήσει δεόντως όλες τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της, το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος θα ήταν χαμηλότερο κατά 1,4 εκατοστιαίες μονάδες. Εντοπίσαμε τέσσερις ακόμη πράξεις που περιείχαν σφάλματα τα οποία θα έπρεπε να έχουν εντοπιστεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές και τους επόπτες. Οι περιπτώσεις αυτές συνέβαλαν κατά 0,4 εκατοστιαίες μονάδες στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος.

22 Επιπροσθέτως, υποβλήθηκαν σε έλεγχο ή σε επαλήθευση δαπανών πέντε πράξεις που περιείχαν ποσοτικοποιήσιμο σφάλμα¹⁴. Με βάση τα πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονταν στις εκθέσεις ελέγχου/επαλήθευσης και αφορούσαν τις εργασίες που είχαν πραγματοποιηθεί δεν κατέστη δυνατό να αξιολογήσουμε κατά πόσον τα σφάλματα αυτά θα μπορούσαν να είχαν εντοπιστεί και διορθωθεί στο πλαίσιο των εν λόγω προληπτικών ελέγχων¹⁵.

¹⁴ Σφάλματα που συνέβαλαν κατά 0,67 εκατοστιαίες μονάδες στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος.

¹⁵ Οι εκθέσεις δεν καλύπτουν το 100 % των δηλωθεισών δαπανών, ούτε παρέχουν επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να μπορέσουμε να διαπιστώσουμε με βεβαιότητα αν τα στοιχεία στα οποία εντοπίσαμε σφάλματα αποτελούσαν μέρος του δείγματός τους.

23 Το σύστημα ελέγχου της ΓΔ DEVCO βασίζεται σε εκ των προτέρων ελέγχους¹⁶. Όπως και τα προηγούμενα έτη, η συχνότητα εμφάνισης των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν –περιλαμβανομένων σφαλμάτων σε τελικές αιτήσεις απόδοσης δαπανών που είχαν υποβληθεί σε προληπτικούς εξωτερικούς ελέγχους και σε επαληθεύσεις δαπανών– καταδεικνύει αδυναμίες στους εν λόγω ελέγχους.

24 Σε δύο τομείς, οι πράξεις που εξετάστηκαν δεν περιείχαν σφάλματα. Επρόκειτο για τον τομέα της δημοσιονομικής στήριξης (επτά ελεγχθείσες πράξεις) και για πράξεις στις οποίες είχε εφαρμοστεί ο επονομαζόμενος «τεκμαρτός τρόπος προσέγγισης» σε έργα πολλαπλών χορηγών βοήθειας, υλοποιούμενα από διεθνείς οργανισμούς (13 ελεγχθείσες πράξεις). Στα σημεία 8.7 έως 8.10 του κεφαλαίου 8 της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το 2019 σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού παρέχονται αναλυτικότερα στοιχεία σχετικά με τους εν λόγω τομείς.

25 Στις ετήσιες εκθέσεις μας για το 2017 και το 2018, αναφερθήκαμε σε περιορισμούς της μεθοδολογίας της ΓΔ DEVCO για τη μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ (βλέπε επίσης σημεία 30-35). Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο των δηλώσεων αξιοπιστίας μας για το 2018 και το 2019, πραγματοποιήσαμε πρόσθετους ελέγχους σε τομείς στους οποίους είχαμε εντοπίσει τέτοιους περιορισμούς. Σκοπός αυτών των πρόσθετων εργασιών ήταν η αξιολόγηση του αντικτύπου των περιορισμών και η προσαρμογή των αποτελεσμάτων της μελέτης του ΥΠΣ για 14 ακόμη πράξεις στο δείγμα μας (βλέπε σημείο 12 και υποσημείωση¹⁰). Επιλέξαμε τυχαία 28 πράξεις από προηγούμενες μελέτες για το ΥΠΣ –κατά μέσο όρο δύο πράξεις ανά αντιπροσωπεία της ΕΕ στην οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη. Στο [πλαίσιο 6](#) παρουσιάζεται παράδειγμα των αποτελεσμάτων των εν λόγω εργασιών.

¹⁶ Το συνολικό σύστημα ελέγχου συνίσταται σε προληπτικούς και κατασταλτικούς ελέγχους. Οι προληπτικοί έλεγχοι αξιολογούν την επιλεξιμότητα των δαπανών πριν από τη σύναψη της σύμβασης και πριν από την αποδοχή των δαπανών, ενώ οι κατασταλτικοί έλεγχοι διενεργούνται μετά την αποδοχή των δαπανών. Παραδείγματος χάριν, ένας εξωτερικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται είτε εκ των προτέρων (πριν από την αποδοχή πληρωμής) είτε εκ των υστέρων (μετά την ολοκλήρωση ενός έργου). Και τα δύο είδη ελέγχων μπορούν να οδηγήσουν στην ανάκτηση ποσών που έχουν καταβληθεί στον δικαιούχο· στην περίπτωση των προληπτικών ελέγχων, οι εν λόγω ανακτήσεις αφορούν προχρηματοδοτήσεις που είχαν καταβληθεί στο παρελθόν.

Πλαίσιο 6

Παράδειγμα σφάλματος που εντοπίστηκε σε πράξεις για το ΥΠΣ

Ανεπαρκείς επαληθεύσεις των διαδικασιών ανάθεσης

Στο πλαίσιο της μελέτης του 2017 για το ΥΠΣ, ο ανάδοχος διενήργησε επαληθεύσεις σχετικά με σύμβαση επιχορήγησης που εκτελέστηκε στην Τζαμάικα, χωρίς να αναφέρει την ύπαρξη κάποιου σφάλματος στην πράξη. Ωστόσο, ο ανάδοχος δεν προέβη σε επανεξέταση της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης και, ως εκ τούτου, δεν διαπίστωσε ότι έλειπαν ουσιώδη έγγραφα που σχετίζονται με τη διαδικασία (όπως εκθέσεις αξιολόγησης), τα οποία είχαν καταστραφεί.

Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

26 Σε όλες τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της περιόδου 2012-2018, η ΓΔ DEVCO έχει διατυπώσει επιφυλάξεις σχετικά με την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί. Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019 είναι η πρώτη στην οποία δεν διατυπώνεται καμία επιφύλαξη. Ωστόσο, η ΓΔ DEVCO ενέκρινε σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν κατά την υλοποίηση του συστήματος ελέγχου της.

27 Πέρυσι, αναφέραμε την ικανοποιητική πρόοδο που επιτεύχθηκε όσον αφορά το σχέδιο δράσης για το 2017· από τις 14 δράσεις, εννέα είχαν ολοκληρωθεί, μία είχε υλοποιηθεί εν μέρει και τέσσερις βρίσκονταν σε εξέλιξη.

28 Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της για το 2018, η ΓΔ DEVCO εξακολούθησε να έχει ως στόχο την αντιμετώπιση των τομέων υψηλού κινδύνου που είχαν προσδιοριστεί στο παρελθόν, όπως οι επιχορηγήσεις υπό *άμεση διαχείριση* ή τα κονδύλια υπό *έμμεση διαχείριση* μέσω διεθνών οργανισμών, και άρχισε να εφαρμόζει δύο νέα μέτρα με στόχο τις επιλογές απλουστευμένου κόστους και τη χρηματοδότηση βάσει αποτελεσμάτων που θεσπίστηκε με τον νέο δημοσιονομικό κανονισμό. Τον Απρίλιο του 2020, από τις 13 δράσεις, έξι είχαν ολοκληρωθεί, τέσσερις είχαν υλοποιηθεί εν μέρει, δύο βρίσκονταν σε εξέλιξη, ενώ μία ενέργεια δεν είχε υλοποιηθεί, αλλά συγχωνεύθηκε αντ' αυτού με άλλη δράση.

29 Στο σχέδιο δράσης της για το 2019, η ΓΔ DEVCO μείωσε τον αριθμό των δράσεων σε εννέα. Προστέθηκε μία νέα δράση, με στόχο τη βελτίωση της μεθοδολογίας και του εγχειριδίου που χρησιμοποιείται για τη μελέτη του ΥΠΣ της ΓΔ DEVCO. Οι

υπόλοιπες οκτώ δράσεις είχαν μεταφερθεί από τα προηγούμενα έτη: δύο επαναλαμβάνονταν, και οι υπόλοιπες έξι είχαν αναβληθεί και είχαν οριστεί νέες προθεσμίες. Με την πάροδο των ετών, ορισμένες από τις δράσεις αυτές έχουν εξελιχθεί σημαντικά και έχουν γίνει συνθετότερες. Παραδείγματος χάριν, η δράση για την απλούστευση των συμβατικών όρων για τις επιχορηγήσεις έχει διευρυνθεί ώστε να συμπεριλαμβάνει την ανάπτυξη ενός νέου θεσμικού προτύπου για τις επιχορηγήσεις, το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται από διάφορες γενικές διευθύνσεις, ενώ παράλληλα θα αντικατοπτρίζει τις ειδικές ανάγκες της ΓΔ DEVCO. Η δράση περιλαμβάνει επίσης τη δημιουργία μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τη διαχείριση των επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του νέου συστήματος ΤΠ που αναπτύσσεται επί του παρόντος για τις εξωτερικές δράσεις.

Μελέτη του 2019 σχετικά με το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος (ΥΠΣ)

30 Το 2019 η ΓΔ DEVCO εκπόνησε, μέσω εξωτερικού αναδόχου, την όγδοη μελέτη της για το ΥΠΣ, προκειμένου να εκτιμήσει το επίπεδο των σφαλμάτων που εξακολουθούσαν να υφίστανται μετά την ολοκλήρωση όλων των ελέγχων διαχείρισης που διενεργούνται με στόχο την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των σφαλμάτων για το σύνολο των τομέων αρμοδιότητάς της. Όσον αφορά τη μελέτη του 2019 σχετικά με το ΥΠΣ, η ΓΔ DEVCO αύξησε το μέγεθος του δείγματος από 240 σε 480 πράξεις. Έτσι, κατέστη δυνατή η παρουσίαση χωριστών ποσοστών σφάλματος για τις δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ και για τις δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από τα ΕΤΑ, επιπροσθέτως του συνδυασμένου συνολικού ποσοστού σφάλματος που αφορούσε και τα δύο. Για τέταρτη συνεχή χρονιά, η μελέτη υπολόγισε το συνολικό ΥΠΣ ως χαμηλότερο του *ορίου σημαντικότητας* του 2 % που έχει ορίσει η Επιτροπή¹⁷.

31 Η μελέτη του 2019 σχετικά με το ΥΠΣ δεν συνιστά *εντολή παροχής διασφάλισης* ούτε έλεγχο· βασίζεται στη μεθοδολογία και το εγχειρίδιο της ΓΔ DEVCO για το ΥΠΣ. Όπως και τα προηγούμενα έτη, εντοπίσαμε περιορισμούς που συνέβαλαν στο να διαπιστωθεί υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος χαμηλότερο από το πραγματικό. Οι μελέτες των προηγούμενων τριών ετών παρουσίαζαν επίσης αδυναμίες και ανέφεραν ότι το ΥΠΣ βρισκόταν κάτω του ορίου σημαντικότητας.

32 Υπάρχουν τέσσερις μείζονες παράγοντες που στρεβλώνουν το ΥΠΣ. Ο πρώτος παράγοντας είναι οι περιορισμοί που υφίστανται σχετικά με τις επαληθεύσεις στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίοι μπορεί να επηρεάζουν σημαντικά το ποσοστό σφάλματος. Στο πλαίσιο της μελέτης για το ΥΠΣ δεν

¹⁷ 2016: 1,7 %, 2017: 1,18 %, 2018: 0,85 % και 2019: 1,13 %.

καλύφθηκαν επαρκώς ορισμένες πτυχές των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, όπως οι λόγοι απόρριψης υποψηφίων ή η συμμόρφωση του επιλεγέντος προσφέροντος με όλα τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, ούτε ελέγχθηκαν οι διαδικασίες πρόσκλησης υποβολής προτάσεων ή η αιτιολογία στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης.

33 Ο δεύτερος παράγοντας είναι ο πολύ χαμηλός αριθμός επιτόπιων ελέγχων στη χώρα υλοποίησης του έργου. Στη μελέτη του 2019, μόνο 15 από τις 357¹⁸ ελεγχθείσες πράξεις υποβλήθηκαν σε τέτοιους ελέγχους. Το μερίδιο αυτό δεν αρκεί για τον εντοπισμό σφαλμάτων που δεν είναι εμφανή στα έγγραφα, όπως π.χ. το δεύτερο παράδειγμα στο [πλαίσιο 5](#).

34 Ο τρίτος παράγοντας είναι η μέθοδος εκτίμησης του ΥΠΣ της ΓΔ DEVCO. Πρώτον, παρέχει στον ανάδοχο ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την απόφασή του περί ύπαρξης ή μη επαρκών υλικοτεχνικών και νομικών λόγων που εμποδίζουν την έγκαιρη πρόσβαση στα έγγραφα μιας πράξης και, ως εκ τούτου, την εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος. Δεύτερον, η Επιτροπή κατά το τρέχον έτος άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο εκτιμά το ποσοστό σφάλματος στις εν λόγω περιπτώσεις, προσθέτοντας ασφάλιστρο κινδύνου ύψους 5 % στο υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος για το ΕΤΑ. Ωστόσο, δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο η Επιτροπή κατέληξε στο ποσοστό 5 % για το ασφάλιστρο κινδύνου. Επομένως, η μέθοδος αυτή δεν αντικατοπτρίζει κατ' ανάγκη το πραγματικό υπολειπόμενο σφάλμα που περιέχει η εκάστοτε εξεταζόμενη πράξη.

35 Τέλος, το ποσοστό των πράξεων σε σχέση με τις οποίες το ΥΠΣ βασίζεται πλήρως στα αποτελέσματα προηγούμενων ελεγκτικών εργασιών είναι 20 % ενώ βασίζεται σε αυτά εν μέρει σε ποσοστό 38 %. Για τις εν λόγω πράξεις, ο ανάδοχος διενεργεί περιορισμένες ή και καθόλου ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης, και αντίθετα βασίζεται σε προηγούμενες εργασίες που πραγματοποιήθηκαν βάσει του πλαισίου ελέγχου της ΓΔ DEVCO. Η υπερβολική εμπιστοσύνη στα αποτελέσματα προηγούμενων ελεγκτικών εργασιών αντιβαίνει στον ίδιο τον σκοπό της μελέτης για το ΥΠΣ, ο οποίος συνίσταται στον εντοπισμό των σφαλμάτων που διέλαθαν αυτών ακριβώς των ελέγχων.

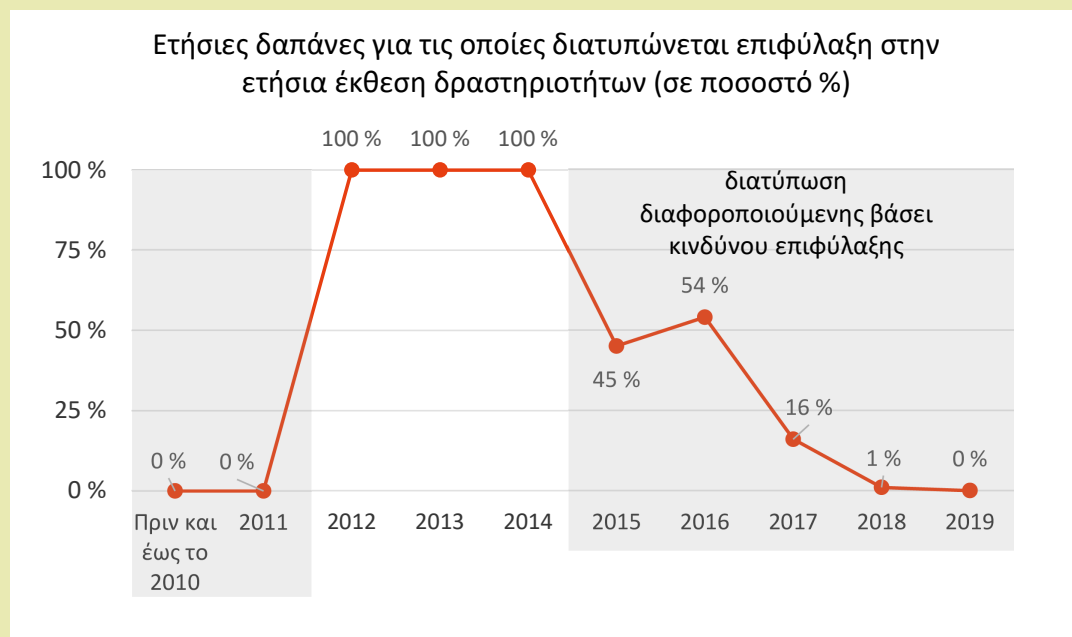
¹⁸ Το σημείο [30](#) αναφέρεται σε 480 πράξεις, ωστόσο, ορισμένες από τις πράξεις του δείγματος έχουν τιμή υψηλότερη από το διάστημα δειγματοληψίας, επομένως, το τελικό μέγεθος του δείγματος ήταν 357 πράξεις.

Επισκόπηση της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του 2019

36 Η δήλωση αξιοπιστίας του γενικού διευθυντή στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019 δεν περιλαμβάνει καμία επιφύλαξη, δεδομένου ότι οι δύο επιφυλάξεις που εξακολουθούσαν να υπάρχουν το 2018 έχουν αρθεί και δεν έχουν διατυπωθεί νέες. Πριν από την άρση των επιφυλάξεων αυτών το 2019, η ΓΔ DEVCO είχε μειώσει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής τους (δηλαδή το ποσοστό των δαπανών που κάλυπταν) το 2017 και το 2018¹⁹. Στο **πλαίσιο 7** παρουσιάζεται το πεδίο εφαρμογής των επιφυλάξεων που διατυπώθηκαν στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων το διάστημα μεταξύ 2010 και 2019.

Πλαίσιο 7

Επιφυλάξεις στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO την περίοδο 2010-2019

Πηγή: ΕΕΣ.

¹⁹ Στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2016, η ΓΔ DEVCO διατύπωσε επιφυλάξεις σχετικά με τις επιχορηγήσεις (στο πλαίσιο τόσο της άμεσης όσο και της έμμεσης διαχείρισης), την έμμεση διαχείριση μέσω διεθνών και αναπτυξιακών οργανισμών, καθώς και τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες γενικά και το μέσο στήριξης της ειρήνης στην Αφρική ειδικότερα. Το 2018, οι επιφυλάξεις αφορούσαν μόνο τις επιχορηγήσεις υπό άμεση διαχείριση (για κονδύλια που διαχειρίζεται η ΓΔ NEAR για λογαριασμό της ΓΔ DEVCO), καθώς και τα προγράμματα που τελούν υπό τη διαχείριση της Επιτροπής της Αφρικανικής Ένωσης τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικό επίπεδο σύναψης συμβάσεων.

37 Θεωρούμε ότι, όπως και με τις περιπτώσεις περιορισμού του πεδίου εφαρμογής κατά τα έτη 2017 και 2018, η απουσία επιφυλάξεων στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019 είναι αδικαιολόγητη και θεωρούμε ότι οφείλεται εν μέρει στους περιορισμούς της μελέτης για το ΥΠΣ.

38 Ένας άλλος λόγος για την απουσία επιφυλάξεων είναι ότι, στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2019, η Επιτροπή εφάρμοσε για πρώτη φορά τον κανόνα «de minimis»²⁰, σύμφωνα με τον οποίο δεν απαιτείται η διατύπωση επιφύλαξης εάν ο επιμέρους τομέας δαπανών που αυτή αφορά αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 5 % των συνολικών πληρωμών και έχει δημοσιονομική επίπτωση μικρότερη των 5 εκατομμυρίων ευρώ. Κατά συνέπεια, δεν διατυπώνονται πλέον επιφυλάξεις σε ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες είχαν διατυπωθεί τα προηγούμενα έτη, ακόμη και αν εξακολουθεί να υφίσταται ο αντίστοιχος κίνδυνος.

39 Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάριν, στον τομέα των επιχορηγήσεων υπό έμμεση διαχείριση. Οι επιχορηγήσεις, από κοινού με έργα που υλοποιούνται από διεθνείς οργανισμούς και οργανισμούς των κρατών μελών, ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος των σφαλμάτων που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο της μελέτης για το ΥΠΣ, γεγονός που συμφωνεί επίσης με την παρατήρησή μας ότι πρόκειται για τομέα υψηλότερου κινδύνου (βλέπε σημείο 20). Επιπλέον, στο πλαίσιο της εκτίμησης κινδύνου της ίδιας της ΓΔ DEVCO διαπιστώθηκε ότι ο κίνδυνος στις επιχορηγήσεις υπό έμμεση διαχείριση είναι σημαντικός. Ωστόσο, λόγω της θέσπισης του κανόνα de minimis, η ΓΔ DEVCO δεν διατύπωσε επιφυλάξεις. Η απουσία επιφυλάξεων δεν παρέχει αληθή και ακριβή εικόνα των κινδύνων στο σύνολο των τομέων αρμοδιότητας της ΓΔ DEVCO.

²⁰ Ο όρος «de minimis» έχει εν προκειμένω διαφορετική σημασία από ό,τι στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων, ο όρος «de minimis» παραπέμπει στην απόφαση του συμβουλίου εσωτερικής διοίκησης της Επιτροπής να θεσπίσει κατώτατο όριο για τις δημοσιονομικές επιφυλάξεις.

40 Οι παρατηρήσεις μας σχετικά με τη μελέτη για το ΥΠΣ έχουν επίσης αντίκτυπο στις εκτιμήσεις των επισφαλών ποσών, δεδομένου ότι οι εκτιμήσεις αυτές λαμβάνουν ως βάση την εν λόγω μελέτη. Η ΓΔ DEVCO εκτίμησε ότι το συνολικό επισφαλές ποσό κατά το κλείσιμο ανερχόταν σε 56,4 εκατομμύρια ευρώ²¹ και το συνολικό επισφαλές ποσό κατά την πληρωμή σε 69,9 εκατομμύρια ευρώ²² (1 % των δαπανών του 2019). Από το ποσό αυτό, εκτιμά ότι 13,5 εκατομμύρια ευρώ (19 %) θα αποτελέσουν αντικείμενο διορθώσεων μετά τους ελέγχους που θα διενεργήσει τα επόμενα έτη²³.

41 Η ΓΔ DEVCO εργάζεται συστηματικά για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων της όσον αφορά τον υπολογισμό της *διορθωτικής ικανότητας*. Το 2019 συνέχισε τις δραστηριότητες κατάρτισης και ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ανακτήσεις και την ποιότητα των λογιστικών στοιχείων. Όπως και τα προηγούμενα έτη, η ΓΔ DEVCO διενήργησε στοχευμένες επαληθεύσεις σε εντολές ανάκτησης και στη συνέχεια εξέδωσε διάφορες ειδικές οδηγίες προς τις αντιπροσωπείες της ΕΕ για τη διόρθωση των ασυμφωνιών που εντοπίστηκαν. Όσον αφορά τον υπολογισμό της διορθωτικής ικανότητας για το 2019, κατόπιν εξέτασης του 40 % του συνολικού πληθυσμού, εντοπίσαμε ένα σφάλμα στο δείγμα μας που αντιστοιχούσε στο 0,25 % της διορθωτικής ικανότητας.

²¹ Βλέπε ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO για το 2019, σ. 40.

²² Πρόκειται για τη βέλτιστη δυνατή συντηρητική εκτίμηση του ύψους των σχετικών δαπανών που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, οι οποίες όμως δεν συμμορφώνονται με τις ισχύουσες κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της πληρωμής συμβατικές και κανονιστικές διατάξεις.

²³ Βλέπε ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO για το 2019, σ. 40.

Συμπέρασμα και συστάσεις

Συμπέρασμα

42 Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου συνάγεται ότι οι λογαριασμοί των ΕΤΑ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 παρέχουν εύλογη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης των ΕΤΑ, των αποτελεσμάτων των πράξεών τους, των ταμειακών ροών τους και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος.

43 Από το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου συνάγεται ότι, για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019:

- α) τα έσοδα των ΕΤΑ δεν περιέχουν σημαντικό επίπεδο σφάλματος,
- β) οι πράξεις πληρωμών στο πλαίσιο των ΕΤΑ περιείχαν σημαντικό επίπεδο σφάλματος (βλέπε σημεία [17-24](#)). Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος που προκύπτει από τις ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις, και μετά την ενσωμάτωση των προσαρμοσμένων αποτελεσμάτων της μελέτης για το ΥΠΣ, είναι 3,5 % (βλέπε [παράρτημα Ι](#)).

Συστάσεις

44 Στο [παράρτημα ΙΙΙ](#) παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις της επισκόπησής μας όσον αφορά τη συνέχεια που δόθηκε στις πέντε συστάσεις τις οποίες διατυπώσαμε στην ετήσια έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2016²⁴, εκ των οποίων η ΓΔ DEVCO²⁵ υλοποίησε πλήρως και τις πέντε.

²⁴ Φέτος, για τη διαδικασία παρακολούθησης της συνέχειας που δόθηκε στις συστάσεις μας, επιλέξαμε την έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2016, λαμβανομένου υπόψη ότι, κατ' αρχήν, η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της επαρκή χρόνο για την υλοποίησή τους.

²⁵ Στόχος αυτής της παρακολούθησης ήταν να εξακριβωθεί αν ελήφθησαν διορθωτικά μέτρα σε συνέχεια των συστάσεών μας, και όχι να αξιολογηθεί η αποτελεσματική υλοποίησή τους.

45 Βάσει της επισκόπησης αυτής, καθώς και των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων μας για το 2019, συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

Σύσταση 1

Να βελτιώσει περαιτέρω τη μεθοδολογία και το εγχειρίδιο που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της μελέτης του ΥΠΣ προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που διαπιστώσαμε στην παρούσα έκθεση, με σκοπό να ενισχυθεί η αξιοπιστία του ποσοστού σφάλματος που αναφέρεται στη μελέτη (βλέπε σημεία **30-35**).

Χρονοδιάγραμμα: έως τα τέλη του 2021

Σύσταση 2

Να διατυπώνει επιφυλάξεις για όλους τους τομείς σχετικά με τους οποίους διαπιστώνεται υψηλό επίπεδο κινδύνου, ανεξαρτήτως του μεριδίου τους στις συνολικές δαπάνες και της δημοσιονομικής επίπτωσής τους (βλέπε σημεία **38** και **39**).

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: έως τη δημοσίευση της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων για το 2020

Κεφάλαιο III – Επιδόσεις

46 Κατά τη διάρκεια των ελέγχων μας είχαμε τη δυνατότητα όχι μόνο να εξετάσουμε την κανονικότητα των πράξεων, αλλά και να διατυπώσουμε παρατηρήσεις σχετικά με πτυχές των επιλεγεισών πράξεων που αφορούν τις επιδόσεις. Διενεργήσαμε ελέγχους, βάσει ενός συνόλου ερωτημάτων ελέγχου, για έργα που είτε έχουν ολοκληρωθεί είτε βρίσκονται κοντά στην ολοκλήρωσή τους, και διατυπώσαμε παρατηρήσεις για ορισμένα έργα όταν αυτές ήταν συναφείς με τον συνολικό έλεγχό μας.

47 Στο πλαίσιο των επιτόπιων ελέγχων μας, διαπιστώσαμε περιπτώσεις στις οποίες η χρηματοδότηση είχε χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά και συνέβαλε στην επίτευξη των στόχων του έργου. Διαπιστώσαμε βέβαια και περιπτώσεις στις οποίες η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα της δράσης είχαν υπονομευθεί, καθώς η προμήθεια αγαθών και η παροχή υπηρεσιών ή η εκτέλεση έργων δεν χρησιμοποιούνταν για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονταν. Στο [πλαίσιο 8](#) παρουσιάζονται σχετικά παραδείγματα.

Πλαίσιο 8

Παραδείγματα παρατηρήσεων σχετικά με τις επιδόσεις

α) Επιτυχής λειτουργία έργου

Η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία ανάθεσης για την κατασκευή κέντρου διαχείρισης αποβλήτων στο Τόγκο. Οι εργασίες άρχισαν τον Ιανουάριο του 2018 και μέχρι την επιτόπια επίσκεψή μας τον Σεπτέμβριο του 2019 η κατασκευή προχωρούσε όπως είχε προγραμματιστεί. Από την επίσκεψή μας στο κέντρο και τις συναντήσεις με εκπροσώπους του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία του, καθώς και με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, επιβεβαιώθηκε ότι το κέντρο λειτουργούσε και εκπλήρωνε τον προβλεπόμενο σκοπό του, ιδίως όσον αφορά τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Ως εκ τούτου, το έργο συνέβαλε με επιτυχία στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης για περισσότερους από τους μισούς κατοίκους της περιοχής, ο πληθυσμός της οποίας ανερχόταν σε ένα εκατομμύριο.

β) Μη διασφάλιση της βιωσιμότητας του έργου

Η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία συνεισφοράς με διεθνή οργανισμό για έργο στήριξης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ακτή Ελεφαντοστού. Με τον έλεγχό μας διαπιστώθηκε ότι η βιωσιμότητα του έργου δεν είχε διασφαλιστεί. Από το 2012, ο προϋπολογισμός λειτουργίας που παρέχεται σε επαγγελματικές

σχολές από την κυβέρνηση μειώθηκε κατά 52 %, ενώ την ίδια περίοδο ο φοιτητικός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 130 %. Η εν λόγω δημόσια χρηματοδότηση δεν ήταν επαρκής για να μπορούν τα σχολεία να συντηρούν τα κτίρια και τον εξοπλισμό τους ούτε για να αγοράζουν αναλώσιμα.

γ) Ανεπαρκείς εσωτερικές πρακτικές των δικαιούχων

Η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία ανάθεσης με τέσσερις παρεμφερείς διεθνείς οργανισμούς για την υλοποίηση ενός αναπτυξιακού έργου στην Κένυα. Στο πλαίσιο του ελέγχου των στοιχείων που σχετίζονταν με τους μισθούς, διαπιστώσαμε ότι υπήρχαν υπάλληλοι οι οποίοι, σύμφωνα με τις συμβάσεις τους, εργάζονταν σε πολλαπλά έργα, αλλά των οποίων οι μισθοί καταλογίζονταν εξ ολοκλήρου στο υπό έλεγχο έργο. Δεν υπήρχαν έγγραφα που να πιστοποιούν την πλήρη απασχόληση των εν λόγω υπαλλήλων στο έργο, ούτε σύστημα καταγραφής χρόνου για να επαληθεύεται ο πραγματικός χρόνος που αφιέρωσαν σε κάθε καθήκον. Οι διεθνείς οργανισμοί μάς έστειλαν ηλεκτρονικό μήνυμα με το οποίο επιβεβαίωναν ότι τα συγκεκριμένα άτομα είχαν εργαστεί αποκλειστικά για το έργο αυτό κατά τη διάρκεια των μηνών που καλύφθηκαν από τον έλεγχό μας, αλλά δεν μπόρεσαν να παράσχουν άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν την πλήρη απασχόλησή τους. Ως εκ τούτου, οι πρακτικές των δικαιούχων ήταν ανεπαρκείς για τη διασφάλιση ορθής διαδρομής ελέγχου.

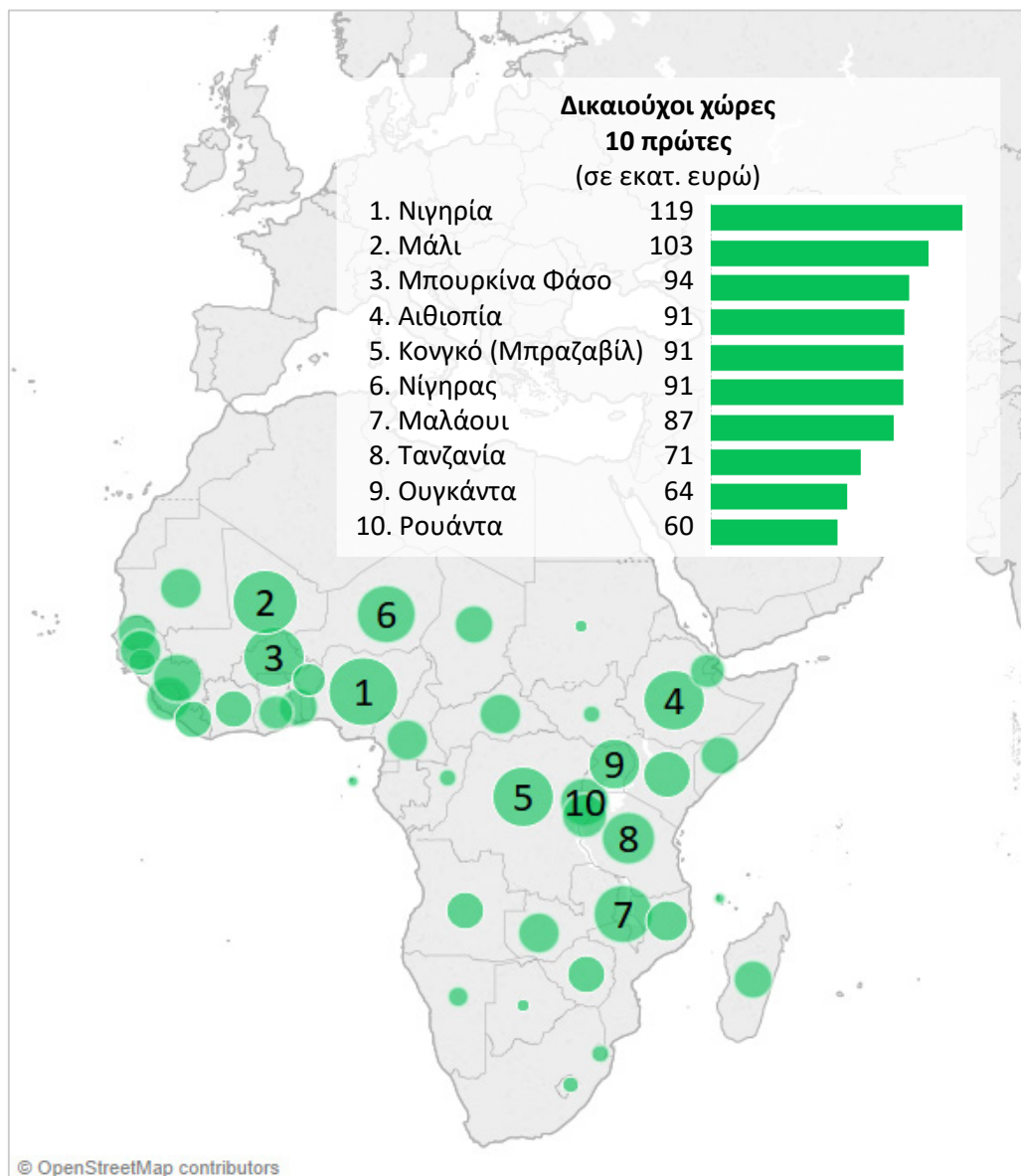
Παραρτήματα

Παράρτημα Ι — Αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβλήθηκαν οι πράξεις των ΕΤΑ

	2019	2018
ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ		
Σύνολο πράξεων:	140	139
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ		
Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος	3,5 %	5,2 %
Ανώτατο όριο σφάλματος (ΑΟΣ)	4,9 %	
Κατώτατο όριο σφάλματος (ΚΟΣ)	2,1 %	

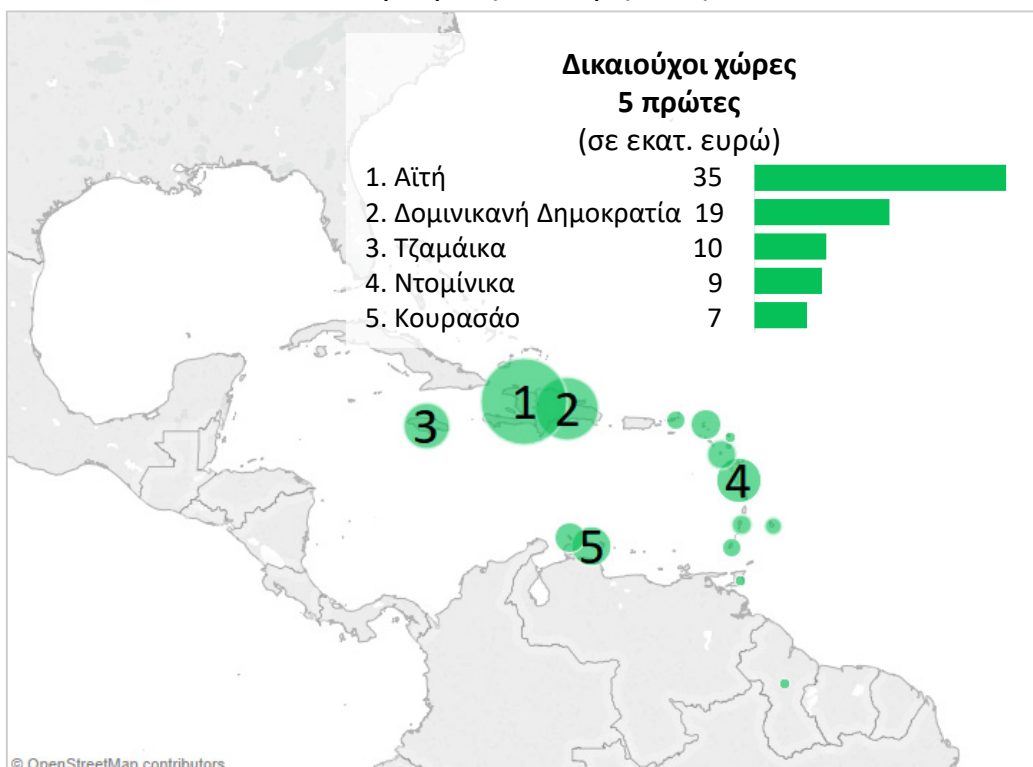
Παράρτημα II — Πληρωμές το 2019 στο πλαίσιο των ΕΤΑ ανά βασική περιοχή

Πληρωμές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης -
Αφρική

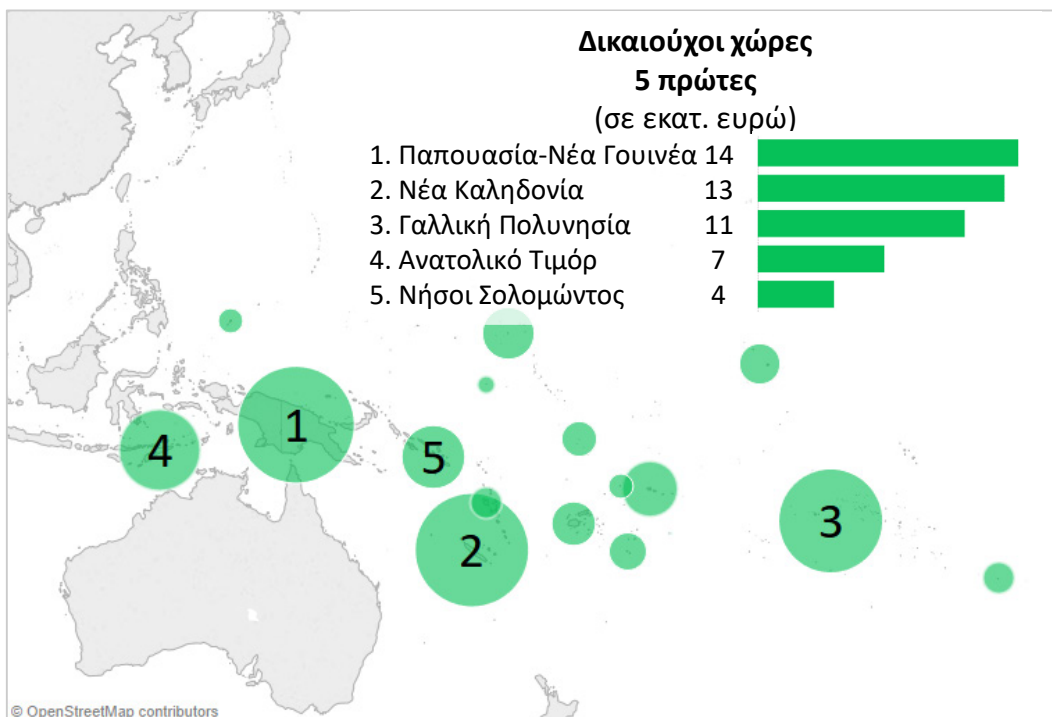

Πηγή: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/).

Πληρωμές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης - Καραϊβική και Ειρηνικός

Πηγή: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](#).

Πηγή: Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](#).

Παράρτημα ΙΙΙ — Παρακολούθηση προγενέστερων συστάσεων για τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης

Έτος	Σύσταση του ΕΕΣ	Ανάλυση της πραγματοποιηθείσας προόδου από το ΕΕΣ					
		Υλοποιήθηκε πλήρως	Υπό υλοποίηση		Δεν υλοποιήθηκε	Άνευ αντικειμένου	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία
			Ως επί το πλείστον	Μερικώς			
2016	Συνιστούμε στην Επιτροπή: Σύσταση 1: να ενισχύσει την παρακολούθηση των ανοικτών συμβάσεων ΕΤΑ από παλαιότερα έτη που έχουν λήξει, προκειμένου να μειωθεί περαιτέρω ο αριθμός τους.	x					
	Σύσταση 2: να ολοκληρώσει την αναθεώρηση των όρων εντολής που αφορούν όλους τους ελέγχους και τις επαληθεύσεις δαπανών της έως το τέλος του 2017.	x					
	Σύσταση 3: να επεκτείνει το πεδίο κάλυψης του σχεδίου δράσης της για το 2017, ώστε να καταστεί δυνατή η κάλυψη των επιχορηγήσεων και των προϋπολογιζόμενων δαπανών υπό έμμεση διαχείριση που εμπίπτουν στην επιφύλαξη της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων.	x					
	Σύσταση 4: να εξετάσει το ενδεχόμενο να περιορίσει την έκταση των ελεγκτικών δοκιμασιών επαλήθευσης για το ποσοστό του εναπομένοντος σφάλματος στις οποίες υποβάλλει μεμονωμένες πράξεις δημοσιονομικής στήριξης χαμηλού κινδύνου και να ανακαταναείμει τους εξοικονομηθέντες πόρους προκειμένου να ενισχύσει τις ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης για πράξεις που αφορούν έργα.	x					
	Σύσταση 5: να βελτιώσει ακόμη περισσότερο τον υπολογισμό της διορθωτικής ικανότητας για το 2017, αποκαθιστώντας τις αδυναμίες που εντοπίζονται στην παρούσα ετήσια έκθεση.	x					

**Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής στην ετήσια έκθεση σχετικά
με τις δραστηριότητες που
χρηματοδοτήθηκαν από το όγδοο,
ένατο, δέκατο και ενδέκατο
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το
οικονομικό έτος 2019**

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2019**

**«ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΟΓΔΟΟ, ΕΝΑΤΟ, ΔΕΚΑΤΟ ΚΑΙ ΕΝΔΕΚΑΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II – ΔΗΛΩΣΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΤΑ

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Δαπάνες

17. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των σφαλμάτων αφορά δαπάνες που δεν πραγματοποιήθηκαν. Όπως έχει φανεί στο παρελθόν, οι περισσότερες από αυτές τις δαπάνες ενδέχεται να πραγματοποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο και να υποβληθούν σε διεξοδικούς ελέγχους, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι τα σφάλματα αυτά πιθανόν να διορθωθούν τότε.

Πλαίσιο 1 -Παραδείγματα ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων

γ) Μολονότι η Επιτροπή συμφωνεί ότι η **ανάθεση της σύμβασης** δεν ήταν σύμφωνη με την προκήρυξη του διαγωνισμού, θεωρεί ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών πραγματοποιήθηκε με βάση τις ανάγκες του έργου, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών παραμέτρων και των παραμέτρων ασφάλειας σε μια περιοχή της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό που πλήττεται από ένοπλες συγκρούσεις και εξάρσεις του ιού Έμπολα.

19. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι όσον αφορά την **παροχή πρόσβασης**, για το ΕΕΣ, τόσο στη χώρα όσο και **στους χώρους και στις εγκαταστάσεις** όπου εκτελούνται δράσεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, το Μπουρούντι δεσμεύεται από τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις σχετικές συμφωνίες χρηματοδότησης, καθώς και στη συμφωνία του Κοτονού. Το Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων (PMO) της Επιτροπής, το οποίο είναι η αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής για τις ταξιδιωτικές θεωρήσεις, έλαβε όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την έγκαιρη έκδοση των θεωρήσεων. Ωστόσο, οι προσπάθειες της Επιτροπής απέβησαν άκαρπες, κυρίως λόγω της πολύ δυσχερούς πολιτικής κατάστασης. Πράγματι, βάσει απόφασης του Συμβουλίου, ολοκληρώθηκαν οι διαβουλεύσεις μεταξύ της ΕΕ και του Μπουρούντι σύμφωνα με το άρθρο 96 της συμφωνίας του Κοτονού.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Μελέτη του 2019 σχετικά με το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος (ΥΠΣ)

31. Η **μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ είναι ένα από τα πολλά μέσα της διαδικασίας διασφάλισης της αξιοπιστίας**. Οι περιορισμοί που επισημαίνει το ΕΕΣ είναι γνωστοί στην Επιτροπή και λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των δυνατών σημείων και των αδυναμιών του οικείου συστήματος διαχείρισης. Όλα αυτά τα στοιχεία από κοινού διασφαλίζουν ότι η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO παρέχει την αληθή και ακριβή εικόνα των πληροφοριών διαχείρισης.

32. Όσον αφορά τη μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ, τα χρονοδιαγράμματα δοκιμών για τις δημόσιες συμβάσεις είναι σαφώς καθορισμένα και περιλαμβάνουν συγκεκριμένες δοκιμές σχετικά με την απόρριψη των αιτούντων, τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης και, κατά περίπτωση, την απευθείας ανάθεση συμβάσεων σε αναδόχους.

33. Το 2010, κατά την **ανάπτυξη της μεθοδολογίας για το ΥΠΣ**, ο αριθμός των επιτόπιων επισκέψεων (εννέα) αποφασίστηκε κατόπιν εξέτασης της σχέσης κόστους/οφελών μιας πλήρως «επιτόπιας» προσέγγισης, καθώς και μιας πλήρως εξ αποστάσεως προσέγγισης. Όσον αφορά τη μελέτη του 2019 σχετικά με το ΥΠΣ, οι επιτόπιες επισκέψεις περιλάμβαναν την εξέταση περισσότερων της μίας πράξεων για λόγους αποδοτικότητας και οικονομίας και εξετάστηκαν επιτόπου περισσότερες από 25 πράξεις. Ο αριθμός αυτός υπερβαίνει τον αριθμό που απαιτείται σύμφωνα με τη μεθοδολογία (9).

34. Η Επιτροπή θα ήθελε να διευκρινίσει ότι μόνο 3 από τις 357 πράξεις αποτέλεσαν αντικείμενο εκτίμησης.

Ανταποκρινόμενη στις προηγούμενες παρατηρήσεις σχετικά με το ευρύ περιθώριο διακριτικής ευχέρειας ενός ελεγκτή όσον αφορά την «εκτίμηση» μιας πράξης, η ΓΔ DEVCO εισήγαγε στη μεθοδολογία της για το 2019 **την προσέγγιση ασφάλιστρου κινδύνου** ως μέσο για την παροχή αντικειμενικής βάσης για την εκτίμηση των σφαλμάτων. Η προσέγγιση συνίσταται στην προσθήκη ασφάλιστρου 5 % στο μέσο ποσοστό σφάλματος για το ΕΤΑ ή τον προϋπολογισμό.

Το εγχειρίδιο οδηγιών για το ΥΠΣ περιλαμβάνει λεπτομέρειες και περιορισμούς όσον αφορά τους τρόπους με τους οποίους θα πρέπει να ενεργεί ο ανάδοχος εάν υπάρχει συγκεκριμένος νομικός ή υλικοτεχνικός λόγος που δεν επιτρέπει την εξέταση των εγγράφων.

35. Η **μεθοδολογία** και το εγχειρίδιο οδηγιών **για το ΥΠΣ** περιλαμβάνουν, ως στοιχεία της μελέτης, **την εξέταση και την αξιοπιστία των προηγούμενων εργασιών ελέγχου**. Πράγματι, υπάρχουν πρακτικά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την επίτευξη κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ κόστους και οφέλους κατά τον σχεδιασμό και την επεξεργασία της μεθοδολογίας για το ΥΠΣ. Η μεθοδολογία εξηγεί τη λογική στην οποία βασίζεται η προσέγγιση της αξιοπιστίας των προηγούμενων εργασιών, της οποίας επίκεντρο αποτελούν οι παράμετροι κόστους/οφέλους.

Ο ανάδοχος της μελέτης για το ΥΠΣ εξέτασε διεξοδικά κάθε απόκριση στους εν λόγω ελέγχους, όπως τις μεταβολές στις πληρωμές και τις ανακτήσεις για να διαπιστώσει την αριθμητική και νομική ακρίβεια. Εξέτασε επίσης τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων της Επιτροπής.

Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα πράξεων πλήρους αξιοπιστίας για τις οποίες αναφέρθηκαν ΥΠΣ.

Επισκόπηση της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του 2019

36. Η **μεθοδολογία για τον καθορισμό του κατά πόσον πρέπει να διατυπωθούν επιφυλάξεις** λόγω των ποσοστών σφάλματος δεν μεταβλήθηκε μεταξύ της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του 2017 και της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του 2019. Το γεγονός ότι λιγότεροι τομείς δαπανών αποτέλεσαν αντικείμενο επιφυλάξεων στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του 2018 και η απουσία επιφυλάξεων στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του 2019 δεν συνιστούν περιορισμό της εμβέλειας, αλλά είναι αποτέλεσμα της αυστηρής εφαρμογής της εν λόγω μεθοδολογίας.

37. Η **μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ είναι ένα από τα πολλά μέσα της διαδικασίας διασφάλισης της αξιοπιστίας**. Οι περιορισμοί που επισημαίνει το ΕΕΣ είναι γνωστοί στην Επιτροπή και λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των δυνατών σημείων και των αδυναμιών του οικείου συστήματος διαχείρισης. Όλα αυτά τα στοιχεία από κοινού διασφαλίζουν ότι η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ DEVCO παρέχει την αληθή και ακριβή εικόνα των πληροφοριών διαχείρισης.

38. Θεσπίστηκε κανόνας **de minimis για τη διατύπωση επιφυλάξεων** στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των γενικών διευθυντών. Σκοπός του κανόνα αυτού είναι η εστίαση μόνο στις σημαντικές επιφυλάξεις, ενώ παράλληλα θα διατηρείται η διαφάνεια στην υποβολή εκθέσεων διαχείρισης.

Οι επιφυλάξεις που αφορούν περιπτώσεις με υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος υψηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 % κρίνονται ως μη σημαντικές για τμήματα που αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 5 % των συνολικών πληρωμών της υπηρεσίας και έχουν δημοσιονομική επίπτωση μικρότερη των 5 εκατ. EUR. Ως εκ τούτου, οι **ποσοτικοποιημένες επιφυλάξεις που δεν υπερβαίνουν και τα δύο όρια δεν είναι απαραίτητες**. Αυτό ισχύει ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, για τα προηγούμενα προγράμματα.

Ωστόσο, εξακολουθεί να διασφαλίζεται η **πλήρης διαφάνεια στην υποβολή εκθέσεων διαχείρισης** (καθώς οι περιπτώσεις για τις οποίες εφαρμόστηκε ο κανόνας αναφέρονται δεόντως στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων), ενώ η μείωση του αριθμού των επιφυλάξεων από το 2018 στο 2019, μολονότι σημαντική, έχει πολύ περιορισμένη δημοσιονομική επίπτωση. Πράγματι, δεδομένου ότι ο κανόνας αυτός αφορούσε κατά κύριο λόγο προηγούμενα προγράμματα, τα οποία καταργούνται σταδιακά, οι συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις των 17 επιφυλάξεων που έχουν αρθεί λόγω της εφαρμογής αυτού του κανόνα θα ανέρχονταν σε 15,2 εκατ. EUR, ήτοι 1,4 % της συνολικής δημοσιονομικής επίπτωσης των επιφυλάξεων του 2019.

39. Η απουσία επιφυλάξεων για τη ΓΔ DEVCO είναι το αποτέλεσμα της ενδελεχούς επανεξέτασης όλων των πτυχών αξιοπιστίας, με παράλληλη εφαρμογή όλων των κατευθυντήριων γραμμών και των οδηγιών των κεντρικών υπηρεσιών της Επιτροπής.

Οι **υποθέσεις για τις οποίες εφαρμόστηκε ο κανόνας de minimis** κοινοποιούνται δεόντως στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και παρακολουθούνται στενά, όπως και κάθε άλλη αδυναμία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύσταση 1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 1.

Η Επιτροπή θα εξετάσει δυνατότητες βελτίωσης της μεθοδολογίας, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη το αναμενόμενο κόστος και τα αναμενόμενα οφέλη και διατηρώντας αμετάβλητη τη φύση της μελέτης για το ΥΠΣ.

Σύσταση 2

Η Επιτροπή δεν αποδέχεται τη σύσταση 2.

Από το οικονομικό έτος 2019 θεσπίστηκε κανόνας **de minimis για τη διατύπωση επιφυλάξεων** στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των γενικών διευθυντών. Σκοπός του κανόνα αυτού είναι η εστίαση μόνο στις σημαντικές επιφυλάξεις, ενώ παράλληλα θα διατηρείται η διαφάνεια στην υποβολή εκθέσεων διαχείρισης.

Ωστόσο, εξακολουθεί να διασφαλίζεται η πλήρης διαφάνεια στην υποβολή των εκθέσεων διαχείρισης (καθώς οι περιπτώσεις για τις οποίες εφαρμόστηκε ο κανόνας αναφέρονται δεόντως στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων). Βλέπε επίσης την απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 38.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ – ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Πλαίσιο 8 - Παραδείγματα παρατηρήσεων σχετικά με τις επιδόσεις**Μη διασφάλιση της βιωσιμότητας του έργου**

Το ζήτημα αυτό τέθηκε κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο πολιτικών διαλόγων.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2020.

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) εφαρμόζεται δυνάμει της [απόφασης αριθ. 6-2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων από τον περαιτέρω χρήστη. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, υποχρεούστε να μεριμνήσετε για την απόκτηση των αναγκαίων δικαιωμάτων. Όταν λαμβάνεται έγκριση, η έγκριση αυτή ακυρώνει την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων.

Κεφάλαιο 5 – [Παράρτημα 5.2](#), Κεφάλαιο 8 – [Παράρτημα 8.1](#), ΕΤΑ – [Παράρτημα II](#):

Χάρτης βάσης © Συνεισφέροντες του OpenStreetMap, με άδεια του [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](#).

Κεφάλαιο 6 – [Πλαίσιο 6.3](#):

Τα εικονίδια δημιουργήθηκαν από την Pixel perfect μέσω του <https://flaticon.com>.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση και δεν σας παρέχεται σχετική άδεια.

Το σύνολο των ιστοτόπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν τους ελέγχει, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διενήργησε έλεγχο των εσόδων και των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ και διατυπώνει τη γνώμη του σχετικά με την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών, καθώς και σχετικά με τη συμμόρφωση των πράξεων εσόδων και δαπανών με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης